هو پرکر پرڌان ۽ دو سرو نڌان ۽ نرمل هن جي سوڀيا ۽
امرت هن جي ٻاڻي ۽ هن جي اندر ۾ انهد جي شبد ۽
هن جي مٿي ۾ جوت پرڪاش ۽ هن جي هردي ۾ ڪنول
وڪاس. آملہ رتن پنهنجي گوروءَ جي وچن جو موڻ
هردي ۾ سانڍيو ۽ سرن جوڳ وت سرن وٺي ۽ پورن
پرپ آراڌيو. من کي هري رنگ لڳو ۽ سڀ ويرو روءَ
ميٽجي ويو ۽ سنتن جي پيرن جي رين ٿيس ۽ امرت
نام ساڌ سنگ ۾ ورتو. پريوءَ پنهنجي دیا ڌاري ۽ پاڻسان
پنهنجي داس کي ملايو. شيوڪ جي شبوا پوري ٿي ۽
جنجالن وڪارن کان ڇٽو ۽ سندس ڪيپ وڃي لٿو.

”گوپال دامودر دين ديال
دکہ ڀنجن پورن ڪرپال
سمر سمر نام بار نبار
نانڪ جيئہ ڪا اهي آڌار.“

ست سري آڪال

Printed by R. H. Advani B. A.,
at the Standard Printing Works, Hyderabad Sind,
and Published by
Fatehchand Menghraj Advani, on behalf of "Gur-Sangat", Hirabad
Hyderabad Sind.

سَبَ تي اُوچَ تاکي سويا بَني
نانڪ اِهُ گُڻُ نامُ سُکمَني .

ارٿ :- هن‌جو جس سڀني کان مٿي ٿئي ٿو. صاحب فرمائين ٿا ته اِنهن سڀني گڻن جي ڪري هن باڻيءَ جو نالو "سکمني" رکيو ويو آهي .

آشٽپدي (٢٤) جو سار.

پوري گور جو سڄڻ اُپديش ۽ پار برهم پنهنجي وِيجهو ڏس . هڪ نارايڻ چت ۾ رک ۽ ساس ساس سمر گوبند . آنت آسن سان کر تون جنگ ۽ تيا گهر تون سڀ من جا ترنگ . پورن پرکن جي ڏوڙمنگ ۽ رتل ره سدا ساڌ سنگ . پرم آنند جو دل سان پڄن کر ۽ هريءَ ڏن سان پنهنجو پنڌ ار پر . اِئين آگن ساگر کان ترنديون، اِئين نرڪ نواريندين، جيءَ اُڌاريندين، اِئين ڪشل ڪلياڻ سهج آنند لهندين ، اِئين گوبند امرت رس پيئندين . هي سنتو! هي مترو! پرڀ جي اُستت ڪريو . سڀني متن جو آنت هر نام آهي ۽ رڳي گوبند پڪشيءَ مان بسرام آهي . جنهن‌جي من اُهو وسي، تنهنکي ڪهڙو دکر، ڪهڙو روگهه، ڪهڙو ڀؤ، ڪهڙو ڀرم . ڪوٽ اپراڌ هن‌جا مٽيا ، هري ڏن هن ڪٽيو ۽ هن وٽ شانت ، هن وٽ رڌنونڌ ، هن وٽ سڌيون ، هن وٽ آتم بڌ، هن وٽ وديا ، هن وٽ جوڳ ، هن وٽ گيان ، هن وٽ ڏيان ۽ هن وٽ ارٿ ڪام، هن وٽ ڌرم موکيه ۽ هو سمد رشي، هو ايڪ درشي ۽ هن‌جو ڦير اڇڻ وڃڻ ڪون ۽ هن‌جون سڀ اِڇائون پوريون ۽ هو سڀ لوڪن ۾ پرگهٽ، سڀني کان اونچو هن جو استان ۽

آرت :- صاحب فرمائين ٿا تہ جنھن جيو جي مستڪ ۾ سندس ڪرمن انوسار برھم ليک لکيو آهي، سوئي جيو اھڙن سنتن جي سرن ۾ اچي ٿو.

(۸)

(سکمني صاحب جي اپار مهما .)

جس من بسئي سني لاءِ پريت
تس جن آوئي ھر پربھ چيت

ارت :- جو جيو برهم سان ھي سکمني صاحب جي واڻي ھڏي من ۾ ھنڊائي ٿو، اُنھي حمو جي من ۾ ھري ياد پوي ٿو.

جنم مرڻ تاڪا دوکُ نواري
دُلَڀ ديھ تتڪال اُڌاري

ارت :- پربھ اُنجا جنم مرڻ جا دکھ دور ٿو ڪري ۽ ھنجي درلڀ مانکا ديھي جو ھڪدم اُڌار ٿو ڪري . [تتڪال = ھڪدم، جھٽ پٽ .]

نرمل سوڀا امرت تاڪي باڻي
ايڪ نام من ماھ سماڻي

ارت :- اُنھيءَ پرش جي سوڀا پوتر ٿئي ٿي ، ھنجي باڻي امرت واڱر ٿيو پوي ۽ ھڪ پرماتما جو نام سندس من ۾ سمائجي ٿو.

دوکہ روگہ بنسي ڀئي ڀرم
ساڌ نام نرمل تاڪي ڪرم

ارت :- ھنجا سڀ دکہ، روگہ، ڀؤ ۽ ڀرم ناس ٿين ٿا ۽ ھو ساڌوءَ جي نالي سڏجي ٿو ۽ ھنجا سڀ ڪرم پوتر ٿيو پون .

لاءِ مکه سان ڪٿن ڪيا آهن، جو من لائي نام جا وچن (جي
سري سکمني صاحب ۾ ورنن ڪيل آهن سي) پڙهندو.

(٧)

(سکمني صاحب جي جپيندڙن جي مهما .)

اِهُ نِڌانُ جپئِ مَنِ ڪوءِ
سَبِ جُگِہ مَہِ تاڪي گتِ هوءِ

ارٿ:- هي نام جو خزانو (يعني سکمني صاحب) جيڪو من
لائي جپيندو، تنهن جي سڀني جڳن ۾ مڪتي ٿيندي.

گَرِٿ گوبِندَ نامَ ڌُنِ باڻي
سِمرِتِ شاستر ويدَ وکاڻي

ارٿ:- هن باڻي ۾ گوبند جي گڻن ۽ نام جي مهما جي ڌن
آهي، جا (٢٧) سمرتين (٦) شاسترن ۽ (٤) ويدن ڪئي آهي.

سَگَلَ مَتانتَ ڪيولَ هرِ نامَ
گوبِندَ ڀگتَ ڪئِ مَنِ بِسرامَ

ارٿ:- سڀني متن جو سڌانت ڪيول هري نام ئي آهي،
جو گوبند جي ڀڳتن لاءِ من جو آرام آهي.

ڪوٽِ اپراڌَ سادَ سنگِ مِٽئي
سَنتَ ڪرپا تي جمَ تي ڇُٽئي

ارٿ:- اهڙن سنتن جي سنگ ۾ ڪروڙين پاپ ميٽجي
ويندا، اهڙن سنتن جي ڪرپا سان جيو جم ڪال کان ڇٽي ويندو.

جاڪئِ مستڪِ ڪرمَ پرڀِ پائي
سادَ سرڻِ نانڪ تي آئي

(٦)

(سڪمني صاحب چت سان ٻڌڻ ڪري کهڙا ڦل پراپت ٿين ٿا ؟)

ڪسر ساڻت رڌ نو ٻڌ
ٻڌ گيان سرب تهہ سڌ

ارٿ :- آرام، شانتي، رڌيون، نونڌيون، ٻڌي، گيان ۽ سڀ سڌيون اتي آهن (يعني سڪمني صاحب ۾ موجود آهن).

وديا تپ جوگ پرڀ ڌيان
گيان سريشٽ اوتم اشنان

ارٿ :- وديا، تپ، يوگ، ۽ پرڀوءَ جو ڌيان، سريشٽ گيان ۽ اتم تيرٿن جا اشنان ؛

چار پدارٿ ڪمل پرڪاس
سڀ ڪي مڌ سڪل تي اداس

ارٿ :- چارئي پدارٿ ۽ هردي روپي ڪمل جو ٽڙڻ، سڀني پدارٿن جي وچ ۾ رهي به انهن سڀني کان اداس يا نرموهہ رهڻ.

سندر چتر تت ڪا بيتا
سمدرسي ايڪ درشٽيتا

ارٿ :- سندر، چاتر ۽ گيان جو ڄاڻو ٿيڻ، سمدرشٽيءَ وارو ٿي سڀني ۾ هڪ ڪرتار کي ڏسڻ ؛

اهِ ڦل تس جن ڪي مکِ ڀني
گور نانڪ نام وچن من سني

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا تہ اهي سڀ ڦل انسان انهي شخص

ارٿ :- هي سنت جنو! هي مترو! توهين ايڪاگرچت ڪري هڪ ورتيءَ سان پربوءَ جي اُستت ڪريو. [ساوڌان = هڪ ورتيءَ سان، تيار ٿي.]

سُکمني سَهجِ گوبند گُن نامُ
جِسُ مَنِ وَسيءِ سُ هوتَ ندِانَ

ارٿ :- "سکمني صاحب" ۾ گيان، پرميشور جا گڻ ۽ هري نام جي مهما اُچاريل آهي. اُها جنهن جيو جي من ۾ وسي ٿي، سو گڻن جو ساگر ٿئي ٿو. [ندان = ساگر، سمنڊ.]

سَرَبِ اِڇا تاکي پُورَنِ هوءِ
پرڌان پُرکُ پرگٽُ سَڀَ لوءِ

ارٿ :- اُنهيءَ جيو جون سڀ اِڇائون پورن ٿين ٿيون ۽ هو جيو سڀني ۾ مکيه ۽ ساري جهان ۾ مشهور ٿئي ٿو. [لوءِ = جهان.]

سَڀَ تي اوُچ پائي آستانُ
بهرِ نہ هووي آوَنَ جانُ

ارٿ :- هو سڀني کان وڏو درجو پائي ٿو ۽ وري جنم مرڻ جي چڪر ۾ ڪو نہ اچي ٿو.

هرِ ڌَنُ کاٽ چلِيءِ جَنَ سوءِ
نانڪ جِسهِ پراپتِ هوءِ

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا تہ جنهن جيو کي (سکمني صاحب جو جاپ) پراپت ٿئي ٿو، سو هريءَ جو نام روپي ڌن ڪٺي هلي ٿو.

مِٽِ گئي ڀٽڪ پئي سڀ رين
آمِرت نام ساڌ سنگ لين

ارٿ :- ٻوء منھنجي اندرمان سڀ وڇوڙو ناس ٿي ويو ۽ مان سيني جي حرنن جي خاڪ ٿي پيس. سنت ستگوروءَ جي سنگ ۾ رهي مون امرت روپ نام ورتو.

سپرسن پئي گور ديو
پُورن دوئي شيوڪ ڪي شيو

ارٿ :- ستگورو مونتي ٻاڪل پرسن ٿيا ۽ مون شيوڪ جي شوا ڦلدائڪ ٿي.

آل جنجال وڪار تي رهتي
رام نام سن رسنا ڪهتي

ارٿ :- مان سنسار جي جنجال ۽ وڪارن کان ڇٽي پيس ۽ رام نام جو جس پڙهڻ لڳس ۽ رسنا سان جپڻ لڳس. [آل جنجال == سنسار جا جنجال.]

ڪر پرساد دئيا پرڀ ڌاري
نانڪ نبهي کيپ همارِي

ارٿ :- صاحب فرمائي ٿا تہ پريوءِ ڪرپا ڪري مونتي ديا ڪئي ۽ منھنجي سواس روپي کيپ سڦلي ٿي. (مطلب تہ نام جپڻ ۾ منھنجو وقت سڦلو ٿيو).

(٥)

(سکمني صاحب جي مھما.)

پرڀ کي اُستت ڪرهُ سنت ميت
ساوڌان ايڪاگر چيت

ٿئي ٿو. اُنهن جي ڪمائي ڪندڙ پاڻ بہ تري ٿو ۽ لوڪن کي بہ تاري ٿو.

سُڦلُ جيوُنُ سُڦلُ تاڪا سنگُ
جاڪيِ مَنِ لاگا هر رَنگُ

ارٿ :- جنهن جيو جي من کي هري نام روپي رنگ لڳو آهي، تنهن جي جيوت بہ سڦل آهي ۽ اُن سان سنگ ڪرڻ بہ ڦلدائڪ آهي.

جيُ جيُ شَبدُ آناهَدُ واجيُ
سُنِ سُنِ آنندَ ڪَري پربُ گاجيُ

ارٿ :- اهڙن مها پرشن جي اندر ۾ سديو "جئي" "جئي" جا آناهد شبد پيا وڄن، جي هو ٻڌي آنند پراپت ڪن ٿا ۽ پرڀوءَ جو نام پڪارين ٿا. [گاجيُ = گجن ٿا ۽ پڪارين ٿا.]

پِرگَٽي گُپالَ مَهانتَ ڪيُ ماٿيُ
نانڪ اُڌَريِ تِنَ ڪيُ ساٿي.

ارٿ :- اهڙن مهنتن جي مستڪ تي پرڀو پرگهٽ ٿئي ٿو. صاحب فرمائين ٿا تہ اهڙن جي سنگ ۾ رهڻ ڪري اُڌار ٿئي ٿو.

(۴)

(ستگورو سري گورو رامداس صاحب جن جي مهما.)

سَرَنِ جو گُہ سرِ سَرَنِي آئي
ڪَرِ ڪِرپا پرب آپ مِلائي

ارٿ :- سرن وٺڻ جو لائق سيني ڪان ٻڌي آءُ بہ (سري گرو رامداس صاحب جي) سرن آيس. پرڀوءَ ڪرپا ڪري مونکي (ستگوروءَ سان) ملائي ڇڏيو.

ارٿ:- گوبند جي گڻ روپي امرت جو رس پيئو ۽ اهڙيطرح نرڪ نواري ٻنهيءَ جيوت جو اڌار ڪريو.

چِتَ چِتوءُ نارائڻ ايڪَ
ايڪَ رُوپَ جاڪي رَنگَ انيڪَ

ارٿ:- ٻنهي چت ۾ فقط اُن هڪڙي نارائڻ کي ياد ڪريو، جو ڀاڻ هڪ روپ آهي، ۽ جنهنجا انيڪ رنگ آهن.

گوپالَ داموُدَرَ دِينَ دَئيالَ
دُکَ ڀنجَنَ پُوُرَنَ ڪرپالَ

ارٿ:- هو گوپال آهي، داموُدر آهي، دينن تي ديا ڪندڙ آهي، دک ناس ڪندڙ آهي، پورن آهي ۽ ڪرپا ڪندڙ آهي.

سِمرِ سِمرِ نامُ بارَمبارُ
نانڪ جيئَ ڪا اِهِيُ آڌارُ.

ارٿ:- صاحب فرمائن ٿا ته اهڙي پرڀوءَ جو وري وري سمرڻ ڪريو جاڪاڻ ته اُن ڪرڻ سان ئي هن جيءَ جو آڌار ٿئي ٿو.

(۳)

(سنتن جا وچن امولڪ آهن.)

اُتم سلوڪ ساڌ ڪي بچن
امُليڪ لعلَ ايہ رتن

ارٿ:- سنتن جا وچن گويا اُتم سلوڪ آهن. اُهي امولڪ لعل ۽ رتن وانگر آهن.

سُنَتَ ڪماوَتَ هوتَ اُڌارَ
آپِ ترئِ لوڪہِ نِستارُ

ارٿ:- اُنهن وچنن جي ٻڌڻ ۽ اُنهن تي عمل ڪري جيو جو اُڌار

ارٿ :- تون سواس سواس گوبند جو سمرن ڪر ته تنهنجي اندر جي سڀ چنتا دور ٿي وڃي. [چند == چنتا .]

آس آنت تياڳهه ترنگ
سنت جنان ڪي ڌور مَن مَنگ

ارٿ :- ناسونت پدارٿن جي آسا جون لهرون يعني اجايا خيال ڇڏي ڏي ۽ هي مَن، فقط سنت جنن جي چرنن جي ڌور پيو گهُر. [آنت == ٻرهاندڙ يعني ناسونت پدارٿ ؛ ترنگ == لهرون .]

آپ ڇوڙ بينتي ڪرهُ
ساڌ سنگ اگن ساگر ترهُ

ارٿ :- آپا ڀاو ڇڏي پريوءَ جي اڳيان وينتي ڪر. سنتن جي سنگ پرهڻ ڪري هن اگن روپ سنسار ساگر مان تري ويندين.

هر ڌن ڪي ڀر ليهُ ڀنڊار
نانڪ گور پوري نمسڪار.

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا ته هري نام روپي پدارٿ جا ڀنڊار ڀري وٺ ۽ پورن گوروءَ کي نمسڪار ڪر.

(٢)

(ستگوروءَ جو اُپديش .)

کيم ڪشل سهج آنند
ساڌ سنگ ڀج پرمانند

ارٿ :- سنتن جي سنگ پرهي پورن ۽ آنند روپ پريوءَ کي جپيو ته اوهانکي آرام، سک سانت ۽ آنند پراپت ٿيندا.
[کيم == آرام ؛ ڪشل == سک .]

نرڪ نوار اُڌارهُ جيءُ
گن گوبند امرت رس پيءُ

ਸਗਲ ਮਤਾਂਤ ਕੇਵਲ ਹਰਿ ਨਾਮ ॥ ਗੋਬਿੰਦ ਭਗਤ ਕੈ ਮਨਿ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ॥
ਕੋਟਿ ਅਪ੍ਰਾਧ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਮਿਟੈ ॥ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਜਮ ਤੇ ਛੁਟੈ ॥
ਜਾਕੈ ਮਸਤਕਿ ਕਰਮ ਪ੍ਰਭਿ ਪਾਇ॥ ਸਾਧ ਸਰਣਿ ਨਾਨਕ ਤੇ ਆਏ ॥੭॥
ਜਿਸੁ ਮਨਿ ਬਸੈ ਸੁਨੈ ਲਾਇ ਪ੍ਰੀਤਿ॥ ਤਿਸੁ ਜਨ ਆਵੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਚੀਤਿ॥
ਜਨਮ ਮਰਨ ਤਾਕਾ ਦੂਖੁ ਨਿਵਾਰੈ ॥ ਦੁਲਭ ਦੇਹ ਤਤਕਾਲ ਉਧਾਰੈ ॥
ਨਿਰਮਲ ਸੋਭਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਾਕੀ ਬਾਨੀ॥ ਏਕੁ ਨਾਮੁ ਮਨ ਮਾਹਿ ਸਮਾਨੀ॥
ਦੂਖ ਰੋਗ ਬਿਨਸੇ ਭੈ ਭਰਮ ॥ ਸਾਧ ਨਾਮ ਨਿਰਮਲ ਤਾਕੇ ਕਰਮ ॥
ਸਭ ਤੇ ਊਚ ਤਾਕੀ ਸੋਭਾ ਬਨੀ ॥ ਨਾਨਕ ਇਹ ਗੁਣਿ ਨਾਮੁ ਸੁਖਮਨੀ॥
੮ ॥ ੨੪ ॥

سلوڪ

(پُورن پرڀو ڪيئن هٿ اچي ٿو؟)

پُورا پرڀ آراڌيا، پُورا جاڪا نانءُ
نانڪ پُورا پائيا، پُوري ڪي گُن گاءُ.

ارٿ:- پورن پرڀو، جنهن جو ناءُ به پورن آهي، تنهن کي مون آراڌيو آهي. صاحب فرمائين ٿا ته اُن پورن پرڀوءَ جي گُڻ ڳائڻ ڪري ئي مون اُن پورن پرڀوءَ کي پاتو آهي.

آشٽپدي (۲۴)

(۱)

(ستگوروءَ جو اُپديش)

پُوري گُور ڪا سُن اُپديش
پارٻرهم نِڪٽ ڪر پيکھ

ارٿ:- هي جيو، تون پورن گوروءَ جو اُپديش ٻڌ ۽ پارٻرهم پرماتما کي ويجهو ڪري سمجهه.

سانس سانس سِمرهُ گوبند
مَن انتر ڪي اُترئي چِند

ਨਰਕ ਨਿਵਾਰਿ ਉਧਾਰਹੁ ਜੀਉ ॥ ਗੁਨ ਗੋਬਿੰਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸੁ ਪੀਉ ॥
ਚਿਤਿ ਚਿਤਵਉ ਨਾਰਾਇਣ ਏਕ ॥ ਏਕ ਰੂਪ ਜਾਕੇ ਰੰਗ ਅਨੇਕ ॥
ਗੋਪਾਲ ਦਾਮੋਦਰ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ॥ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਪੂਰਨ ਕਿਰਪਾਲ ॥
ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਨਾਮੁ ਬਾਰੰਬਾਰ ॥ ਨਾਨਕ ਜੀਅ ਕਾ ਇਹੈ ਅਧਾਰ ॥
੨ ॥ ਉਤਮ ਸਲੋਕ ਸਾਧ ਕੇ ਬਚਨ ॥ ਅਮੁਲੀਕ ਲਾਲ ਏਹਿ ਰਤਨ ॥
ਸੁਨਤ ਕਮਾਵਤ ਹੋਤ ਉਧਾਰ ॥ ਆਪਿ ਤਰੈ ਲੋਕਹ ਨਿਸਤਾਰ ॥
ਸਫਲ ਜੀਵਨੁ ਸਫਲੁ ਤਾਕਾ ਸੰਗੁ ॥ ਜਾਕੈ ਮਨਿ ਲਾਗਾ ਹਰਿ ਰੰਗੁ ॥
ਜੈ ਜੈ ਸਬਦੁ ਅਨਾਹਦੁ ਵਾਜੈ ॥ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਅਨਦ ਕਰੇ ਪ੍ਰਭੁ ਗਾਜੈ ॥
ਪ੍ਰਗਟੇ ਗੁਪਾਲ ਮਹਾਂਤ ਕੈ ਮਾਥੇ ॥ ਨਾਨਕ ਉਧਰੇ ਤਿਨ ਕੈ ਸਾਥੇ ॥ ੩ ॥
ਸਰਨਿ ਜੋਗੁ ਸੁਨਿ ਸਰਨੀ ਆਏ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭ ਆਪਿ ਮਿਲਾਏ॥
ਮਿਟਿ ਗਏ ਬੈਰ ਭਏ ਸਭ ਰੇਨ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਲੈਨ ॥
ਸੁਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਪੂਰਨ ਹੋਈ ਸੇਵਕ ਕੀ ਸੇਵ ॥ ਆਲ
ਜੰਜਾਲ ਬਿਕਾਰ ਤੇ ਰਹਤੇ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੁਨਿ ਰਸਨਾ ਕਹਤੇ ॥ ਕਰਿ
ਪ੍ਰਸਾਦੁ ਦਇਆ ਪ੍ਰਭਿ ਧਾਰੀ ॥ ਨਾਨਕ ਨਿਬਹੀ ਖੇਪ ਹਮਾਰੀ ॥ ੪ ॥
ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਰਹੁ ਸੰਤ ਮੀਤ ॥ ਸਾਵਧਾਨ ਏਕਾਗਰ ਚੀਤ ॥
ਸੁਖਮਨੀ ਸਹਜ ਗੋਬਿੰਦ ਗੁਨ ਨਾਮ॥ ਜਿਸੁ ਮਨਿ ਬਸੈ ਸੁ ਹੋਤ ਨਿਧਾਨ॥
ਸਰਬ ਇਛਾ ਤਾਕੀ ਪੂਰਨ ਹੋਇ ॥ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੁਰਖੁ ਪ੍ਰਗਟੁ ਸਭ ਲੋਇ ॥
ਸਭ ਤੇ ਊਚ ਪਾਏ ਅਸਥਾਨੁ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨ ਹੋਵੈ ਆਵਨ ਜਾਨੁ ॥ ਹਰਿ
ਧਨੁ ਖਾਟਿ ਚਲੈ ਜਨੁ ਸੋਇ ॥ ਨਾਨਕ ਜਿਸਹਿ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ॥ ੫ ॥
ਖੇਮ ਸਾਂਤਿ ਰਿਧਿ ਨਵ ਨਿਧਿ ॥ ਬੁਧਿ ਗਿਆਨੁ ਸਰਬ ਤਹ ਸਿਧਿ ॥
ਬਿਦਿਆ ਤਪੁ ਜੋਗੁ ਪ੍ਰਭ ਧਿਆਨੁ॥ ਗਿਆਨੁ ਸ੍ਰੇਸਟ ਊਤਮ ਇਸਨਾਨੁ॥
ਚਾਰ ਪਦਾਰਥ ਕਮਲ ਪ੍ਰਗਾਸ ॥ ਸਭ ਕੈ ਮਧਿ ਸਗਲ ਤੇ ਉਦਾਸ ॥
ਸੁੰਦਰੁ ਚਤੁਰੁ ਤਤ ਕਾ ਬੇਤਾ॥ ਸਮਦਰਸੀ ਏਕ ਦ੍ਰਿਸਟੇਤਾ॥ ਇਹ ਫਲ
ਤਿਸੁ ਜਨ ਕੈ ਮੁਖਿ ਭਨੇ ॥ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਬਚਨ ਮਨਿ ਸੁਨੇ ॥ ੬ ॥
ਇਹੁ ਨਿਧਾਨੁ ਜਪੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥ ਸਭ ਜੁਗ ਮਹਿ ਤਾਕੀ ਗਤਿ ਹੋਇ ॥
ਗੁਣ ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਮ ਧੁਨਿ ਬਾਣੀ ॥ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਬਖਾਣੀ ॥

جو انت بي انت ئي ڄاڻي . ڇارئي کنڊ ون ، ڏهئي ڏسائون، ڏرتي آڪاس، پاتال ، پون پاڻي بسنتر، چند ر سورج نکشتر، سڀ جن ۾ سمايل ، جيئن ڪ بوند درياه ۾ . سڀ ويد سمرتيون پران ، اهائي واڻي وارين ٿا ؛ ست گورو ۽ بر اهو ساکيو کيان آنجن ڏئي، ؛ هنجي ڪرپا سان پريو مٺو لڳي، ؛ پاٺ اندر ڏئي، ؛ سن سماڌ ۾ انهد ناد پڌ م .

"جو جاڻي تس سدا سکہ هوءِ
آپ ملاءِ لئي پرڀ سوءِ
او ڌر ڌنونت ڪلونت پتونت
جيون مڪت جس رديءِ ڀڳونت
ڌن ڌن ڌن جن آئيا
جس پرساد سڀ جڳت ترائيا ."

ਸਲੋਕੁ

ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਆਰਾਧਿਆ ਪੂਰਾ ਜਾਕਾ ਨਾਉ ॥
ਨਾਨਕ ਪੂਰਾ ਪਾਇਆ ਪੂਰੇ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਉ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਕਾ ਸੁਨਿ ਉਪਦੇਸੁ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਨਿਕਟਿ ਕਰਿ ਪੇਖੁ ॥ ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਸਿਮਰਹੁ ਗੋਬਿੰਦ ॥ ਮਨ ਅੰਤਰ ਕੀ ਉਤਰੈ ਚਿੰਦ ॥ ਆਸ ਅਨਿਤ ਤਿਆਗਹੁ ਤਰੰਗ ॥ ਸੰਤ ਜਨਾ ਕੀ ਧੂਰਿ ਮਨ ਮੰਗ ॥ ਆਪੁ ਛੋਡਿ ਬੇਨਤੀ ਕਰਹੁ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਅਗਨਿ ਸਾਗਰੁ ਤਰਹੁ ॥ ਹਰਿ ਧਨ ਕੇ ਭਰਿ ਲੇਹੁ ਭੰਡਾਰ ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਨਮਸਕਾਰ ॥ ੧ ॥ ਖੇਮ ਕੁਸਲ ਸਹਜ ਆਨੰਦ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਭਜੁ ਪਰਮਾਨੰਦ ॥

ارٿ :- جنهن جيو جي هردي ۾ ڀڳونت وسي ٿو، سو ڌنوان، ڀاڳوان، ٻهت وارو ۽ جيون مڪت آهي.

ڌَنُ ڌَنُ ڌَنُ جَنُ آئِيا
جِسُ پرسادِ سَڀُ جَڳُتُ ترائِيا

ارٿ :- ڌن آهي، ڌن آهي، ڌن آهي اهو پرش، جو سنسار ۾ آيو ۽ جنهن جي ڪرپا سان سارو جڳتر تري ويو. (نوٽ :- اهو اشارو آهي سري گورو نانڪ ديو جن ڏانهن، جن جنهن جي اپديش سان ساري جڳتر کي تاريو.)

جَنُ آوَنُ ڪا اِهي سُئاءُ
جن ڪئي سنگِ چِتِ آوئي ناءُ

ارٿ :- انهيءَ سنت جي اچڻ جو اهوئي مطلب آهي ته انهيءَ جي سنگ ۾ رهڻ ڪري هريءَ جو نام چت ۾ اچي. [سئاءُ = پريوجن، مطلب.]

آپِ مُڪتُ مُڪتُ ڪرئي سنسارُ
نانڪ تِسُ جَنَ ڪَئُ سدا نمسڪارُ.

ارٿ :- اهو پاڻ ته مڪت روپ آهي ۽ ساري سنسار کي مڪت ڪري ٿو. صاحب فرمائين ٿا ته اهڙي سنت پرش کي مان سدا نمسڪار ڪريان ٿو.

آشٽپدي (٢٣) جو سار.

سيني جي وچ، سيني کان الڳ ۽ مايا ۾ وياپت، مايا کان پري ۽ ڏيهن ۾ ورتندڙ، نيڻن ۾ ڏسندڙ ۽ پر کيرچئيس ويجهو، ڪيرچئيس دور ۽ هو ته پاڻ ئي پاڻ پرپور. جهڙي سندس آگيا تهڙو سندس ڪرم ۽ ڪئيس ته وستار ڪري، وڻيس ته ايڪنڪار ۽ بي انت

ارٿ :- هو پاڻ ھر جڳو آهي ؛ هنجا ڪم ھر جڳا آهن. هو پنهنجي مرضي جو ڳجھھ پاڻ ئي ٿو ڄاڻي .

آپِ ساچُ ڌاري سڀ ساچُ
اوتِ پوتِ آپن سنگِ راچُ

ارٿ :- هو پاڻ سچو آهي ؛ جيڪا سرشٽي ڌارن ڪئي اٿس، سا ھر سچي آهي. هو تاڃي پيٽي يعني سمورو پاڻ سان رتو پيو آهي.

تاڪي گتِ مِتِ ڪھي نہ جاءِ
دوُسر هوءِ تہ سوجهي پاءِ

ارٿ :- هنجي گتي ؛ ماپ حڌ نٿي سگهجي. ٻيو ڪو هن جهڙو هجي تہ هنجي سوجهي پائي سگهي.

تِس ڪا ڪيتا سڀ پروانُ
گوُرپرساد نانڪ اِھُ جانُ .

ارٿ :- صاحب فرمائن ٿا تہ " هي جيو، تون گوروءَ جي ڪرپا سان ائين سمجھہ تہ هنجا ڪيل ڪم سڀ پروان يعني قبول ٿيڻ جهڙا آهن."

(۸)

جو جانئِ تِس سدا سکُ هوءِ
آپِ ملاءِ لئي پربھُ سوءِ

ارٿ :- جو جيو پربھوءَ کي ڄاڻي ٿو، تنهنکي سديو سک ملي ٿو ؛ انهيءَ کي پربھو پاڻسان ملائي ڇڏي ٿو.

اوہ ڌنونتُ ڪلونتُ پتونتُ
جيونَ مکتِ جِس رِدي ڀڳونتُ

سَگَلَ سَمَگرِي جا ڪا تنا
آپَنِ جس آپَ هي سنا

ارٿ :- ساري سرشٽيءَ جي سامگري هنهجو جڙ تہ سرير آهي هو پنهنجو جس پاڻ ئي ٻڌي ٿو.

آوَنَ جانَ اِڪَ کيلُ بنائيا
آگِيا ڪاري ڪيني مائيا

ارٿ :- هي اچڻ وڃڻ جو هڪ کيل کٽي رچيو اٿس ؛ ساري مايا کي پنهنجي حڪم هيٺ رکيو اٿس.

سَبَ ڪيِ مَڌِ الِپتو رهيِ
جو ڪِڇ ڪَهڻا سُ آپي ڪهيِ

ارٿ :- پربو سڀني جيون جي اندر رمي آهي پر رهي نرليپ ٿو. جيڪي (جيو کي اُپديش طور) چوڻو اٿس، سو پاڻيهي ٿو چوي. [مڌ = منجهہ، وچہ؛ الپتو = اليپ، نرليپ.]

آگيا آوِيِ آگيا جاءِ
نانڪ جا ڀاوِيِ تا لئي سماءِ.

ارٿ :- سندس آگيا سان ئي سڀڪو اچي وڃي ٿو. صاحب فرمائين ٿا تہ جڏهن کين وڻيس ٿو، تنهنکي هو پاڻ ۾ سمائي ڇڏي ٿو.

(٧)

اِسَ تي هوءِ سُ ناهي بُرا
اوري ڪهُهُ ڪَهِيو ڪڇُ ڪرا

ارٿ :- هن پربوءَ کان جيڪي ٿئي ٿو [illegible] ڀلا پڌايو تہ هن کانسواءِ ٻئي ڪنهن ڪجهہ

آپِ ڀلا ڪرتوتِ اتِ نيڪي
آپي جاني آپني جي کي

تسَ پاوي تا ڪَري بِستارُ

تسُ پاوي تا ايڪنڪارُ

ارت :- جيڪڏهين هنکي وڏي تو تر هي سارو پسارو ٻاهڻ مان ڪري ٿو ۽ جي وڻس ٿو تر ٻاهڻ ڏڪ روپ ٿي رهي ٿو.

اڪَ ڪَلا لکي نهِ جاءِ

جِسُ پاوي تِسُ لئي مِلاءِ

ارت :- پربهءِ جون بيحيب طاقتون آهن، جي ڪوبه سمجهي نٿو سگهي. جنهنکي وڻيس ٿو، تنهنکي پربهو ٻاهڻ سان ملائي جڏي ٿو.

ڪَوَن نِڪَٽِ ڪَوَن ڪَهيئي دُوَرِ

آپي آپِ آپ پرپوُرِ

ارت :- پتايو تر هو ڪنهنکي ويجهو آهي ۽ ڪنهنکان پري آهي، جڏهين هو آهستي ٻاهڻ ۽ ٻاهڻ ٿي سمايل آهي. [نڪٽ = ويجهو.]

آنترِ گَتِ جِسُ آپ جَنائي

نانڪ تِسُ جَن آپِ بجهائي .

ارت :- صاحب فرمائين ٿا تر جنهن جو کي پربهو ٻاهڻ پنهنجي سروپ جو ڏي ٿو، تنهنکي ٿي پربهو ٻاهڻ سمجهائي ٿو. [انترگت = آنترگتي، سروپ جو پيدا.]

(٦)

سَرَبَ بهُوتَ آپِ وَرتارا

سَرَبَ نَين آپِ پيکَن هارا

ارت :- پربهو ٻاهڻ ٿي سڀني تتن ۾ وسدڙ آهي. پربهو سڀني جي نترن ۾ ٻاهڻ ئي ڏسدڙ آهي. [بهوت = تت ۽ نئن = اکيون.]

سَنت جَنا سَنهہ شَبِ وَچن
سرب پيا پي رام سَنگِ رچن

ارٿ:- سنت سديو شبد وچن ٻڌن ٿا. هنن جو ميلاپ سديو سرو وياپڪ پربوءَ سان آهي.

جِنِ جاتا تِس کي ايہ رهت
سَتِ بچن ساڌُو سَبِ کَهت

ارٿ:- جو جيو پربوءَ کي ڄاڻي ٿو، انهي جي اهائي رهت ٿئي ٿي. سنت سديو سبت وچن ٻولين ٿا.

جو جو هوءِ سوئِي سکہ مانِي
کرن کراون هار پربِ جانِي

ارٿ:- جيڪي بہ ٿئي ٿو، تنهنکي هو سکہ روپ سمجهن ٿا. ڇو جو هو هڪ ئي پربوءَ کي سڀ ڪم جو ڪندڙ ۽ ڪرائيندڙ ڪري ڄاڻن ٿا.

انترِ وسي باهرِ ڀي اوهي
نانڪ درسن ديکِ سَبِ موهي.

ارٿ:- اهو پربو اندر توڙي ٻاهر وسي رهيو آهي. صاحب فرمائين ٿا تہ اهڙي پربوءَ جو درسن ڪري سڀ مٺس موهت ٿي پون ٿا.

(٥)

آپِ سَتِ کيتا سبِ سَتِ
تَس پربِ تي سگلي اُتپتِ

ارٿ:- پربو پاڻ ست آهي ۽ جيڪي رچيو اٿس، سو بہ سڀ ست آهي. هي ساري اُتپتي پربوءَ وٽان ئي ٿي آهي. [اتپت = اتپتي ۽ سرشٽي.]

سَرَبَ ڪَلا ڪَرِ ڪيلي ڪيلُ
مولِ نہ پائيئي ڳُڻِهہَ اَمولَ

ارٿ:- هو بيشمار شڪتين دوارا رچنا جا کيل ڪيو رچي. هنجو ملهہ ڪتي نٿو سگهجي، جو جو هو جا ڳڻ امولڪ آهن. [مول = ملهہ؛ ڳڻهہ = ڳڻ.]

سَرَبَ جوتِ مهِ جاڪي جوتِ
ڌار رهِيو سوامي اوتِ پوتِ

ارٿ:- سڀني جوتين ۾ جنهن جي ئي جوت سمايل آهي (مطلب تہ سڀ پرڪاش وارين وستو جهڙوڪ سورج، چندرما جن جي پرڪاش ڪري ئي روشن ڏسڻ ۾ اچن ٿيون.) اهو سوامي سڀني ۾ تاڃي پيٽي وانگر سمايل آهي. (مطلب تہ هو سرووياپڪ آهي.) [اوت پوت = تاڃي پيٽو.]

ڳُرَ پرساد ڀرم ڪا ناسُ
نانڪ تن مهِ ايهہ بساسُ.

ارٿ:- صاحب فرمائين ٿا تہ جن سنت جن جي هردي ۾ پرماتما جي سروويا پڪتا جو پورن وشواس آهي، انهن جا سڀ ڀرم گوروءَ جي ڪرپا سان ناس ٿي وڃن ٿا. [بساس = وشواس، نسچو.]

(۴)

سنت جنا ڪا پيکنُ سڀ برهم
سنت جنا ڪي هردي سڀ ڌرم

ارٿ:- سنتن جي درشٽي ۾ سڀڪجهہ برهم روپ ئي آهي. جن جي هردي ۾ آهيئي فقط ڌرم (اڌرم جو نالوئي ڪونهي.) [پيکن = ڏسڻ.]

ارٿ :- وٽن ٽٽن توڙي جبلن ۾ اُهوئي پار برهم وسي ٿو. جهڙي آگيا هو ڏئي ٿو، ان موجب جيو ڪرم ڪن ٿا. [ٽن == ترڻ يعني گاهه.]

پؤڻ پاڻي بئسنتر ماهِ
چارِ ڪنٽ دهه دِسي سماهِ

ارٿ :- هوا ۾، پاڻيءَ ۾ ۽ باهه ۾ مطلب ته چئني طرفن ۽ ڏهن ئي ڏسائن ۾ پرماتما سمايل آهي . [بئسنتر == باهه؛ ڪنٽ == ڪنڊون، طرف، دهه دسي == ڏهه ڏسائون.]

تِس تي ڀِنَ نهي ڪو ٺاءُ
گُر پرسادِ نانڪ سُکُ پاءُ .

ارٿ :- ڪا به جڳهه اهن کان خالي ڪانهي (مطلب ته هو سڀني ۾ سمايل آهي.) صاحب فرمائين ٿا ته گوروءَ جي ڪرپا سان اهو سک روپ پرماتما پائي سگهجي ٿو. [ڀن == جدا، خالي.]

(٣)

بيدَ پُرانَ سِمرِتِ مَهِ ديکُ
سسيئر سُور نکتر مَهِ ايکُ

ارٿ :- ويد، پران ۽ سمرتيون کولي ڏسو (ته اُهي به ائين چون ٿا ته) چندرما، سورج توڙي تارن ۾ به هو هڪ پرماتما ئي آهي. [سسيئر == چندرما؛ سور == سورج ؛ نکتر == تارا.]

باڻي پربھ کي سڀ ڪو بولئي
آپِ اڏولُ نہ ڪبهُون ڏولئي

ارٿ :- سڀڪو پربوءَ جي واڻي پيو چوي. هو پاڻ اڏول آهي ۽ ڪڏهين به ڏولائيان نٿو ٿئي .

ارٿ:- برڀو جو نالو اُنهيءَ لاءِ امرت روپ آهي ؛ نون خزانن وانگر آهي ، جنهنجي ديني ۾ اُن جو واسو آهي. [نونڌ = نو خزانا؛ سرام = واسو، استثي .]

سُنِ سماڌِ اَنهتَ تهَ ناڌ
ڪهنُ نہ جائي اچرج بسماڌ

ارٿ:- جڏهين نام جيندڙ جي سُن سماڌي لڳي ٿي، تڏهين جنکي انهد شبد ٻڌڻ ۾ اچي ٿو. اهو اچرج روپ آهي ؛ زبان سان جو ڻ ۾ نہ ٿو اچي.

تِنِ ديکيا جِسُ آپِ دکائي
نانڪ تِس جن سو جهي پائي .

ارٿ:- اهو انهن ڏٺو آهي، جن کي برڀو پاڻ ڏيکاريو آهي. صاحب فرمائيں ٿا تہ اهڙو برش ٿي سوجهي پائي ٿو.

(٢)

سو انتر سو باهر اننت
گهٽ گهٽ ويابِ رهيا ڀگونت

ارٿ:- اندر ٻيرڻي ۾ بہ اهو برماتما آهي ؛ ٻاهر ۾ اهوئي آهي. گهٽ گهٽ ۾ اهو سوامي رمي رهيو آهي.

ڌرن ماهِ آڪاس پئيالِ
سرب لوڪ پؤرن پرتپالِ

ارٿ:- ڌرتي، آڪاس ۽ پاتال مطلب تہ سڀني ۾ اهو ڪڙو پورن برماتما آهي، جو سڀني جي پالنا ڪري ٿو. [ڌرن = ڌرتي، پئيال = پاتال .]

بنِ تنِ پربت هيَ پاربرهم
جيسي آگيا تيسا ڪرم

سلوڪ
(گوروئي آگيان دور ڪندڙ آهي.)

گيانَ انجنُ گورِ ديئا، آگيانُ انڌيرِ بناسُ
هرِ ڪرپا تي سنتَ ڀيٽيا، نانڪ منِ پرگاسُ.

ارٿ:- صاحب فرمائين ٿا تہ ستگوروءَ مونکي گيان روپي سرمو ڏيئي اگيان روپي اوندهہ کي ناس ڪيو آهي. پربوءَ جي ڪرپا سان مونکي پورن سنت مليو آهي، جنهنڪري منهنجي منَ ۾ گيان جو سوجهرو ٿيو آهي.

آشٽپدي (٢٣)
(پربو سرو وياپڪ اسان سان انگ سنگ آهي.)
(١)

سنتَ سنگِ انترِ پربُ ڏيٺا
نامُ پربوُ ڪا لاگا ميٺا.

ارٿ:- (ستگورو روپي) سنت جي سنگ ۾ رهڻ ڪري مون پنهنجي اندر ۾ پربوءَ کي ڄاتو آهي؛ پربوءَ جو نالو مونکي مٺو لڳو آهي.

سگل سمگري ايڪس گهٽ ماهِ
انڪ رنگ نانا درشتاهِ

ارٿ:- ساري سرشٽيءَ جي رچنا هڪ پربوءَ جي هردي ۾ ئي سمايل آهي، باقي ٻاهران هي انيڪ قسمن جا رنگ روپ پيا ڏسجن. [نانا == قسمن قسمن جا؛ درشتاهِ == روپ.]

نؤنڌِ امرتُ پربُ ڪا نامُ
ديهي مهِ اِس ڪا بسرامُ

ਧਰਮ ॥ ਸੰਤ ਜਨਾ ਸੁਨਹਿ ਸੁਭ ਬਚਨ ॥ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ ਰਾਮ
ਸੰਗਿ ਰਚਨ ॥ ਜਿਨ ਜਾਤਾ ਤਿਸ ਕੀ ਇਹ ਰਹਤ ॥ ਸਤਿ ਬਚਨ
ਸਾਧੂ ਸਭਿ ਕਹਤ ॥ ਜੋ ਜੋ ਹੋਇ ਸੋਈ ਸੁਖੁ ਮਾਨੈ ॥ ਕਰਨ
ਕਰਾਵਨਹਾਰੁ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨੈ ॥ ਅੰਤਰਿ ਬਸੈ ਬਾਹਰਿ ਭੀ ਓਹੀ ॥
ਨਾਨਕ ਦਰਸਨੁ ਦੇਖਿ ਸਭ ਮੋਹੀ ॥ ੪ ॥ ਆਪਿ ਸਤਿ ਕੀਆ ਸਭੁ ਸਤਿ ॥
ਤਿਸੁ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਸਗਲੀ ਉਤਪਤਿ ॥ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਾ ਕਰੇ ਬਿਸਥਾਰੁ ॥
ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਾ ਏਕੰਕਾਰੁ ॥ ਅਨਿਕ ਕਲਾ ਲਖੀ ਨਹ ਜਾਇ ॥ ਜਿਸੁ
ਭਾਵੈ ਤਿਸੁ ਲਏ ਮਿਲਾਇ ॥ ਕਵਨ ਨਿਕਟਿ ਕਵਨ ਕਹੀਐ ਦੂਰਿ ॥
ਆਪੇ ਆਪਿ ਆਪ ਭਰਪੂਰਿ ॥ ਅੰਤਰ ਗਤਿ ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਜਨਾਏ ॥
ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਜਨ ਆਪਿ ਬੁਝਾਏ ॥ ੫ ॥ ਸਰਬ ਭੂਤਿ ਆਪਿ
ਵਰਤਾਰਾ ॥ ਸਰਬ ਨੈਨ ਆਪਿ ਪੇਖਨਹਾਰਾ ॥ ਸਗਲ ਸਮਗ੍ਰੀ
ਜਾਕਾ ਤਨਾ ॥ ਆਪਨ ਜਸੁ ਆਪਹੀ ਸੁਨਾ ॥ ਆਵਨ ਜਾਨੁ ਇਕੁ
ਖੇਲੁ ਬਨਾਇਆ ॥ ਆਗਿਆ ਕਾਰੀ ਕੀਨੀ ਮਾਇਆ ॥ ਸਭ ਕੈ
ਮਧਿ ਅਲਪਤੋ ਰਹੈ ॥ ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਹਣਾ ਸੁ ਆਪੇ ਕਹੈ ॥ ਆਗਿਆ
ਆਵੈ ਆਗਿਆ ਜਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਜਾ ਭਾਵੈ ਤਾ ਲਏ ਸਮਾਇ ॥ ੬ ॥
ਇਸਤੇ ਹੋਇ ਸੁ ਨਾਹੀ ਬੁਰਾ ॥ ਓਰੈ ਕਹਹੁ ਕਿਨੈ ਕਛੁ ਕਰਾ ॥
ਆਪਿ ਭਲਾ ਕਰਤੂਤਿ ਅਤਿ ਨੀਕੀ ॥ ਆਪੇ ਜਾਨੈ ਅਪਨੇ ਜੀ ਕੀ ॥
ਆਪਿ ਸਾਚੁ ਧਾਰੀ ਸਭ ਸਾਚੁ ॥ ਓਤਿ ਪੋਤਿ ਆਪਨ ਸੰਗਿ ਰਾਚੁ ॥
ਤਾਕੀ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ਦੂਸਰ ਹੋਇ ਤ ਸੋਝੀ ਪਾਇ ॥
ਤਿਸ ਕਾ ਕੀਆ ਸਭੁ ਪਰਵਾਨੁ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਾਨਕ ਇਹੁ
ਜਾਨੁ ॥ ੭ ॥ ਜੋ ਜਾਨੈ ਤਿਸੁ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ॥ ਆਪਿ ਮਿਲਾਇ
ਲਏ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ ॥ ਓਹੁ ਧਨਵੰਤੁ ਕੁਲਵੰਤੁ ਪਤਿਵੰਤੁ ॥ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ
ਜਿਸੁ ਰਿਦੈ ਭਗਵੰਤੁ ॥ ਧੰਨੁ ਧੰਨੁ ਧੰਨੁ ਜਨੁ ਆਇਆ ॥ ਜਿਸੁ
ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਭੁ ਜਗਤੁ ਤਰਾਇਆ ॥ ਜਨ ਆਵਨ ਕਾ ਇਹੈ ਸੁਆਉ ॥
ਜਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਚਿਤਿ ਆਵੈ ਨਾਉ ॥ ਆਪਿ ਮੁਕਤੁ ਮੁਕਤੁ ਕਰੈ
ਸੰਸਾਰੁ ॥ ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਜਨ ਕਉ ਸਦਾ ਨਮਸਕਾਰੁ ॥ ੮ ॥ ੨੩ ॥

ڇڏي ڪاڏي ويندين؟ سڀ جيو جنتر هن ئي جي هٿ آهن. جنهنکي هو رکي تنهنکي ڪير ماري؟ جنهنکي هو وساري، تنهنکي ڪير جياري؟ هوئي اندر، هوئي ٻاهر؛ هوئي اُپائي، هوئي سمائي؛ هوئي پنهنجا ڪرتب پاڻ ڄاڻي؛ هوئي هو آهي ٻيو ڪو بہ نہ آهي.

ਸਲੋਕੁ

ਗਿਆਨ ਅੰਜਨੁ ਗੁਰਿ ਦੀਆ ਅਗਿਆਨ ਅੰਧੇਰ ਬਿਨਾਸੁ ॥
ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਸੰਤ ਭੇਟਿਆ ਨਾਨਕ ਮਨਿ ਪਰਗਾਸੁ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਸੰਤ ਸੰਗਿ ਅੰਤਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਡੀਠਾ ॥ ਨਾਮੁ ਪ੍ਰਭੂ ਕਾ ਲਾਗਾ ਮੀਠਾ ॥ ਸਗਲ ਸਮਿਗ੍ਰੀ ਏਕਸੁ ਘਟ ਮਾਹਿ॥ ਅਨਿਕ ਰੰਗ ਨਾਨਾ ਦ੍ਰਿਸਟਾਹਿ॥ ਨਉ ਨਿਧਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਨਾਮੁ ॥ ਦੇਹੀ ਮਹਿ ਇਸ ਕਾ ਬਿਸ੍ਰਾਮੁ ॥ ਸੁੰਨ ਸਮਾਧਿ ਅਨਹਤ ਤਹ ਨਾਦ ॥ ਕਹਨੁ ਨ ਜਾਈ ਅਚਰਜ ਬਿਸਮਾਦ ॥ ਤਿਨਿ ਦੇਖਿਆ ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਦਿਖਾਏ ॥ ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਜਨ ਸੋਝੀ ਪਾਏ ॥ ੧ ॥ ਸੋ ਅੰਤਰਿ ਸੋ ਬਾਹਰਿ ਅਨੰਤ ॥ ਘਟਿ ਘਟਿ ਬਿਆਪਿ ਰਹਿਆ ਭਗਵੰਤ ॥ ਧਰਨਿ ਮਾਹਿ ਆਕਾਸ ਪਇਆਲ ॥ ਸਰਬ ਲੋਕ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ॥ ਬਨਿ ਤਿਨਿ ਪਰਬਤ ਹੈ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ॥ ਜੈਸੀ ਆਗਿਆ ਤੈਸਾ ਕਰਮੁ ॥ ਪਉਣ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰ ਮਾਹਿ ॥ ਚਾਰਿ ਕੁੰਟ ਦਹ ਦਿਸੇ ਸਮਾਹਿ ॥ ਤਿਸ ਤੇ ਭਿੰਨ ਨਹੀ ਕੋ ਠਾਉ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਾਨਕ ਸੁਖੁ ਪਾਉ ॥ ੨ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਮਹਿ ਦੇਖੁ ॥ ਸਸੀਅਰ ਸੂਰ ਨਖੵਤ੍ਰ ਮਹਿ ਏਕੁ ॥ ਬਾਣੀ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਭੁ ਕੋ ਬੋਲੈ ॥ ਆਪਿ ਅਡੋਲੁ ਨ ਕਬਹੂ ਡੋਲੈ ॥ ਸਰਬ ਕਲਾ ਕਰਿ ਖੇਲੈ ਖੇਲ ॥ ਮੋਲਿ ਨ ਪਾਈਐ ਗੁਣਹ ਅਮੋਲ ॥ ਸਰਬ ਜੋਤਿ ਮਹਿ ਜਾ ਕੀ ਜੋਤਿ ॥ ਧਾਰਿ ਰਹਿਓ ਸੁਆਮੀ ਓਤਿ ਪੋਤਿ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਭਰਮ ਕਾ ਨਾਸੁ॥ ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਮਹਿ ਏਹੁ ਬਿਸਾਸੁ॥੩॥ ਸੰਤ ਜਨਾ ਕਾ ਪੇਖਨੁ ਸਭੁ ਬ੍ਰਹਮ ॥ ਸੰਤ ਜਨਾ ਕੈ ਹਿਰਦੈ ਸਭਿ

جسُ منَ بسيَ سُ دوتَ نهالُ
تاکيِ نڪٽِ ڌ آوتَ ڪالُ

ارٿ :- ڌن آهي اُنجي شيوا ۽ ڌن آهي اُنجو شيوا ڪندڙ، جنھن اُنکي قبول بيل آهي، جنھن جو جي من ۾ انترجامي سريشٽ پرش وسي ٿو، سو نهال ٿئي ٿو ۽ اُنجي ويجهو ڪال نه ٿو اچي سگهي. [نهال = قبول ۽ نهال = خوش ۽ نڪٽ = ويجهو.]

امر ٿئي امرا پد پائيا
ساڌ سنگ نانڪ هر ڌيائيا.

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا ته جو جيو سنتن جي سنگ ۾ رهي هري پرماتما جو نام ڌيائي ٿو، سو امر ٿئي ٿو ۽ امرا پد پائي ٿو يعني اُھا پدوي حاصل ڪري ٿو جنهن مرڻ ڪونهي.

آشٽپدي (۲۲) جو سار.

هي پراڻي، جي سچ جي پريکيا ڪرڻ گهرين، ته هالت چلت سڌار، ۽ رام هردي ۾ ڌار، ۽ من تن سان نام ڌياءِ، ۽ پورن پرڪرسان لِو لاءِ. اُنجي سچي واپار ۾ تنهنجي کيپ ڌرگهر وڃي لهندي، ۽ تنهنجا دکر درد سڀ ميٽجي ويندا، ۽ هن لوڪ ۾ سکي ۽ پرلوڪ ۾ سهڻو ٿيندين. هي سڄڻ، تون ڌريو ڪي جيئن ته سڀ تنهنجا پَرَ ناس ٿي وڃن. تون اُت ٿي پهر پرڀ ياڻ وت ڌس ته تنهنجو اگيان ڪٽجي وڃي. تون هڪ ئي هڪ تي ٽيڪ رک، هڪ ئي هڪ تي وسواس رک ته سچو نرانڪار تنهنجي من ۾ آهي وڃي ۽ هن ٿي ڪي تون سرو جو ڪرڻ هار پسين ۽ ڪو نه ساٿس پهچڻ هار ڏسين. جوئي سينٽي مٿان هڪ ئي هڪ نرنجن راجا آهي ۽ هنکان تون ڪيئن پنهي سکبندين ۽ هنکي

چنتا جاءِ مِٽيءِ اهنڪار
تِس جن ڪنم ڪوءِ نہ پهچن هار

ارٿ:- جنهنجون چنتائون دور ٿيون ۽ اهنڪار ناس ٿئي ٿو. اُنهيءَ ڀڳت جن سان ڪو بہ جيو ٻجهي نہ سگهندو يعني برابري ڪري ڪين سگهندو.

سر اُوپر ٺاڍا گور سوُرا
نانڪ تاڪي ڪارج پوُرا.

ارٿ:- صاحب فرمائين ٿا تہ جنهن جيو جي مٿان سورهو گورو ٻاڻ رکيڪ ٿي بيٺي ٿو، تنهنجا سڀ ڪارج اوس راس ٿين ٿا. [ٺاڍا = بيٺي ٿو، سورا = سورهو.]

(٨)

مت پوُري اَمرت جاڪي درِشٽ
درسن پيکت اُڌرت سرِشٽ

ارٿ:- جنهن پرڀوءَ جي پد پورن آهي ۽ جنهنجي ڪرپا جي نظر امرت روپ آهي، تنهنجي درسن ڪرڻ سان ئي ساري سرشٽي جو اُڌار ٿئي ٿو.

چرن ڪمل جاڪي انوُپ
سفل درسن سندر هر روُپ

ارٿ:- جنهن پرڀوءَ جا چرن روپي ڪنول اُپما کان ٻاهر آهن، تنهن سندر روپ هريءَ جو درشن ڦلدائڪ آهي. [انوپ = اُپما رهت.]

دهن شيوا شيوڪ پروان
انتر جامي پرکہ پردهان

سچو واپار ڪرھُ واپاري.
درگہِ نبهئِ کيپ تماري

ارٿ :- هي رام نام جا واپاري، تون اهوئي سچو واپار ڪر ته درگاھ ۾ تنهنجي سواس روپي کيپ نڀهي اهي يعني سڦل ٿئي.

ايڪا ٽيڪ رکهُ من ماهِ
نانڪ بهرِ نہ آوهِ جاهِ.

ارٿ :- صاحب فرمائس ٿا تہ هي جموا تون هڪ اڪال پرکر جو آسرو من ۾ رکر تہ وري جنم مرڻ جي چڪر ۾ نہ اچين.

(۷)

تس تي دوُر ڪها ڪو جاء
اُبرئي راکن هار ڌياء

ارٿ :- انهيءَ پربوء کان پري ڪيڏانهن جمو وڃي سگهندو؟ رکڻ هار پرماتما کي ڌيائڻ سان ئي جيو بچي سگهندو. [اُبرئي == تري سگهندو، پار پوندو.]

نربهو جپئي سگل ڀؤ مٽئي
پربھ کرپا تي پراڻي ڇٽئي

ارٿ :- نربؤ پربوء کي جمڻ ڪري ئي جمو جا سب ڀــو ناس ٿين ٿا ۽ پربوء جي ڪرپا سان ئي جمو جو ڇوٽڪارو ٿئي ٿو.

جس پربھ راکئي تس ناهي دوکر
نام جپت من هووت سوکر

ارٿ :- جنهن جمو کي پربو رکي وٺي ٿو، تنهنکي ڪو به دکر نٿو رسي. پربوء جي نالي جپڻ سان ئي جمو جي من ۾ سکر ٿئي ٿو.

آنَ ڀهر پرپَ پيکهہ نيرا
مٺيُ آگيان ٻنسئي آنڌيرا

ارٿ:- هي جيوا تون انٿي ڀهربريوءَ کي ويجهو ڏس تہ پوءِ تنهنجو اگيان ميٽجي ويندو ۽ انڌارو ناس ٿي ويندو.
[نيرا = ويجهو.]

سُنِ اُپديشُ هِردئي بساوهُ
منَ اِڇي نانڪ ڦَلُ پاوهُ.

ارٿ:- صاحب فرمائين ٿا تہ هي جيوا جي تون سنتن جو اپديش ہرديءَ ۾ وسائيندين تہ توکي من پاوندا ڦل پراپت ٿيندا.

(٦)

هَلَتَ پَلَتَ دُءِ ليہُ سنوارِ
رامُ نامُ اَنتر اُرِ ڌارِ

ارٿ:- هي جيو، تون رام نام جو نالو پنهنجي اندر ۾ رکي لوڪ توڙي پرلوڪ ٻنهي سڌاري وٺ. [هلت = هي لوڪ؛ پلت = پرلوڪ.]

پُوري گورُکي پُوري دِکيا
جِس مَن بسئي تِس ساچ پرکيا

ارٿ:- پورن گوروءَ جي سکيا ۾ پوري آهي ۽ جنهن جي من ۾ اها وسي ٿي، سو سچ کي سڃاڻي ٿو. [ديکيا = سکيا.]

مَن تَنِ نامُ جپہُ لِوَ لاءِ
دوکہ دَرد مَن تي ڀو جاءِ

ارٿ:- هي جيو، تون جيڪڏهن پنهنجي اندر ۾ پريم رکي من ۽ تن سان يعني سچي دل سان نام جپيندين تہ تنهنجي من جا سڀ دک، درد ۽ ڀؤ ناس ٿي ويندا.

پَنڌَ نَ تورَ يِتُہي تَرو بَرَ
آنَ دِنَ پڙ جِہِ گورَکي پيرَ

ارٿ:- اُنهيءَ کان سواءِ پيو ڪوبہ ويچار حمولاءِ ڪونهي. جنهن جيو جي من ۾ نرنڪار جو واسو آهي، سو پنهنجا پنڌن توڙي نرويرتا جهي ٿو ۽ رات ڏينهن گوروءَ جا چرن پوڄي ٿو.

اِہِ لوڪ سُکيئي پَرلوڪ سُہيلي
نانڪ ہرِ پرڀِ آپِہِ ميلي.

ارٿ:- پوءِ هو هن لوڪ ۾ سکي ٿئي ٿو ۽ پرلوڪ ۾ بہ سهائو ٿئي ٿو. صاحب فرمائين ٿا تہ هري پرماتما اهڙن سنتن کي پاڻ سان ملائي ڇڏي ٿو.

(٥)

ساڌَ سَنگِ مِلِ کَرَہُ آننَدَ
گُنَ گاوَہُ پرڀَ پرمانَندَ

ارٿ:- توهين سنتن جي سنگ ۾ رمي آنند حاصل ڪريو ۽ پرم آنند روپ پربوءَ جا گڻ ڳايو.

رامَ نامَ تتُ کَرَہُ بيچارُ
دُرلَبَ ديہَ کا کَرَہُ اُدھارُ

ارٿ:- رام نام جي سار گيان جو ويچار ڪري هن درلڀ مانس ديهيءَ جو اُڌار ڪريو.

اَمرِتَ بَچنَ ہرِکي گُنَ گاءُ
پرانَ تَرنَ کا اِہي سُئاءُ

ارٿ:- هرين جا امرت روپي وچن پڙهي، هريءَ جا گڻ ڳايو. پراڻن جي ستل ڪرڻ جو اهوئي دستور آهي. [ترن = ستل ڪرڻ: سئاءُ = پريوجن، مطلب، دستور.]

آنَ پهر پرڀ پيکهہ نيرا
مٿيءِ اگيان بنسيءِ انڌيرا

ارٿ:- هي جيوا! تون انهي پهرپيوءَ کي ويجهو ڏس تہ
پوءِ تنهنجو اگيان ميٽجي ويندو ۽ اندارو ناس ٿي ويندو.
[نيرا = ويجهو.]

سنِ اپديش هردئي بساوهہ
منِ اڇي نانڪ ڦل پاوهہ.

ارٿ:- صاحب فرمائين ٿا تہ هي جيوا! جي تون سنتن جو
اپديش پڌي هردي ۾ وسائيندين تہ توکي من پاوندا ڦل پراپت ٿيندا.

(٦)

هلت پلت دءِ ليهہ سنوارِ
رام نام انترِ اُر ڌارِ

ارٿ:- هي جيو، تون رام نام جو نالو پنهنجي اندر ۾ رکي
لوڪ توڙي پرلوڪ ٻئي سڌاري وٺ. [هلت = هي لوڪ؛
پلت = پرلوڪ.]

پوري گور کي پوري ديکيا
جس من بسيءِ تس ساچ پريکيا

ارٿ:- پورن گوروءَ جي سکيا ۾ پوري آهي؛ جنهن
جي من ۾ اها وسي ٿي، سو سچ کي سڃاڻي ٿو. [ديکيا = سکيا.]

منِ تنِ نام جپهہ لو لاءِ
دوکہ درد من تي ڀؤ جاءِ

ارٿ:- هي جيو، تون جيڪڏهين پنهنجي اندر ۾ برابر
رکي من ۽ تن سان يعني سچي دل سان نام جپيندين تہ تنهنجي
من جا سڀ دکہ، درد ۽ ڀؤ ناس ٿي ويندا.

پنڌ ن تورِ ٿي ترو بر
آن ڏِن پُوَ جِم کو رَکي پير

ارٿ :- اُنهيءَ کان سواءِ ٻيو ڪوبہ ويچار جيو لاءِ ڪونهي. جنهن جيو جي من ۾ نرنڪار جو واسو آهي، سو پنهنجا پنڌن توڙي ترويرڻي ٿو ۽ رات ڏينهن گوروءَ جا چرن پوڄي ٿو.

اِهَ لوڪ سُکيئي پَرلوڪ سُهيلي
نانڪ هَر پرڀ آپهِ ميلي.

ارٿ :- پوءِ جو هن لوڪ ۾ سکي ٿئي ٿو ۽ پرلوڪ ۾ بہ سهلو ٿئي ٿو. صاحب فرمائين ٿا تہ هري پرماتما اهڙن سنتن کي پاڻ سان ملائي ڇڏي ٿو.

(۵)

ساڌ سنگ مِل ڪَرَهُ آنند
گُن گاوَهُ پرڀ پرمانند

ارٿ :- توهين سنتن جي سنگ ۾ رهي آنند حاصل ڪريو ۽ پرم آنند روپ پرڀوءَ جا گڻ ڳايو.

رام نام تت ڪَرَهُ بيچار
دُرلڀ ديهہ ڪا ڪَرَهُ اُڌار

ارٿ :- رام نام جي سار گيان جو ويچار ڪري هن درلڀ مانکم ديهيءَ جو اڌار ڪريو.

اَمرت بَچن هَرِ ڪي گُن گاءِ
پران ترن ڪا اِهَي سُئاءِ

ارٿ :- سنتن جا امرت روپي وچن پڙهي، هريءَ جا گڻ ڳايو. پراڻن جي سڦل ڪرڻ جو اهوئي دستور آهي. [ترن = سڦل ڪرڻ؛ سُئاءِ = پريوجن، مطلب، دستور.]

ارٿ:- هو انيڪ نمونن ۾ جيون جي پالنا ڪري ٿو. جيڪي جيڪي جيو هن پيدا ڪيا آهن، سي وري ڪيس ئي ڌيائين ٿا.

جِس ڀاوي تِس لئي ملاءِ
ڀَڳت ڪَرهِ هَرِ ڪي گُڻ گاءِ

ارٿ:- جنهنکي وڻيس ٿو، تنهنکي پاڻ سان ملائي ٿو ڇڏي. پوءِ اُهو جيو هريءَ جا گڻ ڳائي ڀڳتي ڪري ٿو.

مَن انتَرِ بِسواسُ ڪَرِ مانِيا
ڪَرَن هارُ نانڪ اِڪُ جانِيا.

ارٿ:- هو من ۾ نسچو رکي پرماتما کي مڃي ٿو. صاحب فرمائين ٿا ته هو هڪ ايشور کي ئي سب جو ڪرتار ڄاڻي ٿو.

(٤)

جَنُ لاگا هَرِ ايڪئِ نانءِ
تِس ڪي آسَ نه بِرٿي جاءِ

ارٿ:- جو جيو هڪڙي هريءَ جي نام ۾ لڳو رهي ٿو، تنهنجي ڪا به آس اجائي ڪانه ٿي ٿئي. [برٿي = اجائي.]

سيوڪ ڪَئُ سيوا بَنِ آئي
هُڪَمُ بُوجهِ پرم پدُ پائي

ارٿ:- سيوڪ کي سيوا ڪرڻ ئي جڳائي. جيڪو پريوءَ جو حڪم مڃي ٿو، سو پرم گتي پائي ٿو.

اِسَ تي اُوپَرِ نهي بيچارُ
جاڪئِ مَنِ بَسِيا نِرنڪارُ

ارٿ :- اهڙي پربرهه کي جڏهن ڪٿي وت جو وڇڙي؟ مڪڙوئي نرنجن پرماتما سڀني جي مٿان مالڪ آهي. [نعم = جڏهن ؛ نرنجن = مايا کان رهت ؛ راء = راجا.]

جسُ کي جُگتِ جاڪي سبُ ڀاتِ
آنترِ باهرِ جائهر ساتِ

ارٿ :- جنهن جي جُگتي يا رهڻي جنهن پربرهه جي مٽ ۾ آهي، تنهنکي هي جيوا تون اندر توڙي باهر انگر سنگ سهاء ڪري جاڻ. [جگت = جگتي، رهڻي، رهت.]

گُڻ نِدانِ بي آنت آپارُ
نانڪ داس سدا بليهارُ.

ارٿ :- هوگُڻن جو خزانو آهي ؛ بي انت ؛ اپار آهي. صاحب فرمائين ٿا د نانڪ داس سدا اهڙي پربرهه تان بلهار وڃون.

(۳)

پُورن پُورِ رهي دئيال
سبُ اوپرِ هووت ڪرپال

ارٿ :- پورن ؛ دئيالو پرماتما سڀ ۾ وياپي رهيو آهي. (مطلب ته هر ڪانسواءِ ڪاٻه وسيو نه آهي.) هو سڀني تي ڪرپا ڪندڙ آهي.

آپني ڪرتب جاڻئي آپ
آنترِ جامي رهيو بياپ

ارٿ :- پنهنجا ڪم هو پاڻهي ڄاڻي ٿو. هو انتر جامي آهي ؛ سڀ ۾ وياپي رهيو آهي.

پرتپالي جيئن بهو ڀاتِ
جو جو رچِئو س تسهِ ڌياتِ

پرماڻ :- ”سگل سمگري تمري سؤتر ڌاري“
[ڏسو اشٽپدي (٤)]

جاڪئہ پرڀ جيئہ آپ ٻجھائي

سچ نام سوئي جن پائي

ارٿ :- جنھن جيو کي پربو پاڻ ڪرپا ڪري سمجھائي ٿو، سوئي پرش سچي نام کي پائي ٿو.

سو سم درسي تت ڪا بيتا

نانڪ سگل سرشٽ ڪا جيتا.

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا تہ اُهوئي پرش سڀني کي هڪ نظر سان ڏسي ٿو ۽ گيان جو ڄاڻندڙ ۽ ساري سرشٽيءَ کي جيتيندڙ ٿئي ٿو. (مطلب تہ هو مايا کان رهت آهي.)

(٢)

جيئہ جنتر سڀ تاڪي هاٿ

دين دئيال آنات ڪو نات

ارٿ :- جيو جنت سڀ اُن پربوءَ جي هٿ هيٺ آهن. هو پربو آڌينن تي ديا ڪندڙ آهي ۽ آنائن جو نات آهي.

جسر راکئي تس ڪوءِ نہ ماري

سو مؤئا جس منہ بساري

ارٿ :- جنھن جي هو رکيا ڪري ٿو، تنھنکي ڪو بہ ماري نٿو سگھي. مئل سچ پچ اُهو آهي، جنھنکي پربو من مان وساري ڇڏي ٿو.

تس تج اور ڪهان ڪو جاءِ

سڀ سر ايڪ نرنجن راءِ

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا ته هي جيون جنترن جا سوامي ! تون پاڻ ئي سڀني ۾ رمي رهيو آهين ، تون ڪڙوئي سڀني ۾ وياپڪ آهين ؛ تو کان سواءِ ٻيو ڪو به ڏسڻ ۾ نه ٿو اچي .

آشٽپدي (٢٢)

(پرڀُو سرو شڪتيوان ، سرو وياپڪ ۽ دين ديال آهي .)

(١)

آپِ ڪٿئ آپِ سنمنئ هار
آپهِ ايڪ آپِ بِستار

ارٿ :- جوڙ وارو ۽ ٻڌڻ وارو به پرڀو پاڻ آهي ، ٻڌڻ وارو به پرڀو پاڻ آهي . پاڻ آهي هڪ ، پر پاڻ مان دري هيءَ وستار ڪيو اٿس .
[بستار = وستار .]

جا تِس ڀاوي تا سِرشٽ اُپائي
آپنئ ڀاڻئ لئي سمائي

ارٿ :- جڏهن هنکي وڻي ٿو ، تڏهن سرشٽي پيدا ڪري ٿو ؛ وري جڏهن وڻيس ٿو ، تڏهن اُنکي پاڻ ۾ لئي ڪري ڇڏي ٿو .

تُم تي ڀِن نهي ڪِڇُ هوءِ
آپنِ سوتِ سڀ جگت پروءِ

ارٿ :- هي پرڀو ! تو کان سواءِ ٻيو ڪجهه به ڪونهي . تو پنهنجي حڪم روپي ڏوري ۾ سارو جگتر پوئي ڇڏيو آهي .
[ڀِن = جدا ؛ سوت = سٽ ، نوري ، ڏوري ؛ پروءِ = پوئي ڇڏيو آهي .

ਗੁਨ ਗਾਵਹੁ ਪ੍ਰਭ ਪਰਮਾਨੰਦ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਤਤੁ ਕਰਹੁ ਬੀਚਾਰੁ ॥
ਦੁਰਲਭ ਦੇਹ ਕਾ ਕਰਹੁ ਉਧਾਰੁ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਚਨ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ
ਗਾਉ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਤਰਨ ਕਾ ਇਹੈ ਸੁਆਉ ॥ ਆਠ ਪਹਰ ਪ੍ਰਭ ਪੇਖਹੁ
ਨੇਰਾ ॥ ਮਿਟੈ ਅਗਿਆਨੁ ਬਿਨਸੈ ਅੰਧੇਰਾ ॥ ਸੁਨਿ ਉਪਦੇਸੁ ਹਿਰਦੈ
ਬਸਾਵਹੁ ॥ ਮਨ ਇਛੇ ਨਾਨਕ ਫਲ ਪਾਵਹੁ ॥ ੫ ॥ ਹਲਤੁ ਪਲਤੁ
ਦੁਇ ਲੇਹੁ ਸਵਾਰਿ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਅੰਤਰਿ ਉਰਿ ਧਾਰਿ ॥ ਪੂਰੇ ਗੁਰ
ਕੀ ਪੂਰੀ ਦੀਖਿਆ ॥ ਜਿਸੁ ਮਨਿ ਬਸੈ ਤਿਸੁ ਸਾਚੁ ਪਰੀਖਿਆ ॥
ਮਨਿ ਤਨਿ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥ ਦੂਖੁ ਦਰਦੁ ਮਨ ਤੇ ਭਉ
ਜਾਇ ॥ ਸਚੁ ਵਾਪਾਰੁ ਕਰਹੁ ਵਾਪਾਰੀ ॥ ਦਰਗਹ ਨਿਬਹੈ ਖੇਪ
ਤੁਮਾਰੀ ॥ ਏਕਾ ਟੇਕ ਰਖਹੁ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਨਾਨਕ ਬਹੁਰਿ ਨ
ਆਵਹਿ ਜਾਹਿ ॥ ੬ ॥ ਤਿਸ ਤੇ ਦੂਰਿ ਕਹਾ ਕੋ ਜਾਇ ॥ ਉਬਰੈ
ਰਾਖਨਹਾਰੁ ਧਿਆਇ ॥ ਨਿਰਭਉ ਜਪੈ ਸਗਲ ਭਉ ਮਿਟੈ ॥ ਪ੍ਰਭ
ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਛੁਟੈ ॥ ਜਿਸੁ ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਖੈ ਤਿਸੁ ਨਾਹੀ ਦੂਖ ॥
ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਮਨਿ ਹੋਵਤ ਸੂਖ ॥ ਚਿੰਤਾ ਜਾਇ ਮਿਟੈ ਅਹੰਕਾਰੁ ॥
ਤਿਸੁ ਜਨ ਕਉ ਕੋਇ ਨ ਪਹੁਚਨਹਾਰੁ ॥ ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਠਾਢਾ ਗੁਰੁ
ਸੂਰਾ ॥ ਨਾਨਕ ਤਾਕੈ ਕਾਰਜ ਪੂਰਾ ॥ ੭ ॥ ਮਤਿ ਪੂਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਜਾਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ॥ ਦਰਸਨੁ ਪੇਖਤ ਉਧਰਤ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ॥ ਚਰਨ ਕਮਲ
ਜਾਕੇ ਅਨੂਪ ॥ ਸਫਲ ਦਰਸਨੁ ਸੁੰਦਰ ਹਰਿ ਰੂਪ ॥ ਧੰਨੁ ਸੇਵਾ
ਸੇਵਕੁ ਪਰਵਾਨੁ ॥ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਪੁਰਖੁ ਪ੍ਰਧਾਨੁ ॥ ਜਿਸੁ ਮਨ ਬਸੈ
ਸੁ ਹੋਤ ਨਿਹਾਲੁ ॥ ਤਾਕੈ ਨਿਕਟਿ ਨ ਆਵਤ ਕਾਲੁ ॥ ਅਮਰ ਭਏ
ਅਮਰਾਪਦੁ ਪਾਇਆ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਧਿਆਇਆ ॥
੮ ॥ ੨੨ ॥

سلوڪ

(پورو سرو وياپڪ آهي.)

جيئہ جنت کي ٺاڪرا آپي ورتڻ هار

نانڪ ايڪو پسريا دوجا ڪه درشٽار.

ਸਲੋਕੁ

ਜੀਅ ਜੰਤ ਤੇ ਠਾਕੁਰਾ ਆਪੇ ਵਰਤਣ-ਹਾਰ ॥
ਨਾਨਕ ਏਕੋ ਪਸਰਿਆ ਦੂਜਾ ਕਹ ਦ੍ਰਿਸਟਾਰ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਆਪਿ ਕਥੈ ਆਪਿ ਸੁਨਨੈ ਹਾਰੁ ॥ ਆਪਹਿ ਏਕੁ ਆਪਿ ਬਿਸਥਾਰੁ ॥
ਜਾ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਾ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਏ ॥ ਆਪਨੈ ਭਾਣੈ ਲਏ ਸਮਾਏ ॥
ਤੁਮ ਤੇ ਭਿੰਨ ਨਹੀ ਕਿਛੁ ਹੋਇ ॥ ਆਪਨ ਸੂਤਿ ਸਭੁ ਜਗਤੁ ਪਰੋਇ ॥
ਜਾਕਉ ਪ੍ਰਭ ਜੀਉ ਆਪਿ ਬੁਝਾਏ ॥ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਸੋਈ ਜਨੁ ਪਾਏ ॥
ਸੋ ਸਮਦਰਸੀ ਤਤ ਕਾ ਬੇਤਾ ॥ ਨਾਨਕ ਸਗਲ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਾ
ਜੇਤਾ ॥ ੧ ॥ ਜੀਅ ਜੰਤ੍ਰ ਸਭ ਤਾਕੈ ਹਾਥ ॥ ਦੀਨ ਦਇਆਲ
ਅਨਾਥ ਕੋ ਨਾਥੁ ॥ ਜਿਸੁ ਰਾਖੈ ਤਿਸੁ ਕੋਇ ਨ ਮਾਰੈ ॥ ਸੋ ਮੂਆ
ਜਿਸੁ ਮਨਹੁ ਬਿਸਾਰੈ ॥ ਤਿਸੁ ਤਜਿ ਅਵਰ ਕਹਾ ਕੋ ਜਾਇ ॥ ਸਭ
ਸਿਰਿ ਏਕੁ ਨਿਰੰਜਨ ਰਾਇ ॥ ਜੀਅ ਕੀ ਜੁਗਤਿ ਜਾਕੈ ਸਭ ਹਾਥਿ ॥
ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਜਾਨਹੁ ਸਾਥਿ ॥ ਗੁਨ ਨਿਧਾਨ ਬੇਅੰਤ ਅਪਾਰ ॥
ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਸਦਾ ਬਲਿਹਾਰ ॥ ੨ ॥ ਪੂਰਨ ਪੂਰਿ ਰਹੇ ਦਇਆਲ ॥
ਸਭ ਊਪਰਿ ਹੋਵਤ ਕਿਰਪਾਲ ॥ ਅਪਨੇ ਕਰਤਬ ਜਾਨੈ ਆਪਿ ॥
ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਰਹਿਓ ਬਿਆਪਿ ॥ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੈ ਜੀਅਨ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ॥
ਜੋ ਜੋ ਰਚਿਓ ਸੁ ਤਿਸਹਿ ਧਿਆਤਿ ॥ ਜਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਸੁ ਲਏ
ਮਿਲਾਇ ॥ ਭਗਤ ਕਰਹਿ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਇ ॥ ਮਨ ਅੰਤਰਿ
ਬਿਸ੍ਵਾਸੁ ਕਰਿ ਮਾਨਿਆ ॥ ਕਰਨਹਾਰੁ ਨਾਨਕ ਇਕੁ ਜਾਨਿਆ ॥
੩ ॥ ਜਨੁ ਲਾਗਾ ਹਰਿ ਏਕੈ ਨਾਇ ॥ ਤਿਸ ਕੀ ਆਸ ਨ ਬਿਰਥੀ
ਜਾਇ ॥ ਸੇਵਕ ਕਉ ਸੇਵਾ ਬਨਿ ਆਈ ॥ ਹੁਕਮੁ ਬੂਝਿ ਪਰਮ ਪਦੁ
ਪਾਈ ॥ ਇਸਤੇ ਊਪਰਿ ਨਹੀ ਬੀਚਾਰੁ ॥ ਜਾਕੈ ਮਨਿ ਬਸਿਆ
ਨਿਰੰਕਾਰੁ ॥ ਬੰਧਨ ਤੋਰਿ ਭਏ ਨਿਰਵੈਰ ॥ ਅਨਦਿਨੁ ਪੂਜਹਿ ਗੁਰ
ਕੇ ਪੈਰ ॥ ਇਹ ਲੋਕ ਸੁਖੀਏ ਪਰਲੋਕ ਸੁਹੇਲੇ ॥ ਨਾਨਕ ਹਰਿ
ਪ੍ਰਭਿ ਆਪਹਿ ਮੇਲੇ ॥ ੪ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਮਿਲਿ ਕਰਹੁ ਅਨੰਦ ॥

جڏهين پاڻ ئي نرانجن ڪيول ڏٺي هو، تڏهين ٻڌل ڪير هو، ڇٽل ڪير هو؟ جڏهين هڪ ئي هڪ هو اگم اپار هو، تڏهين سرڳ ڪنهنکي هو، نرڳ ڪنهنکي هو؟ جڏهين سهج سڀاءِ سان هو نرگڻ هو، تڏهين اوتار ڪاٿي هئا، رشي ڪاٿي هئا، شو ڪاٿي هو، شڪتي ڪاٿي هئي؟ جڏهين ابناسي اگوچر پورڻ پرڀو هڪ مان ايڪ نرتيو هو، تڏهين جنم ڪاٿي هو، مرڻ ڪاٿي هو، حساب ڪاٿي هو؟ جڏهين هوئي هو نرمل پرڪر هو، تڏهين مٺلو ڪير هو، پوتر ڪير هو؟ جڏهين هوئي هو نرانڪار هو، تڏهين مان ڪنهن کي هو، اپمان ڪنهنکي هو؟ جڏهين رڳو ئي هو جگديس سروپ هو، تڏهين ڇل ڇدر ڪنهن کي ٿي لڳو؟ جڏهين جوتي سروپ پنهنجي جوت ۾ هو، تڏهين بکر ڪاٿي هئي، ڌڪ ڪاٿي هو، ماتا ڪاٿي هئي، پتا ڪاٿي هو؟ جڏهين هوئي هو هڪ گياني هو ۽ پاڻ ئي پاڻ پنهنجي هردي ۾ هو، تڏهين ويد ڪاٿي هئا، ڪتاب ڪاٿي هئا، ٺاڪر ڪاٿي هئا، چيلا ڪاٿي هئا، ڪهندڙ ڪاٿي هئا، ٻڌندڙ ڪاٿي هئا؟ جڏهين هڪ ئي هڪ هو اڇل اڇيد اڀيد هو، تڏهين مايا ڪاٿي هئي، ليلا ڪاٿي هئي؟ پاڻ ئي پاڻ سڀ اچرج ڪري ٿو، پاڻ ئي پاڻ پنهنجي گت ڄاڻي ٿو. هنجي قدرت اڪٿ اتول، بي انت بي شمار، اڳڻت اپار. هوئي ٻنهي پاسن جو ڏٺي آهي. هنجي ئي سونهن هن سان ٻني اڇي ٿي. هوئي سڀني پرڀن ۾ نرليپ آهي. هن ئي ڏن گڻن مان هيءُ سڀ وستار ڪيو آهي ۽ هوئي ٽنهي کان آجو آهي. هي نانڪ! تون هن ئي سان لِوَ لاءِ ۽ هن ئي جي ڪرپا گهر.

ارٿ :- ٻرڀو ٻاڙ ٻنهي طرفن (اُتمتي ۽ ٻرلئِي) جو سوامي آهي. سڀدس سوڀا سانڍس ئي ٺهي اچي ٿي. [ڏهُو ڀاڪرَ = ٻنهين پاسن ۽ سوڀا = وڏائي.]

آپہِ ڪؤتڪ ڪريِ آنندَ چوجَ

آپہِ رسَ ڀوگَنَ نرجوڳَ

ارٿ :- ٻاڙ ئي تماشا، آنند ۽ مزا ماڻي ٿو. ٻاڙ ئي سڀ رس ڀوڳي ٿو ۽ نرليپ به ٻاڙ ئي رهي ٿو. [ڪؤتڪ = تماشا ۽ نرجوڳ = اسنگ، نرلپ.]

جسُ ڀاوئِ تسُ آپنَ نانءِ لاوئِ

جس ڀاوئِ تس کيلُ کلاوئِ

ارٿ :- جڏهنکي وڻيس ٿو، تنهنکي پنهنجي نام ۾ لڳائي ٿو. ۽ جنهنکي وڻيس ٿو، تنهنکي سنساري کيل کلائي ٿو.

بي شمار آٿاہِ اَگَنَتَ اَتولئِ

جِٿر بلاوہُ تِٿر نانڪ داس اُبولئِ.

ارٿ :- صاحب وينتي ڪري جون ٿا ته "هي پرڀو! تون بيسمار آهين، تنهنجو ڪو ترو ڪونهي. تنهنجو ڪو ٿاڳ ڪونهي ۽ تون تور ڪان ٻاهر آهين. جئين تون جوين ٿو تئين ئي ٻال داس چوان ٿو." [بيشمار = ڳاڻاٽي کان ٻري.]

آشٽپدي (٢١) جو سار.

سرگڻ نرگڻ نرانڪار پيو ڪوبہ نہ آهي. جڏهين ڪوبہ روُپ، ڪوبہ ورن، ڪوبہ نشان نہ ڏٺو ٿي، تڏهين پاپ ڪاٿي هو، پڃہ ڪاٿي هو، هرش ڪاٿي هو، شوڪ ڪاٿي هو، عقل ڪاٿي هو، موہ ڪاٿي هو؟ جڏهين ٻاڙ ئي ٻاڙ سن سماڌيءَ ۾ هو، تڏهين واهر پلائي ڪنهن تي ڪئي ۽ ويرورود ڪنهن تي ڪمايو؟

تيون تين. ۽ اهنڪار موه، پرم ۽ پوڄا بوڄا ٿا پون. [آل = گهر جال = ڄار، ڦاسي.]

دُکَ سُکَ مانَ اَپمانَ
اَنِڪَ پرڪار ڪيئو وکيانَ

ارٿ:- اُنهي اوستا ۾ ڏک، سک، مان اپمان تين ٿا، جن جو بيان انيڪ نمونن ۾ پستڪن ۾ ظاهر ڪيل آهي. [اپمان = نرادر؛ وکيان = بيان.]

آپن کيلُ آپ ڪر ديکئي
کيلُ سنڪوچئي تئُ نانڪ ايڪئي.

ارٿ:- پريو پنهنجا کيل ڪري پاڻ پيو ڏسي. صاحب فرمائين ٿا ته جڏهين هريو اُهي پنهنجا سڀ کيل سميٽي پنهنجي اندر ۾ سمائي ڇڏي ٿو، تڏهين وري پاڻ هڪ ئي وڃي ٿو رهي. [سنڪوچئي = سوڙهو ڪري، سميٽي.]

(٨)

(سرگڻ اوستا.)

جِهُ اَبگَتُ بِگَتُ تِهُ آپ
جِهُ پسري پاسارُ سنتَ پرتاپ

ارٿ:- جتي آدرشٽ پرماتما جا بِگيت آهن، اُتي پريو پاڻ وسي ٿو (يعني پرماتما جون جي ته پاڻ ڏسڻ ۾ نٿو اچي، پر جتي سندس پيارا بِگيت رهن ٿا، اُتي هو ساکيات پاڻ وسي رهيو آهي.) جتي پريو پنهنجو پسارو پکيڙي ٿو، اُتي سنتن جو پرتاپ آهي. [اَبگت = آدرشٽ، جو ڏسڻ ۾ نٿو اچي.]

دُهو پاکَ ڪا آپهِ ڌني
آنَ ڪي سوڀا آپهِ بني

جه آپن آپ آپ پتيئارا
تهه ڪؤن ڪٿي ڪؤن سنٿي هارا

ارٿ :- جڏهن پربو پاڻ ئي پاڻ تي نشچو رکندڙ هو، تڏهن ڪير اُپديش ڪندڙ هو ۽ ڪير ٻڌندڙ هو؟ [پتيئارا = اسچو.]

بهه بي انت اوچ تي اوچا
ناڪ آپس ڪئه آبهه پهوچا.

ارٿ :- صاحب فرمائن ٿا ته هو پربو بلڪل بي انت ۽ وڏن کان وڏو آهي ۽ هو پاڻ کي پاڻ ئي پهچي سگهي ٿو.

(۷)

(سرگنا اوستا)

جه آپ رچئو پرپنچ آڪار
تهه گڻ مهه ڪيئو بستار.

ارٿ :- جڏهن پربوءَ پاڻ سنسار جو روپ رچيو، تڏهن اُن تي گڻن جو پسارو ڪري ڇڏيائين. [پرپنچ = سنسار؛ بستار = وستار، پسارو.]

پاپ پن تهه ڀئي ڪهاوت
ڪوئو نرڪ ڪوئو سرگ ٻنڇاوت

ارٿ :- اُن وقت کان پوءِ پاپ ۽ پنيه چوڻ ۾ آيا ۽ اُن وقت کان وٺي ڪي نرڪ توڳيو ۽ ڪي سرگ ماڻيو. [ڪهاوت = چوڻ ۾ آيا؛ ٻنڇاوت = اڇا ڪئي، توڳيو، ماڻيو.]

آل جال مائيا جنجال
هؤمي موهه ڀرم ڀئي ڀار

ارٿ :- اهي اوستا ۾ گهر جا جنجال ۽ مايا جون قاسون

بِسمن بِسمر رهي بِسماد
نانڪ آپني گت جانهہ آپ.

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا ته ڪرتار جا اچرج روپ ڪيل ڏسي، جيو سديو اچرج ۾ رهي ٿو، پرڀو پنهنجي گت پاڻ ئي ڄاڻي ٿو. [بسمن بسمر = اچرج روپي ڪيل؛ بسماد = اچرج.]

(٦)

(نرگڻ اوستا)

جهہ اڇل اڇيد اڀيد سمائيا
اوها ڪسهہ وياپت مائيا

ارٿ :- پربو، جو ڪنهنکان ڇڄي نه ٿو وڃي ۽ جو بي انت ۽ اڀيد آهي، سو جڏهن پاڻهہ سمايو پيو هو، تڏهين مايا ڪنهن کي ٿي ويڙهي ويٺي؟ [اڇل = جو ڇلي يا ڇڄي نه سگهجي؛ اڇيد = جنهنکي ڇيدي يا ٽڪر ڪري نه سگهجي؛ اڀيد = جنهن جو ڀيد يا انت لهي نه سگهجي.]

آپس ڪئہ آپهہ آديس
تهہ گڻ ڪا ناهي پرويس

ارٿ :- جڏهين پربو پاڻ ئي پاڻکي نمسڪار ٿي ڪيو، تڏهين ٽن گڻن (ستي، رجي ۽ تمي) جو ورتارو ڪو نه هو. [آديس = نمسڪار؛ پرويس = ورتارو.]

جهہ ايڪهہ ايڪ ڀگونتا
تهہ ڪؤن اچنت ڪس لاڳي چنتا

ارٿ :- جڏهين هڪڙوئي پربو هو، تڏهين ڪير جنتا بنا هو ۽ ڪنهن کي ٿي چنتا لڳي.

(۵)

(نرگڻ اوستا)

جَب آپني سويا آپَن سنگ ٻنائي

تَب ڪَون ماء باپ متر سُت ڀائي

ارٿ :- جڏهن پربوءَ پنهنجي سوڀ پنهنجي سروپ ۾ قائم ڪئي، تڏهن ڪٿا ٻو ڙ، ماءُ، پيءُ، مائٽ، پٽ ۽ ڀائر ڪير هئا؟ (مطلب ته سڀ ڪجهه پاڻ ئي هو.)

جَهه سرَب ڪلا آپِهِ پرِبين

تَهه بيد ڪَتيب ڪَها ڪوئُو چِين

ارٿ :- جڏهن سڀاڻي پربوءَ سڀ شڪتيون پنهنجي اندر ۾ پوريءَ طرح سان سمايون هيون، تڏهن ڪٿا ٻو ته ويد ڪتيب ڪٿي هئا ۽ ڪنهن ٿي ڄاتا؟ [پربِين = سڀاڻو، حتن گماني ۽ چين = ڄاڻا ٿي.]

جَب آپَن آپ آپِ اُرِ ڌاري

تَؤ سَگن اَپسَگن ڪَها بيچاري

ارٿ :- جڏهن پربوءَ پنهنجو پاڻ پنهنجي اندر ۾ ڌارڻ ڪيو ٿي، تڏهن سوڻ ۽ اپسوڻ جو ويچار ڪنهن ٿي ڪيو؟ [اُرِ = اندر، جاني ۽ سگن = سوڻ ۽ اپسگن = اپسوڻ.]

جَهه آپَن اوچ آپَن آپ نيرا

تَهه ڪؤن ٺاڪر ڪؤن ڪَهيئي چيرا

ارٿ :- جڏهن پربو پاڻ ئي پري ۽ پاڻ ئي ويجهو هو، تڏهن ڪٿا ٻو ته مالڪ ڪير ۽ نوڪر ڪير هو؟ [ٺاڪر = مالڪ ۽ چيرا = نوڪر.]

ارٿ :- جنهن آوستا ۾ (سيني) جيون جو سوامي ڪڙو نرمل پريو ئي هو، ۽ مايمتا نہ هئي، تڏهن جڳُو ۽ ڏوئڙ جي ڪهڙي ضرورت هئي؟ [پرڪہ پت = نرٻت = بنکن جو ڏٽي .]

جهہ نرنجن نرنڪار نرٻان
تهہ ڪؤن ڪتہ مان ڪؤن اپمان

ارٿ :- جتي مايا رهت، آڪار رهت، ۽ دکر رهت پريو هو، اُتي مان ڪنهنکي هو ۽ اَپمان ڪنهنکي هو؟ [نرٻان = نردوکہ ۽ اَپمان = اپمان = بي عزتي .]

جهہ سروُپ ڪيول جڳديس
تهہ ڇل ڇدر لڳت ڪهہ ڪيس

ارٿ :- جتي فقط جڳت جي سوامي ۽ پريو جو ئي سروپ قائم هو، اُتي پڌايو تہ ڇل ڇدر ڪنهن کي ٿي لڳو؟ [ڇل ڇدر = ٺڳي، فريب ۽ ڪيس = ڪنهنکي .]

جهہ جوت سروُپي جوت سنگ سماوئي
تهہ ڪسهہ ڀوُکہ ڪوَن ترپتاوئي

ارٿ :- جتي جوتي سروپ برماتما پنهنجي جوت ۾ سمايل هو اُتي ڪنهنکي بکہ هئي ۽ ڪير ڌاول هو؟ [ترپتاوي = ترپت يعني ڌاول .]

ڪرن ڪراون ڪرنئي هار ؛
نانڪ ڪرتي ڪا ناهہ شمار .

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا تہ ڪرڻ هار ڪرتار ئي سڀ ڪم جو ڪندڙ ۽ ڪرائيندڙ آهي ۽ اُن ڪرتار جو ڪو انت ڪو نهي . [شمار = ڳاڻيٽو، انت .]

جَبَ پوُرَنُ ڪَرَتا پرَبھُ سوءِ
تَبَ جَمُ ڪِي ترِاسُ ڪَہُہُ ڪِسُ ہوءِ

ارٿ :- جڏهن اُهو فقط پربهو ئي پورڻ ڪرتار هو، تڏهن ڀلا يَمَ جو ڀؤُ ڪنهن کي ٿي ٿيو؟ [تراس = ڀؤ.]

جَبَ اَبِگَتَ اَگوچَرَ پرَبھُ ايڪا
تَبَ چِترگُپتَ ڪِسُ پوُڇَتَ ليکا

ارٿ :- جڏهن اُهو اسپرش روپ ۽ اندرين رهت پربهو ئي واحد هو، تڏهن ڀلا چترگپت ڪنهن کان ٿي ليکو ورتو؟ [اَبِگت = اسپرش ۽ اگوچر = اندرين جي پهچ کان ٻاهر.]

جَبَ ناٿَ نِرنجَنُ اَگوچَرُ اَگاڌِ
تَبَ ڪئُنُ ڇُٽي ڪئُنُ بنڌَنُ باڌِ

ارٿ :- جڏهن فقط اُهو نرمل، اندرين رهت ۽ بي انت پربهو ئي هو، تڏهن ڀلا ڪير ڇٽل هو ۽ ڪير بنڌنن ۾ ٻڌل هو؟ [ناٿ = مالڪ ۽ نرنجن = مايا کان رهت ۽ اگاڌ = بي انت.]

آپنَ آپَ آپَ ہي اَچرَجا
نانڪ آپنَ روُپَ آپَ ہي اُپرَجا

ارٿ :- هو پاڻهي پاڻ ئي آهي ۽ پاڻ ئي اسچرج روپ آهي. صاحب فرمائين ٿا ته هن پنهنجو روپ پاڻ ئي پرگهٽ ڪيو آهي. [اُپرجا = پيدا ڪيو، پرگهٽ ڪيو.]

(۴)

(نرگڻ او سنا)

جہ نِرمَلَ ہوُتَ ہوُتَ پتِ ہوتا
تہ بِنُ ميلُ ڪَہُہُ ڪِيا دھوتا

ارٿ :- جڏهن پربرهم پاڻ سماڌ لڳائي ويٺو هو، تڏهن ويروڌ ڪنهن سان ٿي ڪري ها آيو؟

جَبَ اِسڪا برَنُ چِهنُ نہ جاپت
تَبَ هرکُ سوڪُ ڪَہُ ڪِسِہ بِياپت

ارٿ :- جڏهن پارٻرهم جو ڪو رنگ روپ ئي ڄاڻڻ ۾ نه ٿي آيو، تڏهن خوشي يا ڏک ڪنهن کي ٿي ٿيو؟
[چهن = نشاني .]

جب آپن آپ آپ پاربرهم
تب موهه ڪہا ڪس هووت ڀرم

ارٿ :- جڏهن پاربرهم پرماتما فقط هڪ پاڻ ئي هو، تڏهن موهه ڪٿي هو ۽ ڪنهنکي ٿي ڀرم ٿيو؟

آپن کيل آپ ورتيجا
نانڪ ڪرنيهار نہ دوجا .

ارٿ :- پنهنجو کيل پربوءِ پاڻ ئي ورتايو آهي ۽ ٻيو ڪو نہ ڪرڻ وارو ڪونهي .

(۲)

(نرگڻ اوستا)

جب هووت پربھ ڪيول ڌني
تب بند مڪت ڪہُ ڪس ڪَؤ گني

ارٿ :- جڏهن پربوءِ ئي پاڻ ئي سڀني جو مالڪ آهي، تڏهن بند ايو ته بدل ۽ جتل ڪنهنکي ٿو ڪولهجي؟ [ڪيول = خاص، فقط ۽ بند = بدل ۽ گني = ڳڻجي .]

جب ايڪہ هر اگم اپار
تب نرڪ سرگ ڪہُ ڪؤن اؤتار

ਪਰਤਾਪਿ ॥ ਦੁਹੂ ਪਾਖ ਕਾ ਆਪਹਿ ਧਨੀ ॥ ਉਨ ਕੀ ਸੋਭਾ ਉਨਹੂ ਬਨੀ ॥ ਆਪਹਿ ਕਉਤਕ ਕਰੈ ਅਨਦ ਚੋਜ ॥ ਆਪਹਿ ਰਸ ਭੋਗਨ ਨਿਰਜੋਗ ॥ ਜਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਸੁ ਆਪਨ ਨਾਇ ਲਾਵੈ ॥ ਜਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਸੁ ਖੇਲ ਖਿਲਾਵੈ ॥ ਬੇਸੁਮਾਰ ਅਥਾਹ ਅਗਨਤ ਅਤੋਲੈ ॥ ਜਿਉ ਬੁਲਾਵਹੁ ਤਿਉ ਨਨਕ ਦਾਸ ਬੋਲੈ ॥ ੮ ॥ ੨੧ ॥

سلوڪ

(پربو سرگڻ ۽ نرگڻ روپ آهي.)

سَرگُڻ نِرگُڻ نِرنڪارُ، سُنّ سَماڌي آپ

آپُڻ ڪيِتا نانڪا، آپي هي ڦِر جاپِ.

ارٿ:- پربو، جو نرنڪار يعني آڪار بنان آهي، سو پاڻ سرگڻ روپ توڙي نرگڻ روپ بڻي آهي ۽ پاڻ ئي شانتي روپ آهي. صاحب فرمائين ٿا تہ سندس اُپايل جيو وري ڪيس ئي جپين ٿا.

آشٽپدي (٢١)

(١)

(نرگڻ آوستا)

جَب آڪارُ اِهُ ڪڇُ نہ ڍِرشٽيتا

پاپ پُڻ تَب ڪَهہ تي هوتا

ارٿ:- جڏهين هن سرشٽيءَ جو ڪو بہ روپ ڏسڻ ۾ نہ ٿي آيو، تڏهين پاپ ۽ پنيہ وري ڪنهن کان ٿي ٿيا؟ [درشٽيتا = ڏسڻ ۾ ٿي آيو. ڪهہ تي = ڪنهن کان.]

جَب ڌاري آپُڻ سُنّ سَماڌِ

تَب بئر بِروڌ ڪِس سنگِ ڪَمات

ਅਗਾਧੇ ॥ ਤਬ ਕਉਨ ਛੁਟੇ ਕਉਨ ਬੰਧਨ ਬਾਧੇ ॥ ਆਪਨ ਆਪ ਆਪਹੀ ਅਚਰਜਾ ॥ ਨਾਨਕ ਆਪਨ ਰੂਪ ਆਪ ਹੀ ਉਪਰਜਾ ॥ ੩ ॥ ਜਹ ਨਿਰਮਲ ਪੁਰਖੁ ਪੁਰਖਪਤਿ ਹੋਤਾ ॥ ਤਹ ਬਿਨੁ ਮੈਲੁ ਕਹਹੁ ਕਿਆ ਧੋਤਾ ॥ ਜਹ ਨਿਰੰਜਨ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਰਬਾਨ ॥ ਤਹ ਕਉਨ ਕਉ ਮਾਨ ਕਉਨ ਅਭਿਮਾਨ ॥ ਜਹ ਸਰੂਪ ਕੇਵਲ ਜਗਦੀਸ ॥ ਤਹ ਛਲ ਛਿਦ੍ਰ ਲਗਤ ਕਹੁ ਕੀਸ ॥ ਜਹ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪੀ ਜੋਤਿ ਸੰਗਿ ਸਮਾਵੈ ॥ ਤਹ ਕਿਸਹਿ ਭੂਖ ਕਵਨੁ ਤ੍ਰਿਪਤਾਵੈ ॥ ਕਰਨ ਕਰਾਵਨ ਕਰਨੈਹਾਰੁ ॥ ਨਾਨਕ ਕਰਤੇ ਕਾ ਨਾਹਿ ਸੁਮਾਰੁ ॥ ੪ ॥ ਜਬ ਅਪਨੀ ਸੋਭਾ ਆਪਨ ਸੰਗਿ ਬਨਾਈ ॥ ਤਬ ਕਵਨ ਮਾਇ ਬਾਪ ਮਿਤ੍ਰੁ ਸੁਤ ਭਾਈ ॥ ਜਹ ਸਰਬ ਕਲਾ ਆਪਹਿ ਪਰਬੀਨ ॥ ਤਹ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਕਹਾ ਕੋਊ ਚੀਨ ॥ ਜਬ ਆਪਨ ਆਪੁ ਆਪਿ ਉਰਿ ਧਾਰੈ ॥ ਤਉ ਸਗਨ ਅਪਸਗਨ ਕਹਾ ਬੀਚਾਰੈ ॥ ਜਹ ਆਪਨ ਊਚ ਆਪਨ ਆਪਿ ਨੇਰਾ ॥ ਤਹ ਕਉਨ ਠਾਕੁਰੁ ਕਉਨ ਕਹੀਐ ਚੇਰਾ ॥ ਬਿਸਮਨ ਬਿਸਮ ਰਹੇ ਬਿਸਮਾਦ ॥ ਨਾਨਕ ਅਪਨੀ ਗਤਿ ਜਾਨਹੁ ਆਪਿ ॥ ੫ ॥ ਜਹ ਅਛਲ ਅਛੇਦ ਅਭੇਦ ਸਮਾਇਆ ॥ ਊਹਾ ਕਿਸਹਿ ਬਿਆਪਤ ਮਾਇਆ ॥ ਆਪਸ ਕਉ ਆਪਹਿ ਆਦੇਸੁ ॥ ਤਿਹੁ ਗੁਣ ਕਾ ਨਾਹੀ ਪਰਵੇਸੁ ॥ ਜਹ ਏਕਹਿ ਏਕ ਏਕ ਭਗਵੰਤਾ ॥ ਤਹ ਕਉਨੁ ਅਚਿੰਤੁ ਕਿਸੁ ਲਾਗੈ ਚਿੰਤਾ ॥ ਜਹ ਆਪਨ ਆਪੁ ਆਪਿ ਪਤੀਆਰਾ ॥ ਤਹ ਕਉਨੁ ਕਥੈ ਕਉਨੁ ਸੁਨਨੈਹਾਰਾ ॥ ਬਹੁ ਬੇਅੰਤ ਊਚ ਤੇ ਊਚਾ ॥ ਨਾਨਕ ਆਪਸ ਕਉ ਆਪਹਿ ਪਹੂਚਾ ॥ ੬ ॥ ਜਹ ਆਪਿ ਰਚਿਓ ਪਰਪੰਚੁ ਅਕਾਰੁ ॥ ਤਿਹੁ ਗੁਣ ਮਹਿ ਕੀਨੋ ਬਿਸਥਾਰੁ ॥ ਪਾਪੁ ਪੁੰਨੁ ਤਹ ਭਈ ਕਹਾਵਤ ॥ ਕੋਊ ਨਰਕ ਕੋਊ ਸੁਰਗ ਬੰਛਾਵਤ ॥ ਆਲ ਜਾਲ ਮਾਇਆ ਜੰਜਾਲ ॥ ਹਉਮੈ ਮੋਹ ਭਰਮ ਭੈ ਭਾਰ ॥ ਦੂਖ ਸੂਖ ਮਾਨ ਅਪਮਾਨ ॥ ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀਓ ਬਖ੍ਯ਼ਾਨ ॥ ਆਪਨ ਖੇਲੁ ਆਪਿ ਕਰਿ ਦੇਖੈ ॥ ਖੇਲੁ ਸੰਕੋਚੈ ਤਉ ਨਾਨਕ ਏਕੈ ॥ ੭ ॥ ਜਹ ਅਬਿਗਤੁ ਭਗਤੁ ਤਹ ਆਪਿ ॥ ਜਹ ਪਸਰੈ ਪਾਸਾਰੁ ਸੰਤ

هي سدا ڪرپال! هي سرو پرتپال!
هي آد پرک ڪارڻ ڪرتار!
ماں نرگڻ نيچ، آڌار تنهنجي
آهيان ۽ تنهنجو ...
۽ پنهنجو.

ਸਲੋਕੁ

ਸਰਗੁਨ ਨਿਰਗੁਨ ਨਿਰੰਕਾਰ ਸੁੰਨ ਸਮਾਧੀ ਆਪਿ ॥
ਆਪਨ ਕੀਆ ਨਾਨਕਾ ਆਪੇਹੀ ਫਿਰਿ ਜਾਪਿ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਜਬ ਅਕਾਰੁ ਇਹੁ ਕਛੁ ਨ ਦ੍ਰਿਸਟੇਤਾ ॥ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਤਬ ਕਹ ਤੇ ਹੋਤਾ ॥ ਜਬ ਧਾਰੀ ਆਪਨ ਸੁੰਨ ਸਮਾਧਿ ॥ ਤਬ ਬੈਰ ਬਿਰੋਧ ਕਿਸੁ ਸੰਗਿ ਕਮਾਤਿ ॥ ਜਬ ਇਸ ਕਾ ਬਰਨੁ ਚਿਹਨੁ ਨ ਜਾਪਤ ॥ ਤਬ ਹਰਖ ਸੋਗ ਕਹੁ ਕਿਸਹਿ ਬਿਆਪਤ ॥ ਜਬ ਆਪਨ ਆਪ ਆਪਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ॥ ਤਬ ਮੋਹ ਕਹਾ ਕਿਸੁ ਹੋਵਤ ਭਰਮ ॥ ਆਪਨ ਖੇਲੁ ਆਪਿ ਵਰਜੀਜਾ ॥ ਨਾਨਕ ਕਰਨੈਹਾਰੁ ਨ ਦੂਜਾ ॥ ੧ ॥ ਜਬ ਹੋਵਤ ਪ੍ਰਭ ਕੇਵਲ ਧਨੀ ॥ ਤਬ ਬੰਧ ਮੁਕਤਿ ਕਹੁ ਕਿਸ ਕਉ ਗਨੀ ॥ ਜਬ ਏਕਹਿ ਹਰਿ ਅਗਮ ਅਪਾਰ ॥ ਤਬ ਨਰਕ ਸੁਰਗ ਕਹੁ ਕਉਨ ਅਉਤਾਰ ॥ ਜਬ ਨਿਰਗੁਨ ਪ੍ਰਭ ਸਹਜ ਸੁਭਾਇ ॥ ਤਬ ਸਿਵ ਸਕਤਿ ਕਹਹੁ ਕਿਤੁ ਠਾਇ ॥ ਜਬ ਆਪਹਿ ਆਪਿ ਅਪਨੀ ਜੋਤਿ ਧਰੈ ॥ ਤਬ ਕਵਨ ਨਿਡਰੁ ਕਵਨ ਕਤ ਡਰੈ ॥ ਆਪਨ ਚਲਿਤ ਆਪਿ ਕਰਨੈਹਾਰ ॥ ਨਾਨਕ ਠਾਕੁਰ ਅਗਮ ਅਪਾਰ ॥ ੨ ॥ ਅਬਿਨਾਸੀ ਸੁਖ ਆਪਨ ਆਸਨ ॥ ਤਹ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕਹੁ ਕਹਾ ਬਿਨਾਸਨ ॥ ਜਬ ਪੂਰਨ ਕਰਤਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ ॥ ਤਬ ਜਮ ਕੀ ਤ੍ਰਾਸ ਕਹਹੁ ਕਿਸੁ ਹੋਇ ॥ ਜਬ ਅਬਿਗਤ ਅਗੋਚਰ ਪ੍ਰਭ ਏਕਾ ॥ ਤਬ ਚਿਤ੍ਰ ਗੁਪਤ ਕਿਸੁ ਪੂਛਤ ਲੇਖਾ ॥ ਜਬ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਅਗੋਚਰ

آشٽپدي (٢٠) جو سار.

ڪَٿِيئي ڦند ٽُٽي ٽُري، هي منهنجا پريوا ڪوڙ سکيا سان تو هڪ جي سرن آيو آهيان ؛ منهنجي تو وٽ اِهائي وينتي آهي ته تون موکي پنهنجي ڀڳتي ۽ لاءِ ؛ موکان پنهنجو نالو ڏياراءِ. مان ڀيکاري - هي منهنجا داتار! هي دان پنان تو ته تون ڪرپا ڪري موکي پنهنجي نام جي ڏات ڏي. هي پارېرهم! مان تنهنجن سچن سادن جي ڌوڙ منگان ٿو، تون منهنجي شرڌا پڄاءِ.

> "سدا سدا هر ڪي گن گاوءِ
> ساس ساس پربھ تمهہ ڌياوءِ
> چرن ڪمل سنگ لاڳي پريت
> ڀڳت ڪرءِ پرڀ ڪي نت نيت
> ايڪ اوٽ ايڪو آڌار
> نانڪ مانڪي نام پرڀ سار."

هي نرنڪار! اِها منشا پنهنجي شيوڪ جي پوري ڪر. تون هي ديال، وِسرط جو نه آهين. تون ڪنهنجي به محنت نه وڃائين ٿو. تون سڀ کي جاڻين ٿو. تون سڀ هنڌ حاضر آهين. تون سڀني جي جيوت آهين. تون آڳن ۾ رکين ٿو؛ تون وڪ مان ڪڍين ٿو؛ تون وڇڙيل ملائين ٿو. هي سڄڻو! سڀ تياڳي هن جڳ جو نالو جهپيو؛ هن هڪ کي پاڻ آرپيو ته تو داليا سڀ دکر ناس ٿي وڃن ؛ هن سنسار کان تري پار پئو. منهنجي پرڀ سمان ٻيو ڪو به نه آهي. هي دين ديال!

ارٿ:- جو جيو هڪ پل ئي جيري جا گڻ ڳائي ٿو، سو وئڪنٺ، مڪتي ۽ موکش پراپت ڪري ٿو. [نمکر = پل.]

آنڪ راج پوگر وڏيائي

هرِ ڪي نام ڪي ڪٿا من ٻائي

ارٿ:- جنهن جيو جي اندر ۾ هري نام جي ڪٿا جو پريم آهي، سو انيڪ راڄائي سک ۽ وڏايون ماڻي ٿو.

پهر پوڄن ڪا پر سنگيت

رسنا جپتي هرِ هرِ نيت

ارٿ:- جو جيو سدئيو پنهنجي زبان سان هري جو نام جپي ٿو، سو انيڪ پرڪارن جي پوڄن، ڪپڙن ۽ راڳن جا سک ماڻي ٿو. [ڪاپر = ڪپڙا؛ سنگيت = راڳ؛ رسنا = زبان؛ نيت = سدائين.]

پاپي س ڪرني سو پاڌنوَنت

هردئي بسي پوَرن گورمنت

ارٿ:- جنهن جيو جي هردي ۾ پوري گورو جو اپديش وسي ٿو، تنهن جيو جي ڪرت پلي آهي ۽ هو سوڀيا وان ۽ ڌنوان پڻ آهي.

ساڌ سنگ پرڀ ديهو نواس

سرب سوک نانڪ پرگاس.

ارٿ:- صاحب وينتي ڪري جو ن ٿا ته جي پرڀو! تون شل ڪرپا ڪري اسانکي سنتن جي سنگ ۾ واسو ڏين، جنهنڪري اسانجي اندر ۾ سڀئي سکن جو پرڪاش ٿئي. [نواس = واسو، رهڻ؛ پرگاس = پرڪاش، سوجهرو.]

آنات ناٿ گوبند گوپال
سرب گهٽان ڪرت پرتپال

ارت :- هو اناٿن جو ناٿ، ساري پرٿوي جو ڌڻي ۽ پالنا ڪندڙ آهي. هو سڀني جيون جي سنڀال لهندڙ آهي. [انات == ڏويس. ۽ ناٿ == مالڪ ۽ پرتپال == سنڀال.]

آد پرکر ڪارڻ ڪرتار
ڀڳت جنان ڪي پراڻ آڌار

ارت :- هو آد کان وٺي آهي ۽ سڀني ڪارڻن جو ڪندڙ ۽ ٻاڻي آهي. هو سنتن جي پراڻن جو آڌار آهي.

جو جو جپئي س هوءِ پنيت
ڀڳت ڀاءِ لاوئي من هيت

ارت :- جو جيو کيس جپي ٿو، سو پوتر ٿئي ٿو ۽ مڻانجي من ڀريگتي ڀاءُ دواران پريم اُنس لڳي ٿو [پنيت == پوتر، هيت == پريم.]

هم نرگنيئار نيچ آجان
نانڪ تمري سرن پرکر ڀڳوان.

ارت :- صاحب فرمائين ٿا ته مي اڪال پرکرا اسين ڪسي گڻن کان خالي، نيچ ۽ آجاڻ آهيون، سي تنهنجي سرن ۾ آيا آهيون.

(۸)

سرب بئڪنٺ مڪت موکر پائي
ايڪ نمکر هر ڪي گن گائي

ارٿ :- توهين اهو نام سمري سمري آنند بڻيو. توهين ٻاڻ تہ اهو نام جپيو، ٻڌين ڪان نہ جيايو.

يِکَتِ پاء ترِيتِي سَنسارُ
بِنُ يِکَتي تَنُ هوسي ڇارُ

ارٿ :- سارو سنسار ڀگت پاڻ دوارا ئي تري ٿو. ڀگتي ء کان سواء هي سريو نست خاڪ ٿي ويندو. [ڇار = خاڪ، رکہ.]

سرب ڪَلياڻ سؤ کَر نِڌ نام
ہِؤ ڏَوت جات پائي بِسرامُ

ارٿ :- هري نام ئي سيمي سکن ء آنندن جو خزانو آهي ء اُن جي آڌار سي ئي هي ٻڏندر جيو آرام پائي سگهي ٿو. [ڪلياڻ = سک، آنند ؛ نڌ = خزانو.]

سَگَلَ دِؤ کَر ڪا هو وَتَ نَاسُ
نانڪ نامُ جپہُ گُنَ تاسُ .

ارٿ :- انهيء ڪري سمني دکن جي ناستي ٿئي ٿي (يعني سب دکہ دور ٿيو وڃن ٿا) ڇاصب فرمائس ٿا تہ هي جيو، تون اهڙو نام، جو گڻن جو خزانو آهي، تونڪي جپ. [گن تاس = گڻن جو خزانو.]

(٦)

اُپَجي پريتِ پريمِ رَسُ چاءُ
مَنِ تَنِ اَنتَرِ اِهي سُئاءُ

ارٿ :- منهنجي من ۾ نام جي پريت اُتس ٿي آهي ء پريم رس جي چاهنا ٿي آهي. منهنجي من ء تن جي اهائي مراد آهي. [سئاءُ = پريوجن، مطلب، مراد.]

نيتره پيکه درس بسکه هوءِ

من بگسيءِ ساڌ چرن ڌوءِ

ارٿ:- سنت جو درشن اکين سان ڏسڻ ڪري سک ملي ٿو. هنجي چرنن ڌوئڻ ڪري من ۾ آنند ٿئي ٿو. [نيتره == اکين سان؛ پيکه == ڏسي؛ درس == درشن؛ بگسيءِ == ٽڙي ٿو.]

ڀگت جنان ڪيءِ من ٻن رنگ

ورلا ڪوئو پاويءِ سنگ

ارٿ:- ڀڳتن جي من توڙي تن ۾ آنند آهي. ڪنهن ورلي کي اهو سنتن جو سنگ پراپت ٿئي ٿو.

ايڪ بست ديجيءِ ڪر مئيا

گور پرساد نام جپ لئيا

ارٿ:- هي پريو! ديا ڪري هونکي هڪڙي شيءِ ڏي، جو مان گوروءَ جي اپديش دواران نام جپيان. [بست == وستو، شيءِ؛ مئيا == ديا.]

تاکي اُپما ڪهي نه جاءِ

نانڪ رهيا سرب سماءِ

ارٿ:- صاحب فرمائين ٿا ته اهو اڪال پرکه جو سڀ ۾ سمايل آهي، تنهنجي مهما جو ڪٿن ڪري نٿو سگهجي.

(٧)

پرڀ بخشند دين دئيال

ڀگت وڇل سدا ڪرپال

:- پريو بخشيندڙ ۽ غريبن تي مهر ڪندڙ آهي. هو ۽ سديو ڪرپا ڪندڙ آهي. [وڇل == وتسل == پيارو]

ارٿ :- توهين اڌو نام سمري سمري آنند ڀرايو. توهين هاڻ تہ اڌو نام جپيو، ٻيهين ڪان نہ جپايو.

ڀڳت ڀاءِ ترِيشي سنسار
ٻن ڀڳتي تن هوسي ڇار

ارٿ :- سارو سنسار ڀڳت ڀاءُ دواران ئي تري ٿو. ڀڳتي ۽ ڪان سواءِ هي سرير نست ڇاڪ ٿي ويندو. [ڇار = خاڪ، رکہ.]

سرب ڪليان سڦ ڪر نڌ نام
ڀؤ ڏڪ جات پائي بسرام

ارٿ :- هري نام ئي سڀني سکن ۽ آسدن جو خزانو آهي ۽ اُن جي آڌار ئي هي ٻڌ ڏر جو آرام پائي سگهي ٿو. [ڪليان = سک، آسد ۽ نڌ = خزانو.]

سڪال ڏؤ ڪر ڪا هو وت داس
نانڪ دام جپهہ گُن تاس.

ارٿ :- اٺين ڪري سڀني ڏکن جي ناسڪي ٿئي ٿي (يعني سڀ ڏک دور ٿيو وڃن ٿا.) صاحب فرمائين ٿا تہ هي جيو، تون اهڙو نام، جو گڻن جو خزانو آهي، تنهنکي جپ. [گن تاس = گڻن جو خزانو.]

(٦)

اُهي ٻريت ٻير رس ڪاء
من تن انتر اهي سڌا

ارٿ :- منهنجي من ۾ نام جي پريت اُتپن ٿي آهي ۽ پريم رس جي چاهنا ٿي آهي، منهنجي من ۽ تن جي اهائي مراد آهي. [سڌا = ٻروجن، مطلب، مراد.]

سو ڪِتهہ وِسري جهِ آگن مهہ راکيءَ

گور پرساد کو ورلا لاکيءَ

ارٿ:- پربهو، جو جيو کي گرڀ اگنيءَ ۾ رکي ٿو سو گورمکن کان ڪيئن وسرندو؟ اهڙي پربهوءَ کي ڪو ورلو جيو ستگورن جي ڪرپا دوارا ڄاڻي سگهندو.

سو ڪِتهہ وِسري جهِ بکهہ تي ڪاڍيءَ

جنم جنم کا ٽوٽا گاڍيءَ

ارٿ:- اُهو پربهو، جو جيو کي پاڻ روپي دکه کان بچائي ٿو ۽ انيڪ جنمن کان ٽٽل يا وڇڙيل جيو کي وري بہ پاڻ سان ملائي ٿو، سو گورمکن کان ڪيئن وسرندو؟ [گاڍيءَ = گنڍي ٿو، ملائي ٿو.]

گور پوري تت اِهُ بُجهائيا

پرڀ اپنا نانڪ جن ڌيائيا.

ارٿ:- صاحب فرمائين ٿا تہ پوري گوروءَ اسان کي گيان ڏيئي ائين سمجهايو آهي، انهيءَ ڪري اسان پنهنجي پربهوءَ کي ئي ڌيايو آهي.

(۵)

ساجن سنت ڪرهُ اِهُ ڪام

ارٿ :- پوءِ اُهو شيوڪ سڀ سنساري بندن ڪاٽي مڪت ٿي ويو ؛ جنم مرڻ جا سڀ سنڌس ڏکڙ دور ٿي ويا.

اِچ پني سرڌا سڀ پؤري

رو رهيا سد بسنگ حضؤري

ارٿ :- منجهي اِجا پورن ٿي ؛ جنهجون سڀ مرادون ۽ پوريون ٿيون. جري پرماتما، جو سڀ پرڀو رهيو آهي، تنهنکي هو سدا انگر سنگر حاضر حضور ٿو سمجهي.

جس ڪا سا تن ليئا ملاء

نانڪ ڀڳتي نام سماء.

ارٿ :- جنهن پرماتما جو هو پاڻ آهي، تنهن ڪس پاڻسان ملائي ڇڏيو. صاحب فرمائين ٿا تہ هو ڀڳتي جي ٻل سان نام ۾ سمائجي رهي ٿو. [سا = دو.]

(۴)

سو ڪئُر وِسرِي جِ گهال نہ ڀاني

سو ڪئُر وِسرِي جِ ڪيتا جاني

ارٿ :- اُهو پريو، جو ڪنهن ۽ جيو جي ڪيل ڪمائي اجائي نہ ٿو وڃائي، سو گورمکن کان ڪيئن وسرندو؟ اُهو پريو، جو جيڪي ڪيو وڃي ٿو، سو ڄاڻي ٿو، اُهو پڻ گورمکن کان ڪيئن وسرندو؟ [گهال = ڪمائي ؛ ڀاني — ڀڃي.]

سو ڪئُر وِسرِي جِن سڀ ڪڇ ديئا

سو ڪئُر وِسرِي جِ جيوَن جيئا

ارٿ :- اُهو پريو، جنهن سڀ ڪجهہ ڏنو آهي، سو گورمکن کان ڪيئن وسرندو؟ اُهو پريو، جو جيوَن جو پراڻ آهي، سو گورمکن کان ڪيئن وسرندو؟

ڀ سنتن جي سنگ ۾ رهڻ ڪري انهنجي هردي ۾ پرماتما لاءِ سڪ پيدا ٿئي ٿي. [سير = ڪنان ڪن يعني تمثار.]

ٻري سرن آن سڀ تيا ڳ
آتم پرڪاس آن دن لوَ لاڳ

ارٿ:- جو هيا سڀ بدارث تيا ڳي، جڪي برڀو جي سرن ون ٿا. انهي ڪري هنهجي هردي ۾ گيان جو سوجهرو ٿئي ٿو ڀ جو رات ڏينهن پرماتما ۾ لئو لڳائي وهن ٿا. [پرگاس = پرڪاش، سوجهرو.]

وڏ ڀاڳي جپيا پرڀ سوءِ
نانڪ نام رتي سکر هوءِ.

ارٿ:- اهي وڏ ڀاڳي آهن ڄ جي پرڀوءَ جو نام جپين ٿا. صاحب فرمائين ٿا ته جيڪي نام ۾ رتل آهن، تنکي سکر ٿئي ٿو.

(٣)

شيوڪ ڪي منشا پوري ڀئي
ستگور تي نرمال مت لئي.

ارٿ:- جڏهين شيوڪ پنهنجي ستگوروءَ کان پوتو سکيا ورتي، تڏهين سندس مراد پوري ٿي. [منشا = مراد.]

جن ڪؤ پرڀ هوئيو دئيال
شيوڪ ڪينو سدا نهال

ارٿ:- پرڀو پنهنجي داس تي ديال ٿيو ڀ اُن شيوڪ کي هميشه لاءِ نهال ڪري ڇڏيائين. [ڪينو = ڪيو، ڪرتارٿ، سکي.]

بنڌن ڪاٽ مڪت جن ڀئيا
جنم مرن دوک پرم گئيا.

چرن ڪمل بسئہ لاگي پريت
پگٽ ڪرء پرب ڪي ريت نيت

ارٿ :- شل منهنجي پريت تنهنجي ڪمل روپي چرنن سان لڳي ۽ شل مان سديو تنهنجي ڀڳتي ٻيو ڪريان.

ايڪ اوٽ ايڪو آڌار
نانڪ مانگئي نام پرب سار

ارٿ :- هڪڙي تنهنجي ئي مونکي اوٽ آهي ۽ هڪڙو تنهنجوئي مونکي آڌار آهي. گورو صاحب وينتي ڪري چون ٿا ته "هي پرڀو! مان تنهنجو سريشٽ نام پنان ٿو."

(٣)

پرب ڪي درشٽ مها سک هوء
هر رس پاوي برلا ڪوء

ارٿ :- پرڀوءَ جي ڪرپا جي نظر وڏو سک آهي، ہر هري نام روپي آنند ڪو ورلي حاصل ڪري ٿو. [درشٽ = نظر؛ برلا = ورلي.]

جن چاکيا سي جن ترپتاني
پورن پرکہ نهي ڈولاني

ارٿ :- جن اهو آنند چکيو آهي، سي ترپت ٿيا آهن. اهي پورن پرش آهن ۽ ڪڏهين به وشين پٺيان نٿا ڀٽڪن. [ترپتاني ترپت آهن، پاول آهن ؛ ڈولاني = لڏن، ڀٽڪن.]

سبھر پور پريم رس رنگ
اپجي چاء ساڌ ڪي سنگ

ارٿ :- اهي پريم رس جي رنگ ہر ڪنان ڪري ڀرپور آهن

سلوڪ

(پرارٿنا)

ڏرت ڦرت پرڀ آئيا، پرنا تمر سرناءِ

نانڪ ڪي پرڀ بينتي، آپني ڀڳتي لاءِ.

ارٿ:- صاحب وينتي ڪري چون ٿا ته "هي پربو! مان ڀٽڪي ڀٽڪي نيٺ تنهنجي سرڻ ۾ آيو آهيان ۽ منهنجي تو اڳيان اها ئي وينتي آهي ته مونکي پنهنجي ڀڳتيءَ ۾ لڳاءِ."

آشٽپدي (٢٠)

(پرارٿنا)

(١)

جاچڪ جن جاچئي پرڀ دان

ڪر ڪرپا ديوهُ هر نام

ارٿ:- هي پربو! مان ڀيکاري تو کان اهو دان ٿو گهران ته ڪرپا ڪري مونکي هريءَ جو نام ڏي. [جاچڪ == ياچڪ == پنندڙ (سنسڪرت ياچ == پنڻ.)]

ساڌ جنان ڪي مانگئو ڌُور

پار برهم ميري سرڌا پُور

ارٿ:- مان سنت جنن جي چرنن جي خاڪ ٿو گهران. هي پار برهم پرماتما، منهنجي اها آس پوري ڪر. [پُور = پوري ڪر.]

سدا سدا پرڀ ڪي گن گاوءُ

ساس ساس پرڀ تمهه ڌياوءُ

ارٿ:- هي پربو! مان شل سدائين تنهنجا گڻ ڳائيندو رهان ۽ هر ڪنهن ساهه کڻندي توکي ڌيايان.

ਦੀਆ ॥ ਸੋ ਕਿਉ ਬਿਸਰੈ ਜਿ ਜੀਵਨ ਜੀਆ ॥ ਸੋ ਕਿਉ ਬਿਸਰੈ
ਜਿ ਅਗਨਿ ਮਹਿ ਰਾਖੈ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕੋ ਬਿਰਲਾ ਲਾਖੈ ॥ ਸੋ
ਕਿਉ ਬਿਸਰੈ ਜਿ ਬਿਖੁ ਤੇ ਕਾਢੈ ॥ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕਾ ਟੂਟਾ ਗਾਢੈ ॥
ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਤਤੁ ਇਹੁ ਬੁਝਾਇਆ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਅਪਨਾ ਨਾਨਕ ਜਨ
ਧਿਆਇਆ ॥ ੪ ॥ ਸਾਜਨ ਸੰਤ ਕਰਹੁ ਇਹੁ ਕਾਮੁ ॥ ਆਨ
ਤਿਆਗਿ ਜਪਹੁ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ॥ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਸੁਖ
ਪਾਵਹੁ ॥ ਆਪਿ ਜਪਹੁ ਅਵਰਹ ਨਾਮੁ ਜਪਾਵਹੁ ॥ ਭਗਤਿ ਭਾਇ
ਤਰੀਐ ਸੰਸਾਰੁ ॥ ਬਿਨ ਭਗਤੀ ਤਨੁ ਹੋਸੀ ਛਾਰੁ ॥ ਸਰਬ ਕਲਿਆਣ
ਸੂਖ ਨਿਧਿ ਨਾਮੁ ॥ ਬੂਡਤ ਜਾਤ ਪਾਏ ਬਿਸ੍ਰਾਮੁ ॥ ਸਗਲ ਦੂਖ ਕਾ
ਹੋਵਤ ਨਾਸੁ ॥ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ ਗੁਨ ਤਾਸੁ ॥ ੫ ॥ ਉਪਜੀ ਪ੍ਰੀਤਿ
ਪ੍ਰੇਮ ਰਸ ਚਾਉ ॥ ਮਨ ਤਨ ਅੰਤਰ ਇਹੀ ਸੁਆਉ ॥ ਨੇਤ੍ਰਹੁ ਪੇਖਿ
ਦਰਸੁ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ॥ ਮਨੁ ਬਿਗਸੈ ਸਾਧ ਚਰਨ ਧੋਇ ॥ ਭਗਤ ਜਨਾ
ਕੈ ਮਨਿ ਤਨਿ ਰੰਗੁ ॥ ਬਿਰਲਾ ਕੋਊ ਪਾਵੈ ਸੰਗੁ ॥ ਏਕ ਬਸਤੁ
ਦੀਜੈ ਕਰਿ ਮਇਆ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਾਮੁ ਜਪਿ ਲਇਆ ॥ ਤਾਕੀ
ਉਪਮਾ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਰਹਿਆ ਸਰਬ ਸਮਾਇ ॥ ੬ ॥
ਪ੍ਰਭ ਬਖਸੰਦ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ॥ ਭਗਤਿ ਵਛਲ ਸਦਾ ਕਿਰਪਾਲ ॥
ਅਨਾਥ ਨਾਥ ਗੋਬਿੰਦ ਗੁਪਾਲ ॥ ਸਰਬ ਘਟਾ ਕਰਤ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ॥
ਆਦ ਪੁਰਖ ਕਾਰਣ ਕਰਤਾਰ ॥ ਭਗਤ ਜਨਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰ ॥
ਜੋ ਜੋ ਜਪੈ ਸੁ ਹੋਇ ਪੁਨੀਤ ॥ ਭਗਤਿ ਭਾਇ ਲਾਵੈ ਮਨ ਹੀਤ ॥
ਹਮ ਨਿਰਗੁਨੀਆਰ ਨੀਚ ਅਜਾਨ ॥ ਨਾਨਕ ਤੇਰੀ ਸਰਨਿ ਪੁਰਖ
ਭਗਵਾਨ ॥ ੭ ॥ ਸਰਬ ਬੈਕੁੰਠ ਮੁਕਤਿ ਮੋਖ ਪਾਏ ॥ ਏਕ ਨਿਮਖ
ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਏ ॥ ਅਨਿਕ ਰਾਜ ਭੋਗ ਬਡਿਆਈ ॥ ਹਰਿ ਕੇ
ਨਾਮ ਕੀ ਕਥਾ ਮਨਿ ਭਾਈ ॥ ਬਹੁ ਭੋਜਨ ਕਾਪਰ ਸੰਗੀਤ ॥
ਰਸਨਾ ਜਪਤੀ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨੀਤ ॥ ਭਲੀ ਸੁ ਕਰਨੀ ਸੋਭਾ ਧਨਵੰਤ ॥
ਹਿਰਦੈ ਬਸੇ ਪੂਰਨ ਗੁਰ ਮੰਤ ॥ ਸਾਧਸੰਗਿ ਪ੍ਰਭ ਦੇਹੁ ਨਿਵਾਸ ॥
ਸਰਬ ਸੂਖ ਨਾਨਕ ਪਰਗਾਸ ॥ ੮ ॥

تن ہک پریوہ سان رنگہ . بی کا بہ سیاٹپ کر
فرایندے

"پگت بنا بھرہ ڈوبی سیانی"

ਸਲੋਕੁ

ਫਿਰਤ ਫਿਰਤ ਪ੍ਰਭ ਆਇਆ ਪਰਿਆ ਤਉ ਸਰਨਾਇ ॥
ਨਾਨਕ ਕੀ ਪ੍ਰਭ ਬੇਨਤੀ ਅਪਨੀ ਭਗਤੀ ਲਾਇ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਜਾਚਕ ਜਨੁ ਜਾਚੈ ਪ੍ਰਭ ਦਾਨੁ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਦੇਵਹੁ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ॥ ਸਾਧ ਜਨਾ ਕੀ ਮਾਗਉ ਧੂਰਿ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਮੇਰੀ ਸਰਧਾ ਪੂਰਿ ॥ ਸਦਾ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵਉ ॥ ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਪ੍ਰਭ ਤੁਮਹਿ ਧਿਆਵਉ ॥ ਚਰਨ ਕਮਲ ਸਿਉ ਲਾਗੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥ ਭਗਤਿ ਕਰਉ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਨਿਤ ਨੀਤਿ ॥ ਏਕ ਓਟ ਏਕੋ ਆਧਾਰੁ ॥ ਨਾਨਕੁ ਮਾਗੈ ਨਾਮੁ ਪ੍ਰਭ ਸਾਰੁ ॥ ੧ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਮਹਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ॥ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਾਵੈ ਬਿਰਲਾ ਕੋਇ ॥ ਜਿਨ ਚਾਖਿਆ ਸੇ ਜਨ ਤ੍ਰਿਪਤਾਨੇ ॥ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਨਹੀ ਡੋਲਾਨੇ ॥ ਸੁਭਰ ਭਰੇ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸ ਰੰਗਿ ॥ ਉਪਜੈ ਚਾਉ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ॥ ਪਰੇ ਸਰਨਿ ਆਨ ਸਭ ਤਿਆਗਿ ॥ ਅੰਤਰਿ ਪ੍ਰਗਾਸ ਅਨਦਿਨੁ ਲਿਵ ਲਾਗਿ ॥ ਬਡਭਾਗੀ ਜਪਿਆ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ ॥ ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ॥ ੨ ॥ ਸੇਵਕ ਕੀ ਮਨਸਾ ਪੂਰੀ ਭਈ ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਨਿਰਮਲ ਮਤਿ ਲਈ ॥ ਜਨ ਕਉ ਪ੍ਰਭੁ ਹੋਇਓ ਦਇਆਲੁ ॥ ਸੇਵਕੁ ਕੀਨੋ ਸਦਾ ਨਿਹਾਲੁ ॥ ਬੰਧਨ ਕਾਟਿ ਮੁਕਤਿ ਜਨੁ ਭਇਆ ॥ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੂਖੁ ਭ੍ਰਮੁ ਗਇਆ ॥ ਇਛ ਪੁਨੀ ਸਰਧਾ ਸਭ ਪੂਰੀ ॥ ਰਵ ਰਹਿਆ ਸਦ ਸੰਗਿ ਹਜੂਰੀ ॥ ਜਿਸਕਾ ਸਾ ਤਿਨਿ ਲੀਆ ਮਿਲਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਭਗਤੀ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇ ॥ ੩ ॥ ਸੋ ਕਿਉ ਬਿਸਰੈ ਜਿ ਘਾਲ ਨ ਭਾਨੈ ॥ ਸੋ ਕਿਉ ਬਿਸਰੈ ਜਿ ਕੀਆ ਜਾਨੈ ॥ ਸੋ ਕਿਉ ਬਿਸਰੈ ਜਿਨਿ ਸਭੁ ਕਿਛੁ

[illegible] ارٿ:- هي ايڪ سندري پيارا سب انهي ڪڙي جي [illegible] آهن. انهي ڪڙي جي آرادن ڪرڻ سان ئي سب [illegible] دور ٿيس ٿا. [پراهت = پاپ .]

من تن آتر ايڪ پرڀ راتا
[illegible] پرساد نانڪ اڪ جاتا.

[illegible] من توڙي تن بر اهو هڪ پرڀوئي رهي رهيو آهي. [illegible] ٿا ۽ اسان ستگور جي ڪرپا سان انهيءَ هڪ [illegible] آهي.

آشٽپدي (۱۹) جو سار.

[illegible] سان مان هڪ ئي هڪ سچا ٺان تو،
[illegible] تو، هڪ ئي هڪ من ۾ رکان تو،
[illegible] تو، هڪ ئي هڪ اُپاءِ ڪريان
[illegible] دارئان تو. هي متر، پيا سب
[illegible] آهون ڇڏ. تنهنجو ڏن ساڻ نه
[illegible] جاندءِ، تنهنجا مت ساڻ نه
[illegible] جاندءِ، تنهنجو ڪٽنب
[illegible] رنگ، مايا جا وستار نه جتائيندءِ.
[illegible] ڪيون پلئي ڇڏ يندين؛
[illegible] هي متر، من ڪي پرڀو
[illegible] هري جي سرن پؤ،
[illegible] تياڳ ڪر سب سکر، سب سوڀون،
[illegible] ڪان چٽين پوين.
" [illegible] ڪاهو ڪاڄا"
[illegible] هي متر! سچي پڪي ڪي، انهي
[illegible] ڪر [illegible] من

ہر تنهنجو جس ٿيندو. [ٻسوٽجي = راس، ٻسوڙي ۽ سڄي = ڪني ڪر.]

سرب نرنترِ ايڪو ديکہ
ڪہُ نانڪ جاڪي مستڪ ليکہ.

ارٿ :- سڀني ہر ڪ نرماتما ڏس، جو ٻيو سرويا ٻڪ آهي. صاحب فرمائين ٿا تہ اِئين اهو ڏسندو جنهنجي ڪرمن ہر آهڙو اُتم ليکہ لکيل هوندو. [نرنتر = انتري يا ٻيد ڪانسواءِ.]

(٨)

ايڪو جپ ايڪو سالاهِ
ايڪُ سمرِ ايڪو مَن آهِ

ارٿ :- هي جيو! تون هڪڙي پريو کي جپ ۽ انهيءَ هڪڙي جي ئي سارام ڪر. انهيءَ هڪڙيجو سمرن ڪر ۽ انهيءَ هڪڙي جي ئي من ہر چاهنا رکہ. [آهہ = چاهنا رکہ.]

ايڪس ڪي گُن گاءُ اَننت
مَن تَن جاپ ايڪ ڀگونت

ارٿ :- اُنهي هڪڙي جا ئي بي انت گڻ ويهي ڳاءِ. هڪڙي ڀگونت کي ئي من تن ہر جپيندو رهہ. [اننت = بي انت.]

ايڪو ايڪ ايڪ هرِ آپ
پوُرن پوُرِ رهيو پربہ وياپ

ارٿ :- اهو پريو پاڻ هڪڙو ئي هڪڙو آهي. اهو پورن پريو پاڻ سڀ ہر بلڪل پورن طرح سان ويابي رهيو آهي.

انڪ بستار ايڪ تي ڀئي
ايڪ آرادِ پراچهت گئي

ٻورڪر جيو نہ ٿو ڇاڻي. صاحب فرمائين ٿا تہ جيو هري نام کسي وساري ٻوءِ ڀڄتائي ٿو. [بگانا = بيگانو، ٻورڪر.]

(٦)

گورَ ڪي مَتِ تؤن ليھِ اِياڻي
ڀَگتِ بِنا ٻَھُ ڏُوبي سِياڻي

ارٿ:- هي اِياڻا! تون گوروءَ جي سکيا وٺ. ڀڳتي ڀاو کان سواءِ گھڻيئي سياڻا ھن سنسار ساگر ۾ ٻڏي مئا (مطلب تہ منھنجو ڪو نيتارو يا ڇوٽڪارو نہ ٿيو.)

هَرِ ڪي ڀَگتِ ڪَرھُ مَنَ ميتَ
نِرمَلُ هوءِ تُمارو چيتَ

ارٿ:- هي منھنجا مترا! تون من ۾ هريءَ جي ڀڳتي ڪر تہ تنھنجو چت پوتر ٿئي.

چَرنَ ڪَمَلُ راکھُ مَنَ ماھِ
جَنمَ جَنمَ ڪي ڪِلوِکَ جاھِ

ارٿ:- تون هري پرماتما جي ڪنول روپي چرنن جو خيال من ۾ رک تہ تنھنجا ڪئين جنمن جا پاپ ناس ٿي وڃن.

آپِ جَپھُ اَوران نامَ جَپاوھُ
سُنَتَ ڪَھتَ رَھتَ گَتِ پاوھُ

ارٿ:- تون پاڻ پربوءَ جو نام جپ ۽ ٻين کان بہ جپاءِ. هري جي نام ٻڌڻ سان، ٻکر سان اُچارڻ سان ۽ اُن موجب رهت رهڻ سان، هي جيو! تون مُڪتي پائي سگھندين.

سارَ ڀُوتَ سَتِ هرِ ڪو ناءُ
سَھجِ سُڀاءِ نانڪ گُنَ گاءُ.

(۵)

سَنک ڌ چالِيس تيرئِ ڏنا
ڏوُ ن ڪِيا لُپِتاوُھ مُوُڙ ڪَر مَنا

ارت :- هي ڏن توسان سنگر ڌ ڏنڊو. پوءِ جي مورکر من ، جو تون اُن کي جنمڙي ٻيو آهين؟ [لبتاوھ == لٽيو پيو آهين، جنمڙي پيو آهين.]

سُتَ ميتَ ڪُٽنبَ اُرَ بَنِتا
اِنَ تي ڪَهَهُ تُرَ ڪَوُ نَ سَنا

ارات :- پلا پٽاء تـــر ، ٻـــ ، متر، ڪٽنب ۽ استري، انهن سيڻي مان توسان انت ويلي ڪير سهاء ٿيندو ؟ [ست == پٽ ؛ بنتا == استري ؛ سنانا == سهائڪ ، مٽڪاري .]

راجَ رَنـڪَ مائيا بِستار
اِنَ تي ڪَهَهُ ڪَوُ نَ ڇُٽڪار

ارت :- راج ، دنيوي خوشيون ۽ گهڻي مايا ، انهن مان ڪنو ڌ ڪنهن ڇوٽڪارو پاتو آهي ؟

اَسُ هَستي رَتَ آسواري
جهُو ٿا ڊنٽَ جهُوٽَ پاساري

ارت :- گهوڙا ، هاٿي ، رٿ ۽ انهن جي سواريون سڀ ڪوڙو ڏيکر ۽ اجايو پسارو آهي . [اس == گهوڙا ؛ هستي == هاٿي ؛ ڊنٽ == ڊنب ، ڏيکاو ؛ پاساري == پسارو]

جِنِ ديئي تِسُ بُجهِي ڌ بِگانا
نامَ وِسارِ نانڪ پڇتانا .

ارت :- جنهن ڏيڻو آهي سڀ بخشش ڏنا آهن ، تنهنکي جي

آوا گَوَن مٽيءِ پرڀ سيو
آپُ تياگِ سرن گورديو

ارٿ:- جونيون ۾ اچڻ وڃڻ فقط پربهو جي سيوا ڪرڻ سان ئي مٽجي ٿو. تنهنڪري هي جيو، تون پنهنجو اهنڪار ناس ڪري گوروءَ جي سرن وٺ. [آوا گون = اچڻ وڃڻ يعني جنم مرڻ.]

اِئُ رَتن جنم ڪا هوءِ اُڌارُ
هرِ هرِ سمرِ پران آڌارُ

ارٿ:- ائين هن املڪ جنم جو يعني مانڪا جنم جو اُڌار ٿيندو. تنهنڪري هي جيو، تون اُنهي هري پرماتما کي ياد ڪر، جو پرانن جو آڌار آهي. [آڌار = جوٽڪارو.]

انڪ اُپاوَ نہ ڇوٽن هاري
سمرت ساستَ بيد بيچاري

ارٿ:- پين انيڪ (يگيہ، تيرٿ، ورت، آدڪ) اُپاون سان يا سمرتين شاسترن ۽ ويدن جي ويچار ڪرڻ سان بہ مي جيو ڇٽي نٿو سگهي.

هر ڪي ڀڳت ڪرهُ مَن لاءِ
مَن بنڇت نانڪ ڦَل پاءِ.

ارٿ:- صاحب فرمائين ٿا تہ هي جيو، تون من لائي هريءَ جي ڀڳتي ڪر تہ من گهريو ڦل پراپت ڪرين.
[من بنڇت = دل گهريو، من ڀاوندو.]

ارٿ :- جنهن جيو جي مرديءَ ۾ اُهو پرماتما وسي ٿو، تنهنکي ڪو به وگهن يا ڏک نه ٿو ستائي. [ٻگهن = وگهن، خرابي.]

ڪَل ڏاتي ڏاليا هِر ڏانءَ
سِمرِ سِمرِ سَدا سُکُ پاءِ

ارٿ :- ڪاڪڳ جي ساري ڪرپا من کي ڏائيندڙ آهي، ۽ درديءَ جو ڏالو وري من کي شانت بخشيندڙ آهي. هي جيو، تون اهڙي نام کي سمري سدائين سک پاءِ. [ڪل = ڪاڪڳ جي ۽ ڏاڏا = ڏڏو، سڱل.]

ٻُڌ بِنسيءَ ڏُو رَنَ جو ءَ آسَ
پِکيت پاءِ آتم پرڪاسَ

ارٿ :- بوءِ تنهنجا سڀ ڏڀ ناس ٿي ويندا ۽ تنهنجون سڀ آسون پوريون ٿينديون ۽ پِکيتي جي پاءِ ڪري تنهنجي اندر ۾ آتم سروپ جو پرڪاش يا سوجهرو ٿيندو.

تِتُ گُهر جاءِ بَسيءَ اَبناسي
ڪُهُ ناڪَ ڪاتي جم ڦاسي.

ارٿ :- بوءِ تون اُهيءَ اناسي پرڀوءَ جي گهر يعني سروپ ۾ وڃي واسو ڪندين. صاحب فرمائين ٿا ته اهڙي طرح تنهنجي جم جي ڦاسي به ڪٽجي ويندي. [تت = اُتي.]

(۴)

تَتُ بيچارُ ڪَيءَ جَنِ ساچا
جنم مريءَ سو ڪاچو ڪاچا

ارٿ :- سچو جو يعني سڀ پرش، سروپ جو ويچار ڪري، اُهي ئي جوت ٿو ته سنسار ۾ جيڪو جنمي ۽ مري ٿو، سو ڪچو ڪچو آهي.

آوا گَوَنُ مِٽئِ پربَ سِيوَ
آپُ تياگِ سرَنِ گور ديو

ارٿ:- جونين ۾ اچڻ وڃڻ فقط پرڀوءَ جي سيوا ڪرڻ سان ئي مٽجي ٿو. تنهنڪري هي جيو، تون پنهنجو اهنڪار ناس ڪري گوروءَ جي سرن وٺ. [آوا گون = اچڻ وڃڻ يعني جنم مرڻ.]

اِئُ رتَنِ جنمَ ڪا هوءِ اُڌارُ
هرِ هرِ سمرِ پران آڌارُ

ارٿ:- ائين هن اَمولڪ جنم جو يعني مانُکا جنم جو اُڌار ٿيندو. تنهنڪري هي جيو، تون اُنهي هري پرماتما کي ياد ڪر، جو پرانن جو آڌار آهي. [آڌار = ڇوٽڪارو.]

انِڪَ اُپاوَ نہ ڇوٽنَ هاري
سِمرِتِ ساستَ بيدَ بيچاري

ارٿ:- بين انيڪ (يگير، تيرٿ، ورت، آدڪ) اُپاون سان يا سمرتين شاسترن ۽ ويدن جي وِيچار ڪرڻ سان بہ هي جيو ڇٽي نٿو سگهي.

هرِ ڪي ڀگتِ ڪرهُ مَنُ لاءِ
منِ بنڇتَ نانڪ ڦلَ پاءِ.

ارٿ:- صاحب فرمائين ٿا تہ هي جيو، تون من لائي هريءَ جي ڀڳتي ڪر تہ من گهريو ڦل پراپت ڪرين. [من بنڇت = دل گهريو، من ڀاوندو.]

ارٿ :- جڏهن جمو جي مرڻ جي بر اُنو بوماتما وسي ٿو، تنهنکي ڪو بہ وگهن يا ڏک نہ ٿو ستائي. [بگهن == وگهن، خرابي.]

ڪال نہ ٿاتي ڏانڊا ڄر ڏان نہ

سهجہ سهجہ سدا سُکہ پاہ

ارٿ :- ڪاهکہ جي سارې ڪريا من کي ستائيندڙ آهي، پروڙيندڙ ڏالو وري من کي ساٿ ٻخشيندڙ آهي. مي جيو، تون اُٿڻ نام کي سمري سمري سديو سکہ پاءِ. [ڪال == ڪاهکہ جي ۽ ڏانڊا == ڏڏو، سنتل.]

ٿؤ بنسي ٻڙ وَن جو آس

ٻگت پاءِ آتر ٻر ڪاس

ارٿ :- بوءِ تنهنکا سب ڏب ناس ٿي ويندا ۽ تنهنکون سب آسون بوريون ٿينديون ۽ ٻگتي جي پاءِ ڪري تنهنکي اندر بہ آتر سروپ جو پرڪاش يا سوجهرو ٿيندو.

تت گهر جاءِ بسي آبناسي

ڪهہ ڏانڪ ڪاٽي جہ ڦاسي.

ارٿ :- بوءِ تون اُبهي اناسي پرڀوءَ جي گهر يعني سروپ ۾ وڃي واسو ڪندين. صاحب فرمائين ٿا تہ ايئي طرح تنهنکي جم جي ڦاسي ۽ ڪٽجي ويندي. [تت == اُبهي.]

(۴)

تت بيچار ڪهي جن ساچا

جنم مري سو ڪاچو ڪاچا

ارٿ :- سچو جيو يعني سب برش، سروپ جو ويچار ڪري، انهن لئي جوئي ٿو تہ سنسار ۾ جيڪو جمي ۽ مري ٿو، سو ڪچوئي ڪچو آهي.

آشٽپدي

ڪوارڪا سانھي محلا پنجوان

ڪريي

ڪرم پايي ڪلم

مراد

جيس سو ٻاپ ڪرڻ جي

سا سو ٻاپ ڪي سريپ مٿ پرماتما جي

هر ناھوس ھري پرماتما جي

ارٿ:- هي جيو ھمان ناوس ادا ناهوس ھري پگھن ٿو.

ٻيا ڪرم ڪري حاصل ڪري

سان اون ڪرڻ سان

مرن وايا سيوا ڪرڻ لھه جام

ايڪ آپاوني روڪ لاءِ

روڪ مٽي هر آو ڪرڻ سان (اڳيان روبي) روڪ تر

ارٿ:- ايڪ آپاون ڪرڻ سان اهو روڪ ناس ٿي

دوا ولڻ سان

وهندو ار هري نام روبي

وهندو اوکاڌ دوا ۱

سرب نِڌان مهِر هر نام نِڌان

جپ واڪ ڏر ڪهر پروان.

ارٿ:- سڀئي خزانن ۾ هري نام روبي خزانوئي اتم آهي.

[illegible] وا تہ ڪيا جيو، تون اهڙي ھري پرماتما جو نام جپ

[illegible] درگاھ قبول ٿيين. [نڌان == خزانو؛ پروان == قبول]

(۳)

ڪي ڏانءُ

ڏهم هر [illegible] آوي ڏانءُ

ڏهم ڏس ڏاوت [illegible] ڏسائن ۾ ڀيو

ارٿ:- هي جيو، ڏهن ئي [illegible] ڏهن ئي ترامتر ٽڪيُّي.

تون هري نام [illegible] ڏانءُ == [illegible] استر.]

[illegible] ڪوءِ

[illegible] ناگيي [illegible]

بسي [illegible] سوءِ

[illegible]

شڪتيوان آهي. تنهنڪري ۽ مي جيوا تون نام روپي وت کي گرهڻ ڪر. [گهه = گرهڻ ڪر، مت ڪر.]

اِمَ ڌَنَ سَنچِهُ هووهُ پگُونتَ
سَنَتَ جنان ڪا نِرمَلَ منتَ

ارت :- مي جيوا تون اهو هري نام روپي ڌن ڪٺو ڪري ڀاڳوارو ٿيءُ. سنتن جو اُپديش نرمل يعني پوتر آهي. [سنچهه = ڪٺو ڪري ؛ ڀگونت = ڀاڳوان يا ڀڳونت روپ ؛ منت = منتر يعني اُپديش.]

ايڪَ آسَ راکُهُ مَنَ ماهِ
سَرَبَ روگُ نانڪ مِٽِ جاهِ.

ارت :- صاحب فرمائين ٿا تہ "مي جيوا هڪڙي ئي پرڀوءَ جي آسا من ۾ رک، تہ تنهنجا روڳ ناس ٿي وڃن."

(٢)

جِسُ ڌَنَ ڪَءُ چارِ ڪُنٽَ اُٺِ ڌاوَهِ
سو ڌَنُ هرِ شيوا تي پاوَهِ

ارت :- مي جيو، جنهن ڌن جي هٿ ڪرڻ لاءِ تون چارئي طرف ڀٽڪي رهيو آهين، سو ڌن تون هري نام جي شيوا ڪرڻ سان يڪدم پائي سگهين ٿو. [ڪنٽ = ڪندون ؛ ڌاوهه = ڊوڙين ٿو، ڀٽڪين ٿو.]

جِسُ سُکَ ڪَءُ نِتَ باڇِهِ ميتَ
سو سُکُ ساڌُو سَنگِ پريتِ

ارت :- مي متر، جنهن سک کي تون هروقت چاهين ٿو، سو سک تون سنتن جي سنگت ۾ رهي اُنهن سان پريت رکڻ سان پراپت ڪري سگهين ٿو. [باڇهه = چاهين ٿو.]

سلوڪ

(هريءَ جو نام اَنگه سنگه سهاءِ آهي.)

ساٿِ نه چالَي بِنُ ڀڄن، بِکيا سگلي ڇارُ
هرِ هرِ نامُ ڪماوَنا، نانڪ اِهُ ڌنُ سارُ.

ارٿ:- هريءَ نام جي ڀڄن کانسواءِ جيو سان ٻيو ڪجهه به سنگه نٿو هلي؛ هن سنسار جا ٻيا سڀ پدارٿ ڌوڙ ڇائي آهن. صاحب فرمائين ٿا ته هريءَ نام سمرڻ ئي سريشٽ ڌن آهي. [بکيا = وشيون، سنساري پدارٿ؛ سار = سريشٽ، مُول، سچو.]

آشٽپدي (١٩)

(نام جهڙو ڌن ٻيو ڪونهي.)

(١)

سَنتَ جَنان مِلِ ڪَرهُ بيچارُ
ايڪُ سِمرِ نامَ آڌارُ

ارٿ:- هي جيو! تون سنتن سان ملي ڪري ويچار ڪر يعني سچ؛ ڪوڙ کي پروڙ. هڪڙي هري پرماتما جي نام جو سمرن ڪر؛ اُن تي ئي آڌار رک.

اَورِ اُپاوَ سبھِ ميت بسارهُ
چرنَ ڪَملَ رِدَ مهِ اُرِ ڌارهُ

ارٿ:- هي منهنجا مترا توون ٻيا سڀ اُپاءِ وساري ڇڏ؛ هري پرماتما جا ڪنول روپي چرن هرديءَ ۾ ڌارڻ ڪر.

ڪَرنَ ڪارنَ سو پربھُ سمرٿُ
درِڙُ ڪرِ گهِهُ نامُ هرِ وٿُ

ارٿ:- اُهو پربھو سڀڪجهه ڪرڻ؛ ڪرائڻ لاءِ سرو

ਭਗਤਿ ਕਰਹੁ ਮਨੁ ਲਾਇ ॥ ਮਨਿ ਬੰਛਤ ਨਾਨਕ ਫਲ ਪਾਇ ॥ ੪ ॥
ਸੰਗਿ ਨ ਚਾਲਸਿ ਤੇਰੈ ਧਨਾ ॥ ਤੂੰ ਕਿਆ ਲਪਟਾਵਹਿ ਮੂਰਖ ਮਨਾ ॥
ਸੁਤ ਮੀਤ ਕੁਟੰਬ ਅਰੁ ਬਨਿਤਾ ॥ ਇਨ ਤੇ ਕਹਹੁ ਤੁਮ ਕਵਨ ਸਨਾਥਾ ॥
ਰਾਜ ਰੰਗ ਮਾਇਆ ਬਿਸਥਾਰ ॥ ਇਨ ਤੇ ਕਹਹੁ ਕਵਨ ਛੁਟਕਾਰ ॥
ਅਸੁ ਹਸਤੀ ਰਥ ਅਸਵਾਰੀ ॥ ਝੂਠਾ ਡੰਫੁ ਝੂਠੁ ਪਾਸਾਰੀ ॥ ਜਿਨਿ
ਦੀਏ ਤਿਸੁ ਬੁਝੈ ਨ ਬਿਗਾਨਾ ॥ ਨਾਮੁ ਬਿਸਾਰਿ ਨਾਨਕ ਪਛੁਤਾਨਾ ॥੫॥
ਗੁਰ ਕੀ ਮਤਿ ਤੂੰ ਲੇਹਿ ਇਆਨੇ ॥ ਭਗਤਿ ਬਿਨਾ ਬਹੁ ਡੂਬੇ
ਸਿਆਨੇ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਭਗਤਿ ਕਰਹੁ ਮਨ ਮੀਤ ॥ ਨਿਰਮਲ ਹੋਇ
ਤੁਮਾਰੋ ਚੀਤ ॥ ਚਰਨ ਕਮਲ ਰਾਖਹੁ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਜਨਮ ਜਨਮ
ਕੇ ਕਿਲਬਿਖ ਜਾਹਿ ॥ ਆਪਿ ਜਪਹੁ ਅਵਰਾ ਨਾਮੁ ਜਪਾਵਹੁ ॥
ਸੁਨਤ ਕਹਤ ਰਹਤ ਗਤਿ ਪਾਵਹੁ ॥ ਸਾਰ ਭੂਤ ਸਤਿ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਉ ॥
ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ਨਾਨਕ ਗੁਨ ਗਾਉ ॥ ੬ ॥ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਤੇਰੀ
ਉਤਰਸਿ ਮੈਲੁ ॥ ਬਿਨਸਿ ਜਾਇ ਹਉਮੈ ਬਿਖੁ ਫੈਲੁ ॥ ਹੋਹਿ ਅਚਿੰਤੁ
ਬਸੈ ਸੁਖ ਨਾਲਿ ॥ ਸਾਸਿ ਗ੍ਰਾਸਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸਮਾਲਿ ॥ ਛਾਡਿ
ਸਿਆਨਪ ਸਗਲੀ ਮਨਾ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਪਾਵਹਿ ਸਚੁ ਧਨਾ ॥ ਹਰਿ
ਪੂੰਜੀ ਸੰਚਿ ਕਰਹੁ ਬਿਉਹਾਰੁ ॥ ਈਹਾ ਸੁਖੁ ਦਰਗਹ ਜੈਕਾਰੁ ॥ ਸਰਬ
ਨਿਰੰਤਰਿ ਏਕੋ ਦੇਖੁ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਜਾਕੈ ਮਸਤਕਿ ਲੇਖੁ ॥ ੭ ॥
ਏਕੋ ਜਪਿ ਏਕੋ ਸਾਲਾਹਿ ॥ ਏਕੁ ਸਿਮਰਿ ਏਕੋ ਮਨ ਆਹਿ ॥ ਏਕਸਹਿ
ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਉ ਅਨੰਤ ॥ ਮਨਿ ਤਨਿ ਜਾਪਿ ਏਕ ਭਗਵੰਤ ॥ ਏਕੋ
ਏਕੁ ਏਕੁ ਹਰਿ ਆਪਿ ॥ ਪੂਰਨ ਪੂਰ ਰਹਿਓ ਪ੍ਰਭੁ ਬਿਆਪਿ ॥
ਅਨਿਕ ਬਿਸਥਾਰ ਏਕ ਤੇ ਭਏ ॥ ਏਕੁ ਅਰਾਧਿ ਪਰਾਛਤ ਗਏ ॥
ਮਨ ਤਨ ਅੰਤਰਿ ਏਕੁ ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਤਾ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਾਨਕ ਇਕ
ਜਾਤਾ ॥ ੮ ॥ ੧੯ ॥

ਸਲੋਕੁ

ਸਾਥਿ ਨ ਚਾਲੈ ਬਿਨੁ ਭਜਨ ਬਿਖਿਆ ਸਗਲੀ ਛਾਰੁ ॥
ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਕਮਾਵਨਾ ਨਾਨਕ ਇਹ ਧਨੁ ਸਾਰੁ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਸੰਤ ਜਨਾ ਮਿਲਿ ਕਰਹੁ ਬੀਚਾਰੁ ॥ ਏਕੁ ਸਿਮਰਿ ਨਾਮ ਆਧਾਰੁ ॥ ਅਵਰਿ ਉਪਾਵ ਸਭਿ ਮੀਤ ਬਿਸਾਰਹੁ ॥ ਚਰਨ ਕਮਲ ਰਿਦ ਮਹਿ ਉਰ ਧਾਰਹੁ ॥ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਸਮਰਥੁ ॥ ਦ੍ਰਿੜੁ ਕਰਿ ਗਹਹੁ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਵਥੁ ॥ ਇਹੁ ਧਨੁ ਸੰਚਹੁ ਹੋਵਹੁ ਭਗਵੰਤ ॥ ਸੰਤ ਜਨਾ ਕਾ ਨਿਰਮਲ ਮੰਤ ॥ ਏਕ ਆਸ ਰਾਖਹੁ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਸਰਬ ਰੋਗ ਨਾਨਕ ਮਿਟਿ ਜਾਹਿ ॥ ੧ ॥ ਜਿਸੁ ਧਨ ਕਉ ਚਾਰਿ ਕੁੰਟ ਉਠਿ ਧਾਵਹਿ ॥ ਸੋ ਧਨੁ ਹਰਿ ਸੇਵਾ ਤੇ ਪਾਵਹਿ ॥ ਜਿਸੁ ਸੁਖ ਕਉ ਨਿਤ ਬਾਛਹਿ ਮੀਤ ॥ ਸੋ ਸੁਖ ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ ਪਰੀਤਿ ॥ ਜਿਸੁ ਸੋਭਾ ਕਉ ਕਰਹਿ ਭਲੀ ਕਰਨੀ ॥ ਸਾ ਸੋਭਾ ਭਜੁ ਹਰਿ ਕੀ ਸਰਨੀ ॥ ਅਨਿਕ ਉਪਾਵੀ ਰੋਗੁ ਨ ਜਾਇ ॥ ਰੋਗੁ ਮਿਟੈ ਹਰਿ ਅਵਖਧੁ ਲਾਇ ॥ ਸਰਬ ਨਿਧਾਨ ਮਹਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ॥ ਜਪਿ ਨਾਨਕ ਦਰਗਹਿ ਪਰਵਾਨੁ ॥ ੨ ॥ ਮਨ ਪਰਬੋਧਹੁ ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਇ ॥ ਦਹ ਦਿਸਿ ਧਾਵਤ ਆਵੈ ਠਾਇ ॥ ਤਾਕਉ ਬਿਘਨੁ ਨ ਲਾਗੈ ਕੋਇ ॥ ਜਾਕੈ ਰਿਦੈ ਬਸੈ ਹਰਿ ਸੋਇ ॥ ਕਲਿ ਤਾਤੀ ਠਾਂਢਾ ਹਰਿ ਨਾਉ ॥ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਸਦਾ ਸੁਖ ਪਾਉ ॥ ਭਉ ਬਿਨਸੈ ਪੂਰਨ ਹੋਇ ਆਸ ॥ ਭਗਤਿ ਭਾਇ ਆਤਮ ਪਰਗਾਸ ॥ ਤਿਤੁ ਘਰਿ ਜਾ[illegible] ਬਸੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਕਾਟੀ ਜਮ ਫਾਸੀ ॥ ੩ ॥ ਤੰਤੁ ਬੀਚਾਰੁ ਕਹੈ ਜਨੁ ਸਾਚਾ ॥ ਜਨਮਿ ਮਰੈ ਸੋ ਕਾਚੋ ਕਾਚਾ ॥ ਆਵਾਗਵਨ ਮਿਟੈ ਪ੍ਰਭ ਸੇਵ ॥ ਆਪੁ ਤਿਆਗਿ ਸਰਨਿ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਇਉ ਰਤਨ ਜਨਮ ਕਾ ਹੋਇ ਉਧਾਰੁ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਿਮਰਿ ਪ੍ਰਾਨ ਆਧਾਰੁ ॥ ਅਨਿਕ ਉਪਾਵ ਨ ਛੂਟਨਹਾਰੇ ॥ ਸਿਮ[illegible] ਤ ਏ[illegible] ਾਰੇ ॥ ਹਰਿ ਕੀ

دڇ رڇنا آپني ڪَل ڌاري
آڪ بار نانڪ ٻلهاري.

ارٿ:- جنهن پربو رڇنا رچي آهي ۽ انهر پنهنجي شڪتي رکي آهي، تنهن تان گورو صاحب فرمائين ٿا ته اسين سڀ ٻلهار وڃون ٿا.

اشٽپدي (۱۸) جو سار

هي پيارا! ڪا سُڌ اٿيئي ته ستگور ڪنهنجو نالو آهي؟ ستگور اُنهي جو نالو آهي، جو ست پرش ڄاڻي؛ جنهنجو هردو آٺ ئي پهر پار برهم سان رتل، جنهنجي پدي ڪَرن جو ڌوڙ؛ من جو سنتوڪ؛ پدَ جو پتيڄايو؛ جنهنجي ڌلي سڦائي؛ پنبت؛ جنهنجي چرن سپرش نرمل ريت؛ جو تپت ۽ تڏ ۽ رڦائي؛ جو تو مان درمت ڪڍي؛ جو توکي وڪارن کان هٽائي؛ جو تنهنجي هلت چلت سنواري؛ جو توکان هرڌم هرڌي ۽ ڌيارائي؛ جو جنم مرڻ جو انديشو ميٽي، تنهنجا سڀ بندن ڪاٽي؛ توکي سچو ڌن؛ سچي جوت ڌئي؛ جو توتي سدائين ديال؛ تنهنجو پرتپال رهي؛ توکي جيءَ سان سنڀالي؛ سڀ تنهنجا ڪارج راس ڪري. صدقي وڃان مان اُنهيءَ پنهنجي ستگور‌ءَ تان، جنهنجي پرساد سان مان هڪ ست پورن پرک جو نام جپيان ٿو؛ هن جا گڻ ڳايان ٿو. جنهنجو دوس تنهن ڪرپا ڌاري؛ منهنجي پتڪندڙ چت کي استت ڪيو. منهنجو پريو، اکو چرن، سکڻ نرکڻ. جپ ڪڙي، استت اليڪ. ڪنهن ٻه پولي سان هيءَ پرالي هنکي لتو پيچي. هي پائي، هي ست گور اٿيئي، ته مون سان هيءَ پاڪي پول:-
"هين ڌو جا ناهي ڪوءِ- سرب نر آتم ايڪو سوءِ."

جو خوف لهي ويو آهي. صاحب فرمائين ٿا تہ ”هي ڀائي، تون تنهنجي ڪنن سان اهڙي هريءَ جو جس ٻڌ.“ [تت == اسٽتي.]

(٨)

نرگن آپ سرگن ڀي اوهي

ڪلا ڌار جن سڳلي موهي

ارٿ :- اهو پرماتما، جنهن پنهنجي شڪتي ڌاري ساري سرشٽي موهي ڇڏي آهي، سو نرگڻ (يعني تنهين گڻن، ستو، رجو ۽ تمو کان رهت) بہ پاڻ آهي ۽ سرگڻ (يعني شي گڻ ڌاريندڙ) بہ اهو آهي. [ڪلا == شڪتي.]

اپني چرت پرڀ آپ بنائي

اپني قيمت آپي پائي

ارٿ :- پنهنجا چرتر پربھو پاڻ ڪيا آهن ۽ پنهنجي قيمت ۽ قدر بہ پاڻ ئي تو ڄاڻي.

هر بن دوجا ناهي ڪوءِ

سرب نرنتر ايڪو سوءِ

ارٿ :- هريءَ کان سواءِ ٻيو ڪو بہ ڪونهي. سڀني جي اندر هر اهو هڪڙوئي سمايل آهي. [نرنتر == انتري يا تفاوت بنا يعني ساڳيو.]

اوت پوت رويا روپ رنگ

ڀئي پرگاس ساڌ ڪي سنگ

ارٿ :- سڀني روپن ۽ رنگن ۾ اهو پربھو تاڃي پيٽي وانگر سمايل آهي. پر سندس سو جهڙي جيوکي فقط سنتن جي سنگ ڪرڻ سان پئي سگهي ٿي. [اوت پوت == تاڃي پيٽي وانگر يعني سچو.]

(٧)

تپت ماهر ڏاڍي ورتائي

آنند پيا ڏک ڏاٺي پاتي

ارٿ :- اهڙي ستگورو مهنجي مرڻ جي ترشنا روپي اڳني کي ستلتا بخشي آهي، جهنڪري مون پاتي! مونکي آنند پراپت ٿيو آهي ۽ ڏکن سڀ ناس ٿي ويا آهن.

جنم مرڻ ڪي مٽي آنديشي

ساڌو ڪي پؤرن اُپديشي

ارٿ :- جنم مرڻ جو ڊپ لهي ويو اٿم، ڇاڪاڻ ته اهڙي پورن سنت جو اُپديش مليو اٿم. [انديشي = خوف، ڊپ.]

ڀؤ چڪا نرڀؤ هوءِ بسي

سڪل بياڌ من تي کيءِ نسي

ارٿ :- منهنجو ڀؤ ناس ٿي ويو آهي ۽ مان نڀؤ ٿي رهان ٿو. سڀ وڪارن روپي تپت من مان ناس ٿي ويئي آهي. [بياڌ = وڪارن روپي تپ.]

جس ڪا سا تن ڪرپا ڌاري

ساڌ سنگ جپ نام مراري

ارٿ :- جنهن پرڀوءِ جو مان جيو هيڏا ٿيل آهيان، تنهن پرڀوءِ ڪرپا ڪئي آهي، جو مان سنتن جي سنگ ۾ رهي، مراري پرماتما جو نام جپان ٿو.

ٿت پائي چوڪي ڀرم گون

سن نانڪ هر هر جس سرون.

ارٿ :- مهنجي من کي استثي پراپت ٿي آهي ۽ جنم مرڻ

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا تہ مان پنھنجي ستگوروءَ تان سدا يو بلھار وڃان، جنھن جي ڪرپا سان اھڙو ہريو جپيو وڃي ٿو.

(٦)

اِھُ ھرِ رسُ پاوئي جِنُ ڪوءِ

امرتُ پيوئي امرُ سو ھوءِ

ارٿ :- اھڙو ھري نام جو آنند ڪو ورلو جيو پراپت ڪري سگھي ٿو. جو جيو ھري نام روپي امرت پيئي ٿو، سوئي امر ٿئي ٿو.

[رس = آنند ؛ امر = مرڻ رھت.]

اُسُ پُرکَہ ڪا ناھي ڪَدي بِناسُ

جاڪئي مَنِ پرگٽي گُنَ تاسُ

ارٿ :- اھو پرش ڪڏھين ہہ ناس نٿو ٿئي، جنھنجي من ہرگڻن جو سمندر (پربھو) پرگھٽ ٿئي ٿو.

آٺَ پھر ھرِ ڪا نام ليئہِ

سَچُ اُپديشُ سيوڪ ڪَئُہ ديئہِ

موھ مائيا ڪئي سنگِ نہ ليپ

مَنِ مہِ راکئي ھرِ ھرِ ايڪ

انڌ ڪار ديپڪُ پرگاسي

نانڪ ڀرم موھ دُکہ تھ تي ناسي.

ارٿ :- جو اٺئي پھر پربھو جو نام جپي ٿو ۽ پنھنجي سيوڪ کي سچي نام جو اُپديش ڏئي ٿو، جو مايا جي موھ جي سنگ ۾ لپٽجي نٿو رھي ۽ پنھنجي من ۾ ھڪڙيئي پرماتما کي رکي ٿو، سو اھڙو ڪلا وارو آھي جھڙو ڏيو، جو اونداھ ۾ روشنائي ڪري ٿو. صاحب فرمائين ٿا تہ اھڙي ست پرش جي وسيلي سڀ ڀرم، موھ، ۽ دک ناس ٿي وڃن ٿا. [ديپڪ = ڏيو.]

(۵)

جهُوا ايڪَ اُستَتِ آيڪَ
سَتِ پُرکُ پورَنُ بيڪَ

ارٿ :- جيو کي زبان فقط هڪڙي آهي، مگر پربرهه جي مهما اپار آهي (جا زبان سان ڪٿن ڪرڻ کان ٻاهر آهي.) هو ست پرش آهي ۽ پؤرن گيان اٿس. [جهوا = جهوا، زبان؛ بيڪ = گيان.]

ڪاهُو بول نہ پهچت پراني
اگَمِ اگوچر پربھ نرباني

ارٿ :- ڪنهن به حيلي سان پراڻي هن جي گالهه تائين نٿو پهچي سگهي. هو اگم يعني پهچ کان ٻاهر آهي، اندرين کان پري ۽ دکن کان رهت آهي. [نرباني = نردوکي، دکن رهت.]

نراهار نرويرسکدائي
تاکي قيمت ڪنهي نہ پائي

ارٿ :- هو نراهار (سڀ کاڌي پيتي کان ٻاهر) سڀ وير کان آجو ۽ سديو سک ڏيندڙ آهي. اُن پربرهه جو انت ڪنهن به ڪونه پاتو آهي.

انڪ ڀڳت بندن نت ڪرهِ
چرن ڪمل هرديءِ سمرهِ

ارٿ :- ڪئين ڀڳت سديو هن کي پيا ڪن ۽ هن جي ڪنول روپي چرن جو پنهنجي هردي ۾ سمرن ٿا ڪن.

سد بلهاري ستگور اپني
نانڪ جس پرساد ايسا پربھ جپني.

ارٿ :- اهڙي ستگوروءَ جو درسن ڦل دائڪ آهي . اُنجي
ڏسڻ سان جيو پوتر ٿي پوي ٿو . هناجي چرن جهڙڻ سان مُڪتي
پراپت ڪرڻ جي نرمل جُڳتي هٿ اچي ٿي . [پنيت == پوتر؛
پرسن == جهڙڻ ؛ رِيت == جُڳتي .]

پيئَت سنگہ رام گُن روي
پارُبرهم ڪي درگہ گوي

ارٿ :- هناجي سنگہ ۾ رهڻ ڪري جيو رام جا گڻ ڳائي
ٿو ؛ پاربرهم جي درگاهہ ۾ وڃي ٿو . [پيئَت == ملڻ ڪري ؛
رهڻ ڪري ؛ روي == اُچاري ٿو ؛ گوي == وڃي ٿو .]

سُنِ ڪرِ بچن ڪرن آگهاني
مَنِ سنتوکُ آتم پتيئاني

ارٿ :- ستگوروءَ جا وچن ٻڌي جيو جا ڪن ترپت ٿين ٿا ،
من کي سانت اچي ٿي ؛ آتما کي ايشور ۾ پورو نسچو اچي ٿو .
[ڪرن == ڪن ؛ آگهاني == ترپت ٿين ٿا .]

پُورا گُورُ اکيئہ جا ڪا منترُ
امرتِ دِرشٽِ پيکئي هوءِ سنتُ

ارٿ :- پورو ستگورو ، جنهن جو منتر ڪڏهين ۾ ناس نٿو
ٿئي ، سو جڏهين امرت روپ درشٽي سان نظر ڪري ٿو ، تڏهين جيو
سنت بڻجي پوي ٿو . [اکيئہ == جو ڪڏهين ۾ ناس نٿو ٿئي .]

گُڻ بِئہ انتُ قيمتِ ڪهي پاءِ
نانڪ جِس ڀاوئي تِس لئي مِلاءِ .

ارٿ :- اهڙي گوروءَ جا گڻ بي انت آهن ؛ انهن جي قيمت
پائي نٿي سگهجي (مطلب ته اهي اَمولڪ آهن .) صاحب فرمائين
ٿا ته جنهنکي وڻيس ٿو ، تنهنکي ستگورو پاڻ سان ملائي ٿو ڇڏي .

ارٿ :- جو شيوڪ ويهہ ئي وِسا يعني پوري طرح گوروءَ جي آگيا پاليٿو، سو شيوڪ پرميشور جي گتي يعني حالت حاصل ٿو.
[بيس بسوئي = ويهہ ئي وِسا يعني پوري طرح .]

سو سَتِگُور جس رِدَئِ هر نانءُ
اَنِڪ بار گُور ڪَئُ بَل جانءُ

ارٿ :- ستگورو اُهو آهي، جنهن جي هردي ۾ سدا هري جو نالو آهي . اهڙي گوروءَ تان اسين وار وار بلهار وڃون .

سَرب نِدان جيئَ ڪا داتا
آٺَ پهر پار برهم رَنگ راتا

ارٿ :- اهڙو ستگورو سڀني جيون جو داتار ۽ حياتو آهي . سو اٺئي پهر پار برهم جي پريم ۾ رتل رهي ٿو.

برهم مهِ جن جن مهِ پار برهم
ايڪهِ آپِ نهي ڪڇ ڀرم

ارٿ :- يگت جن پرماتما ۾ سمايل آهن ۽ پرماتما ڀگتن جي هردي ۾ وسي ٿو. سب ۾ اهو هڪ پرماتما آهي ۽ انهي ڳالهہ ۾ ڪو ۾ شڪ ڪونهي . ڀرم == سنسو، شڪ .]

سهس سِيانپ لئيا نہ جائيئي
نانڪ اَئِسا گُور وَڏ ڀاڳي پائيئي .

ارٿ :- اهڙو ستگورو هزارين ديوي سياڻپن سان نہ ملي ٿو سگهي . صاحب فرمائن ٿا تہ اهڙو ستگورو وڏن ڀاڳن ڪري پراپت ٿئي ٿو.

(۴)

سَڦل دَرسن پيکت پنيت
پرست چرن گت نرمل ريت

گوروءَ جي آگيا من سان يعني بريرسان گرهڻ ڪري. [گرم=گهرءِ سهي = گرهڻ ڪري، منظور ڪري، مڃي.]

آپس ڪئہ ڪِر ڪڇ نہ جناوءِ

هر هر نام رِدءِ سد ڌياوءِ

ارٿ :- هو پاڻکي ڪجهہ بہ نہ ڪري سمجهي (مطلب تہ ايمان نہ ڪري تہ مون هيتري شيوا ڪئي آهي) ۽ سدائو هرءِ پرماتما جو نام هردي ۾ ڌيائي.

مَن بيچيءِ ستگور ڪيءِ پاس

تِس شيوڪ ڪي ڪارج راس

ارٿ :- هنڪي گهرجي تہ پنهنجو من ستگوروءَ کي ارپڻ ڪري. اهڙي شيوڪ جا سڀ ڪارج راس ٿين ٿا.

شيوا ڪرت هوءِ نہڪامي

تِس ڪئہ هوت پراپت سوامي.

ارٿ :- جو شيوڪ نشڪام ٿي شيوا ڪري ٿو، تنهنکي سچو سوامي پراپت ٿئي ٿو. [نهڪامي == ڪنهن بہ ڪامنا کان سواءِ، نشڪام.]

آپني ڪرپا جس آپ ڪريئہ

نانڪ سو شيوڪ گور ڪي مت ليئہ.

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا تہ جنهن شيوڪ تي پربو پاڻ پنهنجي ڪرپا ڪري ٿو، سو شيوڪ گوروءَ جي سکيا وٺي ٿو.

(٣)

بيس بسوءِ گور کا من مانيءِ

سو شيوڪ پرميشر کي گت جانيءِ

سکم کي گور د رمت مل جري
گور ٻجهي هو نام اڇري

ارٿ :- گورو ٻڌهجي سکم جي کوٽي مت جي مال ڌور ڪري ٿو. ڌوري اهو سکم گورو جي وچن موجب هرئي جسو نام اڌاري ٿو. [درمت == کوٽي مت، هرئي == دور ڪري ٿو.]

ستگور سکم کي بندن ڪاٽي
گور ڪا سکم وڪار تي هاٽي

ارٿ :- ستگورو ٻڌهجي سکم جي سيني بندنن کي ڪاٽي ٿو. گورو جو سکم وڪارن کان پاسو ڪري ٿو. [هاٽي == هٽي ٿو، پاسو ڪري ٿو.]

ستگور سکم کٿر نام دن ديئر
گور ڪا سکم وڏ ڀاڳي هي

ارٿ :- ستگورو ٻڌهجي سکم کي نام روپي دن ڏئي ٿو. اهڙو گورو جو سکم وڏڀاڳي آهي.

ستگور سکم ڪا هلت پلت سنوارے
نانڪ ستگور سکم ڪٿر جيئر نال سماري.

ارٿ :- ستگورو ٻڌهجي سکم جو لوڪ توڙي پرلوڪ بڻي سنواري ٿو. صاحب فرمائن ٿا ته ستگورو ٻڌهجي سکم کي جيءُ سان سنڀالي ٿو. [هلت == هي لوڪ، پلت == پرلوڪ.]

(٢)

گور کي گرهه سيوڪ جو رهئي
گور کي آگيا من مين سهئي

ارٿ :- جو سيوڪ گورو جي گهر ۾ رهي، تنهنکي حڪائي ته

ਜਿਸਕਾ ਸਾ ਤਿਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਧਾਰੀ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਜਪਿ ਨਾਮ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ਥਿਤਿ ਪਾਈ ਚੂਕੇ ਭ੍ਰਮ ਗਵਨ ॥ ਸੁਨਿ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਸੁ ਸ੍ਰਵਨ ॥ ੭ ॥ ਨਿਰਗੁਨੁ ਆਪਿ ਸਰਗੁਨੁ ਭੀ ਓਹੀ ॥ ਕਲਾਧਾਰਿ ਜਿਨਿ ਸਗਲੀ ਮੋਹੀ ॥ ਅਪਨੇ ਚਰਿਤ ਪ੍ਰਭਿ ਆਪਿ ਬਨਾਏ ॥ ਅਪੁਨੀ ਕੀਮਤਿ ਆਪੇ ਪਾਏ ॥ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਦੂਜਾ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ॥ ਸਰਬ ਨਿਰੰਤਰਿ ਏਕੋ ਸੋਇ ॥ ਓਤਿ ਪੋਤਿ ਰਵਿਆ ਰੂਪ ਰੰਗ ॥ ਭਏ ਪ੍ਰਗਾਸ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗ ॥ ਰਚਿ ਰਚਨਾ ਅਪਨੀ ਕਲ ਧਾਰੀ ॥ ਅਨਿਕ ਬਾਰ ਨਾਨਕ ਬਲਿਹਾਰੀ ॥ ੮ ॥ ੧੮ ॥

سلوڪ

(سَتگورو ڪنهن کي چئجي؟)

سَتِ پُرَکُ جِنِ جانِيا، سَتِگُرُ تِسَ کا نانُ.
تِسَ کَي سَنگِ سِکُ اُڌَرَئي، نانڪ هَرِ گُنَ گانُ.

ارٿ:- جنهن ست سروپ اڪال پرکه کي ڄاتو آهي تنهن جو نالو آهي ستگور. انهيءَ ستگوروءَ جي سنگ ڪرڻ سان، سک هريءَ جا گڻ ڳائي مڪتي پراپت ڪري ٿو.

آشٽپدي (١٨)

(سَتگورو جي مهما اَپر اَپار آهي.)

(١)

سَتِگُرُ سِکُ کي ڪري پرتپال
سيوڪ ڪَئُ گُرُ سدا دَئِيالُ

ارٿ:- ستگورو پنهنجي سک جي سدائين رکيا ڪري ٿو. پنهنجي شيوڪ تي گورو سدائين ديا ڪندڙ آهي. [پرتپال = رکيا، سنڀال.]

ਗੁਰ ਕੀ ਮਤਿ ਲੇਇ ॥ ੨ ॥ ਬੀਸ ਬਿਸਵੇ ਗੁਰ ਕਾ ਮਨੁ ਮਾਨੈ ॥
ਸੋ ਸੇਵਕੁ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੀ ਗਤਿ ਜਾਨੈ ॥ ਸੋ ਸਤਿਗੁਰੁ ਜਿਸੁ ਰਿਦੈ ਹਰਿ
ਨਾਉ ॥ ਅਨਿਕ ਬਾਰ ਗੁਰ ਕਉ ਬਲਿ ਜਾਉ ॥ ਸਰਬ ਨਿਧਾਨ
ਜੀਅ ਕਾ ਦਾਤਾ ॥ ਆਠ ਪਹਰ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ
ਮਹਿ ਜਨੁ ਜਨ ਮਹਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ॥ ਏਕਹਿ ਆਪਿ ਨਹੀ ਕਛੁ ਭਰਮੁ ॥
ਸਹਸ ਸਿਆਨਪ ਲਇਆ ਨ ਜਾਈਐ ॥ ਨਾਨਕ ਐਸਾ ਗੁਰੁ
ਬਡਭਾਗੀ ਪਾਈਐ ॥ ੩ ॥ ਸਫਲ ਦਰਸਨੁ ਪੇਖਤ ਪੁਨੀਤ ॥ ਪਰਸਤ
ਚਰਨ ਗਤਿ ਨਿਰਮਲ ਰੀਤਿ ॥ ਭੇਟਤ ਸੰਗਿ ਰਾਮ ਗੁਨ ਰਵੇ ॥
ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਦਰਗਹ ਗਵੇ ॥ ਸੁਨਿ ਕਰਿ ਬਚਨ ਕਰਨ ਆਘਾਨੇ ॥
ਮਨਿ ਸੰਤੋਖੁ ਆਤਮ ਪਤੀਆਨੇ ॥ ਪੂਰਾ ਗੁਰੁ ਅਖਉ ਜਾਕਾ ਮੰਤ੍ਰ ॥
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪੇਖੈ ਹੋਇ ਸੰਤ ॥ ਗੁਣ ਬਿਅੰਤ ਕੀਮਤਿ ਨਹੀ ਪਾਇ ॥
ਨਾਨਕ ਜਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਸੁ ਲਏ ਮਿਲਾਇ ॥ ੪ ॥ ਜਿਹਬਾ ਏਕ
ਉਸਤਤਿ ਅਨੇਕ ॥ ਸਤਿ ਪੁਰਖ ਪੂਰਨ ਬਿਬੇਕ ॥ ਕਾਹੂ ਬੋਲ ਨ
ਪਹੁਚਤ ਪ੍ਰਾਨੀ ॥ ਅਗਮ ਅਗੋਚਰ ਪ੍ਰਭ ਨਿਰਬਾਨੀ ॥ ਨਿਰਾਹਾਰ
ਨਿਰਵੈਰ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਤਾਕੀ ਕੀਮਤਿ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਈ ॥ ਅਨਿਕ
ਭਗਤ ਬੰਦਨ ਨਿਤ ਕਰਹਿ ॥ ਚਰਨ ਕਮਲ ਹਿਰਦੈ ਸਿਮਰਹਿ ॥
ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਅਪਨੇ ॥ ਨਾਨਕ ਜਿਸੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਐਸਾ
ਪ੍ਰਭੁ ਜਪਨੇ ॥ ੫ ॥ ਇਹੁ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਾਵੈ ਜਨੁ ਕੋਇ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ
ਪੀਵੈ ਅਮਰੁ ਸੋ ਹੋਇ ॥ ਉਸੁ ਪੁਰਖ ਕਾ ਨਾਹੀ ਕਦੇ ਬਿਨਾਸ ॥
ਜਾਕੈ ਮਨਿ ਪ੍ਰਗਟੇ ਗੁਨ ਤਾਸ ॥ ਆਠ ਪਹਰ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ
ਲੇਇ ॥ ਸਚੁ ਉਪਦੇਸੁ ਸੇਵਕ ਕਉ ਦੇਇ ॥ ਮੋਹ ਮਾਇਆ ਕੈ ਸੰਗਿ
ਨ ਲੇਪੁ ॥ ਮਨ ਮਹਿ ਰਾਖੈ ਹਰਿ ਹਰਿ ਏਕੁ ॥ ਅੰਧਕਾਰ ਦੀਪਕ
ਪਰਗਾਸੇ ॥ ਨਾਨਕ ਭਰਮ ਮੋਹ ਦੁਖ ਤਹ ਤੇ ਨਾਸੇ ॥ ੬ ॥ ਤਪਤ
ਮਾਹਿ ਠਾਢਿ ਵਰਤਾਈ ॥ ਅਨਦੁ ਭਇਆ ਦੁਖ ਨਾਠੇ ਭਾਈ ॥
ਜਨਮ ਮਰਣ ਕੇ ਮਿਟੇ ਅੰਦੇਸੇ ॥ ਸਾਧੂ ਕੇ ਪੂਰਨ ਉਪਦੇਸੇ ॥ ਭਉ
ਚੂਕਾ ਨਿਰਭਉ ਹੋਇ ਬਸੇ ॥ ਸਗਲ ਬਿਆਧਿ ਮਨ ਤੇ ਖੈ ਨਸੇ ॥

اُهوئي ڏن آهي، اُهوئي روپ، اُهوئي رنگ، اُهوئي سک، اُهوئي گڻ ۽ اُهوئي گڻ ڪاري. انهيءَ آد سچ، جگاد سچ جو ست سروپ هردي سان مڃ ۽ انهيءَ تي هردي سان وساه رک ته سچو گيان پائين ۽ ڪرڻ ڪرائڻ جو مول پڇاڻين. هي سڀ سياڻپ ڇڏ. رکو هن ئي حاضران حضور جو نالو انتي پريم جپ ۽ رکو هن ئي الک کي اڻت بيئنت سوڀت ڏياءُ ۽ رکو هن ئي نرانڪار (پرماتما) جو آگيا ڪاري ٿيءُ ۽ سندس نالي جپيندڙن، سندس سروپ ڏيائيندڙن، سندس آگيا ڪارين سان سنگت رک.

ਸਲੋਕੁ

ਸਤਿਪੁਰਖੁ ਜਿਨਿ ਜਾਨਿਆ ਸਤਿਗੁਰੁ ਤਿਸਕਾ ਨਾਉ ॥
ਤਿਸਕੇ ਸੰਗਿ ਸਿਖੁ ਉਧਰੈ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਉ ॥ ੧ ॥

ਸਅਟਪਦੀ

ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਿਖ ਕੀ ਕਰੈ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ॥ ਸੇਵਕ ਕਉ ਗੁਰੁ ਸਦਾ ਦਇਆਲ ॥ ਸਿਖ ਕੀ ਗੁਰੁ ਦੁਰਮਤਿ ਮਲੁ ਹਿਰੈ ॥ ਗੁਰ ਬਚਨੀ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਉਚਰੈ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਿਖ ਕੇ ਬੰਧਨ ਕਾਟੈ ॥ ਗੁਰ ਕਾ ਸਿਖੁ ਬਿਕਾਰ ਤੇ ਹਾਟੈ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਿਖ ਕਉ ਨਾਮ ਧਨੁ ਦੇਇ ॥ ਗੁਰ ਕਾ ਸਿਖੁ ਵਡਭਾਗੀ ਹੇ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਿਖ ਕਾ ਹਲਤੁ ਪਲਤੁ ਸਵਾਰੈ ॥ ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਿਖ ਕਉ ਜੀਅ ਨਾਲਿ ਸਮਾਰੈ ॥ ੧ ॥
ਗੁਰ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸੇਵਕੁ ਜੋ ਰਹੈ ॥ ਗੁਰ ਕੀ ਆਗਿਆ ਮਨ ਮਹਿ ਸਹੈ ॥ ਆਪਸ ਕਉ ਕਰਿ ਕਛੁ ਨ ਜਨਾਵੈ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਸਦ ਧਿਆਵੈ ॥ ਮਨੁ ਬੇਚੈ ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਪਾਸਿ ॥ ਤਿਸੁ ਸੇਵਕ ਕੇ ਕਾਰਜ ਰਾਸਿ ॥ ਸੇਵਾ ਕਰਤ ਹੋਇ ਨਿਹਕਾਮੀ ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਹੋਤ ਪਰਾਪਤਿ ਸੁਆਮੀ ॥ ਅਪਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਕਰੇਇ ॥ ਨਾਨਕ ਸੋ ਸੇਵਕੁ

ارٿ:- ھي منھنجا من! تون انھن گورمکن جھڙي اوٽ وٺ ۽ انهنکي پنھنجو من تن ارپڻ ڪري ڇڏ. [اوٽ = آسرو.]

جِنِ جنِ آپنا پرڀو پڇاڻا

سو جن سرب ٿوڪ ڪا داتا

ارٿ:- جن گورمکن پنھنجي پريو کي ڄاڻو آھي، سي گورمک سيني پدارٿن جا ڏيندڙ ٿيو پون. (مطلب ته اُھي جيڪي چاھين، سو ڪري سگھن ٿا.) [ٿوڪ = پدارٿ.]

تِسَ ڪي سَرَنِ سَرَبَ سُکَہ پاوہِ

تِس ڪِي دَرس سَبِ پاپَ مِٽاوہِ

ارٿ:- انھن جي سرڻ ۾ پوڻ سان سڀ سک پراپت ٿين ٿا ۽ انھن جي درس ڪرڻ سان سڀ پاپ ناس ٿين ٿا.

اَوَرَ سِيانپَ سَگلِي ڇاڏُ

تِسَ جَن ڪي ٽَوُنِ شبوا لاڳُ

ارٿ:- ھي جيو، تون دنيا جون سڀ سياڻپون ڇڏي ڏي ۽ انھن سنتن جي شوا ۾ تون لڳي رھ.

آوَنُ جانُ نہ ھووي تيرا

نانڪ تِس جَن ڪي پوُجہ سد پيرا.

ارٿ:- ائين تون جنم مرڻ جي ڦيري ۾ نه ايندين. صاحب فرمائين ٿا تہ اھڙن ستپرشن جي چرنن جي تون سدائين شوا ڪر. [آون جان = اچڻ وڃڻ، آواگون، جنم مرڻ جو ڦيرو.]

آشٽپدي (۱۷) جو سار

ھي پراڻي! سو ڇو ڪھڙي ڀيو ڪرين؟ ھرنام ئي سنکر ھلندو، ماري راکي پيو نه ڪوئي. اُھوئي پنھنجن جو پردو ڍڪي ٿو، اُھوئي پنھنجن جي پت رکي ٿو؛

آرٿ :- هي جيوا! تون پنهنجي زبان سان ڏينهن رات پريو جو جس ڳاءِ. پريو پنهنجي داس کي اِهو جس ڳائڻ جي دات ڏني آهي. [جهبا == جهوا، رسنا، زبان؛ جس == مهما، تعريف]

کرهِ ڀڳت آتم کئي چاءِ
پربِ اَپني سِئُ رهِهِ سماءِ

آرٿ :- جيڪي جيو من جي اُتساهه سان ڀڳتي ڪن ٿا، سي سدئيو پريو سان سمائجي وڃن ٿا. [آتم == من، اندر.]

جو هوئا هوئت سو جاني
پربِ اَپني کا حڪمُ پڇاني

آرٿ :- جيڪي ٿي رهيو آهي يا ٿئي پيو، سو اُهي ڄاڻن ٿا ته اهي پنهنجي پريو جو حڪم سمجهن ٿا.

تس کي مهما کئون بکانئُ
تِس کا گُنُ کهُ ايڪُ نه جانئُ

آرٿ :- انهن گورمکن جي مهما يعني وڏائي مان ڪهڙيءَ ريت ورنن ڪري سگهان؟ هنن گورمکن جو هڪ گڻ به مان ڄمئي نه ٿو ڄاڻان.

آٺ پهر پربِ بسهِ حضوري
کهُ نانڪ سيئي جن پوري.

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا ته اهي اٺئي پهر پريو جي حضور ۾ وسن ٿا؛ اهي ئي ڀڳت پورن آهن. [جن == داس، سنت، ڀڳت.]

(۸)

مَنِ ميري تِن کي اوٽ ليهِ
مَنُ تَنُ اَپنا تِنِ جن ديهِ

ڻامُ رتنُ جنِ گورمکهِ پائيا

تِسُ ڪِڇهُ اَوُرُ ڻاهي درِشٽائيا

ارٿ :- جن گورمکهه ڇون ڻام روپي رتن ڀاتو آهي ، ٿن کي ٻي ٻرماتما کانسواءِ ٻيو ڪجهه ٻه نظر نه ٿو اچي . (مطلب ته ٻو سڀ ۾ ٻرماتما کي وياپڪ جاڻن ٿا .)

ڻامُ ڌنُ ڻامو روُپُ رنڱُ

ڻامو سُکُ هرِ ڻامُ ڪا سنڱُ

ارٿ :- جنهنجي لاءِ ڻام ئي سچو ڌن آهي ۽ جنهنجي ڻام ئي سوڀيا ۽ خوشي آهي . جن جي لاءِ ڻام ئي سچو سک آهي ۽ جنهنکي سڌيو ٻي ڻام جو سنگ آهي .

ڻامُ رسِ جو جنُ ترِپتاني

مَنُ تنُ ڻامهِ ڻامِ سماني

ارٿ :- جو جيو ڻام جي رس يا سواد ۾ ترپت ٿئي ٿو ، تنهنجو من توڙي تن ڻام ئي ڻام ۾ سمائجي رهي ٿو .

اٿِّتِ ٻيٺتِ سوَتِ ڻامُ

ڪهُ ڻانڪ جنِ ڪئ سد ڪامُ .

ارٿ :- گورمکهه جيو اٿندي ويهندي توڙي سمهندي ڻام جپي ٿا . صاحب فرمائين ٿا ته گورمکن جو ته سڌيو ادوئي ڪم آهي يعني ڻام جپڻ .

(۷)

ٻولهُ جسُ جبا ڏنُ راتِ

پربِ اَپنئ جنُ ڪيني داتِ

آرٿ :- هي جيو! تون پنهنجي زبان سان ڏينهن رات پريوءَ جو جس ڳاءِ. پريوءَ پنهنجي داس کي اِها جس ڳائڻ جي دات ڏني آهي. [جهبا = جهوا، رسنا، زبان؛ جس = مهما، تعريف]

کَرِ ڀڳت آتمَ کي چاءِ

پرڀ اَپني سِنگ رهِي سماءِ

آرٿ :- جيڪي جيو مَن جي اُتساهه سان ڀڳتي ڪن ٿا، سي سديو پريوءَ سان سمائجي وڃن ٿا. [آتم = مَن، اندر]

جو هوئا هوَوت سو جاني

پرڀ اَپني کا حُکم پڇاني

آرٿ :- جيڪي ٿي رهيو آهي يا ٿئي پيو، سو اُهي ڄاڻن ٿا ۽ اُهي پنهنجي پريوءَ جو حڪم سمجهن ٿا.

تس کي مهما کؤن بکانئُ

تس کا گُن کهِ ايڪ نه جانئُ

آرٿ :- انهن گورمکن جي مهما يعني وڏائي ڪهڙي ريت ورنن ڪري سگهان؟ هنن گورمکن جو هڪ گڻ به مان ڄمي نه ٿو ڄاڻان.

آٺ پهر پرڀ بسهِ حضوري

کهُ نانڪ سيئي جن پُوري.

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا تہ اُهي آٺئي پهر پريوءَ جي حضور ۾ وسن ٿا ۽ اُهي ئي ڀڳت پورن آهن. [جن = داس، سنت، ڀڳت.]

(٨)

مَن ميري تن کي اوٽ ليهه

مَن تن اَپنا تِن جن ديهه

نام رتن جن گورمک پائيا
تس ڪي آور ناهي درشٽائيا

ارٿ: جن گورمک جنهن نام روپي رتن لڌو آهي، تن کي هري پرماتما کانسواءِ ٻيو ڪجهه به نظر نٿو اچي. (مطلب ته هو سڀ ۾ پرماتما کي وياپڪ ڄاڻن ٿا.)

نام ڌن نامو روپ رنگ
نامو سک هر نام کا سنگ

ارٿ: جنهن لاءِ نام ئي سچو ڌن آهي ۽ جنهن کي نام ئي سونهن ۽ خوشي آهي. جنهن جي لاءِ نام ئي سچو سک آهي ۽ جنهن کي سڌيو هري نام جو سنگ آهي.

نام رس جو جن ترپتاني
من تن نامهه نام سماني

ارٿ: جو جن نام جي رس يا سواد ۾ ترپت ٿئي ٿو، تنهنجو من توڙي تن نام ئي نام ۾ سمائجي رهي ٿو.

اوٺت بيٺت سوَت نام
ڪهه نانڪ جن ڪي سد ڪام.

ارٿ: گورمک جو اٿندي ويهندي توڙي سمهندي نام جپن ٿا. صاحب فرمائن ٿا ته گورمکن جو ته سدائي اهوئي ڪم آهي يعني نام جپڻ.

(۷)

ٻولهو جس جيها دن رات
پربهه اپني جن ڪيني دات

ارٿ :- جنهن جيو جو سام ٻريو ٻاڻ ڪيڻ نٿو چاهي، تنهن کي وري ٻنهنجا همت ڏيئي رکي يعني بچائي ٿو.

مانس جتن ڪرت ٻهه ٻانت
تس ڪي ڪرتب ٻرٿي جات

ارٿ :- هي جيو ڪيترن ئي نمونن جا يتن يا ڪوششون ڪٿي ڪري ٿو ته به اهي سب ڪم وئرٿ ٿيو ٻون. [مانس == مانس ڪم، ماڻهو؛ ڪرتب == ڪم؛ ٻرٿي == اجايا.]

ماري نه راکي آور نه ڪوءِ
سرب جيئان ڪا راکا سوءِ

ارٿ :- ٻريوءَ کانسواءِ ٻيو ڪو نه بچائي يا ماري نٿو سگهي. سيني جيون جي رکيا ڪندڙ ٻريو ٻاڻ آهي.

ڪاهي سوچ ڪرهه ري ٻراڻي
جپ نانڪ ٻرڀ الکه وڏاڻي.

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا ته "هي ٻراڻي! تون جنتا جو تو ڪرين؟ تون اهي اجرج روپ ۽ الک ٻرماتما جو نالو جپ." [سوچ ڪرهه == جنتا ڪرين؛ وڏاڻي == اجرج روپ.]

(٦)

بار نبار بار ٻرڀ جپيئي
پي امرت اِهه من تن ڏرپيئي

ارٿ :- وري وري ٻريوءَ جو نام جپڻ گهرجي ۽ هي نام روپي امرت پي ٻنهنجي من ۽ تن کي ترپت ڪرڻ گهرجي. [بار نبار == وري وري يعني سدم؛ ڏرپيئي == ترپت ڪرڻ گهرجي.]

اُپني شيوڪ ڪي آپ پت راکئ
تاڪي گت مِت ڪوء نہ لاکئ

ارت:- پربو پنهنجي شيوڪ جي پت پاڻ رکي ٿو. اُن پربوء جي انت کي ڪو سمجهي نٿو سگهي. [گت = گتي ؛ مت = مريادا، اندازو؛ گت مت = انت.]

پربِ ڪي شيوڪ ڪَھ ڪوئہ پهؤچئ
پربِ ڪي شيوڪ اوُچ تي اوُچ

ارت:- پربو جي شيوڪ سان ڪو بہ پچي نٿو سگهي. (مطلب تہ جي سان ڪو بہ برابري نٿو ڪري سگهي.) پربوء جو شيوڪ وڏن کان وڏو آهي.

جو پربِ اُپني شيوا لائيا
نانڪ سو شيوڪ دهہ دِس پرگٽائيا.

ارت:- صاحب فرمائين ٿا تہ جنهن جيو کي پربو پنهنجي شيوا ۾ لڳائي ٿو، سو شيوڪ ڏهن ئي ڏسائن ۾ مشهور ٿئي ٿو.

(۵)

نيڪي ڪيري مهہ ڪَل راکئ
پسر ڪرئ لشڪر ڪوت لاکئ

ارت:- جيڪڏهن پربو پنهنجي ڪلا يا طاقت هڪ ننڍڙي ڪيلي ۾ ڪٽي وجهي تہ پوءِ اها بہ لکن ڪروڙين لشڪر ناس ڪري سگهي ٿي. [نيڪي = ننڍڙي، جولي ؛ ڪيري = ڪيلي ؛ پسر ڪري = ناس ڪري ؛ لاکئ = لکين.]

جس ڪا ساس نہ ڪاڍت آپ
تاڪہ راکت دي ڪر هات

پيءُ تي پُرِيءُ ھوءِ ٻِساٿا

جِسَ تي اُپجيا تِسَ ماھِ سَماٿا

ارٿ :- ھو سيڪي ڏيھن کان ٻي ڏيو تي سنسار ۾ رھي ٿو؛ جنھن ايشور مان ھو پيدا ٿيو آھي، تنھن ۾ ئي سمائجي وڃي ٿو.

بَسَتُ ماھِ لي بَسَتُ گڏائي

تاڪَرُ ڀِنَ نہ ڪَہَنا جائي

ارٿ :- جڏھين ڪا شيءِ ٻيءَ شيءِ سان ملائي وڃي ٿي تہ اُنھيءَ شيءِ کي ٻيءَ شيءِ کان الڳ ڪوٺيو نہ ٿو وڃي. (مطلب تہ جيو ۽ برھم ھڪ روپ ٿيو پون.) [بست = وستو، شيءِ؛ ڀن = جدا، الڳ.]

ٻُوجھي ٻُوجھن ھارِ ٻبيڪ

نارائن ملي نانڪ ايڪ.

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا تہ جيڪو سمجھڻ جيو انھي ڳالھہ کي گيان سان سمجھي ٿو، سو ھري پرماتما سان ملي ھڪ ٿي وڃي ٿو. [ٻبيڪ = وچار سان، گيان سان.]

(۳)

ٺاڪَر ڪا شيوڪَ آگيا ڪاري

ٺاڪَر ڪا شيوڪُ سَدا ڀُوڄاري

ارٿ :- پرڀوءَ جو شيوڪ سديو پرڀوءَ جي آگيا موجب ھلي ٿو. پرڀوءَ جو شيوڪ سديو پرڀوءَ جي پوڄا يا سيوا ڪري ٿو.

ٺاڪُر ڪي شيوڪ ڪَيءِ مَنِ پَرتيتِ

ٺاڪُر ڪي شيوڪُ ڪي نِرمَلُ رِيتِ

ارٿ :- پرڀوءَ جي شيوڪ جي من ۾ پرڀوءَ لاءِ ڀروسو آھي. پرڀوءَ جي شيوڪ جي رھڻي پوتر آھي. [پرتيت = ڀروسو، ايمان.]

سلوڪ

(پرڀو سدائين ست آهي.)

آدِ سَچُ، جُڳادِ سَچُ

هَيِ ڀِ سَچُ، نانڪ هوسي ڀِ سَچُ.

ارٿ:- پرڀو پرماتما اصل کان ست روپ هو. جڳن جڳن کان اڳي به ست هو، هاڻي به ست آهي ۽ صاحب فرمائي ٿو ته آئينده به ست هوندو.

آشٽپدي (۱۷)

(پرڀو سرو ڪلا سمرٿ آهي.)

(۱)

چرن سَتِ سَتِ پرسن هار

پوجا سَتِ سَتِ سيوَدار

ارٿ:- پرڀو جا چرن ست آهن ۽ انهن کي ڇهندڙ (سنت جن) به ست آهن. پرڀو جي پوڄا به ست آهي ۽ پوڄا ڪندڙ به ست آهن. [پرسن هار = ڇهندڙ؛ سيودار = سيوا ڪندڙ.]

درسن سَتِ سَتِ پيکن هار

نامُ سَتِ سَتِ ڌياون هار

ارٿ:- پرڀو جو درسن به ست آهي ۽ درسن ڪندڙ به ست آهن. پرڀو جو ناو به ست آهي ۽ نام جا ڌيائيندڙ به ست آهن. [پيکن هار = ڏسندڙ.]

آپِ سَتِ سَتِ سڀ ڌاري

آپي گُڻ آپي گُڻ ڪاري

ارٿ:- پرڀو پاڻ ست آهي ۽ سندس ڌاريل سرشٽي پڻ ست

ਸੇਵਾ ਲਾਇਆ ॥ ਨਾਨਕ ਸੋ ਸੇਵਕੁ ਦਹਦਿਸਿ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ॥ ੪ ॥
ਨੀਕੀ ਕੀਰੀ ਮਹਿ ਕਲ ਰਾਖੈ ॥ ਭਸਮ ਕਰੈ ਲਸਕਰ ਕੋਟਿ ਲਾਖੈ ॥
ਜਿਸਕਾ ਸਾਸੁ ਨ ਕਾਢਤ ਆਪਿ ॥ ਤਾਕਉ ਰਾਖਤ ਦੇ ਕਰਿ ਹਾਥ ॥
ਮਾਨਸ ਜਤਨ ਕਰਤ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ॥ ਤਿਸਕੇ ਕਰਬਤ ਬਿਰਥੇ ਜਾਤਿ ॥
ਮਾਰੈ ਨ ਰਾਖੈ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ॥ ਸਰਬ ਜੀਆ ਕਾ ਰਾਖਾ ਸੋਇ ॥
ਕਾਹੇ ਸੋਚ ਕਰਹਿ ਰੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ॥ ਜਪਿ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਅਲਖ ਵਿਡਾਣੀ॥੫॥
ਬਾਰੰਬਾਰ ਬਾਰ ਪ੍ਰਭੁ ਜਪੀਐ॥ ਪੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਇਹੁ ਮਨੁ ਤਨੁ ਧ੍ਰਪੀਐ॥
ਨਾਮ ਰਤਨੁ ਜਿਨਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਇਆ ॥ ਤਿਸੁ ਕਿਛੁ ਅਵਰੁ ਨਾਹੀ
ਦ੍ਰਿਸਟਾਇਆ॥ ਨਾਮੁ ਧਨੁ ਨਾਮੋ ਰੂਪੁ ਰੰਗੁ॥ ਨਾਮੋ ਸੁਖੁ ਹਰਿ ਨਾਮ
ਕਾ ਸੰਗੁ॥ ਨਾਮ ਰਸਿ ਜੋ ਜਨ ਤ੍ਰਿਪਤਾਨੇ॥ ਮਨ ਤਨ ਨਾਮਹਿ
ਨਾਮਿ ਸਮਾਨੇ ॥ ਊਠਤ ਬੈਠਤ ਸੋਵਤ ਨਾਮ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਜਨ ਕੇ
ਸਦ ਕਾਮ ॥ ੬ ॥ ਬੋਲਹੁ ਜਸੁ ਜਿਹਬਾ ਦਿਨੁ ਰਾਤਿ ॥ ਪ੍ਰਭਿ ਅਪਨੈ
ਜਨ ਕੀਨੀ ਦਾਤਿ ॥ ਕਰਹਿ ਭਗਤਿ ਆਤਮ ਕੈ ਚਾਇ ॥ ਪ੍ਰਭ
ਅਪਨੇ ਸਿਉ ਰਹਹਿ ਸਮਾਇ ॥ ਜੋ ਹੋਆ ਹੋਵਤ ਸੋ ਜਾਨੈ ॥ ਪ੍ਰਭ
ਅਪਨੇ ਕਾ ਹੁਕਮੁ ਪਛਾਨੈ ॥ ਤਿਸਕੀ ਮਹਿਮਾ ਕਉਨ ਬਖਾਨਉ ॥
ਤਿਸ ਕਾ ਗੁਨ ਕਹਿ ਏਕ ਨ ਜਾਨਉ ॥ ਆਠ ਪਹਰ ਪ੍ਰਭ ਬਸਹਿ
ਹਜੂਰੇ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੇਈ ਜਨ ਪੂਰੇ ॥ ੭ ॥ ਮਨ ਮੇਰੇ ਤਿਨ ਕੀ
ਓਟ ਲੇਹਿ ॥ ਮਨੁ ਤਨੁ ਅਪਨਾ ਤਿਨ ਜਨ ਦੇਹਿ ॥ ਜਿਨਿ ਜਿਨਿ
ਅਪਨਾ ਪ੍ਰਭੂ ਪਛਾਤਾ ॥ ਸੋ ਜਨੁ ਸਰਬ ਥੋਕ ਕਾ ਦਾਤਾ ॥ ਤਿਸਕੀ
ਸਰਨਿ ਸਰਬ ਸੁਖ ਪਾਵਹਿ॥ ਤਿਸਕੈ ਦਰਸਿ ਸਭ ਪਾਪ ਮਿਟਾਵਹਿ॥
ਅਵਰ ਸਿਆਨਪ ਸਗਲੀ ਛਾਡੁ ॥ ਤਿਸੁ ਜਨ ਕੀ ਤੂ ਸੇਵਾ ਲਾਗੁ ॥
ਨ ਹੋਵੀ ਤੇਰਾ ॥ ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਜਨ ਕੇ ਪੂਜਹੁ ਸਦ
॥

ਸਲੋਕੁ

ਆਦਿ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ ॥
ਹੈ ਭਿ ਸਚੁ ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭਿ ਸਚੁ ॥ ੧ ॥

ਸਅਟਪਦੀ

ਚਰਨ ਸਤਿ ਸਤਿ ਪਰਸਨਹਾਰ ॥ ਪੂਜਾ ਸਤਿ ਸਤਿ ਸੇਵਦਾਰ ॥ ਦਰਸਨੁ ਸਤਿ ਸਤਿ ਪੇਖਨਹਾਰ ॥ ਨਾਮੁ ਸਤਿ ਸਤਿ ਧਿਆਵਨਹਾਰ ॥ ਆਪਿ ਸਤਿ ਸਤਿ ਸਭ ਧਾਰੀ ॥ ਆਪੇ ਗੁਣ ਆਪੇ ਗੁਣਕਾਰੀ ॥ ਸਬਦੁ ਸਤਿ ਸਤਿ ਸਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਬਕਤਾ ॥ ਸੁਰਤਿ ਸਤਿ ਸਤਿ ਜਸੁ ਸੁਨਤਾ ॥ ਬੁਝਨਹਾਰ ਕਉ ਸਤਿ ਸਭ ਹੋਇ ॥ ਨਾਨਕ ਸਤਿ ਸਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ ॥ ੧ ॥ ਸਤਿ ਸਰੂਪੁ ਰਿਦੈ ਜਿਨਿ ਮਾਨਿਆ ॥ ਕਰਨ ਕਰਾਵਨ ਤਿਨਿ ਮੂਲੁ ਪਛਾਨਿਆ ॥ ਜਾਕੈ ਰਿਦੈ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁ ਪ੍ਰਭ ਆਇਆ ॥ ਤਤੁ ਗਿਆਨੁ ਤਿਸੁ ਮਨਿ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ॥ ਭੈ ਤੇ ਨਿਰਭਉ ਹੋਇ ਬਸਾਨਾ ॥ ਜਿਸ ਤੇ ਉਪਜਿਆ ਤਿਸੁ ਮਾਹਿ ਸਮਾਨਾ ॥ ਬਸਤੁ ਮਾਹਿ ਲੇ ਬਸਤ ਗਡਾਈ ॥ ਤਾਕਉ ਭਿੰਨ ਨ ਕਹਨਾ ਜਾਈ ॥ ਬੂਝੈ ਬੂਝਨ ਹਾਰੁ ਬਿਬੇਕ ॥ ਨਾਰਾਇਨ ਮਿਲੇ ਨਾਨਕ ਏਕ ॥ ੨ ॥ ਠਾਕੁਰ ਕਾ ਸੇਵਕੁ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ॥ ਠਾਕੁਰ ਕਾ ਸੇਵਕੁ ਸਦਾ ਪੂਜਾਰੀ ॥ ਠਾਕੁਰ ਕੇ ਸੇਵਕ ਕੈ ਮਨ ਪਰਤੀਤਿ ॥ ਠਾਕੁਰ ਕੇ ਸੇਵਕ ਕੀ ਨਿਰਮਲ ਰੀਤਿ ॥ ਠਾਕੁਰ ਕਉ ਸੇਵਕੁ ਜਾਨੈ ਸੰਗਿ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਸੇਵਕੁ ਨਾਮ ਕੈ ਰੰਗਿ ॥ ਸੇਵਕ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਪਾਲਨਹਾਰਾ ॥ ਸੇਵਕ ਕੀ ਰਾਖੈ ਨਿਰੰਕਾਰਾ ॥ ਸੋ ਸੇਵਕੁ ਜਿਸੁ ਦਇਆ ਪ੍ਰਭੁ ਧਾਰੈ ॥ ਨਾਨਕ ਸੋ ਸੇਵਕੁ ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਸਮਾਰੈ ॥ ੩ ॥ ਅਪੁਨੇ ਜਨ ਕਾ ਪਰਦਾ ਢਾਕੈ ॥ ਅਪਨੇ ਸੇਵਕ ਕੀ ਸਰਪਰ ਰਾਖੈ ॥ ਅਪਨੇ ਦਾਸ ਕਉ ਦੇਇ ਵਡਾਈ ॥ ਅਪਨੇ ਸੇਵਕ ਕਉ ਨਾਮੁ ਜਪਾਈ ॥ ਅਪਨੇ ਸੇਵਕ ਕੀ ਆਪਿ ਪਤਿ ਰਾਖੈ ॥ ਤਾਕੀ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਕੋਇ ਨ ਲਾਖੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਸੇਵਕ ਕਉ ਕੋ ਨ ਪਹੂਚੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਸੇਵਕ ਊਚ ਤੇ ਊਚੇ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਭਿ ਅਪਨੀ

ارٿ:- جي ڀڳت پرماتما جا گڻ ۽ جس ڳائين ٿا، سي گورو
جي ڪرپا سان ڦل پائين ٿا.

آشٽپدي (١٦) جو سار.

هي پريو ابناسي ايڪنڪار، توکي روپ نه ريکه
نه رنگ ڪجهه. تون ڳڻن کان ڀن، تون سدا پرسن.
تون راجائن ۾ راجا، جوڳين ۾ جوڳي؛ تپسين ۾ تپيسر؛
گرهستن ۾ ڀوڳي. سڀ گهٽ تنهنجا، سڀ هنڌ تنهنجا؛
تون ئي بينا، تون ئي دانا؛ تون ئي آڌار، تون ئي اُڌار. تون ئي
پربرهم پرميشر گوبند، تون ڪرپال ديال بخشند. اوچ
نيچ سڀ تنهنجا استان، توکان ئي سُمت گيان
ڌيان، تون ئي سنسار ۾ نستار، تون ئي داتار دکه ڪاٽڻ
هار. نانا تنهنجا آڪار، نانا تنهنجا وستار؛ تون ئي پريتين،
تون ئي هرين. تنهنجو روپ ست، تنهنجو نام ست؛
تنهنجي باڻي ست، تنهنجي ڪرڻي ست؛ تون مُول
ست، تنهنجي اُتپتي ست. تنهنجي مت گت، هي
ست پرش! هي ڪيول پڌان! ڪو به نٿو ڄاڻي. هي
بي انت! پتا جو جنم پت ڪيئن ڄاڻي؟ اچرج اچرج اچرج،
هي پريو! تو پکيڙي ڇڏيا آهن. جيئن توکي وڻي،
تيئن ڪرين ٿو. ڪيترو به ويچار هلايون، ته به ڪو
ايترو سمجهي سگهون ٿا ته جنهنجي سرشٽ آهي، سوئي
ڪرڻ هار آهي. هي منهنجا ڌڻي! عجيب بڻت تو
بنائي آهي؛ سڀ تنهنجي ڏاڍي ۾ پوتل آهن. مان
تنهنجو داس، تنهنجي سرن پيان ٿو، ۽ توکي ڏيائي
جيئان ٿو. هي بيرنگ! مونکي پنهنجي رنگ سان رچ
۽ منهنجو من نرمل ڪر، ته تو سان پوتر لوءِ لائي،
تنهنجي آنند روپ جو آچي درشن ڪريان.

سگهندو؟ صاحب فرمائين ٿا ته هن بربو کي جيڪي وڻسي ٿو، سوئي ٿئي ٿو. [ڪيڻا = خلقيل جيو.]

(٨)

بسمن بسم پئي بسماد

جن بوجهيا تن آئيا سواد

ارٿ :- هي و جيو ڪرتار جي عجيب رچنا ڏسي حيران ٿي رهي ٿو. جنهن جيو بربوء کي جاتو آهي تنهنکي ئي سواد آيو آهي.
[بسمن بسم = عجيب (رچنا)، بسماد = حيران.]

پرڀ ڪي رنگ راچ جن رهي

گر ڪي بچن پدارت لهي

ارٿ :- جي جيو بربو جي رنگ ۾ رچي رهيا آهن، سي گورو جي وچن دواران نام روپي پدارٿ حاصل ڪرتا.

اوء داتي دک ڪاٽن هار

جاڪي سنگ تري سنسار

ارٿ :- اهي يگ داتار آهن ء دکن جا ڪاٽيندڙ آهن. انهن جي سنگ ۾ رهڻ ڪري سارو سنسار تري پار پوي ٿو.

جن ڪا شبوڪ سو وڏڀاگي

جن ڪي سنگ ايڪ لو لاگي

ارٿ :- جو جو انهن يگتن جي سيوا ڪري ٿو، سو وڏڀاگي آهي. يگتن جي سنگ ۾ رهڻ سان جيو جي من جي ورتي هڪ اڪال پرک ۾ لڳي ٿي.

گن گوبند ڪيرتن جن گاوي

گر پرساد نانڪ ڦل پاوي.

(٧)

سَتِ وَچَنَ ساڌو اُپديشَ

سَتِ تي جَنَ جاکَي رِدئِ پرَويشَ

ارٿ :- سنتن جي اُپديش جا وچن سڀ ست آهن. اُهي جيو، جن جي هردي ۾ سنتن جو اُپديش پرويش ڪري ٿو، سي ۾ ست آهن.

سَتِ نِرتِ بُوجهئِ جي ڪوءِ

نامُ جپتَ تاکي گَتِ هوءِ

ارٿ :- جيڪو جيو پريم سان ست وستوءَ کي سمجهي ٿو، سو جيو نام جپيندي مڪتي پائي ٿو. [نرت = نرنيہ ڪري، پريم سان.]

آپِ سَتِ ڪيتا سَڀُ سَتِ

آپئِ جانئِ اَپني مِتِ گَتِ

ارٿ :- پريو پاڻ ست آهي ۽ جيڪي ڪيو اٿس سو ۾ ست آهي. پنهنجي مريادا ۽ حالت پريو پاڻ ئي ڄاڻي ٿو.

جِس کي سرِشٽِ سُ ڪَرِڻئِ هار

اَوَرُ نہ بُوجهِ ڪَرَتَ بيچار

ارٿ :- جنهن پريوءَ جي هيءَ سرشٽي آهي، سو پاڻ ئي سنڀال ڪندڙ آهي. ٻيو ڪو ۾ جيو انهي ڳالهه کي ڪيتري ۾ ويچار ڪرڻ سان سمجهي ڪو نہ سگهندو.

ڪَرَتي کي مِتِ نہ جانئِ ڪيتا

نانڪ جو تِس ڀاوَئِ سو وَرتيتا.

ارٿ :- ڪرتار جي مريادا پالت سندس اُپايل جيو ڪين ڄاڻي

(٦)

رؤپ سَتِ جاڪا سَتِ آستانُ
پُرکُ سَتِ ڪيوَلَ پرڌانُ

ارٿ :- اُنهي پربوءِ جو سروپ بہ ستآهي تہ استان بہ ست. فقط هو سچو اڪال پرکہ ئي سريشٽ آهي . [پرڌان = مکيہ، سريشٽ .]

ڪَرتوُتِ سَتِ سَتِ جاڪي باڻي
سَتِ پُرکَ سَبِ ماهِ سَماڻي

اَرٿ :- جنهجي ڪرڻي بہ سچي آهي ۽ باڻي بہ سچي آهي. اُهو سچو اَڪال پرکہ سڀ ۾ سمائجي رهيو آهي .

سَتِ ڪَرمُ جاڪي رَچنا سَتِ
مؤلَ سَتِ سَتِ اُتپتِ

ارٿ :- جنهجو ڪرم سچ آهي ۽ جنهجي رچنا بہ سچ آهي. جو پاڻ ڪارڻ جو ڪندڙ بہ سچ آهي ۽ سندس ڪارج يا اُتپتي بہ سچ آهي .

سَتِ ڪَرڻي نِرمَلَ نِرمَلي
جسہِ بُجهائي تِسہِ سَبِ بَلي

ارٿ :- جنهجي ڪرڻي سچ آهي ۽ پوتر کان پوتر آهي. جنهن جنهن کي هو پاڻ سمجهہ ڏئي ٿو، تنهنکي سڀ چڱو پيو ڀاسي .

ستِ نامُ پربھ ڪا سُکدائي
وِشواسُ سَتِ نانڪ گور تي پائي .

ارٿ :- اهڙي پربو جو ست نام سکہ ڏيندڙ آهي . صاحب فرمائيں ٿا تہ سچ نام ۾ نسچو گوروءَ دواران ئي پائجي ٿو.

نام جي آڌار سان ئي اسين برهمو جو جس پڙون ٿا ۽ گيان ڌيان پراپت ڪريون ٿا.

نام ڪي ڌاري آڳاس پاتال
نام ڪي ڌاري سگل آڪار

ارٿ :- آڪاس توڙي پاتال به نام جي آڌار تي آهن. سڀ آڪار يا روپ به نام جي آڌار تي آهن.

نام ڪي ڌاري پريئان سڀ ڀون
نام ڪي سنگ اُڌري سن سرون

ارٿ :- ست ئي پريون ۽ چوڏانهن ئي ڀون يعني سڀ شهر ۽ گهر به نام جي آڌار تي قائم آهن. نام جي سنگ ۾ ئي جيو ڪنن سان واٽي پڌي مڪت ٿئي ٿو. [ڀون == گهر، شهر؛ سرون == ڪن.]

ڪرڪرپا جس آپني نام لائي
نانڪ چؤٿي پد مهه سو جن گت پائي.

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا ته جنهن جيو تي برهمو ڪرپا ڪري کيس پنهنجي نام ۾ لڳائي ٿو، سو جيو جوٿين پدوي (تريا آوستا) حاصل ڪري مڪتي پائي ٿو.

نوٽ :- منکه جون چار اوستائون آهن (١) جاگرت == اُها اوستا جڏهين منکه سجاڳه آهي. (٢) سپن == اُها اوستا جڏهين هو ننڊ ۾ آهي ۽ سپنا ڏسو لهي. (٣) سشوپت == اُها اوستا جڏهين جيو گهري ننڊ ۾ آهي. (٤) تريا == اُها اوستا جڏهين جيو سروپ سان هڪ ٿي وڃي ٿو.

ڏانا ڇانت ڪري ڪِنَ ماڻُ

ڀُڙ رچو ڀُڙان سڀ ڏاڻُ

ارٿ:- جو ڪن پر انيڪ جتن ڪري ٿو، جو پورن پرڀو درمند وڏائي رکيو آهي.

ڏانا ٻڌ ڪَرِ بنتِ بڻائي

آپني قيمت آپي پائي

ارٿ:- جن انيڪ ڪوشش سان ساري سرشٽي جي رچنا رچي آهي، پنهنجي قيمت فقط پرڀو پاڻ ئي ڄاڻي ٿو. (مطلب ٻئي ڪنهن کي طاقت ڪانهي، جو هن جو پورو بيان ڪري سگهي.)

سڀ ڪڇ تس ڪي سڀ تس ڪي ٿانءُ

جپ جپ جيوي نانڪ جن ٿانءُ.

ارٿ:- سڀ آڪار توڙي سڀ آستان جن جائي آهن يعني جو درمند موجود آهي. صاحب فرمائن ٿا ته اهڙي پرڀو جو نام جپي اسين جيئون ٿا.

(۵)

نام ڪي ڌاري سگلي جنت

نام ڪي ڌاري کنڊ برهمنڊ

ارٿ:- سڀ جيو نام جي ئي آڌار تي رهن ٿا. کنڊ ۽ برهمنڊ به نام جي آڌار تي ئي بيٺل آهن.

نام ڪي ڌاري سمرت بيد پران

نام ڪي ڌاري سنن گيان ڌيان

ارٿ:- ويد، پراڻ، ۽ سمرتيون به نام جي آڌار تي آهن.

سُمت گيان ڌيان جن ديه
جن داس نام ڌياوهہ سيه.

ارٿ:- جن شيوڪن کي پربهو پاڻ سمت، گيان ۽ ڌيان بخشي ٿو، سي ئي اُنکي ڌيائين ٿا.

تهہ گڻ مهہ جا ڪو ڀرمائي
جنم مري ڦر آوي جائي.

ارٿ:- پر جن جيون کي پربهو پاڻ مايا جي ٽن گڻن ۾ ڀٽڪائي ٿو، سي جنم مرڻ جي چڪر ۾ اچن وڃن ٿا.

اوچ نيچ تس ڪي آستان
جيسا جناوي تيسا نانڪ جان.

ارٿ:- سڀ اوچ توڙي نيچ استان (سرگ توڙي نرڪ) اُن پربهو جا بنايل آهن. صاحب فرمائين ٿا تہ پربهو جهڙيطرح ڪنهن کي ڄاڻائي ٿو، تهڙيطرح هو ڄاڻي ٿو. (مطلب تہ جهڙي سمجهہ ڪنهن کي ڏئي ٿو، تهڙي سمجهہ هنکي اچي ٿي.)

(۴)

نانا روپ نانا جاکي رنگ
نانا پيکہ کرهہ اِڪ رنگ

ارٿ:- پربهو جا انيڪ روپ ۽ رنگ آهن. پربهو کي انيڪ بيکہ آهن، پر آهي هڪ رنگ يعني ساڳيو اُدتي سروپ.

نانا بڌ ڪينو بستار
پربهہ اَبناسي ايڪنڪار

ارٿ:- جنهن پربهو انيڪ نمونن ۾ سرشٽي جو پسارو ڪيو آهي، سو ابناسي ۽ هڪ روپ آهي. [نانا = قسمين قسمين ؛ بڌ = طرح.]

آنند روپ منگل سد جا کي
سرب ٿوڪ سنيئي گھر تا کي .

ارٿ :- ھو آنند روپ آھي ۽ ھنجي سروپ ۾ سدئيو خوشي آھي . (ٻڌن ۾ سنٿ ڪان) ٻڌجي ٿو ته ھنجي گھر ۾ سڀ پدارٿ موجود آھن .

راج مھ راجا جوگ مھ جوگي
تپ مھ تپيسر گرھست مھ ڀوگي .

ارٿ :- پريو راج ۾ راجا، جوگ ۾ جوگي، تپسيا ۾ تپيسر ۽ گرھست ۾ ڀورن گرھستي آھي .

ڌياءِ ڌياءِ ڀگتھ سکر پائيا
نانڪ تس پرکر ڪا ڪنھي انت نه پائيا .

ارٿ :- انڙي پريوءِ کي سمرت جي ڌيائي ڌيائي سکر پائين ٿا . صاحب فرمائين ٿا ته انڙي پريوءِ جو ڪنھن ۾ انت نه پاتو آھي .

(۳)

جا کي ليلا کي مت ناھ
سگل ديو ھاري اوگاھ .

ارٿ :- جنھن (پريو جي) رچنا جو ڪو به انت ڪو نھي، تنھن (رچنا) جي انت لھڻ ۾ سڀ ديوتائون ٿڪجي پيا آھن . [ليلا = کيل، رچنا؛ اوگاھ = تروءِ انت لھڻ ھاري = ٿڪجي پيا .]

پتا ڪا جنم ڪ جاڻي پوت
سگل پروئي اپني سوت .

ارٿ :- پيءُ جي جنم جي، پٽ کي ڪيئن خبر پوندي؟ پريوءِ ساري سرشٽي ھنھنجي ڌاڳي ۾ پوئي جڏي آھي . [پروئي = پوئي جڏي آھي ؛ سوت = سٽ، ڌاڳو .]

ڪرپا نڌان دئيال بخشند
ساڌ تيري ڪي چرني پاءِ
نانڪ ڪئي من اهو آنراءِ!

ارٿ:- صاحب وينتي ڪري چون ٿا ته "هي پورن پرم! پرميشور! هي گوبند! هي ڪرپا جا سمندر! هي ديالو! هي بخشڻ هار! اها منهنجي من ۾ سڪ آهي ته مان شل تنهنجي سنتن جي سرن پوان. [انراءِ == سڪ ، پريم.]

پرماڻ:- "انتر جامي پرکر پرڌاني ، سرڌا من ڪي پوري
نانڪ داس اهي سکر مانگئي ، موڪو ڪر
سنتن ڪي ڌوري."

(٢)

منشا پورن سرنا جوگ
جو ڪر پائيا سوئي هوگ.

ارٿ:- پريو پرماتما منشائن جي پورڻ ڪرڻ وارو ، سرن پوڻ جو لائق آهي (مطلب ته اهڙو آهي جنهنجو جيڪر آسرو وٺجي ته هو ضرور بچائيندو.) جيڪي هٿ ۾ ڏو اٿس سوئي ٿيندو (مطلب ته جيڪي ڪرمن پوجب جيو جو ليکو لکيو اٿس ، سوئي ٿيندو.) [سرنا جوگ == سرن پوڻ جو لائق؛ ڪر == هٿ.]

هرن ڀرن جاڪا نيتر ڦور
تس ڪا منتر نه جاني هور.

ارٿ:- جو فقط اک جنب ۾ ناس ڪري ٿو ۽ آئي سگهي ٿو. سندس منتر ڪانٿس سواءِ ٻيو ڪو به نه ٿو ڄاڻي (مطلب ته ڪو به جٿي نه سگهندو ته ڪيڏي ربت سارو برهمانڊ پيو هلائي. [هرن == ڪسڻ؛ نيتر ڦور == اکين جو ڦورڻ يعني اک جنب.]

پاڻ آهي يعني منجهس ڪا ذات ڪانهي. لوڪ ڪروڙين اندر ان جو اندر ۽ ٻاهر جو ڏاٺ گهٽجي ٿو. ٽي لوڪ (آڪاس، ڌرتي ۽ پاتال) ورتا آهي. منکي ديوتائون، منکر، دئيت، وڻ لسڻ، ڪکر بن يعني سموريون برانتي "بي انت" "بي انت" ڪري سڏي ٿي. هي پار برهم! تنهنجا ڳالا ڪير ڳڻي سگهي؟ پڙوان پرش فقط تنهنجا اُهي ڳالا جون ٿا، جي تو ڪم ڪيا آهن.

آشٽپدي (١٦)

(پريو سرو شڪتيوان آهي)

(١)

ابناسي پرڀُ مَن مَهِ راکُ
مانکہ ڪي تون پريت تياڳُ

ارٿ:- پريو، جو ڪڏهن به ناس نٿو ٿئي، تنهنکي هي جيو، تون من ۾ ياد ڪر. انسان جي پريت (جا جوئي آهي سا) ڇڏي ڏي.

تِس تي پَرِيِ ناهي ڪِڇُہ ڪوءِ
سَرب نِرنتر ايڪو سوءِ

ارٿ:- (پريو) کان ڪجھ به پري يا الڳ نه آهي. سڀ ۾ اُهو پرماتما اڪ رس وسي ٿو. [نرنتر == اڪ رس، ڪٿهن به انتري يا تفاوت کانسواءِ.]

آپي بينا آپي دانا
گَہِر گَنيبِر گَہِير سُجانا

ارٿ:- هو پاڻ سڀ ڪجھ ڏسندڙ ۽ سڀ ڪجھ ڄاڻندڙ آهي. هو اونهو، گنڀير، وڏو ۽ سياڻو آهي.

پار برہ پرميسُر گوبند

ਜਨ ਕਾ ਸੇਵਕੁ ਸੋ ਵਡਭਾਗੀ ॥ ਜਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਏਕ ਲਿਵ ਲਾਗੀ ॥
ਗੁਨ ਗੋਬਿਦ ਕੀਰਤਨੁ ਜਨੁ ਗਾਵੈ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਾਨਕ ਫਲੁ ਪਾਵੈ ॥ ੮ ॥ ੧੬ ॥

سلوڪ

نرنڪار ڪيئن ملي سگهندو؟

رُوپُ نہ ريکھ نہ رنگُ ڪڇُ، ترھ گڻ تي پرڀ ڀڃ
تسھ بجھائي نانڪا، جس هووئي سپرسن.

ارٿ:- پريو ٽنهين گڻن کان نيارو آهي؛ ڪيس نہ روپ، نہ نشاني؛ نہ رنگ آهي. صاحب فرمائين ٿا تہ هو پنهنجي ٻوجھ اُنهن جيون کي بخشي ٿو، جن تي هو پاڻ راضي ٿئي ٿو.

نوٽ:- سري گرو گوبند سنگھ صاحب پڻ "جاپ صاحب" جي پهرئين پد ۾ فرمائين ٿا تہ:-

"چڪر چهن اَرُ برن ذات اَرُ پات نهن جِھ
رُوپ رنگ اَرُ ريکھ پيکھ ڪوئو ڪھِ نہ سڪت ڪِھ
اَچل مورت انڀو پرڪاش، امتوج ڪهِجي
ڪوٽ اِندر اِندراڻ شاھ شاهاڻ گڻجي
ترڀوڻ مهيپ سر نر اسر نيت نيت بن ترڻ ڪهت
تو سرب نام ڪٿئي ڪون، ڪرم نام برنت سمت."

ارٿ:- نرگڻ پرماتما کي ڪو بہ نشانيون، ورن؛ ذات پات ڪانهي. ڪو بہ نہ سگهندو تہ ڪنهن کي ڪهڙو روپ، ڪهڙو رنگ، ڪهڙي نشاني؛ ڪهڙو ويس آهي؟ هو اڪال مورت آهي يعني هن کي ڪال بہ ڇهي نہ ٿو سگهي. هو سويم پرڪاش آهي يعني هو پاڻيهي پاڻ پنهنجو پرڪاش ڪري ٿو. هو اندازي کان

ਊਚ ਨੀਚ ਤਿਸ ਕੇ ਅਸਥਾਨ ॥ ਜੈਸਾ ਜਨਾਵੈ ਤੈਸਾ ਨਾਨਕ ਜਾਨ ॥ ੩ ॥ ਨਾਨਾ ਰੂਪ ਨਾਨਾ ਜਾਕੇ ਰੰਗ ॥ ਨਾਨਾ ਭੇਖ ਕਰਹਿ ਇਕ ਰੰਗ ॥ ਨਾਨਾ ਬਿਧ ਕੀਨੋ ਬਿਸਥਾਰੁ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਅਬਿਨਾਸੀ ਏਕੰਕਾਰੁ ॥ ਨਾਨਾ ਚਲਿਤ ਕਰੇ ਖਿਨ ਮਾਹਿ ॥ ਪੂਰਿ ਰਹਿਓ ਪੂਰਨੁ ਸਭ ਠਾਇ ॥ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ਬਨਤ ਬਨਾਈ ॥ ਅਪਨੀ ਕੀਮਤਿ ਆਪੇ ਪਾਈ ॥ ਸਭ ਘਟ ਤਿਸਕੇ ਸਭ ਤਿਸਕੇ ਠਾਉ ॥ ਜਪਿ ਜਪਿ ਜੀਵੈ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਨਾਉ ॥ ੪ ॥ ਨਾਮ ਕੇ ਧਾਰੇ ਸਗਲੇ ਜੰਤ ॥ ਨਾਮ ਕੇ ਧਾਰੇ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ॥ ਨਾਮ ਕੇ ਧਾਰੇ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ॥ ਨਾਮ ਕੇ ਧਾਰੇ ਸੁਨਨ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ॥ ਨਾਮ ਕੇ ਧਾਰੇ ਆਗਾਸ ਪਾਤਾਲ ॥ ਨਾਮ ਕੇ ਧਾਰੇ ਸਗਲ ਆਕਾਰ ॥ ਨਾਮ ਕੇ ਧਾਰੇ ਪੁਰੀਆ ਸਭ ਭਵਨ ॥ ਨਾਮ ਕੈ ਸੰਗਿ ਉਧਰੇ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਵਨ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਜਿਸੁ ਆਪਨੈ ਨਾਮਿ ਲਾਏ ॥ ਨਾਨਕ ਚਉਥੇ ਪਦ ਮਹਿ ਸੋ ਜਨੁ ਗਤਿ ਪਾਏ ॥ ੫ ॥ ਰੂਪੁ ਸਤਿ ਜਾਕਾ ਸਤਿ ਅਸਥਾਨੁ ॥ ਪੁਰਖੁ ਸਤਿ ਕੇਵਲ ਪਰਧਾਨ ॥ ਕਰਤੂਤਿ ਸਤਿ ਸਤਿ ਜਾਕੀ ਬਾਣੀ ॥ ਸਤਿ ਪੁਰਖ ਸਭ ਮਾਹਿ ਸਮਾਣੀ ॥ ਸਤਿ ਕਰਮੁ ਜਾਕੀ ਰਚਨਾ ਸਤਿ ॥ ਮੂਲੁ ਸਤਿ ਸਤਿ ਉਤਪਤਿ ॥ ਸਤਿ ਕਰਣੀ ਨਿਰਮਲ ਨਿਰਮਲੀ ॥ ਜਿਸਹਿ ਬੁਝਾਏ ਤਿਸਹਿ ਸਭ ਭਲੀ ॥ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁ ਸਤਿ ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਈ ॥ ੬ ॥ ਸਤਿ ਬਚਨ ਸਾਧੂ ਉਪਦੇਸ ॥ ਸਤਿ ਤੇ ਜਨ ਜਾਕੈ ਰਿਦੈ ਪ੍ਰਵੇਸ ॥ ਸਤਿ ਨਿਰਤਿ ਬੂਝੈ ਜੇ ਕੋਇ ॥ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਤਾਕੀ ਗਤਿ ਹੋਇ ॥ ਆਪਿ ਸਤਿ ਕੀਆ ਸਭੁ ਸਤਿ ॥ ਆਪੇ ਜਾਨੈ ਅਪਨੀ ਮਿਤਿ ਗਤਿ ॥ ਜਿਸ ਕੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸੁ ਕਰਣੈਹਾਰੁ ॥ ਅਵਰ ਨ ਬੂਝਿ ਕਰਤ ਬੀਚਾਰੁ ॥ ਕਰਤੇ ਕੀ ਮਿਤਿ ਨ ਜਾਨੈ ਕੀਆ ॥ ਨਾਨਕ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋ ਵਰਤੀਆ ॥ ੭ ॥ ਬਿਸਮਨ ਬਿਸਮ ਭਏ ਬਿਸਮਾਦ ॥ ਜਿਨਿ ਬੂਝਿਆ ਤਿਸੁ ਆਇਆ ਸ੍ਵਾਦ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਰੰਗਿ ਰਾਚਿ ਜਨ ਰਹੇ ॥ ਗੁਰ ਕੈ ਬਚਨਿ ਪਦਾਰਥ ਲਹੇ ॥ ਓਇ ਦਾਤੇ ਦੁਖ ਕਾਟਨਹਾਰ ॥ ਜਾਕੈ ਸੰਗਿ ਤਰੈ ਸੰਸਾਰ ॥

پارِ برهم جنِ سَچ ڪرِ جاتا
نانڪ سو جنُ سَچِ سماتا.

ارٿ:- صاحب فرمائين ٿا تہ جنھن جيو پرماتما کي سچ ڪري جاتو آهي، سوئي سچ روپ پرماتما ۾ سمائجي وڃي ٿو.
[سماتا = سمائجي وڃي ٿو.]

آشٽپدي (١٥) جو سار.

تنھنجو پرڀو، هي نانڪ! سڀ ڪلائن سان ڀرپور آهي؛ هو سڀ ڏرون جو ڄاڻڻ وارو آهي، ۽ سڀ ڏکن جو ڪٽڻ وارو، سڀ مندن جو جياڙڻ وارو، سڀ جيون جو پالڻ وارو. هو ئي بکين جو آڌار آهي، هو ئي سڀني جي چنتا ڪري ٿو، هو ئي ڪنھن کي ٻہ ڦل نہ ڇڏي ٿو، جنھن جي درشٽيءَ ۾ سڀ نڌان آهن. ري من منھنجا، سدا هري جپ. سڀ ڪجھ جنھن جو ئي آهي. هن بنا ٻيو ڪي بہ نہ آهي؛ ڪڏهين بہ نہ هوندو. هن سان ئي تنھنجو ڪرآهي. تنھنجي ڪٿي مان ڇا ٿيندو؟ هو ئي ڪرڻ وارو آهي. هي مورک، ايمان جو روڳ پاڻ مان ڪڍ تہ سچو آروڳي ٿين. جي روپوَنت آهين تہ موهجي نہ پؤ، ڇاڪاڻ تہ پرڀ جي جوت سڀني هنڌ آهي. جي ڌنونت آهين نہ هٺ نہ ڪر، ڇو جو سڀ ڌن هنجو دان آهي. جي سورمو آهين تہ ڦولجي نہ پؤ؛ پرڀ ڪلا بنا ڪير ڊوڙي. جي داتار آهين تہ هام نہ هڻ، هو داتارن جو داتار آهي. ڏينھن رات، هي من، الهيءَ لاءِ واجھاءِ، الهيءَ کي جيو ارپ، جنھنجو ڏالو من جو ٽڪيو آهي؛ هن سنسار ساگر ۾ ترهو آهي، ۽ هن الدڪار ۾ ڏيو آهي، ۽ هن بيابان ۾ رستو آهي. هي مورک من، ڇو

وڏرت ۽ ورلاپ پيو ڪرين ؟ ڇو وشين جي جنجال ۾
پيو ڦٿڪين ۽ ڇو لوڀي پتنگ وانگي پيو ڦرين؟ هڪ ڀِرُ ڀُوئي،
پيو ڪوڙ ، سکر دکر ڏيڻ هار آهي . جيڪي هو ڪري ،
سو سڀ سکر ڄاڻ ، ۽ پنهنجي ڪيپ لڏي ، سنتن جي
اوٽ وٺي ، ساڻن هل ۽ سچو واپار ڪر ، تر جو وکر ٽت
وڏڻ آيو آهين ۽ جو ئي تو ساڻ هلندو ، سو پلاند پوئڙي .

ਸਲੋਕੁ

ਰੂਪੁ ਨ ਰੇਖ ਨ ਰੰਗੁ ਕਿਛੁ ਤ੍ਰਿਹੁ ਗੁਣ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਭਿੰਨ
ਤਿਸਹਿ ਬੁਝਾਏ ਨਾਨਕਾ ਜਿਸੁ ਹੋਵੈ ਸੁਪ੍ਰਸੰਨ ॥ ੧ ॥

ਸਅਟਪਦੀ

ਅਬਿਨਾਸੀ ਪ੍ਰਭੁ ਮਨ ਮਹਿ ਰਾਖੁ ॥ ਮਾਨੁਖ ਕੀ ਤੂੰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਿਆਗੁ ॥
ਤਿਸ ਤੇ ਪਰੈ ਨਾਹੀ ਕਿਛੁ ਕੋਇ ॥ ਸਰਬ ਨਿਰੰਤਰਿ ਏਕੋ ਸੋਇ ॥
ਆਪੇ ਬੀਨਾ ਆਪੇ ਦਾਨਾ ॥ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰੁ ਗਹੀਰੁ ਸੁਜਾਨਾ ॥
ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪਰਮੇਸੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਾਨ ਦਇਆਲ ਬਖਸੰਦ ॥
ਸਾਧ ਤਰੇ ਕੀ ਚਰਨੀ ਪਾਉ ॥ ਨਾਨਕ ਕੈ ਮਨਿ ਇਹੁ ਅਨਰਾਉ ॥
੧ ॥ ਮਨਸਾ ਪੂਰਨ ਸਰਨਾ ਜੋਗ ॥ ਜੋ ਕਰਿ ਪਾਇਆ ਸੋਈ ਹੋਗੁ ॥
ਹਰਨ ਭਰਨ ਜਾਕਾ ਨੇਤ੍ਰ ਫੋਰ ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਮੰਤ੍ਰੁ ਨ ਜਾਨੈ ਹੋਰੁ ॥
ਅਨਦ ਰੂਪ ਮੰਗਲ ਸਦ ਜਾਕੈ ॥ ਸਰਬ ਥੋਕ ਸੁਨੀਅਹਿ ਘਰਿ ਤਾਕੈ ॥
ਰਾਜ ਮਹਿ ਰਾਜਾ ਜੋਗ ਮਹਿ ਜੋਗੀ ॥ ਤਪ ਮਹਿ ਤਪੀਸਰੁ ਗ੍ਰਿਹਸਤ
ਮਹਿ ਭੋਗੀ ॥ ਧਿਆਇ ਧਿਆਇ ਭਗਤਹ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ॥ ਨਾਨਕ
ਤਿਸੁ ਪੁਰਖ ਕਾ ਕਿਨੈ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥ ੨ ॥ ਜਾਕੀ ਲੀਲਾ ਕੀ
ਮਿਤਿ ਨਾਹਿ ॥ ਸਗਲ ਦੇਵ ਹਾਰੇ ਅਵਗਾਹਿ ॥ ਪਿਤਾ ਕਾ ਜਨਮੁ
ਕਿ ਜਾਨੈ ਪੂਤੁ ॥ ਸਗਲ ਪਰੋਈ ਅਪਨੈ ਸੂਤਿ ॥ ਸੁਮਤਿ ਗਿਆਨੁ
ਧਿਆਨੁ ਜਿਨ ਦੇਇ ॥ ਜਨ ਦਾਸ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵਹਿ ਸੋਇ ॥ ਤਿਹੁ
ਗੁਣ ਮਹਿ ਜਾਕਉ ਭਰਮਾਏ ॥ ਜਨਮਿ ਮਰੈ ਫਿਰਿ ਆਵੈ ਜਾਏ ॥

(۷)

مِرتڪ ڪَئُ جيوالَن هارُ
ڀُکي ڪَئُ ديوَت آڌارُ

ارٿ:- هري پرماتما مردي کي جيارڻ وارو ۽ بکين کي آسرو ڏيڻ وارو آهي. [مرتڪ = مردو؛ ڀکي = بکيو.]

سرب نِدان جاکي درِشٽي ماهِ
پُرب لِکي کا لهڻا پاهِ

ارٿ:- سڀ خزانا جنهن جي ڪرپا جي نظر هيٺ آهن (مطلب تہ جنهن تي ڪرپا جي نظر ڪري ٿو، تنهنکي ئي سڀ پدارٿ ملن ٿا). هي جيو جيڪي پورب جي ڪرمن جي لکئي موجب لهڻي، سوئي کيس ملي ٿو. [ندان = خزانا.]

سڀ ڪڇ تِس ڪا اوهُ ڪرنئ جوگُ
تِس بِن دوسر هوئا نہ هوگُ

ارٿ:- سڀ ڪجهہ اُنهي ڪرتار جو آهي ۽ اهوئي سڀ ڪجهہ ڪرڻ لاءِ سمرٿ آهي. اُن کانسواءِ نہ ڪو ٻيو ٿيو آهي ۽ نڪو ٿيندو.

جپِ جن سدا سدا دِن رئڻي
سڀ تي اوچ نِرمل اِهَ ڪرڻي

ارٿ:- هي جيو، تون اهڙي ڪرتار کي رات ڏينهن ياد ڪر. سڀ کان اُتم ۽ پوتر ڪرم اهوئي آهي. [رئڻي = رات؛ ڪرڻي = ڪمائي، ڪم.]

ڪَرِ ڪرپا جس ڪئُ نامُ ديئا
نانڪ سو جن نِرمل ٿيئا.

(٦)

چَرَنَ ساڌَ کي ڌوءِ ڌوءِ پيئُ.

آرَپِ ساڌَ کَئُ اَپنا جيئُ

اَرٿ :- مي جيو تون سنتن جا چرن ورڇ ورڇ ڌوئي اُهو جل پي ڇڏ ۽ پنهنجو سارو جيئُ سنتن کي آرپڻ ڪري ڇڏ.

ساڌَ کي ڌورِ ڪَرَهُ اِشنانُ

ساڌَ اُوپرِ جائيئي قُربانُ

اَرٿ :- سنتن جي جرنن جي خاڪ سان اِشنان ڪر يعني پنهنجي ساري سرير کي اُها خاڪ لڳاءِ ۽ هر وقت سنتن تان ٻلهار وڃ.

ساڌَ شيوا وَڏ ڀاڳي پائيئي

ساڌَ سَنگِ هرِ ڪيرَتَنُ گائيئي

اَرٿ :- ساڌن جي شيوا ڪن وڏ ڀاڳين کي پراپت ٿئي ٿي. ساڌن جي سنگ ۾ هريءَ جو سنگ گائڻ ۾ اچي ٿو.

اَنِڪَ بِگهنَ تي ساڌُو راکيءِ

هرِ گُنَ گاءِ اَمرِتَ رَسُ چاکيءِ

اَرٿ :- ساڌو، اَنيڪ وگهنن ۽ مشڪلاتن کان بچائين ٿا. ساڌن جي سنگ ۾ هي جيو هريءَ جا گڻ ڳائي امرت روپي رس کي چکي ٿو.

اوٽَ گهي سَنتهِ دَرِ آئيا

سَرَبَ سؤکَ نانڪَ تِهِ پائيا.

اَرٿ :- صاحب فرمائين ٿا تہ جيڪو جيوُ سنتن جي دُئاري آيو آهي ۽ سندن اوٽ ورتي اٿس، تنهن سڀ سک پراپت ڪيا آهن. [اوٽ = آسرو.]

ارٿ:- هي جيو، تون جيڪو رام نام روپي سؤدو خريد ڪرڻ لاءِ من جڳ ۾ آيو آهين، سو سؤدو توکي سنتن جي گهر مان ملي سگهندو. [وکر= سؤدي جي شئ.]

تج اپمان ليهُ من مول.
رام نام جرِدي مهِ تول.

ارٿ:- تنهن ڪري هي جيو تون پنهنجو اپمان جڏي امو رام نام روپي وکر من جــي مله سان خريد ڪر. رام نام جو نالو پنهنجي اندر ۾ تور يعني ويچار سان ڏياءِ. [تج = جڏ، مول = مله، تول = تور.]

لادِ کيپ سنتهُ سنگ چال
اَور تيا گ بکيا جنجال

ارٿ:- رام نام روپي سؤدي جو وکر لڏ، سنتن جي سنگ ۾ ٿي هل. مايا، ٻيا وشيں جا خيال ڦٽا ڪر. [کيپ = سؤدي جو وکر، بکيا جنجال = وشيں جا خيال، وشيں جا کترا گ.]

ڌنِ ڌنِ ڪهي سڀ ڪوءِ
مک اوجل هر درگهه سوءِ

ارٿ:- سوءِ سيڪو تنهنجي واه واه ڪندو، هريءَ جي درگاه ۾ تنهنجو مک چمڪندو، تون سوڀا پائيندس. [سوءِ = سوڀيا.]

اِهُ واپار ورلا واپاري
نانڪ تاڪي سد بلهاري.

آرٿ:- صاحب فرمائين ٿا ته اهڙو واپار ڪو ورلي ڪري ٿو. اسين اهڙي واپاريءَ تان سدا بلهار وڃون ٿا.

لاءِ هيترو جو ٿو ترقين؟ [بلبلائيٽيءَ == ورلاپ ڪرين.]

دُوکهہ سوُکهہ پربهہ ديون هار
آوَرِ تياگِ ٿوُن تِسهِ چِتار

ارٿ:- دکن توڙي سکن جو ڏيندڙ پربو ئي آهي، تنهن ڪري تون ٻين سڀني سنساري پدارٿن کي تياڳ ڪري اُن پربوءَ کي ئي ياد ڪر.

جو ڪڇهہ ڪريءِ سوئي سکهہ مانُ
بهوُلا ڪاهي ڦرهِ اجان

ارٿ:- جيڪي پربو ڪري ٿو، سوئي ڀلو ڪري سمجھه. هي بي عقل، تون ڀليل ٿي جو ڀيو ڀٽڪين؟ [آجان == بي سمجھه، بي عقل.]

ڪوُن بستُ آئي تيريءِ سنگهہ
لَپٽِ رهيؤ رسِ لوبهي پتنگهہ

ارٿ:- هداءِ ترهن سنسار ۾ ڪهڙي شيءِ توسان گڏ آئي (يا گڏ هلندي؟)، جو تون لوڀي پتنگ وانگر انهن جي پريم ۾ جهٽي رهيو آهين. [وست == شيءِ؛ پتنگ == پوپٽ.]

رامُ نامُ جپِ هِردئِ ماهِ
نانڪ پتِ سيتي گهرِ جاهِ.

ارٿ:- صاحب فرمائين ٿا تہ هي جيو! تون پنهنجي هردي ۾ رام نام جپ تہ عزت سان پنهنجي گهر (سروپ ديس) ۾ وڃين. [پت سيتي == عزت سان.]

(٥)

جِسُ وکهر ڪؤ لئنِ ٿوُن آئيا
رامُ نامُ سنتنِ گهرِ پائيا

تيئن مي جيو گوروءَ جي چرنن کي لڳي مڪت ٿئي ٿو.' [پاڪاڻ = پٿر؛ ناو = ٻيڙي؛ نستريئي = تري پار پوي ٿو.]

جِم اندڪار ديپڪ پرڳاس

گور درسن ديکِ مَنِ هوءِ بِگاس

ارٿ: جيئن اونداهي ۾ ڏيو روشنائي ڪري ٿو، تيئن گوروءَ جي درسن ڪرڻ سان جيو جي مَن ۾ گيان جو پرڪاش ٿئي ٿو. [ديپڪ = ڏيو؛ پرگاس = پرڪاش، سوجهرو؛ بگاس = ٽڙڻ، خوشي.]

جِم مَها اُديان مهِ مارگ پاوي

تِم ساڌو سنگِ مِل جوت پرڳٽاوي

ارٿ:- جهڙي طرح ڪو منجهيل جيو مها بيابان ۾ رستو پائي خوش ٿئي ٿو، تهڙي طرح ساڌن جي سنگ پراپت ٿيڻ ڪري ڪرتار جي جوت پرگٽ ٿئي ٿي. [اُديان = بيابان؛ مارگ = رستو.]

تِن سنتن کي ٻاڇَم ڌور

نانڪ کي هَرِ لوچا پور.

ارٿ:- صاحب فرمائين ٿا تہ مان انهن سنتن جي چرنن جي خاڪ چاهيان ٿو. هي هري! منهنجي اها آسا تون پوري ڪر. [ٻاڇم = چاهيان ٿو؛ لوچا = خواهش؛ پور = پورن ڪر.]

(۴)

مَن مورکِ ڪاهي بلِلائيئي

پورب لکي کا لکيا پائيئي

ارٿ:- هي مورک جيوا تون ڇو ٿو روئين، پوربَ جي لکيئي جي لکت انوسار سک ڏک پاڻهي ملندو. تون ميں مايا جي ٻڌارتن

اوڀ ۾ جيڪڏهن ڪوڙي ٻالڪي وڏو سورهو ٻچي
ڪوڙي ٻه ٻيڙ جي ڪشتي ڪان سواءِ هو اول ڪيڏا نهن جڙي
سڳنڌو [سڙا = سورهو ڏاڙي = ڏوڙي سڳنڌو]

جيءَ ڪي هوءِ ٻيڻي داڙ
تين ڏين ڏوجاڻي ڪواڙ

اوڀ ۾ جيڪڏهن ڪوڙي ٻالڪي ڏاڙ ساڄڻي ٿو ڏين
۽ ڪرتار جو ساڄو ڏاڙ آهي ۽ سو ٻالڪي مورڪ ڪري ساڄڻي ٿو
[ڪواڙ = مورک]

جين ڪوڙ ٻساءِ ٿيڻي ٿو روڪ
ڏانڪ سوڄن سدا آروڪ

اوڀ ۾ صاحب فرمائين ٿا ته جنهن جو ڪوڙ جي ڪريا
سان اهنڪار جو روڪ ڏاس ٿئي ٿي سو داس سدائين سڀني روڪن
کان ڇٽل رهي ٿو [ٿو = مان ۽ سچا اهنڪار]

(٣)

جڏهن ڪڏهن ٿاهي ٿيسن
ڪوڙ ڪا شبد منهن آسٿيسن

اوڀ ۾ جهڙيءَ طرح ڪهڙي شيءِ جهلي ٿي ٿو تهڙي طرح
روح جو شبد سان ڪهڙي آسٿر ڪري ٿو (يعني وڪارن ٻنيان
کان روڪي ٿو) [ٿاهي = جهلي ٿي ٿو ٿيسن = ٿيو
ڪري ٿو]

ٻي ڏاڻ ڄڙ ٿيڻي
وڄڙي الڪت نسٿري

ٿڙيڙي ۾ ٻوڙ ڪري ٿري ٻارڻي ٿو

آپنَ ڪيتا ڪڇوُ نہ ھوءِ
جي سؤ پرائي لوڇئ ڪوءِ

ارت:- ھي جيو ھاڻ ڪجهہ بہ نہ ٿو ڪري سگھي، جيتوڻيڪ سوين دفعا ڪٿي من ۾ اھائون ڪري. [لوڇئ=چاھي.]

ٿِس بِنُ ناھي تيري ڪڇہ ڪامُ
گُتِ نانڪ جپِ ايڪ ھرِ نامَ.

ارت:- ھي ڀائي! اُنھي پربھوءَ جي سھائتا کانسواءِ، تنھن جو ڪو بہ ڪارج سڌ نہ ٿي سگھندو. صاحب فرمائين ٿا تہ مکتي ھڪڙي ھريءَ جي نام جپڻ سان ئي پراپت ٿي سگھي ٿي.

(۲)

رُوُپوَنتُ ھوءِ ناھي موھئ
پربھ ڪي جوتِ سَگَلَ گھٽ سوھئ

ارت:- رڳي ٻاھرين سونھن ڌارڻ وارو جيو ڪڏھين ڪين موھي سگھندو، جاڪاڻ تہ اُن کان لڪيس پيرا سندر، پربھوءَ جي جوت سڀني آڪارن ۾ ويٺي سونھيس. [سوھئ= سونھين ٿي.]

ڌَنوَنتا ھوءِ ڪِيا ڪو گَرَبئ
جا سَبُ ڪِڇہ تِسُ ڪا ديِنا دَرَبئ

ارت:- جيڪڏھن ڪو جيو ڪي ڌنوڪار ھجي تہ ٻوءِ من ڪي ھٺ جو ڪرڻ گھرجي، ڇو جو ھي سڀ ڪجهہ ھدارت جيڪو آھي، سو اُنھيءَ پربھوءَ جو ڏنل آھي. [گربئ =گرب يا ھٺ ڪريءِ دربئ = درب يا پئسو، دؤلت.]

آتِ سؤُرا جي ڪوئوُ ڪھاوئ
پربھَ ڪي ڪَلا بنا ڪَھ ڌاوئ

سلوڪ

(پريو سرو شڪتيوان آهي.)

سَرَبَ ڪَلا پرڀوُ رپرڀ ، ڀَرتا جاڻن هار
جا ڪي سِمرن اُڌريئي ، ناڪ تِس بلِهار.

ارٿ:- پريو سيني شڪتين سان ڀريل آهي يعني سروشڪتيوان آهي ؛ سڀ ڪنهن جي اندر جي حال جاڻڻ وارو آهي. صاحب فرمائين ٿا ته اهڙو پريو، جنهن جي نام جپڻ سان جيو کي مڪتي پراپت ٿئي ٿي ، تنهن تان مان شل بلهار وڃان!

آشٽپدي (١٥)

(پريوءَ کان سواءِ ٻيو سڀ ڪوڙ آهي.)

(١)

تُوتي ڳانڍ نَ هار گوپال
سرب جيئان آپي پرتپال

ارٿ:- پريو پرماتما پاڻ وٽان تنل جيو کي ورِي پاڻ ئي ڳنڍي سگهي ٿو. پريو سيني جيون جي پالنا به پاڻ ڪري ٿو.

سَگل ڪي چنتا جس من ماهِ
تِس تي بِرتا ڪوئي ناهِ

ارٿ:- ساري سرشٽيءَ جو ويچار به اُنهي پريوءَ کي آهي. اُن وٽان ڪو به جيو خالي يا نشل ڪونه ٿو موٽي.

ري من ميري سدا هرِ جاپ
آبناسي پرڀ آپي آپ

ارٿ:- هي منهنجا من! تون هريءَ جو نالو جپ. هو ڪڏهين به ناس نٿو ٿئي ؛ هو پاڻيهي پاڻ مان پرڪاش ٿيو آهي.

ਸੇਤੀ ਘਰਿ ਜਾਹਿ ॥ ੪ ॥ ਜਿਸੁ ਵਖਰ ਕਉ ਲੈਨਿ ਤੂ ਆਇਆ ॥
ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਸੰਤਨ ਘਰਿ ਪਾਇਆ ॥ ਤਜਿ ਅਭਿਮਾਨੁ ਲੇਹੁ ਮਨ
ਮੋਲਿ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਹਿਰਦੇ ਮਹਿ ਤੋਲਿ ॥ ਲਾਦਿ ਖੇਪ ਸੰਤਹ ਸੰਗਿ
ਚਾਲੁ ॥ ਅਵਰ ਤਿਆਗਿ ਬਿਖਿਆ ਜੰਜਾਲ ॥ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਕਹੈ ਸਭੁ
ਕੋਇ ॥ ਮੁਖ ਊਜਲ ਹਰਿ ਦਰਗਹ ਸੋਇ ॥ ਇਹੁ ਵਾਪਾਰੁ ਵਿਰਲਾ
ਵਾਪਾਰੈ ॥ ਨਾਨਕ ਤਾਕੈ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੈ ॥ ੫ ॥ ਚਰਨ ਸਾਧ ਕੇ
ਧੋਇ ਧੋਇ ਪੀਉ ॥ ਅਰਪਿ ਸਾਧ ਕਉ ਅਪਨਾ ਜੀਉ ॥ ਸਾਧ ਕੀ
ਧੂਰਿ ਕਰਹੁ ਇਸਨਾਨੁ ॥ ਸਾਧ ਊਪਰਿ ਜਾਈਐ ਕੁਰਬਾਨੁ ॥ ਸਾਧ
ਸੇਵਾ ਵਡਭਾਗੀ ਪਾਈਐ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨੁ ਗਾਈਐ ॥
ਅਨਿਕ ਬਿਘਨ ਤੇ ਸਾਧੂ ਰਾਖੈ ॥ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸੁ
ਚਾਖੈ ॥ ਓਟ ਗਹੀ ਸੰਤਹ ਦਰਿ ਆਇਆ ॥ ਸਰਬ ਸੂਖ ਨਾਨਕ
ਤਿਹ ਪਾਇਆ ॥ ੬ ॥ ਮਿਰਤਕ ਕਉ ਜੀਵਾਲਨਹਾਰ ॥ ਭੂਖੇ ਕਉ
ਦੇਵਤ ਅਧਾਰ ॥ ਸਰਬ ਨਿਧਾਨ ਜਾਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਮਾਹਿ ॥ ਪੁਰਬ
ਲਿਖੇ ਕਾ ਲਹਣਾ ਪਾਹਿ ॥ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਤਿਸਕਾ ਓਹੁ ਕਰਨੈ ਜੋਗੁ ॥
ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਦੂਸਰ ਹੋਆ ਨ ਹੋਗੁ ॥ ਜਪਿ ਜਨ ਸਦਾ ਸਦਾ ਦਿਨ
ਰੈਣੀ ॥ ਸਭ ਤੇ ਊਚ ਨਿਰਮਲ ਇਹ ਕਰਣੀ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਜਿਸ
ਕਉ ਨਾਮੁ ਦੀਆ ॥ ਨਾਨਕ ਸੋ ਜਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਥੀਆ ॥ ੭ ॥ ਜਾਕੈ
ਮਨਿ ਗੁਰ ਕੀ ਪਰਤੀਤਿ ॥ ਤਿਸੁ ਜਨ ਆਵੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਚੀਤਿ ॥
ਭਗਤੁ ਭਗਤੁ ਸੁਨੀਐ ਤਿਹੁ ਲੋਇ ॥ ਜਾਕੈ ਹਿਰਦੈ ਏਕੋ ਹੋਇ ॥ ਸਚੁ
ਕਰਣੀ ਸਚੁ ਤਾਕੀ ਰਹਤ ॥ ਸਚੁ ਹਿਰਦੈ ਸਤਿ ਮੁਖਿ ਕਹਤ ॥
ਸਾਚੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸਾਚਾ ਆਕਾਰੁ ॥ ਸਚੁ ਵਰਤੈ ਸਾਚਾ ਪਾਸਾਰੁ ॥
ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਜਿਨਿ ਸਚੁ ਕਰਿ ਜਾਤਾ ॥ ਨਾਨਕ ਸੋ ਜਨੁ ਸਚਿ
ਸਮਾਤਾ ॥ ੮ ॥ ੧੫ ॥

ਸਲੋਕੁ

ਸਰਬ ਕਲਾ ਭਰਪੂਰ ਪ੍ਰਭ ਬਿਰਥਾ ਜਾਨਨਹਾਰ ॥
ਜਾ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਉਧਰੀਐ ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਬਲਿਹਾਰ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਟੂਟੀ ਗਾਢਨਹਾਰ ਗੋੁਪਾਲ ॥ ਸਰਬ ਜੀਆ ਆਪੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ॥ ਸਗਲ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਜਿਸੁ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਤਿਸ ਤੇ ਬਿਰਥਾ ਕੋਈ ਨਾਹਿ ॥ ਰੇ ਮਨ ਮੇਰੇ ਸਦਾ ਹਰਿ ਜਾਪਿ ॥ ਅਬਿਨਾਸੀ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪੇ ਆਪਿ ॥ ਆਪਨ ਕੀਆ ਕਛੂ ਨ ਹੋਇ ॥ ਜੇ ਸਉ ਪ੍ਰਾਨੀ ਲੋਚੈ ਕੋਇ ॥ ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਨਾਹੀ ਤੇਰੈ ਕਿਛੁ ਕਾਮ ॥ ਗਤਿ ਨਾਨਕ ਜਪਿ ਏਕ ਹਰਿ ਨਾਮ ॥ ੧ ॥ ਰੂਪਵੰਤੁ ਹੋਇ ਨਾਹੀ ਮੋਹੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਜੋਤਿ ਸਗਲ ਘਟ ਸੋਹੈ ॥ ਧਨਵੰਤਾ ਹੋਇ ਕਿਆ ਕੋ ਗਰਬੈ ॥ ਜਾ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਤਿਸਕਾ ਦੀਆ ਦਰਬੈ ॥ ਅਤਿ ਸੂਰਾ ਜੇ ਕੋਊ ਕਹਾਵੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਕਲਾ ਬਿਨਾ ਕਹ ਧਾਵੈ ॥ ਜੇਕੋ ਹੋਇ ਬਹੈ ਦਾਤਾਰੁ ॥ ਤਿਸੁ ਦੇਨੁਹਾਰੁ ਜਾਨੈ ਗਾਵਾਰੁ ॥ ਜਿਸੁ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੂਟੈ ਹਉ ਰੋਗੁ ॥ ਨਾਨਕ ਸੋ ਜਨੁ ਸਦਾ ਅਰੋਗੁ ॥ ੨ ॥ ਜਿਉ ਮੰਦਰ ਕਉ ਥਾਮੈ ਥੰਮਨੁ ॥ ਤਿਉ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਮਨਹਿ ਅਸਥੰਮਨੁ ॥ ਜਿਉ ਪਾਖਾਣੁ ਨਾਵ ਚੜਿ ਤਰੈ ॥ ਪ੍ਰਾਣੀ ਗੁਰ ਚਰਣ ਲਗਤੁ ਨਿਸਤਰੈ ॥ ਜਿਉ ਅੰਧਕਾਰ ਦੀਪਕ ਪਰਗਾਸੁ ॥ ਗੁਰ ਦਰਸਨੁ ਦੇਖਿ ਮਨਿ ਹੋਇ ਬਿਗਾਸੁ ॥ ਜਿਉ ਮਹਾ ਉਦਿਆਨ ਮਹਿ ਮਾਰਗੁ ਪਾਵੈ ॥ ਤਿਉ ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ ਮਿਲਿ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਗਟਾਵੈ ॥ ਤਿਨ ਸੰਤਨ ਕੀ ਬਾਛਉ ਧੂਰਿ ॥ ਨਾਨਕ ਕੀ ਹਰਿ ਲੋਚਾ ਪੂਰਿ ॥ ੩ ॥ ਮਨ ਮੂਰਖ ਕਾਹੇ ਬਿਲਲਾਈਐ ॥ ਪੁਰਬ ਲਿਖੇ ਕਾ ਲਿਖਿਆ ਪਾਈਐ ॥ ਦੂਖ ਸੂਖ ਪ੍ਰਭ ਦੇਵਨਹਾਰੁ ॥ ਅਵਰ ਤਿਆਗਿ ਤੂ ਤਿਸਹਿ ਚਿਤਾਰੁ ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਕਰੈ ਸੋਈ ਸੁਖੁ ਮਾਨੁ ॥ ਭੂਲਾ ਕਾਹੇ ਫਿਰਹਿ ਅਜਾਨ ॥ ਕਉਨ ਬਸਤੁ ਆਈ ਤੇਰੈ ਸੰਗਿ ॥ ਲਪਟਿ ਰਹਿਓ ਰਸਿ ਲੋਭੀ ਪਤੰਗ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਜਪਿ ਹਿਰਦੇ ਮਾਹਿ ॥ ਨਾਨਕ ਪਤਿ

ارٿ:- اُهو داس، جنهن پربھو وٽان پيدا ٿيو آهي، تنهن ۾ ئي سمائجي وڃي ٿو. پرماتما، جو سڀني جو خزانو آهي، سو فقط هڪڙي داس کي پراپت ٿئي ٿو.

آپسَ ڪئُہ آپِ دينو مانُ
نانڪ پربھ جن ايڪو جانُ

ارٿ:- هڪڙي ربّ پربھو پنهنجي (داس) کي پاڻ ئي مان ڏئي ٿو. صاحب فرمائين ٿا ته هري ۽ هري جي داس کي هڪ سمجهو.

اشٽپدي (۱۴) جو سار

ڏي سچا ڄڻ، جنکي پرماتما جي ٻکر آهي، تنکي ڪو به ڊکر نه آهي. اُهي هڪ ئي هڪ سان موهت آهن، هڪ ئي هڪ جي آس رکن ٿا. هڪ ئي هڪ کي جپن ٿا ۽ نرنڪار جا رنگ نيڻن سان ڏسي، سندس حڪم سمجهي، سندس مارگ ۾ هلي، ست وڇار ڪري، سندس ويچار من ۾ رکن ٿا. سندس پاڻي ۾ نِهال رهن ٿا، سندس نام ڪنٺ ۾ پوئن ٿا ۽ نرمل رسنا سان امرت پيئن ٿا. اهڙا پرکب جا شيوڪ ست سنگ ڪري پيا سڀ سنگ تيا ڳين ٿا، ۽ ڪنهن به منکر تي ٽيڪ نه رکن ٿا ۽ ڪنهن به ڏولائي ۾ نه اچن ٿا، جو هڪ ڪرڻ هار، هڪ ڏيڻ هار، هڪ ڌارڻ هار جي ڪرپا سان سڀڪي سهج سڀاءَ سان ٿيندو ڏسن ٿا، ۽ ساري سرشٽي ۾ ئي هڪ جي آگياڪاري ڏسن ٿا، ۽ سوڪر ۽ استول ۽ ڏلي ۽ آڻ ڏلي ۾ ئي هڪ موُل کي سڃاڻن ٿا، ۽ جيڪي سچ آهي سو سوجهي لهن ٿا، ۽ ڀرم ۽ وڪهن ۽ ڏک ۽ ڀؤ ۽ پاپ ترشنا ميٽي، جم جي ڦاسي ڪٽين ٿا، ۽ سدا سُکيا ۽ سدا نهال ٿي، هڪ آلک، هڪ نرنجن ۾ بسرام پائين ٿا.

اُنَ ڪي شيوا سوئيي لاڳيءِ
جِسنو ڪِرپا ڪَرهِ وِڏيا ڳيءِ

ارٿ :- اُنهن جي شيوا ۾ اُهوئي وڏيا ڳي جيو لڳي سگهندو، جنهن تي پريو پاڻ ڪرپا ڪندو.

نام جپت پاوهِ بسرام
نانڪ تِنَ پرکَ ڪَتمَ اوُتمَ ڪَرِ مانَ.

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا تہ جو پرش، نام جپي آرام پائي ٿو، تنهنکي اوهين اُتم يعني سريشٽ ڪري سمجهو.

(۸)

جو ڪِڇ ڪَريِ سُ پربَ ڪَيِ رَنگِ
سَدا سَدا بَسيِ هرِ سنگِ

ارٿ :- اهڙو شخص جيڪي بہ ڪري ٿو، سو پريوءَ جي پريم وچان ڪري ٿو، جو تہ هو سديو هري پرماتما جي سنگ ۾ رهي ٿو.

سهجِ سُڀاءِ هووئيِ سُ هوءِ
ڪَرَڻهارُ پڇاڻيِ سوءِ

ارٿ :- جيڪي سهج سڀاءَ ٿئي ٿو، تنهن تي هو راضي رهي ٿو، جو جو هو جاڻي ٿو تہ اُهي سڀ جو ڪندڙ اُهو واهگورو آهي.

پربَ ڪا ڪيتا جَن ميٺ لگانا
جَيسا سا تَيسا دِرِشٽانا

ارٿ :- پريو جيڪي ڪري ٿو، سو هنجي داس کي مٺو لڳي ٿو. پريو جهڙو آهي تهڙو سا کيات کيس ڏسڻ ۾ اچي ٿو.

جِسَ تيي اُپجي تِسُ ماهِ سمائيي
اوءِ سُکَ نِدانَ اُنهوُنَ بنِ آئيي

آبناسي ناهي ڪڇُ کندَ
ڌارڻ ڌارِ رهيو برهمنڊ

ارت :- جو ناس ٿيڻ جو نہ آهي ؛ نہ وري ٽٽي ڀڄي ٿو جو آهي. جو ساري سرشٽيءَ جي رچنا کي قائم رکي ويٺو آهي.

اَلکہ اپيو پُرکہ پرتاپ
آپِ جپائي تہ نانڪ جاپ.

ارت :- اُنهي اَڪال پرکہ پرماتما جي طاقت جو ڪي ڪٿن ڪري سگهو نڪي اُنجو ڳجهہ پروڙي سگهو. صاحب فرمائين ٿا تہ سندس نالو تڏهين جپي سگهو، جڏهين جو پاڻ جپائيندو.

(۷)

جن پربُ جاتا سُ سوڀاونتَ
سکلُ سنسارُ اُڌري تن منتَ

ارت :- جن پرش پربهو کي جاتو آهي، سي سوڀا يعني جس جا لائق آهن. سارو سنسار اُنهن جي اُپديش سان مڪتي پائي سگهي ٿو. [منت = منتر، اُپديش.]

پربِ ڪي سيوڪ سکلُ اُڌارنُ
پربِ ڪي سيوڪ دُکہ بسارنُ

ارت :- پربهوءَ جا داس سڀني جو اُڌار ڪندڙ آهن. پربهوءَ جا داس دکن کي دور ڪرڻ وارا آهن.

آپي ميلِ لئي ڪرپالُ
گُرکا شبدُ جپِ ڀئي نهالُ

ارت :- اُهو ڪرپالو پرماتما اُنهن سنتن کي پاڻ سان ملائي ڪري ڇڏي ٿو ؛ اُهي سنت گوروءَ جو شبد جپي نهال ٿين ٿا.

ارٿ :- جنهن جيو ويچار ڪري پرماتما کي پوري طرح سمجهيو آهي ، تنهن گوروءَ جي ڪرپا سان ساريءَ رچنا جو تت پوري طرح سان پرکيو آهي .

جَبَ ديکئہ تَبَ سَبُ ڪِڇہ مُوُلُ

نانڪ سو سوُکمُ سوئي آسُتوُلُ.

ارٿ :- جڏهين جيو ويچار درشٽيءَ سان ڏسي ٿو، تڏهين سمجهي ٿو تہ ايشورئي سڀڪنهن شيءِ جو مول يا ڪارڻ آهي. صاحب فرمائين ٿا تہ اُهوئي پرماتما سوکم بہ آهي ۽ آستول بہ آهي (يعني نرگڻ بہ آهي ۽ سرگڻ بہ آهي .)

(٦)

نہ ڪِڇہ جنميءَ نہ ڪِڇہ مريءَ

آپن چلت آپ هي ڪريءَ

ارٿ :- هو نڪي جمي ٿو ۽ نڪي مري ٿو؛ پرماتما پنهنجا چرتر پاڻ پيو ڪري .

آوَن جاوَن درِشٽِ اَنَ دِرِشٽِ

آگيا ڪاري ڌاري سبِ سرِشٽِ

ارٿ :- اچڻ وڃڻ (مطلب تہ جمڻ مرڻ) ۽ جيڪي وستو ڏسڻ ۾ اچن ٿيون ۽ جيڪي ڏسڻ ۾ نٿيون اچن (يعني ساري سرشٽي) پرڀوءَ پنهنجي آگيا هيٺ استت ڪئي آهي. (مطلب تہ انهن سڀني تي سندس حڪم ٿو هلي .)

آپي آپِ سگلَ مہ آپِ

آنڪ جگت رچِ ٿاپِ اُٿاپِ

ارٿ :- هو پاڻ ئي سڀني ۾ وياپڪ آهي. هو انيڪ جڳتين يا تجويزن سان هيءَ سنسار رچي ٿو ۽ وري ڊاهي ٿو.

ايڪ اڌ پر جس جن ڪي آسا
تس ڪي ڪٽيئي جم ڪي ڦاسا
ارٿ :- جنهن جيو جو مڪڙي ڪرتار ۾ آسرو آهي، تنهنجي جم جي ڦاسي ڪٽجي وڃي ٿي.
پاربرهم ڪي جس من ڀُوکُر
نانڪ تسهِ نه لاگهه دوکُر.
ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا تہ جنهن جيو جي من ۾ پاربرهم پرماتما جي نام جي بک پا سگ آهي، تنهنکي ڪو بہ ڏک نٿو لگي.

(۵)

جس ڪَئُ هر پرڀ من چت آوئي
سو سنت سهيلا نهي ڈلاوئي
ارٿ :- جنهن جيو جي من ۾ هري پربهو ياد پوي ٿو، سو سنت سديو سکي رهي ٿو؛ ڪڏهين بہ ڈانوان ڊول نٿو ٿئي.
جس پرڀ اپنا ڪرپا ڪري
سو سيوڪ ڪهُ ڪس تي ڈري
ارٿ :- جنهن سيوڪ تي پربهو پاڻ ڪرپا ڪري ٿو، سو ڀلايو تہ ڪنهن کان ڊجندو؟
جيسا سا تيسا درشٽائيا
اپني ڪارج مهه آپ سمائيا
ارٿ :- اهڙي سيوڪ کي پربهو پاڻ پنهنجو ساڪيات درشن ڏئي ٿو. اهڙي پرش کي پربهو پنهنجي سرشٽيءَ ۾ پاڻ سمايل نظر اچي ٿو.
سوڌت سوڌت سوڌت سيجهيا
گرپرساد تت سڀ ٻوجهيا

ارٿ:- جي جيو، من تن ۾ مکر سان سريشٽ هري‌ء جو نام جپين ٿا، سي سماڄ‌ تر سديو سکي آهن.

ايڪو ايڪ پڇاڻيئ

اتِ اُت ڪي اوهِ سو جيي جاڻيئ

ارٿ:- جي جيو، هڪڙي ئي هڪڙي اڪال پرکر کي چاڻن ٿا، تن کي هن لوڪ توڙي پرلوڪ جي سوجهي ٻوي ٿي.

نامِ سنگ جسڪا مَن مانيا

نانڪ تنهِ نرنجن جانيا.

ارٿ:- صاحب فرمائين ٿا تہ جو جيو، من ۾ سرتي واهگورو‌ء جي نام ۾ لڳي رهي ٿو، تنهن جيو سڄي نرنجن پرماتما کي چاتو آهي.

(۴)

گُر پرساد آپن آپ سجهيئ

تس کي جانهُ ترشنا ٻجهيئ

ارٿ:- جيڪو گورو‌ء جي ڪرپا سان پنهنجو پاڻ سڃاڻي ٿو، تنهنجي چاڻو تہ ترشنا روپي اگني وسامي وڃي ٿي.

ساڌ سنگ هر هرِ جس ڪهت

سرب روگہ تي اوهِ هرجن رهت

ارٿ:- جو جيو سنتن جي سنگ ۾ رهي هري‌ء جو جس ڳائي ٿو، سو هري جو داس سڀني روڳن ۾ مرضن کان آجو ٿئي ٿو.

آن دن ڪيرتن ڪيول وکيان

گرهست مهِ سوئي نربان

ارٿ:- جو جيو رات ڏينهن ڪيول هري جي نام جو ڪيرتن ڪري ٿو، سوئي گرهست ۾ رهي بہ مکت روپ ٿئي ٿو.

ويندو آهي. سنتن جي سنگ ۾ رهڻ ڪري ئي تنهنجو هين ڏنيوي بدارٿن سان سنگ ناس ٿيندو.

چرن چلؤ مارگ گوبند
مٽهِ پاپ جيتي ڌر بند

ارٿ:- تون پنهنجي پيرن سان گوبند جي مارگ تي هل. ڪ پل هريءَ جي نام جپڻ سان تنهنجا سڀ پاپ ناس ٿي ويندا.

ڪرِ ڪرِ ڪرم سرون ڪرتا
هرِ دَرگهه نانڪ اوجل متا.

ارٿ:- تون هٿن سان هريءَ جا يعني پرآڪار جا ڪرم ڪر ۽ ڪنن سان هريءَ جي ڪٿا ٻڌ. صاحب فرمائين ٿا تہ انهيءَ طرح سان هريءَ جي دربار ۾ تنهنجو مستڪ اوجل ٿيندو يعني تون عزت پائيندين. [ڪر = هٿ ۽ سرون = ڪن.]

(٣)

وڏڀاڳي تي جن جڳ ماهِ
سدا سدا هر ڪي گن گاهِ

ارٿ:- هن دنيا ۾ وڏڀاڳي اهي آهن، جي سدئين هري پرماتما جا گڻ ڳائين ٿا.

رام نام جو ڪرهِ بيچار
سي ڌنونت گني سنسار

ارٿ:- جي جيو رام نام جو ويچار ٿا ڪن، سي ئي هن سنسار ۾ ڌنوان ليکجن ٿا. [گني = ڳڻجن ٿا، ليکجن ٿا.]

من تن مکہِ بولهِ هر مکي
سدا سدا جانهِ تي سکي

تِسَ ڪا حُڪُم بُوجھِ سُکھ ھوءِ

تِسَ ڪا نامُ رکُ ڪَنٺِ پروءِ

ارٿ:- اُنھيءَ حاڪم جي حڪم سمجھڻ ڪري سک پراپت ٿي سگھي ٿو، تنھن ڪري ھي ڀائي، توھين ھنجو نام پنھنجي ھردي ۾ پوتئين جڙيو.

سِمرِ سِمرِ سِمرِ پربھ سوءِ

نانڪ بگھنُ نہ لاگئِ ڪوءِ.

ارٿ:- صاحب فرمائين ٿا تہ اُنھيءَ پربوءِ کي (اُٺندي، وھندي، ۽ سمھندي) ياد ڪريو تہ پوءِ توھانکي ڪوبہ وگھن نہ لڳندو.

(٢)

اُستتِ مَنَ مَہِ ڪرِ نِرنڪار

ڪرُ مَنَ ميري ستِ بِئَھار

ارٿ:- ھي من، تون پنھنجي اندر ۾ سچي نرنڪار جي اُستت ڪر. ھي منھنجا من، (اھو اُستت ڪرڻ جو) سچو وھنوار ڪر.

نِرمَلَ رَسَنا اَمرِت پيئُہ

سَدا سُھيلا ڪرِ ليھُ جيئُہ

ارٿ:- تون پوتر زبان سان ھري نام روپي امرت پيءُ، ۽ اھڙيءَ طرح پنھنجي جيءُ کي سکي ڪري وٺ.

نَيَنَھُ پيکُ ٺاڪُرُ ڪا رَنگُ

ساڌ سَنگِ بِنسئِ سَڀ سَنگُ

ارٿ:- تون پنھنجي اکين سان ٺاڪر جو رنگ يا روپ

سلوڪ

(پرميشور بنا ڪنهن تي به آس نه رکو.)

تجهہ سيانپ سرجنهہ، سمرهہ هر هر راءِ
ايڪ آس هر من رکهہ، نانڪ دوکہ ڀرم ڀؤ جاءِ.

ارٿ:- هي ٻانوا! اوهين سنساري ڏاهپ ڇڏي ڏيو، ۽ نتا ڪڙي ٻرڪاش روپ پرماتما جي سمرن ۾ لڳي رهو. صاحب فرمائين ٿا ته اُنهي هڪڙي پرماتما جي آس من ۾ رکو، ته تو دانهجا سب دک، ڀرم ۽ ڀؤ ناس ٿي ويندا.

آشٽپدي (١٤)

(هڪڙي ڏٺيءَ تي آڌار رکو.)

(١)

مانکہ کي ٽيڪ برٿي سب جانُ
ديون ڪو ايڪي ڀکوانُ

ارٿ:- هي ڀائي، ڪنهن منش جي آسري تي رهڻ اجايو ڪري سمجهہ، جاڪاڻ ته سڀني بدارٿن جو مالڪ ۽ ڏيڻ وارو هڪڙو ئي ڀڳوان آهي.

جس ڪي ديئي رهي آگهاءِ
بهر نہ ترشنا لاڳي آءِ

ارٿ:- اُنجي ڏنل داتين سان ئي جيو ترپت ٿي سگهي ٿو ۽ وري ڪيس ڪا به ترشنا نٿي ستائي.

مارڻ راکي ايکو آپ
مانکہ کي ڪڇہ ناهي هاٿ

ارٿ:- مارڻ توڙي بچائڻ وارو اُهو هڪڙو پاڻ ئي آهي. منش جي هٿ ۾ ته ڪجهہ به نه آهي.

تِسَ کا حُڪمُ بوُجهِ سکهُ هوءِ
تِسَ کا نامُ رکهُ ڪنٺِ پروءِ

ارٿ:- اُنهيءَ حاڪم جي حڪم سمجهڻ ڪري سک پراپت ٿي سگهي ٿو، تنهن ڪري هي ڀائي، توهين هنجو نام پنهنجي هردي ۾ پوئين چڙهيو.

سِمرِ سِمرِ سِمرِ پربُ سوءِ
نانڪ بِگهنُ نہ لاگئِ کوءِ.

ارٿ:- صاحب فرمائين ٿا تہ اُنهيءَ پربوءِ کي (اُٿندي، وهندي، ۽ سمهندي) ياد ڪريو تہ پوءِ توهانکي ڪوبہ وگهن نہ لڳندو.

(٢)

اُستتِ مَن مهِ ڪرِ نرنڪار
ڪرِ مَن ميري ستِ بِئُهار

ارٿ:- هي مَن، تون پنهنجي اندر ۾ سچي نرنڪار جي اُستت ڪر. هي منهنجا مَن، (اِهو اُستت ڪرڻ جو) سچو وهنوار ڪر.

نِرمَل رَسنا اَمرِتُ پيئهُ
سدا سُهيلا ڪرِ ليهِ جيئهُ

ارٿ:- تون پوتر زبان سان هري نام روپي امرت پيءُ، ۽ اهڙيءَ طرح پنهنجي جيئڙي کي سکي ڪري وٺ.

نَينهُ پيکُ ٺاڪُر کا رنگُ
سادُ سنگِ بِنسئِ سبُ سنگُ

ارٿ:- تون پنهنجي اکين سان ٺاڪر جو رنگ يا روپ

سلوڪ

(پرميشور بنا ڪنهن تي به آس نه رکو.)

تجهه سياڻپ سرجنهه، سمره هر هر راه
ايڪ آس هر من رکهه، نانڪ دوکهه ڀرم ڀؤ جاه.

ارٿ:- هي ڀڏوانو! اوهين سنساري ڏاهپ جڏي ڏيو، ۽ فقط هڪڙي پرڪاش روپ پرماتما جي سمرن ۾ لڳي رهو. صاحب فرمائين ٿا ته اُنهي هڪڙي پرماتما جي آس من ۾ رکو، ته توهانجا سب دکه، ڀرم ۽ ڀؤ نَس ٿي ويندا.

آشٽپدي (۱۴)

(هڪڙي ڏاتار تي آڌار رکو.)

(۱)

مانکه ڪي ٽيڪ برٿي سڀ جان
ديون ڪئو ايڪي ڀگوان

ارٿ:- هي ڀائي، ڪنهن منش جي آسري تي رهڻ اجايو ڪري سمجهه، جاڪاڻ ته سڀني پدارٿن جو مالڪ ۽ ڏيڻ وارو هڪڙو ئي ڀڳوان آهي.

جس ڪي ديئي رهي آگهاه
پهر نه ترشنا لاڳي آه

ارٿ:- اُنجي ڏنل داتيون سان ئي جيو ترپت ٿي سگهي ٿو ۽ وري ڪيس ڪا به ترشنا نٿي ستائي.

مارئي راکئي ايڪو آپ
مانکه ڪئي ڪڇ نا هي هاٿ

ارٿ:- مارڻ توڙي بچائڻ وارو اُهو هڪڙو پاڻ ئي آهي. منش جي هٿ ۾ ته ڪجهه به نه آهي.

ਸੋਈ ਨਿਰਬਾਨੁ ॥ ਏਕ ਊਪਰਿ ਜਿਸੁ ਜਨ ਕੀ ਆਸਾ ॥ ਤਿਸ ਕੀ ਕਟੀਐ ਜਮ ਕੀ ਫਾਸਾ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਜਿਸੁ ਮਨਿ ਭੂਖ ॥ ਨਾਨਕ ਤਿਸਹਿ ਨ ਲਾਗਹਿ ਦੂਖ ॥ ੪ ॥ ਜਿਸ ਕਉ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਮਨਿ ਚਿਤਿ ਆਵੈ ॥ ਸੋ ਸੰਤੁ ਸੁਹੇਲਾ ਨਹੀ ਡੁਲਾਵੈ ॥ ਜਿਸੁ ਪ੍ਰਭੁ ਅਪੁਨਾ ਕਿਰਪਾ ਕਰੈ ॥ ਸੋ ਸੇਵਕੁ ਕਹੁ ਕਿਸ ਤੇ ਡਰੈ ॥ ਜੈਸਾ ਸਾ ਤੈਸਾ ਦ੍ਰਿਸਟਾਇਆ ॥ ਅਪੁਨੇ ਕਾਰਜ ਮਹਿ ਆਪਿ ਸਮਾਇਆ ॥ ਸੋਧਤ ਸੋਧਤ ਸੋਧਤ ਸੀਝਿਆ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤਤ ਸਭੁ ਬੂਝਿਆ ॥ ਜਬ ਦੇਖਉ ਤਬ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਮੂਲੁ ॥ ਨਾਨਕ ਸੋ ਸੂਖਮ ਸੋਈ ਅਸਥੂਲੁ ॥ ੫ ॥ ਨਹ ਕਿਛੁ ਜਨਮੈ ਨਹ ਕਿਛੁ ਮਰੈ ॥ ਆਪਨ ਚਲਿਤੁ ਆਪਹੀ ਕਰੈ ॥ ਆਵਨੁ ਜਾਵਨੁ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਅਨਦ੍ਰਿਸਟਿ ॥ ਆਗਿਆ ਕਾਰੀ ਧਾਰੀ ਸਭ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ॥ ਆਪੇ ਆਪਿ ਸਗਲ ਮਹਿ ਆਪਿ ॥ ਅਨਿਕ ਜੁਗਤਿ ਰਚਿ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪਿ ॥ ਅਬਿਨਾਸੀ ਨਾਹੀ ਕਿਛੁ ਖੰਡ ॥ ਧਾਰਣ ਧਾਰਿ ਰਹਿਓ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ॥ ਅਲਖ ਅਭੇਵ ਪੁਰਖ ਪਰਤਾਪ ॥ ਆਪਿ ਜਪਾਏ ਤ ਨਾਨਕ ਜਾਪ ॥ ੬ ॥ ਜਿਨ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਤਾ ਸੁ ਸੋਭਾਵੰਤ ॥ ਸਗਲ ਸੰਸਾਰੁ ਉਧਰੈ ਤਿਨ ਮੰਤ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਸੇਵਕ ਸਗਲ ਉਧਾਰਨ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਸੇਵਕ ਦੂਖ ਬਿਸਾਰਨ ॥ ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਲਏ ਕਿਰਪਾਲ ॥ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਜਪਿ ਭਏ ਨਿਹਾਲ ॥ ਉਨਕੀ ਸੇਵਾ ਸੋਈ ਲਾਗੈ ॥ ਜਿਸਨੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹਿ ਬਡਭਾਗੈ ॥ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਪਾਵਹਿ ਬਿਸ੍ਰਾਮੁ ॥ ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਪੁਰਖ ਕਉ ਊਤਮ ਕਰਿਮਾਨੁ ॥ ੭ ॥ ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਰੈ ਸੁ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਰੰਗਿ ॥ ਸਦਾ ਸਦਾ ਬਸੈ ਹਰਿ ਸੰਗਿ ॥ ਸਹਜ ਸੁਭਾਇ ਹੋਵੈ ਸੋ ਹੋਇ ॥ ਕਰਣੈਹਾਰੁ ਪਛਾਣੈ ਸੋਇ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਕੀਆ ਜਨ ਮੀਠ ਲਗਾਨਾ ॥ ਜੈਸਾ ਸਾ ਤੈਸਾ ਦ੍ਰਿਸਟਾਨਾ ॥ ਜਿਸ ਤੇ ਉਪਜੇ ਤਿਸੁ ਮਾਹਿ ਸਮਾਏ ॥ ਓਇ ਸੁਖ ਨਿਧਾਨ ਉਨਹੂ ਬਨਿ ਆਏ ॥ ਆਪਸ ਕਉ ਆਪਿ ਦੀਨੋ ਮਾਨੁ ॥ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਜਨੁ ਏਕੋ ਜਾਨੁ ॥ ੮ ॥ ੧੪ ॥

رات ساراحيان ، ساس گراس ڏيايان. مون آڏين تــي
تون پنهنجي ڪرپا ڪر.

ਸਲੋਕੁ

ਤਜਹੁ ਸਿਆਨਪ ਸੁਰਜਨਹੁ ਸਿਮਰਹੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਰਾਇ ॥
ਏਕ ਆਸ ਹਰਿ ਮਨ ਰਖਹੁ ਨਾਨਕ ਦੂਖੁ ਭਰਮੁ ਭਉ ਜਾਇ॥੧॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਮਾਨੁਖ ਕੀ ਟੇਕ ਬ੍ਰਿਥੀ ਸਭ ਜਾਨੁ ॥ ਦੇਵਨ ਕਉ ਏਕੈ ਭਗਵਾਨੁ ॥ ਜਿਸਕੈ ਦੀਐ ਰਹੈ ਅਘਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਲਾਗੈ ਆਇ ॥ ਮਾਰੈ ਰਾਖੈ ਏਕੋ ਆਪਿ ॥ ਮਾਨੁਖ ਕੈ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ਹਾਥਿ ॥ ਤਿਸਕਾ ਹੁਕਮੁ ਬੂਝਿ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ॥ ਤਿਸਕਾ ਨਾਮੁ ਰਖੁ ਕੰਠਿ ਪਰੋਇ ॥ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ ॥ ਨਾਨਕ ਬਿਘਨੁ ਨ ਲਾਗੈ ਕੋਇ ॥ ੧ ॥ ਉਸਤਤਿ ਮਨ ਮਹਿ ਕਰਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥ ਕਰਿ ਮਨ ਮੇਰੇ ਸਤਿ ਬਿਉਹਾਰ ॥ ਨਿਰਮਲ ਰਸਨਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਉ ॥ ਸਦਾ ਸੁਹੇਲਾ ਕਰਿ ਲੇਹਿ ਜੀਉ ॥ ਨੈਨਹੁ ਪੇਖੁ ਠਾਕੁਰ ਕਾ ਰੰਗੁ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਬਿਨਸੈ ਸਭ ਸੰਗੁ ॥ ਚਰਨ ਚਲਉ ਮਾਰਗਿ ਗੋਬਿੰਦ ॥ ਮਿਟਹਿ ਪਾਪ ਜਪੀਐ ਹਰਿ ਬਿੰਦ ॥ ਕਰ ਹਰਿ ਕਰਮ ਸ੍ਰਵਨਿ ਹਰਿ ਕਥਾ ॥ ਹਰਿ ਦਰਗਹ ਨਾਨਕ ਊਜਲ ਮਥਾ ॥ ੨ ॥ ਬਡਭਾਗੀ ਤੇ ਜਨ ਜਗ ਮਾਹਿ ॥ ਸਦਾ ਸਦਾ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਹਿ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਜੋ ਕਰਹਿ ਬੀਚਾਰ ॥ ਸੇ ਧਨਵੰਤ ਗਨੀ ਸੰਸਾਰ ॥ ਮਨਿ ਤਨਿ ਮੁਖਿ ਬੋਲਹਿ ਹਰਿ ਮੁਖੀ ॥ ਸਦਾ ਸਦਾ ਜਾਨਹੁ ਤੇ ਸੁਖੀ ॥ ਏਕੋ ਏਕੁ ਏਕੁ ਪਛਾਨੈ ॥ ਇਤ ਉਤ ਕੀ ਓਹ ਸੋਝੀ ਜਾਨੈ ॥ ਨਾਮ ਸੰਗਿ ਜਿਸਕਾ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ॥ ਨਾਨਕ ਤਿਨਹਿ ਨਿਰੰਜਨੁ ਜਾਨਿਆ ॥ ੩ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਆਪਨ ਆਪੁ ਸੁਝੈ ॥ ਤਿਸ ਕੀ ਜਾਨਹੁ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਬੁਝੈ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਸੁ ਕਹਤ ॥ ਸਰਬ ਰੋਗ ਤੇ ਓਹੁ ਹਰਿ ਜਨੁ ਰਹਤ ॥ ਅਨਦਿਨੁ ਕੀਰਤਨੁ ਕੇਵਲ ਬਖਾਨੁ ॥ ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਮਹਿ

سَڀُ ڪَڇُہ وَرتيُ تس ڪا ڪيتا
جَيسا ڪَريُ تيسا ڪو ٿيتا

ارٿ :- سنسار ۾ جيڪي ورتاءُ ٿو، سو سڀ هنجو اُپايل آهي. جيئن هو ڪري ٿو، تيئن اوس ٿئي ٿو.

اَپنا کيلُ آپِ ڪَرنيُ هار
دوُسَر ڪؤن ڪَهيُ بيچار

ارٿ :- هو پنهنجو کيل پاڻ ئي ڪرڻ وارو آهي. ٻيو ڪير آهي، جو ٻرڀوءَ جي ليلا جو ڪٿن ڪري سگهي.

جِسنو ڪِرپا ڪَريُ تِس آپن نام ديِهِ
وَڏڀاگي نانڪ جن سيئِ.

ارٿ :- جنهن تي ٻرڀو ڪرپا ڪري ٿو، تنهنکي پنهنجو نام ڏئي ٿو. صاحب فرمائين ٿا ته اهي وڏڀاڳي ٻرش آهن (جن کي پنهنجي نام جي ڏات بخشي ٿو.)

اشٽپدي (١٣) جو سار

هي منکهه، سنتن کي نه ستاءِ، ۽ اُنهن جي نندا نه ڪر. جا ڪاڻ ته سنتن جي ستائيندڙ، سنتن جي نندڪ جي مت ملين ٿئي ٿي، ۽ هنجي من جي سوڀيا هيٺ ٿئي ٿي، ۽ اِنهيءَ ڪري هنجو ڏهم ناس ٿئي ٿو، ۽ هو ترشنا ۾ جلي ٿو، ۽ دکن ۾ دکهه، ۽ روڳن ۾ روڳهه ڏسي ٿو، ۽ ڪا به آس نه ماڻي ٿو، ۽ هتان نراس ٿي وڃي ٿو، ۽ ٻيٽريون جوڙيون پائي ٿو. پر سنتن جي سنگهه ۾ پريوءَ جي ڪرپا سان، اهڙا پاپي ۽ اهڙا نندڪ به سڌريو تريو پون. هي منهنجا پريو! سڀ ڳڻ تنهنجا آهن. تون ئي ڪرڻ هار، سدا سدا توکي نمسڪار. توکي ڏيئين

ارٿ:- سنتن جي نندڪ جي ڪا آس پوري نٿي ٿئي.
سنتن جو نندڪ من سنسار مان نراس ٿي وڃي ٿو.

سنت ڪيَ دوکَہ ترِشٽي ڪوءِ
جِنسا پاوي تِسا ڪوئي ڌوءِ

ارٿ:- سنتن تي دوش لڳائڻ ڪري ڪو به اِسٽ نٿو ٿئي (مطلب ته آواگون ڪان نٿو ڇٽي.) جهڙي جهڙي جيو ڀاونا رکي ٿو، تهڙي ئي خواهش پوري ٿئيس ٿي. [ترشٽي == اسٽت ٿئي ٿو.]

پئيا ڪِرت نہ ميٽي ڪوءِ
نانڪ جاڻي سچا سوءِ.

ارٿ:- ڪرم انوسار جيڪي (ڀاڳ ۾) پوي ٿو، سو ڪو به ميٽي نٿو سگهي. صاحب فرمائين ٿا ته اهو سچو ڪرتار سڀ ڪجهه جاڻي ٿو.

(۸)

سَبِ گهٽَ تِس ڪي اوهُ ڪَرنيہار
سَدا سَدا تِس ڪَؤ نمسڪارُ

ارٿ:- سڀ آڪار يا سرير پربهوءَ جا جوڙيل آهن ۽ اهو ئي سڀني جو ڪرتار آهي. انهيءَ پربهوءَ اڳيان اسين سدئين نمسڪار ڪريون ٿا. [گهٽ == ٿانو يا ڀانڊا، سرير، مردا.]

پِرڀ ڪي اُستتِ ڪَرَہُ دِنُ رات
تِسهِ ڌِياوَہُ سا‌س گراسِ

ارٿ:- هي پاڻي! پربهوءَ جي اُستت ڏينهن رات ڪر، ساهه کڻندي توڙي گرهه کائيندي پرڌم انهيءَ ڌيان ڌر. [ساس == ساهه کڻندي، گراس == گرهه کائيندي.]

سَنتَ ڪا دوکي ڏرمَ تي رَهتَ
سَنتَ ڪا دوکي بدَ مِتيا ڪَهتَ

ارٿ:- سنتن جو نندڪ ڌرم هيٺ رهي ٿو. سنتن جو نندڪ سدا ڪوڙ ڳالهائي ٿو.

ڪِرتَ نندَڪَ ڪا ڌُرِهي پَئيا
نانڪ جو تِس ڀاوي سوئي ٿِيا.

ارٿ:- نندڪ جي ڪرمن ۾ ڌر کان نندا ڪرڻ جي ڪرت لکيل آهي. صاحب فرمائين ٿا ته جيڪي پربوءِ کي وڻي ٿو، سو آوس ٿئي ٿو.

(۷)

سَنتَ ڪا دوکي بِگڙ رُوپ هوءِ جاءِ
سَنتَ ڪي دوکي ڪَءُ دَرگَهَ مِلَي سزاءِ

ارٿ:- سنتن جو نندڪ بدزيبو ۽ ڪوڙهيو ٿئي ٿو. سنتن جي نندڪ کي (پرماتما) جي درگاهه ۾ سزا ملي ٿي.
[بگڙ = بگڙيل، ڪُسنتي، ڪوڙهيو.]

سَنتَ ڪا دوکي سدا سهڪائيٽيءِ
سَنتَ ڪا دوکي نہ مري نہ جيوائيٽيءِ

ارٿ:- سنتن جو نندڪ سديو دکن وچان سهڪي ۽ ڏڏا ساهه پيو کڻي. سنتن جو نندڪ نہ جيئي ٿو نہ مري ٿو (مطلب نہ جم جا دوت هن کي ستائين ٿا ۽ جيئرو ڇڏين ٿا ۽ نہ مارين ٿا.)

سَنتَ ڪي دوکي ڪي پُجيءِ نہ آسا
سَنتَ ڪا دوکي اُٺ چليءِ نِراسا

سنت ڪي دوکي ڪڇ اوڙڪ راڪن دار
دانڪ سنت پاوي تا لهي اپار .

ارت :- سنتن جي ننڍڪ ڪي ڪوبہ ٻچائنڊڙ ڪونهي . صاحب فرمائين ٿا ته جي سنتن کي وڻي ته اهڙي کي بہ ٻچائي سگهن ٿا . [اپار = ٻچائي سگهن ٿا .]

(٦)

سنت ڪا دوکي اڌ پلاء
جڻ جل بهون مڇلي تڙڦاء

ارت :- سنتن جو ننڍڪ انس ورلاپ ڪندو آهي ، جنهن ٻجهي پاڻي کانسواءِ تڙڦندي آهي . [پلاء = ورلاپ ڪري ، بهون = کانسواءِ .]

سنت ڪا دوکي ڀوکا نهي راجي
جڻ پاوڪ ايڌن نهي ڌراپي

ارت :- سنتن جو ننڍڪ ڏٻو بکيو رهي ٿو ، ڪٿي به ڍاپي نٿو ، جيئن باهه ڪٿرين ڪاٺين وڌڪ تر بہ ڪڏهين ڪين ڍاپندي . (مطلب ته ڪيترن ٻارڻ هوندي به ڪڏهين ڍاپي نٿو .) [راجي = ڍاپجي .]

سنت ڪا دوکي چٽي اڪيلا
جڻ بوئار تل کيت ماهہ دهيلا

ارت :- سنتن جي ننڍڪ کي اڪيلو ڦٽو ڪيو وڃي ٿو جنهن بہ ٻر ترن جي ڏاڻي سڱ کي دکي ڪري اڪيلو ڦٽو ڪيو وڃي ٿو . [بوئار = ترن جي کيت ۾ ڪڙڪ تر جي ٻوٽي جنهن مان ترن جي ٻڌران رکر نڪرندي آهي ؛ ڌهيلا = دکي .]

(٥)

سَنتَ ڪا دوکي آدَ بيچهہ تي توُتيءِ
سَنتَ ڪا دوکي ڪتيءِ ڪاجِ نہ پھوُچيءِ

ارٿ:- سنتن جو نندڪ اڌ عمر ۾ ئي تتي ٿوي ٿو، يعني ساري عمر نٿو ماڻي. سنتن جو نندڪ ڪو بہ ڪارج سڌ نٿو ڪري سگهي. [اڌ بيچهہ = عمر جي اڌ ۾ ئي.]

سَنتَ ڪي دوکي ڪَٿُر اُديان ڀرمائيءِ
سَنتَ ڪا دوکي اُجڙ پائيءِ

(۴)

سَنتَ ڪا دوکي سدا اَپوِتَ
سَنتَ ڪا دوکي ڪِسيءَ ڪا نهي مِتَ

ارٿ:- سنتن جو نندڪ سدئي اپوتر ۽ مليس هٿئي وارو آهي. سنتن جو نندڪ ڪنهنجو به مترُ بڻجي ڪونهي.

سَنتَ ڪي دوکي ڪَتُر ڏانُ لاڳي
سَنتَ ڪي دوکي ڪَتُر سڀ تياڳي

ارٿ: سنتن جي نندڪ کي (ڌرمراءِ وٽان) سزا ملي ٿي. سنتن جي نندڪ کي سڀ ڇڏيو سمجهي حڏي ڏين ٿا.

سَنتَ ڪا دوکي مَها اهنڪاري
سَنتَ ڪا دوکي سَدا بڪاري

ارٿ:- سنتن جو نندڪ وڏو اهنڪاري ٿئي ٿو. سنتن جو نندڪ هميشه وڪارن ۾ ڦاٿل ٿئي ٿو.

سَنتَ ڪا دوکي جَنمي مَريءَ
سَنتَ ڪي دوکنا سُکَ تي ٽريءَ

ارٿ:- سنتن جو نندڪ سدئي جنم مرڻ جي چڪر ۾ اچي ٿو. سنتن جي نندا ڪري مي جمو سکُ کان رهت ٿئي ٿو.

سَنتَ ڪي دوکي ڪَتُر ناهي ٺاءُ.
ناڪ سَنتَ ڀاوي تا لَئي ملاءِ

ارٿ:- سنتن جي نندڪ کي ڪٿي به ٺوڙاڻو ڪونهي. صاحب فرمائين ٿا ته جي سنت چاهين ته اهڙي نندڪ کي به پاڻ سان ملائي سگهن ٿا.

(٣)

سنت ڪا نندڪ مها آتتائي
سنت ڪا نندڪ کن ٽڪن نہ پائي

ارٿ :- سنتن جو نندڪ وڏي ۾ وڏو پاپي آهي. سنتن جو نندڪ کن ماتر بہ آرام نٿو پائي. [اتتائي == پاپي.]

سنت ڪا نندڪ مها هتيارا
سنت ڪا نندڪ پرميشر مارا

ارٿ :- سنتن جو نندڪ مها هتيارو آهي. سنتن جو نندڪ پرماتما جو ڌڪيل آهي. [مارا == ڌڪيل.]

سنت ڪا نندڪ راج تي هين
سنت ڪا نندڪ دکيا آر دين

ارٿ :- سنتن جو نندڪ سيڪنهن تيابہ کان خالي آهي. سنتن جو نندڪ سديو دکي ۽ پراڌين رهي ٿو. [هين == خالي.]

سنت ڪي نندڪ ڪئہ سرب روڳ
سنت ڪي نندڪ ڪئہ سدا بجوڳ

ارٿ :- سنتن جي نندڪ کي سيڪنهن قسم جا روڳ ويڙهي وڃن ٿا. سنتن جي نندڪ کي سديو وڇوڙي جو دک يوڳڻو پوي ٿو. [بجوڳ == ونجوڳ، وڇوڙو.]

سنت ڪي نندا دوکہ مہ دوکہ
نانڪ سنت پاوي تا اسڪا ڀي هوءِ موکہ.

ارٿ :- سنتن جي نندا ڪرڻ وڏو دوش ۽ مها پاپ آهي. صاحب فرمائين ٿا تہ جي سنت کي وڻي تہ اهڙي جيو جو بہ موکيہ ٿي سگهي ٿو. [دوکہ == دوش، پاپ.]

ارٿ:- سنتن تي دوش لڳائڻ ڪري جمو جو منهن ڦرٽي ٿو يعني ڏنگو ڦڏو ٿئي ٿو (جيئن لڪڻي جي مرض ۾ ٿيندو آهي.) سنتن تي دوش لڳائڻ ڪري جمو سڀو ڏيهن ڪانءَ وانگر ٻيو اجائي ٽان ٽان ڪري.

سنتن ڪي دوکن سرپ جون پاه
سنت ڪي دوکن ترگد جون ڪرماه

ارٿ:- سنتن تي دوش لڳائڻ ڪري جمو نانگ جي جوڻ پراپت ڪري ٿو. سنتن تي دوش لڳائڻ ڪري جمو ڪمنش وغيره جون ننڍيون ۽ ليچ جوڻيون پراپت ڪري ٿو.

سنتن ڪي دوکن ترشنا مهه جلي
سنت ڪي دوکن سڀ ڪو ڇلي

ارٿ:- سنتن تي دوش لڳائڻ ڪري جيو ترشنا روپي باه ۾ جلي ٿو. سنتن تي دوش لڳائڻ ڪري جيو (ڪتي ۽ ٻاڪنڊي تي) سڀ ڪنهن کي لڳي ٿو. [حلي = لڳي ٿو.]

سنت ڪي دوکن تيجه سڀ جاه
سنت ڪي دوکن نيچه نيچاه

ارٿ:- سنتن تي دوس لڳائڻ ڪري جيو جو سارو پرتاپ ناس ٿي وڃي. سنتن تي دوش لڳائڻ ڪري جيو نيچن ۾ نيچ ٿي پوي ٿو.

سنت دوکي ڪا ٿانءُ ڪو ناهِ
نانڪ سنت ڀاوي تا اوءِ ڀي ڪت پاهِ.

ارٿ:- سنتن تي دوش لڳائڻ ڪري جيو لاءِ ڪٿي ۾ ٺڪاڻو ڪونهي. صاحب فرمائين ٿا ته سنتن کي جي وڻي ته اهڙو نندڪ ۾ سنتن ڪريا سان مڪتيءَ کي پراپت ڪري سگهي ٿو.

سَنتَ ڪيِ دُوکَنِ سُکر سَبُ جاءِ
سَنتَ ڪيِ دُوکَنِ نَرڪَ مهِ پاءِ

ارٿ:- سنتن تي دوش لڳائڻ ڪري جيو جــو سڀ سک ناس ٿي وڃي ٿو. سنتن تي دوش لڳائڻ ڪري جيو نرڪ ۾ پوي ٿو.

سنت ڪيِ دُوکَنِ مَتِ هوءِ مَلين
سَنتَ ڪيِ دُوکَنِ سوڀا تي هين

ارٿ:- سنتن تي دوش لڳائڻ ڪري جيو جي مت ملين ٿي پوي ٿي. سنتن تي دوش لڳائڻ ڪري جيو جي ساري ناموس جت ٿئي ٿي.

سَنتَ ڪي هَتي ڪَتُر رکيِ نَ ڪوءِ
سَنتَ ڪيِ دُوکَنِ ٿانَ ڀرِشٽ هوءِ

ارٿ:- سنتن وٽان ڌڪيل جيو کي ڪو به بچائي نٿو سگهي. سنتن تي دوش لڳائڻ ڪري جيو پنهنجي آستان تان ڀڄڙو ٿي ڪري ٿو. [هتي = هٽيل، ماريل، ڌڪيل.]

سنت ڪرپالَ ڪرپا جي ڪريِ
نانڪ سَنتَ سَنگ نندڪ ڀي تريِ.

ارٿ:- صاحب فرمائين ٿا ته جي ڪرپال سنت ديا جي نظر ڪٽي ڪن، ته نندڪ جيو به سنتن جي سنگ ۾ رهي پار پوي ٿو.

(٢)

سَنتَ ڪيِ دُوکَنَ تي مُکُ ڀوي
سَنتَن ڪيِ دُوکَنِ ڪاڳ جِئُر لويِ

ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਉਠਿ ਚਲੈ ਨਿਰਾਸਾ ॥ ਸੰਤ ਕੈ ਦੋਖਿ ਨ ਤ੍ਰਿਸਟੈ ਕੋਇ ॥
ਜੈਸਾ ਭਾਵੈ ਤੈਸਾ ਕੋਈ ਹੋਇ ॥ ਪਇਆ ਕਿਰਤੁ ਨ ਮੇਟੈ ਕੋਇ ॥
ਨਾਨਕ ਜਾਨੈ ਸਚਾ ਸੋਇ ॥ ੭ ॥ ਸਭ ਘਟ ਤਿਸਕੇ ਓਹੁ ਕਰਨੈਹਾਰੁ ॥
ਸਦਾ ਸਦਾ ਤਿਸ ਕਉ ਨਮਸਕਾਰੁ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਰਹੁ ਦਿਨੁ
ਰਾਤਿ ॥ ਤਿਸਹਿ ਧਿਆਵਹੁ ਸਾਸਿ ਗਿਰਾਸਿ ॥ ਸਭੁ ਕਛੁ ਵਰਤੈ
ਤਿਸਕਾ ਕੀਆ ॥ ਜੈਸਾ ਕਰੇ ਤੈਸਾ ਕੋ ਥੀਆ ॥ ਅਪਨਾ ਖੇਲੁ ਆਪਿ
ਕਰਨੈਹਾਰੁ ॥ ਦੂਸਰੁ ਕਉਨੁ ਕਹੈ ਬੀਚਾਰੁ ॥ ਜਿਸਨੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੈ ਤਿਸੁ
ਆਪਨ ਨਾਮੁ ਦੇਇ ॥ ਬਡਭਾਗੀ ਨਾਨਕ ਜਨ ਸੇਇ ॥ ੮ ॥ ੧੩ ॥

سلوڪ

(سنتن جي سرن ۽ نندا جو ڦل)

سنت سرڻ جو جن پري، سو جن اڌرڻ هار
سنت ڪي نندا نانڪا، ٻهر ٻهر اوتار.

ارٿ :- جو جيو سنتن جي سرڻ پوي ٿو، سو ئي ڀو سنسار ساگر مان ترڻ هار ٿئي ٿو. صاحب فرمائين ٿا ته سنتن جي نندا ڪري جيو جنم مرڻ جي ڦيري ۾ اچي ٿو.

آشٽپدي (١٣)

(سنتن تي دوش لڳائڻ جو بد نتيجو)

(١)

سنت ڪي دوکن آرجا گهٽي
سنت ڪي دوکن جم تي نهي ڇٽي

ارٿ : سنتن تي دوش لڳائڻ ڪري جيو جي عمر گهٽجي ٿي. سنتن تي دوش لڳائڻ ڪري جنم مرڻ کان ڇٽي نٿو سگهجي. [١ دوکن = دوش يا ڏوھ لڳائڻ.]

ਪਾਹਿ ॥ ੨ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ ਮਹਾ ਅਤਤਾਈ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ ਖਿਨੁ ਟਿਕਨੁ ਨ ਪਾਈ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ ਮਹਾ ਹਤਿਆਰਾ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ ਪਰਮੇਸਰਿ ਮਾਰਾ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ ਰਾਜ ਤੇ ਹੀਨੁ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ ਦੁਖੀਆ ਅਰੁ ਦੀਨੁ ॥ ਸੰਤ ਕੇ ਨਿੰਦਕ ਕਉ ਸਰਬ ਰੋਗ ॥ ਸੰਤ ਕੇ ਨਿੰਦਕ ਕਉ ਸਦਾ ਬਿਜੋਗ ॥ ਸੰਤ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਦੋਖ ਮਹਿ ਦੋਖੁ ॥ ਨਾਨਕ ਸੰਤ ਭਾਵੈ ਤਾ ਉਸਕਾ ਭੀ ਹੋਇ ਮੋਖੁ ॥ ੩ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਸਦਾ ਅਪਵਿਤੁ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਕਿਸੈ ਕਾ ਨਹੀ ਮਿਤੁ ॥ ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕਉ ਡਾਨੁ ਲਾਗੈ ॥ ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕਉ ਸਭੁ ਤਿਆਗੈ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਮਹਾ ਅਹੰਕਾਰੀ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਸਦਾ ਬਿਕਾਰੀ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਜਨਮੈ ਮਰੈ ॥ ਸੰਤ ਕੀ ਦੂਖਨਾ ਸੁਖ ਤੇ ਟਰੈ ॥ ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕਉ ਨਾਹੀ ਠਾਉ ॥ ਨਾਨਕ ਸੰਤ ਭਾਵੈ ਤਾ ਲਏ ਮਿਲਾਇ ॥ ੪ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਅਧ ਬੀਚ ਤੇ ਟੂਟੈ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਕਿਤੈ ਕਾਜਿ ਨ ਪਹੂਚੈ ॥ ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕਉ ਉਦਿਆਨ ਭ੍ਰਮਾਈਐ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਉਝੜਿ ਪਾਈਐ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਅੰਤਰ ਤੇ ਥੋਥਾ ॥ ਜਿਉ ਸਾਸ ਬਿਨਾ ਮਿਰਤਕ ਕੀ ਲੋਥਾ ॥ ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕੀ ਜੜ ਕਿਛੁ ਨਾਹਿ ॥ ਆਪਨ ਬੀਜਿ ਆਪੇ ਹੀ ਖਾਹਿ ॥ ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕਉ ਅਵਰੁ ਨ ਰਾਖਨਹਾਰੁ ॥ ਨਾਨਕ ਸੰਤ ਭਾਵੈ ਤਾ ਲਏ ਉਬਾਰਿ ॥ ੫ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਇਉ ਬਿਲਲਾਇ ॥ ਜਿਉ ਜਲ ਬਿਹੂਨ ਮਛੁਲੀ ਤੜਫੜਾਇ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਭੂਖਾ ਨਹੀ ਰਾਜੈ ॥ ਜਿਉ ਪਾਵਕੁ ਈਧਨਿ ਨਹੀ ਧ੍ਰਾਪੈ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਛੁਟੈ ਇਕੇਲਾ ॥ ਜਿਉ ਬੂਆੜੁ ਤਿਲੁ ਖੇਤ ਮਾਹਿ ਦੁਹੇਲਾ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਧਰਮ ਤੇ ਰਹਤ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਸਦਾ ਮਿਥਿਆ ਕਹਤ ॥ ਕਿਰਤੁ ਨਿੰਦਕ ਕਾ ਧੁਰਿ ਹੀ ਪਇਆ ॥ ਨਾਨਕ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਥਿਆ ॥ ੬ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਬਿਗੜ ਰੂਪੁ ਹੋਇ ਜਾਇ ॥ ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕਉ ਦਰਗਹ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਸਦਾ ਸਹਕਾਈਐ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਨ ਮਰੈ ਨ ਜੀਵਾਈਐ ॥ ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕੀ ਪੁਜੈ ਨ ਆਸਾ ॥

۽ پاڻ ڳوڙهين ٿو. هزار ڪري ڪتين ٿـــر بـــہ لڪن ۽
ڊوڙين ٿو ۽ لڪ ڪري ماڻهي ٿر بہ نہ ڏاڍين ٿو. ۽ ڏ
ٿر هي پويتر، سنتوش ۾ آهي، ۽ نرمل آهي آهن، جي
سيني جي پيرن جي خاڪ آهن، ۽ چت اسٿر ڪري،
من ڪڪ جا پڪت آهن. هي پريو! تون مون تي ڪرپا
ڪر. تون ئي، هي سوامي، ست آهين. تنهنجو ئي
ڪيو سڀ سچ آهي، تنهنجو ئي روپ سندر آهي،
تنهنجي ئي باڻي نرمل آهي، تون ئي پوتر، تون ئي پوتر،
تون ئي پوتر. تون منهنجي گپت گپت ۾ ويهہ ۽ موکان
پنهنجو نام جپاءِ.

ਸਲੋਕੁ

ਸੰਤ ਸਰਨਿ ਜੋ ਜਨੁ ਪਰੈ ਸੋ ਜਨੁ ਉਧਰਨਹਾਰ ॥
ਸੰਤ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਨਾਨਕਾ ਬਹੁਰਿ ਬਹੁਰਿ ਅਵਤਾਰ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਆਰਜਾ ਘਟੈ ॥ ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਜਮ ਤੇ ਨਹੀ ਛੁਟੈ ॥ ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਸੁਖੁ ਸਭੁ ਜਾਇ ॥ ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਨਰਕ ਮਹਿ ਪਾਇ ॥ ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਮਤਿ ਹੋਇ ਮਲੀਨ ॥ ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਸੋਭਾ ਤੇ ਹੀਨ ॥ ਸੰਤ ਕੇ ਹਤੇ ਕਉ ਰਖੈ ਨ ਕੋਇ ॥ ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਥਾਨ ਭ੍ਰਸਟੁ ਹੋਇ ॥ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜੇ ਕਰੈ ॥ ਨਾਨਕ ਸੰਤ ਸੰਗਿ ਨਿੰਦਕੁ ਭੀ ਤਰੈ ॥ ੧ ॥ ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨ ਤੇ ਮੁਖੁ ਭਵੈ ॥ ਸੰਤਨ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਕਾਗ ਜਿਉ ਲਵੈ ॥ ਸੰਤਨ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਸਰਪ ਜੋਨਿ ਪਾਇ ॥ ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਤ੍ਰਿਗਦ ਜੋਨਿ ਕਿਰਮਾਇ ॥ ਸੰਤਨ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਮਹਿ ਜਲੈ ॥ ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਸਭੁ ਕੋ ਛਲੈ ॥ ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਤੇਜੁ ਸਭੁ ਜਾਇ ॥ ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਨੀਚੁ ਨੀਚਾਇ ॥ ਸੰਤ ਦੋਖੀ ਕਾ ਥਾਉ ਕੋ ਨਾਹਿ ॥ ਨਾਨਕ ਸੰਤ ਭਾਵੈ ਤਾ ਓਇ ਭੀ ਗਤਿ

۽ بلڪل سندر، اپار ۽ اسچرج روپ آهي. [انوپ = اُپما رهت، اسچرج روپ.]

نِرمَلَ نِرمَلَ نِرمَلَ تيري باڻي
گهٽِ گهٽِ سني سَروَن بکاڻي

ارٿ :- هي پريو! تنهنجي واڻي مها پوتر آهي ۽ هرڪو جيو اُها ڪنن سان ٻڌي ٿو ۽ زبان سان اُچاري ٿو. [سروَن = ڪن.]

پوتر پوتر پوتر پنيت
نام جپيۓ نانڪ من پريت.

ارٿ :- صاحب وينتي ڪري چون ٿا ته "هي پريو! پوترن ۾ پوتر تنهنجو نالو آهي، جو اسين اندر جي پيار سان جپيون ٿا."

اشٽپدي (١٢) جو سار

هي نانڪ، تنهنجو پريو سڀني کان وڏو ۽ سڀني کان ڏور آهي. هو پاڻ ئي ايڪ آهي پاڻ ئي انيڪ. هو پاڻ من ۾ آهي ۽ من هن ۾. سڀ آستان هن سان پرپور آهن. هنجي ئي حڪم سان سڀڪي ٿيو آهي. پوءِ هي پراڻي، اَيمان ڇا جو ٿو ڪرين؟ هي سڀ ڏن تنهنجو ڪڪر سمان آهي، هي سڀ پل تنهنجو هڏڪ ڪن ۾ ڀسم ٿي ويندو. پوءِ ڇو پاڻ جھڙو ٻئي ڪنهن کي نٿو سمجهين ۽ پاڻکي پلو ٿو چوائين. ايئن ته تنهنجا ٻنڌن ڪڏهين نه ٽٽندا، ايئن ته توکي نرڳ سرڳ جا ڦيرا ڦرڻا پوندا. اِنهن ڪرياڻن، اِنهن تپشاڻن، اِنهن جتنن مان ڇا ورندو، جي اندر ۾ اهنڪار ڌرين ٿو ۽ مايا جي موهه ۾ مگن رهين ٿو. انيڪ وشيون ڀوڳين، ته ٻه پين وشين

ارٿ :- جڏهن تون ڪالسواءِ ڪجهه ٻي سگهين ٿو؟ هر هنڌ اهو ڪؤڙي آهي.

اپني پلت آپ ڪرتي دار

ڪؤتڪ ڪري رنگ اپار

ارٿ :- پنهنجا کيل پرڀو پاڻ ئي ڪندڙ آهي. هو انيڪ نمونن ۾ پنهنجا کيل ڪري ٿو.

من مهه آپ من اپني ماهه

نانڪ قيمت ڪهڻ نہ جاءِ.

ارٿ :- جيو جي من ۾ پرڀو پاڻ وسي ٿو ؛ جيو جو من وري منجهس وسي ٿو. صاحب فرمائن ٿا تہ اهڙي پرڀوءَ جي قيمت ڪٿي نٿي سگهجي.

(۸)

ست ست ست پرڀ سوامي

گرپرساد ڪني وکياني

ارٿ :- پرڀو جڳ جو مالڪ سدائين سچ آهي. ڪنهن وڏي، گورو جي ڪرپا دواران اُن جي واکاڻ ڪئي آهي.

سچ سچ سچ سڀ ڪينا

ڪوٽ مڌ ي ڪني برلي چينا

ارٿ :- پرڀوءَ جيڪي ڪيو آهي، سو سڀ سچ ئي سچ آهي. ڪروڙن ۾ ڪو ڪو جيو آهي، جنهن سڃاتو آهي.

ڀلا ڀلا ڀلا تيرا روپ

اَت سندر اپار انوپ

ارٿ :- هي پرڀو! تنهنجو روپ سرينشٽ کان سرينشٽ آهي

ارٿ :- برين جيڪي ڪيو آهي، سو پنهنجي مؤج سان ڪيو آهي. هو سيني کان پري آهي تہ وري سيني سان انگ سنگ بہ آهي. (مطلب تہ اگيان ڪري اسين هنکي دور ڄاڻون ٿا، مگر هو اسان سان انگ سنگ آهي.)

بُوجهيءِ ديکيءِ ڪريءِ بيبيڪ
آپهِ ايڪ آپهِ انيڪ

ارٿ :- برين پاڻ سمجهي ٿو، ڏسي ٿو ۽ ويچار ڪري ٿو. هو پاڻ ئي هڪ آهي ۽ پاڻ ئي انيڪ آهي. (انيڪ انهيءَ سبب ڪري آهي جو هو سڀ ۾ وياپڪ رهي ٿو.)

مريءِ نہ بنسيءِ آويءِ نہ جاءِ
نانڪ سدهي رهيا سماءِ.

ارٿ :- برين نہ مري ٿو نہ ناس ٿئي ٿو ۽ نہ هو جنم مرڻ جي چڪر ۾ اچي وڃي ٿو. صاحب فرمائين ٿا تہ هو سديو ساريءَ سرشٽيءَ ۾ سمايو پيو آهي.

(٧)

آپ اُپديسيءِ سمجهيءِ آپ
آپي رچيا سڀ ڪيءِ ساٿ

ارٿ :- برين اُپديش بہ پاڻ ڏئي ٿو تہ سمجهي بہ پاڻ ٿو. سيني ۾ رچي يعني سمائجي بہ پاڻ رهيو آهي.

آپ ڪينو آپن بستار
سڀ ڪڇه اُسڪا اوهُ ڪرنيءِ هار

ارٿ :- هن پنهنجو پسارو پاڻ ئي ڪيو آهي. سڀڪجهہ هنجوئي آهي ۽ هو پاڻ ئي رچيندڙ آهي.

اُس تي ڀِن ڪهہ ڪڇه هوءِ
ٿان ٿننتر ايڪيءِ سوءِ

ارٿ:- سنتوکہ کانسواءِ ڪو بہ راضي ڪونہ ٿيو رهي؛ اُلٽندو سندس سڀ ڪم سپني جي خيال جيئان وئرٿ وڃن ٿا. [راڄيءِ = راضي رهي ٿو، ترپت ٿئي ٿو.]

نامَ رنگِ سرب سُکُ هوءِ

بڏ ڀاڳي ڪسيءِ پراپتِ هوءِ

ارٿ:- پربهو جي نام سان پريم رکڻ ڪري سڀ سک ٿا ملن. اهو نام وڏي ڀاڳ ڪري ڪنهن ورلي کي ٿو ملي.

ڪَرَن ڪراوَنَ آپي آپ

سدا سدا نانڪ هر جاپ.

ارٿ:- صاحب فرمائين ٿا تہ سپني ڪم جو ڪندڙ ۽ ڪرائيندڙ پربهو پاڻ آهي، انهيءَ پربهو کي سدا جپڻ گهرجي.

(٦)

ڪَرَن ڪراوَن ڪرنيءِ هارُ

اِس ڪيءِ هاٿِ ڪها بيچارُ

ارٿ:- سرشٽيءَ جو پيدا ڪندڙ ڪرتار ئي سڀ ڪم جو ڪندڙ ۽ ڪرائيندڙ آهي. هن ويچاري جيو جي هٿ ۾ ڇا آهي، جو ڪنهن ڳالهہ جو ويچار ڪري سگهي.

جيسي درِشٽِ ڪَري تيسا هوءِ

آپي آپِ پربهُ سوءِ

ارٿ:- پربهو جيو تي جهڙي نظر ڪري ٿو، تهڙوئي هو ٿئي ٿو. اُهو پربهو پاڻ ئي پاڻ هرجاءِ موجود آهي.

جو ڪڇُ ڪينو سُ اپنيءِ رنگِ

سڀ تي دور سڀهون ڪيءِ سنگِ

جَبَ ڏاري ڪوئو بِرِي ميتُ
تَبَ لَگُ بِچَلُ ناهي چيتُ

ارٿ :- جيستائين هي جيو ڪنهنکي ويري ۽ ڪنهنکي مترپيو سمجهي، تيستائين هن جو چت ڊرڙ نه ٿو رهي.

جَبَ لَگُ موهِ مَگَنَ سَنگِ ماءِ
تَبَ لَگُ ڌَرَمَ راءِ ديئي سزاءِ

ارٿ :- جيسين هي جيو مايا جي موه ۾ مگهن آهي، تيسين هنکي ڌرمراءِ سزا ڏئي ٿو.

پِرَبَ ڪِرِپا تي بَنڌَنَ تُوٽيءِ
گُورِ پرسادِ نانڪ هَمُ ڇُوٽيءِ .

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا ته پريو جي ڪرپا سان جيو جا بنڌن ٽٽيو پون ٿا ۽ گوروءَ جي ڪرپا سان هنجو اهنڪار دور ٿي وڃي ٿو.

(٥)

سَهَسَ کَٽيءِ لَکِ ڪَوُ اُٺِ ڌاويءِ
ترِپتِ نه آويءِ مائيا پاڇِيءِ پاويءِ

ارٿ :- جيو جي حالت اها آهي، جو هزار ڪٽي تہ وري لکن پٺيان ڊوڙي. ڏؤڪيس تيئي ڪو نه رکو پيو مايا پٺيان ڀٽڪي.

آنڪَ ڀوگَ بِکيا ڪي ڪَرِيءِ
نهِ ترِپتاويءِ کَپِ کَپِ مريءِ

ارٿ :- جيو وشين جا انيڪ ڀوگ پيو ڀوگي، تہ به راضي نٿو ٿئي ۽ پاڻ کوهي کوهي نيٺ مري ٿو.

بِنا سنتوکِ نهي ڪوءُ راجيءِ
سُپنَ منورَٿَ بِرِٿي سَبَ ڪاجيءِ

اَنِڪَ جَتَنَ ڪَرِ آتمَ نهي دِروي
هَرِ دَرگهه ڪَهَه ڪَيسي گوي

ارت:- جڏهن جيو جو من انيڪ جتن ڪرڻ سان ڪومل نه ٿو ٿئي، سو هو اوتر هري پرماتما جي درٻار ۾ ڪيئن وڃي سگهندو؟ [دروئي == ڪومل ٿئي ٿو.]

آپس ڪَهُ جو ڀلا ڪهاوي
تسهه ڀلائي نڪٽ نه آوي

ارت:- جو جيئُ پاڻکي چڱو ٿو چوائي، تنهن جيو جي ويجهو ڪڏهن به ڀلائي نه ايندي يعني جو ڪو پاڻ ڪم اصل نه ڪندو. [نڪٽ == ويجهو.]

سرب ڪي رين جاڪا مَنُ هوء
ڪَهُ نانڪ تاڪي نرمل سوء.

ارت:- صاحب فرمائين ٿا ته جڏهن جيو جو من سڀني جي چرن جي خاڪ ٿي رهي ٿو، تڏهن سو نِرمل پوتر آهي. [سوء == سو نِرمل.]

(٤)

جَب لَگُ جاني مجهه تي ڪڇهه هوء
تب اِس ڪَهُ سُکُ ناهي ڪوء

ارت:- جيستائين جيو سمجهي ٿو ته مون مان ڪجهه ٿيندو، ستائين هن کي به سک پراپت نه ٿو ٿئي.

جب اِهُ جاني ميِ ڪڇهه ڪرتا
تب لَگُ گرڀ جوني مهه ڦرتا

ارت:- جيستائين جيو سمجهي ٿو ته مان ڪجهه ڪريان ٿو، تيستائين هو گرڀ جي جونين ۾ ڀٽڪي ٿو.

سَبَ تي آپَ جاڻيِ ٻُڌَوَنتُ
کِنِ مهرِ هوءِ جاءِ پسمنتُ

ارٿ :- جو جيؤ پاٺکي سڀ ڪان ڀاوان ٿو سمجهي، تنهن کي سمجهڻ گهرجي ته هوڪ ڪن ڀر رکر ٿي ويندو.

ڪسيِ نر بَديِ آپِ آهنڪاري
ڌَرمَ راءِ تِسُ ڪَريِ خواري

ارٿ :- جو جيؤ ڪنهنکي ٻئي ڀاڻ جهڙو نٿو سمجهي ۽ ڀاڻ اهنڪاري ٿي رهي ٿو، تنهنکي ڌرم راجا خراب خوار ڪري ٿو.
[بديِ = ڇوي، گهٽي، سمجهي.]

گور پرسادِ جاڪا مِٽيِ آيمانُ
سو جنُ نانڪ ڌرگهہ پروانُ.

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا ته جنهن جيو جو گوروءَ جي ڪرپا سان آيمان دور ٿي وڃي ٿو، سوئي ڀڳت جن، پرماتما جي دربار ۾ قبول ٿئي ٿو.

(٣)

ڪوٽِ ڪَرمَ ڪَريِ هئُ ڌاري
سرمُ پاويِ سگلي برٿا ري

ارٿ :- جو جيؤ ڪروڙين ڇڱا ڪرم ڪري ٿو ۽ هوڻي داري ٿو، سو ڪشٽ سهي ٿو ۽ هنجا سڀ ڇڱا ڪم وئرٿ وڃن ٿا. [سرم = ڪوشش، ڪشٽ.]

آنڪ تپسيا ڪري آهنڪَر
نرڪ سُرگہ ڦرِ ڦرِ آوتار

ارٿ :- جو جيؤ اهنڪار سان انيڪ تپشائون ڪري ٿو، سو نرڪ ۽ سرگہ ڀوڳي ٿو ۽ وري وري جنم وٺي ٿو.

آپس ڪئُو ڪرمونت ڪهاوي
جنم مري ٻهه جون ڀرماوي

ارٿ:- جو جيوُ پاڻکي ڪَمن ڪمن جو ڪندڙ سڏائي ٿو،
سو جيوُ ڄمي ۽ مري ٿو ۽ گهڻين جونين ۾ ڀٽڪي ٿو.

ڏنَ ڀؤُم ڪا جو ڪري گمان
سو مؤرکُ انڌا اگيانُ

ارٿ:- جو جيوُ ڏن ۽ زمين جو ايمان ٿو ڪري، سو جيوُ
مورکُ، انڌو ۽ اگياني آهي. [ڀؤم = زمين.]

ڪرِ ڪرپا جسڪي هردي غريبي بساوي
نانڪ ايٿا مڪت آگي سکُ پاوي.

ارٿ:- صاحب ورمائس ٿا ته جنهن جي هردي ۾ پرڀو ڪرپا
ڪري غريبي وسائي ٿو، سو هن لوڪ ۾ سک ۽ پرلوڪ ۾ مڪتي
پائي ٿو.

(٢)

ڌنونتا هوءِ ڪر گرباوي
ترط سمان ڪڇه سنگ نه جاوي

ارٿ:- جو جيوُ ڌاوڪار ٿي ايمان ڪري ٿو، تنهنکي
سمجهڻ گهرجي ته ڪا به شيءِ ڪک ماتر به ساڻس سنگ ڪين
هلندي. [ترط = ڪک.]

بهُ لشڪرُ مانکهُ اوپر ڪري آس
پل ڀيتر تاڪا هوءِ بناس

ارٿ:- جو جيوُ ٻهڪو آسرو گهڻي لشڪر ۽ ماڻهن تي رکي
ٿو، تنهنکي سمجهڻ گهرجي ته هڪ گهڙي اندر سڀ ناس ٿي ويندا.

سري امرتسر وٺي هلان. پوءِ هو ٻئي سڪرَ ۾ مسڪينو گڏجي سري امرتسر آيا. جنهن وقت هو صاحبن وٽ اچي پهتا، تنهن وقت صاحبن ”سري سکمني صاحب“ جي ٻارهين آشٽپدي رچي پوري ڪئي هئي ۽ ٻارهين جو سلوڪ اُچارڻ ۾ هئا. ايندي شرط اِهي ٻئي ستگورن جي چرڻن تي ڪري پيا ۽ پوءِ هٿ ٻڌي سامهون بيهي رهيا. ستگورو اُن وقت نهايت پرسن ٿيا ۽ هيٺيون سلوڪ اُچاريائون:-

”سُکي بَسئِ مَسڪينِيَا، آپُ نِوارِ تَلي
بَڏي بَڏي اَهنڪارِيَا، نانڪ گَرَبِ گَلي.“

ارٿ:- شل مسڪينو سکي رهي، جنهن هيٺاهين وٺي، پاڻکي تري ۾ ڪٽي ڇڏيو. صاحب فرمائين ٿا ته وڏا وڏا اهنڪاري جيڪي آهن، سي پنهنجي هٺ ۾ ڳري ناس ٿي وڃن ٿا.

آشٽپدي (۱۲)

(هي پراڻي، ايمان ڇا جو تو ڪرين؟)

(۱)

جِسُ ڪئِ اَنتَرِ راجَ اَبِمانُ
سو نَرَڪَ پاتي هووَتِ سُئانُ

ارٿ:- جنهن جيو کي پنهنجي راڄائيءَ جو ايمان آدي، سو جيئُ نرڪ ۾ ڪتي جي جون پائي ٿو. [سُئان == ڪتو.]

جو جانئِ مئِ جوبنوَنتُ
سو هووَتِ بِشٽا ڪا جنتُ

ارٿ:- جو جيو سمجهي ٿو ته مان جوان آهيان، سو جيئُ گند جو ڪينئون ٿئي ٿو.

خيال آيس تہ سڪو ڙو مسڪيني ماڻهوءَ جي ڳهت ۽
اچي ويٺا آهن، جنهنڪري جو لوڪن ۽ پنهنجي ڌار جي
ڪابہ پرواھ نہ ڪري. پوءِ جو ٻئي اِشنان ڪري اچي
ميدان تي نڪتا. جڏهين وقت اچي پڳو، تہ جوڌاري
ميدان تي بادشاھ سلامت ۽ سندس امير اُمراءَ ۽ ٻي
ڪيتري خلق اچي ويٺي، تڏهين ڍنڍورو ڏياري اچي ڍنڍورو
ڏنو ۽ وڏي آواز سان سڏ لڳو تہ آهي ڪو جوڌو جوان،
جو مسڪيني سان ڪشتي ڪري؟ اوڏيءَ مهل هيءَ
سکہ، جو سڙيو ۽ بلڪل لڏل هو، سو هاڻ لڪڙي آيو ۽
چيائين تہ مان مسڪيني سان مقابلو ڪندس. اهو
ٻڌي سڀ حاضرين مٿس کلڻ لڳا. هي ڪهڙي ڪتيءَ
ڪنيو آئس، جو مسڪيني سان ٿو لڙي. پوءِ مسڪيني ۽
سکہ جي وچہ ڪشتي شروع ٿي. ڪجهہ وقت ٽائين ٻئي
پاڻ ۾ جنبيا پيا هوا. آخرڪار وڃي موجب مسڪيني اهڙي
ڪيڏ ڪئي، جو پاڻ پٽ تي ڪري پيو. سڀ تماشبين
تپرس ۽ پڇڻ لڳا. جي ڏيءُ تہ حيرت جو ڪيل تي
ڇڪو، جو ڪ جيتامڙي ڳهڙي پربت کي ليٽائي وڏو
آهي پهڃاڻا سکہ کي وڏي مان شان سان بادشاھ سلامت
وٽ وٺي ويا، جنهن ڪيس پنجہ سؤ روپين جي ڳوٿري
انعام طور ڏني ۽ چيائينس تہ شاباس ڇيڪي، جو جهڙي شير کي
ليٽائي وڌو اٿيئي. پوءِ ڪيترن ماڻهن پڻ سکہ کي
واڌايون ڏنيون. سکہ پنهنجي پاڻ سان ڳالهہ ڪري آيو، جتي
مسڪينو ماڻهو بہ اچي ڪڏيس ۽ ۽ چيائينس تہ پيارا،
مون تہ پنهنجو واعدو پاريو، هاڻي تنهنجو وارو آهي.
سکہ ڏني تہ آءٌ حاضر آهيان، ڀل تہ جيڪڏهين تو کي

جو وجهہ نہ ملندو." تنهن تي متاري مڙس وراڻي ڏنيس تہ "پيارا، ڪيڏانهن مسڪينو، ڪيڏانهن تون! ڪيڏانهن شينهن، ڪيڏانهن ٻڪري! شايد حياتيءَ مان ڪڪ تو ڏسجين يا ٻڌي ڦري ويٺي اٿيئي، نہ تہ جيڪر اهڙو خيال مور نہ ڪرين. گورمکہ جواب ڏنو تہ ڀائي، آءٌ پنهنجي اندر جو حال توسان ڪيئن اوريان. متاري مڙس کي اُڻ تڻ ٿي تہ گورمکہ ڪان پڇان تہ توسان ڪهڙي ويڌن آهي، جو سر تان تو آهو ڪڍين. تنهنڪري چيائينس تہ پيارا، حجاب نہ ڪر، ائين سمجهہ تہ مان تنهنجو سڳو ڀاءُ آهيان. توکي جيڪي دل ۾ هجي، سو بنا شڪ شبہ چئي ڏي. پوءِ گورمکہ ساري ڪهاڻي متاري مڙس کي ٻڌائي، جا ٻڌي متاري مڙس جي من ۾ اُمنگ جاڳيو ۽ چوڻ لڳو تہ "هي پيارا، جس هجيئي! تو جهڙا صدقي سکہ ٿوليا لڀن. تنهنجو پريم ڏسي مونکي بيحد خوشي ٿي آهي. توکي خبر نہ هوندي تہ مان ڪير آهيان. آءٌ اُهو شخص آهيان، جنهن سان ڪشتي وڙهڻ جو تو اراده ڪيو آهي. ڇڪو ٿيو جو اسين هن کوهہ تي گڏ ياسون. هاڻي جلدي اشنان ڪري وڃ ۽ ڪشتي گاهہ تي اچ. مان مردانو انجام تو ڪريان تہ جنهن مهل تون مونسان ڪشتي وڙهڻ لاءِ نڪري نروار ٿيندين، تنهن مهل مان اتڪل ستڪال ڪري پاڻيهي ڪري پوندس. پوءِ تون انعام ڪٽي صاحبن ڪي پيتا موڪلجہ، پر شرط اِهو اٿيئي تہ سوبہ ڪانپوءِ تون مونکي گورو صاحبن جو درشن ڪرائيندين. سکہ اِهو شرط وڏي خوشيءَ سان قبول ڪيو. دل ۾ اهوئي

جو، تنهن جو لدي ته جن پڙن کيو ته پاڻ وٽڻي ته
پٿسن جي پوراڻي ڪندس. جيئن جو انهن خيالن ۾
وينو جو، تيئن آن وقت سندس ڪهرجي ويجهو ڪ
ڍنڍورچيءَ ڍنڍورو اچي ڏنو، ته اچ بادشاه سلامت جي
حڪم سان ڪشتي ڪام تي وڏو ملاکڙو لڳندو. اُتي
مشهور مالهي مسڪينو به ايندو. بادشاھ جو فرمان آهي
تہ جيڪو مسڪيني کي جيتيندو، تنهنکي پنج سؤ
روپيا انعام طور ملندا؛ جيڪو ڪرائيندو، تنهنکي پڻ
پنجويهہ روپيا انعام ملندا. ڍنڍورو ٻڌي جيءَ جدڙي
سکر دل ۾ چوڻ لڳو تہ ”مسڪيني ماليءَ جو مت
بيشڪ ڪو ڪونهي. ڪنهنکي آهي اهڙي جرئت؛ ڀل
جو ڪيس دسي سگهي. پيالي وڏا وڏا پهلوان ٻرڪانٽس
ڪو ڪائيندا آهن سو مون جهڙو ضعيف ؛ ٿر ڀل هنجي
اڳيان ڪهڙي سٽ جهلي سگهندو. پر تہ، مان ڀالل
آهيان سڪوروءَ جي ڪرپا سان مونکي اهڙي ته شڪتي
ملندي، جو ڪ مسڪينو ڇا، پر سوين مسڪينا مان
ليتائي ڇڏيندس.“ ويسام ڪري سکر کي اهڙو تہ
اوڏيءَ مهل ڀل ٿيو، جو سمجهائين ٿي تہ منهنجي
سامهون ڪو به سورهيو بيهي نہ سگهندو. پوءِ جو ٻيو واري
کوه تي اشنان ڪرڻ ويو، انهي ڪاءِ تہ ڏاڍو توانو ٿي
ڪشتي ڪام تي وڃان. کوه تي ڪنهن مڪاري مڙس
اڳيئي ويٺي اشنان ڪيو، جنهنکي ڏسي سکر چيو تہ
”پيارا، ڀلائي ڪري توڻ ٿورو ترس ته مان پهرين اشنان
ڪري وڃان، جو جو مونکي ملاکڙي تي وڃڻو آهي. جي
[illegible]ندي تہ مونکي مسڪيني ماليءَ سان ڪشتي وڙهڻ

ارٿ:- صاحب فرمائين ٿا ته جي شخص غريب سڀاءَ جا
آهن ۽ پنهنجو آپا ڀاو تياڳي ڇڏي ٿا ته ٿين ٿا، سي سکي آهن؛
باقي وڏا وڏا اهنڪاري جيو پنهنجي مت ۾ ئي ڳريو ناس
ٿيو وڃن.

نوٽ:- مٿئين سلوڪ جي اُٿانڪا ڪي
ٽيڪاڪار هن طرح ٿا ڏين:-

هڪ لنگا کو سک سري گورو ارجن صاحب جن
وٽ ويو ۽ هٿ ٻڌي وينتي ڪيائين ته "هي دين دیال!
اوهين ڪرپا ڪري مونکي سچي صدقي سک جو
درسن ڪرايو." اهي لفظ ٻڌي گرو صاحب مرڪي
فرمايو ته پيارا، اسين تنهنجي سڪ اوس پوري ڪنداسون.
ائين چئي گورو صاحب کيس هڪ چٺي لکي ڏني ۽
فرمايائون ته "هيءَ چٺي اسانجي فلاڻي سک وٽ کڻي
وڃ، جو لاهور ۾ رهندو آهي." چٺي سوکيي ڪري
سک صاحب کان موڪلائي لاهور روانو ٿيو. جڏهين
اُتي پهتو، تڏهين اُنهي گورمک سک جي پڇا ڪيائين ۽
پتو لهي صاحب واري چٺي کيس ڏنائين. چٺي پڙهندي
هو نهال ٿي ويو ۽ چوڻ لڳو ته "سچا پاتشاه! هي بندو
اوهانجي وڏائيءَ جو ڪهڙو ورنن ڪري سگهندو؟ اوهانجون
پلايون وسرط جون نه آهن. آءٌ ته منهنجا وڏا ڀاڳ آهن،
جو اوهانجي پوتر هٿن جي چٺي مون لماڻي کي
ملي آهي." پوءِ هو گوروءَ وٽان آيل سک کي گهڻي
پريم سان گڏيو ۽ سندس شيوا پاليءَ پٽ ڪيائين.
صاحب چٺيءَ ۾ لکيو هو ته اسانجي قاصد کي پنجسؤ
روپيا پيتا طور ڏج. جيتوڻيڪ سک کي ڪاڏي الاءِ مس

ਲਖ ਕਉ ਉਠਿ ਧਾਵੈ ॥ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਨ ਆਵੈ ਮਾਇਆ ਪਾਛੈ ਪਾਵੈ ॥
ਅਨਿਕ ਭੋਗ ਬਿਖਿਆ ਕੇ ਕਰੈ ॥ ਨਹ ਤ੍ਰਿਪਤਾਵੈ ਖਪਿ ਖਪਿ ਮਰੈ ॥
ਬਿਨਾ ਸੰਤੋਖ ਨਹੀ ਕੋਊ ਰਾਜੈ ॥ ਸੁਪਨ ਮਨੋਰਥ ਬ੍ਰਿਥੇ ਸਭ ਕਾਜੈ ॥
ਨਾਮ ਰੰਗਿ ਸਰਬ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ॥ ਬਡਭਾਗੀ ਕਿਸੈ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ॥
ਕਰਨ ਕਰਾਵਨ ਆਪੇ ਆਪਿ ॥ ਸਦਾ ਸਦਾ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਜਾਪਿ ॥ ੫ ॥
ਕਰਨ ਕਰਾਵਨ ਕਰਨੈਹਾਰੁ ॥ ਇਸਕੈ ਹਾਥਿ ਕਹਾ ਬੀਚਾਰੁ ॥ ਜੈਸੀ
ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰੇ ਤੈਸਾ ਹੋਇ ॥ ਆਪੇ ਆਪਿ ਆਪਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ ॥ ਜੋ
ਕਿਛੁ ਕੀਨੋ ਸੁ ਅਪਨੈ ਰੰਗਿ ॥ ਸਭ ਤੇ ਦੂਰਿ ਸਭਹੂ ਕੈ ਸੰਗਿ ॥ ਬੂਝੈ
ਦੇਖੈ ਕਰੈ ਬਿਬੇਕ ॥ ਆਪਹਿ ਏਕ ਆਪਹਿ ਅਨੇਕ ॥ ਮਰੈ ਨ ਬਨਸੈ
ਆਵੈ ਨ ਜਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਸਦਹੀ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ॥ ੬ ॥ ਆਪਿ
ਉਪਦੇਸੈ ਸਮਝੈ ਆਪਿ ॥ ਆਪੇ ਰਚਿਆ ਸਭ ਕੈ ਸਾਥਿ ॥ ਆਪਿ
ਕੀਨੋ ਆਪਨ ਬਿਸਥਾਰੁ ॥ ਸਭੁ ਕਛੁ ਉਸਕਾ ਓਹੁ ਕਰਨੈਹਾਰੁ ॥
ਉਸਤੇ ਭਿੰਨ ਕਹਹੁ ਕਿਛੁ ਹੋਇ ॥ ਥਾਨ ਥਨੰਤਰਿ ਏਕੈ ਸੋਇ ॥
ਅਪੁਨੇ ਚਲਿਤ ਆਪਿ ਕਰਣੈਹਾਰ ॥ ਕਉਤਕ ਕਰੈ ਰੰਗ ਅਪਾਰ॥
ਮਨ ਮਹਿ ਆਪਿ ਮਨ ਅਪੁਨੇ ਮਾਹਿ ॥ ਨਾਨਕ ਕੀਮਤਿ ਕਹਨੁ ਨ
ਜਾਇ ॥ ੭ ॥ ਸਤਿ ਸਤਿ ਸਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਆਮੀ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਿਨੈ
ਵਖਿਆਨੀ ॥ ਸਚੁ ਸਚੁ ਸਚੁ ਸਭੁ ਕੀਨਾ ॥ ਕੋਟਿ ਮਧੇ ਕਿਨੈ ਬਿਰਲੈ
ਚੀਨਾ ॥ ਭਲਾ ਭਲਾ ਭਲਾ ਤੇਰਾ ਰੂਪ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਅਪਾਰ ਅਨੂਪ ॥
ਨਿਰਮਲ ਨਿਰਮਲ ਨਿਰਮਲ ਤੇਰੀ ਬਾਣੀ ॥ ਘਟਿ ਘਟਿ ਸੁਨੀ
ਸ੍ਰਵਨ ਬਖਾਣੀ ॥ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪੁਨੀਤ ॥ ਨਾਮੁ ਜਪੈ
ਨਾਨਕ ਮਨਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥ ੮ ॥ ੧੨ ॥

سلوڪ

(غريب سپاهٔ وارو سد يو سکي آهي.)

سکي بسي مسڪينيا، آپ نوار تلي

بڏي بڏي آهنڪاريا، نانڪ گرب گلي.

ਸਲੋਕੁ

ਸੁਖੀ ਬਸੈ ਮਸਕੀਨੀਆ ਆਪੁ ਨਿਵਾਰਿ ਤਲੇ ॥
ਬਡੇ ਬਡੇ ਅਹੰਕਾਰੀਆ ਨਾਨਕ ਗਰਬਿ ਗਲੇ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਜਿਸਕੈ ਅੰਤਰਿ ਰਾਜ ਅਭਿਮਾਨੁ ॥ ਸੋ ਨਰਕ ਪਾਤੀ ਹੋਵਤ ਸੁਆਨੁ ॥ ਜੋ ਜਾਨੈ ਮੈ ਜੋਬਨਵੰਤੁ ॥ ਸੋ ਹੋਵਤ ਬਿਸਟਾ ਕਾ ਜੰਤੁ ॥ ਆਪਸ ਕਉ ਕਰਮਵੰਤੁ ਕਹਾਵੈ ॥ ਜਨਮਿ ਮਰੈ ਬਹੁ ਜੋਨਿ ਭ੍ਰਮਾਵੈ ॥ ਧਨ ਭੂਮਿ ਕਾ ਜੋ ਕਰੈ ਗੁਮਾਨੁ ॥ ਸੋ ਮੂਰਖੁ ਅੰਧਾ ਅਗਿਆਨੁ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਜਿਸਕੈ ਹਿਰਦੈ ਗਰੀਬੀ ਬਸਾਵੈ ॥ ਨਾਨਕ ਈਹਾ ਮੁਕਤੁ ਆਗੈ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ ॥ ੧ ॥ ਧਨਵੰਤਾ ਹੋਇ ਕਰਿ ਗਰਬਾਵੈ ॥ ਤ੍ਰਿਣ ਸਮਾਨਿ ਕਛੁ ਸੰਗਿ ਨ ਜਾਵੈ ॥ ਬਹੁ ਲਸਕਰ ਮਾਨੁਖ ਊਪਰ ਕਰੇ ਆਸ ॥ ਪਲ ਭੀਤਰਿ ਤਾਕਾ ਹੋਇ ਬਿਨਾਸ ॥ ਸਭ ਤੇ ਆਪ ਜਾਨੈ ਬਲਵੰਤੁ ॥ ਖਿਨ ਮਹਿ ਹੋਇ ਜਾਇ ਭਸਮੰਤੁ ॥ ਕਿਸੈ ਨ ਬਦੈ ਆਪਿ ਅਹੰਕਾਰੀ ॥ ਧਰਮਰਾਇ ਤਿਸੁ ਕਰੈ ਖੁਆਰੀ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਜਾਕਾ ਮਿਟੈ ਅਭਿਮਾਨੁ ॥ ਸੋ ਜਨੁ ਨਾਨਕ ਦਰਗਹ ਪਰਵਾਨੁ ॥ ੨ ॥ ਕੋਟਿ ਕਰਮ ਕਰੈ ਹਉ ਧਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰਮੁ ਪਾਵੈ ਸਗਲੇ ਬਿਰਥਾਰੇ ॥ ਅਨਿਕ ਤਪਸਿਆ ਕਰੇ ਅਹੰਕਾਰ ॥ ਨਰਕ ਸੁਰਗ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਅਵਤਾਰ ॥ ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਕਰਿ ਆਤਮ ਨਹੀ ਦ੍ਰਵੈ ॥ ਹਰਿ ਦਰਗਹ ਕਹੁ ਕੈਸੇ ਗਵੈ ॥ ਆਪਸ ਕਉ ਜੋ ਭਲਾ ਕਹਾਵੈ ॥ ਤਿਸਹਿ ਭਲਾਈ ਨਿਕਟਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਸਰਬ ਕੀ ਰੇਨ ਜਾਕਾ ਮਨੁ ਹੋਇ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਤਾਕੀ ਨਿਰਮਲ ਸੋਇ ॥ ੩ ॥ ਜਬ ਲਗੁ ਜਾਨੈ ਮੁਝ ਤੇ ਕਛੁ ਹੋਇ ॥ ਤਬ ਇਸ ਕਉ ਸੁਖੁ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ॥ ਜਬ ਇਹੁ ਜਾਨੈ ਮੈ ਕਿਛੁ ਕਰਤਾ ॥ ਤਬਲਗ ਗਰਭ ਜੋਨਿ ਮਹਿ ਫਿਰਤਾ ॥ ਜਬ ਧਾਰੈ ਕੋਊ ਬੈਰੀ ਮੀਤੁ ॥ ਤਬਲਗੁ ਨਿਹਚਲੁ ਨਾਹੀ ਚੀਤੁ ॥ ਜਬਲਗੁ ਮੋਹ ਮਗਨ ਸੰਗਿ ਮਾਇ ॥ ਤਬਲਗੁ ਧਰਮਰਾਇ ਦੇਇ ਸਜਾਇ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਬੰਧਨ ਤੂਟੈ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਾਨਕ ਹਉ ਛੂਟੈ ॥ ੪ ॥ ਸਹਸ ਖਟੇ

ارٿ:- جنھن پاڻي، پاڻيءَ ۾ ملي وڃي ٿو، تيئن من جو جي جوت يعني آتما، جوتي سروپ آتما ۾ سمائجي وڃي ٿي.

ميٽ گئي گون پائي بسرام
نانڪ پربھ ڪئي سد قربان.

ارٿ:- بيءِ جو جو جوڙمن ۾ ڀٽڪڻ بس ٿئي ٿو ۽ هو آرام پراپت ڪري ٿو. صاحب فرمائن ٿا تہ اسين اهڙي پربوءِ تان سدبو قربان وڃون ٿا.

آشٽپدي (۱۱) جو سار

هي نانڪ، رڳو اُهوئي هڪ آهي، ٻيو ڪو بہ نہ آهي ۽ اُهوئي پنهنجي پاسين سوامي آهي، ۽ اُهوئي انتر جامي. اُنهي جي ئي نيمن سان سيڪي اُپجي ٿو، اُنهي جي ئي نيمن سان سيڪو ملي ٿو ۽ اُنهي جي ئي نيمن موجب جوڙيون ملن ٿيون، ۽ هيءَ جيو، بهروپ وانگي، اليڪ ويس ڌاري ٿو. ڪڏهين تہ لڇي پيو، ڪڏهين تہ سمهي پيو ۽ ڪڏهين ڪروڌي، ڪڏهين نماڻو ۽ ڪڏهين راجا، ڪڏهين ٻيڪاري ۽ ڪڏهين ڏيائي، ڪڏهين اشنائي ۽ ڪڏهين هاٿي، ڪڏهين ماڪوڙي ۽ ڪڏهين آڀ کان مٿي، ڪڏهين پاتال کان هيٺ. هي نانڪ، پرمجي پلجي، ڏهہ ڏسائون نہ ڏوڙ، پرسچو پاڻ پروڙ، ۽ ساڌ سنگت ۾ من هڪ غريب نواز جي ڪرپا گهري، من تن ست نام سان رنگ ۽ گيان پرڪاش پراپت ڪري، جوت جوت سان اِئين ملاءِ، جيئن جل جل سان ملي.

ڏيکاري ڏئي ٿو. جيئن برہم کي ڄاڻي ٿو، تيئن ڪيس ٿاپي ٿو. [سوانگي — ناٿڪي.]

جو تِس پاوئي سوئي هوءِ
نانڪ دوُجا اَور نہ ڪوءِ.

آرٿ:- صاحب فرمائين ٿا تہ جيڪي اُن برہم کي ڄاڻي ٿو، سوئي ٿئي ٿو؛ اُن برہم کانسواءِ ٻيو ڪو بہ ڪونهي.

(٨)

ڪَبهوُن ساڌ سَنگَت اِہ پاوئي
اُس آستان تي ڦِر نہ آوئي

آرٿ:- هي جيو ڪڏهين ساڌ سنگت پراپت ڪري ٿو، جنهن آستان يعني ساڌ سنگت تان هو وري موٽ نہ ٿو ڪائي.

اَنتر هوءِ گيان پرگاس
اُس آستان ڪا نهي بِناس

آرٿ:- جنهجي اندر ۾ آتم گيان جو سوجهرو ٿئي ٿو. اهو ست سنگ روپي استان ڪڏهين بہ ناس نٿو ٿئي.

مَن تن نام رتي اِڪ رنگ
سَدا بسہِ پاربرهم ڪئي سنگ

آرٿ:- جنهجو من تن هڪ نام جي رنگ ۾ رتل رهي ٿو؛ هو سديو پاربرهم جي سنگ ۾ رهي ٿو.

جِئہ جل مہِ جَل آءِ کٽانا
تِئہ جوتي سنگِ جوت سمانا

(٧)

ڪَبهُون هوءِ پنڊِت ڪَري بکان
ڪَبهُون مون ڌاري لاوِئِ ڌِيان

ارٿ:- هي جيو ڪڏهين پنڊت ٿيو ڪٿائون ٻيو ڪري ۽ ڪڏهين وري مون ڌاري پرماتما جي ڌيان ۾ لڳي رهي ٿو.

ڪَبهُون تَٽ تِيرَٿ اِشنان
ڪَبهُون سِڌ ساڌِڪ مُکِ گيان

آرٿ:- ڪڏهين تيرٿن جي ڪنارن تي اشنان ٿيو ڪري ۽ ڪڏهين وري سڌ، ڪڏهين ساڌڪ ۽ ڪڏهين مک سان گيان ٿيو ڪٿي. [تٽ = ڪنارا.]

نوٽ:- "سِڌ" اُنهيءَ کي چئبو آهي، جنهن پنهنجي اندرين کي جيتيو هجي ۽ "ساڌڪ" اُنهيءَ کي چئبو آهي، جو اڃا گيان جي رستي تي هجي.

ڪَبهُون ڪيٽ هسٽ پتنگ هوءِ جِيئا
اَنِڪ جون ڀرمئي ڀرِ ميئا

ارٿ:- ڪڏهين ڪيڙين يا هاٿيءَ يا پوپٽ جي جون ۾ جيئي ٿو. هي ڀرم جو ماريل جيو اهڙي طرح ايڪ جونين ۾ ڀٽڪي ٿو. [هسٽ = هاٿي.]

ناناروُپ جِئُن سواگي دکاوئِ
جِئُن ڀِرڀ ڀاوئِ توئِ نچاوئِ

آرٿ:- جو ناٽڪين وانگي انيڪ ويس ۽ روپ ڌاري

پيو ڪري (يعني پيٽ پالڻ لاءِ ڪٿين جتن ڪري ٿو) ؛ ڪڏهين ڏس تہ غفلت جي ننڊ ۾ سمهيو پيو آهي.

ڪبهوُن ڪام ڪروڌ ٻڪرال
ڪبهوُن سرب ڪي هوت روال

آرٿ:- ڪڏهين تہ ڏاڍي ڪروڌ ۾ پرجي پيانڪ روپ بڻجي ٿو پوي ؛ ڪڏهين تہ وري سڀني جي چرنن جي خاڪ ٿيو پوي. (مطلب تہ ڏاڍو نماڻو ٿيو پوي). [ٻڪرال = پيانڪ ؛ روال — خاڪ، ڌوڙ.]

ڪبهوُن هوءِ بهئي بڌ راجا
ڪبهوُن بيکاري نيچ ڪا ساجا

آرٿ:- ڪڏهين تہ وڏو راجا بڻجي رهي ٿو؛ ڪڏهين تہ وري نيچ پينو بڻجو پوي. [بيکاري نيچ ڪاساجا = نيچ پينوءَ جو ساج يا ويس ڪري ٿو.]

ڪبهوُن آپ ڪيرت مهِ آوئي
ڪبهوُن پاڇا پاڇا ڪهاوئي

آرٿ:- ڪڏهين تہ نندا ۽ بدنامي جي جکر ۾ اچي وڃي ٿو ؛ ڪڏهين وري سڀڪو کيس چڱو چڱو پيو ڪوٺي.

جنہ پرڀ راکئي تِو هئي رهئي
گور پرساد نانڪ سچ ڪهئي.

آرٿ:- صاحب فرمائين ٿا تہ گوروءَ جي ڪرپا سان اسين سچ ٿا چئون تہ جيو کي جيئن پربهو رکي ٿو، تيئن ئي ٿو رهي.

أرت – مي وچارو جيو ت حڪم جو بندو آهي. جيڪي ڪي يعني پرماتما کي وڻي ٿو، سوئي ٿئي ٿو.

ڪبهوُن اُوچ نيچ مهِ بسيَ
ڪبهوُن سوگ هرکَ رنگ هسيَ

أرت :– مي وچارو جيو ڪڏهن وڏي پدوي تي پهچي ٿو ت ڪڏهن وري نيچ حالت کي وڃي رسي ٿو. مي جيو ڪڏهن ڏک ۾ آهي ته ڪڏهن وري سک ۾ کلي ٿو يعني خوش ٿئي ٿو.

ڪبهوُن نند چند بِيُهار
ڪبهوُن اُوڀ آڪاس پئيالُ

أرت :– مي جيو ڪڏهن برائي نندا پيو ڪري ت ڪڏهن وري برائي واکياڻ ۾ مشغول رهي ٿو. ڪڏهن ت آڪاس ۾ پيو وسي؛ ڪڏهن تہ وري پاتال ۾ پيو آهي. (ٻيو أرت :– ڪڏهن ت سياڻو پنڊت سمجهي ٿو؛ ڪڏهن ت وري مورکن ۾ مورک ٿئي ٿو. [نند = نندا؛ چند = واکياڻ.]

ڪبهوُن بيتا برهم بيچار
نانڪ آپ ملاوڻهار.

ارت :– ڪڏهن ت وري گيان وان ٿي برهم جو وچار پيو ڪري. صاحب فرمائين ٿا ت پرڀو پاڻ، جيون کي پاڻسان ملائي ٿو. [بيتا = گيان وان.]

(٦)

ڪبهوُن نرت ڪريَ بهُ ڀاتِ
ڪبهوُن سوءِ رهيَ ڏِن راتِ

أرت :– مي جيو ڪڏهن ڏس ت رات ڏينهن رڳا ناچ

جنهن پٽ ڏنو ئي ڏسائن ۾ مشهور ڪري ڇڏي ٿو.

جا ڪئُہ آپني ڪري بخشيش

تاڪا ليکا نہ گنيءِ جگديس

آرٿ:- جنهن جيو تي پرڀو پاڻ پنهنجي بخشش ڪري ٿو، تنهن کان اهو جڳت جو مالڪ ڪو ۾ (ڪرمن جو) حساب نٿو وٺي. [گنيءِ = ڳڻي ٿو، حساب وٺي ٿو.]

جيئہ پنڊ سڀ تِس ڪي راسِ

گهٽ گهٽ پوُرن برهم پرگاس

آرٿ:- هي جيئہ توڙي سرير سڀ انهي پرماتما جي ملڪيت آهي، جو پورن پرماتما گهٽ گهٽ ۾ گيان جو سوجهرو ڪري رهيو آهي.

آپني بڻتِ آپ بنائي

نانڪ جيوءِ ديکہ بڏائي.

آرٿ:- پرڀوءَ پنهنجي رچنا پاڻ ئي بنائي آهي. صاحب فرمائين ٿا تہ اسين پرڀوءَ جي وڏائي ڏسي پيا جيئون.

(۵)

اِس ڪا بِل ناهي اِس هاٿ

ڪرن ڪراون سرب ڪو ناٿ

آرٿ:- جيو کي جيڪو بل آهي سو ٻن سندس هٿ ۾ نہ آهي. سڀني ڪمن جو ڪندڙ ۽ ڪرائيندڙ ساري جڳت جو مالڪ پرڀو آهي.

آگيا ڪاري بپرا جيئہ

جو تِس ڀاوءِ سوئي ڦُن ٿيئہ

آن جانت بکيا مهہ رچيءِ
جي جانت آپن آپ بچيءِ

ارٿ:- جيڪو جيو اگيان ڪري وشين ۾ مست رهي ٿو، ۽ جي سمجهہ وجهيس تہ جڳت پالڪ پالڻهار انهن وشين کان بچائي وٺي. [آن جانت = اگيان ڪري.]

پرمي پؤ لا دهہ دس ڌاوي
نمکہ ماهہ چار ڪنٽ ڦر آوي

ارٿ:- جيڪو پرس ۾ پليل جيو ڏهن ئي ڏسائن ۾ پيو ڀٽڪي؛ هڪ ئي پل ۾ چارئي ڪندون ڀٽڪي اچي ٿو.

ڪر ڪرپا جس آپني ڀڳت ديهہ
نانڪ تي جن نام ملينہ.

ارٿ:- صاحب فرمائي ٿا تہ جن جيون کي پرڀو ڪرپا ڪري پنهنجي ڀڳتي ڏئي ٿو، تن کي ئي نام پراپت ٿئي ٿو.

(۴)

کن مهہ نيچ ڪيٽ ڪٿہ راج
پار برهم غريب نواز

ارٿ:- پرڀو پرماتما غريبن جي اجڙي تہ سهائتا ڪندڙ آهي، جو هڪ پل ۾ ڪيڙيءَ جهڙي نيچ شيءِ کي راڄ بخشي ڇڏي ٿو. [ڪٽ = ڪيڙون.]

جاڪا درشٽ ڪڇو نہ آوي
تس تتڪال دهہ دس پرگٽاوي

ارٿ:- جنهنجو ڪجهہ بہ (نالو نشان) نظر ۾ نٿو اچي (يعني جو جيو ڪنهن بہ ليکي جوکي ۾ نہ آهي)، تنهنکي

پِرَبِ ڀاوي تا پُتتَ اُڌاري
آپ ڪَري آپن بيچاري

ارٿ:- جي پربوءَ کي وڻي ته پاپين کي به تاري ڇڏي. پربو سڀ ڳالهه ڪري به ٿو ۽ اُنجو ويچار به پاڻ ڪري ٿو.

دها سِريا ڪا آپِ سوامي
کيلي بِگسي آنترِ جامي

ارٿ:- ٻنهي لوڪن يعني هن لوڪ توڙي پرلوڪ جو مالڪ پاڻ ئي پربو آهي. پربو انيڪ نمونن جا کيل به پاڻ ٿو ڪري ۽ وري اُنهن کي ڏسي خوش به پاڻ ٿئي ٿو. [دها سريا ڪا = ٻنهي لوڪن جو؛ بگسي = خوش ٿئي ٿو.]

جو ڀاوي سو ڪارَ ڪَراوي
نانڪ دِرشٽي اَورُ نَه آوي.

ارٿ:- جيڪي هن کي وڻي ٿو، سوئي سو ڪرائي ٿو. صاحب فرمائين ٿا ته پربوءَ کان سواءِ اسان جي نظر ۾ ٻيو ڪجهه به نٿو اچي.

(٣)

ڪَههُ مانُکَه تي ڪِيا هوتِ آوي
جو تِس ڀاوي سوئي ڪَراوي

آرٿ:- ٻڌايو ته ماڻهو کان ڇا ٿو ٿي سگهي؟ جيڪي پربوءَ کي وڻي ٿو، سوئي جيو کان ڪرائي ٿو.

اِس ڪي هاٿِ هوءِ تَه سَڀُ ڪِڇُه ليتهِ
جو تِس ڀاوي سوئي ڪَريتهِ

آرٿ:- جيڪڏهين جيو جي هٿ ۾ ڪجهه هجي ته جيڪر سڀ پدارٿ وٺي هٿ ڪري، پر جيڪي اُنهي (پربوءَ) کي وڻي ٿو، سوئي ڪري ٿو.

پنهنجي حڪم سان اسٿاپن ٿو ڪري. پربوءَ جي حڪم سان سڀ جيو پيدا ٿيا آهن ؛ وري اُنهي حڪم سان منجهس ئي سمائجي ويندا. [ڌار = ڌاري ٿو، اسٿاپن ڪري ٿو؛ آڌر = ري آڌار، آڌار بنا.]

حُڪمي اُوچ نيچ بِئَهار
حُڪمي انيڪ رنگ پرڪار

ارٿ :- پربوءَ جي حڪم سان جگت ۾ اوچ ۽ نيچ ڪرمن جو وهنوار ٿئي ٿو. پربوءَ جي حڪم سان انيڪ قسمن جا رنگ ۽ روپ پيدا ٿيا آهن.

ڪَر ڪَر ديکئي اَپني وِڏِئائي
نانڪ سَڀ مَهِ رَها سَمائي.

ارٿ :- پربو پاڻ ادي سڀ رچنائون رچي پنهنجي مهما پاڻ ويٺو ڏسي. صاحب فرمائن ٿا ته پربو سڀ ۾ سمايل آهي.

(٢)

پرڀ ڀاوي مانُکھ گت پاوي
پرڀ ڀاوي تا پاٿر تراوي

ارٿ :- جي پربوءَ کي وڻي ته جيو مڪتي پراپت ڪري سگهي. جي پربوءَ کي وڻي ته پٿر به تاري ڇڏي.

پرڀ ڀاوي بن ساس تي راکي
پرڀ ڀاوي تا هر گُڻ ڀاکي

ارٿ :- جي پربوءَ کي وڻي ته ساهه کان سواءِ يعني مئل جيو کي به جيئرو ڪري ڇڏي ؛ جي پربوءَ کي وڻي ته جيو هرءِ جا ڳڻ ڳائي.

سلوڪ

(پرميشور رچڻهار آهي.)

ڪَرڻ ڪارڻ پرڀ ايڪُ هيءِ، دوسر ناهي ڪوءِ

نانڪ تس بلهارڻيءِ، جلِ ٿلِ مهيئلِ سوءِ.

ارٿ:- جيڪي رچيو ويو آهي ۽ اُنجو رچيندڙ سڀ ڪ
برپوئي آهي ۽ ٻيو ڪو به ڪونهي. صاحب فرمائين ٿا تہ اسين
انهي پرڀوءَ تان ٻلهار وڃون ٿا، جو جل ۾، ٿل ۾، يعني خشڪيءَ تي
۽ ڌرتي ۽ آڪاس جي وچ آهي.

آشٽپدي (١١)

(پرميشور سرو شڪتيوان آهي.)

(١)

ڪرن ڪراون ڪرنيءِ جوڳُ

جو تس ڀاوي سوئي هوڳ

ارٿ:- ڪمن جو ڪرائيندڙ ۽ اُنهنجي ڪرڻ جو سمرٿ
آهي پرڀو. جيڪي هو چاهي ٿو، سوئي ٿئي ٿو. [جوڳہ =
لائق، سمرٿ.]

کن مہ ٿاپ اُٿاپن هارا

انت نهي ڪڇ پاراوارا.

ارٿ:- پرڀو هڪ پل ۾ ناهڻ ۽ وري ڊاهڻ لاءِ سمرٿ آهي.
اُنهي پرماتما جو ڪو بہ انت يا پار ڄاڻي نٿو سگهجي. [ٿاپ =
ناهڻ ۽ اُٿاپ = ڊاهڻ.]

حڪمي ڌار اَڌر رهاويءِ

حُڪمي اُپجيءِ حُڪم سماويءِ

ارٿ:- هيءَ پرٿوي، جا ڪنهن آڌار بنا آهي، تنهن کي پرڀو

ਸਭ ਤਿਸਕੀ ਰਾਸਿ ॥ ਘਟਿ ਘਟਿ ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਗਾਸ ॥ ਅਪਨੀ ਬਣਤ ਆਪਿ ਬਨਾਈ ॥ ਨਾਨਕ ਜੀਵੈ ਦੇਖਿ ਬਡਾਈ ॥ ੪ ॥ ਇਸ ਕਾ ਬਲੁ ਨਾਹੀ ਇਸੁ ਹਾਥ ॥ ਕਰਨ ਕਰਾਵਨ ਸਰਬ ਕੋ ਨਾਥ ॥ ਆਗਿਆ ਕਾਰੀ ਬਪੁਰਾ ਜੀਉ ॥ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਫੁਨਿ ਥੀਉ ॥ ਕਬਹੂ ਊਚ ਨੀਚ ਮਹਿ ਬਸੈ ॥ ਕਬਹੂ ਸੋਗ ਹਰਖ ਰੰਗਿ ਹਸੈ ॥ ਕਬਹੂ ਨਿੰਦ ਚਿੰਦ ਬਿਉਹਾਰ ॥ ਕਬਹੂ ਊਭ ਅਕਾਸ ਪਇਆਲ ॥ ਕਬਹੂ ਬੇਤਾ ਬ੍ਰਹਮ ਬੀਚਾਰ ॥ ਨਾਨਕ ਆਪਿ ਮਿਲਾਵਣ ਹਾਰ ॥ ੫ ॥ ਕਬਹੂ ਨਿਰਤਿ ਕਰੈ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ॥ ਕਬਹੂ ਸੋਇ ਰਹੈ ਦਿਨੁ ਰਾਤਿ ॥ ਕਬਹੂ ਮਹਾ ਕ੍ਰੋਧ ਬਿਕਰਾਲ ॥ ਕਬਹੂੰ ਸਰਬ ਕੀ ਹੋਤ ਰਵਾਲ ॥ ਕਬਹੂ ਹੋਇ ਬਹੈ ਬਡ ਰਾਜਾ ॥ ਕਬਹੂ ਭੇਖਾਰੀ ਨੀਚ ਕਾ ਸਾਜਾ ॥ ਕਬਹੂ ਅਪਕੀਰਤਿ ਮਹਿ ਆਵੈ ॥ ਕਬਹੂ ਭਲਾ ਭਲਾ ਕਹਾਵੈ ॥ ਜਿਉ ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਖੈ ਤਿਵਹੀ ਰਹੈ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਾਨਕ ਸਚੁ ਕਹੈ ॥ ੬ ॥ ਕਬਹੂ ਹੋਇ ਪੰਡਿਤ ਕਰੇ ਬਖ੍ਯ੍ਯਾਨੁ ॥ ਕਬਹੂ ਮੋਨਿ ਧਾਰੀ ਲਾਵੈ ਧਿਆਨੁ ॥ ਕਬਹੂ ਤਟ ਤੀਰਥ ਇਸਨਾਨ ॥ ਕਬਹੂ ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ ਮੁਖਿ ਗਿਆਨੁ ॥ ਕਬਹੂ ਕੀਟ ਹਸਤ ਪਤੰਗ ਹੋਇ ਜੀਆ ॥ ਅਨਿਕ ਜੋਨਿ ਭਰਮੈ ਭਰਮੀਆ ॥ ਨਾਨਾ ਰੂਪ ਜਿਉ ਸ੍ਵਾਗੀ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਜਿਉ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ਤਿਵੈ ਨਚਾਵੈ ॥ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਹੋਇ ॥ ਨਾਨਕ ਦੂਜਾ ਅਵਰ ਨ ਕੋਇ ॥ ੭ ॥ ਕਬਹੂ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਇਹੁ ਪਾਵੈ ॥ ਉਸੁ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਬਹੁਰਿ ਨ ਆਵੈ । ਅੰਤਰਿ ਹੋਇ ਗਿਆਨ ਪਰਗਾਸੁ ॥ ਉਸੁ ਅਸਥਾਨ ਕਾ ਨਹੀ ਬਿਨਾਸੁ ॥ ਮਨ ਤਨ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਇਕ ਰੰਗਿ ॥ ਸਦਾ ਬਸਹਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੈ ਸੰਗਿ ॥ ਜਿਉ ਜਲ ਮਹਿ ਜਲੁ ਆਇ ਖਟਾਨਾ ॥ ਤਿਉ ਜੋਤੀ ਸੰਗਿ ਜੋਤਿ ਸਮਾਨਾ ॥ ਮਿਟਿ ਗਏ ਗਵਨ ਪਾਏ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ॥ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਦ ਕੁਰਬਾਨ ॥ ੮ ॥ ੧੧ ॥

سنڀالي ٿو. ڏن ڏن اُڏي ڄڻ، ڄڻ تي منهنجو پريو پرسن آهي.

ਸਲੋਕੁ

ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਪ੍ਰਭੁ ਏਕੁ ਹੈ ਦੂਸਰ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ॥
ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਬਲਿਹਾਰਣੈ ਜਲਿ ਥਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਸੋਇ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਕਰਨ ਕਰਾਵਨ ਕਰਨੈ ਜੋਗੁ ॥ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਹੋਗੁ ॥ ਖਿਨ ਮਹਿ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪਨ ਹਾਰਾ ॥ ਅੰਤੁ ਨਹੀ ਕਿਛੁ ਪਾਰਾਵਾਰਾ ॥ ਹੁਕਮੇ ਧਾਰਿ ਅਧਰ ਰਹਾਵੈ ॥ ਹੁਕਮੇ ਉਪਜੈ ਹੁਕਮ ਸਮਾਵੈ ॥ ਹੁਕਮੇ ਊਚ ਨੀਚ ਬਿਉਹਾਰ ॥ ਹੁਕਮੇ ਅਨਿਕ ਰੰਗ ਪਰਕਾਰ ॥ ਕਰਿ ਕਰਿ ਦੇਖੈ ਅਪਨੀ ਵਡਿਆਈ ॥ ਨਾਨਕ ਸਭ ਮਹਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ॥ ੧ ॥ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ਮਾਨੁਖ ਗਤਿ ਪਾਵੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ਤਾ ਪਾਥਰ ਤਰਾਵੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ਬਿਨੁ ਸਾਸ ਤੇ ਰਾਖੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ਤਾ ਹਰਿ ਗੁਣ ਭਾਖੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ਤਾ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰੈ ॥ ਆਪ ਕਰੈ ਆਪਨ ਬੀਚਾਰੈ ॥ ਦੁਹਾ ਸਿਰਿਆ ਕਾ ਆਪਿ ਸੁਆਮੀ ॥ ਖੇਲੈ ਬਿਗਸੈ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ॥ ਜੋ ਭਾਵੈ ਸੋ ਕਾਰ ਕਰਾਵੈ ॥ ਨਾਨਕ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਅਵਰ ਨ ਆਵੈ ॥ ੨ ॥ ਕਹੁ ਮਾਨੁਖ ਤੇ ਕਿਆ ਹੋਇ ਆਵੈ ॥ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਕਰਾਵੈ ॥ ਇਸ ਕੈ ਹਾਥ ਹੋਇ ਤਾ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਲੇਇ ॥ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਕਰੇਇ ॥ ਅਨ ਜਾਨਤ ਬਿਖਿਆ ਮਹਿ ਰਚੈ ॥ ਜੇ ਜਾਨਤ ਆਪਨ ਆਪ ਬਚੈ ॥ ਭਰਮੇ ਭੂਲਾ ਦਹ ਦਿਸਿ ਧਾਵੈ ॥ ਨਿਮਖ ਮਾਹਿ ਚਾਰਿ ਕੁੰਟ ਫਿਰਿ ਆਵੈ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਜਿਸੁ ਅਪਨੀ ਭਗਤਿ ਦੇਇ ॥ ਨਾਨਕ ਤੇ ਜਨ ਨਾਮਿ ਮਿਲੇਇ ॥ ੩ ॥ ਖਿਨ ਮਹਿ ਨੀਚ ਕੀਟ ਕਉ ਰਾਜ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ॥ ਜਾਕਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕਛੂ ਨ ਆਵੈ ॥ ਤਿਸੁ ਤਤਕਾਲ ਦਹ ਦਿਸ ਪ੍ਰਗਟਾਵੈ ॥ ਜਾਕਉ ਅਪੁਨੀ ਕਰੈ ਬਖਸੀਸ ॥ ਤਾਕਾ ਲੇਖਾ ਨ ਗਨੈ ਜਗਦੀਸ ॥ ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ

کي نہ انت نہ پار. اُستت ڪري، اهيءَ ڪ ڪرتار جي، جنهن رچيا هي آنيڪ پرڪار. ڪروڙن جا ڪروڙ سندس پوڄاري، ڪروڙن جا ڪروڙ آچار وهنواري، ڪروڙن جا ڪروڙ تيرٿواسي، ڪروڙن جا ڪروڙ اُداس بنواسي؛ ڪروڙين جتي، ڪروڙين ستي؛ ڪروڙين تپيسر، ڪروڙين ڪويسر؛ ڪروڙين ويد ڌيائيندڙ، ڪروڙين ڏيان ڌريندڙ، پر ڪنهن ڪ به منجهائنس هن جي انت جو پاتو آهي. ايمان ڪهڙي آهي، اڪيان ڪهڙي آهي. ڪئو ڪهڙي آهن، نڪار ڪهڙي آهن. ڪهڙي پراڻو مال ٻيا ڪٽن، ڪهڙي پرندا پيا ڪن. ڪهڙي پرديس بيا ڪهن. ڪهڙي جوڳي، ڪهڙي ڀوڳي؛ ڪهڙي تامسي راجسي ساتوڪي؛ ڪهڙي پاتال نرڪ سرڳ واسي؛ ڪهڙي جمندڙ جيئندڙ مرندڙ؛ پر منهنجي ڪ ڪرتار جي رچنا ڪوڻ ڄاڻي ٿو. ڪروڙين ٻيٽ، ڪروڙين وڻ، ڪروڙين پکي، ڪروڙين سرپ، ڪروڙين ديس کنڊ، ڪروڙين ٻيو منڊل آڪاس، برهمنڊ، ڪروڙين چنڊ سورج نکشتر؛ ڪروڙين ديو دئت اندر؛ ڪروڙين ويد پران شاستر. هي سارو پسارو پالت جوڳ ايڪنڪار مان آهي، هن ساريءَ سمگريءَ جو هوئي سوترڌاري آهي؛ سيڪي رکو هن پر سمائنجي سگهجي ٿو. سڀ ڪجهه هي ڌاڪ، هن جي هٿ ۾ آهي؛ رکو هو پاڻ ئي پاڻ آهي. ايڪ هن جا داس آهن، جنکي هو پنهنجو سوجهرو ڏئي ٿو. ايڪ سندس درسن جا پياسي آهن، جنکي هو ابناسي ڪري ٿو. ايڪ هنکي پيارا آهن، جنکي هو ساس ساس

(٨)

ڪٽي ڪوٽ پار برهم ڪي داس
تن هووت آتم پرگاس

ارٿ :- ڪٽين ڪروڙين جيو جي برهم جا داس ٿي ٿا رهن تن جي اندر ۾ آتم گيان جو سوجھرو يا پرڪاش ٿئي ٿو.

ڪٽي ڪوٽ تت ڪي بيتي
سدا نهارهه ايڪو نيتري

ارٿ :- ڪٽين ڪروڙين جيو سروپ کي ڄاڻڻ وارا آهن ۽ اهي پنهنجي نيترن سان سديو هڪ برهم کي ڏسن ٿا.

ڪٽي ڪوٽ نام رس پيوهه
امر ڀئي سد سد هي جيوهه

ارٿ :- ڪٽين ڪروڙين جيو رام نام جو رس وٺي امر پدوي پائين ٿا ۽ سديو جيئرا رهن ٿا.

ڪٽي ڪوٽ نام گن گاوهه
آتم رس سک سهج سماوهه

ارٿ :- ڪٽين ڪروڙين جيو برهم جي نام جا گڻ ڳائين ٿا ۽ آتم رس پراپت ڪري سهجيٺي سک ۾ سمائجي رهن ٿا.

اپني جن ڪئه ساس ساس سماري
نانڪ اوءِ پرميسر ڪي پياري.

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا تہ پرماتما پنهنجن داسن جي پل پل سنڀال لهي ٿو، جو جو اهي پرميشور کي پيارا آهن.

آشٽپدي (١٠) جو سار

استت ڪر، هي بندا! انيڪ هڪ ڏٺي جي، جنهن

(٧)

ڪٽي ڪوٽ ڪالڪي آڪنڊ
ڪٽي ڪوٽ آڪاس برهمنڊ

ارٿ:- ڪئين ڪروڙين ڪاليون ڪنڊ آهن (يعني برٿوي جا ڀاڱا آهن.) ڪئين ڪروڙين آڪاس ۽ برهمنڊ آهن.

ڪٽي ڪوٽ هوئي اوتار
ڪٽي جڳت ڪينو بستار

ارٿ:- ڪئين ڪروڙين اوتار ٿي گذريا آهن. ڪيترن نمونن ۾ پرڀوءَ سرشٽيءَ جو وستار ڪيو آهي.

ڪٽي بار پسريو پاسار
سدا سدا اِڪ ايڪنڪار

ارٿ:- ڪئين ڀيرا پرڀوءَ پسار جو پسارو ڪيو آهي، پر پرڀو پاڻ سدئين هڪڙوئي قائم رهيو آهي.

ڪٽي ڪوٽ ڪيني ٻهه ڀات
پرڀ تي هوئي پرڀ ماهه سمات

ارٿ:- پرڀوءَ ڪئين ڪروڙين جيو ايڪ نموني جا پيدا ڪيا آهن. اهي سڀ پرڀوءَ مان پيدا ٿين ٿا. ۽ وري پرڀوءَ ۾ ئي سمائجي وڃن ٿا.

تا ڪا انت نه جاني ڪوءِ
آپي آپ نانڪ پرڀ سوءِ

ارٿ:- پرڀوءَ جو انت ڪو به جاڻي نٿو سگهي. صاحب فرمائين ٿا ته اهو پرڀو پاڻ ئي پاڻ آهي (يعني سڀ ڪم جو ڪندڙ پاڻ آهي.)

(٦)

ڪتي ڪوٽ پتي بئراگي

رام نام سنگ تن لو لاگي

ارٿ:- ڪئين وئراڳي آهن ؛ سندن پريت رام نام سان لڳل آهي.

ڪتي ڪوٽ پرڀ ڪئُ کوجنتي

آتم مهِ پار برهم لهنتي

ارٿ:- ڪئين ڪروڙين پريو جي ڳولا ڪري ڪري نيٺ پورن پرماتما کي پنهنجي هردي اندر لهن ٿا.

ڪتي ڪوٽ درسن پرڀ پياس

تن ڪئُ مليو پرڀ ابناس

ارٿ:- ڪئين ڪروڙين، جي پريو جي درسن جا پياسي آهن، تن کي پريو ابناسي مليو آهي.

ڪتي ڪوٽ مانگهِ ست سنگ

پار برهم تن لاگا رنگ

ارٿ:- ڪئين ڪروڙين، جي ست سنگ جا خواهان آهن، تن کي پرميشور جو پريم لڳل آهي.

جن کئُ هوئي آپ سپرسن

نانڪ تي جن سدا دن دن.

ارٿ:- صاحب فرمائين ٿا ته جن جيون تي پريو پاڻ راضي ٿئي ٿو، سي ڌنيواد جا لائق آهن.

ٿا ته پاڻ بربو سيني کان نيارو آهي، بر وري سيني ۾ وياپڪ به آهي.

(۵)

ڪئي ڪوٽ پاتالَ ڪي واسي
ڪئي ڪوٽ نَرڪَ سُرگ نِواسي

ارت :- ڪئين ڪروڙين پاتال ۾ رهندڙ آهن. ڪئين ڪروڙين نرڪ ۽ سُرگ ۾ رهندڙ آهن.

ڪئي ڪوٽ جنمهِ جيوهِ مرهِ
ڪئي ڪوٽ بهُ جوني ڦرهِ

ارت :- ڪئين ڪروڙين جمن پيا، جيئن پيا، ۽ مرن پيا. ڪئين ڪروڙين ڪيترن جونين ۾ پيا ڀٽڪن.

ڪئي ڪوٽ بيٺت هي کاهِ
ڪئي ڪوٽ گهالهِ ٿڪ پاهِ

ارت :- ڪئين ڪروڙين ويٺا ويٺا پيا کائين. ڪئين ڪروڙين محنت ڪري ڪري ٿڪجي پيا پون.

ڪئي ڪوٽ ڪيئي ڌنونت
ڪئي ڪوٽ مائيا مهِ چنت

ارت :- پربو ڪئين ڪروڙن کي ڌنوان ڪيو آهي. ڪروڙين جيو وري مايا جي چنتا ۾ ڏکي ٿي رهيا آهن.

جهہ جهہ ڀاڻا تهہ تهہ راکي
نانڪ سڀ ڪڇ پربَ ڪي هاٿي.

ارت :- پربو جيو کي اتيئي رکي ٿو، جتي کيس وڻي ٿو. صاحب فرمائين ٿا ته پربو جي هٿ سڀڪجهه آهي.

ڪئي ڪوٽ ڪيئي رتن سمند
ڪئي ڪوٽ نانا پرڪار جنت

ارٿ:- ڪئين ڪروڙين سمنڊ آهن، جي رتنن سان ڀرپور آهن. ڪئين ڪروڙين انيڪ قسمن جا جيو جنتر آهن.

ڪئي ڪوٽ ڪيئي چر جيوي
ڪئي ڪوٽ گري مير سوُرن ٿيوي

ارٿ:- ڀريو ڪئين ڪروڙين اهڙا جيو اُپايا آهن، جن جي عمر بلڪل وڏي آهي. ڪئين ڪروڙين جبل ۽ سمير پربت سون جا آهن.

ڪئي ڪوٽ جکيه ڪنر پساچ
ڪئي ڪوٽ ڀوت پريت سوڪر مرگاچ

ارٿ:- ڪئين ڪروڙين يڪش، ڪنر ۽ پساچ آهن. ڪئين ڪروڙين ڀوت، پريت، سوئر ۽ مرگ کي ماريندڙ (شينهن ۽ چيتا) آهن.

نوٽ:- "يڪش" ديوتائون آهن جنهجو وڏو "ڪبير ديوتا" آهي. اهي ڪبير ديوتا جو خزانو سنڀاليندا آهن. "ڪنر" هڪڙا جيو آهن، جن جو سر بر منکه جهڙو ۽ ڌڙ گهوڙي جهڙو آهي. "پساچ" ڀوت آهن، جيڪي مرت لوڪ جي جيون کي ٻلاڪر ڪندا آهن.

سڀ تي نيري سڀ هُوَ تي دُور
نانڪ آپ اليپت رهيا ڀرپور.

ارٿ:- ڀريو سڀني کي ويجهو آهي، پر وري اگيان جي ڪري سڀني کان دور يا پري سمجهڻ ۾ اچي ٿو. صاحب فرمائين

ارٿ:- پربرهه ڪئين ڪروڙين پکي ۽ ٻانگر پيدا ڪيا آهن ۽ ڪئين ڪروڙين پٿر ۽ وڻ پيدا ڪيا اٿس.

ڪَئي ڪوٽِ پَوَڻ پاڻي بَيَسنتر
ڪُئي ڪوٽِ ديسَ ڀُوَ منڊَلَ

ارٿ:- پربرهه ڪئين ڪروڙين هوائون، جل ۽ اگنيون پيدا ڪيون آهن ۽ ڪئين ڪروڙين ملڪ ۽ ڀرٿويءَ جا منڊل پيدا ڪيا اٿس.

ڪَئي ڪوٽِ سسيئر سوُرَ نڪيترَ
ڪُئي ڪوٽِ ديوَ دانوَ اِندرَ سِرِ ڇٽرَ

ارٿ:- پربرهه ڪئين ڪروڙين چندرمائون، سورج ۽ تارا پيدا ڪيا آهن ۽ ڪئين ڪروڙين ديوتائون، دئت ۽ مٿي تي ڇٽ رکندڙ اندر پيدا ڪيا اٿس. [سسيئر=چندرما؛ ڪي ٽڪا ڪار سسي=چندرما ۽ ار=۽ ارٿ ڪن ٿا؛ سوُر=سورج؛ نڪيتر=تارا.]

سَڪَلَ سمگري اپني سوُترِ ڌاريءِ
نانڪ جسُ جسُ ڀاويءِ تِسُ تِسُ نِستاريءِ.

ارٿ:- پربرهه اها ساري رچنا پنهنجي ڌوريءَ ۾ رکيو بيٺو آهي. صاحب فرمائن ٿا ته انهن مان جنهنکي وڻيس ٿو تنهنکي هن سنسار ساگر مان پار ڪري ٿو.

(۴)

ڪَئي ڪوٽِ راجسَ تامسَ ساتڪَ
ڪَئي ڪوٽِ بيد پُرانَ سِمرِتِ اَرِ ساستَ

ارٿ:- ڪئين ڪروڙين راجسي تامسي ۽ ساتڪي سڀاءَ جا آهن. ڪئين ڪروڙين ويد، پراڻ، سمرتيون ۽ شاستر آهن.

جو ڪنهن تي دیا ڪن ۽ انهن تي پريم جي چت لڳل ڪانهي.)
[ڪرپن = ڪنجوس ؛ آيگ آتم = آتما يا هردي ۾ نر پچند ڙ ؛ نکور = ڪوري جا ڪورا.]

ڪئي ڪوٽ پرب ڪئم ڌرم
ڪئي ڪوٽ پر دو کنا ڪرم

ارٿ:- ڪئين ڪروڙين پرائو ڌن جورائين ٿا. ڪئين ڪروڙين آهن، جي پرائي نندا ۽ پچار ڪن ٿا.

ڪئي ڪوٽ مائيا سرم ماهِ
ڪئي ڪوٽ پرديس ڀرماه

ارٿ:- ڪئين ڪروڙين مايا هٿ ڪرڻ جو جتن ڪن ٿا. ڪئين ڪروڙين پرديس پيا ڀٽڪن. سرم = ڪوشش.]

جت جت لاوهر تت تت لڳنا
نانڪ ڪرتي ڪي ڄئي ڪرتا رچنا.

ارٿ:- جتي جتي پريو جن کي لڳائي ٿو، اتي ئي لڳا رهن ٿا. صاحب فرمائين ٿا ڪرتار جي رچنا پاڻ کي

ڪٿي ڪوٽِ تپيسرَ هوتي

ارٿ:- ڪئين ڪروڙين ويدن جا پڙهندڙ آهن. ڪئين ڪروڙين تپسي آهن.

ڪٿي ڪوٽ آتمَ ڌيانُ ڌارَهِ
ڪٿي ڪوٽِ ڪَبِ ڪابِ بيچارَهِ

ارٿ:- ڪئين ڪروڙين هري پرماتما جو ڌيان ڌارين ٿا. ڪئين ڪروڙين ڪوي (سائينءَ جي صفت ۾) ڪوتائون رچي اُنهن تي ويچار ڪن ٿا.

ڪٿي ڪوٽِ نوتَنَ نامُ ڌياوَهِ
تاڪ ڪَرتي ڪا اَنتُ نَ پاوَهِ.

ارٿ:- ڪئين ڪروڙين ايشور جا نت نوان نالا ڌيائين ٿا. صاحب فرمائين ٿا ته اُنهن ڪرتا سان ۽ مٿين پرش پرماتما جو اَنت ڪو نه پاتو آهي.

(۲)

ڪٿي ڪوٽِ ڀئي اَڀماني
ڪٿي ڪوٽِ اَنڌ اَگياني

ارٿ:- ڪئين ڪروڙين اهنڪاري آهن. ڪئين ڪروڙين سڀ اگياني آهن.

ڪٿي ڪوٽ ڪِرَپن ڪَٺورَ
ڪٿي ڪوٽِ اڀِگ آتمَ نڪورَ

ارٿ:- ڪئين ڪروڙين ڪنجوس ۽ ڪٺور دل آهن. ڪئين ڪروڙين آهن، جن جي آتما نه ڀڄندڙ آهي ۽ ڪوري جا ڪورا آهن (يعني انهن جو مردو ڪومل نه آهي،

ਸਦਹੀ ਜੀਵਹਿ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਨਾਮ ਗੁਨ ਗਾਵਹਿ ॥ ਆਤਮ ਰਸਿ ਸੁਖਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਵਹਿ ॥ ਅਪੁਨੇ ਜਨ ਕਉ ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਸਮਾਰੇ ॥ ਨਾਨਕ ਓਇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ॥ ੮ ॥ ੧੦ ॥

سلوڪ

(آنيڪ پرڪارن جي رچنا رچيندڙ جي اُستت ڪريو.)

اُستت ڪَرهِ آنيڪ جَنَ آنت نہ پارا وار

نانڪ رَچنا پربہ رچي بهہ بِڌِ آنڪ پرڪار.

ارٿ:- جنهن پربوءِ جو ڪو بہ انت ڪونهي، تنهنجي انيڪ جيو اُستت ڪن ٿا. صاحب فرمائين ٿا تہ پربوءِ جي رچنا انيڪ نمونن جي پرڪارن ۾ رچي آهي.

اشٽپدي (١٠)

(پربوءِ جي رچنا بي انت آهي.)

(١)

ڪَتي ڪوٽ هوئي پُوجاري

ڪَتي ڪوٽِ آچار بِيُهاري

ارٿ:- ڪئيں ڪروڙين پربوءِ جا پوڄاري آهن. ڪئيں ڪروڙين ڪرم ڪانديي آهن.

ڪَتي ڪوٽ ڀئي تيرٿ واسي

ڪَتي ڪوٽ بن ڀرمهہ اُداسي

ارٿ:- ڪئيں ڪروڙين تيرٿ واسي آهن. ڪئين ڪروڙين اُداسي ٿي جهنگلن ۾ ڀيا ڦرن.

ڪَتي ڪوٽِ بيد ڪي سروتي

ਸਿਰਿ ਛਤ੍ਰ ॥ ਸਗਲ ਸਮਗ੍ਰੀ ਅਪਨੈ ਸੂਤਿ ਧਾਰੈ ॥ ਨਾਨਕ ਜਿਸੁ ਜਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਸੁ ਤਿਸੁ ਨਿਸਤਾਰੈ ॥ ੩ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਰਾਜਸ ਤਾਮਸ ਸਾਤਕ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਅਰੁ ਸਾਸਤ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਕੀਏ ਰਤਨ ਸਮੁੰਦ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੰਤ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਕੀਏ ਚਿਰ ਜੀਵੇ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਗਿਰੀ ਮੇਰ ਸੁਵਰਨ ਥੀਵੇ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਜਖ੍ਯ ਕਿੰਨਰ ਪਿਸਾਚ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਸੂਕਰ ਮ੍ਰਿਗਾਚ ॥ ਸਭ ਤੇ ਨੇਰੈ ਸਭਹੂ ਤੇ ਦੂਰਿ ॥ ਨਾਨਕ ਆਪਿ ਅਲਿਪਤੁ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ ॥ ੪ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਤਾਲ ਕੇ ਵਾਸੀ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਨਰਕ ਸੁਰਗ ਨਿਵਾਸੀ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਜਨਮਹਿ ਜੀਵਹਿ ਮਰਹਿ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਬਹੁ ਜੂਨੀ ਫਿਰਹਿ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਬੈਠਤ ਹੀ ਖਾਹਿ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਘਾਲਹਿ ਥਕਿ ਪਾਹਿ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਕੀਏ ਧਨਵੰਤ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਮਾਇਆ ਮਹਿ ਚਿੰਤ ॥ ਜਹ ਜਹ ਭਾਣਾ ਤਹ ਤਹ ਰਾਖੇ ॥ ਨਾਨਕ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਹਾਥੇ ॥ ੫ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਭਏ ਬੈਰਾਗੀ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੰਗਿ ਤਿਨ ਲਿਵ ਲਾਗੀ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਖੋਜੰਤੇ ॥ ਆਤਮ ਮਹਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਲਹੰਤੇ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਦਰਸਨ ਪ੍ਰਭ ਪਿਆਸ ॥ ਤਿਨ ਕਉ ਮਿਲਿਓ ਪ੍ਰਭੁ ਅਬਿਨਾਸ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਮਾਗਹਿ ਸਤ ਸੰਗੁ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਤਿਨ ਲਾਗਾ ਰੰਗੁ ॥ ਜਿਨ ਕਉ ਹੋਏ ਆਪਿ ਸੁਪ੍ਰਸੰਨ ॥ ਨਾਨਕ ਤੇ ਜਨ ਸਦਾ ਧਨਿ ਧਨਿ ॥ ੬ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਖਾਣੀ ਅਰੁ ਖੰਡ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਅਕਾਸ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ॥ ਕਈ ਕੋਟ ਹੋਏ ਅਵਤਾਰ ॥ ਕਈ ਜੁਗਤਿ ਕੀਨੋ ਬਿਸਥਾਰ ॥ ਕਈ ਬਾਰ ਪਸਰਿਓ ਪਾਸਾਰ ॥ ਸਦਾ ਸਦਾ ਇਕੁ ਏਕੰਕਾਰ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਕੀਨੇ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ॥ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਭ ਮਾਹਿ ਸਮਾਤਿ ॥ ਤਾਕਾ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਨੈ ਕੋਇ ॥ ਆਪੇ ਆਪਿ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ ॥ ੭ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਦਾਸ ॥ ਤਿਨ ਹੋਵਤ ਆਤਮ ਪਰਗਾਸ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਤਤ ਕੇ ਬੇਤੇ ॥ ਸਦਾ ਨਿਹਾਰਹਿ ਏਕੋ ਨੇਤ੍ਰੇ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਨਾਮ ਰਸੁ ਪੀਵਹਿ ॥ ਅਮਰ ਭਏ ਸਦ

هي نانڪ، تون آتڙن سنتن وانگي سرو ٻي انت ترنگن، سرو ٻي آنت رنگن ۾ هڪ پار برهم ڏس، ۽ سندس ڪلياڻ دايڪ نالو هردي ۾ جپ. هو ته ڪٿهن جُگِت يا ڪٿهن ڪِريا سان نه ملي ٿو. هو ته سدا ديال آهي. هي نانڪ، تون سندس نام سمر ته تون به سدا نهال ٿئين.

ਸਲੋਕੁ

ਉਸਤਤਿ ਕਰਹਿ ਅਨੇਕ ਜਨ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ ॥
ਨਾਨਕ ਰਚਨਾ ਪ੍ਰਭਿ ਰਚੀ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਕਈ ਕੋਟਿ ਹੋਏ ਪੂਜਾਰੀ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਅਚਾਰ ਬਿਉਹਾਰੀ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਭਏ ਤੀਰਥ ਵਾਸੀ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਬਨ ਭ੍ਰਮਹਿ ਉਦਾਸੀ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਬੇਦ ਕੇ ਸ੍ਰੋਤੇ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਤਪੀਸੁਰ ਹੋਤੇ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਆਤਮ ਧਿਆਨੁ ਧਾਰਹਿ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਕਬਿ ਕਾਬਿ ਬੀਚਾਰਹਿ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਨਵਤਨ ਨਾਮ ਧਿਆਵਹਿ ॥ ਨਾਨਕ ਕਰਤੇ ਕਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਵਹਿ ॥ ੧ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਭਏ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਅੰਧ ਅਗਿਆਨੀ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਕਿਰਪਨ ਕਠੋਰ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਅਭਿਗ ਆਤਮ ਨਿਕੋਰ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਰ ਦਰਬ ਕਉ ਹਿਰਹਿ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਰ ਦੂਖਨਾ ਕਰਹਿ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਮਾਇਆ ਸ੍ਰਮ ਮਾਹਿ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਰਦੇਸ ਭ੍ਰਮਾਹਿ ॥ ਜਿਤੁ ਜਿਤੁ ਲਾਵਹੁ ਤਿਤੁ ਤਿਤੁ ਲਗਨਾ ॥ ਨਾਨਕ ਕਰਤੇ ਕੀ ਜਾਨੈ ਕਰਤਾ ਰਚਨਾ ॥ ੨ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਸਿਧ ਜਤੀ ਜੋਗੀ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਰਾਜੇ ਰਸ ਭੋਗੀ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਪੰਖੀ ਸਰਪ ਉਪਾਏ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਾਥਰ ਬਿਰਖ ਨਿਪਜਾਏ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਵਣ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਦੇਸ ਭੂਮੰਡਲ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਸਸੀਅਰ ਸੂਰ ਨਖ੍ਯਤ੍ਰ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਇੰਦ੍ਰ

سارٿي ٿو، ۽ ايئن پنهنجي مثل جيوت ۾ ساڌ وچي ٿو.

سچو وشنو اُهو آهي، جو وشنوءَ جي مايا کان ٻن آهي، جو ڪو ٻه ڪرم ڦل جي اڇا کان نہ ڪري ٿو، ۽ سيئي تي ڪرپا ڪري ٿو، ۽ من تن ۾ ڪئي کي سمري ٿو، ۽ اُنهيءَ کي ڀائين ٿو، ۽ اُنهيءَ کي پرسن ڪري ٿو.

سچو ڀڳوتي ڀڳت اُهو آهي، جو وشنون تياڳي، پرم ڀڳتي، ۽ ڀڳتن جي سنگت ۾ پاپن کان ڀري ٿي، ڪ ڀڳوت جي ڀڳتيءَ سان ڀاط رنگي ٿو، ۽ نت اُنهيءَ جي ٽهل ڪري ٿو، ۽ پنهنجو ءِ دوِ اُنهيءَ جي چرنن ۾ ڌاري، پريت سان ڀاط آربي ٿو.

سچو رام جو داس اُهو آهي، جو رن جي داسن جي داسن سان ڀاءُ رکي ٿو، جو ڇنکي سدا ويجهو جاڻي ٿو، ۽ ڇنکي ڀاط ۾ وهاري ٿو، ۽ رن ننا سدا اُداس رهي ٿو. سچو اپرس پرش اُهو آهي، جنهن جي زبان ڪڏهين ٻه مٽيا نہ چيو ٿي، جنهنجا ليتر پر استريءَ ڏي نہ ڏرن ٿا، جنهنجا سب حواس حڪم آنند ۾ آهن، جنهنجو من واسنا وڃايل نہ آهي، جو ڀاڳ کي سيئي کان منڌو سمجهي ٿو، ۽ نرنجن جي درشن لاءِ سڪي ٿو.

سچو جيون مڪت اُهو آهي، جنهن کي پرڀوءَ جي آگيا پياري آهي، جنهنجو پرڀوءَ سان ونجوڳ نہ آهي، ۽ جنهنکي اُنهيءَ ڪري سداءِ آنند آهي. اهڙي کي جهڙو سون تهڙي مٽي، جهڙو مان تهڙو اپمان، جهڙو ڊرکر تهڙو شوڪ، جهڙو امرت تهڙي وک، جهڙو راجا تهڙو رنڪ.

ارٿ:- هي سڀ ڪم برهم ڪري ٿو؛ سيني ڪمن ڪرڻ جي سمرٿي به کيس ئي آهي. جيڪي برهم کي وڻي ٿو، سوئي نيت ٿيندو.

پسرِئو آپِ هوءِ اَنتَ ترنگ

لکي نہ جاہِ پاربرهم کي رنگ

ارٿ:- برهم پاڻ کي (ساري برهمانڊ ۾) ائين پساريو آهي، جيئن سمنڊ مان بي انت لهريون نڪرنديون آهن. ايشور جا رنگ ڪڏهين به جاڻي نٿا سگهجن.

جيسي مت ديئہِ تيسا پرگاس

پاربرهم ڪرتا اَبناس

ارٿ:- هو جيو کي جهڙي جهڙي مت ڏئي ٿو، اهڙي منکي سوجهي ٿي. پاربرهم، جو ساري سرشٽي جو رچيندڙ آهي، سو ڪڏهين به ناس نہ ٿيندو.

سدا سدا سدا ديال

سمر سمر نانڪ ڀئي نهال.

ارٿ:- برهم سدا سدا ديالو آهي. صاحب فرمائين ٿا تہ اهڙي برهم کي سمري سمري اسين سکي ٿيون ٿا.

اشٽپدي (۹) جو سار

هي نانڪ، ڪيترئي پاٺڪي پنڊت ٿا چوارائين، ڪيترئي وشنو، ڪيترئي يگوتي يگت، ڪيترئي رام جا داس، ڪيترئي اپرس پرش، ڪيترئي جيون مڪت. پر سچو پنڊت اهو آهي، جو ويد پراڻ سمرتين جو مول سمجهي؛ سناتن سو ڪرهجہ جو پسار و پروڙي؛ من کي پربوڌ ڏيئي، هرئي جي ڪٿا هردي ۾ وچاري ٿو؛ رام نام جو

ارٿ:- هنکي سکر تکر ڪمجوڙو آهي؛ جو سدبو آنند ۾ رهي ٿو؛ ڪنهن ۾ پرماتما کان نٿو وڇڙي.

تِسا سُوَرنُ تِسي اَسُ مانِي
تِسا اَمرِتُ تِسي بِکُر کانِي

ارٿ:- هنجي نظر ۾ جهڙو سون تهڙي مٽي؛ جهڙو امرت تهڙي ڪوڙي وکر. [کاني = کٽي، ڪوڙي.]

تِسا مانُ تِسا اَپمانُ
تِسا رَنڪُ تِسا راجانُ

ارٿ:- هنجي نظر ۾ جهڙو آدر تهڙو نرادر؛ جهڙو رنڪ تهڙو راجا.

جو وَرتائي سائي جُڳتِ
نانڪ اوهُ پُرکُ ڪهيئي جيوَن مُڪتِ.

ارٿ:- جيڪي پرماتما ڪري ٿو، سو هنجي نظر ۾ ٺاڪل ليک آهي. صاحب فرمائين ٿا ته اهڙي شخص کي "جيون مڪت" چئجي ٿو.

(٨)

پارَبرَهم ڪي سڪلي ٺانءِ
جِتُ جِتُ گهرِ راکِي تِسا تِنَ ٺانءِ

ارٿ:- هي سڀ آستان پار برهم پرماتما جا آهن. جنهن جنهن گهر يعني سريرن ۾ پرماتما (جيو کي ڪرمن انوسار) رکي ٿو، اُتي هنکي اُهو ناءُ پوڻي ٿو. (مطلب ته ماڻکر جون ۾ ماڻکر؛ پسون جون ۾ پسون.)

آپي ڪَرنُ ڪَراوَنَ جوگُ
پربُ ڀاوي سوئي ڦُن هوگُ

سَدا نِکَت نِکَت هَرِ جانُ
سو داسُ دَرگهِ پروانُ

ارٿ :- جو هري پرماتما کي ويجهي ۾ ويجهو سمجهي ٿو. اهڙو داس پرماتما جي درگاهه ۾ قبول ٿئي ٿو. [نکت = ويجهو؛ پروان = قبول.]

اَپُني داسَ کَئُ آپِ کِرپا کَري
تِسُ داسُ کَئُ سَبُ سوجهي پَري

ارٿ :- پربهو پنهنجي داس تي پاڻ ڪرپا ڪري ٿو؛ انهيءَ داس کي سڀ سوجهي پوي ٿي.

سُگَلَ سَنگهِ تهِ آداسُ
اَئِسي جُگَتِ نانک رامداسُ.

ارٿ :- اهڙو جيو سنسار جي پدارٿن ۾ رهي به من ڪري اُداس آهي يعني پدارٿن سان ڪو به واسطو نٿو رکي. صاحب فرمائين ٿا ته اهڙي جُگت وارو ئي رام جو داس ٿئي ٿو.

(۷)

پَرَبَ کي آگيا آتَم هِتاوَي
جيون مُکَت سو ئو کهاوَي

ارٿ :- جنهن جيو جي مرضي کي پرماتما جي آگيا پياري لڳي ٿي، سو ئي "جيون مکت" چوڻ ۾ اچي ٿو. (مطلب ته سو جيئريئي مکتي پراپت ڪري ٿو يعني دنيا جي بندنن کان آجو رهي ٿو.)

تَئِسا هَرکُ تَئِسا اُسُ سوگُ
سدا آنَندُ تَهِ نهي بِئوگُ

ڪر ڪرپا اَنتر اُرڌاري
تِس پريت مکهه پاڙ ڪتڪر تاري

ارٿ:- پرڀوءِ جي ڪرپا سان جو جيو پنهنجي اندر ۾ نام سمرن ڪري ٿو، سو سيني يوتن، موڪي ۽ ٻئر جونن ڪئور جيون کي ۾ تاري سگهي ٿو.

سرب روگ ڪا اوکد نام
ڪلياڻ روپ منگل گڻ گام

ارٿ:- سيني مرضن جي دوا پرماتما جو نالو آهي. پرماتما جي گڻن گاڻ ڪري سکر ۽ خوشي پراپت ٿئي ٿي.

ڪاهو جُگت ڪتهي نه پائيئي ڌرم
نانڪ تس ماهي جس لکيا ڌر ڪرم.

ارٿ:- اهو نام جو ڌرم ڪنهن به جڳهيءَ يا انڪل سان ڪٿي به نٿو ملي سگهي. صاحب فرمائن ٿا ته اهو انهن کي ئي ملي سگهندو، جن جي مستڪ ۾ ڌر ڪان لکيل هوندو.

(٦)

(سچو رام جو داس ڪير آهي ؟)

جس ڪئي مَن پاربرهم ڪا نواس
تِس ڪا نام ستِ رامداس

ارٿ:- جنهن جيو جي اندر موڪي پرماتما جو واسو آهي، تنهن جو نالو ئي سچو رام جو داس آهي.

آتم رام تس نڌري آئيا
داس دَسنتڻ ڀاءِ تِن پائيا

ارٿ:- اهڙي جيو کي هري پرماتما سڌيو وهاڪ ڏسڻ ۾ اچي ٿو ۽ اها پدوي هن شيوڪ داس ڀاو سان ئي پراپت ڪئي آهي.

ارٿ:- جو پنڊت هري پرماتما جي ڪٿا من ۾ وسائي ٿو، سو پنڊت وري جنم مرڻ جي ڦيري ۾ نٿو اچي.

بيد پُران سمرِتِ بُوجهيءِ مؤلُ
سؤُ ڪُم مہ جانيءِ اَسٿؤُلُ
چہُ وَرنا ڪَءُ ديئہ اُپديشُ
نانڪ اُسُ پنڊِتِ ڪَءُ سدا آديسُ.

ارٿ:- صاحب فرمائين ٿا ته جو پنڊت ويدن پرانن ۽ سمرتين جو تت پروڙي سگهي ٿو ۽ اسٿول يعني هي سارو برهمانڊ جو اکين سان ڏسجي ٿو، تنهنکي سوکيم پرماتما ۾ سمايل سمجهي ٿو ۽ چئني ذاتين کي اُپديش ڏيندو رهي ٿو، اُنهي پنڊت کي اسين سدئيو نمسڪار ٿا ڪريون.

(٥)

بيجہ منترُ سربَ ڪو گيانُ
چہُ ورنا مہ جپيءِ ڪوئُو نامُ

ارٿ:- پرماتما جو نالو، جو سيني منترن جو مول منتر آهي، تنهن مان سيني جيون کي گيان پراپت ٿئي ٿو. چئن ئي ورنن مان ڪو ۾ انهيءَ نالي جپڻ جو اڌڪاري آهي. [بيجہ منتر= مول منتر.]

جو جو جپيءِ تِسُ ڪي گتِ هوءِ
ساڌ سنگر پاويءِ جنُ ڪوءِ

ارٿ:- جو جيو پربو ۽ جو نالو جپيندو، تنهنکي مڪتي پراپت ٿيندي. پر اهو نام جي پراپتي ڪنهن ورلي کي ساڌ سنگت دوارا ٿي ملي.

ارٿ :- جو سنتن جي سنگ ۾ رهي ٿو ۽ ان جي ملڻ نال ڪري ٿو، اهڙي ڀڳوتي ڀڳت جي ڀڳتي پوترا اوجي آهي.

ڀڳونت ڪي ٽهل ڪري نت نيت
من تن ارپي بسن پريت

ارٿ :- جو نت نيم سان ڀڳونت جي سيوا ڪري ٿو ۽ جو پنهنجو من تن ايشور جي پريم ۾ ارپڻ ڪري ٿو؛

هر ڪي چرن هردي بساوي
نانڪ اَيسا ڀڳوتي ڀڳونت ڪُئُ پاوي.

ارٿ :- جو سدا ئي هري پرماتما جي چرن کي پنهنجي اندر ۾ وسائي ٿو، صاحب فرمائين ٿا ته اهڙو ڀڳوتي ڀڳونت کي پائي ٿو.

(٤)

(سچي پنڊت جو بيان .)

سو پنڊت جو من پربوڌي
رام نام آتم مهه سوڌي

ارٿ :- سچو پنڊت اهو آهي، جو پنهنجي من کي پربوڌ ڏيئي، هري پرماتما جو نام پنهنجي آتما (اندر) ۾ ويچار ڪري ٿو؛

رام نام سار رس پيوي
اُس پنڊت ڪي اُپديش جڳ جيوي

ارٿ :- ۽ جو رام نام جو امرت رس پيئي ٿو. اهڙي پنڊت جي اُپديش وٺڻ سان هي جڳ جيئي ٿو يعني مُڪتي جو لائق ٿو ٿئي.

هر ڪي ڪٿا هردي بساوي
سو پنڊت ڦر جون نه آوي

ارٿ :- جو ڪنهن ۾ ڪل جي جاءِ نه تو رکي، ۾ فقط هڪ
ايشور جي ڀڳتي ۾ ڪيرتن ۾ رتو رهي ٿو ؛

مَن تَن آنتر سمرن گوپال
سَڀ اوپر هووت ڪرپال

ارٿ :- جو تن من سان پنهنجي اندر ۾ سدئو ايشور جو
سمرن ڪري ٿو ؛ سڀني جيون تي رحم جي نظر ڪري ٿو ؛

آپ درڙئي اَور هہ نام جپاوئي
نانڪ اوهہ بيسنو پرم گت پاوئي .

ارٿ :- جو پاڻ پنهنجي اندر ۾ نام جو نالو قائم ڪري ٻين
جيون کان جپائي ٿو؛ صاحب فرمائين ٿا تہ اهڙو ويشنو سريشٽ
مڪتي پراپت ڪري ٿو.

(٣)

(سچي ڀڳوتيءَ جو بيان .)

ڀڳؤتي ڀڳونت ڀڳت ڪا رنگہ
سگل تياگئي دشٽ ڪا سنگہ

ارٿ :- سچو ڀڳوتي اهو آهي، جو ڀڳونت جي ڀڳتيءَ ۾ رتو
رهي ٿو ؛ جو دشٽن جو سنگ بلڪل تياڳ ڪري ڇڏي ٿو.

مَن تي بنسئي سگلا ڀرم
ڪر پوجئي سگل پاربرهم

ارٿ :- جو پنهنجي من مان سڀ سنسا ۽ ڀرم ميٽي ڇڏي
ٿو ۽ سڀني کي ايشور روپ سمجهي پوڄي ٿو؛

ساڌ سنگہ پاپا مل کوئي
تس ڀڳؤتي ڪي مت اوتم هوئي

ڪو رپرساد بکيا ہر هري

من ڪي باسنا من تي ٽري

ارٿ:- جو جيو گورو جي ڪرپا حاصل ڪري، وشن جو تماگ ٿو ڪري؛ پنهنجي مــن جون واشنائون مـــن مان دور ڪري ٿو؛

اندري جت پنچ ڊو کرتي رهت

نانڪ ڪوٽ مڌي ڪو آئسا اپرس.

ارٿ:- جو جيو پنهنجون سڀ اندريون جتي پنجن ئي وڪارن (ڪام آدڪ) کان آجو رهي ٿو، صاحب فرمائين ٿا ته ڪروڙن ہرورلي ڪو اهڙو پورن تماڳي پرش لبي سگهندو.

(۲)

(ويشنوءَ جو ورنن.)

بئسنو سو جس اوپر سپرسن

بشن ڪي مائيا تي هوءِ بهن

ارٿ:- سچو وسنو اهو جو آهي، جنهن تي پرماتما پاڻ راضي ٿئي ٿو، ۽ جو وشنوءَ جي مايا جي اثر کان آجو آهي (يعني مايا جو غلام نه آهي.) ..

ڪرم ڪرت هوءِ نہ ڪرم

تس بئسنو ڪا نرمل ڌرم

ارٿ:- جو نسڪام ٿي ڀلا ڪم ڪري ٿو، تنهن ويشنوءَ جو ئي ڌرم پوترپا اُتم آهي.

ڪاهو ڦل ڪي اڇا نهي باڇي

ڪيول ڀڳت ڪيرتن سنگ راچي.

ڪي ڏسي ٿو ؛ پل پل انهيءَ مالڪ کي نمسڪار ڪري ٿو، سو سچو تياڳي پرش آهي ؛ سو ساري خلقت کي تاري ٿو.
[اَر = هردو.]

نوٽ :- ”اپرس“ جي معنيٰ آهي نه ڇهندڙ. پارت ورش ۾ ڪي پرش آهن، جي ڪنهن ڌاتوءَ کي اصل نه ڇهندا آهن. صاحب فرمائين ٿا ته سچا ”اپرس“ اُهي آهن، جنجو مٿئين سلوڪ ۾ ورنن ڪيل آهي.

آشٽپدي (۹)

(١)

(سچي اپرس جو بيان.)

مٿيا ناهي رسنا پرس

من مهه پريت نرنجن درس

ارٿ :- جنهن جيو جي زبان ڪوڙ کي نٿي ڇهي يعني جو جيو ڪوڙ اصل نٿو ڳالهائي ؛ جنهن جيو جي من ۾ نرنجن پرماتما جي درسن جي سڌيو چاهنا رهي ٿي ؛

پرتريا روپ نه پيکئي نيتر

ساڌ کي ٽهل سنت سنگ هيت

ارٿ :- جنهن جيو جون اکيون ڪڏهين پرائي استريءَ جي شڪل نٿيون ڏسن ؛ جو جيو ساڌن جي ٽهل ڪري ٿو ؛ جنهن جو سنتن جي سنگ ۾ پيار آهي ؛

ڪرن نه سنئي ڪاهو ڪي نندا

سڀ تي جاڻئي آپس ڪئو مندا

ارٿ :- جنهن جيو جا ڪن ڪڏهين به ڪنهن جي نندا نٿا ٻڌن ؛ جو جيو پاڻ کي سڀني کان نيچ سمجهي ٿو ؛

ਮਿਲੈ ਜਿਸੁ ਲਿਖਿਆ ਧੁਰਿ ਕਰਮਿ ॥ ੫ ॥ ਜਿਸ ਕੈ ਮਨਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਨਿਵਾਸੁ ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਮੁ ਸਤਿ ਰਾਮਦਾਸੁ ॥ ਆਤਮ ਰਾਮੁ ਤਿਸੁ ਨਦਰੀ ਆਇਆ ॥ ਦਾਸ ਦਸੰਤਣ ਭਾਇ ਤਿਨਿ ਪਾਇਆ ॥ ਸਦਾ ਨਿਕਟਿ ਨਿਕਟਿ ਹਰਿ ਜਾਨੁ ॥ ਸੋ ਦਾਸੁ ਦਰਗਹ ਪਰਵਾਨੁ ॥ ਅਪੁਨੇ ਦਾਸ ਕਉ ਆਪਿ ਕਿਰਪਾ ਕਰੈ ॥ ਤਿਸੁ ਦਾਸ ਕਉ ਸਭ ਸੋਝੀ ਪਰੈ ॥ ਸਗਲ ਸੰਗਿ ਆਤਮ ਉਦਾਸੁ ॥ ਐਸੀ ਜੁਗਤਿ ਨਾਨਕ ਰਾਮਦਾਸੁ ॥ ੬ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਆਗਿਆ ਆਤਮ ਹਿਤਾਵੈ ॥ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ ਸੋਊ ਕਹਾਵੈ ॥ ਤੈਸਾ ਹਰਖੁ ਤੈਸਾ ਉਸੁ ਸੋਗੁ ॥ ਸਦਾ ਅਨੰਦੁ ਤਹ ਨਹੀ ਬਿਓਗੁ ॥ ਤੈਸਾ ਸੁਵਰਨੁ ਤੈਸੀ ਉਸੁ ਮਾਟੀ ॥ ਤੈਸਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਤੈਸੀ ਬਿਖੁ ਖਾਟੀ ॥ ਤੈਸਾ ਮਾਨੁ ਤੈਸਾ ਅਭਿਮਾਨੁ ॥ ਤੈਸਾ ਰੰਕੁ ਤੈਸਾ ਰਾਜਾਨੁ ॥ ਜੋ ਵਰਤਾਏ ਸਾਈ ਜੁਗਤਿ ॥ ਨਾਨਕ ਓਹੁ ਪੁਰਖੁ ਕਹੀਐ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ ॥ ੭ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਸਗਲੇ ਠਾਉ ॥ ਜਿਤੁ ਜਿਤੁ ਘਰਿ ਰਾਖੈ ਤੈਸਾ ਤਿਨ ਨਾਉ ॥ ਆਪੇ ਕਰਨ ਕਰਾਵਨ ਜੋਗੁ ॥ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਫੁਨਿ ਹੋਗੁ ॥ ਪਸਰਿਓ ਆਪਿ ਹੋਇ ਅਨਤ ਤਰੰਗ ॥ ਲਖੇ ਨ ਜਾਹਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਰੰਗ ॥ ਜੈਸੀ ਮਤਿ ਦੇਇ ਤੈਸਾ ਪਰਗਾਸ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਕਰਤਾ ਅਬਿਨਾਸ ॥ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਦਾ ਦਇਆਲ ॥ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਨਾਨਕ ਭਏ ਨਿਹਾਲ ॥ ੮ ॥ ੯ ॥

سلوڪ

(سچي اپرس جو بيان .)

اُرِ ڌارِي جو اَنتر نامُ

سَرب ميِّ پيکي ڀڳوانُ

نِمکِ نِمکِ ٺاڪُر نمسڪاري

نانڪ اوهُ اپرسُ سَگَل بِستاري .

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا تہ جو جيو پنهنجي هردي اندر پرماتما جو نالو ڌاري ٿو ؛ سيڪنهن جيو ؛ وستو ۾ هڪڙي ايشور

ਪਰਤ੍ਰਿਅ ਰੂਪੁ ਨ ਪੇਖੈ ਨੇਤ੍ਰ ॥ ਸਾਧ ਕੀ ਟਹਲ ਸੰਤ ਸੰਗਿ ਹੇਤ ॥
ਕਰਨ ਨ ਸੁਨੈ ਕਾਹੂ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ॥ ਸਭ ਤੇ ਜਾਨੈ ਆਪਸ ਕਉ ਮੰਦਾ ॥
ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਬਿਖਿਆ ਪਰਹਰੈ ॥ ਮਨ ਕੀ ਬਾਸਨਾ ਮਨ ਤੇ ਟਰੈ ॥
ਇੰਦ੍ਰੀ ਜਿਤ ਪੰਚ ਦੋਖ ਤੇ ਰਹਤ ॥ ਨਾਨਕ ਕੋਟਿ ਮਧੇ ਕੋ ਐਸਾ
ਅਪਰਸ ॥ ੧ ॥ ਬੈਸਨੋ ਸੋ ਜਿਸੁ ਊਪਰਿ ਸੁਪ੍ਰਸੰਨ ॥ ਬਿਸਨ ਕੀ
ਮਾਇਆ ਤੇ ਹੋਇ ਭਿੰਨ ॥ ਕਰਮ ਕਰਤ ਹੋਵੈ ਨਿਹਕਰਮ ॥ ਤਿਸੁ
ਬੈਸਨੋ ਕਾ ਨਿਰਮਲ ਧਰਮ ॥ ਕਾਹੂ ਫਲ ਕੀ ਇਛਾ ਨਹੀ ਬਾਛੈ ॥
ਕੇਵਲ ਭਗਤਿ ਕੀਰਤਨ ਸੰਗਿ ਰਾਚੈ ॥ ਮਨ ਤਨ ਅੰਤਰਿ ਸਿਮਰਨ
ਗੋਪਾਲ ॥ ਸਭ ਊਪਰਿ ਹੋਵਤ ਕਿਰਪਾਲ ॥ ਆਪਿ ਦ੍ਰਿੜੈ ਅਵਰਹ
ਨਾਮੁ ਜਪਾਵੈ ॥ ਨਾਨਕ ਓਹੁ ਬੈਸਨੋ ਪਰਮ ਗਤਿ ਪਾਵੈ ॥ ੨ ॥
ਭਗਉਤੀ ਭਗਵੰਤ ਭਗਤਿ ਕਾ ਰੰਗੁ ॥ ਸਗਲ ਤਿਆਗੈ ਦੁਸਟ ਕਾ
ਸੰਗੁ ॥ ਮਨ ਤੇ ਬਿਨਸੈ ਸਗਲਾ ਭਰਮੁ ॥ ਕਰਿ ਪੂਜੈ ਸਗਲ
ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਪਾਪਾ ਮਲੁ ਖੋਵੈ ॥ ਤਿਸੁ ਭਗਉਤੀ ਕੀ
ਮਤਿ ਊਤਮ ਹੋਵੈ ॥ ਭਗਵੰਤ ਕੀ ਟਹਲ ਕਰੈ ਨਿਤ ਨੀਤਿ ॥ ਮਨੁ
ਤਨੁ ਅਰਪੈ ਬਿਸਨ ਪਰੀਤਿ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਚਰਨ ਹਿਰਦੈ ਬਸਾਵੈ ॥
ਨਾਨਕ ਐਸਾ ਭਗਉਤੀ ਭਗਵੰਤ ਕਉ ਪਾਵੈ ॥ ੩ ॥ ਸੋ ਪੰਡਿਤੁ ਜੋ
ਮਨੁ ਪਰਬੋਧੈ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਆਤਮ ਮਹਿ ਸੋਧੈ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਾਰੁ
ਰਸੁ ਪੀਵੈ ॥ ਉਸੁ ਪੰਡਿਤ ਕੈ ਉਪਦੇਸਿ ਜਗੁ ਜੀਵੈ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਕਥਾ
ਹਿਰਦੈ ਬਸਾਵੈ ॥ ਸੋ ਪੰਡਿਤੁ ਫਿਰਿ ਜੋਨਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ
ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਬੂਝੈ ਮੂਲ ॥ ਸੂਖਮ ਮਹਿ ਜਾਨੈ ਅਸਥੂਲੁ ॥ ਚਹੁ ਵਰਨਾ
ਕਉ ਦੇ ਉਪਦੇਸੁ ॥ ਨਾਨਕ ਉਸੁ ਪੰਡਿਤ ਕਉ ਸਦਾ ਅਦੇਸੁ ॥ ੪ ॥
ਬੀਜ ਮੰਤ੍ਰ ਸਰਬ ਕੋ ਗਿਆਨੁ ॥ ਚਹੁ ਵਰਨਾ ਮਹਿ ਜਪੈ ਕੋਊ ਨਾਮੁ ॥
ਜੋ ਜੋ ਜਪੈ ਤਿਸ ਕੀ ਗਤਿ ਹੋਇ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਪਾਵੈ ਜਨੁ ਕੋਇ ॥
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਅੰਤਰਿ ਉਰਧਾਰੈ ॥ ਪਸੁ ਪ੍ਰੇਤ ਮੁਘਦ ਪਾਥਰ ਕਉ
ਤਾਰੈ ॥ ਸਰਬ ਰੋਗ ਕਾ ਅਉਖਦੁ ਨਾਮੁ ॥ ਕਲਿਆਣ ਰੂਪ ਮੰਗਲ
[illegible] ਨਾਮ [illegible] ਕਿਤੈ ਨ ਪਾਈਐ ਧਰਮਿ ॥ ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ

تين. جو برهم گياني آهي، سو ڪڏهن ڪا بہ برائي نہ
ڪري ٿو ۽ سڀني سان ڀلائي ڪري ٿو ۽ پاڻ کي نيچن
کان نيچ سمجهي ٿو، پر آهي اُچن کان اُچو. هو آتم
رس چکي ٿو، هن جو پورڻ گيان آهي، هنجو ڌيان
رڳو برهم ۾ آهي، هنجو آنند بہ اپڪار ۾ آهي، هنجي
آس رڳي هڪ تي ئي آهي، ۽ هڪ ئي هڪ سان سندس
سنگ آهي، ۽ هڪ ئي هڪ سندس رنگ آهي، ۽ هڪ ئي
هڪ جو نام سندس آڌار آهي، ۽ سندس پروار هو سدا
سجاڳ تي پنهنجي ڊوڙندڙ من کي ٻڌي ٿو، ۽ من
کي ٻڌي آهو تڪي ٿو، ۽ ممتا ماري آندر ۾ ڀرم سڪر
ماڻي ٿو. هو جل وانگي نرمل آهي، اگن وانگي
اُجل آهي، ڌرتيءَ وانگي ڌرجوان آهي، پون وانگي
سرد رشي آهي، سورج وانگي نردوش آهي، ۽ هن
سنسار ۾ هو ايئن نرليپ رهي ٿو، جيئن ڪمل پاڻيءَ ۾،
۽ هنجي من مٿان ايئن جوت پئي ٿي، جيئن آڪاش
پرتويءَ مٿان. هنجو هٿ سڀني تي آهي، هو ڪانن جو
ناٿ آهي، ۽ مڪت ۽ جڳت جو دانا آهي. هن ۽ پرميشر
جي وچ ۾ ڀيد نہ آهي، ۽ هنکي انت پار نہ آهي. اهڙي
برهم گيانيءَ کي سدا آديس، سدا نمسڪار.

ਸਲੋਕੁ

ਉਰਿਧਾਰੈ ਜੋ ਅੰਤਰਿ ਨਾਮੁ ॥
ਸਰਬ ਮੈ ਪੇਖੈ ਭਗਵਾਨੁ ॥
ਨਿਮਖ ਨਿਮਖ ਠਾਕੁਰ ਨਮਸਕਾਰੈ ॥
ਨਾਨਕ ਓਹੁ ਅਪਰਸੁ ਸਗਲ ਨਿਸਤਾਰੈ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਮਿਥਿਆ ਨਾਹੀ ਰਸਨਾ ਪਰਸ ॥ ਮਨ ਮਹਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਿਰੰਜਨ ਦਰਸ

برهم گياني مُڪتِ جُگتِ جيئہ ڪا داتا
برهم گياني پُورن پرکہ بِڌاتا

ارٿ :- برهم گياني مڪتيءَ جو داتار آهي ۽ پڻ اندرين کي وس ڪرڻ جي جُڳتيءَ يعني ريت جو داتار آهي، انهيءَ کانسواءِ ٻو پرانن جو داتار آهي. برهم گياني پورن پرکہ ۽ ڪرمن جو ڦل ڏيندڙ آهي.

برهم گياني اناٿ ڪا ناٿ
برهم گياني ڪا سڀ اُوپر هاٿ

ارٿ :- برهم گياني ئي وسيلن جو وسيلو آهي. برهم گياني سڀني جيون تي ديا جو هٿ رکي ٿو.

برهم گياني ڪا سگل آڪار
برهم گياني آپ نِرنڪار

ارٿ :- هي سارو برهمانڊ، برهم گيانيءَ جو آهي. برهم گياني پاڻ ئي نراڪار پرميشور آهي.

برهم گياني ڪي سوڀا برهم گياني بني
نانڪ برهم گياني سرب ڪا ڌني.

ارٿ :- برهم گيانيءَ جي مهما برهم گياني لفظ ۾ نهي اچي ...ي. (يعني انهيءَ کان سواءِ ٻيو ڪو بہ لفظ سندس وصف پوري ...رح ورنن ڪري نہ سگهندو.) صاحب فرمائين ٿا تہ برهم گياني ...ني جو مالڪ آهي.

اشٽپدي (٨) جو سار

...هي نانڪ، پنهنجو مَن سچو ڪر تہ تنهنجو مکہ ...سچو ٿئي، ۽ من ۽ مکہ سچو ڪري، تون ڪ ...سواءِ ٻيو ڪي بہ نہ ڏس، تہ تون سچو برهم گياني

ارٿ:- برهم گياني جو ملهه ڪٿي نٿو سگهجي. برهم گيانيءَ جي من ۾ سڀ جي سوجهي آهي.

بِرهم گِياني ڪا ڪئُون جاڻي ڀيدُ
بِرهم گِياني ڪَئُ سَدا آديسُ

ارٿ:- برهم گيانيءَ جو انت ڪير لهي سگهندو؟ برهم گيانيءَ کي سدئو نمسڪار ڪرڻ گهرجي.

بِرهم گِياني ڪا ڪَٿيا نه جاءِ آڌاکر
بِرهم گِياني سَرب ڪا ٺاڪُر

ارٿ:- برهم گيانيءَ جي مهما جو اڌ اکر بعني ذرڙو ۾ ڪٿي ڪري ڪين سگهبو. برهم گياني ساري جڳ جو مالڪ آهي.

بِرهم گِياني ڪي مِت ڪئُون بکاڻي
بِرهم گِياني ڪي گت بِرهم گِياني جاڻي

ارٿ:- برهم گيانيءَ جو قدر ڪير ورنن ڪري سگهندو؟ برهم گيانيءَ جو قدر برهم گيانيءَ ئي ڄاڻي ٿو. [مت = مريادا، قدر.]

بِرهم گِياني ڪا انت نه پار
نانڪ بِرهم گِياني ڪئُ سَدا نمسڪار.

ارٿ:- برهم گيانيءَ جو ڪو به انت يا پار لهي نٿو سگهجي. صاحب فرمائن ٿا ته اسين برهم گيانيءَ کي سدئو نمسڪار ٿا ڪريون.

(۸)

بِرهم گِياني سَڀ سِرشٽ ڪا ڪَرتا
بِرهم گِياني سَد جيوي نهي مَرتا

ارٿ:- برهم گياني ساري سرشٽيءَ جو رچيندڙ آهي. برهم گياني سدئو جيئرو ٿو رهي ۽ ڪڏهين نٿو مري.

برهم گياني جو هڪڙي پرماتما سان برابر آهي. [بيتا = ڄاڻندڙ؛ هيتا = هيت، پيار.]

برهم گياني ڪئي هوءِ اَچنت
برهم گياني ڪا نِرمل منت

ارٿ :- برهم گيانيءَ جو من سدئو چنتا کان آجو رهي ٿو. برهم گيانيءَ جو (نام روپي) منتر پوتر آهي.

برهم گياني جِس ڪري پرڀ آپ
برهم گياني ڪا ٻڏ پرتاپ

ارٿ :- اُهوئي برهم گياني ٿي سگهي ٿو، جنهن کي پريو پاڻ ڪري ٿو. برهم گيانيءَ جو پرتاپ وڏو آهي.

برهم گياني ڪا درس ٻڏ ڀاڳي پائيئي
برهم گياني ڪئُ ٻَل ٻَل جائيئي

ارٿ :- برهم گيانيءَ جو درشن وڏي ڀاڳ ڪري پائجي ٿو. برهم گيانيءَ تان سدئو ٻلهار وڃڻ گهرجي.

برهم گياني کئُ کوجهه مهيشر
نانڪ برهم گياني آپ پرميشر.

ارٿ :- برهم گيانيءَ جي ڳولا خود شو مهراج ڪري ٿو. صاحب فرمائين ٿا ته برهم گياني ئي پاڻ پرميشور آهي. [مهيشر = مها ديو، شو مهراج.]

(٧)

برهم گياني ڪي قيمت ناهِ
برهم گياني ڪئي سڪل مَن ماهِ

ارٿ:- برهم گيانيءَ جي مرڌي پر فقط هڪڙي پرماتما لاءِ پريم آهي. پريو پرماتما هڻ سدئو برهم گيانيءَ سان انگ سنگ سهاءِ آهي.

بِرَهمَ گيانِي ڪئي نامُ آڌارُ
بِرَهمَ گيانِي ڪئي نامُ پرِوارُ

ارٿ:- برهم گيانيءَ کي هڪڙي ئي نام جو آسرو آهي. برهم گيانيءَ لاءِ پرماتما جو نالوئي ڪٽنب آهي.

بِرَهمَ گيانِي سَدا سَدَ جاگت
بِرَهمَ گيانِي آهنبُدِ تيا گت

ارٿ:- برهم گياني سدئو پوري سجاڳ رهي ٿو. برهم گياني پنهنجي اندرمان اهنڪار دور ڪري ڇڏي ٿو.

بِرَهمَ گيانِي ڪئي مَنِ پَرمانَند
بِرَهمَ گيانِي ڪئي گهرِ سَدا اَنَند

ارٿ:- برهم گيانيءَ جي من پر پرم آنند آهي. برهم گياني جي هرڌي روپي گهر پر سدئو آنند آهي.

بِرَهمَ گيانِي سُکَ سَهَجَ نِواسَ
نانڪ بِرَهمَ گيانِي ڪا نهي بِناسُ.

ارٿ:- برهم گياني جو رهڻ سهج سک يعني سهج سروپ پر ٿئي ٿو. صاحب فرمائين ٿا ته برهم گيانيءَ ڪڏهن به ناس نه ٿئي.

(٦)

بِرَهمَ گيانِي بِرَهمَ ڪا بيتا
بِرَهمَ گيانِي ايڪَ سَنگِ هيتا

ارٿ:- برهم گياني پار برهم پرماتما کي جاڻندڙ آهي.

ارٿ:- برهم گياني فقط هڪڙي ڪرتار تي آسرو رکي ٿو. برهم گياني ڪڏهين به ناس نٿو ٿئي.

برهم گياني کي غريبي سمادا

برهم گياني پر اپڪار اماها

ارٿ:- برهم گياني جي هردي ۾ غريبي (نمرتا) سمايل آهي. برهم گيانيءَ جي هردي ۾ پراپڪار ڪرڻ جو اُمنگ رهي ٿو. [اماها - اُمنگ، اُتساهه.]

برهم گياني کي ناهي ڌنڌا

برهم گياني لي ڌاوت بنڌا

ارٿ:- برهم گياني ڪنهن به سنساري ڌنڌي ۾ ڦاٿل ڪونهي. برهم گياني ڀٽڪندڙ من کي پنهنجي قبضي ۾ رکي ٿو. [ڌاوت = ڀٽڪندڙ، لڳي ٿو من سان.]

برهم گياني کي هوءِ س ڀلا

برهم گياني سڦل ڦلا

ارٿ:- برهم گيانيءَ جا سڀ ڪم سريشٽ آهن ۽ برهم گيانيءَ جا ڦل يعني ڪرڻ ڦل دائڪ ٿين ٿا (يعني سندس سريشٽ گڻن مان گهڻيئي ورسجن ٿا.)

برهم گياني سنگ سگل اڌار

نانڪ برهم گياني جپئي سگل سنسار.

ارٿ:- برهم گيانيءَ جي سنگ ۾ سڀني جيون جو اڌار ٿئي ٿو. صاحب فرمائين ٿا ته برهم گيانيءَ کي سارو سنسار پوڄي ٿو.

(٥)

برهم گياني کي ايڪي رنگ

برهم گياني کي بسئي پرڀ سنگ

ارٿ:- برهم گياني ناٿ کي سڀني جي ٻيرن جي خاڪ سمجهي ٿو، ۽ برهم گياني آتم گيان جو آنند ماڻي ٿو.

بِرهَم گياني کي سَڀ اوپَر مَئيا

بِرهَم گياني تي ڪڇهُ بُرا نَ ٿِيا

ارٿ:- برهم گياني جي سڀني تي ديا درشٽي ٿئي ٿي. برهم گيانيءَ کان ڪابہ برائي نٿي ٿئي.

بِرهَم گياني سَدا سَمَ درسي

بِرهَم گياني کي درِشٽِ امرِتُ برسي

ارٿ:- برهم گياني سدو هڪ جهڙي نظر سان سڀني کي ڏسي ٿو. برهم گيانيءَ جي ڪرپا درشٽيءَ سان امرت پيو وسي.

بِرهَم گياني بنڌن تي مُڪتا

بِرهَم گياني کي نِرمَل جُگتا

ارٿ:- برهم گياني دنيا جي سڀني بنڌن کان ڇٽل آهي. برهم گيانيءَ جي رهڻي سديو پوتر آهي. [جگتا = جگت، رهت، رهڻي.]

بِرهَم گياني کا ڀوجن گيان

نانڪ بِرهَم گياني کا برهم ڌيان.

ارٿ:- برهم گيانيءَ جو کاڌو آتم گيان ئي آهي. صاحب فرمائين ٿا تہ برهم گيانيءَ جو ڌيان سديو پرماتما ۾ لڳل رهي ٿو.

(۴)

بِرهَم گياني ايڪ اُوپَر آس

بِرهَم گياني کا نهي بناس

ارٿ :- جيئن جل کي ڪا ۾ مٽي نٿي لڳي، تئن برهم گياني ۾ سڌيو بوترن کان ٻه ٻوتر آهي.

برهم گياني ڪئِ من هوءِ پرگاس
جئسي ڌر اوپر آڪاس

ارٿ :- جهڙيءَ ريت ڌرتي جي مٿان آڪاس بيٺو آهي، تهڙيءَ ريت برهم گيانيءَ جي من ۾ سڌيو آتم گيان جو سوجهرو آهي. [پرگاس = سوجهرو؛ ڌر = ڌرتي، پرٿوي.]

برهم گياني ڪئِ متر شتر سمان
برهم گياني ڪئِ ناهي ابھمان

ارٿ :- برهم گيانيءَ جي نظر ۾ دوست توڙي دشمن هڪ جهڙو آهي؛ برهم گيانيءَ جي من ۾ ڪو به اهنڪار ڪونهي.
[شتر = شترو، دشمن.]

برهم گياني اُوچ تي اُوچا
من اپنئِ هئِ سڀ تي نيچا

ارٿ :- برهم گياني وڏن ۾ وڏو آهي، تنهن هوندي به پاڻ کي من ۾ سڀ کان نيچ تو سمجهي.

برهم گياني سي جن ڀئي
نانڪ جن پرڀ آپ ڪرِيه.

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا ته برهم گياني اهي شخص ٿي تين ٿا، جنکي پرڀو پرماتما پاڻ ڪري ٿو.

(٣)

برهم گياني سگل ڪي رينا
آتم رس برهم گياني چينا

ڪي سگهائي ٿو (برانهن حي حزابي گرمڙ نٿو ڪري) تهڙي طرح برهم گياني (جيئوٽيڪ سب سان رلي ملي ملي ٿوتڏمن برهو) سديو نربل رهي ٿو. [نردوکر = نربل ؛ سوکر == سگهائي ٿو.]

برهم گياني ڪئي درشٽ سمان
جئسي راج رنڪ ڪئه لاگئي تل پوان

ارت:- جهڙي طرح هوا راجا توڙي رنڪ (سگاريءَ) کي هڪ جهڙي لڳي ٿي، تهڙي طرح برهم گياني به سڀ ڪنهن وستوءَ کي هڪ جهڙي درشٽيءَ سان ڏسي ٿو (يعني ص حي اندر برابري اصل نه آهي.)

برهم گياني ڪئي ڌيرج ايڪ
جئه بسڌا ڪوئو کودئي ڪوئو چندن ليپ

ارت:- جهڙي طرح ڌرتيءَ کي ڪو کٽي کوٽي يا ڪو متس چندن جو لمو پائي (تم هن لاءِ سروئي آنند آهي) تهڙي طرح برهم گيانيءَ کي هر وقت ساڳئي قدر ڌيرج آهي. [ايڪ = هڪڙو يعني ساڳئي قدر؛ بسڌا – ڌرتي.]

برهم گياني ڪا اِهئي گناهُ
نانڪ جئه پاوڪ ڪا سهج سڀاءُ.

ارت:- صاحب فرمائس ٿا ته برهم گيانيءَ جو گڻ اهڙو ئي آهي، جهڙو باهہ جو اصلوڪو سڀاءُ. (باهہ هرڪنهن وستوءَ کي پوترڪري ٿي، تئن برهم گياني به سڀڪنهن کي پوترڪيو ڇڏي). [گناهُ = گڻ؛ پاوڪ — باهہ.]

(٢)

برهم گياني نِرمل تي نِرمَلا
جئسي ميلُ نه لاگئي جلا

ਉਮਾਹਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਨਾਹੀ ਧੰਧਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਲੇ ਧਾਵਤੁ ਬੰਧਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਹੋਇ ਸੁਭਲਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸੁਫਲ ਫਲਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸੰਗਿ ਸਗਲ ਉਧਾਰੁ ॥ ਨਾਨਕ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਜਪੈ ਸਗਲ ਸੰਸਾਰੁ ॥ ੪ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਏਕੈ ਰੰਗ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਬਸੈ ਪ੍ਰਭੁ ਸੰਗ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੁ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਨਾਮੁ ਪਰਵਾਰੁ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਦਾ ਸਦ ਜਾਗਤ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਅਹੰਬੁਧਿ ਤਿਆਗਤ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੇ ਮਨਿ ਪਰਮਾਨੰਦ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਘਰਿ ਸਦਾ ਅਨੰਦ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸੁਖ ਸਹਜ ਨਿਵਾਸ ॥ ਨਾਨਕ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਨਹੀ ਬਿਨਾਸ ॥ ੫ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਬੇਤਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਏਕ ਸੰਗਿ ਹੇਤਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਹੋਇ ਅਚਿੰਤ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਨਿਰਮਲ ਮੰਤ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਜਿਸੁ ਕਰੈ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪਿ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਬਡ ਪਰਤਾਪ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਦਰਸੁ ਬਡਭਾਗੀ ਪਾਈਐ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਉ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਈਐ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਉ ਖੋਜਹਿ ਮਹੇਸੁਰ ॥ ਨਾਨਕ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਆਪਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ॥ ੬ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਕੀਮਤਿ ਨਾਹਿ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਸਗਲ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਕਉਨ ਜਾਨੈ ਭੇਦੁ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਉ ਸਦਾ ਅਦੇਸੁ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਕਥਿਆ ਨ ਜਾਇ ਅਧਾਖਰੁ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਰਬ ਕਾ ਠਾਕੁਰੁ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਮਿਤਿ ਕਉਨੁ ਬਖਾਨੈ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਗਤਿ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਜਾਨੈ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰੁ ॥ ਨਾਨਕ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਉ ਸਦਾ ਨਮਸਕਾਰੁ ॥੭॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਭ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਾ ਕਰਤਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਦ ਜੀਵੈ ਨਹੀ ਮਰਤਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਮੁਕਤਿ ਜੁਗਤਿ ਜੀਅ ਕਾ ਦਾਤਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖੁ ਬਿਧਾਤਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ

ਸਲੋਕੁ

ਮਨਿ ਸਾਚਾ ਮੁਖਿ ਸਾਚਾ ਸੋਇ ॥
ਅਵਰੁ ਨ ਪੇਖੈ ਏਕਸੁ ਬਿਨੁ ਕੋਇ ॥
ਨਾਨਕ ਇਹ ਲਛਣ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਹੋਇ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਦਾ ਨਿਰਲੇਪ ॥ ਜੈਸੇ ਜਲ ਮਹਿ ਕਮਲ ਅਲੇਪ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਦਾ ਨਿਰਦੋਖ ॥ ਜੈਸੇ ਸੂਰੁ ਸਰਬ ਕਉ ਸੋਖ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸਮਾਨਿ ॥ ਜੈਸੇ ਰਾਜ ਰੰਕ ਕਉ ਲਾਗੈ ਤੁਲਿ ਪਵਾਨ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਧੀਰਜੁ ਏਕ ॥ ਜਿਉ ਬਸੁਧਾ ਕੋਊ ਖੋਦੈ ਕੋਊ ਚੰਦਨ ਲੇਪ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਇਹੈ ਗੁਨਾਉ ॥ ਨਾਨਕ ਜਿਉ ਪਾਵਕ ਕਾ ਸਹਜ ਸੁਭਾਉ ॥ ੧ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਨਿਰਮਲ ਤੇ ਨਿਰਮਲਾ ॥ ਜੈਸੇ ਮੈਲੁ ਨ ਲਾਗੈ ਜਲਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਮਨਿ ਹੋਇ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ॥ ਜੈਸੇ ਧਰ ਊਪਰਿ ਆਕਾਸੁ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਮਿਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰ ਸਮਾਨਿ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਨਾਹੀ ਅਭਿਮਾਨ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਊਚ ਤੇ ਊਚਾ ॥ ਮਨਿ ਅਪਨੈ ਹੈ ਸਭ ਤੇ ਨੀਚਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸੇ ਜਨ ਭਏ ॥ ਨਾਨਕ ਜਿਨ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪਿ ਕਰੇਇ ॥ ੨ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਗਲ ਕੀ ਰੀਨਾ ॥ ਆਤਮ ਰਸੁ ਬ੍ਰਹਮੁ ਗਿਆਨੀ ਚੀਨਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਸਭ ਊਪਰਿ ਮਇਆ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਤੇ ਕਛੁ ਬੁਰਾ ਨ ਭਇਆ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਦਾ ਸਮਦਰਸੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਬਰਸੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਬੰਧਨ ਤੇ ਮੁਕਤਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਨਿਰਮਲ ਜੁਗਤਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਭੋਜਨੁ ਗਿਆਨ ॥ ਨਾਨਕ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮ ਧਿਆਨੁ ॥ ੩ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਏਕ ਊਪਰਿ ਆਸ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਨਹੀ ਬਿਨਾਸ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਗਰੀਬੀ ਸਮਾਹਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਪਰ ਉਪਕਾਰ

آشٽپدي (٧) جو سار.

هي مترو، چڱن سان ۽ پوترن سان سنگ ڪريو ته توهين به چڱا ۽ پوتر ٿيو. اهڙي سنگ ۾ توهان جا پنج دشمن ڪام، ڪروڌ، لوڀ، موهه ۽ اهنڪار توهانجي وس ٿيندا. اهڙي سنگ ۾ توهين سڀ ڏک ڪشٽ سهي سگهندا، ۽ ڏنگين پيرين نه هلندا، ۽ پاپ نه ڪندا، ۽ فرض پورا ڪندا، ۽ ڪنهن سان به وير نه رکندا، ۽ ڪنهن کي به مندو نه چائيندا، ۽ سڀني جي متي ٿي، شترو، متر ڪندا، ۽ توهانجو شريرآروڳ ٿيندو، ۽ توهانجو من ترپتو ايندو، ۽ توهانجي زبان منوهر ٿيندي، ۽ توهين آيمان جو مل ميٽي، ۽ ٽوميءَ جو تاپ بجهائي، مان مان ڪرڻ بدران رکو تون ئي تون چوندا، ۽ آگياڪاري ٿي، ۽ پريم جي ويچولي ٿي، اهو ڏان ڳڻ ڪندا، جو توهانجو جنم سڦل ڪندو، ۽ توهانجن متن سچڻن جا فرض لاهيندو، ۽ سڀني کي وسائيندو.
اهڙي سنگ ۾ سڀبان ملي ٿو، ۽ مايا کان پڻ ڇٽجي ٿو، ۽ پريو پرسن ٿئي ٿو ۽ ڪڏهين ڪڏهين نه وسري ٿو، ۽ سداسن منو لڳي ٿو، ۽ ڳيت ڳيت ۾ ڏسجي ٿو، ۽ هردي ۾ اچي وسي ٿو. اهڙي سنگ ۾ مکر اوجل ٿئي ٿو، ۽ بي انت سولهن ملي ٿي، ۽ امرت رس پوڳجي ٿا، ۽ هت ۽ هت سهيلو ٿجي ٿو، ۽ وڇڙيل آڻ ڏنو هت اچي ٿو. تنهنڪري هي مترو، سچن سادن جي سنگ ۾، سچي پريت سان، هڪ ڏيهڙي جو رتن دام پڌي، ۽ هنجا ڳڻ ڳائي، تنهين مايا رچيندڙن ڳڻن کان توهين دور ٿيو ته اوچي کان اوچو پد ويچهو ٿيو ۽ سچي لستاري جو چت ملبو.

(٨)

ساڌ ڪي مهما بيد نہ جانهہ

جيتا سُنهہ تيتا بکيانهہ

ارٿ :- خود ويد بہ ساڌن جي مهما نہ ٿا ڄاڻن. (ويدن جي رچيندڙن) ساڌن جي مهما جو ايترو ورنن ڪيو آهي، جيترو انهن ٻڌو آهي.

ساڌ ڪي اُپما تهہ گڻ تي دُوَرِ

ساڌ ڪي اُپما رهي ڀرپوُرِ

ارٿ :- ساڌن جي مهما ٽنهين (رجو، رستو ۽ تمو) گڻن کان ٻاهر آهي. (يعني هو ٽنهين گڻن کان مٿي آهن.) ساڌن جي مهما (ساري برهمانڊ ۾) ڀرپور آهي.

ساڌ ڪي سوڀا ڪا ناهي انتَ

ساڌ ڪي سوڀا سدا بي انت

ارٿ :- ساڌن جي مهما جو ڪو انت نہ آهي. ساڌن جي مهما سدئين بي انت آهي.

ساڌ ڪي سوڀا اوُچ تي اوُچي

ساڌ ڪي سوڀا موُچ تي موُچي

ارٿ :- ساڌن جي مهما وڏي ۾ وڏي آهي. ساڌن جي مهما گهڻي ۾ گهڻي آهي.

ساڌ ڪي سوڀا ساڌ بنِ آئي

نانڪ ساڌ پربھ ڀيد نہ ڀائي.

ارٿ :- ساڌن جي مهما ساڌن سان ئي جُڙي اچي ٿي. صاحب فرمائين ٿا تہ ساڌ ۽ پربھ جي وچ ۾ تفاوت ڪونهي (مطلب تہ ساڌو پنهنجو آپا ياد ڪري، پرماتما سان هڪ روپ ٿي وڃن ٿا.)

آرت :- ھي ڀائي ! ساڌن جو سنگ ڪري تون ھري، جو ناملو ٻڌ ؛ ساڌن جو سنگ ڪرڻ تون ھري، جا گڻ ڳاءِ .

ساڌ ڪئي سنگ نہ مَن تي بِسَرئي
ساڌ سَنگِ سَرِ پَرِ نِسِتري

ارت :- ساڌن جي سنگ ڪري پرماتما جو نالو ڪڏھن بہ من مان وسري نہ ٿو وڃي . ساڌن جي سنگ ڪري ھيءُ جيو ضرور تري پار پوندو . [سربر == ضرور .]

ساڌ ڪئي سَنگِ لَگي پَرِ ميٺا
ساڌوُ ڪي سَنگِ گُھٽِ گُھٽِ ڏيٺا

ارت :- ساڌن جي سنگ ڪري پربھو مٺو لڳي ٿو . ساڌن جي سنگ ڪري گھٽ گھٽ ۾ پرماتما وياپڪ ڏسڻ ۾ اچي ٿو .

ساڌ ڪئي سَنگِ ڀئي آگياڪاري
ساڌ سَنگِ گَتِ ڀئي هَماري

ارت :- ساڌن جي سنگ ۾ ھيءُ جيو آگياڪاري ٿئي ٿو . (يعني ڪرتار جي ڪرڻي تي راضي رھي ٿو .) ساڌن جي سنگ ڪري ئي اسانجي مڪتي ٿي آھي .

ساڌ ڪئي سَنگِ مِٽي سَبِ روگ
نانڪ ساڌ ڀيٽي سَنجوگ .

ارت :- ساڌن جي سنگ ۾ اسانجا سڀ روگ ناس ٿي ويا آھن . صاحب فرمائين ٿا تہ (پورب جي سريشٽ ڪرمن جي) سنجوگ يا ملاپ ڪري اسانجو ساڌن سان ملڻ ٿئي ٿو . يا- صاحب فرمائن ٿا تہ ساڌن جي ملڻ سان پرماتما سان سنجوگ يعني ميلاپ ٿئي ٿو .

آرٿ :- ساڌن جي سنگ ڪري ڪجھ تڪليف نہ ٿي ٿئي. سنتن جي درسن ڪرڻ سان ئي هيءُ جيو نهال ٿي وڃي ٿو.

ساڌ ڪئي سنگِ ڪلوُ ڪُٽ ھريٗ

ساڌ ڪئي سنگِ نرڪ پرھريٗ

آرٿ :- ساڌن جي سنگ ڪري پاپن جي ڪارڻن ناس ٿي وڃي ٿي. ساڌن جي سنگ ڪري هيءُ جيو نرڪ کي بہ پري ڪري ٿو يعني نرڪ ۾ نہ ٿو وڃي. [ڪلوڪت = پاپن جي ڪارڻن.]

ساڌ ڪئي سنگِ ايھان اُوھان سھيلا

ساڌ سنگِ بڇڙت ھرِ ميلا

آرٿ :- ساڌن جي سنگ ۾ هيءُ جيو هتي توڙي هتي يعني لوڪ پرلوڪ ۾ سکي ٿئي ٿو. ساڌن جي سنگ ڪري وڇڙيل جيو جو هريءَ سان ميلاپ ٿئي ٿو.

جو اِڇيٗ سوئي ڦلُ پاويٗ

ساڌ ڪئي سنگِ نہ بِرٿا جاويٗ

ارٿ :- جنهن ڦل تي جيو سڌ ڪري ٿو، سوئي کيس ملي ٿو. ساڌن جو سنگ ڪڏهين بہ وئرٿ نہ ٿو وڃي.

پارَ برهم ساڌ رِدَ بسيٗ

نانڪ اُڌ ريٗ ساڌ سنِ رسيٗ.

ارٿ :- پرماتما ساڌن جي رديءَ ۾ وسي ٿو. صاحب فرمائين ٿا تہ هيءُ جيو ساڌن جا رس پيئڻ وجن هڏي مڪتي حاصل ڪري ٿو.

(۷)

ساڌ ڪئي سنگِ سُنئہ هرناءِ

ساڌ سنگِ هرِ ڪي گُن گاءِ

جو اڌار ڪري ٿو. ساڌن جي سنگ ڪري جيو پنهنجي برهتوان، مترن ۽ ڪٽنب جي پاڻين کي تاري ٿو.

ساڌُ ڪئِ سَنگِ سو ڌَنُ پاوئِ
جِس ڌَنَ تي سڀڪو وَرساوئِ

ارٿ:- ساڌن جي سنگ ڪري جو کي اهو ڌن ملي ٿو، جنهن ڌن مان سڀڪو ورسجي ٿو، يعني لاڀ پرائي ٿو.

ساڌَ سَنگِ ڌَرمَ راءِ ڪَري سيوا
ساڌَ ڪئِ سَنگِ سوڀا سُرَ ديوا

ارٿ:- ساڌن جي سنگ ڪري جو جي جو ڌرمراءِ بہ سيوا ڪري ٿو. ساڌن جي سنگ ڪري جيو جي جو ديوتائن جو ديو يعني اندر مهراج بہ واکاڻ ڪري ٿو.

ساڌُ ڪئِ سَنگِ پاپَ پَلائِنَ
ساڌَ سَنگِ اَمرِتَ گُنَ گائِنَ

ارٿ:- ساڌن جي سنگ ڪري پاپ بہ ناس ٿيو وڃن. ساڌن جي سنگ ڪري جو پربوءِ جا امرت روپي گڻ گائي ٿو.

ساڌَ ڪئِ سَنگِ سَرب ٿانَ گَمِ
نانڪ ساڌ ڪئِ سَنگِ سَڦَلَ جَنَم.

ارٿ:- ساڌن جي سنگ ڪري جو سڀني هنڌ وڃي سگهي ٿو. صاحب فرمائين ٿا تہ ساڌن جي سنگ ڪري جيو جو جنم سڦل ٿئي ٿو.

(٦)

ساڌَ ڪئِ سَنگِ نهي ڪَڇُ گهالَ
دَرسنُ ڀيٽَتَ هوتَ نهالَ

خاڪ ٿئي ٿو. ساڌن جي سنگ ڪري جيو پنهنجي مکر ٻان منا وچن ٻولي ٿو. [رين == خاڪ، مٽي؛ منوهر == من کي موهيندڙ يا کسيندڙ، موهيندڙ؛ ٻڻ == واڻي، وچن.]

ساڌ ڪيَ سنگ نہ ڪتهون ڌاويَ
ساڌ سنگ آسٿت من پاويَ

آرٿ:- ساڌن جي سنگ ڪري جيو جو من ڪٿهين بہ نٿو ڀٽڪي. ساڌن جي سنگ ۾ جيو جو من سديو ڪ هنڌ استر رهي ٿو. [ڌاويَ == ڊوڙي ٿو، ڀٽڪي ٿو.]

ساڌ ڪيَ سنگ مائيا تي ڀنن
ساڌ سنگ نانڪ پربھ سپرسن.

آرٿ:- ساڌن جي سنگ ڪري جيو مايا کان الڳ يا دور رهي ٿو. صاحب فرمائين ٿا تہ ساڌن جي سنگ ڪري جيو تي پربهو پلئي پت راضي رهي ٿو. [ڀن == الڳ، دور.]

(٣)

ساڌ سنگ دشمن سڀ ميت
ساڌو ڪيَ سنگ مہا پنيت

آرٿ:- ساڌن جي سنگ ڪري سڀ دشمن بہ دوست ٿي ٿون ٿا. ساڌن جي سنگ ڪري مئي جيو ٻاڪل پوتر ٿي ٿوي ٿو.

ساڌ سنگ ڪس سن نهي ٻير
ساڌ ڪيَ سنگ نہ بيگا پير

آرٿ:- ساڌن جي سنگ ڪري جيو جو ڪنهن سان بہ ويرُ نہ ٿو ٿئي. ساڌن جي سنگ ڪري جيو جو پير اُٿي ٻاسي يعني ڪمارگ ڏي نہ ٿو وڃي. [بيگا == ڏنگو، ونگو؛ جيو، اُٿو.]

ارٿ :- ساڌن جي سنگ ڪري جمو نام ردبي رتن پراپت ڪري ٿو. ساڌن جي سنگ ڪري جيو نقط هڪڙي پرماتما تسي آسرو رکي ٿو. [جتن == آسرو.]

ساڌ ڪي مهما برني ڪؤن پراني

نانڪ ساڌ ڪي سوڀا پربڀ ماهِ سماني .

ارٿ :- ساڌن جي مهما ڪهڙو جيو ورنن ڪري سگهندو ؟ صاحب فرمائيں ٿا تہ ساڌن جي وڏائي پريو ۾ ئي سمايل آهي. (مطلب تہ ساڌ پرماتما جو روپ آهن ، سو انهنجي وڏائيءَ جو ورنن ڪرڻ اهڙو مشڪل آهي جهڙو پرماتما جي وڏائيءَ جو ورنن ڪرڻ.)

(۲)

ساڌ ڪي سنگِ اگوچرُ ملي

ساڌ ڪي سنگِ سدا پرفلي

ارٿ :- ساڌن جي سنگ ڪري پريو، جو اندرين جي پهچ کان ٻاهر آهي ، سو جيو کي ملي ٿو. ساڌن جي سنگ ۾ جيو سدائين پيو ٽڙي. [اگوچر == اندرين جي پهچ کان ٻاهر، جو اکين سان نہ ڏسي سگهجي ، جو هٿ سان جهي نہ سگهجي وغيره؛ پرفلي == ڦلي طرح سان پيو ٽڙي يعني خوش ٿئي.]

ساڌ ڪي سنگِ آوهِ بسِ پنچا

ساڌ سنگِ امرت رسُ بنچا

ارٿ :- ساڌن جي سنگ ڪري پنجئي وڪار وس ٿين ٿا. ساڌن جي سنگ ڪري جيو نام جو امرت ماڻي ٿو.

ساڌ سنگِ دوءِ سڀ ڪي رين

ساڌ ڪي سنگِ منوهر بين

ارٿ :- ساڌن جي سنگ ڪري جمو سڀني جي چرنن جي

سُنُ ميتا نانڪ بنوتا
ساڌ جنان کي اَچرج ڪُتا.

آرٿ :- اُنهيءَ پاربرهم جي ڳم يعني ڄاڻ نٿي ٿي سگهي ؛ هنهجو انت پائي نٿو سگهجي. جيڪو سندس نالو سمري ٿو، سو مڪتي پائي ٿو. گورو صاحب وينتي ڪري چوني تہ "هي مترو! سنت جنن جي عجيب ڪٿا هدو."

آشٽپدي (٧)

(ساڌ سنگ جي مهما.)

(١)

ساڌ ڪيءِ سنگِ مُکُ اُوجَلُ هوت
ساڌ سنگِ مَلُ سَگَلِي کوتَ

آرٿ :- ساڌن جي سنگ ڪري منهن نڪندڙ ٿئي ٿو. ساڌن جي سنگ ڪري (اندر جي) سموري مليمتا ناس ٿئي ٿي.

ساڌ ڪيءِ سنگِ مِٽئِي آپمانُ
ساڌ سنگِ پرگٽيءِ سُگيانُ

آرٿ :- ساڌن جي سنگ ۾ اهنڪار ميٽجي وڃي ٿو. ساڌن جي سنگ ۾ ايشوري گيان پرگهٽ ٿئي ٿو.

ساڌ ڪيءِ سنگِ بجهيءِ پرڀ نيرا
ساڌ سنگِ سڀُ هوتَ نبيرا

آرٿ :- ساڌن جي سنگ ڪري پرماتما ويجهو سمجهڻ ۾ اچي ٿو. ساڌن جي سنگ ڪري سڀني (مشڪلاتن) جو فيصلو ٿي وڃي ٿو.

ساڌ ڪيءِ سنگِ پائي نامُ رَتنُ
ساڌ ڪيءِ سُنگِ ايڪ اوپر جتنُ

ਤੇ ਸਭੁ ਕੋ ਵਰਸਾਵੈ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਧਰਮਰਾਇ ਕਰੇ ਸੇਵਾ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸੋਭਾ ਸੁਰਦੇਵਾ ॥ ਸਾਧੂ ਕੈ ਸੰਗਿ ਪਾਪ ਪਲਾਇਨ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਗੁਨ ਗਾਇਨ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸ੍ਰਬ ਥਾਨ ਗੰਮਿ ॥ ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸਫਲ ਜਨੰਮ ॥ ੫ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨਹੀ ਕਛੁ ਘਾਲ ॥ ਦਰਸਨੁ ਭੇਟਤ ਹੋਤ ਨਿਹਾਲ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਕਲੂਖਤ ਹਰੈ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨਰਕ ਪਰਹਰੈ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਈਹਾ ਊਹਾ ਸੁਹੇਲਾ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਬਿਛੁਰਤ ਹਰਿ ਮੇਲਾ ॥ ਜੋ ਇਛੈ ਸੋਈ ਫਲੁ ਪਾਵੈ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨ ਬਿਰਥਾ ਜਾਵੈ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਸਾਧ ਰਿਦ ਬਸੈ ॥ ਨਾਨਕ ਉਧਰੈ ਸਾਧ ਸੁਨਿ ਰਸੈ ॥ ੬ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸੁਨਉ ਹਰਿ ਨਾਉ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਉ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨ ਮਨ ਤੇ ਬਿਸਰੈ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਸਰਪਰ ਨਿਸਤਰੈ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਲਗੈ ਪ੍ਰਭੁ ਮੀਠਾ ॥ ਸਾਧੂ ਕੈ ਸੰਗਿ ਘਟਿ ਘਟਿ ਡੀਠਾ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਭਏ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਗਤਿ ਭਈ ਹਮਾਰੀ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਿਟੇ ਸਭ ਰੋਗ ॥ ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਭੇਟੇ ਸੰਜੋਗ ॥ ੭ ॥ ਸਾਧ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਬੇਦ ਨ ਜਾਨਹਿ ॥ ਜੇਤਾ ਸੁਨਹਿ ਤੇਤਾ ਬਖਿਆਨਹਿ ॥ ਸਾਧ ਕੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹੁ ਗੁਣ ਤੇ ਦੂਰਿ ॥ ਸਾਧ ਕੀ ਉਪਮਾ ਰਹੀ ਭਰਪੂਰਿ ॥ ਸਾਧ ਕੀ ਸੋਭਾ ਕਾ ਨਾਹੀ ਅੰਤ ॥ ਸਾਧ ਕੀ ਸੋਭਾ ਸਦਾ ਬੇਅੰਤ ॥ ਸਾਧ ਕੀ ਸੋਭਾ ਊਚ ਤੇ ਊਚੀ ॥ ਸਾਧ ਕੀ ਸੋਭਾ ਮੂਚ ਤੇ ਮੂਚੀ ॥ ਸਾਧ ਕੀ ਸੋਭਾ ਸਾਧ ਬਨਿ ਆਈ ॥ ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਪ੍ਰਭ ਭੇਦੁ ਨ ਭਾਈ ॥ ੮ ॥ ੭ ॥

سلوڪ

(پرماتما ۽ سنت جي اُستت.)

اَگَمَ آگاڌ پارَ بِرَهمَ سوءِ

جو جو ڪَهِيءَ سُ مُڪتا هوءِ

ਸੁਨਿ ਮੀਤਾ ਨਾਨਕੁ ਬਿਨਵੰਤਾ ॥
ਸਾਧ ਜਨਾ ਕੀ ਅਚਰਜ ਕਥਾ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮੁਖ ਊਜਲ ਹੋਤ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਮਲੁ ਸਗਲੀ ਖੋਤ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਿਟੈ ਅਭਿਮਾਨੁ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰਗਟੈ ਸੁਗਿਆਨੁ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਬੁਝੈ ਪ੍ਰਭੁ ਨੇਰਾ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਸਭੁ ਹੋਤ ਨਿਬੇਰਾ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਪਾਏ ਨਾਮ ਰਤਨੁ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਏਕ ਊਪਰਿ ਜਤਨੁ ॥ ਸਾਧ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਬਰਨੈ ਕਉਨੁ ਪ੍ਰਾਨੀ ॥ ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਕੀ ਸੋਭਾ ਪ੍ਰਭ ਮਾਹਿ ਸਮਾਨੀ ॥ ੧ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਅਗੋਚਰੁ ਮਿਲੈ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸਦਾ ਪਰਫੁਲੈ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਆਵਹਿ ਬਸਿ ਪੰਚਾ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸੁ ਭੁੰਚਾ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਹੋਇ ਸਭ ਕੀ ਰੇਨ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਨੋਹਰ ਬੈਨ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨ ਕਤਹੂੰ ਧਾਵੈ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਅਸਥਿਤਿ ਮਨੁ ਪਾਵੈ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਾਇਆ ਤੇ ਭਿੰਨ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਸੁਪ੍ਰਸੰਨ ॥ ੨ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਦੁਸਮਨ ਸਭਿ ਮੀਤ ॥ ਸਾਧੂ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਹਾ ਪੁਨੀਤ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਕਿਸ ਸਿਉ ਨਹੀ ਬੈਰੁ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨ ਬੀਗਾ ਪੈਰੁ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨਾਹੀ ਕੋ ਮੰਦਾ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਜਾਨੇ ਪਰਮਾਨੰਦਾ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨਾਹੀ ਹਉ ਤਾਪੁ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਤਜੈ ਸਭੁ ਆਪੁ ॥ ਆਪੇ ਜਾਨੈ ਸਾਧ ਬਡਾਈ ॥ ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਪ੍ਰਭੂ ਬਨਿਆਈ ॥ ੩ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨ ਕਬਹੂ ਧਾਵੈ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਬਸਤੁ ਅਗੋਚਰ ਲਹੈ ॥ ਸਾਧੂ ਕੈ ਸੰਗਿ ਅਜਰੁ ਸਹੈ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਬਸੈ ਥਾਨਿ ਊਚੈ ॥ ਸਾਧੂ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਹਲਿ ਪਹੂਚੈ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਦ੍ਰਿੜੈ ਸਭਿ ਧਰਮ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਕੇਵਲ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਪਾਏ ਨਾਮ ਨਿਧਾਨ ॥ ਨਾਨਕ ਸਾਧੂ ਕੈ ਕੁਰਬਾਨ ॥ ੪ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸਭ ਕੁਲ ਉਧਾਰੈ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਸਾਜਨ ਮੀਤ ਕੁਟੰਬ ਨਿਸਤਾਰੈ ॥ ਸਾਧੂ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸੋ ਧਨੁ ਪਾਵੈ ॥ ਜਿਸੁ ਧਨ

آشٽپدي (٦) جو سار.

هي موڙهل منُ، تون ڪ پريوءَ جي سرن پئو ته ڪام ڪروڌ لوڀ موهه سڀ ناس ٿي ويندءَ. تون اُنهيءَ کي ڏينهن رات ۽ اُٿندي ويٺي ساس ساس سمر، اُنهيءَ جو جس ڳاءِ، اُنهيءَ کي جپ، اُنهيءَ کي ڌياءِ، اُنهيءَ سان لِوَ لاءِ، ۽ اُنهيءَ جي ڀڪتي ڪر، جنهنجي پرساد سان هي سارو سنسار پرگهٽ ٿيو آهي، ۽ من جي بڻت بني آهي، ۽ ديهه دُرلڀ ديهه ملي آهي، ۽ اِندربون ڦلن ڦُلن ٿيون، ۽ سندر روپ ڏسجن ٿا، ۽ آمرت بول بولجن ٿا، ۽ سبڻا شبد ٻڌجن ٿا ۽ هٿ پير هلن ٿا، ۽ مِٺا آهِرج پسجن ٿا، ۽ سگند لائجن ٿا، ۽ پٽ پٽيمبر ۽ موتي مڻيا پهرجن ٿا، ۽ هاٿين گهوڙن جون هسوار بون ساڻ هلن ٿيون، ۽ سک سيجائن تي سمهجي ٿو، ۽ سک مندرن ۾ ويهجي ٿو، ۽ باغ ۽ ڌن ۽ رنگ ۽ رس، ۽ پرتاپ ۽ مان ماڻجن ٿا، ۽ ٻيچ دان ڪجن ٿا، ۽ آچار وهنوار هلائجن ٿا، ۽ ڪارج پورا ڪجن ٿا، ۽ پت لڄ رهجي اچي ٿي، ۽ ڌرم ورتائجي ٿو، ۽ سچ هٿ ڪجي ٿو، ۽ شانت ۽ پرم گت پائجي ٿي. منهنجي پريوءَ جيڏو ٻيو ڪو ٻه نه آهي. انهيءَ ايڪ آلڪر انهيءَ حاضران حضور اڳئي ڪبول هاربردم سان، هي من، سجاگر ٿي پاڻکي رچ ته هنجو پرڪاش تنهنجي اندر ۾ اچي وهي، ۽ هنجي ديا توکي ڪنول وانگي تيڙي، ۽ هنجي ميا توکي سرو نڌان ڏئي.

ਸਲੋਕੁ

ਅਗਮ ਅਗਾਧਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਸੋਇ ॥
ਜੋ ਜੋ ਕਹੈ ਸੁ ਮੁਕਤਾ ਹੋਇ ॥

(٨)

آپ جپائي جپئي سو نان ۾
آپ گوائي س هر گن گاءِ

آرٿ :- جنهن جيو کان پربهو پاڻ پنهنجو نالو جپائي ٿو، سوئي جپي ٿو. جنهن جيو کان پربهو ڳارائي ٿو، سوئي هريءَ جا گڻ ڳائي ٿو.

پرڀ ڪرپا تي هوءِ پرگاس
پربهوءَ دئيا تي ڪمل بگاس

آرٿ :- پربهوءَ جي ڪرپا سان ئي گيان جو پرڪاش يا سوجهرو ٿئي ٿو. پربهوءَ جي ديا سان ئي هردي روپي ڪمل ٽڙي ٿو.

پرڀ سپرسن بسئي من سوءِ
پرڀ دئيا تي مت اُوتم هوءِ

آرٿ :- جنهن جيو تي پربهو پرسن ٿئي ٿو، تنهنجي من ۾ هو واسو ڪري ٿو. پربهوءَ جي ديا سان جيو جي مت يا بدي اُتم ٿئي ٿي.

سرب ندان پرڀ تيري مئيا
آپهُ ڪڇوُ نه ڪنهوُن لئيا

آرٿ :- هي پربهو! تنهنجي ئي ڪرپا سان سڀ مال خزانا پراپت ٿين ٿا. ڪنهن به جيو پاڻهي ڪجهه به ڪين حاصل ڪيو آهي.

جت جت لاوهُ تت لگيهِ هر ناٿ
نانڪ اِن ڪئي ڪڇوُ نه هاٿ.

آرٿ :- هي هري! هي ناٿ! جتي جتي تون جيو کي لڳائين ٿو، اُتي ئي هو لڳو رهي ٿو. صاحب فرمائين ٿا تہ من جيو جي مٺ ۾ ڪجهه بہ ڪين آهي.

(۷)

جهه پرساد ڏون پرڪٽ سنسار
تس پرڀ ڪئه مول نه منهه بسار

ارٿ:- جنهنجي ڪرپا سان تون هن سنسار ۾ ظاهر ٿيو آهين، تنهن پرڀوءَ کي تون ڪڏهن به پنهنجي من مان نه وسار.

جهه پرساد تيرا پرتاپ
ري من موڙ ڏون تا ڪئه جاپ

ارٿ:- جنهنجي ڪرپا سان تنهنجو مڃتا ۽ اوج ٿيو آهي، تنهنکي هي مورکه من! تون جپ.

جهه پرساد تيري ڪارج پوري
تسهه جان من سدا حضوري

ارٿ:- جنهنجي ڪرپا سان تنهنجا سڀ ڪارج راس ٿيا، تنهنکي هي من! تون سدائين حاضران حضور ڪري ڄاڻ.

جهه پرساد ڏون پاوهه ساچ
ري من ميري ڏون تاسڱ راچ

ارٿ:- جنهنجي ڪرپا سان تون سچ سروپ کي پائي سگهين ٿو، تنهن سان هي منهنجا من! تون لوليس ٿي رهه.

جهه پرساد سڀ ڪي گت هوء
نانڪ جاپ جپئي جپ سوء.

ارٿ:- صاحب فرمائين ٿا ته جنهنجي ڪرپا سان سڀني جيون جي مڪتي ٿئي ٿي، تنهن جو ئي پرڀوءَ جو تون ڄپ ڪر.

جنهنجي ڪرپا سان تون چمتڪار ڏسين ٿو؛ [ڪرن = ڪن، ناد = شبد، راڳ وغيره؛ بسماد = اسچرج روپ وستؤ.]

جِهہ پرسادِ بولہِ امرت رَسنا

جِهہ پرسادِ سُکہِ سهجي بَسَنا

ارٿ:- جنهنجي ڪرپا سان تنهنجي زبان امرت (روبي وچن) بولي ٿي؛ جنهنجي ڪرپا سان تون سهجيئَي سکيو گذارين ٿو؛

جِهہ پرسادِ هستَ ڪَرَ چلہِ

جِهہ پرسادِ سنپوُرن ڦلہِ

ارٿ:- جنهنجي ڪرپا سان تون کلي خوش ٿي هلين ٿو؛ جنهنجي ڪرپا سان تون پورن طرح سان ڦلدائڪ يعني سوپارو تين ٿو؛ (مطلب تہ سڀ تنهنجون محنتون ساب پون ٿيون.) [هست ڪرچلہِ = کلي خوش ٿي هلين ٿو.]

جِهہ پرسادِ پرم گَتِ پاوہِ

جِهہ پرسادِ سُکہِ سهجہِ سماوہِ

ارٿ:- جنهنجي ڪرپا سان تو کي پرم گتي يعني مڪتي ملي ٿي؛ جنهنجي ڪرپا سان تون گيان جي پدويءَ ۾ سمائجي سک حاصل ڪرين ٿو.

آيسا پربُ تياگہِ اَوَرَ ڪتَ لاگہُ

گورَ پرسادِ نانڪ منَ جاگہُ.

ارٿ:- اهڙي ديال پرڀو کي ڇڏي تون ٻين جي لڙ ڇو ٿو لڳين؟ صاحب فرمائين ٿا تہ "هي ڀائي! گوروءَ جي ڪرپا سان تون من کي سجاڳ ڪر يعني غفلت روبي ننڊ ڇڏي پرماتما کي ياد ڪر."

جہ پرساد ڈون آچار بِبھاري
تس پربھ ڪئُ ساس ساس چتاري

أرت :- جنهنجي ڪرپا سان تون دنيا جو وهنوار ؛ ڪم ڪاريون ڪرين ٿو، تنهن پربوءَ کي تون مردم ياد ڪر

جہ پرساد تيرا سندر روپ
سو پربھ سمرہ سدا انوپ

أرت :- جنهنجي ڪرپا سان توکي سندر روپ مليو آهي، تنهن لاثاني پربوءَ جو تون سديو سمرن ڪر. [انوپ = جنهنکي ڪنهنسان ڀيٽي نہ سگهجي، اُپما رهت، لاثاني.]

جہ پرساد تيري نيکي ذات
سو پربھ سمر سدا دِن رات

أرت :- جنهنجي ڪرپا سان توکي هيءَ اُتم ذات يعني مانکا ديهي ملي آهي، تنهن پربوءَ جو تون سديو ڏينهن رات سمرن ڪر.

جہ پرساد تيري پت رهي
گور پرساد نانڪ جس ڪهي.

أرت :- صاحب فرمائين ٿا تہ جنهنجي ڪرپا سان تنهنجي پت رهجي اچي ٿي، تنهنجو جس تون گوروءَ جي ڪرپا سان ڳاءِ.

(٦)

جہ پرساد سنہہ ڪرن ناد
جہ پرساد پيکھہ بسماد

أرت :- جنهنجي ڪرپا سان تنهنجا ڪن، شبد ٻڌن ٿا ؛

جهِ پرسادِ آشوَ هستَ آسواري
مَن تِس پرڀ ڪَتهَ ڪبهوُن نہ بساري

ارٿ :- جنهن پربوءَ جي ڪرپا سان تون گهوڙن ۽ هاٿين تي سواري ڪرين ٿو، تنهنکي ھي من! تون ڪڏھين بہ نہ وسار. [اشو = گهوڙا؛ ھست — هاٿي.]

جهِ پرسادِ باغ مِلکہ دَنا
راکُہ پروءِ پرڀ اُپني منا

ارٿ :- جنهنجي ڪرپا سان توکي باغ، ملڪيت ۽ ڌن مليو آهي، تنهن پربوءَ کي پنهنجي من ۾ (موتي ڪري) پُئين جڏ.

جِن تيري مَن بنت بنائي
اوٺت بَيٺت سد تِسهِ ڌيائي

ارٿ :- ھي من! جنهن تنهنجو سارو سرير سندر بنايو آهي، تنهنکي اُٿندي وهندي سديو ياد ڪر.

تِسهِ ڌياءِ جو ايڪ آلکيءِ
ايهان اوهان نانڪ تيري رکيءِ.

ارٿ :- ھي ڀائي! تون اُنهيءَ پربوءَ کي ڌياءِ، جو ھڪ آھي (يعني جنهنجو ڪو ثاني ڪونهي) ۽ جو الکہ آهي (يعني جنهن کي لکي نہ ٿو سگهجي.) صاحب فرمائين ٿا تہ اُھو پربو هتي توڙي هتي يعني لوڪ پرلوڪ ۾ تنهنجي پت رکندو.

(٥)

جهِ پرسادِ ڪرهِ پن بهہ دان
مَن آٺ پهر ڪرِ تِس ڪا ڌيان

ارٿ :- جنهن پربوءَ جي ڪرپا سان تون گهڻو پُڻ ۽ دان ڪرين ٿو، تنهنجو ھي من! تون اٺئي پهر ڌيان ڪر.

جِهه پرسادِ تيرا اوڀا رهت
مَن سُکهه پاوهِ هرِ هرِ جس ڪهت

ارٿ :- جنهنجي ڪرپا سان تنهنجو ڍڪ ڍڪجي ٿو، تنهن هريءَ جي جس ڳائڻ ڪري هي من! تون سک پراپت ڪندين.

جِهه پرسادِ تيري سگل ڇدر ڍاڪي
مَن سرني پر ناڪُر پرڀ تاڪيءِ

ارٿ :- جنهن جي ڪرپا سان تنهنجا اوڳڻ (عيب) ڍڪيا رهن ٿا، تنهن پرڀوءَ مالڪ جي سرڻ ۾ هي من! تون وڃي پئُ.

جِهه پرسادِ تجهه ڪو نه پهوچيءِ
مَن ساس ساس سمرهُ پرڀ اوُچي

ارٿ :- جنهن جي ڪرپا سان ڪو به تنهنجي مٿ پهچي نٿو سگهي، تنهن وڏي پرڀوءَ کي هي من! تون دم دم ياد ڪر.

جِهه پرسادِ پائي دُرلڀ ديهه
نانڪ تاکي ڀڳت ڪريهه.

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا ته "هي ڀائي! جنهن پرڀوءَ جي ڪرپا سان تو کي هيءَ اولڪ ديهي ملي آهي، انهيءَ جي تون ڀڳتي ڪر."

(۴)

جِهه پرسادِ آڀوکن پهريجيءِ
مَن تس سمرت ڪِهه آلس ڪيجيءِ

ارٿ :- جنهن پرڀوءَ جي ڪرپا سان تون زر زيور پائين ٿو، تنهنکي ياد ڪرڻ ۾ هي من! تون ڇو ٿو سستي ڪرين؟ [آڀوکن — زر زيور، ڳهڻا، مڻيا؛ آلس = آرس، سستي.]

ارٿ :- جنهن پرڀوءَ جي ڪرپا سان تون پٽ پٽنبر پهرين ٿو، تنهنکي ڇڏي تون ٻين پدارٿن ۾ ڇو ٿو ڦاسجين؟

ڄه پرساد سُکِ سيجه سوئيجي

مَنَ آٺ پهر تاڪا جسُ گاويجي

ارٿ :- جنهن پرڀوءَ جي ڪرپا سان تون سيجا تي سکيو ٿي تو سمهين، تنهنجو هي من! تون آٺ ئي پهر جس ڳاءِ.

ڄه پرساد تجهه سڀ ڪوئو مانئي

مکِ تاڪو جسُ رسن بکانئي

ارٿ :- جنهن پرڀوءَ جي ڪرپا سان سڀڪو توکي مان ڏئي ٿو، تنهنجو جس مک ۽ زبان سان اُچار. [بکانئي == اُچار.]

ڄه پرساد تيرو رهتا ڌرم

مَن سدا ڌياءِ ڪيول پاربرهم

ارٿ :- جنهن جي ڪرپا سان تنهنجو ڌرم قائم رهي ٿو، تنهن ڪيول پاربرهم کي هي من! تون سديو ڌياءِ.

پرڀ جي جپت درگهه مان پاوهه

نانڪ پت سيتي گهر جاوهه.

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا ته "هي ڀائي! پرڀوءَ جي نام جپڻ ڪري تون درگاهه ۾ مان پائيندين ۽ عزت آبروءَ سان پنهنجي نج سروپ واري گهر ويندين."

(٣)

ڄه پرساد آروگ ڪنچن ديهي

لِو لاوهه تِس رام سنيهي

ارٿ :- جنهن جي ڪرپا سان توکي نروئو ۽ سون جهڙو اُتم سرير مليو آهي، تنهن پياري رام سان لو لڳاءِ. [سنيهي == پيارو.]

جِهہ پَرسادِ سُکِھَ دَتَ تَن نَاوَهِ
تِسَ کَنُر سِمَرتَ بَہُرِ کَتِیہ پاوَهِ

ارٿ:- جنهن پربهو جي ڪرپا سان تون پنهنجي تن کي سُکندیون لائين ٿو؛ تنهن جي سمرن مان توکي پورن مڪتي پراپت ٿيندي.

جِهہ پَرسادِ تَسِهِ سُکِ مَندَرِ
تِسِهِ دِیاءِ سَدا مَنَ آندَرِ

ارٿ:- جنهن پربهو جي ڪرپا سان تون پنهنجي گهر ۾ سکيو رهين ٿو، تنهنکي سدا پنهنجي من ۾ ڌياءِ.

جِهہ پَرسادِ گِرِهَ سَنگِ سُکَ بَسَنا
آٺَ پَهرَ سِمَرَهُ تِسَ رَسَنا

ارٿ:- جنهن پربهو جي ڪرپا سان تون پنهنجي ڪٽنب سوڌو سکيو گذارين ٿو، تنهنجو تون اٺ ئي پهر پنهنجي زبان سان سمرن ڪر.

جِهہ پَرسادِ رَنگَ رَسَ بھوگَہِ
نانڪ سَدا دِیائيئي دِیاوَنِ جوگَہِ.

ارٿ:- صاحب فرمائي ٿا تہ جنهن پربهو جي ڪرپا سان تون خوشيون ماڻين ٿو؛ فرحتون ولس ٿو، تنهن ڌياڻ يوگير پرماتما کي تون سدا ڌياءِ. [ڌياون جوگر == ڌيائڻ يوگير، ڌيائڻ جي لائق.]

نوٽ:- هي ۽ هہ سکر پوڙهي وڏڙ مهل اچاريندا آهن.

(٢)

جِهہ پَرسادِ پاٽ پٽمبر هَنداوَهِ
تِسَهِ تِیاگِ ڪَتَ اَوَرَ لُبھاوَهِ

ਮੂੜ ਤੂ ਤਾਕਉ ਜਾਪੁ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਰੇ ਕਾਰਜ ਪੂਰੇ ॥ ਤਿਸਹਿ ਜਾਨੁ ਮਨ ਸਦਾ ਹਜੂਰੇ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੂੰ ਪਾਵਹਿ ਸਾਚੁ ॥ ਰੇ ਮਨ ਮੇਰੇ ਤੂੰ ਤਾਸਿਉ ਰਾਚੁ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਭਕੀ ਗਤਿ ਹੋਇ ॥ ਨਾਨਕ ਜਾਪੁ ਜਪੈ ਜਪੁ ਸੋਇ ॥ ੭ ॥ ਆਪਿ ਜਪਾਏ ਜਪੈ ਸੋ ਨਾਉ ॥ ਆਪਿ ਗਵਾਏ ਸੁ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਉ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਹੋਇ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ॥ ਪ੍ਰਭੂ ਦਇਆ ਤੇ ਕਮਲ ਬਿਗਾਸੁ ॥ ਪ੍ਰਭ ਸੁਪ੍ਰਸਨ ਬਸੈ ਮਨਿ ਸੋਇ ॥ ਪ੍ਰਭ ਦਇਆ ਤੇ ਮਤਿ ਊਤਮ ਹੋਇ ॥ ਸਰਬ ਨਿਧਾਨ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੀ ਮਇਆ ॥ ਆਪਹੁ ਕਛੂ ਨ ਕਿਨਹੂ ਲਇਆ ॥ ਜਿਤੁ ਜਿਤੁ ਲਾਵਹੁ ਤਿਤੁ ਲਗਹਿ ਹਰਿ ਨਾਥ ॥ ਨਾਨਕ ਇਨਕੈ ਕਛੂ ਨ ਹਾਥ ॥ ੮ ॥ ੬ ॥

سلوڪ

(هي پربُو! هونکي وڪارن کان بچاءِ.)

ڪامُ ڪِرودهَ آرُ لوڀِ موهَ بِنسِ جاءِ اَهنميوَ
نانڪ پِربَ سرَڻاگتي ڪَرِ پرساد گورديو.

ارٿ:- صاحب وينتي ڪن ٿا تہ "هي پربو! مان تنهنجي سرن پيو آهيان. هي گورديو! تون ڪا ڪرپا ڪر، جو ڪام، ڪرودهہ، لوڀ، موهہ ۽ اهنڪار ناس ٿي وڃن." [اهنميو == اهنڪار؛ سرڻاگتي == سرن آيو آهيان.]

آشٽپدي (٦)

(داتار کي دم دم ياد ڪر.)

(۱)

جِهِ پرساد ڇتيه آمرت کاهِ
تِسُ ٺاڪُر ڪَئُ رکُ مَن ماهِ

ارٿ:- هي جيوَ! جنهن پرڀو جي ڪرپا سان تون ڇتيهن ئي پرڪارن جا ڀوڄن کائين ٿو، تنهنکي سدائين پنهنجي من ۾ رک.

ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਆਰੋਗ ਕੰਚਨ ਦੇਹੀ ॥ ਲਿਵ ਲਾਵਹੁ ਤਿਸੁ ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ ॥
ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਰਾ ਓਲਾ ਰਹਤ ॥ ਮਨ ਸੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ਹਰਿ ਹਰਿ
ਜਸੁ ਕਹਤ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਰੇ ਸਗਲ ਛਿਦ੍ਰ ਢਾਕੇ ॥ ਮਨ ਸਰਨੀ
ਪਰੁ ਠਾਕੁਰ ਪ੍ਰਭ ਤਾਕੈ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੁਝੁ ਕੋਨ ਪਹੂਚੈ ॥ ਮਨ
ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਸਿਮਰਹੁ ਪ੍ਰਭ ਊਚੇ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਾਈ ਦ੍ਰੁਲਭ ਦੇਹ ॥
ਨਾਨਕ ਤਾਕੀ ਭਗਤਿ ਕਰੇਹ ॥ ੩ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਆਭੂਖਨ
ਪਹਿਰੀਜੈ ॥ ਮਨ ਤਿਸੁ ਸਿਮਰਤ ਕਿਉ ਆਲਸੁ ਕੀਜੈ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਅਸ੍ਵ ਹਸਤਿ ਅਸਵਾਰੀ ॥ ਮਨ ਤਿਸੁ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਕਬਹੂ ਨ ਬਿਸਾਰੀ ॥
ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਬਾਗ ਮਿਲਖ ਧਨਾ ॥ ਰਾਖੁ ਪਰੋਇ ਪ੍ਰਭੁ ਅਪੁਨੇ
ਮਨਾ ॥ ਜਿਨਿ ਤੇਰੀ ਮਨ ਬਨਤ ਬਨਾਈ ॥ ਊਠਤ ਬੈਠਤ ਸਦ
ਤਿਸਹਿ ਧਿਆਈ ॥ ਤਿਸਹਿ ਧਿਆਇ ਜੋ ਏਕੁ ਅਲਖੈ ॥ ਈਹਾ
ਊਹਾ ਨਾਨਕ ਤੇਰੀ ਰਖੈ ॥ ੪ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰਹਿ ਪੁੰਨ ਬਹੁ
ਦਾਨ ॥ ਮਨ ਆਠ ਪਹਰ ਕਰਿ ਤਿਸ ਕਾ ਧਿਆਨ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਤੂ ਆਚਾਰ ਬਿਉਹਾਰੀ ॥ ਤਿਸੁ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਚਿਤਾਰੀ ॥
ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਰਾ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪੁ ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਸਿਮਰਹੁ ਸਦਾ ਅਨੂਪੁ ॥
ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਰੀ ਨੀਕੀ ਜਾਤਿ ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਸਿਮਰਿ ਸਦਾ ਦਿਨ
ਰਾਤਿ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਰੀ ਪਤਿ ਰਹੈ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਾਨਕ ਜਸੁ
ਕਹੈ ॥ ੫ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਨਹਿ ਕਰਨ ਨਾਦ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਪੇਖਹਿ ਬਿਸਮਾਦ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਬੋਲਹਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸਨਾ ॥ ਜਿਹ
ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਖਿ ਸਹਜੇ ਬਸਨਾ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਹਸਤ ਕਰ ਚਲਹਿ ॥
ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੰਪੂਰਨ ਫਲਹਿ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਰਮ ਗਤਿ
ਪਾਵਹਿ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਖਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਵਹਿ ॥ ਐਸਾ ਪ੍ਰਭੁ
ਤਿਆਗਿ ਅਵਰ ਕਤ ਲਾਗਹੁ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਾਨਕ ਮਨਿ
ਜਾਗਹੁ ॥ ੬ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੂੰ ਪ੍ਰਗਟੁ ਸੰਸਾਰਿ ॥ ਤਿਸੁ ਪ੍ਰਭ ਕਉ
ਮੂਲਿ ਨ ਮਨਹੁ ਬਿਸਾਰਿ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਰਾ ਪਰਤਾਪੁ ॥ ਰੇ ਮਨ

۽ پاربرهم جو نالو وسي ٿو. ڏن ڏن اُهي جنهنجي اندر ۾ نرانڪار رهي ٿو. آتم جي ئي سکيا سان هن سنسار مان ترجي ٿو، ۽ نہ اُنهنجي، جي چؤن حڪري ۽ ڪن ٻيءَ جي ٻين کي اُپديش ڏين ۽ پاڻ اُهي اُپديش ٽوڙين ۽ آوت جاوت کان ڇُٽن ٿا ۽ ڪو بہ اُديرنہ ڪن. تون هي پريو، منهنجي ديهہ سڦل ڪر. تون سڀ هنڌ آهين، سڀ ڄاڻين ٿو، تون پاڻ ئي پاڻ آهين. تو سچ بنا ڪجهہ بہ سجهہ نہ ٿيندو ۽ رکي تو سچي جي ڪرپا مون نماڻي کي گهرجي.

ਸਲੋਕੁ

ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਅਰੁ ਲੋਭ ਮੋਹ ਬਿਨਸਿ ਜਾਇ ਅਹੰਮੇਵ ॥
ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਸਰਣਾਗਤੀ ਕਰਿ ਪ੍ਰਸਾਦੁ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਛਤੀਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਖਾਹਿ ॥ ਤਿਸੁ ਠਾਕੁਰ ਕਉ ਰਖੁ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਗੰਧਤ ਤਨਿ ਲਾਵਹਿ ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਸਿਮਰਤ ਪਰਮ ਗਤਿ ਪਾਵਹਿ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਬਸਹਿ ਸੁਖ ਮੰਦਰਿ ॥ ਤਿਸਹਿ ਧਿਆਇ ਸਦਾ ਮਨ ਅੰਦਰਿ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਗ੍ਰਿਹ ਸੰਗਿ ਸੁਖ ਬਸਨਾ ॥ ਆਠ ਪਹਰ ਸਿਮਰਹੁ ਤਿਸੁ ਰਸਨਾ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਰੰਗ ਰਸ ਭੋਗ ॥ ਨਾਨਕ ਸਦਾ ਧਿਆਈਐ ਧਿਆਵਨ ਜੋਗ ॥ ੧ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਾਟ ਪਟੰਬਰ ਹਢਾਵਹਿ ॥ ਤਿਸਹਿ ਤਿਆਗਿ ਕਤ ਅਵਰ ਲੁਭਾਵਹਿ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਖਿ ਸੇਜ ਸੋਈਜੈ ॥ ਮਨ ਆਠ ਪਹਰ ਤਾਕਾ ਜਸੁ ਗਾਵੀਜੈ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੁਝੁ ਸਭੁ ਕੋਊ ਮਾਨੈ ॥ ਮੁਖਿ ਤਾਕੋ ਜਸੁ ਰਸਨ ਬਖਾਨੈ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਰੋ ਰਹਤਾ ਧਰਮੁ ॥ ਮਨ ਸਦਾ ਧਿਆਇ ਕੇਵਲ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ॥ ਪ੍ਰਭਜੀ ਜਪਤ ਦਰਗਹ ਮਾਨੁ ਪਾਵਹਿ ॥ ਨਾਨਕ ਪਤਿ ਸੇਤੀ ਘਰਿ ਜਾਵਹਿ ॥ ੨ ॥ ਜਿਹ

يارهين ڄڻي جي نہ ملڻ تي ايمان وڃايو اٿيئي؟ منهنجو پريو، اکٽ راس جو ڏٺي آهي ۽ سڀ وستو تو وٽ سندس امانت آهن ۽ انهن جي موٽائڻ ڏيڻ ۾ توکي رسڻ نہ گهرجي ۽ پنهنجي ہٺ کو ھڻ نہ گهرجي. انهيءَ وڏي شاھ کان سواءِ تو کماشتي جو چارو ڪونهي ۽ اُهو سچو صاحب سدائين ديالو آهي، تنهنڪري سندس آڳيا متي تي رکہ تہ هو توکي ڇوٽو نهال ڪندو. هن جڳ ۾ ھي پراڻي، هريءَ جي ٻوجھ بنا ۽ هريءَ جي جپ بنا ڪي ٻہ ڪم نہ اچي تو، ۽ ڪٽنب ۽ جوڀن ۽ راڄ ۽ ڏن ۽ هاٿي ۽ ڪاڏيون ۽ وستر ۽ رنگ ۽ روپ ۽ ممتا ۽ مايا ۽ ڪام ۽ ڪروڌ ۽ دروھ ۽ موھ ۽ ايمان ۽ ڪرپ ۽ نندا ۽ ٽرسپ متبا آهن ۽ متيائي متبا آهن. اُهي اکيون، جي پر استري تکين ٿيون، اُها رسنا، جا ٻين جا ٻوجن چاهي ٿي، اُهو نڪ، جو وڪارن لاءِ واجائي ٿو، اُهي پير، جي ٻر برائيءَ ڏي ڊوڙن ٿا، اُهو من، جو ٻرڏن گهري ٿو، اُهو تن، جو پر اُپڪار نہ ڪري ٿو ۽ ساري عمر هريءَ سمرن بنان ايئن وئرٿ آهي، جيئن کيتي پاڻي بنا، ۽ سڀ ڪامنائون گوولد ٻڄن بنا ايئن وئرٿ آهن جيئن ڪنجوس جا ٽڪا. تنهنڪري ھي من، الله اندار ۾ لپٽجي نہ ٻؤ ۽ مؤل ٻرج ڇڏي، رکي ٻرج جي ڇايا سان موھ نہ رکہ ۽ هن مسافر مايا لاءِ اٽيڪ آپاون ڪرڻ ۾ چمار نہ وڃاءِ، پر ساريءَ مايا ۾ هريءَ جي چرڻن ڪي ڪول، ۽ استريڪتيءَ سان چگن جي سرن پئي، سندس پوتر نالو جپ. هن چاڻطهار کان ڪي ٻہ ڳجهو نہ آهي ۽ هن وٽ ڪوبہ ٻبکہ نہ هلي ٿو. ڏن ڏن اُهي، جنجي کهٽ کهٽ

اڳيان وينتي ڪريو، جو جو هو پنهنجي پيدا ڪيل جيون جي ارداس قبول ڪري ٿو. [ڪيتا = پيدا ڪيل؛ خلقيل؛ مانئي = مان ڏئي ٿو، قبول ڪري ٿو.]

آپهِ آپِ ڪَرَتَ نبيرا
ڪِسيءِ دؤرِ جناوَتَ ڪِسيءِ ٻجهاوَتَ نيرا

ارٿ:- هو پاڻيهي پاڻمرادو فيصلو ڪري ٿو. هو ڪنهنکي پنهنجو پاڻ پري ڄاڻائي ٿو ته ڪنهنکي ويجهو يعني انگ سنگ ڏيکاري ڏئي ٿو.

اَپاوِ سِيانَپَ سڪَلَ تي رَهَتَ
سَبُ ڪَڇُهِ جانيءِ آتَمَ ڪي رَهَتَ

ارٿ:- هو سيني دنيوي سياڻپن ۽ اُپاون کان نيارو آهي، (يعني انڪلن شتڪلن سان هٿ نه ايندو.) هو اسان جي آتما يعني اندر جي ساري حالت کي چڱي طرح ڄاڻي ٿو.

جِسُ ڀاوَيءِ تِسُ لَئِي لَڙِ لاءِ
ٿانَ ٿَننتَرِ رهيا سماءِ

ارٿ:- جنهنکي کيس وڻي ٿو، تنهنکي پنهنجي لڙ يعني پلؤ سان لڳائي ٿو. هو هرهنڌ سرووياپڪ آهي. [لڙ = پلؤ، دامن.]

سو سيوڪُ جِسُ ڪِرپا ڪري
نِمَکَ نِمَکَ جپِ نانڪ هري.

ارٿ:- پريوءَ جو سچو سيوڪ اهو آهي، جنهنتي پريو ڪرپا ڪري ٿو. صاحب فرمائين ٿا ته اهو پل پل هري پرماتما جو سمرن ڪري ٿو.

آشٽپدي (٥) جو سار.

هي من، ڇو تون سچي ڏيڻ هار کي ڇڏي ڪوڙن سوارٿن پٺيان پيو آهين؟ ڇو ڏهه وستو هٿ ڪري،

ڪانهي ، بر رڳو زبان سان ميلاپ جون ڳالهيون ڪري ٿو، (تنهنڪري ٻاڌ رکڻ گهرجي تہ) برڀو ، جو سياڻو آهي ؛ سڀ ڪجهہ سمجهي ٿو، سو ٻاهرئين ٻاڪند تي راضي نٿو ٿئي . [ڳنڍ لاوت = ڳنڍ يا ميلاپ جون ڳالهيون ڪري ٿو؛ بربين = حتر، سياڻو؛ بين = ٻاجي ٿو، راضي ٿئي ٿو.]

آوَر اُپديشَي آپ نہ ڪرئي

آوَتَ جاوَتَ جنمَي مرئي

ارت :- جو جيو ٻين کي اپديش ڏئي ٿو، پر پاڻ انموجب عمل نٿو ڪري ، سو جنم مرڻ جي چڪر ۾ پيو ڀٽڪي .

جِسَ ڪئي اَنترِ بسئي نِرنڪارُ

تِسَ ڪي سيکہ تَرئي سنسارُ

ارت :- جنهن جيو جي اندر ۾ برڀوءِ جو واسو آهي ، انهي سکيا ڏواران سارو سنسار تري پار پوي ٿو. [سکہ = سکيا .]

جو تُم ڀاني تِن پربہُ جاتا

نانڪ اُن جَن چرن پراتا .

ارت :- صاحب ونتي ڪري چوي ٿو تہ "هي برڀو ! جي توکي پسند پيا آهن ، تن ئي توکي جاتو آهي ؛ اهڙن سڀ برش جي چرن تي پئون ٿو." [ڀاني = وڻيا آهن ، پسند پيا آهن .]

(۸)

(برماتما جي اُستت .)

ڪرءِ بينتي پارَبرهمُ سڀُ جانئي

اَپنا ڪيتا آپہِ مانئي

ارت :- هي ڀائي ! پاربرهم جو سڀڪجهہ ڄاڻي ٿو، تنهنجي

بِنُ سِمرنُ دِنُ رَئِنَ بِرٿا بِهاءِ

ميگهُ بنا جِتَر کيتي جاءِ

ارٿ :- جهڙيطرح ميڻهن بنا کانسواءِ کيتي سڙيو وڃي ٿي، تهڙيطرح هري نام جي سمرڻ کانسواءِ ڏينهن رات يعني سمورو وقت اجايو وئرٿ وڃي ٿو. [بهاءِ = گذري ٿو؛ ميگهه = ميڻهن.]

گوبند ڀڄن بِنُ بِرٿي سَبِ کام

جِتَر ڪِرپن کي نِرارٿ دام

ارٿ :- جهڙيطرح ڪنجوس جو ڌن وئرٿ ٿئي ٿو، تهڙيطرح گوبند جي ڀڄن کانسواءِ جيو جا سڀ ڪم وئرٿ آهن. [ڪرپن = ڪنجوس، شوم، بخيل؛ نرارٿ = ارٿ بنا يعني وئرٿ.]

ڌَنِ ڌَنِ تي جَنِ جِهِ گهَٽِ بَسِئو هرِناءُ

نانڪ تاڪي ٻلِ ٻلِ جاءُ.

ارٿ :- ڌن ڌن آهن اُهي جيو، جنجي هردي ۾ هري پرماتما جي نام جو واسو آهي. صاحب فرمائين ٿا تہ اسين انهن تان قربان وڃون ٿا. [ڌن ڌن = ڌنيواد جا لائق.]

(٧)

(پريوءَ وٽ ڪوبہ بيکہ نہ هلي ٿو.)

رَهَتَ اَوَرَ ڪَڇُ اَوَرَ ڪماوَتَ

مَنِ نَهِي پرِيتِ مُکہُ گنڍ لاوت

جانَنِ هارِ پرِڀُو پرٻين

باهرِ بيکَ نہ ڪاهُو ڀين

ارٿ :- جنهن جيو جي رهڻي ٻي قسم جي آهي؛ ڪرڻي ٻي طرح جي آهي؛ جنهن جي من ۾ واهگورو لاءِ پريت اصل

مِٿيا تَنُ تِهي پُرَاڻڪارا

مِٿيا ٻاسُ ليتَ ٻِڪارا

ارٿ :- اهو سريَر، جنهن مان ٻئي ڪنهن جو ڀلو ڪونہ ٿو ٿئي، سو ناسونت آهي. اهو (نڪ)، جو وشين جي ٻانس وٺي ٿو، سو ناسونت آهي. [ٻڪارا = وڪار، وشيون.]

بِنُ ٻُڌُ جهي مِٿيا سڀ ڀئي

سَڦَلُ ديهہ نانڪ هَرِ هَرِ نامَ لئي.

ارٿ :- پرماتما جي ناليءَ جي سمجهہ کان سواءِ سڀ ڪجهہ ناسونت آهي. صاحب فرمائين ٿا تہ پربوءِ جي نالي جپڻ ڪري ئي جيءِ ديهہ سڦلي ٿئي ٿي.

(٦)

(منمکہ جي جيوت نسڦل ۽ گورمکہ جي سڦل.)

بِرٿي ساڪَتَ کي آرجا

ساچ بِنا کَہ هوؤت سوُچا

ارٿ :- منمکہ جي عمر وئرٿ يعني اجائي آهي. ڀلا سچي پرماتما جي نام جپڻ کان سواءِ هو پوتر ڪيئن ٿي سگهندو؟ [ساڪت = منمکہ، اگياني ۽ درگند = بد بوءِ.]

بِرٿا نامَ بِنا تَنُ اَنڌ

مُکِہ آوَت تاڪي دُرگَند

ارٿ :- اگياني جيو جو سريَر نام کان سواءِ اجايو آهي ۽ هنجي مکہ مان هميشہ (ڪوڙ ۽ پرنندا جي) بد بوءِ ايندي رهي . [انڌ = اگياني ۽ درگند = بد بوءِ.]

آسترِ پکِتِ ساڌ کي سرنَ

نانک جپِ جپِ جيوِۓ هرکي چرنَ .

ارٿ :- ٻر سنتن جي سرن وٺي، جا ڀڳتي ڪئجي ٿي، سائي قائم آهي . صاحب فرمائين ٿا تہ اسين هريءَ جي چرنن ۾ ڌيان رکي جيئون ٿا .

(٥)

(عضوا ڪهڙا سڦل ۽ ڪهڙا نسڦل ؟)

مِثيا سروَن پرِ ننندا سنہِ

مِثيا هست پر درب کَو هرہِ

ارٿ : اُهي ڪن، جي پرائي نندا سڻن ٿا، سي ناسونت آهن. اُهي هٿ، جي پرائو ڌن کسين ٿا، سي ناسونت آهن . [پردرب == پرائو ڌن ؛ هرہ == کسين ٿا .]

مِثيا نيتر پيکت پرترِيہ روپاد

مِثيا رسنا ڀوجن آن سواد

ارٿ :- اُهي اکيون، جي پرائي سندر استريءَ ڏانهن (بري نظر سان) نهارين ٿيون، سي ناسونت آهن . اُها زبان، جا طرح طرح جي کاڌن ۽ ٻين انيڪ پدارٿن جا سواد وٺي ٿي (پر هريءَ جو نام نہ ٿي جپي)، سا ناسونت آهي . [نيتر == اکيون ؛ پرتريہ == پرائي استري ؛ روپاد == سونهن وغيرہ ؛ ان == ٻيا .]

مِثيا چرن پرِ بِکار کو ڌاوہِ

مِثيا من پر لوڀ لِياوہِ

ارٿ :- اهي پير، جي (نيڪي جو ڪر گھڙي) پرائي بُرائيءَ ڏي ڊوڙن ٿا، سي ناسونت آهن . اهو من، جو پراون پدارٿن هٿ ڪرڻ جي لوڀ ۾ ڦاسجي وڃي ٿو، سو ناسونت آهي .

ارٿ :- مي من! هريءَ جي نام سان برهتي سکر ڏينڌڙ آهي. صاحب وينتي ڪري جون تا تہ شل پرماتما ڪرپا ڪري پاڻيهي اسانکي انهيءَ برهت ۾ لڳائي ڇڏي. [سکدائي — سکر ڏينڌڙ؛ لئي لائي = لڳائي ڇڏي.]

(۴)

(دنيوي پدارٿ سڀ ناسونت آهن.)

مِٿِيا تَنُ ڌَنُ ڪُٽمبُ سبائِيا

مِٿِيا هؤميٰ ممتا مائِيا

ارٿ :- تن، ڌن ۽ ڪٽمب سڀ ناسونت آهن. اهنتا، ممتا ۽ مايا بہ ناسونت آهي.

مِٿِيا راجِ جوبَنَ ڌَنَ مالَ

مِٿِيا ڪامِ ڪروڌ بِڪرالَ

ارٿ :- راڄ، جواني، ڌن ۽ مال سڀ ناسونت آهن. مها ڀيانڪ ڪام ۽ ڪروڌ بہ ناسونت آهن. [بڪرال = مها ڀيانڪ.]

مِٿِيا رَٿَ هستي اَشوَ بِسترا

مِٿِيا رُنگَ سنگِ مائِيا پيکِ هَستا

ارٿ :- گاڏيون، هاٿي، گهوڙا ۽ ڪپڙا سڀ ناسونت آهن. مايا، جا ڏسي مي جيو خوش ٿئي ٿو، تنهنسان پيار رکڻ بہ جولو يا ناسونت آهي. [رٿ = گاڏيون؛ هستي = هاٿي؛ اشو = گهوڙا؛ هستا = هسي ٿو، کلي ٿو، خوش ٿئي ٿو.]

مِٿِيا ڌروهِ موهِ اَبِمانُ

مِٿِيا آپَس اُوپرِ ڪرتَ گُمانُ

ارٿ :- ڌروهہ، موهہ ۽ ابمان بہ ناسونت آهن. پنهنجي پاڻ تي هٺ ڪرڻ بہ ناسونت آهي. [گمان = ابمان، هٺ.]

(٣)

(مايا جا سنبنڌ سڀ جوٺا .)

آنڪ پانتِ مائيا ڪي هيت

سَرپر هووت جان آنيت

ارٿ :- هي جيو مايا جي آنيڪ روپن سان پيار رکي ٿو، پر نسچي ڄاڻو تہ اهي سڀ ناسونت آهن. [هيت = پيار؛ سرپر = نسچي، ضرور؛ آنيت = آنت، فاني، ناسونت .]

بِرکہ کي ڇائيا سنگ رنگ لاوئي

اوهہ بِنسئي اوهہ مَن پڇتاوئي

ارٿ :- جهڙيطرح ڪو منش وڻ جي ڇايا سان پريت رکي تو تہ پوءِ جڏهين اهو ڇانجو گم ٿي وڃي ٿو، تڏهين هو من ۾ پڇتائي ٿو. [برکہ = برڇ يا وڻ؛ رنگہ = پريت .]

جو ديسئي سو چالن هار

لَپٽ رهِيو تہ آنڌ آنڌار

ارٿ :- جيڪي ڪي اکين سان ڏسجي ٿو، سو سڀ هلڻ هار (بي بقا) آهي، مگر هي نپٽ آنڌو منکہ مايا کي چنبڙيو پيو آهي. [آنڌ انڌار = نپٽ آنڌو، جمت انڌو.]

بٽائو سنگ جو لاوئي نيہ

تاڪو هاٿ نہ آوئي ڪيہ

ارٿ :- جو جيو ڪنهن وات ويندڙ مسافر سان موهہ رکي ٿو ترنهکي ڪاجهہ بہ هٿ نہ ٿو اچي. [بٽائو = وات ويندڙ مسافر؛ نيہ = پيار، موهہ؛ ڪيہ = ڪاجهہ بہ .]

مَن هرِ ڪي نام کي پريتِ سکد ائي

کرِ ڪرپا نانڪ آپِ لَئي لائي .

ارٿ :- اُنهيءِ وڏي سيٺ، جيوکي ڀنهنجي اُڪت ڀونجي ڏني آهي تہ ڀلي ڪاڻي ٻئي، جوري ماڻي ؛ خوب آنند ۽ خوشيون ڀوڳي. [اُگنت راس = اُڪت ڀونجي، بيشمار بدارت ؛ شاه = وڏو سيٺ ؛ اُلّاس = خوشيون، مزا.]

اُپني آمانَ ڪُڇُ ڦُرِ شاهُ ليئہِ
آگياني مَنِ روسُ ڪريئہِ -

ارٿ :- ڀر جي اُدو شاه ڀرماتما ڀنهنجي ڏنل امانت مان ڪجھ کڻي موٽائي ٿو وٺي تہ هي اگياني جيو ڀنهنجي من ۾ ڪروڌ ڪري ٿو. [آمان = امانت ؛ روس ڪريئہ = روس ڪري ٿو، روسامو ڪري ٿو، غصو ڪري ٿو.]

اَپني پرَتيتِ آپَ هي کووئي
ڦُرِ اُسڪا بسواسُ نہ هووئي

ارٿ :- ائيں ڪرڻ سان جيو ڀنهنجا ويسہ وڃائي ٿو، جنهنڪري وري شاه جو منجهس ڪوبہ ايمان نہ ٿو رهي. [بسواس = وشواس، ايمان.]

جِسَ ڪي بَسَتُ تِسُ آگئي راکئي
پرَڀُ ڪي آگيا مانئي ماٿئي
اُسَ تي چؤگُنَ ڪَرئي نِهالُ
نانڪ صاحبُ سَدا دئيالُ.

ارٿ :- ڀر جيڪڏهن هي جيو، جنهنجي شيءِ اصل آهي، تنهنجي اڳيان رکي ؛ ڀربوءَ جي آگيا مستڪ تي رکي مڃي تہ هو شاه منکي اڳئيں کان چؤڻو خوش ڪندو. صاحب فرمائين ٿا تہ ڀرماتما سدئيو ديال آهي. [چؤگن = چؤڻو ؛ نهال = خوش.]

ايڪ پي نہ ديئہ دس ڀي ڀرليئہ
تئہ موُڙا ڪہہ ڪها ڪريئہ

ارٿ :- پلا جي پريو اها ھڪ شئي تہ نہ ڏئي پرابي ڏھ ہ
ڪسي ونئي تہ پوءِ پڌايو تہ ھي مورک جيو جا ڪري سگھندو؟
[ھرليئہ = ڪسي ونئي ؛ موڙا = مورک جيو.]

جس ٺاڪر سئہ ناهي چارا
تاڪئہ ڪيجيئہ سد نمسڪارا

ارٿ :- جنھن پريوءَ سان ڪوبہ زور ھلي نہ تو سگھي،
تنھنکي سديو نمسڪارئي ڪرڻ گھرجي. [چارا = زور، ھل.]

جاڪئہ من لاگا پرڀ ميٺا
سرب سوُکہ تاھوُ من وُٺا

ارٿ :- جنھن جيو جي من کي پريوءَ جو ناؤئي منو تو لڳي،
تنھنجي من ۾ سڀ سک وسن ٿا. [وُٺا = وسن ٿا.]

جس جن اپنا حڪم منائيا
سرب تھوڪ ناتڪ تن پائيا.

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا تہ جنھن جيو کي پريوءَ پنھنجو
حڪم مڃايو آهي، سو سڀ پدارٿ پراپت ڪري
[ٿوڪ = پدارٿ.]

(۲)

(آمانت موُٺائي ڏيڻ ۾ د

آگنت شاھ آپني د
کات پيت برتئہ

اِيڪ پئي نہ ديٿہِ دس پِئي ڀِڙ ليٿہِ
تتہ مؤڙا ڪُہ ڪُہا ڪَرِيٿہِ

ارٿ:- ڀلا جي ڀريو اُها هڪ شئي تہ نہ ڏئي ٻرائي ڏهہ ٻہ
وني تہ ٻوءِ ہڏايو تہ هي مورک جيو ڇا ڪري سگهندو؟
ٻسٿ = کسي وني؛ موڙا = مورک جيو.]

ٻس ٺاڪُر ٻسٿہ ناهي چارا

آرداس. تون ئي سڀني جيوت جي راس آهين، تون ئي ماتا تون ئي پتا، اسين تنهنجا ٻالڪ، تون ئي ساري سمگريءَ جو سوتر ڌاري، ۽ ساري سرشٽي تنهنجي آگيا ڪاري، تون ئي اوچن کان اوچو، تون ئي ڪرپالو تون ئي سک ڏيندڙ. تنهنجي گت مت تنهنجي آلت جي ڪنهن کي ڪل نه آهي. مان تو تان قربان وڃان.

ਸਲੋਕੁ

ਦੇਨਹਾਰੁ ਪ੍ਰਭ ਛੋਡਿਕੈ ਲਾਗਹਿ ਆਨ ਸੁਆਇ ॥
ਨਾਨਕ ਕਹੂ ਨ ਸੀਝਈ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਪਤਿ ਜਾਇ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਦਸ ਬਸਤੂ ਲੇ ਪਾਛੈ ਪਾਵੈ ॥ ਏਕ ਬਸਤੁ ਕਾਰਨਿ ਬਿਖੋਟਿ ਗਵਾਵੈ ॥ ਏਕ ਭੀ ਨ ਦੇਇ ਦਸ ਭੀ ਹਿਰਿ ਲੇਇ ॥ ਤਉ ਮੂੜਾ ਕਹੁ ਕਹਾ ਕਰੇਇ ॥ ਜਿਸੁ ਠਾਕੁਰ ਸਿਉ ਨਾਹੀ ਚਾਰਾ ॥ ਤਾਕਉ ਕੀਜੈ ਸਦ ਨਮਸਕਾਰਾ ॥ ਜਾਕੈ ਮਨਿ ਲਾਗਾ ਪ੍ਰਭੁ ਮੀਠਾ ॥ ਸਰਬ ਸੂਖ ਤਾਹੂ ਮਨਿ ਵੂਠਾ ॥ ਜਿਸੁ ਜਨ ਅਪਨਾ ਹੁਕਮੁ ਮਨਾਇਆ ॥ ਸਰਬ ਥੋਕ ਨਾਨਕ ਤਿਨਿ ਪਾਇਆ ॥ ੧ ॥ ਅਗਨਤ ਸਾਹੁ ਅਪਨੀ ਦੇ ਰਾਸਿ ॥ ਖਾਤ ਪੀਤ ਬਰਤੈ ਅਨਦ ਉਲਾਸਿ ॥ ਅਪਨੀ ਅਮਾਨ ਕਛੁ ਬਹੁਰਿ ਸਾਹੁ ਲੇਇ ॥ ਅਗਿਆਨੀ ਮਨਿ ਰੋਸੁ ਕਰੇਇ ॥ ਅਪਨੀ ਪਰਤੀਤਿ ਆਪਹੀ ਖੋਵੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਉਸਕਾ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁ ਨ ਹੋਵੈ ॥ ਜਿਸ ਕੀ ਬਸਤੁ ਤਿਸੁ ਆਗੈ ਰਾਖੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਆਗਿਆ ਮਾਨੈ ਮਾਥੈ ॥ ਉਸ ਤੇ ਚਉ ਗੁਨ ਕਰੈ ਨਿਹਾਲੁ ॥ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬੁ ਸਦਾ ਦਇਆਲੁ ॥ ੨ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਮਾਇਆ ਕੇ ਹੇਤ ॥ ਸਰਪਰ ਹੋਵਤ ਜਾਨੁ ਅਨੇਤ ॥ ਬਿਰਖ ਕੀ ਛਾਇਆ ਸਿਉ ਰੰਗੁ ਲਾਵੈ ॥ ਓਹ ਬਿਨਸੈ ਓਹੁ ਮਨਿ ਪਛੁਤਾਵੈ ॥ ਜੋ ਦੀਸੈ ਸੋ ਚਾਲਨਹਾਰੁ ॥ ਲਪਟਿ ਰਹਿਓ ਤਹ ਅੰਧ ਅੰਧਾਰੁ ॥ ਬਟਾਊ ਸਿਉ ਜੋ ਲਾਵੈ ਨੇਹ ॥ ਤਾਕਉ ਹਾਥਿ ਨ ਆਵੈ

ڪرتار آهي. جو سدائين حاضران حضور آهي؛ جو آد انت
جو رکڻ هار آهي. هي ٻولا، ڇو اهڙي ڏڻيءَ کي دور ٿو
ڄاڻين؛ اُنهيءَ کي ڇڏي ٻين سان سنگ ٿو رچين؛
رتن تياڳي ڪوڏيءَ تي ٿو مرين؛ سچ کان پڇي
ڪوڙ سان ٿو ٻڌين؛ جيڪي ڇڏيو وڃي، تنهن لاءِ
ٿيو وڃي، تنهن لاءِ ڪشالا ڪري، جيڪي ناس
سنگ سباءِ کان پري ٿو ٻوين؟ ڇو هي نياڳا، رات ڏينهن
پرائي پچار ٿو ڪرين؛ اندر نه اُجاري ٻاهران بيکر ٿو
ڏارين؛ من ۾ لوڀ جو ڪتو پالي پاڻکي اِشناني
گياني؛ ڏياني ٿو سڏائين؟ اِها ٻاهرين پيؤت؛ اندرين
باه ڪڏهين ڪم نه ايندي، پر ساڙي ماريندي. اِهو
وشين جو پٿر، جو ڳچيءَ ۾ هار ڪري پاڻ آٿيٽي، سو
تري ڏي ٻوڙي نيندءِ، پر ڪڏهين نه تاريندءِ. تنهنڪري
هي گوار، اُٿي ماڻهو ٿيءُ؛ پسن جا ڪرتوت نه ڪر؛
گڏه وانگي ڏوڙ ۾ نه ليٽ؛ پنهنجو چندن ليپ نه لاهه
؛ سچو متر ڇڏي ويريءَ سان پريت نه رکُ؛ هن واريءَ
جي گهر ۾ مايا جي کيلن تي پرتيت نه رکُ؛ پنهنجا
آملهه جنم وروڌ؛ ڪامُ؛ ڪروڌ؛ ڪوڙ؛ دوهُ؛ موهُ
ر نه وڃاءِ. شال هي آنڌا، توکي پريو هن آنڌي کوءِ
ان ڪڍي پنهنجي وات لڳائي؛ شال هي ٻورا،
و کي پنهنجي ٻجارت ٻجائي؛ شال هي گونگا،
ڪان پنهنجا وشن پد ڳارائي؛ شال هي پنگا، توکي
نجا مهر جا هٿ ڳهائي. هي پگونت، توِن ئي
ن انڌن ٻوڙن گنگن پنگلن تي ٻاجهه ڪندڙ آهين؛
ن ئي آهين اسانجو ٺاڪر، تون ئي آهين اسانجي

ارٿ :- تون ئي اسانجو مائٽ پتا آهين ۽ اسين تنهنجا ٻالڪ آهيون. تنهنجي ڪرپا ڪري اسان کي گهڻيئي سک پراپت ٿين ٿا.

ڪوءِ نہ جاني تمرا انت
اوچي تي اوچا ڀگونت

ارٿ :- تنهنجو انت ڪوئي نہ ڄاڻي سگهي. هي ڀڳونت! تون وڏن کان وڏو آهين.

سڪل سمگري تمري سوتر ڌاري
تم تي هوءِ سُ آگيا ڪاري

ارٿ :- هي ساري سنسار جي سامگري تنهنجيءَ ڏوريءَ ۾ ٻڌل آهي. جو تون حڪم ڪرين ٿو، سوئي ٿئي ٿو. [سوتر = سُت، ڌاڳو.]

تمري گت مت تمهي جاني
نانڪ داس سدا قربانی.

ارٿ :- هي پريو! تون ئي پاڻ پنهنجي گت مت يعني انت ڄاڻين ٿو. صاحب وينتي ڪري ٿو تہ " هي پريو! هي داس توتان سدئيو قربان آهي. "

آشٽپدي (۴) جو سار.

هي پراڻي، تون سدا انهيءَ رمٽيءَ کي سنڀال، جنهن توکي سنواري سينگاري جوڙيو ۽ گرڀ اگنيءَ ۾ بچايو ۽ ٻالپڻ ۾ کير پياريو ۽ جوڀن ۾ سواد ڪرايا ۽ ٻڍاپڻ ۾ تنهنجي سار لڌي. هي ٻي گٽا، هي موڙکر، تون انهيءَ جا گڻ ويچار، جنهن جي پرساد سان تون ڌرت وسين ٿو ۽ پٽن، ڀائرن، مترن ۽ استريءَ سان رهين ٿو ۽ سيتل جل ۽ پوتر پون ۽ مٺا رس ماڻين ٿو. هي موڙهل، تون انهيءَ اپار جي سيوا ڪر، جو سدائين ڪرتا هي

ٻِرڌ ڪَرِ مانيءِ مَنِم پرتيتِ

ڪالُ نہ آوي مُوڙي چيتِ

ارٿ:- هو سمجهي ٿو تہ هيءُ سرير سديو قائم آهي، تنهنجي من کي انهيءَ ڳالهہ ۾ نسچو آهي. مورکہ کي ڪال جي ياد گيري ڪانہ ٿي ٿئي. [پرتيت = نسچو.]

بَيرِ بِروڌ ڪامَ ڪرودَ موهَ

جهُوٺ بِڪارَ مہا لوڀَ ڌروهَ

ارٿ:- ويرورود، ڪام ڪرود، موهہ، ڪوڙ، وڪار، لوڀ ۽ ڌروهہ؛

اِيا هُو جُگَتِ بِهاني ڪَئي جَنَمَ

نانڪ راکِ ليهُ آپَنَ ڪَرِ ڪَرَمَ.

ارٿ:- (اهي سڀ پاپ) انهي ريت ڪندي ڪئين جنم گذري ويا. صاحب وينتي ڪري چون ٿا تہ "هي پربهو! تون پنهنجي ڪرپا ڪري اسانکي رکي وٺ." [جگت = ريت؛ بهاني = گذري ويا.]

(٨)

تُون ٺاڪُرُ تُمَ پہِ آرداسِ

جيءُ پنڊُ سڀُ تيري راسِ

ارٿ:- هي پربهو! تون اسانجو مالڪ آهين ۽ اسانجي تو اڳيان هيءَ وينتي آهي تہ هيءُ جند ۽ سرير سڀ تنهنجي ملڪيت آهن. [راس = پونجي، ملڪيت.]

تُمَ مات پِتا هَمَ بارِڪَ تيري

تُمري ڪِرپا مہِ سُوڪَہ گهنيري

ڪبر پنڪل پربت پريون
نبي دوت آوها آس ڳون

ارت :- پلا ھنگلو جبل تي ڪيئن گھمي سگھندو، جو جو منجوأتي پهچڻ ئي مشڪل آهي. [پريون = گھمڻ ؛ گون = وڃڻ، پهچڻ.]

ڪرتار ڪرنا مي دين بينتي ڪري
نانڪ تمري ڪرپا ترئي .

ارت :- صاحب نماڻا تي وينتي ڪن ٿا تہ "مي ڪرنا را مي[ديالو! تنهنجي ڪرپا سان ئي ترِي سگھبو." [ڪرنا مي = ديا سان ڀريل، ديالو، ڪرپالو.]

(٧)

سُنک سُھائي مَن آوئي دُ چِيتِ
جو ڀِرائي تا سِٽم پريت

ارت :- پريو، جو انگ سنگ ۽ سهائتا ڪندڙ آهي، تنهن سان من اگياني جيو جو ھت نہ ٿو لڳي، پر جي سندس ويري آهن، تن سان پريت رکي ٿو. (مطلب تہ مٽ مائٽ عزيز خويش، يار دوست، ڌن دولت، جن جي موھ ڪري مي؛ جيو پرماتما کي وساري ٿو، سي سڀ ھجم سندس شترو آهن. [ڀرائي = ويري، شترو.]

ٻلوتا ڪي ڳرھ ڀيتر ٻسي
آنند ڪيل مائيا رنگ رسي

ارت :- ھو واري؛ جي گھر اندر رھي ٿو (يعني نانوگٽ سرير ۾) ؛ مايا جي پرير ۾ مگهن ٿي خوشيون ؛ مزا ماڻي ٿو. [ٻاڙتا = واري؛ رھي ؛ ڪيل = مزا.]

پار پوندو؟ [سڱام = رکر، پيوت ؛ آڳاهه = جنهنجو ترو لهي نہ
سگهجي يعني سنسار روپي سمندر.]

جاڪيءَ آنترِ بسيءَ پِرڀ آپ
ناڪ تي جن سبهجِ سمات .

ارت :- صاحب فرمائين ٿا تہ جنهن جيو جي اندر ۾ پربو
وسي ٿو، سو سڀهجيئي اُنهن لولين تي وجي ٿو.

(٦)

سن آئذا ڪتسي مارَ پاويءَ
ڪرِ ڪهِ ليهہ اوڙ نِبهاڙيءَ

ارت :- ڀلا اندو رڳو ڏس ملڻ سان ڪيئن رستو گولي
سگهندو؟ پر جيڪڏهين ڪو هٿ کان ولي هليس تہ پنهنجي
منزل تي وجي پهچندو. [ڪز = هٿ ؛ گهہ = پڪڙي، ولي،
جهلي ؛ اوڙ = آنت، آخر.]

ڪيا ٻجهارت ٻوُ جهيءَ ڏورا
نس ڪيهيءَ تتہ سمجهيءَ ٻورا

ارت :- ڀلا ٻوڙو، جنهنکي جهڙي رات تہ سمجهڻي ڏينهن،
سو وري ڳجهارتون ڪيئن سمجهي سگهندو ؟ [ٻجهارت =
ڳجهارت ؛ ڏورا = ٻوڙو ؛ نس = رات ؛ ٻورا = ڏينهن.]

ڪيا بشن پد گاويءَ گُنڳ
جتن ڪريءَ تتہ ڀي سر ڀنگ

ارت :- ڀلا گونگو وشن پد ڪيئن ڳائي سگهندو؟ ڪيترو
کٺي ڪوشش ڪندو تہ بہ بي سرو ٿيندو (يعني "اُئُ اُئُ"
و ڪندو.) [سرڀنگ = بي سرو.]

ڏين ڏيال بريوا تون اُنکي ڪيڍي وٿ." [ڪوڙ = ڪوڙ؛ ٻتت = ڪري بيو آهي؛ ٻڪرال = ڀيانڪ.]

(۵)

ڪرتوت پسوُن ڪي مانس ذات

لوڪ پچارا ڪريءِ ڏن رات

ارٿ :- من جيو جا ڪرتوت پسون، جهڙا آهن، رڳو ذات ڪري هو منکر آهي. هو ڏينهن رات ٻين ماڻهن جي ٻچريا ڳالهه ڪري. [پچارا = ٻجر، ڳالهه.]

باهر ڀيکہ انتر مل مائيا

ڇپس ناهہ ڪڇہ ڪريءِ ڇپائيا

ارٿ :- هو ٻاهران ڀيکہ ڌاري ٿو، پر سندس اندر مايا جي ميل سان ڀريو پيو آهي. اهو ڀيکہ ڌاري ٻڌندي پاڻ لڪائڻ جي ڪيتري ئي ڪشش ڪندو تہ بہ لڪائي نہ سگهندو (يعني سندس پاکند نيٺ ظاهر ٿيندو.)

باهر گيان ڌيان اشنان

انتر بيابي لوڀ سئان

ارٿ :- هو ٻاهران لوڪن جي اڳيان گيان ڌيان جون ڳالهيون ڪري ٿو، ڏن لڳائي وهي ٿو؛ اشنان ڪري ٿو، مگر منجهس اندر ۾ لوڀ جو ڪتو واسو ڪري رهيو آهي. [سئان = ڪتو.]

انتر اگن باهر تن سئاه

گل پاٿر ڪيسي تريءِ اٿاه

ارٿ :- منڪي ٻاهران تن تي ڀڀوت لڳي بيٺي آهي، مونڊانهن اندر ۾ ترشنا جي باهہ ٻيٺي ٻري. سندس ڳچيءَ ۾ پاپن روپي پٿرن جي مالها پيٺي آهي، سو هو سنسار روپي سمند ڪيئن تري.

ٿا پيکهہ موڙا مَنُ نهي لاوي

ارٿ:- پربهو، جنهنکي سيوا ڪرڻ ڪري تون ڏيون يعني سڀ پدارٿ ملن ٿا، تنهن سان مي مورکه، من نه ٿو لڳائي. يعني پريت نٿو رکي. [موڙا = مورکه]

جو ٺاڪر سد سدا حضوري
ٺاڪُر آنڌا جانت ڏوري

ارٿ:- پربهو، جو سدائين حاضران حضور آهي، تنهنکي مي اگياني جيو پري سمجهي ويٺو آهي.

جاکي ٽهل پاوي درگهه مان
تسهه بساري مُگد اجان

ارٿ:- جنهن پربهوءَ جي سيوا ڪرڻ سان درگاهه ۾ مان ملي ٿو، تنهنکي مي مڳو مورکه جيو وساري ويٺو آهي. [مُگد = موڳو؛ اجان = بي سمجهه، مورکه.]

سدا سدا ايهُ ڀولڻ هار
نانڪ راکنَ هار اپار.

ارٿ:- صاحب فرمائين ٿا ته مي جيو سدا ڀلو ڀاون ڪري، پر بي انت پربهو هميشه سندس راکو آهي.

(۴)

رَتَنُ تياگِ ڪوڏي سنگِ رچي
ساچُ ڇوڏِ جهوٺ سنگِ مچي

[illegible] مي جيو هري نام روپي رتن ڇڏي، مايا روپي ڪوڏي [illegible] ويٺو آهي؛ سچ کي ڇڏي ڪوڙ سان لڳو ويٺو آهي. [رچي = رڌل آهي، پيار ڪري ٿو، رڌو ويٺو آهي؛ مچي = [illegible]، [illegible] ويٺو آهي.]

سکہ ڏيندڙ ھوا ۽ امولڪ اگنيءَ جو آنند ماڻين ٿو ۽ [پاوڪ = باھ ۽ اگني ۽ آملا = امولڪ .]

جِھہ پرسادِ ڀو ڳِھ سڀ رسا

سگل سمگري سنگ ساٿ بسا

ارٿ :- جنھن پرڀوءَ جي ڪرپا سان سڀ رس ڀوڳين ٿو ۽ ھيون سڀ حياتيءَ جون گھرجون پراپت ڪريِ جين ٿو. [بسا = وسين ٿو يعني جين ٿو.]

دِيني ھست پاوَ ڪرن نيتر رسنا

تسہ تيا گہ آور سنگ رچنا

ارٿ :- جنھن پرڀوءَ توکي ھٿ ، پير، ڪن ، اکيون ۽ زبان ڏني آھي ، تنھنکي ڇڏي ٻين سان وچي ٿو پريت رکين. [ھست = ھٿ ۽ پاو = پير ۽ ڪرن = ڪن .]

آئسي دوکہ موڙ آنڌ بياپي

نانڪ ڪاڍ ليہ پرڀ آپي .

ارٿ :- اھڙي (ٻي شڪريءَ جي) پاپ ۾ مورکہ ۽ انڌا اگياني غرق آھن . صاحب فرمائين ٿا تہ " ھي پرڀو! تون ئي ديا ڪري پاڻيھي اسان اگياني جيون کي انھن پاپن کان بچاءِ. "

(٣)

آد آنت جو راکن ھار

تس سِتہ پريت نہ ڪري گوار

ارٿ :- پرڀو جو شروعات کان ھيڏانھن تائين جيو جي سنڀال ڪري ٿو، تنھن سان ھيءُ مورکہ جيو پريت نہ ٿو رکي .

جاڪي شيوا نوِڌ پاوي

ارٿ:- جنهن تو کي ٻالڪ اوستا ۾ کير پياريو ۽ ڀري جوانيءَ ۾ تو کي کاڌو، سک ۽ سمجهه ڏني ۽ [ٻرڌ پڻ = ڀري جوانيءَ سوڌ = سوجهي، سمجهه.]

بِرڌ ڀئيا اُوپر ساڪ سَيڻ
مُکِ اَپِيائو ٻَيٺ ڪَئُر دَئِڻ

ارٿ:- جنهن ٻڍاپڻ ۾ تنهنجي رکيا لاءِ مٽ مائٽ ڏنا، جي تنهنجي ويلي ٿي تنهنجي مک ۾ کاڌو پيا وجهن؛ [ٻرڌ = ٻڍاپڻ؛ ساڪ = سنٻنڌي؛ سيڻ = سڄڻ؛ اپيائو = کاڌو.]

اِهُ اُپڪارُ نَ ڪڇو نرگُڻ جِيءِ
بَخشِ ليهُ تَؤ نانڪ سِيجهيءِ.

ارٿ:- هي ڀلائي ٿورو جيو ٻُرمسور جي گڻ (ڀلايون) جو ڪو قدر نه ٿو ڄاڻي. صاحب ٻخشش ڪري جو تہ "هي ٻريو! تون هن جيو جا اپراڌ بخش تہ هو مڪتي حاصل ڪري."
[سيجهيءِ = مڪتيءَ کي حاصل ڪري.]

(۲)

جِهِ پرسادِ ڌَر اُوپر سُکِ بَسهِ
سُت ڀِرات ميت بَنِتا سَنگِ هَسهِ

ارٿ:- هي ڀائي! جنهن پريوءَ جي ڪرپا سان تون هن ڌرتيءَ تي سکيو ٿو گذارين ۽ پٽن ڀائرن، مترن ۽ استريءَ جي سنگ ۾ خوشيون ٿو ڪرين؛ [ڌر = ڌرتي؛ بنتا = استري.]

جِهِ پرسادِ پِيوَهِ سِيتَل جلا
سُکدائي پَوڻُ پاوڪُ اَملا

ارٿ:- جنهن پريوءَ جي ڪرپا سان تون ٿڌو جل پيئين ٿو ۽

سلوڪ

(هي بي شڪرا، پريوءَ کي نه وسار.)

نِرگنيٽار اِياڻيا سو پرڀ سدا سماڻِ
جنِ ڪيٽا تِس چيتِ رکُ نانڪ نِبهي نالِ.

ارٿ :- هي بي شڪرا ۽ بيوقوف! تون پريوءَ کي سدئيو ياد رکُ. صاحب فرمائين ٿا ته جنهن توکي پيدا ڪيو آهي، تنهنکي تون چت ۾ رکُ ته هو انت ويلي توسان نباهي. [نرگنيٽار = بي شڪرا، بي گڻا، ڪرتگهن ۽ اياڻيا = اڻاڻا، بي سمجهه.]

آشٽپدي (۴)

(پريوئي سڀني سکن جو ڏيندڙ آهي.)

(١)

رمئيٽا ڪي گُن چيتِ پراني
ڪوَن مؤل تي ڪوَن درِشٽاني

ارٿ :- هي جيوا! تون پرماتما جا گڻ (ڀلايون) ياد رکُ. تون ڪهڙي اصل مان پيدا ٿيو آهين ۽ ڪهڙي ڏيکاري تو ڏين (مطلب ته تون رت بونءِ جو ٽِپو ڪهڙو نه سندر ڏسڻ ۾ اچين ٿو؟) [مؤل = اصل ؛ درشٽاني = ڏيکاري تو ڏين.]

جنِ تؤُن ساجِ سنوارِ سينگاريا
گرڀ اگنِ مهِ جنهِ اُبارِيا

ارٿ :- جنهن پريوءَ توکي ناهي ٺڪي سينگاريو ۽ توکي گرڀ جي باهه کان بچايو. [اُباريا = بچايو.]

بار بوِستا تجهه پياري دؤد
بِر جوبن بو جن سکهه سؤد

ਸੂਮੁ ਕਰੈ ॥ ਸੰਗਿ ਸਹਾਈ ਤਿਸ ਪਰਹਰੈ ॥ ਚੰਦਨ ਲੇਪੁ ਉਤਾਰੈ ਧੋਇ ॥ ਗਰਧਬ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਸਮ ਸੰਗਿ ਹੋਇ ॥ ਅੰਧ ਕੂਪ ਮਹਿ ਪਤਿਤ ਬਿਕਰਾਲ ॥ ਨਾਨਕ ਕਾਢਿ ਲੇਹੁ ਪ੍ਰਭ ਦਇਆਲ ॥ ੪ ॥ ਕਰਤੂਤਿ ਪਸੂ ਕੀ ਮਾਨਸ ਜਾਤਿ ॥ ਲੋਕ ਪਚਾਰਾ ਕਰੈ ਦਿਨੁ ਰਾਤਿ ॥ ਬਾਹਰਿ ਭੇਖ ਅੰਤਰਿ ਮਲੁ ਮਾਇਆ ॥ ਛਪਸਿ ਨਾਹਿ ਕਛੁ ਕਰੈ ਛਪਾਇਆ ॥ ਬਾਹਰਿ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਇਸਨਾਨ ॥ ਅੰਤਰਿ ਬਿਆਪੈ ਲੋਭੁ ਸੁਆਨੁ ॥ ਅੰਤਰਿ ਅਗਨਿ ਬਾਹਰਿ ਤਨੁ ਸੁਆਹ ॥ ਗਲਿ ਪਾਥਰ ਕੈਸੇ ਤਰੈ ਅਥਾਹ ॥ ਜਾ ਕੈ ਅੰਤਰਿ ਬਸੈ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪਿ ॥ ਨਾਨਕ ਤੇ ਜਨ ਸਹਜਿ ਸਮਾਤਿ ॥ ੫ ॥ ਸੁਨਿ ਅੰਧਾ ਕੈਸੇ ਮਾਰਗੁ ਪਾਵੈ ॥ ਕਰੁ ਗਹਿ ਲੇਹੁ ਓੜਿ ਨਿਬਹਾਵੈ ॥ ਕਹਾ ਬੁਝਾਰਤਿ ਬੂਝੈ ਡੋਰਾ ॥ ਨਿਸਿ ਕਹੀਐ ਤਉ ਸਮਝੈ ਭੋਰਾ ॥ ਕਹਾ ਬਿਸਨਪਦ ਗਾਵੈ ਗੁੰਗ ॥ ਜਤਨ ਕਰੈ ਤਉ ਭੀ ਸੁਰ ਭੰਗ ॥ ਕਹ ਪਿੰਗੁਲ ਪਰਬਤ ਪਰ ਭਵਨ ॥ ਨਹੀ ਹੋਤ ਊਹਾ ਉਸੁ ਗਵਨ ॥ ਕਰਤਾਰ ਕਰੁਣਾਮੈ ਦੀਨੁ ਬੇਨਤੀ ਕਰੈ ॥ ਨਾਨਕ ਤੁਮਰੀ ਕਿਰਪਾ ਤਰੈ ॥ ੬ ॥ ਸੰਗਿ ਸਹਾਈ ਸੁ ਆਵੈ ਨ ਚੀਤਿ ॥ ਜੋ ਬੈਰਾਈ ਤਾ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥ ਬਲੂਆ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਭੀਤਰਿ ਬਸੈ ॥ ਅਨਦ ਕੇਲ ਮਾਇਆ ਰੰਗਿ ਰਸੈ ॥ ਦ੍ਰਿੜੁ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ਮਨਹਿ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ॥ ਕਾਲੁ ਨ ਆਵੈ ਮੂੜੇ ਚੀਤਿ ॥ ਬੈਰ ਬਿਰੋਧ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮੋਹ ॥ ਝੂਠ ਬਿਕਾਰ ਮਹਾ ਲੋਭ ਧ੍ਰੋਹ ॥ ਇਆਹੂ ਜੁਗਤਿ ਬਿਹਾਨੇ ਕਈ ਜਨਮ ॥ ਨਾਨਕ ਰਾਖਿ ਲੇਹੁ ਆਪਨ ਕਰਿ ਕਰਮ ॥ ੭ ॥ ਤੂ ਠਾਕੁਰੁ ਤੁਮ ਪਹਿ ਅਰਦਾਸਿ ॥ ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਸਭੁ ਤੇਰੀ ਰਾਸਿ ॥ ਤੁਮ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਤੇਰੇ ॥ ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਮਹਿ ਸੂਖ ਘਨੇਰੇ ॥ ਕੋਇ ਨ ਜਾਨੈ ਤੁਮਰਾ ਅੰਤੁ ॥ ਊਚੇ ਤੇ ਊਚਾ ਭਗਵੰਤ ॥ ਸਗਲ ਸਮਗ੍ਰੀ ਤੁਮਰੈ ਸੂਤ੍ਰਿ ਧਾਰੀ ॥ ਤੁਮ ਤੇ ਹੋਇ ਸੁ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ॥ ਤੁਮਰੀ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਤੁਮ ਹੀ ਜਾਨੀ ॥ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਸਦਾ ਕੁਰਬਾਨੀ ॥ ੮ ॥ ੪ ॥

امرت باݨي آهي ، سندس ڈالو جيڑ ، متاٽس قربان
تي نرمل کرم کرݨ سيئي دھرمن ۾ سريشٹ دھرم آهي.

ਸਲੋਕੁ

ਨਿਰਗੁਨੀਆਰ ਇਆਨਿਆ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਸਦਾ ਸਮਾਲਿ ॥
ਜਿਨਿ ਕੀਆ ਤਿਸੁ ਚੀਤਿ ਰਖੁ ਨਾਨਕ ਨਿਬਹੀ ਨਾਲਿ ॥ ੪ ॥

ਅਸ਼ਟਪਦੀ

ਰਮਈਆ ਕੇ ਗੁਨ ਚੇਤਿ ਪਰਾਨੀ ॥ ਕਵਨ ਮੂਲ ਤੇ ਕਵਨ ਦ੍ਰਿਸਟਾਨੀ ॥ ਜਿਨਿ ਤੂੰ ਸਾਜਿ ਸਵਾਰਿ ਸੀਗਾਰਿਆ ॥ ਗਰਭ ਅਗਨਿ ਮਹਿ ਜਿਨਹਿ ਉਬਾਰਿਆ ॥ ਬਾਰ ਬਿਵਸਥਾ ਤੁਝਹਿ ਪਿਆਰੈ ਦੂਧ ॥ ਭਰਿ ਜੋਬਨ ਭੋਜਨ ਸੁਖ ਸੂਧ ॥ ਬਿਰਧਿ ਭਇਆ ਊਪਰਿ ਸਾਕ ਸੈਨ ॥ ਮੁਖਿ ਅਪਿਆਉ ਬੈਠ ਕਉ ਦੈਨ ॥ ਇਹੁ ਨਿਰਗੁਨੁ ਗੁਨੁ ਕਛੂ ਨ ਬੂਝੈ ॥ ਬਖਸਿ ਲੇਹੁ ਤਉ ਨਾਨਕ ਸੀਝੈ ॥ ੧ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਧਰ ਊਪਰਿ ਸੁਖਿ ਬਸਹਿ ॥ ਸੁਤ ਭ੍ਰਾਤ ਮੀਤ ਬਨਿਤਾ ਸੰਗਿ ਹਸਹਿ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪੀਵਹਿ ਸੀਤਲ ਜਲਾ ॥ ਸੁਖਦਾਈ ਪਵਨੁ ਪਾਵਕੁ ਅਮੁਲਾ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਭੋਗਹਿ ਸਭ ਰਸਾ ॥ ਸਗਲ ਸਮਗ੍ਰੀ ਸੰਗਿ ਸਾਥਿ ਬਸਾ ॥ ਦੀਨੇ ਹਸਤ ਪਾਵ ਕਰਨ ਨੇਤ੍ਰ ਰਸਨਾ ॥ ਤਿਸਹਿ ਤਿਆਗਿ ਅਵਰ ਸੰਗਿ ਰਚਨਾ ॥ ਐਸੇ ਦੋਖ ਮੂੜ ਅੰਧ ਬਿਆਪੇ ॥ ਨਾਨਕ ਕਾਢਿ ਲੇਹੁ ਪ੍ਰਭ ਆਪੇ ॥ ੨ ॥ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਜੋ ਰਾਖਨਹਾਰੁ ॥ ਤਿਸ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਕਰੈ ਗਵਾਰੁ ॥ ਜਾ ਕੀ ਸੇਵਾ ਨਵਨਿਧਿ ਪਾਵੈ ॥ ਤਾ ਸਿਉ ਮੂੜਾ ਮਨੁ ਨਹੀ ਲਾਵੈ ॥ ਜੋ ਠਾਕੁਰੁ ਸਦ ਸਦਾ ਹਜੂਰੇ ॥ ਤਾ ਕਉ ਅੰਧਾ ਜਾਨਤ ਦੂਰੇ ॥ ਜਾ ਕੀ ਟਹਲ ਪਾਵੈ ਦਰਗਹ ਮਾਨੁ ॥ ਤਿਸਹਿ ਬਿਸਾਰੈ ਮੁਗਧੁ ਅਜਾਨੁ ॥ ਸਦਾ ਸਦਾ ਇਹੁ ਭੂਲਨਹਾਰੁ ॥ ਨਾਨਕ ਰਾਖਨਹਾਰੁ ਅਪਾਰੁ ॥ ੩ ॥ ਰਤਨੁ ਤਿਆਗਿ ਕਉਡੀ ਸੰਗਿ ਰਚੈ ॥ ਸਾਚੁ ਛੋਡਿ ਝੂਠ ਸੰਗਿ ਮਚੈ ॥ ਜੋ ਛਡਨਾ ਸੁ ਅਸਥਿਰੁ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ॥ ਜੋ ਹੋਵਨੁ ਸੋ ਦੂਰਿ ਪਰਾਨੈ ॥ ਛੋਡਿ ਜਾਇ ਤਿਸ ਕਾ

سگل ٿانَ تي اوهُ اُوتَرَ ٿانُ
نانڪ جهُ گهٽ وَسيُ ھرِ نامُ.

ارٿ :- صاحب فرمائيس ٿا تہ سيني آستانن ۾ اُمو اُتم آستان آهي، جنھن آستان ۾ هرِيءَ جي نام جو واسو آهي. [گهٽ = آستان، مردو.]

اشٽپديءَ (٣) جو سار.

هي نانڪ، تنھنجو ورتن سان ڇا، نيمن سان ڇا؟ دانن سان ڇا، هومن سان ڇا؟ تيرٿن سان ڇا، سنجمن سان ڇا؟ جپن شاسترن سان ڇا، سمرتين سان ڇا؟ ڌرم ڪريائن سان ڇا، سياڻپ سان ڇا؟ جپن سان ڇا، تپن سان ڇا؟ بنواس سان ڇا، سنياس سان ڇا؟ اُداس سان ڇا، جوگ ابياس سان ڇا؟ گيان سان ڇا؟ ڌيان سان ڇا؟ توڻ تہ ڪو سڀ جي سرن پئي، ڇگن جي سنگت ۾ درمت ڏوئي، ست نام ويچاري، گوولد پڇن هردي ۾ ڳائي، من جون ڪامنائون ؟ آيمان جي اوندہ؟ وشين جو ميل پاڻمان ڪيڊ ؟ اندر جي آگني پيجياء؟ مايا جي موه ڪان ترڪي پار پئو؟ پريو جي درسن جي پياس پوري ڪر. هي نانڪ، سڪر دکر ۾ سر درشي ٿي، ڇگن جي شيوا ڪري، مٽي تيرٿ ڪان اگهُ من کي مٽي ڪري سڀ براين پاڻمان نوار؟ ؟ ابٿن سڀي سرشٽي سمجھ ڪري تون انھي جو ذالو جپ، جو لوڏن جو ڏن آهي، لکمن جو کهر آهي. انھي ست نام جو تنھنجي گهٽ گهٽ ۾ رھڻ، استان ۾ آتر استان آهي، هنجو جس ڳائڻ، پاڻين ۾

تُمري اُستَتِ تِرَ تي هوءِ
نانڪ آوَرُ نه جانِس ڪوءِ.

ارٿ:- هي برڀو! رڳو تون ئي پنهنجي پوري واکاڻ ڪري سگهين ٿو. صاحب فرمائين ٿا تہ ٻيو ڪو بہ تنهنجي پوري مهما نہ ٿو ڄاڻي.

(٨)

سَرَبَ ڌَرمَ مهِ سريشٽ ڌَرمَ
هرِ ڪو نامُ جپِ نِرمَلَ ڪَرمُ

ارٿ:- سڀني ڌرمن ۾ اُتم ڌرم اهو آهي تہ پربهو جو نام جپجي ۽ پوتر ڪرم ڪجن. [نرمل = پوتر.]

سَگَلَ ڪِرِيا مهِ اُوتم ڪِريا
سادهَ سنگِ دُرمَت مَلُ هِريا

ارٿ:- سڀني ڪريائن ۾ اُتم ڪريا اِها آهي جو سنتن جي سنگ ۾ رهي کوٽي مت جي مَئل ڪيڍي ڇڏجي. [مل = مَئل، گندگي؛ هريا = دور ڪجي، ڪيڍي ڇڏجي.]

سَگَلَ اُدَمَ مهِ اُدَمُ ڀَلا
هرِ ڪا نامُ جپهُ جيءَ سدا

ارٿ:- سڀني اُدمن ۾ ڀلو اُدم اهو آهي جو هي جيو هرئِ جو نالو سديو جپيندو رهي.

سَگَلَ باني مهِ امرت باني
هرِ ڪو جسُ سُنِ رَسَنَ بکاني

ارٿ:- سڀني ٻاڻين ۾ امرت روپ ٻاڻي اِها آهي تہ هرئِ جو جس ٻڌي ورتي زبان سان اچارجي. [رسن = رسنا، زبان؛ بکاني = ورنن ڪجي، اُچارجي.]

اُرٿ :- صاحب فرمائين ٿا ته جو جيو سڪ ذکر کي ساڳي نظر سان ڏسي ٿو، تنهنکي ٻال ٻچو نه ٿو لڳي يعني سو ٻال ٻچو ڪان نيارو آهي.

(٧)

ٻڌڻ ڪَر ڏان تيرو ڏانه

نيارِي ڪَر ڏانه تيرا ڏانه

اُرٿ :- هي پرڀو! جو ڪنڊل آهي، تنهن لاءِ تنهنجو نام سچو ڏان آهي. هي پرڀو! جنهنکي گهر گهات ڪوڙ آهي، تنهن لاءِ تنهنجو نام سچو تو ڏان آهي.

نهالي ڪَر پرڀ تيرو مان

سڪل گهٽا ڪَر ديو هه دان

اُرٿ :- هي پرڀو! جنهنکي آپ مان ڪوني، تنهن لاءِ تنهنجو نام ئي آپ مان آهي. هي پرڀو! تون ئي سڀني جيون کي دان ڏين ٿو.

ڪرن ڪراون ڌار سوامي

سڪل گهٽا کي انتر جامي

اُرٿ :- هي سوامي! تون ئي سڀني ڪمن جو ڪندڙ ۽ ڪرائيندڙ آهين. هي پرڀو! سڀني جيون جي اندر جيڪي وهي واپري ٿو، سو سڀ تون ڄاڻين ٿو.

اپني گت مت جانهه آپي

آپن سنگ آپ پرڀ راتي

اُرٿ :- هي پرڀو! تون پنهنجي گت مت يعني انت پار ئي تو ڄاڻين. هي پرڀو! تون پنهنجي سنگ ۾ پاڻ ئي رتو پيو آهين يعني پنهنجي پريم ۾ مگن آهين. [گت = حالت؛ مت = مٽ، مريادا يا حد.]

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا ته جن جيون کي برڀوءَ جي درسن جي سڪ آهي، تن تان اسين بار بار ٻلهار وڃون ٿا.

(٦)

سگل پرکر مهه پرکر پرڌان
ساڌ سنگ جاڪا مِٽئي اڀمان

ارٿ :- سڀني پرشن ۾ اهو پرش سريشٽ يا اُتم آهي، جنهن سنتن جي سنگ ۾ رهي پنهنجو ابمان دور ڪيو آهي.

آپس ڪَؤ جو جاڻئي نيچا
سوءُ گنيئي سڀ تي اوچا

ارٿ :- جو پرش پاڻ کي ٻين کان گهٽ ٿو سمجهي، سوئي سڀني کان اُتم ليکجڻ ۾ اچي ٿو.

جاڪا من هوءِ سگل کي رينا
هر هر نام تن گهٽ گهٽ چينا

ارٿ :- جنهن جيو جو من سڀني جي پيرن جي خاڪ ٿي رهي ٿو، سو هريءَ جو نام سيڪنهن هردي ۾ جاڻي ٿو. (مطلب ته جو جيو نماڻو آهي، سو سمجهي ٿو ته سڀ هريءَ جو روپ آهي.)
[رينا = رين، ريڻ، خاڪ، مٽي ؛ چينا = جاڻي ٿو.]

من اپني تي برا مٽانا
پيکئي سگل سرشٽ ساجنا

ارٿ :- جنهن جيو پنهنجي من مان سڀ برايون ڪڍي ڇڏيون آهن، سو ساري سرشٽيءَ جي جيون کي پنهنجو مترڪري ٿو سمجهي.

سوکه دوکه جن سم درشٽيتا
نانڪ پاپ پن نهي ليپا.

ڪام = جهڙي ڪامنا سڀ تيڻ ٿئي. (٣) موکر = مڪتي. انهن چئن پدارٿن ۾ سڀکي جيکي جيو چاهي سو اچي وڃي ٿو. سري گورو ارجن ديو جن واڳه بلاول ۾ فرمائين ٿا ته:-

" ارٿ ڌرم ڪام موکر ڪا داتا
پوري ڀئي سمر سمر پداتا. "

يعني پرڀو ئي چئن پدارٿن (ارٿ، ڌرم، ڪام ۽ موکر) جي ڏيڻ وارو آهي، پر ڏئي اُنهي کي ٿو، جيڪو کيس ياد ڪري ٿو.

جيڪو آپنا دُکُ مٽاوئي
هرِ هرِ نامُ رِدئي سد گاوئي

ارٿ :- جو جيو پنهنجا ڏک دور ڪرڻ ٿو چاهي، تنهنکي گهرجي ته سدائين پنهنجي هرديءَ ۾ پرڀوءَ جو نام جپي.

جيڪو آپني سوڀا لوڙئي
ساڌ سنگ اِهَ هؤمئي ڇوڙئي

ارٿ :- جو جيو چاهي ته مونکي عزت ملي، تنهنکي گهرجي ته ساڌن جي سنگ ۾ رهي پنهنجو اهنڪار دور ڪري.

جيڪو جنم مرڻ تي ڏرئي
ساڌ جنا ڪي سرني پرئي

ارٿ :- جنهن جيو کي جنم مرڻ جو ڀو لڳي، تنهنکي گهرجي ته سنتن جي سرڻ پوي.

جس جن ڪئُ پربهُ درس پياسا
نانڪ تاڪي بل بل جاسا.

ارٿ :- جو راجا نام جپڻ کانسواءِ ٻين سيني ڪرمن تي
ڏنڊ وجهي ٿو، جو جو ڪيس گوبند جي ڀڄن کانسواءِ ٻيو ذري
ماتر به قبول نه آهي. [ڪرتوت — ڪرم؛ ڏانڻ — ڏنڊ؛
رکي ٿو؛ تل = تر، ذرو؛ مانئي = مڃي، قبول ڪري.]

گؤڙي باون اکريءَ جي (٣١) پؤڙيءَ واري
سلوڪ ۾ سري گورو ارجن ديو جن فرمائين ٿا :-

”جه ساڌُو گوبند ڀڄن ڪيرتن نانڪ نيت
ڻاهتر ڻاڌوُن ڄِم ڇِتبه، نِڪَتِ نه جائيتبه دوُت.“

يعني جو راجا پنهنجي دوتن کي چوي ٿو ته جتي
ساڌُو سڄڻ ۽ پرماتما جو ڀڄن ۽ ڪيرتن هميشه ٿيندو
اُتي هي دوُتو! اوهين وڃجو نه وڃجو، نه ته اُٿان نڪي
مان ۽ نڪي توهين ڇٽي سگهندا.

هرڪا نام جپت دکر جاءِ
نانڪ ٻولئِ سڀجِ سڀاءِ.

ارٿ :- هريءَ جي نام جپڻ ڪري سڀ دک ناس ٿي
وڃن ٿا. صاحب فرمائين ٿا ته اسين هيءَ واڻي سڀاجهه سڀاءِ سان
چيون ٿا يعني جيئن پرماتما اسان کان ٻولائي ٿو، تيئن اسين
چيون ٿا.

(٥)

چار پدارٿ جيڪو مانگئي
ساڌ جنا ڪي سيوا لاگئي

ارٿ :- جو جيو جاچي ته مونکي چار پدارٿ ملن، تنهنکي
گهرجي ته سنتن جي شيوا ۾ لڳو رهي.

نوٽ :- چار پدارٿ آهن :- (١) ڌرم = پنهنجي
پورو رهڻ. (٢) ارٿ = روڪڙ، پئسا. (٣)

ٻاڏڪ نام اڌري پٽڻ ٻهه موڇ.

ارٿ:- هي من! هرئي جي نام جي مهما وڏي آهي، صاحب فرمائين ٿا ته نام جي وسيلي ڪئين نپجھ پاپي جيو تري پار پون ٿا. [پٽڻ = ڪريل، پاپي؛ موڇ — نپجھ.]

(۴)

پٽ سياڻپ جم ڪا پتم ٻهاڻي

آنڪ جتن ڪر ترسن نا ڌراپي

ارٿ:- گهڻي ڏنوي ڏاهپ ڪرڻ سان پاڻ جم جو ٻڌ جيو کي اُتس لٿي ٿو. انڪ اُپاءِ ڪرڻ سان به من جيو جي ترشنا نه ٿي ڌاپي. [ٻهاڻي = وڃائي ٿو، اُتس لٿي ٿو؛ ڌراپئي = ڌاپي ٿي، ترپت ٿئي ٿي.]

ٻيڪر آنڪ اُگن نهي ٻجهي

ڪوٽ اُپاوَ درگهه نهي سجهي

ارٿ:- انڪ ٻيڪر ڌارڻ سان به (من جي وڪارن جي) باه نٿي اُجهامي. ڪروڙين اُپاوَ ڪرڻ سان به جيو پرماتما جي درگاهه ۾ قبول نه ٿو ٿئي. [ٻجهئي = وسامي؛ سجهئي = قبول ٿئي.]

جؤ تس ناهي اوٽ پتال

موهه وياپهه مايا جال

ارٿ:- جو جيو مايا جي موهه روپي جار ۾ ڦاٿو پيو آهي، سنڌجو ڇوٽڪارو نه ٿيندو ڀاهي آڪاس ۾ وڃي ڀاهي پاتال ۾ وڃي. [اُوٽ = اُپ، آڪاس؛ پتال — پاتال؛ جال = جار.]

اَور ڪرتوت سگلي جم ڏانئي

گووند ڀجن بن تل نهي مانئي

(٣)

مَنِ ڪامنا تيرٿ ديهه ڇٽيءِ
گرب گمانُ نه مَن تي هٽيءِ

ارٿ:- جيتوڻيڪ ڪي جيو ڪنهن تيرٿ آستان تي ڪٽي تياڳي، ته بہ
سندس من مان اهنڪار ۽ ايمان ناس ڪين ٿيندا. [هٽيءِ = هٽندا، دور ٿيندا، ناس ٿيندا.]

سوچ ڪري ڏنس اُر راتِ
مَن ڪي مَيل نه تن تي جاتِ

ارٿ:- جيتوڻيڪ ڪي جيو ڏينهن رات سرير جي صفائي ۾ لڳو رهي ته بہ سندس من جي مليڻتا سندس سرير مان نه ويندي. [سوچ = سرير جي صفائي.]

اِس ديهي ڪَتُه بهُه ساڌنا ڪَريءِ
مَن تي ڪبهون نه بکيتا ٽريءِ

ارٿ:- جيتوڻيڪ ڪي جيو سرير کي گهڻيئي ڪ... ڏئي، ته بہ سندس من مان ڀيڙا خيال ڪڏهين نه ٽري ويندا. [بکيتا = وشيون، برا خيال.]

جَل ڌوويءِ بهه ديهه اَنيت
سُڌ ڪهان هوءِ ڪاچي ڀيت

ارٿ:- جيتوڻيڪ ڪي جيو هن ناسونت ديهي کي ڪيترو بہ پاڻيءَ سان ڌوئي، ته بہ هيءَ سرير جو ڪچي مٽيءَ جي ڀت سمان آهي، سو ڪيئن شُڌ يا صفا ٿي سگهندو؟ [انيت يا نت نيبهه نه آهي يعني ناسونت؛ سُڌ = شُڌ، صفا.]

مَن هِر ڪي نام ڪي مهما اُوچ

دوم بر جلائي يعني دون ڪري؛ ڪنڪ = سون؛ اشو = گهوڙا هئور - مئي = گهوڙو؛ ور = سريشٽ.]

تُلي ڪرم ڪري بهُ آسن
جَتن ماڪرِ سنجم اَتِ ساڌن

ارٿ:- جو تولي ڪرم ڪري؛ ايڪ قسم جا آس ڌاري جوڳ ڪمائي؛ جس ڌرم جي مت موجب اندرين کي روڪڻ جون بلڪل کنن ساڌنائون ڪري؛ [سنجم = اندرين کي روڪڻ؛ اَت ساڌن = بلڪل ڪٺن ساڌن.]

نوٽ:- "ليولي ڪرم" جن يوڳير جي ڪڙي آنجي ساڌنا آهي. اُنجو ڪڙو نمونو اِهو آهي، جو وات مان ڪپڙو وجهي جوڳي هيٺان ڪڍندا آهن، اِنهيءَ مراد سان ته سرير جون سڀ غليظايون بلڪل صفا ٿي وڃن، پر انهن ڪرمن سان آتما جي مئل نه لکرندي.
[ڏسو ٽڪا ديوان لبلارام سنگهه صاحب جي صفحو (٤١)]

نِمَڪ نِمَڪ ڪرِ سرير ڪٽاوي
تؤ ڀي هومي مَئل نه جاوي

ارٿ:- جو پهنجو سرير ڪٽائي برزا برزا ڪري جلدي ته بہ جيو جي اهنڪار روپي ماينتا مئلجي ڪين ويندي.
[نمڪ نمڪ = رتي رتي، برزا برزا.]

هرکي نام سمسر ڪڇه ناهِ
نانڪ گورمکِ نام جپت گتِ پاهِ.

ارٿ:- هرئي جي نام برابر ڪوبہ ڪونهي. صاحب فرمائين ٿا ته جو جيو گوروءَ جي اُپديش دواران هرئي جو نام جپي ٿو، سو مڪتي پائي ٿو. [سمسر = برابر]

ارٿ :- جيڪڏهين ڪو جيوَ انيڪ قسمن جا جتن يا ڪوششون ڪري ؛ انيڪ دان پڻ ؛ جتن ڪري ؛ گهڻا جواهر آدڪ پدارٿ خرچ ڪري ؛

سرير ڪٽاءِ هومَيِ ڪرِ راتي
وَرت نيم ڪرِيَ بهُ ڀاتي

آرٿ :- بلڪ پنهنجو سرير ڪپائي رتيون رتيون ڪري هون ۾ وجهي ؛ انيڪ قسمن جا ورت ؛ نيم رکي ؛ [راتي = رتيون رتيون ؛ ڀاتي = ڀانت ڀانت جا يعني انيڪ قسمن جا.]

نهي تُل رام نام بيچار
نانڪ گورمکِ نام جپيئي اِڪ بار.

آرٿ :- پر اهي سڀ ڳالهيون پربهه جي نام جپڻ جي برابر نه آهن. صاحب فرمائين ٿا ته گورمکه جي سکيا دواران پربهه جو نالو هڪ ڀيرو جپجي (ته اهو مٿين سڀني ڪريائن کان بهتر آهي.) [تل — برابر.]

(٢)

نؤ کنڊ پرٿمي ڦرِيَ چِر جيوئي
مها اُداس تپيسر ٿيوئي

ارٿ :- جيڪڏهين ڪو جيو پرٿويءَ جي نون ئي کنڊن جو سفر ڪري ؛ گهڻو وقت جيئرو رهجي ؛ وڏو اُداسي ؛ تپسي ٿي بوي ؛ [چر = چرن ڪال = گهڻو وقت.]

اگنِ ماهِ هومت پران
ڪنڪ آشو هئور ڀؤم دان

ارٿ :- هو پنهنجا پران باهه ۾ هون ڪري يعني باهه ساڙي جڏي ؛ سون ، سريشٽ گهوڙا ؛ زمين دان ڪري ؛ [هومت =

آشٽپدي (۳)

(نام ئي سيني ڪرمن ۾ سريشٽ آهي.)

(۱)

جاپ تاپ گيان سڀ ڌيان
کٽ شاستر سمرت وکيان

ارٿ:- جيڪڏهن ڪو جپ، تپ، گيان، ڌيان ۽ ٻيا سڀ ڪرم ڪري، ۽ ڇهه شاستر ۽ (۲۷) سمرتيون سوڌي انهن جو وکيان ڪري؛

نوٽ:- کٽ شاستر = ڇهه شاستر:- (۱) پورب ميمانسا (۲) نياءِ (۳) ويشيشڪ (۴) سانکيه (۵) يوگ ۽ (۶) اُتر ميمانسا يا ويدانت. انهنجا رچڻ هار آهن:- (۱) جئمني رشي (۲) گوتم رشي (۳) ڪڻاد رشي (۴) ڪپل رشي (۵) پاتنجلي ۽ (۶) وياس مهراج. سري گورو نانڪ ديو جن ۽ڻ راڳ آسا ۾ فرمائين ٿا ته:- "ڇهه گهر ڇهه گور ڇهه اُپديش." يعني ڇهه شاستر آهن، ڇهه اُنهنجي سکيا ڏيندڙ گورو آهن ۽ ڇهن قسمن جون اُنهن جون سکيائون آهن.

جوگ اپياس ڪرم ڌرم ڪريا
سگل تياگ بن مڌي ڦريا

ارٿ: جيڪڏهن ڪو جيو جوگ اپياس ۽ ڪرم ڌرم جي سموري ڪريا ۾ ڪري ۽ سڀ ڪجهه تياگ ڪري وڃي ٻن ۾ ڦري؛ [مڌي = ۾.]

انڪ پرڪار ڪيئي بهُ جتنا
پُن دان هومي بهُ رتنا

ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਤਿਨਿ ਘਟਿ ਘਟਿ ਚੀਨਾ ॥ ਮਨ ਅਪੁਨੇ ਤੇ ਬੁਰਾ ਮਿਟਾਨਾ ॥ ਪੇਖੈ ਸਗਲ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਾਜਨਾ ॥ ਸੂਖ ਦੂਖ ਜਨ ਸਮ ਦ੍ਰਿਸਟੇਤਾ ॥ ਨਾਨਕ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਨਹੀ ਲੇਪਾ ॥ ੬ ॥ ਨਿਰਧਨ ਕਉ ਧਨੁ ਤੇਰੋ ਨਾਉ ॥ ਨਿਥਾਵੇ ਕਉ ਨਾਉ ਤੇਰਾ ਥਾਉ ॥ ਨਿਮਾਨੇ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੋ ਮਾਨੁ ॥ ਸਗਲ ਘਟਾ ਕਉ ਦੇਵਹੁ ਦਾਨੁ ॥ ਕਰਨ ਕਰਾਵਨਹਾਰ ਸੁਆਮੀ ॥ ਸਗਲ ਘਟਾ ਕੇ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ॥ ਅਪਨੀ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਜਾਨਹੁ ਆਪੇ ॥ ਆਪਨ ਸੰਗਿ ਆਪਿ ਪ੍ਰਭ ਰਾਤੇ ॥ ਤੁਮਰੀ ਉਸਤਤਿ ਤੁਮਤੇ ਹੋਇ ॥ ਨਾਨਕ ਅਵਰੁ ਨ ਜਾਨਸਿ ਕੋਇ ॥ ੭ ॥ ਸਰਬ ਧਰਮ ਮਹਿ ਸ੍ਰੇਸਟ ਧਰਮੁ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਜਪਿ ਨਿਰਮਲ ਕਰਮੁ ॥ ਸਗਲ ਕ੍ਰਿਆ ਮਹਿ ਊਤਮ ਕਿਰਿਆ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਦੁਰਮਤਿ ਮਲੁ ਹਿਰਿਆ ॥ ਸਗਲ ਉਦਮ ਮਹਿ ਉਦਮੁ ਭਲਾ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ ਜੀਅ ਸਦਾ ॥ ਸਗਲ ਬਾਨੀ ਮਹਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਜਸੁ ਸੁਨਿ ਰਸਨ ਬਖਾਨੀ ॥ ਸਗਲ ਥਾਨ ਤੇ ਓਹੁ ਊਤਮ ਥਾਨੁ ॥ ਨਾਨਕ ਜਿਹ ਘਟਿ ਵਸੈ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ॥ ੮ ॥ ੩ ॥

سلوڪ

(نام سڀني شاسترن جو مُول.)

بهُ شاسَتر بهُ سمرِتي پيکي سَرَبَ ڍَنڍول

پُڄس ناهي هر هري نانڪ نام اَمول.

ارٿ:- صاحب فرمائين ٿا ته اسان گهڻيئي شاستر، سمرتيون سڀ جاچي جوچي ڏٺيون آهن، پر اُهي هريءَ جي امولڪ نام جي مٽ نه آهن يعني هريءَ جو نام انهن سڀني کان سرس آهي. [ڍنڍول = ڍونڍي، جاچي؛ امول = امولڪ.]

ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਜਪੀਐ ਇਕ ਬਾਰ॥ ੧ ॥ ਨਉਖੰਡ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਫਿਰੈ ਚਿਰੁ ਜੀਵੈ ॥ ਮਹਾ ਉਦਾਸੁ ਤਪੀਸਰੁ ਥੀਵੈ ॥ ਅਗਨਿ ਮਾਹਿ ਹੋਮਤ ਪਰਾਨ ॥ ਕਨਿਕ ਅਸ੍ਵ ਹੈਵਰ ਭੂਮਿ ਦਾਨ ॥ ਨਿਉਲੀ ਕਰਮ ਕਰੈ ਬਹੁ ਆਸਨ ॥ ਜੈਨ ਮਾਰਗ ਸੰਜਮ ਅਤਿ ਸਾਧਨ ॥ ਨਿਮਖ ਨਿਮਖ ਕਰਿ ਸਰੀਰੁ ਕਟਾਵੈ ॥ ਤਉਭੀ ਹਉਮੈ ਮੈਲੁ ਨ ਜਾਵੈ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਸਮਸਰਿ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਗਤਿ ਪਾਹਿ ॥ ੨ ॥ ਮਨ ਕਾਮਨਾ ਤੀਰਥ ਦੇਹ ਛੁਟੈ ॥ ਗਰਬੁ ਗੁਮਾਨੁ ਨ ਮਨ ਤੇ ਹੁਟੈ ॥ ਸੋਚ ਕਰੈ ਦਿਨਸੁ ਅਰੁ ਰਾਤਿ ॥ ਮਨ ਕੀ ਮੈਲੁ ਨ ਤਨ ਤੇ ਜਾਤਿ ॥ ਇਸੁ ਦੇਹੀ ਕਉ ਬਹੁ ਸਾਧਨਾ ਕਰੈ ॥ ਮਨ ਤੇ ਕਬਹੂ ਨ ਬਿਖਿਆ ਟਰੈ ॥ ਜਲਿ ਧੋਵੈ ਬਹੁ ਦੇਹ ਅਨੀਤਿ ॥ ਸੁਧ ਕਹਾ ਹੋਇ ਕਾਚੀ ਭੀਤਿ ॥ ਮਨ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਊਚ ॥ ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਉਧਰੇ ਪਤਿਤ ਬਹੁ ਮੂਚ ॥ ੩ ॥ ਬਹੁਤੁ ਸਿਆਣਪ ਜਮ ਕਾ ਭਉ ਬਿਆਪੈ ॥ ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਕਰਿ ਤ੍ਰਿਸਨ ਨਾ ਧ੍ਰਾਪੈ ॥ ਭੇਖ ਅਨੇਕ ਅਗਨਿ ਨਹੀ ਬੁਝੈ ॥ ਕੋਟਿ ਉਪਾਵ ਦਰਗਹ ਨਹੀ ਸਿਝੈ ॥ ਛੂਟਸਿ ਨਾਹੀ ਊਭ ਪਇਆਲ ॥ ਮੋਹਿ ਬਿਆਪਹਿ ਮਾਇਆ ਜਾਲਿ ॥ ਅਵਰ ਕਰਤੂਤਿ ਸਗਲੀ ਜਮੁ ਡਾਨੈ ॥ ਗੋਵਿੰਦ ਭਜਨ ਬਿਨੁ ਤਿਲੁ ਨਹੀ ਮਾਨੈ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਦੁਖੁ ਜਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਬੋਲੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ॥ ੪ ॥ ਚਾਰ ਪਦਾਰਥ ਜੇਕੋ ਮਾਗੈ ॥ ਸਾਧ ਜਨਾ ਕੀ ਸੇਵਾ ਲਾਗੈ ॥ ਜੇਕੋ ਆਪੁਨਾ ਦੂਖੁ ਮਿਟਾਵੈ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਸਦ ਗਾਵੈ ॥ ਜੇਕੋ ਅਪੁਨੀ ਸੋਭਾ ਲੋਰੈ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਇਹ ਹਉਮੈ ਛੋਰੈ ॥ ਜੇਕੋ ਜਨਮ ਮਰਣ ਤੇ ਡਰੈ ॥ ਸਾਧ ਜਨਾ ਕੀ ਸਰਨੀ ਪਰੈ ॥ ਜਿਸ ਜਨ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਦਰਸ ਪਿਆਸਾ ॥ ਨਾਨਕ ਤਾਕੈ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਸਾ ॥ ੫ ॥ ਸਗਲ ਪੁਰਖ ਮਹਿ ਪੁਰਖੁ ਪ੍ਰਧਾਨੁ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਜਾਕਾ ਮਿਟੈ ਅਭਿਮਾਨੁ ॥ ਆਪਸ ਕਉ ਜੋ ਜਾਣੈ ਨੀਚਾ ॥ ਸੋਊ ਗਨੀਐ ਸਭ ਤੇ ਊਚਾ ॥ ਜਾਕਾ ਮਨੁ ਹੋਇ ਸਗਲ ਕੀ ਰੀਨਾ ॥

اُهوئي تنهنجو ٺمر ٺيندو. اُهوئي تنهنجي جوت ۽
اُهوئي تنهنجو پڇاڻو. تنهنکري هي نانڪ، مَن تون نام
سان رتل رکُ ۽ اُنهيءَ کي پنهنجي سوڀيا ڪر ۽ پنهنجي
وڏائي ۽ پنهنجو روپ ۽ پنهنجو رنگ ۽ پنهنجي
مُڪت ۽ پنهنجي ڀڳت. اُهوئي، هي داس، داسن
جي اوٽ آهي ۽ سنتن جو بسرام آهي. اُنهيءَ سان
ڀڳت ترپت ٿين ٿا ۽ اُنهيءَ ئي سان هو ورتن ٿا،
ڇاڪاڻ جو سڄي سرشٽيءَ جو راڄ، ساري مايا جا رنگ،
ترشنا ٿا ٻجهائين ۽ مَن جو ميل ٿا ڪڍن، پر ٻڙو
پاربرهم، ڪوٽين پاپ ڪيئي ڪري ٿو ۽ ڪروڙين ٻنڌن
پري ڪري ٿو. اُنهيءَ جو نالو نڪيءَ ٿو ريءَ ٻر ڄاڻو ڪري
ٿو ۽ هن رڄ ۾ امرت ٻرکا ڪري ٿو. اهوئي اڳ کد
آهي، اُهوئي ڪار ڏين آهي، اُهوئي ڪاپ ٻرڄ آهي
۽ اُنهيءَ کي هي مَن! گُرمکُ ٿي آنتي پير جپ ۽ سماڌيءَ
۾ ويهي اُنهي جو رس پيءُ ۽ اُنهيءَ کي پنهنجو جوڳ پڙهه
ڪر ته پوءِ تو تي ونجو گر ڪڏهن به نه ڪڙڪندو.

ਸਲੋਕੁ

ਬਹੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਹੁ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ ਪੇਖੇ ਸਰਬ ਢਢੋਲਿ ॥
ਪੂਜਸਿ ਨਾਹੀ ਹਰਿ ਹਰੇ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਅਮੋਲ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਜਾਪ ਤਾਪ ਗਿਆਨ ਸਭਿ ਧਿਆਨ ॥ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਵਖਿਆਨ ॥ ਜੋਗ ਅਭਿਆਸ ਕਰਮ ਧਰਮ ਕਿਰਿਆ ॥ ਸਗਲ ਤਿਆਗਿ ਬਨ ਮਧੇ ਫਿਰਿਆ ॥ ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀਏ ਬਹੁ ਜਤਨਾ ॥ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਹੋਮੇ ਬਹੁ ਰਤਨਾ ॥ ਸਰੀਰੁ ਕਟਾਇ ਹੋਮੈ ਕਰਿ ਰਾਤੀ ॥ ਵਰਤ ਨੇਮ ਕਰੈ ਬਹੁ ਭਾਤੀ ॥ ਨਹੀ ਤੁਲਿ ਰਾਮ ਨਾਮ ਬੀਚਾਰ ॥

نام کي مهما سنت رِدَ وسي
سنت پرتاپ درت سڀ نسي

ارت:- هريءَ جي نام جي مهما سنتن جي هردي ۾ وسي ٿي. سنتن جي پرتاپ سان سڀ پاپ ناس ٿين ٿا.

سنت ڪا سنگ وڏ ڀاڳي پائيجي
سنت ڪي سيوا نام ڌيائيجي

ارت:- سنتن جو سنگ وڏي ڀاڳ واري کي پراپت ٿئي ٿو. سنتن جي سيوا ڪرڻ سان هريءَ جو نام ڌيائجي ٿو.

نام تُل ڪڇ اور نه هوءِ
نانڪ گورمک نام پاوي جن ڪوءِ.

ارت:- هريءَ جي نام برابر ٻيو ڪجهه نه آهي. صاحب فرمائين ٿا ته ڪو ورلو جو گورو جي سکيا ذريعه پربوءَ جو نام پائي ٿو.

آشٽپدي (٢) جو سار

هي من! هريءَ جي نام تُل ڪجهه نه آهي. توڻ اُن ديِن دَيال ڏکَ ڀنجن کي گهٽ گهٽ ۾ جپ ۽ پل پل ڌياءِ. اُهوئي تنهنجو نات آهي، اُهوئي تو سات رهندو ۽ اُهوئي ڪم ايندءِ. جت نه ماتا نه پتا، نه پٽ نه مِت، نه ڀائر نه بندو، تنهنجي سهائتا ڪندا. هي من! جتي جم جا ڪنڪر دلن جا دل اچي ويڙهين ٿا ۽ ڀاري مشڪلون ۽ البڪ وگهن اچي پون ٿا، اُتي سندس ئي نالو سهاءِ آهي ۽ اُڌار ڪري ٿو. جنهن مارگ ۾ ڏي ڀراٽي، جيڪا ئي ڏيکاو ويندي، جنهن ۾ تنهنجو ڪو سڄاڻو آهي، تنهن ۾ رکو هريءَ جوئي نالو سنگ هلندءِ ۽

هرِ کا پگَتُ پرگهٽ نهي ڇپئي

ارٿ:- هريءَ جا داس اُن ئي بهر هريءَ جو نام جپين ٿا. هريءَ جا ڀڳت سدئو مشهور آهن، لڪل نه ٿا رهن.

هرِ کي ڀگتِ مُڪتِ بهُ ڪري

نانڪ جَنُ سنگِ ڪيتي ترِي.

ارٿ:- هريءَ جي ڀڳتيءَ ڪري گهڻن ئي کي مڪتي پراپت ٿئي ٿي. صاحب فرمائين ٿا تہ سنتن جي سنگ ۾ جيو تري وڃن ٿا.

(٨)

پارجاتُ اِهُ هرِ کو نامُ

ڪامڌينَ هرِ هرِ گُڻ گامُ

ارٿ:- هريءَ جو نام ئي "پارجات" وڻ آهي. هريءَ جي گڻن جو ڳائڻ ئي "ڪامڌين" ڳئو آهي.

نوٽ:- "پارجات" سورڳ جي وڻ جو نالو آهي، جنهنکان جيڪي گهرجي سو ملي. "ڪامڌين" سورڳ جي ڳئو جو نالو آهي، جنهنکان پڻ جيڪي گهرجي سو ملي. گوروُ صاحب فرمائين ٿا تہ درحقيقت هريءَ جو نالو ئي "پارجات" وڻ ۽ "ڪامڌين" ڳئو آهي يعني هريءَ جي نام دواران هن جيو جون سڀ اڇائون پوريون ٿين ٿيون ۽ سندس ڪارج راس ٿين ٿا.

سڀ تي اُوتم هرِ کي ڪٿا

نامُ سُنتُ دَرد دُکُ لٿا

ارٿ:- هريءَ جي ڪٿا سڀ کان اتم آهي. هريءَ جي نام سڻڻ ڪري جيو جا سڀ درد ۽ دک لهي وڃن ٿا.

رس اهي ٿو. هريءَ جي نام جپڻ ڪري جيو جو ڪڏهين به ايشور کان وڇوڙو نٿو ٿئي. [بيوگ = وڇوڙو.]

جن داتا هر نام ڪي شيوا

نانڪ پوڄي هر هر ديوا.

ارٿ:- صاحب فرمائين ٿا ته جو داس هريءَ جي نام جي شيوا ۾ رتو پيو آهي، تنهنڪي خود هر ڪو ديوتا پوڄي ٿو. [هرهر = هر ڪو، ديوا = ديوتا.]

(۷)

هر هر جن ڪي مال خزينا

هر ڌن جن ڪئر آپ پرڀ دينا

ارٿ:- هريءَ جو نام سندس داسن لاءِ مال ۽ خزانو آهي. اهو هريءَ نام روپي ڌن پربرهم پنهنجي داس کي ڏنو آهي.

هر هر جن ڪي اوٽ سٽاڻي

هر پرتاپ جن اور نه جاڻي

ارٿ:- هريءَ جو نام سندس داس لاءِ وڏي پشتي آهي. هريءَ جي داس کي هريءَ جي پرتاپ يا وڏائي کانسواءِ ٻي ڪا سڌ نه آهي.

اوت پوت جن هر رس راتي

سن سماڌ نام رس ماتي

ارٿ:- هريءَ جا داس تاڃي پيٽي يعني سمورا هريءَ جي پريم ۾ رتا پيا آهن. هو هريءَ جي نام جي آنند ۾ مست ٿي سن سماڌي لڳائي ويٺا آهن. [اوت پوت = تاڃي پيٽي يعني سمورا.]

آٺ پهر جن هر هر جپي

اَرٿ :- ڀڳتن لاءِ هريءَ جو نام وڏو خزانو آهي. پرماتما ئي ٻنهنجن داسن کي نام روپي دان بخشيو آهي.

مَنُ تَنُ رَنگِ رَتي رَنگِ ايڪيٰ

نانڪ جِنُ ڪيٰ بِرتِ بِبيڪيٰ.

اَرٿ :- اُنهيءَ ڪري انهن سنتن جو من توڙي تن ڪڙي هريءَ جي رنگ ۾ رتو پيو آهي. صاحب فرمائين ٿا ته سنتن جي ورتيءَ ۾ گيان ئي گيان آهي. [برت = ورتي ؛ ببيڪيٰ = گيان.]

(٦)

هَرِ ڪا نامُ جَنُ ڪَءُ مُڪَتِ جُڳَتِ

هَرِ ڪيٰ نامُ جَنَ ڪَءُ ترِپَتِ ڀُڳَتِ

اَرٿ :- هريءَ جو نام سندس داس لاءِ مڪتيءَ جو مارگ آهي. هريءَ جو نام سندس داس لاءِ ڍءُ ڏيندڙ کاڌو آهي.

هَرِ ڪا نامُ جَنَ ڪا رُوپُ رَنگُ

هَرِ نامُ جَپَتِ ڪَبِ پرءِ نہ ڀنگُ

اَرٿ :- هريءَ جو نام سندس داس جي سونهن سوڀيا آهي. هريءَ جي نام جپڻ ڪري ڪڏهين ۾ ڪو وگهن نٿو پوي.

هَرِ ڪا نامُ جَنُ ڪي وَڏِيائي

هَرِ ڪيٰ نامُ جَنُ سوڀيا پائي

اَرٿ :- هريءَ جو نام سندس داس جي وڏائي آهي. هريءَ جي نام ڪري سندس داس سوڀيا يا عزت پائي ٿو.

هَرِ ڪا نامُ جَنُ ڪَءُ ڀوگِ جوگِ

هَرِ نامُ جَپَتِ ڪڇُ ناهِ بيوگُ

اَرٿ :- هريءَ جي نام مان سندس داس کي ڀوڳ ۽ جوڳ جو

ارٿ :- ھتي مھا ڀيانڪ گرمي ۽ بلڪل سخت تست آھي، اتي مرڻ ھي نام جي ٿڌڪي مثان جالو ٿيندي. [گھام = تست.]

جھان تِرکا مَن تُجھَ آکَرکَي

تھَ نانڪَ ھَرِ ھَرِ امرتُ برکَي.

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا ته ھي مَن! ھتي توکي اُڃ ڏاڍو ھلاڪ ڪندي، اتي ھرڻ پرماتما جو نام ئي توتي امرت جي ورکا ڪندو. [آکرکَي = ھلاڪ ڪندي، آتو ڪندي.]

(٥)

پَکِتَ جَنا کي بِرَتَن نامُ

سَنتَ جَنا کَي مَن بِسرامُ

ارٿ :- نام ڀڳتن ڀڪتن جي ڪرت يا ڌنڌو آھي. اھو نام سنتن جي رِدي کي شانتي ڏئي ٿو.

ھَرِ کا نامُ داس کي اوٽ

ھَرِ کَي نامِ اُڌري جن ڪوٽ

ارٿ :- ھرڻ جو نام سندس داسن جو آسرو آھي. پرڀوءَ جي نام ڌڻيءَ ڪري ڪروڙين جيون جو اڌار ٿيو آھي.

ھَرِ جسُ کَرَت سَنتَ دِنُ راتِ

ھَرِ ھَرِ اؤکَدُ ساڌَ کَماتِ

ارٿ :- ڀڳت ھي رات ڏينھن ھرڻ جو جس ڳائين ٿا. سنت ھرڻ جو نام دوا ڪري ڪتب آڻين ٿا. [اؤکَدُ = دوا.]

پرماڻ :- "سرب روگ کا اؤکَدُ نامُ."

ھَرِ جَنِ کَي ھَرِ نامُ نِدانُ

پارِ برھمِ جَنِ کِينو دانُ

هَرِ ڪا نامُ، ڪوٽِ پاپَ کووِئِ

آرٿ:- هؤمئِ ڪري ﻫﻲ جيو گندو آهي، ۽ اﻫا گندگي ڪنهن به نه ڌوئي سگهندو، پرهرئِ جو نام ڪروڙين پاپن (جي غليظائي) لاهيو ڇڏي.

آئسا نامُ جپهُ مَنُ رَنگِ
نانَڪ پائِيئِ سادَ ڪيِ سَنگِ.

آرٿ:- ﻫﻲ من! تون اهڙو نام پريم سان جپ. صاحب فرمائين ٿا تہ ساڌن جي سنگ ۾ رئي اهو هري نام حاصل ٿئي ٿو.

(۴)

جِهُ مارگ ڪي گَني جاءِ نہ ڪوسا
هَرِ ڪا نامُ اُوِها سَنگِ توشا

آرٿ:- جنهن پرلوڪ جي رستي جا ڪوهہ ڳڻي نہ ٿا سگهجن، اُتي هرئِ جا نالو توسان واٽ جو ٿُمر ٿيندو. [توشا = واٽ جو ٿمر.]

جِهُ پنڌي مہا اَنڌ غُبارا
هَرِ ڪا نامُ سَنگِ اُجيئارا

آرٿ:- جنهن رستي تي تمام بيانڪ انڌوڪار آهي، اُتي هرئِ جو نام توسان سنگ تي سوجهرو ڏيندو.

جَہا پَنٿِ تيرا ڪو نہ سِڃانو
هَرِ ڪا نامُ تَهِ نال پڇانو

آرٿ:- جنهن رستي تي توکي ڪو ڪو نہ سڃاڻي، اُتي هريءَ جو نالوئي تنهنجو سڃاڻڻ وارو ٿيندو.

جَهِ مہا ڀِئيانَ تپت بهُ گهامَ
تَهِ هَرِ ڪي نامُ ڪيِ، تُمَ اوُپرِ ڇامَ

أرت:- جنهن رستي تان جو آتما کي ديهي تياڳڻ بعد اڪيلو وڃڻو تو پوي، أتي پريوءِ جو نالو ئي توسان سهائڪ ٿيندو. [سهيلا = سکي ڪندڙ، سهائڪ .]

آئسا نامُ مَنَ سَدا ڌيائيئي

نانڪ گورمکِ پرم گَتِ پائيئي.

أرت:- هي من! اهڙو پريوءِ جو نالو سدئو ڌيائڻ گهرجي؛ صاحب فرمائين ٿا تہ اهڙي طرح گوروءَ جي أپديش سان نام جپڻ ڪري جيو کي پورن مڪتي پراپت ٿئي ٿي.

(۳)

ڇوٽَتَ نهي ڪوٽِ لَکَ پاهي

نامُ جپتَ تهَ پارِ پراهي

أرت:- ڪٽي لکين ڪروڙين ٻاهون ممڪنس، تہ بہ ٻاطڪي (س يوساگر کان) ڪين ڇٽائي سگهندين، پر نام جپڻ ڪري تون تري پار پوندين.

أنڪ بگهن جهہ آءِ سنگهاري

هَرِڪا نامُ، تتڪالَ اُڌاري

أرت:- جتي توکي اسڪ تڪلفون ستائين ٿيون، أتي هرئِ جو نام جهٽ پٽ توکي ڇڏا ئيندو.

أنڪ جون جنمي مر جامُ

نامُ جپتَ پاوَي بسرامُ

ارت:- جيو جو انيڪ جوڻين ۾ جمي ۽ مري ٿو، سو پريوءِ جي نام جپڻ ڪري آرام حاصل ڪري ٿو يعني جوڻين ۾ ڀٽڪڻ کان ڇٽي ٿو. [بسرام = آرام .]

هئُ مَئلا، مَلُ ڪَبهُ نہ ڌووي

گؤڙ مکہ نام جپہ منِ میري
نانڪ پاوہہ سؤکہ گہنیري.

ارٿ :- صاحب فرمائين ٿا تہ مي منهنجا من! تون گورن جي سکيا وٺي نام جپ، تہ تون گهڻا سک ماڻين.

(٢)

سگل سرشٽ ڪو راجا دکيئا
ہر ڪا نام جپت ہوءِ سکيئا

ارٿ :- ڪٿي ڪو ساري سرشٽيءَ جو راجا هجي، تہ بہ دکي رهندو؛ فقط اُهوئي سکي رهندو، جو هريءَ جو نام جپيندو.

لاکہ ڪروڙي بندہ پرئي
ہر ڪا نام جپت نستري

ارٿ :- ڪٿي مي جيو لکين ڪروڙن ما ڄاڙن ۾ ڦاسي، تہ بہ هريءَ جي نام جپڻ ڪري هو اُنهن کان آزاد ٿي ويندو.
[بندہ = بندن، ڄاڙ، ڦاسيون.]

انڪ مايا رنگ تکہ نہ بجهاوئي
ہر ڪا نام جپت آگهاوئي

ارٿ :- انيڪ مايا جي خوشين ۽ سکن ماڻڻ سان، جيو جي ترشنا نٿي ميٽجي سگهي، پر هريءَ جو نام جپڻ ڪري جيو جو من ترپت ٿي پوي ٿو. (يعني منهنجي ترشنا روپي اگني وسامي وڃي ٿي.) [تکہ = ترشنا؛ آگهاوئي = ترپت ٿي پوي ٿو.]

جہہ مارگ اِہ جات اِکيلا
تہ ہر نام سنگ ہوت سہيلا

أرٿ :- صاحب فرمائين ٿا ته ڪئي غريبن جا ڏک درد ڪٽيندڙ! هي گهٽ گهٽ جا واسي! هي اناٿ جا ناٿ! مان تنهنجي سرن ۾ آيو آهيان، تون سديو مونسان سنگ رهه.

اشٽپدي (۲)

(نام جهڙو ڪو سچو سنگي ڪونهي.)

(۱)

جهه مات پتا ست ميت نه ڀائي
من اوها نام تيري سنگ سهائي

أرٿ :- جتي نه ماءُ، نه پيءُ، نه پٽ، نه مترُ ۽ نه ڀاءُ (مدد گار) آهي، اتي هي من! هرئ جو نام ئي توسان سنگ رهندو ۽ تنهنجي سهائتا ڪندو.

جهه مها ڀيان دوت جم دلئي
تهه ڪيول نام سنگ تيري چلئي

أرٿ :- جتي بلڪل ڀيانڪ جم جا دوت توکي ستائيندا، أتي توسان فقط هڪڙو نام ئي سنگ هلندو. [دلئي = دلندا، ستائيندا.]

جهه مشڪل هوئي آت ڀاري
هرڪو نام کن ماهه اڌاري

أرٿ :- جتي بلڪل ڳريون مشڪلاتون تنهنجي آڏو اينديون، أتي هرئ جو نام توکي هڪ کن ۾ بچائيندو.

انڪ پنهچرن ڪرت نهي تري
هرکو نام ڪوٽ پاپ پرهري

ارٿ :- انيڪ طرح پڇتاءَ ڪرڻ ڪري جيو جو جو لڪارو نه ٿو ٽٽي، پر هرئ جو نام ڪروڙين پاپن کي دور ڪيو ڇڏي. [پنهچرن = پراسچت جا ڪرم، پڇتاءَ جا ڪم.]

ਉਧਰੇ ਜਨ ਕੋਟਿ ॥ ਹਰਿ ਜਸੁ ਕਰਤ ਸੰਤ ਦਿਨੁ ਰਾਤਿ ॥ ਹਰਿ
ਹਰਿ ਅਉਖਧੁ ਸਾਧ ਕਮਾਤਿ ॥ ਹਰਿ ਜਨ ਕੈ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ॥
ਪਾਰਬ੍ਰਹਮਿ ਜਨ ਕੀਨੋ ਦਾਨ ॥ ਮਨ ਤਨ ਰੰਗਿ ਰਤੇ ਰੰਗ ਏਕੈ ॥
ਨਾਨਕ ਜਨ ਕੈ ਬਿਰਤਿ ਬਿਬੇਕੈ ॥ ੫ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਨ ਕਉ
ਮੁਕਤਿ ਜੁਗਤਿ ॥ ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਮਿ ਜਨ ਕਉ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਭੁਗਤਿ ॥
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਨ ਕਾ ਰੂਪ ਰੰਗੁ ॥ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਕਬ ਪਰੈ
ਨ ਭੰਗੁ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਨ ਕੀ ਵਡਿਆਈ ॥ ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਮਿ
ਜਨ ਸੋਭਾ ਪਾਈ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਨ ਕਉ ਭੋਗੁ ਜੋਗ ॥ ਹਰਿ
ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ਬਿਓਗੁ ॥ ਜਨੁ ਰਾਤਾ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਕੀ ਸੇਵਾ ॥
ਨਾਨਕ ਪੂਜੈ ਹਰਿ ਹਰਿ ਦੇਵਾ ॥ ੬ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਨ ਕੈ ਮਾਲੁ
ਖਜੀਨਾ ॥ ਹਰਿ ਧਨ ਜਨ ਕਉ ਆਪਿ ਪ੍ਰਭਿ ਦੀਨਾ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ
ਜਨ ਕੈ ਓਟ ਸਤਾਣੀ ॥ ਹਰਿ ਪ੍ਰਤਾਪਿ ਜਨ ਅਵਰ ਨ ਜਾਣੀ ॥
ਓਤਿ ਪੋਤਿ ਜਨ ਹਰਿ ਰਸਿ ਰਾਤੇ ॥ ਸੁੰਨ ਸਮਾਧਿ ਨਾਮ ਰਸ ਮਾਤੇ ॥
ਆਠ ਪਹਰ ਜਨੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪੈ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਭਗਤੁ ਪ੍ਰਗਟੁ ਨਹੀ
ਛਪੈ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਭਗਤਿ ਮੁਕਤਿ ਬਹੁ ਕਰੇ ॥ ਨਾਨਕ ਜਨ ਸੰਗਿ
ਕੇਤੇ ਤਰੇ ॥ ੭ ॥ ਪਾਰਜਾਤੁ ਇਹੁ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮ ॥ ਕਾਮਧੇਨ ਹਰਿ
ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਮ ॥ ਸਭ ਤੇ ਊਤਮ ਹਰਿ ਕੀ ਕਥਾ ॥ ਨਾਮੁ
ਸੁਨਤ ਦਰਦ ਦੁਖ ਲਥਾ ॥ ਨਾਮ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਸੰਤ ਰਿਦ ਵਸੈ ॥
ਸੰਤ ਪ੍ਰਤਾਪਿ ਦੁਰਤੁ ਸਭੁ ਨਸੈ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਸੰਗੁ ਵਡਭਾਗੀ ਪਾਈਐ ॥
ਸੰਤ ਕੀ ਸੇਵਾ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਲਿ ਕਛੁ ਅਵਰੁ ਨ ਹੋਇ ॥
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਪਾਵੈ ਜਨੁ ਕੋਇ ॥ ੮ ॥ ੨ ॥

سلوڪ

(وينتي)

ڏين دَرد ڏُک ڀَڃنا، گهٽِ گهٽِ ناٿ اناٿ

سَرڻِ تُمهاري آئيو، نانڪ ڪي پرڀ ساٿ.

ਅਸ਼ਟਪਦੀ

ਜਹ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੁਤ ਮੀਤ ਨ ਭਾਈ ॥ ਮਨ ਊਹਾ ਨਾਮੁ ਤੇਰੈ ਸੰਗਿ ਸਹਾਈ ॥ ਜਹ ਮਹਾ ਭਇਆਨ ਦੂਤ ਜਮ ਦਲੈ ॥ ਤਹ ਕੇਵਲ ਨਾਮੁ ਸੰਗਿ ਤੇਰੈ ਚਲੈ ॥ ਜਹ ਮੁਸਕਲ ਹੋਵੈ ਅਤਿ ਭਾਰੀ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਖਿਨ ਮਾਹਿ ਉਧਾਰੀ ॥ ਅਨਿਕ ਪੁਨਹਚਰਨ ਕਰਤ ਨਹੀ ਤਰੈ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਕੋਟਿ ਪਾਪ ਪਰਹਰੈ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ ਮਨ ਮੇਰੇ ॥ ਨਾਨਕ ਪਾਵਹੁ ਸੂਖ ਘਨੇਰੇ ॥ ੧ ॥ ਸਗਲ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੋ ਰਾਜਾ ਦੁਖੀਆ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਹੋਇ ਸੁਖੀਆ ॥ ਲਾਖ ਕਰੋਰੀ ਬੰਧੁਨ ਪਰੈ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਨਿਸਤਰੈ ॥ ਅਨਿਕ ਮਾਇਆ ਰੰਗ ਤਿਖ ਨ ਬੁਝਾਵੈ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਆਘਾਵੈ ॥ ਜਿਹ ਮਾਰਗਿ ਇਹੁ ਜਾਤ ਇਕੇਲਾ ॥ ਤਹ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸੰਗਿ ਹੋਤ ਸੁਹੇਲਾ ॥ ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਮਨ ਸਦਾ ਧਿਆਈਐ ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਰਮ ਗਤਿ ਪਾਈਐ ॥ ੨ ॥ ਛੂਟਤ ਨਹੀ ਕੋਟਿ ਲਖ ਬਾਹੀ ॥ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਤਹ ਪਾਰਿ ਪਰਾਹੀ ॥ ਅਨਿਕ ਬਿਘਨ ਜਹ ਆਇ ਸੰਘਾਰੈ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਤਤਕਾਲ ਉਧਾਰੈ ॥ ਅਨਿਕ ਜੋਨਿ ਜਨਮੈ ਮਰਿਜਾਮ ॥ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਪਾਵੈ ਬਿਸਰਾਮ ॥ ਹਉ ਮੈਲਾ ਮਲੁ ਕਬਹੁ ਨ ਧੋਵੈ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਕੋਟਿ ਪਾਪ ਖੋਵੈ ॥ ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ ਮਨ ਰੰਗਿ ॥ ਨਾਨਕ ਪਾਈਐ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ॥ ੩ ॥ ਜਿਹ ਮਾਰਗ ਕੇ ਗਨੇ ਜਾਹਿ ਨ ਕੋਸਾ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਊਹਾ ਸੰਗਿ ਤੋਸਾ ॥ ਜਿਹ ਪੈਡੈ ਮਹਾ ਅੰਧ ਗੁਬਾਰਾ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਸੰਗਿ ਉਜੀਆਰਾ ॥ ਜਹਾ ਪੰਥਿ ਤੇਰਾ ਕੋ ਨ ਸਿਞਾਨੂ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਤਹ ਨਾਲਿ ਪਛਾਨੂ ॥ ਜਹ ਮਹਾ ਭਇਆਨ ਤਪਤਿ ਬਹੁ ਘਾਮ ॥ ਤਹ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਕੀ ਤੁਮ ਊਪਰਿ ਛਾਮ ॥ ਜਹਾ ਤ੍ਰਿਖਾ ਮਨ ਤੁਝੁ ਆਕਰਖੈ ॥ ਤਹ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਬਰਖੈ ॥ ੪ ॥ ਭਗਤ ਜਨਾ ਕੀ ਬਰਤਨਿ ਨਾਮੁ ॥ ਸੰਤ ਜਨਾ ਕੈ ਮਨਿ ਬਿਸ੍ਰਾਮੁ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਦਾਸ ਕੀ ਓਟ ॥ ਹਰਿ ਕੈ ਨਾ

آشٽپدي (ا) جو سار

آد گور، جگاد گور، ستگور کي نمي جي نانڪ، تون سدا سمر سمر هڪ سچي پريو کي، جو سيني ۾ وياپڪ آهي ؛ جنهنجي درسن جو تون بکيو آهين. هريءَ جي نالي سان هي داسن جا داس، تون پاڻکي رنگر ؛ ساڌن جي سنگ ۾ هڪ شبد اکر اونڪار ڏيا. ايئن پريو سمري سمري، هريءَ جا گڻ ڳائي ڳائي، تون اُن هڪ سچي جي ويجهو ٿيندين ؛ ڪمل وانگي ٽڙندين ؛ ترشنا تنهنجي ٻجهي ويندي ؛ پورن آس تو ۾ ڪڙي ٿيندي ؛ گرب گمان ؛ من جو مل ؛ ير جو تراس تو مان نڪري ويندا ؛ پاڻ جيتي ؛ سڄاڳ ٿي ؛ پر اُپڪار ڪري ؛ نرمل هلت هلي ؛ گيان ڌيان پائي، سر وندان هت ڪندين ؛ سڀ تنهنجا ڪارج پورا ٿيندا ؛ سڀ سمجهه توکي ملندي ؛ ڪو ٻه وڳهن آڏو نه ايندءِ ؛ ڪو ٻه پيڙ نه ٿيندءِ ؛ ڪو ٻه دک نه ستائيندءِ ؛ سڀ تنهنجا دشمن ٽري ويندا ؛ تو لاءِ ڪال ٻه جهن تي ويندو ؛ امرت نام تنهن جي هردي ۾ اچي وسندو ؛ تون سدائين ڏولت، سدائين پتونت، سدائين پروان، سدائين پرڌان، سدائين سک واسي، سدائين ابناسي رهندين. اهڙو آنند پريو سمرن ۾ آهي ؛ تنهنڪري هي نانڪ، پريوءَ جو ڏالو سدائي سمر سمر ؛ ڪڏهين نه وسار، تہ انهد جهڻڪار سچي نرانڪار جي تو ۾ سدائين رهندي ؛ پريوءَ جي آکت ڏيا ؛ آکي ميا توتي سدائين ڇانو ڪندي.

ਸਲੋਕੁ

ਦੀਨ ਦਰਦ ਦੁਖ ਭੰਜਨਾ ਘਟਿ ਘਟਿ ਨਾਥ ਅਨਾਥ
ਸਰਣਿ ਤੁਮਾਰੀ ਆਇਓ ਨਾਨਕ ਕੇ ਪ੍ਰਭ ਸਾਥ ॥ ੨ ॥

(۸)

هرِ سِمرَنُ ڪرِ پُڳٽ پرِ ڪُهتائي
هرِ سِمرَنِ لَڳِ بيد اُپائي

ارٿ:- هرئَ جي نام جپڻ ڪري ئي ڀڳت مشهور ٿيا آهن. هرئَ جي نام جپڻ ۾ لڳي ڪري رشين ويد رچيا آهن.

هرِ سِمرَنِ ڀئي سِڌ جتي داتي
هرِ سِمرَنِ نيچ چهُڪُنٽ جاتي

ارٿ:- هرئَ جي نام جپڻ ڪري ئي سڌ، جتي ۽ داتار ٿيا آهن. هرئَ جي نام جپڻ ڪري نيچ پرش بہ چئني ڪندن يعني ساري دنيا ۾ مشهور ٿيا آهن.

هرِ سِمرَنِ ڌاري سڀ ڌرنا
سِمرِ سِمرِ هرِ ڪارَن ڪرنا

ارٿ:- هرئَ جي نام جپڻ ڪري ئي ساري پرٿوي آڌار ولي بيٺي آهي. هي جيوَ! تون اُنهيءَ پرڀوءَ جو نام سدئيو جپ، جو سڀ ڪارجن ڪندڙ آهي. [ڌاري = آڌار ولي بيٺي آهي؛ ڌرنا — ڌرتي؛ ڪارن ڪرنا = سڀ اسباب، ڪارج ڪندڙ.]

هرِ سِمرَنِ ڪيئو سگل اَڪارا
هرِ سِمرَنِ مهِ آپِ نِرنڪارا

ارٿ:- هي سارو برهمنڊ هرئَ جي نام جپڻ واسطي پيدا ٿيو آهي. جتي هرئَ جپيو ويو، اُتي نرنڪار پاڻ حاضر آهي.

ڪرِ ڪرپا جِسُ آپِ بُجهايا
نانڪ گورمُکِ هرِ سِمرَنُ تِن پايا.

ارٿ:- گورو صاحب ٿا فرمائن تہ جنهن جيوَ کي پرڀوءَ پاڻ ڪرپا ڪري سمجهايو آهي، تنهن گورمکِ ئي هرئَ جو سمرن پراپت ڪيو آهي.

آرٿ :- پربهوءَ جي نام جپڻ ڪري جيو جا سب ڪارج
راس ٿين ٿا. پربهوءَ جي نام جپڻ ڪري جيو کي ڪڏهين بہ
ڪا جهوڙي يا ڳڻتي نٿي لڳي.

پرڀ ڪئي سمرنِ، ڌرِ گُنِ ٻاني
پرڀ ڪئي سمرنِ، سهج سماني

آرٿ :- پربهوءَ جي نام جپڻ ڪري ئي جيو ڌرتي جي گڻن
جي واکاڻ ڳائي ٿو. پربهوءَ جي نام جپڻ ڪري جيو جسي ورتي
پرماتما جي سروپ ۾ لِولين ٿئي ٿي.

پرڀ ڪئي سمرنِ، نِهچل آسن
پرڀ ڪئي سمرنِ، ڪَمل بگاسَن

آرٿ :- پربهوءَ جي نام جپڻ ڪري جيو کي اٽل پدوي
حاصل ٿئي ٿي. پربهوءَ جي نام جپڻ ڪري جيو جو هردي روپي
ڪنول گل ٽڙي پوي ٿو. [بگاسن = ٽڙي پوي ٿو.]

پرڀ ڪئي سمرنِ، انهد جهنڪار
سکہ پرڀ سمرنِ ڪا، انت نہ پار

آرٿ :- پربهوءَ جي نام جپڻ ڪري جيو ڀنهنجي هردي ۾
انهد شبد جو آواز ٻڌي ٿو. پربهوءَ جي نام جپڻ ڪري جو سکہ
پراپت ٿئي ٿو، تنهنجو ڪو انت يا پار ڪونهي.

سمرہ سي جن، جن ڪئُ پرڀ مئيا
نانڪ تن جن، سرني پئيا.

آرٿ :- پربهوءَ جو نام اُهي ئي جيو جپن ٿا، جن تي سندس
مهر آهي. گورو صاحب جن فرمائين ٿا تہ اسين اهڙن جيون جي
سرن وٺون ٿا. [مئيا = مهر ڪريا، ديا.]

ارٿ :- جي جيو پربهوءَ جو نام جپين ٿا، سي ٻيو جو پلو ڪنڌڙ آهن. جي جيو پربهوءَ جو نام جپين ٿا، ته تان مان سڏيو ٻاپار وڃان ٿو.

پربهه ڪئي سمرن سي مکہ سُهاوي
پربهه ڪئي سمرن تن سوکہ ٻهاوئي

ارٿ :- جي جيو پربهوءَ جو نام جپين ٿا، ته جو منهن سڏيو سهڻو آهي. جي جيو پربهوءَ جو نام جپين ٿا، ته جي ساري حياتي سکہ ۾ گذري ٿي. [ٻهاوئي — گذري ٿي.]

پربهه ڪئي سمرن تن آتم جيتا
پربهه ڪئي سمرن تن نرمل ريتا

ارٿ :- جي جيو پربهوءَ جو نام جپين ٿا، ته پنهنجو من جيتيو آهي. جي جيو پربهوءَ جو نام جپين ٿا، ته جي رهت اُتم آهي.

پربهه ڪئي سمرن تن اَنَد گهنيري
پربهه ڪئي سمرن بسهه هر نيري

ارٿ :- جي جيو پربهوءَ جو نام جپين ٿا، ته کي آنند پراپت ٿيو ٿا. جي جيو پربهوءَ جو نام جپين ٿا، سي هرئي جي ويجهو رهن ٿا.

سنت ڪرپا تي اَن دن جاگہ
نانڪ سمرن پورئي ڀاگہ.

ارٿ :- انهن پرش سنتن جي ڪرپا سان رات ڏينهن سجاڳ رهن ٿا. صاحب فرمائن ٿا ته فقط اُهي جيو پربهوءَ جو نام جپين ٿا، جن جو پورن ڀاڳ آهي.

(٧)

پربهه ڪئي سمرن، ڪارج پوري
پربهه ڪئي سمرن، ڪبهه نه جهوري

يا شاهوڪار آهن. جي جيو بريوءِ جو نام جپين ٿا، سي ئي سچي عزت جا لائق آهن. [پتونتي — عزت جا لائق.]

پرڀ ڪئُ سمرِ سي جَنِ پرَوانُ
پرڀ ڪئُ سمرِ سي پرکرِ پرڌان

آرٿ:- جي جيو بريوءِ جو نام جپين ٿا، سي ئي درگاهه ۾ قبول پون ٿا. جي جيو بريوءِ جو نام جپين ٿا، سي ئي مکيه ليکجڻ ۾ اچن ٿا. [پرڌان = مکيه.]

پرڀ ڪئُ سمرِ سِ بي مُحتاجي
پرڀ ڪئُ سمرِ سي سرب ڪي راجي

آرٿ:- جي جيو بريوءِ جو نام جپين ٿا، سي ڪنهن جا به محتاج نٿا ٿين. جي جيو بريوءِ جو نام جپين ٿا، سي سڀني جا راجا ٿين ٿا.

پرڀ ڪئُ سمرِ سي سکِ واسي
پرڀ ڪئُ سمرِ سدا اَبناسي

آرٿ:- جي جيو بريوءِ جو نام جپين ٿا، سي سديو سکي گذارين ٿا. جي جيو بريوءِ جو نام جپين ٿا، سي ڪڏهين به ناس نٿا ٿين.

سمرنُ تي لاڳي جنَ آپ دئيالا
نانڪ جن ڪي منڱيءِ روالا.

آرٿ:- بريوءِ جي نام جپڻ ۾ اُهي ئي ٿا لڳن، جن تي پاڻ بريو ديال آهي. صاحب فرمائين ٿا تہ اسين اُهڙن جيون جي جرنن جي ڌوڙ گهرون ٿا. [روالا = روال، مٽي، ڌوڙ.]

(٦)

پرڀ ڪئُ سمرِ سي پرَ اُپڪاري
پرڀ ڪئُ سمرِ تن سدَ بلهاري

أرٿ:- پربوءِ جو نام جپڻ ئي سڀني ڪرمن کان مٿي آهي. پربوءِ جي نام جپڻ ڪري جيون جو اڌار ٿئي ٿو. [موحا = گهٽا.]

پرڀ ڪئي سمرن ترشنا ٻجهئي.
پرڀ ڪئي سمرن سڀ ڪڇ سجهئي

أرٿ:- پربوءِ جي نام جپڻ ڪري سنساري پدارٿن جي خواهش مٽجي وڃي ٿي. پربوءِ جي نام جپڻ ڪري سڀ ڳالهه جي سوجهي پوي ٿي. [ترشنا = سنساري پدارٿن جي خواهش.]

پرڀ ڪئي سمرن ناهي جم ترِاسا
پرڀ ڪئي سمرن پؤُرن آسا

أرٿ:- پربوءِ جي نام جپڻ ڪري جم جو ڊپ نه ٿو ٿئي. پربوءِ جي نام جپڻ ڪري جيو جون سڀ آسون پوريون ٿي ٿيون. [تراسا = ڊپ.]

پرڀ ڪئي سمرن مَن ڪي مَلُ جاء
امرت نام رِدَ ماهِ سماء

أرٿ:- پربوءِ جي نام جپڻ ڪري من جي ملمتا يا اپوترتائي دور ٿئي ٿي ۽ هرئِ جو امرت روپي نام هردي ۾ سمائجي وڃي ٿو.

پرڀ جي بسهِ ساڌ ڪي رَسنا
نانڪ جن ڪا داسَن دَسنا.

ارٿ:- پربو سنتن جي زبان ۾ سدئو وسي ٿو. صاحب فرمائن ٿا ته مان اهڙن سنت جنن جي داس جو به داس آهيان.

(٥)

پرڀ ڪئُ سِمرهِ سي ڌنوَنتي
پرڀ ڪئُ سِمرهِ سي پتونتي

ارٿ:- جي جيو پربوءِ جو نام جپين ٿا، سي ئي سچا ڌنوان

سڌيون (طاقتون)، ۽ نو نڌيون (خزانا) حاصل ٿين ٿا. پربوءَ جي نام جپڻ ڪري آتم گيان، ڌيان ۽ سچي سمجھ حاصل ٿئي ٿي.

پرڀ ڪئي سمرن جپ تپ پوُجا
پرڀ ڪئي سمرن بنسئي دوُجا

ارٿ :- پربوءَ جو نام جپڻ ئي سچو جپ، سچو تپ ۽ سچي پوجا آهي. پربوءَ جي نام جپڻ ڪري ڀيائي ناس ٿئي ٿي.

پرڀ ڪئي سمرن تيرٿ اِشناني
پرڀ ڪئي سمرن درگھ ماني

آرٿ :- پربوءَ جي نام جپڻ ڪري سڀني تيرٿن جي اشنان جو ڦل پراپت ٿئي ٿو. پربوءَ جي نام جپڻ ڪري ڌڻيءَ جي دربار ۾ مان ملي ٿو.

پرڀ ڪئي سمرن هوءِ سُ ڀلا
پرڀ ڪئي سمرن سُڦل ڦلا

آرٿ :- پربوءَ جي نام جپڻ ڪري جيڪي ٿئي ٿو، سو ڀلو نظر اچي ٿو. پربوءَ جي نام جپڻ ڪري جيو کي سرشٽ ڦل (گڻ) حاصل ٿين ٿا. [سُڦل = سريشٽ.]

سي سمرهِ جن آپ سمرائي
نانڪ تاڪئي لاگءُ پائي.

ارٿ :- پربوءَ جو نام فقط اهي ئي جيو جپين ٿا، جنکي ڀاڳ پربو جپائي ٿو. گورو صاحب فرمائين ٿا ته اهڙن جيون جي چرنن تي اسين لڳون ٿا. [پائي = پيرن، چرنن.]

(٤)

پربَ ڪا سمرن سڀ تي اوُچا
پرڀ ڪئي سمرن اُڌري موُچا

وسي يعني وري جنم نہ ٿو ٿي. پربوءَ جي نام جپڻ ڪري
جرڪال جو ڏکر ناس ٿي وڃي ٿو. [نسي = ناس ٿي وڃي ٿو.]

پربُ ڪي سمرن ڪالُ پرهري
پربُ ڪي سمرن دشمن ٽري

ارٿ:- پربوءَ جي نام جپڻ ڪري ڪال به ڦٽي ٿو وڃي.
پربوءَ جي نام جپڻ ڪري دشمن به ٽري ٿا وڃن.

پربُ سمرت ڪڇه بگهن نہ لاگي
پربُ ڪي سمرن اَن دن جاگي

ارٿ:- پربوءَ جي نام جپڻ ڪري ڪو به وگهن نہ ٿو پوي. پربوءَ
جي نام جپڻ ڪري (مي جيو ڪام ڪرود روبي وڪارن کان)
رات ڏينهن سجاڳ رهي ٿو. [اَن = رات ; دن = ڏينهن.]

پربُ ڪي سمرن ڀَئُہ نہ بيائپي
پربُ ڪي سمرن دُکُ نہ سنتاپي

ارٿ:- پربوءَ جي نام جپڻ ڪري ڪو به ڊپ نہ ٿو رهي.
پربوءَ جي نام جپڻ ڪري ڪو به دک نہ ٿو ستائي.

پربُ کا سمرن ساڌُ ڪي سنگِ
سرب نِدان نانڪ هر رنگِ.

ارٿ:- پربوءَ جي نام جو جاپ سنتن جي سنگ ۾ ئي ٿي
سگهي ٿو. صاحب فرمائين ٿا تہ هريءَ جي رنگ يعني پريم ۾ سڀ
ڀڏارت ملي سگهن ٿا. [ندان = ڀڏارت.]

(۳)

پربُ ڪي سمرن رِڌِ سِڌِ نؤ نِڌِ
پربُ ڪي سمرن گيانُ ڌيانُ تتُ بُڌِ

ارٿ:- پربوءَ جي نام جپڻ ڪري رڌيون (ڀڏارت)،

پاليندڙ آهي ، جنهنجا انيڪ ناﻻ بيشمار جيو جيين ٿا . [بشمبر = وش يعني سرشٽي کي پريندڙ يا پاليندڙ .]

بيد پران سمرت سڌ ا کر
ڪيني رام نام اِڪ آکر

آرٿ :- ويدن ، پرانن ۽ سمرتين فقط ڪڙي رام نام جي اکر کي ئي شڌ يا پوتر آکر ڪري ليکيو آهي .

ڪِنڪا ايڪ جِس جيئه بساوئ
تا ڪي مهما گني نه آوئ

آرٿ :- جيڪو جيو هڪ پل اتو پوتر نام من ۾ وسائي ٿو ، تنهنجي وڏائي ڳڻي نه ٿي سگهجي . [ڪنڪا = ڪڻڪا ، پل ، دم .]

ڪانکي ايڪي درس تهارو
نانڪ اُن سنگ موهه اُڌار . .

آرٿ :- گورو صاحب جن وينتي ڪري چون ٿا ته " هي پربو ! جنهن جيو کي فقط تنهنجي درشن جي ئي پياس آهي ، تنهنجي سنگ ۾ منهنجو اُڌار ڪر . " [موهه = منهنجو .]

سُکمني سُکه آمرت پربه نام
ڀڳت جنان ڪي من بسرام (رهاءُ)

آرٿ :- " سکمني صاحب " ۾ پرماتما جي امرت روپي نام جو آنند آهي ۽ ڀڳتن جي من کي آرام ڏيندڙ آهي .

(٢)

پربه ڪئ سمرن گرڀ نه بسئ
پربه ڪئ سمرن دوکه جم نسئ

آرٿ :- پربوءَ جي نام جپڻ ڪري ئي جيو گرڀ ۾ نه ٿو

گؤڙي سکمني محلا پنجوان
سلوڪ
(پرماتما ۽ ستگورن جي اُستت .)

اِڪ اونڪار ستگور پرساد

آد گوَرَاي نمهَ - جُگاد گوَرَاي نمهَ

ستگوَرَاي نمهَ - سري گوَرديو اي نمهَ .

اَرٿ :- پرماتما ڪرتار آهي ، اُهو سڀني گوروئن جي ديا سان ملي ٿو . منهنجي نمسڪار پهرئين آد گوروءَ يعني سري گورو نانڪ صاحب جن کي آهي . ٻيءَ پنڌي آد گوروءَ يعني سري گورو انگد ديو جن کي منهنجي نمسڪار آهي . ستگورو سري گورو امرديو جن کي منهنجي نمسڪار آهي . سري گوردو يعني سري گورو رامداس صاحب جن کي منهنجي نمسڪار آهي . [جگه = جورو يا ٻه ؛ جگاد گور = آد گورو نمر ٻيو يعني سري گورو انگد صاحب .]

آشٽپدي (١)
(نام جپڻ جي مهما .)

سِمرُ سِمرِ سِمرِ سکُہ پاوُ

کَلِ کَليش تنَ مانهِ مِٽاوُ

اَرٿ :- هي ڀائي ! پرميشور جو نالو سمريو يعني ياد ڪريو ؛ اُنکي سمري سمري سکُ پائو . اهڙيطرح پنهنجي سرير جا سڀ ڏکُ درد دور ڪريو . [ڪل = ڏکُ ؛ ڪلس = درد .]

سِمرُ جاس بِشمبر ايڪي

نامُ جپت اَگنت انيڪي

اَرٿ :- جنهن اُنهي هڪ پرماتما کي ، جو ساري سرشٽيءَ جو

ਜਿਨ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਮਇਆ ॥ ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਜਨ ਸਰਨੀ ਪਇਆ ॥ ੭ ॥
ਹਰਿ ਸਿਮਰਨੁ ਕਰ ਭਗਤ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ॥ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨਿ ਲਗ ਬੇਦ ਉਪਾਏ ॥ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨਿ ਭਏ ਸਿਧ ਜਤੀ ਦਾਤੇ ॥ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨਿ ਨੀਚ ਚਹੁ ਕੁੰਟ ਜਾਤੇ ॥ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨਿ ਧਾਰੀ ਸਭ ਧਰਨਾ ॥ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਹਰਿ ਕਾਰਨ ਕਰਨਾ ॥ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨਿ ਕੀਓ ਸਗਲ ਅਕਾਰਾ ॥ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਮਹਿ ਆਪਿ ਨਿਰੰਕਾਰਾ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਬੁਝਾਇਆ ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨੁ ਤਿਨਿ ਪਾਇਆ ॥ ੮ ॥ ੧ ॥

سُکمني صاحب

”سکمني صاحب“ راڳ گؤڙي ۾ سچي پاتشاهه سري گورو آرجن ديو جن رچي آهي. هڪ دفعي سري گورو آرجن ديو جن سري امرتسر ۾ رامسر تلاءَ تي براجمان هئا. اُتي ڀائي ٻڍي صاحب ڀائي گورداس صاحب ۽ ٻين پريمي سکن ستگورن کي وينتي ڪئي تہ ”سچا پاتشاه! جيئن سري ڪرشن مهراج گيتا اُچارڻ ڪئي آهي، تيئن اوهين ڪلجڳ جي جيون جي آڌار لاءِ ڪا واڻي اُچاريو، جا بلڪل سليس هجي.“ صاحبن اُنهنجو پريم ڏسي هي ”سند رءِ من موهيندڙ واڻي اُچاري. ”سکمني“ لفظ جا ٻہ آرٿ آهن:- (ا) سک جي مڻي يا مڻيو (٢) من کي سک ڏيندڙ. ”سکمني صاحب“ من کي شانتي بخشيندڙ آهي. جو جيڪو ”سکمني صاحب“ جو پاٺ پريم سان ڪري ٿو، تنهنکي ڪيترو لاڀ پراپت ٿئي ٿو.

ਸਿਮਰਨਿ ਬਿਨਸੈ ਦੂਜਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਤੀਰਥ ਇਸਨਾਨੀ ॥
ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਦਰਗਹ ਮਾਨੀ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਹੋਇ ਸੁ ਭਲਾ ॥
ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਸੁਫਲ ਫਲਾ ॥ ਸੇ ਸਿਮਰਹਿ ਜਿਨ ਆਪਿ ਸਿਮਰਾਏ ॥
ਨਾਨਕ ਤਾ ਕੈ ਲਾਗਉ ਪਾਏ ॥ ੩ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਸਿਮਰਨੁ ਸਭ ਤੇ ਊਚਾ ॥
ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਉਧਰੇ ਮੂਚਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਬੁਝੈ ॥
ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਸੁਝੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਨਾਹੀ ਜਮੁ
ਤ੍ਰਾਸਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਪੂਰਨ ਆਸਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਮਨ
ਕੀ ਮਲੁ ਜਾਇ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਰਿਦ ਮਾਹਿ ਸਮਾਇ ॥ ਪ੍ਰਭ ਜੀ
ਬਸਹਿ ਸਾਧ ਕੀ ਰਸਨਾ ॥ ਨਾਨਕ ਜਨ ਕਾ ਦਾਸਨਿ ਦਸਨਾ ॥ ੪ ॥
ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਸੇ ਧਨਵੰਤੇ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਸੇ ਪਤਿਵੰਤੇ ॥
ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਸੇ ਜਨ ਪਰਵਾਨ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਸੇ
ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਧਾਨ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਸਿ ਬੇ ਮੁਹਤਾਜੇ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਉ
ਸਿਮਰਹਿ ਸਿ ਸਰਬ ਕੇ ਰਾਜੇ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਸੇ ਸੁਖਵਾਸੀ ॥
ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਸਦਾ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ਸਿਮਰਨ ਤੇ ਲਾਗੇ ਜਿਨ
ਆਪਿ ਦਇਆਲਾ ॥ ਨਾਨਕ ਜਨ ਕੀ ਮੰਗੈ ਰਵਾਲਾ ॥ ੫ ॥ ਪ੍ਰਭ
ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਸੇ ਪਰ ਉਪਕਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਤਿਨ ਸਦ
ਬਲਿਹਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਸੇ ਮੁਖ ਸੁਹਾਵੇ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਉ
ਸਿਮਰਹਿ ਤਿਨ ਸੂਖਿ ਬਿਹਾਵੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਤਿਨ ਆਤਮ
ਜੀਤਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਤਿਨ ਨਿਰਮਲ ਰੀਤਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਉ
ਸਿਮਰਹਿ ਤਿਨ ਅਨਦ ਘਨੇਰੇ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਬਸਹਿ ਹਰਿ
ਨੇਰੇ ॥ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਅਨਦਿਨੁ ਜਾਗਿ ॥ ਨਾਨਕ ਸਿਮਰਨੁ ਪੂਰੈ
ਭਾਗਿ ॥ ੬ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਕਾਰਜ ਪੂਰੇ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ
ਕਬਹੁ ਨ ਝੂਰੇ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਹਰਿ ਗੁਨ ਬਾਨੀ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ
ਸਿਮਰਨਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਨੀ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਨਿਹਚਲ ਆਸਨੁ ॥
ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਕਮਲ ਬਿਗਾਸਨੁ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਅਨਹਦ
ਝੁਨਕਾਰ ॥ ਸੁਖੁ ਪ੍ਰਭ ਸਿਮਰਨ ਕਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰ ॥ ਸਿਮਰਹਿ ਸੇ ਜਨ

ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬੁ

ਗਉੜੀ ਸੁਖਮਨੀ ਮਹਲਾ ੫

ਸਲੋਕੁ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਆਦਿ ਗੁਰਏ ਨਮਹ ॥ ਜੁਗਾਦਿ ਗੁਰਏ ਨਮਹ

ਸਤਿਗੁਰਏ ਨਮਹ ॥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵਏ ਨਮਹ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਸਿਮਰਉ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਸੁਖੁ ਪਾਵਉ ॥ ਕਲਿ ਕਲੇਸ ਤਨ ਮਾਹਿ ਮਿਟਾਵਉ ॥ ਸਿਮਰਉ ਜਾਸੁ ਬਿਸੁੰਭਰ ਏਕੈ ॥ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਅਗਨਤ ਅਨੇਕੈ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸੁਧਾਖਰ ॥ ਕੀਨੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਇਕ ਆਖਰ ॥ ਕਿਨਕਾ ਏਕ ਜਿਸੁ ਜੀਅ ਬਸਾਵੈ ॥ ਤਾਕੀ ਮਹਿਮਾ ਗਨੀ ਨ ਆਵੈ ॥ ਕਾਂਖੀ ਏਕੈ ਦਰਸ ਤੁਹਾਰੋ ॥ ਨਾਨਕ ਉਨ ਸੰਗਿ ਮੋਹਿ ਉਧਾਰੋ ॥ ੧ ॥ ਸੁਖਮਨੀ ਸੁਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਭ ਨਾਮੁ ॥ ਭਗਤ ਜਨਾ ਕੈ ਮਨਿ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਗਰਭਿ ਨ ਬਸੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਦੂਖੁ ਜਮੁ ਨਸੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਕਾਲੁ ਪਰਹਰੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਦੁਸਮਨੁ ਟਰੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਸਿਮਰਤ ਕਛੁ ਬਿਘਨੁ ਨ ਲਾਗੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਅਨਦਿਨੁ ਜਾਗੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਭਉ ਨ ਬਿਆਪੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਦੁਖੁ ਨ ਸੰਤਾਪੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਸਿਮਰਨੁ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ॥ ਸਰਬ ਨਿਧਾਨ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਰੰਗਿ ॥ ੨ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਨਉਨਿਧਿ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਗਿਆਨੁ ਧਿਆਨੁ ਤਤੁ ਬੁਧਿ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਜਪ ਤਪ ਪੂਜਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ

ڳُور ديو تيرٿ امرت سَروَرُ، ڳُور ڪيان مَجن اَپرَمپرا
ڳُور ديو ڪرتا سَڀِ پاپَ هَرتا، ڳُور ديو پَتِت پَوِتَ ڪَرا
ڳُور ديو آدِ جُگادِ جُگُ جُگُ، ڳُور ديو مَنتُ هرِ جپِ اُڌَرا
ڳُور ديو سنگتِ پربھ ميل ڪر ڪرپا، هَمَ مُوڙ ھَ پاپي
جِتُ لگِ تَرا
ڳُور ديو ستگُورُ پاربرهمُ پرميسرُ، ڳُور ديو نانڪ هرِ نَمسڪرا.

نوٽ :- هي سلوڪ هن واڻيءَ جي منڍ ۾ به آيل آهي ۽ آخر ۾ به آچاريل آهي، ڇاڪاڻ ته "باوَن اکري" گُرو منتر آهي ۽ سيکن منتر جي ساڌنا لاءِ شروع ۽ آخر ۾ ساڳيو سلوڪ پڙهبو آهي. هن سلوڪ جو ارٿ آڳيئي ڏنل آهي تنهنڪري ارٿ لاءِ اُتي ڏسو.

سنپورڻ.

ارٿ :- هي سوامي ! مان تنهنجو داس آهيان ؛ مان ٻـي گڻو آهيان، مون ۾ ڪو گڻ ڪونهي .

نانڪ ديجيئِ نامُ دانُ، راکُ هيئڙي پروءِ .

ارٿ :- سري گورو نانڪ صاحب جن وينتي ڪري چون ٿا ته (هي پريو!) مونکي نام جو دان ڏي ته مان اُنکي هردي ۾ پوئي رکان. يعني هي پريو! مونتي اهڙي ڪرپا ڪر جو سدائين نام جپيندو رهان . [هيئڙي = هردي ۾ ؛ پروءِ = پوئي .]

ਸਲੋਕੁ

ਗੁਰਦੇਵ ਮਾਤਾ ਗੁਰਦੇਵ ਪਿਤਾ ਗੁਰਦੇਵ ਸੁਆਮੀ ਪਰਮੇਸੁਰਾ ॥
ਗੁਰਦੇਵ ਸਖਾ ਅਗਿਆਨ ਭੰਜਨੁ ਗੁਰਦੇਵ ਬੰਧਿਪ ਸਹੋਦਰਾ ॥
ਗੁਰਦੇਵ ਦਾਤਾ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਉਪਦੇਸੈ ਗੁਰਦੇਵ ਮੰਤੁ ਨਿਰੋਧਰਾ ॥
ਗੁਰਦੇਵ ਸਾਂਤਿ ਸਤਿ ਬੁਧਿ ਮੂਰਤਿ ਗੁਰਦੇਵ ਪਾਰਸ ਪਰਸਪਰਾ ॥
ਗੁਰਦੇਵ ਤੀਰਥੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੋਵਰੁ ਗੁਰ ਗਿਆਨ ਮਜਨੁ ਅਪਰੰਪਰਾ ॥
ਗੁਰਦੇਵ ਕਰਤਾ ਸਭਿ ਪਾਪ ਹਰਤਾ ਗੁਰਦੇਵ ਪਤਿਤ ਪਵਿਤ ਕਰਾ ॥
ਗੁਰਦੇਵ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਗੁਰਦੇਵ ਮੰਤੁ ਹਰਿ ਜਪਿ ਉਧਰਾ ॥
ਗੁਰਦੇਵ ਸੰਗਤਿ ਪ੍ਰਭ ਮੇਲਿ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹਮ ਮੂੜ ਪਾਪੀ ਜਿਤੁ ਲਗਿ ਤਰਾ ॥ ਗੁਰਦੇਵ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਪਰਮੇਸਰੁ ਗੁਰਦੇਵ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਨਮਸਕਰਾ ॥ ੧ ॥ ਏਹੁ ਸਲੋਕੁ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਪੜਣਾ ॥

سلوڪ (١)

گورديو ماتا گورديو پتا، گورديو سئامي پرميشرا
گورديو سکا اگيان ڀنجن، گورديو ٻنڌپ سهوڌرا
گورديو داتا هرنام اُپديشيءِ، گورديو منت نروڌرا
گورديو سانت ست ٻڌ مُورت، گورديو پارس پرس پرا

پؤڙي (٥٥)

(وينتي)

هي اَڇُتَ هي پاربرهمُ، ابناسي آگهر ناس

ارٿ:- هي اسٿر، هي پاربرهم، هي ناس ٿيڻ کان رهت، هي ناهين کي ناس ڪندڙ! [اڇت = نه جلائڻ، اسٿر؛ اگهه = پاپ.]

هي پؤرنَ هي سربَ مَىَ، دُک ڀنجن گُڻ تاسَ

ارٿ:- هي پورڻ، سڀ ۾ (وياپڪ)، دکن جا ناس ڪندڙ ۽ گڻن جا سمندر! [تاس = سمندر، خزانو.]

هي سُنگي هي نِرڪار، هي نِرگُڻ سَڀ ٽيڪَ

ارٿ:- هي (سڀ جا) سنگي، هي آڪار کان رهت، هي ٽنهي گڻن (ستي، رجي ۽ تمي) کان نيارا، ۽ سڀني جا آڌارا!

هي گوبندَ هي گُڻَ نِڌانَ، جاڪي سُدا بِبيڪَ

ارٿ:- هي برٿوي جا پالڪ، هي گڻن جا خزانا، جنهن وٽ سدائين گيان آهي!

هي اپرنپر هر هري، هَہِ ڀِي هووَنَ هارُ

ارٿ:- هي پري کان پري، هي هري، هي (پاپن کي) دور ڪندڙ! تون هينئر به آهين ۽ هوندين به. [اپرنپر = پري کان پري؛ هري = دور ڪندڙ.]

هي سَنتَہ ڪي سدا سنگہ، نِڌارا آڌارُ

ارٿ:- هي سنتن جا سدئين سنگي ۽ بي وسيلن جا وسيلا!

هي ٺاڪُر هؤ داسرو، مَيہ نِرگُنَ گُنُ نهي ڪوءِ

ਪਉੜੀ

ਹੇ ਅਚੁਤ ਹੇ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਅਬਿਨਾਸੀ ਅਘਨਾਸ ॥ ਹੇ ਪੂਰਨ ਹੇ ਸਰਬਮੈ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਗੁਣਤਾਸ ॥ ਹੇ ਸੰਗੀ ਹੇ ਨਿਰੰਕਾਰ ਹੇ ਨਿਰਗੁਣ ਸਭ ਟੇਕ ॥ ਹੇ ਗੋਬਿਦ ਹੇ ਗੁਣ ਨਿਧਾਨ ਜਾਕੈ ਸਦਾ ਬਿਬੇਕ ॥ ਹੇ ਅਪਰੰਪਰ ਹਰਿ ਹਰੇ ਹਹਿਭੀ ਹੋਵਨਹਾਰ ॥ ਹੇ ਸੰਤਹ ਕੈ ਸਦਾ ਸੰਗਿ ਨਿਧਾਰਾ ਆਧਾਰ ॥ ਹੇ ਠਾਕੁਰ ਹਉ ਦਾਸਰੋ ਮੈ ਨਿਰਗੁਨ ਗੁਨੁ ਨਹੀ ਕੋਇ ॥ ਨਾਨਕ ਦੀਜੈ ਨਾਮੁ ਦਾਨੁ ਰਾਖਉ ਹੀਐ ਪਰੋਇ ॥ ੫੫ ॥

سلوڪ (١)

(پرماتما جي اُستت)

دَتِ قلم آگَمَ مَستڪ لِکاوتي

اُرجھ رهِئو سَپ سنگہ، آنُوپ رُوپاوَتي

اُستتِ ڪَھن نہ جاءِ مُکَھ تُہارِيئا

موهي ديکہ دَرسَ نانڪ بَلهارِيئا.

ارٿ:- هي اگم پرماتما! تنهنجي هٿ ۾ (حڪم روپي) قلم آهي (جنهن سان جيون جي) مستڪ تي ليکہ لکيو اٿيئي. هي مهاسندر روپ وارا! تون سڀ ۾ سمايو پيو آهين. تنهن جي مهما مکہ سان جٿي نٿي وڃي. سري گورو نانڪ صاحب جن استري ڀاو ڪري چون ٿا تہ مان (تنهنجو) درشن ڏسي موهجي ويٺي آهيان؛ مان توتان ٻلهار وڃان. [اُرجھ رهِئو = اٽڪيو پيو آهين، سمايو پيو آهين؛ انوپ = اُپما کان ٻاهر، مها سندر؛ روپاوتي = روپ وارا؛ تهارِيئا = تنهنجي؛ موهي — موهجي ويٺي آهيان.]

نوٽ :- هت "ايڪو انڪار" اکر برتي سگهي ٿو. ان جو سبب مٿين ٻڌائي جي ڏيکين معنيٰ ڏيندي :-

(١) (ايڪو انڪار) جنهن ديکي ٽنهي (٣) لوڪ قائم ڪيا آهن.

(٢) (ايڪو انڪار) اڪو جوئي ويد ويچار ڪري وري پيا ڪن.

(٣) (ايڪو انڪار) جو جو علمي سمرتيون ۽ پران (وستار ڪن ٿا).

(٤) (ايڪو انڪار) اڪو بر ٿي نانڪ شد جو ڪيتي ۽ وکيان ڪئي ٿو.

(٥) (ايڪو انڪار) اڪو ڪري ڪتي جي حُڪمت برابت ٿئي ٿي ۽ پڙ ۽ برم دور ٿين ٿا.

(٦) (ايڪو انڪار) اڪو ڪري ڪرم جو ڪرڻ ۽ ڌرم جي پورتا ٿئي ٿي.

(٧) جيڪي ڏسڻ ۾ اچي ٿو سو سڀ (ايڪو انڪار) اڪر ڪري ٿيو آهي. يعني پرماتما ايڪو انڪار اڌارڻ سان ساري سرشٽي بنائي آهي.

(٨) سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته پرو ٻاڻ نرلپ آهي. يعني جو "ايڪو انڪار" اڌارڻ سان سرشٽي رچي پاڻ نرليپ ٿيو ويٺو آهي اڪي ڏسي.

ਸਲੋਕੁ

ਧਰਿ ਕਰਮ ਸਤਿ ਸਸਤਿ ਕਿਰਪਾਵਤੀ ॥
ਉਦਕਿ ਰਹਿਓ ਸਭ ਲੋਕ ਸਰੂਪ ਰੂਪਾਵਤੀ ॥
ਉਸਤਤਿ ਕਰਹੁ ਨ ਜਾਇ ਸੁਤਹੁ ਤੁਸਾਰੀਆ ॥
ਸੋਈ ਚੇਤਿ ਕਰਹੁ ਨਾਨਕ ਕਿਰਪਾਰੀਆ ॥੧॥

ارٿ :- اکرن دئاران ئي ويد ويچار جن ٿا.

آکر شاستر سمرت پرانا

ارٿ :- اکرن ۾ ئي شاستر، سمرتيون ۽ پران سمايل آهن يعني اُهي اکرن جي ڪري ئي سڌ ٿين ٿا.

آکر ناد ڪٿن وکيانا

ارٿ :- اکرن جي ڪري ئي (اناهد) شبد جو ڪٿن ۽ وکياڻ ٿئي ٿو. [ناد = آواز، شبد.]

آکر مڪت جگت ڀئه ڀرما

ارٿ : اکرن جي ڪري ئي مڪت جي جگتي، ڀؤ ۽ ڀرم سڌ ٿئي ٿو.

آکر ڪرم ڪرت سچه ڌرما

ارٿ :- اکرن جي ڪري ڪرمن جو ڪرڻ سڌ ٿئي ٿو ۽ ڌرم جي پوترتا سڌ ٿئي ٿي. [ڪرت = ڪرتب، ڪرڻ.]

درشٽمان آکر هئه جيتا

ارٿ - جيڪي ڏسڻ ۾ اچي ٿو سو اکرن ۾ ئي سمايل آهي. يعني اکرن کان سواءِ ڪجهه به پرسڌ نٿو ٿئي. [درشٽمان = جيڪي ڏسڻ ۾ اچي ٿو؛ جيتا = جيترو، جيڪي.]

نانڪ پاربرهم نرليپا.

ارٿ :- سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته پاربرهم ئي (اکرن کان) نيارو آهي. مطلب ته من جو بيان ڪيترو به اکرن سان ڪٿي لکجي يا اُچارجي ته به لکي يا اُچاري نه سگهبو.

نوٽ :- هن پئوڙيءَ سان لاڳو ڏسو سري جپ صاحب جي پئوڙي (١٩) "اکري نام اکري سالاه"

ਸਲੋਕੁ

ਆਇਓ ਪ੍ਰਭ ਸਰਨਾਗਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਦਇਆਲ ॥
ਏਕ ਅਖਰ ਹਰਿ ਮਨਿ ਬਸਤ ਨਾਨਕ ਹੋਤ ਨਿਹਾਲ ॥੧॥

ਪਉੜੀ

ਅਖਰ ਮਹਿ ਤ੍ਰਿਭਵਨ ਪ੍ਰਭਿ ਧਾਰੇ ॥ ਅਖਰ ਕਰਿ ਕਰਿ ਬੇਦ ਬੀਚਾਰੇ ॥ ਅਖਰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਪੁਰਾਨਾ ॥ ਅਖਰ ਨਾਦ ਕਥਨ ਵਾਖ੍ਯ੍ਯਨਾ ॥ ਅਖਰ ਮੁਕਤਿ ਜੁਗਤਿ ਭੈ ਭਰਮਾ ॥ ਅਖਰ ਕਰਮ ਕਿਰਤਿ ਸੁਚ ਧਰਮਾ ॥ ਦ੍ਰਿਸਟਿਮਾਨ ਅਖਰ ਹੈ ਜੇਤਾ ॥ ਨਾਨਕ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਨਿਰਲੇਪਾ ॥੫੪॥

سلوڪ (۱)

(پرڀوءَ جي سرن وٺڻ ڪري نهال ٿيڻ جي ٿو.)

آئي پرڀ سرناگتي، ڪرپا نڌِ دئيالَ
ايڪ آکر هرِ منِ بست، نانڪ هوت نهالَ.

ارٿ:- (هي) ڪرپا جي سمنڊ ۽ ديال پرڀوءَ جي سرن اچي ٿا، تن جي من ۾ هڪڙو پرماتما جو اکر (ايڪو انڪار) من ۾ وسي ٿو ۽ اُهي، سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائن ٿا، نهال ٿين ٿا.

پؤڙي (۵۴)

(سڀڪجهه اکرن جي مدد سان سِڌ ٿئي ٿو)

آکرَ مهِ ترڀونَ پربِ ڌاري

ارٿ:- (پرڀوءَ) اکرن جي وسيلي ٽي ئي لوڪ پنهنجي آڌار ڪيا آهن. [ترڀون = ٽي لوڪ ۽ ڌاري = آڌار ڪيا آهن.]

آکرُ ڪرِ ڪرِ بيد بيچاري

کما گهي سچ سنچئو، کائيو امرت نام
کري کرپا ٺاکر پئي، آنند سؤ کر بسرام

ارٿ:- (جيکو) کميا حاصل کري ٿو، سچ کنو کري ٿو ۽ امرت روپي نام کائي ٿو (ياو- زبان سان بار بار نام جپي ٿو ۽ هردي ۾ ڌاري ٿو)، تنهن تي مالک جي ديا نيک نيک ٿئي ٿي ۽ هو آنند ۽ سکر ۾ استٿي پائي ٿو. [گهي = وٺي ٿو، حاصل کري ٿو؛ کري = نيک نيک؛ بسرام = استٿي.]

کيپ نباهي بهت لاپ، گهر آئي پتونت
کرا دلاسا گور ديتا، آء ملي پگونت

ارٿ:- (جن جي) کيپ سلامتيءَ سان نبهي آئي آهي (يعني پهتي آهي) تن گهڻو فائدو پاتو آهي ۽ اهي عزت وارا ٿي پنهنجي گهر ۾ آچن ٿا (ياو- سروپ کي پهچن ٿا.) جن کي گورو پورو دلاسو ڏنو، سيئي پرماتما سان (موتي) اچي مليا. ياو- جيکي پوش نام جپڻ کري پنهنجا سواس سڦلا کن ٿا، سي درگاهه ۾ گهڻي عزت پائين ٿا ۽ اهي ستگوروءَ جي اپديش وٺڻ کري پرماتما سان ملي وڃن ٿا.

آپن کيتا کرهِ آپ، آگئ پاچئ آپ
نانک سو ڏؤ سراهيئي، جِ گهٽ گهٽ رهيا بياپ.

ارٿ:- (پريوءَ) پاڻ سيڪهڙ کيو آهي ۽ کري ٿو؛ اڳيان ۽ پٺيان (يعني چوطرف) پاڻ ئي آهي. سري گورو نانک صاحب جن فرمائين ٿا ته اُنهيءَ کي ساراهڻ گهرجي جو گهٽ گهٽ ۾ سمائجي رهيو آهي. [سراهيئي = ساراهڻ گهرجي؛ بياپ = وياپي، سمائجي.]

ਮਿਲਤ ਸਤਿਗੁਰ ਬਚਨ ਸਮਾਇ ॥ ਖਿਮਾ ਗਹੀ ਸਚੁ ਸੰਚਿਓ ਖਾਇਓ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਨਾਮ ॥ ਖਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਠਾਕੁਰ ਭਈ ਅਨਦ ਸੂਖ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ॥ ਖੇਪ ਨਿਬਾਹੀ ਬਹੁਤੁ ਲਾਭ ਘਰਿ ਆਏ ਪਤਿਵੰਤ ॥ ਖਰਾ ਦਿਲਾਸਾ ਗੁਰਿ ਦੀਆ ਆਇ ਮਿਲੇ ਭਗਵੰਤ ॥ ਆਪਨ ਕੀਆ ਕਰਹਿ ਆਪਿ ਆਗੈ ਪਾਛੈ ਆਪਿ ॥ ਨਾਨਕ ਸੋਊ ਸਰਾਹੀਐ ਜਿ ਘਟਿ ਘਟਿ ਰਹਿਆ ਬਿਆਪਿ ॥ ੫੩ ॥

سلوڪ (۱)

(سنسار ساگر مان بچائڻ وارو پربو ئي آهي.)

کاتَ پيتَ کيلتَ هَسَتْ، ڀرمي جنم انيڪ

ڀوَ جَلَ تي ڪاڍهُ پرڀو، نانڪ تيري ٽيڪ.

ارٿ :- (جيو) کائيندا، پيئندا، رانديون ڪندا ۽ کلندا انيڪ جنمن ۾ ڀٽڪي ٿو. سري گورو نانڪ صاحب جن وينتي ڪري چون ٿا ته مي پربو! (مون کي) سنسار سمندر مان ڪڍي وٺ ۽ مون کي تنهنجوئي آسرو آهي.

پئوڙي (۵۳)

(ستگورو ۽ جي ڪرپا سان پرميشور سان ميلاپ.)

کيلتَ کيلتَ آئيو، انڪ جون ڏکَ پاءِ

کيدَ مٽي سادو ملتَ، ستگور بچن سماءِ

ارٿ :- (مي پربو! مان) انيڪ جونين جا ڏک سهي، ڀٽڪندو ڀٽڪندو (مانکا جنم ۾) آيو آهيان. (هاڻي) سادن سان ملڻ ڪري منهنجا ڏک مٽي ويا آهن (جو ته) ستگورو جا وچن (منهنجي هردي ۾) سمائجي ويا آهن. [کيلت کيلت = ڀٽڪندو ڀٽڪندو، کيد = ڏک.]

لاها مائيا ڪارني، دهہ دِسِ ڍونڍنَ جاۓ
ديونَ هار داتار پربھُ، نمکہ نہ منبھہ بساۓ

ارٿ:- (جيو) مايا جي لاڀ واسطي ڏهہ ئي ڏسائون ڳولڻ وڃن ٿا، (پر افسوس جو) ڏيڻ واري داتار پربھو کي هڪڙي کن بہ من ۾ نٿا ڌارين. پرماڻ:- "دات پياري وسريا داتار". [لاها = لاڀ، فائدو؛ بساۓ = وسائين، ڌارين.]

لالچ جھوٺ بڪار موھہ، اِئا سنپئي منَ ماھِ
لنپٽ چور نندڪ مہا، تنبھُون سنگہِ بہاۓ

ارٿ:- لالچ، ڪوڙ، وڪار ۽ موھہ، اها دؤلت هو من ۾ (ڪني ڪن ٿا). هو وڀچارين، چورن ۽ وڏن نندڪن سان (پنهنجي عمر) گذارين ٿا. [سنپئي = دؤلت؛ لنپٽ = وشين ۾ لپٽيل، وڀچاري، حرام ڪندڙ؛ بہاۓ = گذارين ٿا.]

تُدُ ڀاوي تا بخشِ ليھہ، کوٽي سنگہ کري
نانڪ ڀاوي پاربرھم، پاھن نير تري.

ارٿ:- هي پربھو! جيڪڏهين توکي وڻي تہ پاپين کي شڌ پرشن جي سنگ ۾ (ملائي)، (انهن جا ڏوهہ) بخشي ڇڏيسن. سري گورو نانڪ صاحب جن وينتي ڪري چون ٿا تہ هي پاربرهم! جيڪڏهن توکي وڻي تہ پٿر بہ پاڻي تي تري وڃي. [کوٽي = لما، ڪوڙا يعني پاپي؛ کري = تکا يعني شڌ پرش؛ نير = پاڻي.]

ਸਲੋਕੁ

ਖਾਤ ਪੀਤ ਖੇਲਤ ਹਸਤ ਭਰਮੇ ਜਨਮ ਅਨੇਕ
ਭਵਜਲ ਤੇ ਕਾਢਹੁ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਨਕ ਤੇਰੀ ਟੇਕ ॥੧॥

ਪਉੜੀ

ਖੇਲਤ ਖੇਲਤ ਆਇਓ ਅਨਿਕ ਜੋਨਿ ਦੁਖ ਪਾਇ ॥ ਖੇਦ ਮਿਟੇ ਸਾਧੂ

ਪਉੜੀ

ਲੂਣ ਹਰਾਮੀ ਗੁਨਹਗਾਰ ਬੇਗਾਨਾ ਅਲਪ ਮਤਿ ॥ ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਜਿਨਿ ਸੁਖ ਦੀਏ ਤਾਹਿ ਨ ਜਾਨਤ ਤਤ ॥ ਲਾਹਾ ਮਾਇਆ ਕਾਰਨੇ ਦਹ ਦਿਸਿ ਢੂਢਨ ਜਾਇ ॥ ਦੇਵਨਹਾਰ ਦਾਤਾਰ ਪ੍ਰਭੁ ਨਿਮਖ ਨ ਮਨਹਿ ਬਸਾਇ ॥ ਲਾਲਚ ਝੂਠ ਬਿਕਾਰ ਮੋਹ ਇਆ ਸੰਪੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਲੰਪਟ ਚੋਰ ਨਿੰਦਕ ਮਹਾ ਤਿਨਹੂ ਸੰਗਿ ਬਿਹਾਇ ॥ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਤਾ ਬਖਸਿ ਲੈਹਿ ਖੋਟੇ ਸੰਗਿ ਖਰੇ ॥ ਨਾਨਕ ਭਾਵੈ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪਾਹਨ ਨੀਰਿ ਤਰੇ ॥ ੫੨ ॥

سلوڪ (١)

(ليکي تيرڻ سان ڇوٽڪارو ڪونهي.)

ليکي ڪتهہ نہ ڇُوٽيئي، کِنُ کِنُ ڀُؤلنہارَ
بَخشَنہَ هارا بخش ليئ، نانڪ پارِ اُتار.

ارت :- ليکي ڪرڻ سان ڪڏهين بہ (جيو) نہ ڇٽندا، (ڇو تہ) هو پل پل ڀلڻ وارا آهن. سري گورو نانڪ صاحب جن وينتي ڪري چون ٿا تہ هي ٻخشيندڙ هريو! تون (مون جا) اپراڌ ٻخش ۽ مون کي (سنسار ساگر مان) پار ڪر. [ڪتهہ = ڪڏهين بہ، ڪٿي بہ.]

پؤڙي (٥٢)

(وينتي)

لوڻ حرامي گُنہگار، بيگانا اَلپ مَت
جيئہ پنڊ جِن سُکہ ديئي، تاهِ نہ جانت تَت

ارت :- (جيو) نمڪ حرام، پاپي، نڌڻڪا ۽ ٿوري مت وارا آهن (ڇو تہ) جنهن پران، سرير ۽ سک ڏنا آهن، تنهن مؤل کي نٿا ڄاڻن. [بيگانا = نڌڻڪا ؛ الپ = ٿوري ؛ تت = مؤل.]

ارٿ :- ڏسو! تہ سيني ڏڻ ھ يگوان پورن سمايو پيو آھي. (جيو) سدائين پيا اچن (يعني جمن) ۽ (انھن جو) ڏکر ناس ڪندڙ گوروءَ جو گيان ئي آھي. [ھيرو — ڏسو.]

ھَمَر چِتڪيِ ھوءِ آنند تِھ، ھَمَر ناھي تِھ آپُ

ھَتي ڏوکَ جنمھِ مرنُ، سنت سنگِ پرتاپُ

ارٿ :- ھومئي جي ڏور تيرٿ سان آنند ٿئي ٿو ۽ جتي ھومئي ڪانھي اُتي (پرميشور) پاڻ آھي. سنتن جي سنگ جي پرتاب ڪري جنم مرڻ جو ڏکر ناس ٿئي ٿو. [چتڪيِ = جتي وڃڻ سان، ڏور تيرٿ سان ۽ ھَتي = ناس ٿئي ٿو.]

ھتُ ڪَرِ نامُ ڏِرڙي ڏئيا لا

سنتھ سنگِ ھوتَ ڪرپالا

ارٿ :- (جيڪو) پريم رکي ڪري ديال (واھگوروءَ) جو نام ڏرڙ ڪري ٿو ۽ سنتن جو سنگ (ڪري ٿو)، تنھن تي (پريو) ڪرپال ٿئي ٿو. [ھت = پريم.]

اوريِ ڪڇُو نہ ڪِنہُو ڪيتا

نانڪ سڀُ ڪڇُ پرڀ تي ھُوئا.

ارٿ :- (پريوءَ) کان سواءِ ٻئي ڪنھن بہ ڪجھہ نہ ڪيو آھي. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ سڀ ڪجھہ پريوءَ کان ئي ٿيو آھي. [اوريِ = اوري ۽ ھن طرف يعني پريوءَ کان سواءِ ۽ يا- اوريِ = اوري = ٻيو ۽ ڪنھو = ڪنھن بہ.]

ਸਲੋਕੁ

ਲੇਖੈ ਕਤਹਿ ਨ ਛੂਟੀਐ ਖਿਨੁ ਖਿਨੁ ਭੂਲਨ ਹਾਰ

ਬਖਸਨਹਾਰਾ ਬਖਸਿ ਲੈ ਨਾਨਕ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰ ॥੧॥

ارت :- ساڌن جي شيوا ۾ جهڙنڪي ٻاڻ (ٻريو) لڳائي تو تنهنکي، سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا، دکر نہ ويڙهي ويندو. [ٻاڻي — ويڙهي ويندو.]

ਸਲੋਕੁ

ਹਰਿ ਹਰਿ ਮੁਖ ਤੇ ਬੋਲਨਾ ਮਨਿ ਵੂਠੈ ਸੁਖੁ ਹੋਇ
ਨਾਨਕ ਸਭ ਮਹਿ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਥਾਨ ਥਨੰਤਰਿ ਸੋਇ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਹੇਰਉ ਘਟਿ ਘਟਿ ਸਗਲ ਕੈ ਪੂਰਿ ਰਹੇ ਭਗਵਾਨ ॥ ਹੋਵਤ ਆਏ ਸਦ ਸਦੀਵ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਗੁਰ ਗਿਆਨ ॥ ਹਉ ਛੁਟਕੈ ਹੋਇ ਅਨੰਦੁ ਤਿਹ ਹਉ ਨਾਹੀ ਤਹ ਆਪਿ ॥ ਹਤੇ ਦੂਖ ਜਨਮਹ ਮਰਨ ਸੰਤ ਸੰਗ ਪਰਤਾਪ ॥ ਹਿਤ ਕਰਿ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜੈ ਦਇਆਲਾ ॥ ਸੰਤਹ ਸੰਗਿ ਹੋਤ ਕਿਰਪਾਲਾ ॥ ਓਰੈ ਕਛੂ ਨ ਕਿਨਹੂ ਕੀਆ ॥ ਨਾਨਕ ਸਭੁ ਕਛੁ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਹੂਆ ॥ ੫੧ ॥

سلوڪ (١)

(هري نام جپڻ ڪري سک پراپت.)

هرِ هرِ مکَ تي ٻولنا، منِ وُٺي سکُ هوءِ
نانڪ سڀ مهِ روِ رهيا، ٿان ٿننتر سوءِ.

ارت :- هريءَ جو نام مک سان ٻولڻ ڪري ۽ مس ۾ وسائڻ ڪري سک ٿئي ٿو. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ (ٻريو) ساري برهمانڊ ۾ وياپڪ ٿي رهيو آهي. [وُٺي — وسائڻ ڪري ؛ ٿان ٿننتر = ٿانون ۾ ؛ ٿانو وارن ۾ يعني ساري برهمانڊ ۾.]

پؤڙي (۵۱)

(هؤمي تياڳجي تہ ٻريو ملي.)

هيرءُ گهٽ گهٽِ سگلَ ڪئي، پؤرِ رهي ڀڳوانَ
هووت آئي سدَ سديو، دکر ڀنجن گورِ گيانَ

ਭਾਵੈ ਖਸਮ ਤ ਉਆ ਸੁਖ ਦੇਤਾ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਐਸੋ ਆਗਨਤਾ ॥
ਅਸੰਖ ਖਤੇ ਖਿਨ ਬਖਸਨਹਾਰਾ ॥ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਸਦਾ
ਦਇਆਰਾ ॥ ੪੯ ॥

سلوڪ (۱)

(خودي دور ڪرڻ سان ئي درسن پائجي ٿو.)

خودي مٽي تب سک ڀئي، مَن تن ڀئي آروگ

نانڪ دِرسٽي آئيا، اُستتِ ڪرنئِ جوگُ.

ارٿ:- جڏهين خودي مٽي وڃي ٿي، تڏهين سک ٿئي ٿو؛ من توڙي سرير اروگ ٿئي ٿو. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ پربوءِ اُستت ڪرڻ جو لائق (پربو) ڏسڻ ۾ اچي ٿو.

پؤڙي (۴۹)

(پربوءَ کي جپڻ ڪري آتمڪ سک پراپت.)

ڪڪا ڪرا سراهَہ تاهُو

جو ڪِن مهہ اوُني سَبر پراهُو

ارٿ:- ڪڪي اکر ڏاران گورو جن اپديش ٿا ڪن تہ اُنهيءَ (پربوءَ) کي چڱيءَ طرح ساراهہ، جو ڪن ۾ خاليءَ کي ڀربور ڪري ڀري ڇڏي ٿو. [ڪرا = چڱيءَ طرح؛ سراهَہ = ساراهہ؛ اوني = خاليءَ کي؛ سبر = ڀربور.]

ڪرا نِما نا هوت پرانيي

آن دِن جاپيئي پربُ نِرباني

ارٿ:- (جڏهين) جيو نيڪ نماڻو ٿئي ٿو (يعني جڏهن هو مان ملڻ لاءِ بي پرواهہ رهي ٿو؛ خودي ڀاڻ مان ڪڍي ٿو) تڏهين هو رات ڏينهن نرگڻ پربوءَ کي جپي ٿو. [ڪرا = نيڪ؛ نرباني = سيني سياون کان رهت، نرگڻ.]

سبھنی سرن ہو آئیاں. شاستر سمرتیوں ؛ وید ہر ہون تاں (بیوہ دی لی سرن دلو). [جاری = ٹھکنی ؛ بکاری = بکارن تاں ہون تاں.]

سوڌت سوڌت سوڌ بیچارا
بن ہر بھجن نہی چھٹکارا

ارتھ — (شاستر وغیرہ) وچاری وچاری ہمی طرح وچاریا اتر ہرتی دی بھجن کاں سواہ چھٹکارا کوئی.
[سوڌت = وچاری ؛ سوڌ = ہمی ؛ طرح.]

سانس سانس ہم بھولن ہاری
تم سمرت اگنت اپاری

ارتھ — (ہی ہریو!) ماں ہردم بھلیا آیاں (مگر) توں سمرت آہیں، گناتی کاں باہر آہیں ؛ بے انت آہیں. [سانس سانس = ہردم ؛ اگنت = گناتی کاں باہر ؛ اپار = بے انت.]

سرن پری کی راکھ دئیا!
نانک تمری بال گپالا!

ارتھ — ہی دیال واہگورو! سرن پیا ہی توں (اسہ) رکھ. سری گورو نانک صاحب جی وینتی کری ہون تا ہی پرماتما! اسیں تنہنجا بالک آہیوں. [گپالا = ہی پرماتما! ؛ بال گپالا = اجاڻ بار.]

ਸਲੋਕੁ

ਖੁਦੀ ਮਿਟੀ ਤਬ ਸੁਖ ਭਏ ਮਨ ਤਨ ਭਏ ਅਰੋਗ
ਨਾਨਕ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਆਇਆ ਉਸਤਤਿ ਕਰਨੈ ਜੋਗੁ ॥੧॥

ਪਉੜੀ

ਖਖਾ ਖਰਾ ਸਰਾਹਉ ਤਾਹੂ ॥ ਜੋ ਖਿਨ ਮਹਿ ਊਨੇ ਸੁਭਰ ਭਰਾਹੂ ॥
ਖਰਾ ਨਿਮਾਨਾ ਹੋਤ ਪਰਾਨੀ ॥ ਅਨਦਿਨੁ ਜਾਪੈ ਪ੍ਰਭ ਨਿਰਬਾਨੀ ॥

ਭਾਵੈ ਖਸਮ ਤ ਉਆ ਸੁਖ ਦੇਤਾ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਐਸੋ ਆਗਨਤਾ ॥ ਅਸੰਖ ਖਤੇ ਖਿਨ ਬਖਸਨਹਾਰਾ ॥ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਸਦਾ ਦਇਆਰਾ ॥ ੪੯ ॥

سلوڪ (١)

(خوديِ دور ڪرڻ سان ئي درسن پائجي ٿو.)

خوديِ مٽي تبَ سُکہ ڀٽي، مَن تنَ ڀٽي آروگہ

نانڪ دِرسٽي آئيا، اُستت ڪرنيِ جوگہ.

ارٿ:- جڏهين خودي مٽي وڃي ٿي، تڏهين سکہ ٿئي ٿو؛ من توڙي سرير اروگہ ٿئي ٿو. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ پربھو اُستت ڪرڻ جو لائق (پربھو) ڏسڻ ۾ اچي ٿو.

پؤڙي (٤٩)

(پربھوءَ کي جپڻ ڪري آتمڪ سکہ پراپت.)

ککا کرا سراھَہ تاھُو

جو ڪِنَ مہِ اؤني سير پراھُو

ارٿ:- ککي اکر ڏاران گورو جن اپديش ٿا ڪن تہ اُنهيءَ (پربھوءَ) کي چڱيءَ طرح ساراھہ، جو ڪن ۾ خاليءَ کي ڀربور ڪري ڇڏي ٿو. [کرا= چڱيءَ طرح؛ سراهَہ= ساراھہ؛ اوني= خاليءَ کي؛ سير= ڀربور.]

کرا نِما تا هوت پراني

آنَ دِنُ جاپيءِ پربھ نِرباني

ارٿ:- (جڏهين) جيو نيڪ نماڻو ٿئي ٿو (يعني جڏهن هو مان ملڻ لاءِ بي پرواھ رهي ٿو؛ خودي ٻاڻ مان ڪيڏي ٿو) تڏهين هو رات ڏينهن نرگڻ پربھوءَ کي جپي ٿو. [کرا= نيڪ؛ نرباني= سيني سياون کان رهت، نرگڻ.]

تنہنجي سرن پیو آہیان . شاستر، سمرتیون ۽ ویدھ جون ٿا تر (پربرھ جي ئي سرن وٺو) . [ماري = لکني ۽ پکاري = پکارین ٿا، جون ٿا .]

سوڌت سوڌت سوڌ بیچارا
بن ھر بھجن نہی چھٹکارا

ارٿ :- (شاستر وغیرہ) ویچاري ویچاري چڱي طرح ویچاریا اٿر تہ ھرئي جي بھجن کان سواء چوٹکارو کونہي . [سوڌت = ویچاري ؛ سوڌ = چڱيءَ طرح .]

ساس ساس ھم بھولن ھاري
تم سمرت آگنت اپاري

ارٿ :- (ھي پربھو!) مان ھردم بھليل آہيان (مگر) تون سمرت آھين، گڻ ڳاڻاٽي کان ٻاھر آھين ۽ بي انت آھين . [ساس ساس = ھردم ؛ اگنت = ڳاڻاٽي کان ٻاھر ؛ اپار = بي انت .]

سرن پري کي راکہ دئيالا
نانک تمري بال گپالا .

ارٿ :- ھي دیال واھگورو! سرن پيل جي تون (لڄ) رک . سري گورو نانڪ صاحب جي وينتي ڪري ٿو ته ھي پرماتما! اسين تنہنجا ٻالڪ آھيون . [گپالا = ھي پرماتما! ٻال گپالا = اڃاڻ ٻار .]

ਸਲੋਕੁ

ਖੁਦੀ ਮਿਟੀ ਤਬ ਸੁਖ ਭਏ ਮਨ ਤਨ ਭਏ ਅਰੋਗ
ਨਾਨਕ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਆਇਆ ਉਸਤਤਿ ਕਰਨੈ ਜੋਗੁ ॥੧॥

ਪਉੜੀ

ਖਖਾ ਖਰਾ ਸਰਾਹਉ ਤਾਹੂ ॥ ਜੋ ਖਿਨ ਮਹਿ ਊਨੇ ਸੁਭਰ ਭਰਾਹੂ ॥
ਖਰਾ ਨਿਮਾਨਾ ਹੋਤ ਪਰਾਨੀ ॥ ਅਨਦਿਨੁ ਜਾਪੈ ਪ੍ਰਭ ਨਿਰਬਾਨੀ ॥

ਭਾਵੈ ਖਸਮ ਤ ਉਆ ਸੁਖ ਦੇਤਾ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਐਸੋ ਆਗਨਤਾ ॥ ਅਸੰਖ ਖਤੇ ਖਿਨ ਬਖਸਨਹਾਰਾ ॥ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਸਦਾ ਦਇਆਰਾ ॥੪੯॥

سلوڪ (١)

(خودي دور ڪرڻ سان ئي درسن پائجي ٿو.)

خودي مِٽي تَبَ سُکَ پَئي، مَنَ تَنَ پَئي اَروگَ
نانڪ دِرِسٽي آئيا، اُستتِ ڪرنيِ جوگُ.

ارٿ :- جڏهين خودي مٽي وڃي ٿي، تڏهين سک ٿئي ٿو ؛ من توڙي سرير اروڳ ٿئي ٿو. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ پوءِ اُستت ڪرڻ جو لائق (پريو) ڏسڻ ۾ اچي ٿو.

پئوڙي (٤٩)

(پريوءَ کي جپڻ ڪري آتمڪ سک پراپت.)

کَکا کَرا سَراهَنُ تاهُو
جو کِنَ مَہِ اُوَني سَيِر پُراهُو

ارٿ :- ککي اکر ڏاران گورو جن اپديش ٿا ڪن تہ اُنهيءَ (پريوءَ) کي چڱيءَ طرح ساراهہ، جو کن ۾ خاليءَ کي ڀرپور ڪري پري ڇڏي ٿو. [کرا = چڱيءَ طرح ؛ سراهنُ = ساراهہ ؛ اوني = خاليءَ کي ؛ سير = ڀرپور.]

کَرا نِما نا هوتَ پِراني
آنَ دِنَ جاپيءِ پرَبِ نِرباني

ارٿ :- (جڏهين) جيو نيڪ نماڻو ٿئي ٿو (يعني جڏهن هو مان ملڻ لاءِ بي پرواهہ رهي ٿو ؛ خودي ٻاڻ مان ڪيڏي ٿو) تڏهين هو رات ڏينهن نرگڻ پريوءَ کي جپي ٿو. [کرا = نيڪ نيڪ ؛ نرباني = سيني سياون کان رهت، نرگڻ.]

پؤڙي (۴۷)
(ترشنا ساڌ سنگت ڪري مٽي ٿي.)

ڙا ڙا ڙاڙِ مِٽِي سنگِ ساڌوُ
ڪرم ڌرم تتُ نام آراڌوُ

ارت :- راڙي!اکر ڏئاران گورو جي ابديش ٿا ڪن تہ (ترشنا روبي) رڙ انهيءَ جي مٽي ٿي، جيڪو ساڌن جو سنگ (ڪري ٿو) ؛ ڪرم ڌرم جو تت، جو نام آهي، تنهن کي آراڌي ٿو. [راڙ = رڙ، جهڳڙو.]

رؤڙو جيهہ ٻسئو رِدَ ماهي
اُنا ڪي راڙ مِتَت بِنَساهي

ارت :- جنهن جي رِدي ۾ سندر (پرماتما) وسي ٿو، تنهنجي ترشنا روبي رڙ ميٽجي ناس ٿي وڃي ٿي. [روڙو = سندر؛ متت = ميٽجي ؛ بنساهي = ناس ٿي وڃي ٿي.]

ڙاڙِ ڪَرَتِ ساڪَتَ گاوارا
جيهہ هيڌي اَهنبُڌِ بِڪارا

ارت :- منمکہ ؛ مورکہ، جن جي هردي ۾ اهنڪار روبي وڪار بيا آهن سي رڙيون ڪن ٿا.

ڙاڙا گورمکہ راڙِ مِٽائي
نِمکہ ماهِ نانڪ سمجهائي.

ارت :- راڙي اکر ڏئاران گورو جي ابديس ٿا ڪن تہ جيڪو گورمکہ (پنهنجي اندر مان) جهڳڙو دور ڪري ٿو تنهنکي کن ۾ سمجهہ اچي وڃي ٿي. [ڙاڙ = جهڳڙو؛ مٽائي = دور ڪري ٿو؛ نمکہ = کن ؛ سمجهائي = سمجهہ آئي = سمجهہ اچي ٿي.]

ਸਲੋਕੁ

ਸਾਧੂ ਕੀ ਮਨ ਓਟ ਗਹੁ ਉਕਤਿ ਸਿਆਨਪ ਤਿਆਗੁ
ਗੁਰ ਦੀਖਿਆ ਜਿਹ ਮਨਿ ਬਸੈ ਨਾਨਕ ਮਸਤਕਿ ਭਾਗੁ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਸਸਾ ਸਰਨਿ ਪਰੇ ਅਬ ਹਾਰੇ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਬੇਦ ਪੁਕਾਰੇ ॥
ਸੋਧਤ ਸੋਧਤ ਸੋਧਿ ਬੀਚਾਰਾ ॥ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਭਜਨ ਨਹੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ॥
ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਹਮ ਭੂਲਨਹਾਰੇ ॥ ਤੁਮ ਸਮਰਥ ਅਗਨਤ ਅਪਾਰੇ ॥
ਸਰਨਿ ਪਰੇ ਕੀ ਰਾਖੁ ਦਇਆਲਾ ॥ ਨਾਨਕ ਤੁਮਰੇ ਬਾਲ ਗੁਪਾਲا ॥ ੪੮ ॥

سلوڪ (١)

(گوروءَ جي سکيا وڏ ڀاڳين کي نصيب.)

ساڌو ڪي مَن اوٽ گَهُه، اُڪتِ سِئانپ تِئاگ
گوُر ديکِئا جِهه مَنِ بَسِي، نانڪ مَستَڪِ ڀاگ.

ارٿ:- هي مَن! ساڌوءَ جي اوٽ وٺ؛ اٽڪلون ۽ سياڻپ ڇڏي ڏي. گوروءَ جي سکيا جنهن جي مَن ۾ رهي ٿي، تنهن جي مستڪ ۾ ڀاڳ (لکيل) آهي، ائين سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا. [اوٽ = اجهو؛ اُڪت = اٽڪلون، چترايون؛ ديکئا = سکيا.]

پؤڙي (٤٨)

(پرماتما جي ئي سرن وٺ.)

سَسا سَرَن پَري آب هاري
ساستر سمرتِ بيد پڪاري

ارٿ:- سسي اکر دئاران گورو جن اپديش ٿا ڪن ته (هي پريو!) مان هاڻي (هين ساڌ نائن ڪرڻ ڪري) تڪجي

پؤڙي (۴۷)
(ترشنا ساڌ سنگت ڪري مٽي ٿي.)

ڙا ڙا ڙاڙ مٽيءِ سنگ ساڌو
ڪرم ڌرم تت نام آراڌو

ارٿ:- راڙي!اکر دئاران گورو جي اپديش ڪري ٿا ڪ تہ (ترشنا روپي) رڙ انهيءَ جي مٽي ٿي، جنڪو ساڌن جو سنگ (ڪري ٿو) ۽ ڪرم ڌرم جو تت، جو نام آهي، تنهن کي آراڌي ٿو. [راڙ = رڙ، جهڳڙو.]

روڙو جيهہ بسئو رِدَ ماهي
اُنا ڪي راڙ مٽت بنساهي

ارٿ:- جنهن جي رِدي ۾ سندر (پرماتما) وسي ٿو، تنهنجي ترشنا روپي رڙ ميٽجي ناس ٿي وڃي ٿي. [روڙو = سندر؛ مٽت = ميٽجي؛ بساهي = ناس ٿي وڃي ٿي.]

ڙاڙ ڪرت ساڪت گاوارا
جيهہ هيئي اهنبُڌ بڪارا

ارٿ:- منمکہ ۽ مورکہ، جن جي هردي ۾ اهنڪار روپي وڪار پيا آهن سي رڙيون ڪن ٿا.

ڙاڙا گورمکہ راڙ مٽائي
نمکہ ماهہ نالڪ سمجهائي.

ارٿ:- راڙي اکر دئاران گورو جي اپديش ڪري ٿا ڪ تہ جنڪو گورمکہ (پنهنجي اندرمان) جهڳڙو دور ڪري ٿو تنهنکي ڪن ۾ سمجهہ اچي وڃي ٿي. [راڙ = جهڳڙو؛ مٽائي = دور ڪري ٿو؛ نمکہ = ڪن؛ سمجهائي = سمجهہ آئي = سمجهہ اچي ٿي.]

ਸਲੋਕੁ

ਸਾਧੂ ਕੀ ਮਨ ਓਟ ਗਹੁ ਉਕਤਿ ਸਿਆਨਪ ਤਿਆਗੁ

ਗੁਰ ਦੀਖਿਆ ਜਿਹ ਮਨਿ ਬਸੈ ਨਾਨਕ ਮਸਤਕਿ ਭਾਗੁ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਸਸਾ ਸਰਨਿ ਪਰੇ ਅਬ ਹਾਰੇ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਬੇਦ ਪੁਕਾਰੇ ॥
ਸੋਧਤ ਸੋਧਤ ਸੋਧਿ ਬੀਚਾਰਾ ॥ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਭਜਨ ਨਹੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ॥
ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਹਮ ਭੂਲਨਹਾਰੇ ॥ ਤੁਮ ਸਮਰਥ ਅਗਨਤ ਅਪਾਰੇ ॥
ਸਰਨਿ ਪਰੇ ਕੀ ਰਾਖੁ ਦਇਆਲਾ ॥ ਨਾਨਕ ਤੁਮਰੇ ਬਾਲ ਗੁਪਾਲਾ ॥ ੪੮ ॥

سلوڪ (۱)
(پرماتما ڪان ڪوبہ پاپ لڪل نہ رهندو.)

واسديو سربتر مئہ، اوُن نہ ڪتہوُ ٺاء
انتر ٻاهر سنگ هئہ، نانڪ ڪاء دراء.

ارٿ:- پرماتما ساري سرشٽيءَ ۾ (وياپڪ آهي) ڪا ۾ جگهہ هن کان خالي ڪانهي. هو اندر ٻاهر (سڀ سان) سنگ آهي، پوءِ هن کان ڇا لڪائي سگهندين؟ يعني تنهنجا ڪنا ڪرتوت هن کان لڪل نہ رهندا. [واسديو= جنهن جو واسو سڀ ۾ آهي، پرماتما؛ سربتر= سڀ؛ اوُن= خالي؛ ڪاء= ڇا؛ دراء= لڪائي.]

پؤڙي (۴۶)
(وير ڪنهن سان نہ رکجي.)

ارٿ :- ويرورود انھن جي من مان ميٽجي وڃن ٿا، جي گوروءَ جي اپديش دئاران پرماتما جا ڪيرتن ڪن ٿا.

ورن چھن سگلھ تي رھتا

نانڪ ھر ھر گورمکھ جو ڪھتا.

ارٿ :- ذات پات کان اهي نرالا آھن جيڪي، سري گررو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا، گوروءَ جو اپديش وٺي ھرئي (جو نالو) اُچارين ٿا. [ورن چھن = ذاتين جا [illegible] جٽيو وغيره يا ذات پات.]

ਸਲੋਕੁ

ਹਉ ਹਉ ਕਰ[illegible] ਬਿਹਾਨੀਆ ਸਾਕਤ ਮੁਗਧ ਅਜਾਨ ॥
ੜੜਕਿ ਮੁਏ [illegible]ਉ ਤ੍ਰਿਖਾਵੰਤ ਨਾਨਕ ਕ੍ਰਿਰਤ ਕਮਾਨ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ੜਾੜਾ ੜਾੜਿ ਮਿਟੈ ਸੰ[illegible]ਸਾਧੂ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਤਤੁ ਨਾਮ ਅਰਾਧੂ ॥
ਰੂੜੋ ਜੇਹ ਬਸਿਓ ਰਿਦ ਮ[illegible] ਉਆਕੀ ਰਾੜਿ ਮਿਟਤ ਬਿਨਸਾਹੀ ॥
ੜਾੜਿ ਕਰਤ ਸਾਕਤ ਗਾਵਾਰਾ [illegible]ਹ ਹੀਐ ਅਹੰਬੁਧਿ ਬਿਕਾਰਾ ॥ ੜਾੜਾ
ਗੁਰਮੁਖਿ ੜਾੜਿ ਮਿਟਾਈ ॥ ਨਿਮ[illegible]ਾਹਿ ਨਾਨਕ ਸਮਝਾਈ ॥ ੪੭ ॥

(۱) ڪ

(مھ[illegible]ن جي دشا.)

ھئُ ھئُ ڪرت [illegible]نيئا، ساڪت مگڌ آجان

ڙڙڪ مئي [illegible] ترکاونت، نانڪ ڪرت ڪمان.

[illegible]رٿ :- منمکن، مورکن ۽ بيوقوفن (جي عمر) "مان مان" ڪندي گذري ٿي ۽ ھو اُجايل وانگر رڙيون ڪندي مرن ٿا (چوتر) انھن جا (پاپ روپي) ڪرم ڪمايل آھن. [بيا نيئا گذري ٿي ؛ مگد = مورکہ ؛ ڙڙڪ = رڙيون ڪندي ؛ ترکاونت = اُجايل ؛ ڪرت = ڪرم ؛ ڪمان = ڪمايل.]

سلوڪ (۱)

(وڪارن جو دارون نام ئي آهي.)

لالچ جهوٺ بکيٖ بياڌ، اِتا ديهي مهِ باس
هرِ هرِ امرت گورمکهِ پيتا، نانڪ سوُکهِ نواس.

ارت:- لالچ، ڪوڙ ۽ وشس جون بماريون، انهن جو من ديهہ ۾ واسو آهي. جن مرتيُ (جي نام) جو امرت گوروءَ جي اپديش دئاران پيتو آهي تن جو، سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا، سکہ ۾ (يعني برم آنند ۾) رهڻ ٿئي ٿو. [بياڌ = بيماريون؛ نواس = رهڻ.]

پؤڙي (۴۵)

(نام روپي دارون ڪم آڻڻ جو رستو گوروءَ کان ئي پائبو.)

لاَ لاوَءِ اوکڌ جاهوُ
دوُکهہ دردَ تِنهہ مِٽهہ کناهوُ

ارت:- لاکر اکر دئاران گورو صاحب اپديش ٿا ڪن تہ (مي پريو!) جنهنکي تون نام روپي دوا لڳائين ٿو، تنهنجا دکہ ۽ درد کن ۾ ميٽجي وڃن ٿا. [اوکڌ = دوا ۽ کناهو = کن ۾.]

نام اوکڌ جِهہ رِدي هِتاوي
تاهِ روگُ سپنيٖ نهي آوي

ارت:- جنهنکي نام روپي دوا سان هردي ۾ پيار ٿئي ٿو، تنهنکي سپني ۾ بہ (ڪام آدڪ) بيماريون نٿيون ٿين. [هتاوي = پيار ٿئي ٿو.]

هرِ اوکڌُ سبُ گهٽ هئہ ڀائي
گور پوُرب بِن بِدهِ نہ بنائي

ارٿ:- هي ڀائي! (هن سنسار روپي) جنگ جي ميدان مان ڪتي تڏهين درگاه ۾ پهچندين، جڏهين گوروءَ جي اپديش ڏئاران رام نام سان لنو لڳائيندين. [رڻ = جنگ جو ميدان؛ سيانجهه = ڪتي.]

رهت رهت رهِ جاهِ ٻڪارا
گور پؤري ڪي سبدِ آپارا

ارٿ:- (تنهنجا) وڪار گهٽجي گهٽجي ناس ٿي ويندا پوري گوروءَ جي اپار اُپديش سان. [رهت رهت = گهٽجي گهٽجي ناس ٿي ويندا؛ سبد = اپديش.]

راتي رنگ نام رسَ ماتي
نانڪ هرِ هرِ ڪيني داتي.

ارٿ:- پريم ۾ رتل؛ نام جي رس ۾ مست ٿيل اُهي آهن جن تي، سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا، هري روپ گوروءَ نام جي بخشش ڪئي آهي. [رنگ = پريم؛ ماتي = مست ٿيل؛ داتي = بخشش.]

ਸਲੋਕੁ

ਲਾਲਚ ਝੂਠ ਬਿਖੈ ਬਿਆਧਿ ਇਆ ਦੇਹੀ ਮਹਿ ਬਾਸ
ਹਰਿ ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪੀਆ ਨਾਨਕ ਸੂਖਿ ਨਿਵਾਸ ॥੧॥

ਪਉੜੀ

ਲਲਾ ਲਾਵਉ ਅਉਖਧ ਜਾਹੂ ॥ ਦੂਖ ਦਰਦ ਤਿਹ ਮਿਟਹਿ ਖਿਨਾਹੂ ॥ ਨਾਮ ਅਉਖਧ ਜਿਹ ਰਿਦੈ ਹਿਤਾਵੈ ॥ ਤਾਹਿ ਰੋਗੁ ਸੁਪਨੈ ਨਹੀ ਆਵੈ ॥ ਹਰਿ ਅਉਖਧੁ ਸਭ ਘਟ ਹੈ ਭਾਈ ॥ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਬਿਨੁ ਬਿਧਿ ਨ ਬਨਾਈ ॥ ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਸੰਜਮੁ ਕਰਿ ਦੀਆ ॥ ਨਾਨਕ ਤਉ ਫਿਰਿ ਦੂਖ ਨ ਥੀਆ ॥ ੪੫ ॥

ਪਉੜੀ

ਰਾਰਾ ਰੇਨ ਹੋਤ ਸਭ ਜਾਕੀ ॥ ਤਜਿ ਅਭਿਮਾਨੁ ਛੁਟੈ ਤੇਰੀ ਬਾਕੀ ॥ ਰਣਿ ਦਰਗਹਿ ਤਉ ਸੀਝਹਿ ਭਾਈ ॥ ਜਉ ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲਿਵਲਾਈ ॥ ਰਹਤ ਰਹਤ ਰਹਿ ਜਾਹਿ ਬਿਕਾਰਾ ॥ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਕੈ ਸਬਦਿ ਅਪਾਰਾ ॥ ਰਾਤੇ ਰੰਗ ਨਾਮ ਰਸ ਮਾਤੇ ॥ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਗੁਰਿ ਕੀਨੀ ਦਾਤੇ ॥ ੪੪ ॥

سلوڪ

(غصو ڇڏي سڀ جي خاڪ ٿيءُ)

روسُ نہ ڪاھُو سنگَ ڪَرھُ، آپنَ آپ بيچارِ
ھوءِ نِما نا جگَ رَھُہ، نانڪ نَدري پارِ.

ارٿ:- ڪروڌ ڪنھن سان بہ نہ ڪر؛ پنھنجي مول جو ويچار ڪر. نماڻو ٿي جڳ ۾ رھ؛ سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ (ائين ڪرڻ ڪري) تون پرماتما جي ڪرپا درشٽيءَ سان پار لنگھنديں. [روس = ڪروڌ؛ ندري = ڪرپا درشٽي.]

پؤڙي (۴۴)

(نماڻو ٿي نام جپڻ ڪري ڪرمن جو ليکو چڪتو)

رارا رينُ ھوتَ سڀ جا ڪي
تجِ ايمان ڇٽيءَ تيري باقي

ارٿ:- راري اکر ڏاران گورجن اپديس ٿا ڪن تہ سڀ ڪنھن جي خاڪ ٿي پئو؛ ايمان ڇڏي ڏي تہ (تنھنجي ڪرمن جي ليکي جي) بقايا چڪتو ٿي ويندي يعني توکي ليکو ڏيڻو نہ پوندو. [رين = خاڪ؛ ڇٽيءَ = ڇٽي ويندي، چڪتو ٿي ويندي.]

رڻِ درگہ تئُہ سيجھہِ ڀائي
جئُہ گورمکہ رام نام لِو لائي

ارٿ :- هي ڀائي ! (هن سنسار روپي) جنگ جي ميدان مان ڪٿي تڏهين درگاهہ ۾ پهچندين ، جڏهين گوروءَ جي اپديش دوارا رام نام سان لنو لڳائيندين . [رڻ = جنگ جو ميدان ؛ سيانجهہ = ڪٿي .]

رهت رهت رهِ جاهِ بڪارا
گور پؤري ڪي سبدِ آپارا

ارٿ :- (تنهنجا) وڪار گهٽجي گهٽجي ناس ٿي ويندا پوري گوروءَ جي اپار اپديش سان . [رهت رهت = گهٽجي گهٽجي ناس ٿي ويندا ؛ سبد = اپديش .]

راتي رنگ نام رس ماتي
نانڪ هر هرِ ڪيني داتي .

ارٿ :- پريم ۾ رتل ؛ نام جي رس ۾ مست ٿيل اهي آهن جن ٿي ، سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ، هري روپ گوروءَ نام جي بخشش ڪئي آهي . [رنگ = پريم ؛ ماتي = مست ٿيل ؛ داتي = بخشش .]

ਸਲੋਕੁ

ਲਾਲਚ ਝੂਠ ਬਿਖੈ ਬਿਆਧਿ ਇਆ ਦੇਹੀ ਮਹਿ ਬਾਸ
ਹਰਿ ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪੀਆ ਨਾਨਕ ਸੂਖਿ ਨਿਵਾਸ ॥੧॥

ਪਉੜੀ

ਲਲਾ ਲਾਵਉ ਅਉਖਧ ਜਾਹੂ ॥ ਦੂਖ ਦਰਦ ਤਿਹ ਮਿਟਹਿ ਖਿਨਾਹੂ ॥ ਨਾਮ ਅਉਖਧ ਜਿਹ ਰਿਦੈ ਹਿਤਾਵੈ ॥ ਤਾਹਿ ਰੋਗੁ ਸੁਪਨੈ ਨਹੀ ਆਵੈ ॥ ਹਰਿ ਅਉਖਧੁ ਸਭ ਘਟ ਹੈ ਭਾਈ ॥ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਬਿਨੁ ਬਿਧਿ ਨ ਬਨਾਈ ॥ ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਸੰਜਮੁ ਕਰਿ ਦੀਆ ॥ ਨਾਨਕ ਤਉ ਫਿਰਿ ਦੂਖ ਨ ਥੀਆ ॥੪੫॥

ਪਉੜੀ

ਰਾਰਾ ਰੇਨ ਹੋਤ ਸਭ ਜਾਕੀ ॥ ਤਜਿ ਅਭਿਮਾਨੁ ਛੁਟੈ ਤੇਰੀ ਬਾਕੀ ॥ ਰਣਿ ਦਰਗਹਿ ਤਉ ਸੀਝਹਿ ਭਾਈ ॥ ਜਉ ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲਿਵਲਾਈ ॥ ਰਹਤ ਰਹਤ ਰਹਿ ਜਾਹਿ ਬਿਕਾਰਾ ॥ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਕੈ ਸਬਦਿ ਅਪਾਰਾ ॥ ਰਾਤੇ ਰੰਗ ਨਾਮ ਰਸ ਮਾਤੇ ॥ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਗੁਰਿ ਕੀਨੀ ਦਾਤੇ ॥ ੪੪ ॥

سلوڪ

(غصو ڇڏي سڀ جي خاڪ ٿيءُ)

روسُ نہ ڪاھُو سنگہ ڪَرھُ، آپن آپ بيچارِ
ھوءِ نِما نا جگہ رھُ، نانڪ ندري پارِ.

ارٿ:- ڪروڌ ڪنھن سان بہ نہ ڪر؛ پنھنجي مول جو ويچار ڪر. نماڻو ٿي جگ ۾ رھہ؛ سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ (ائين ڪرڻ ڪري) تون پرماتما جي ڪرپا درشٽيءَ سان پار لنگھنديں. [روس = ڪروڌ؛ ندري = ڪرپا درشٽي.]

پؤڙي (۴۴)

(نماڻو ٿي نام جپڻ ڪري ڪرمن جو ليکو چڪتو)

رارا رين ھوت سڀ جاڪي
تجِ ايمان ڇٽيءَ تيري باقي

ارٿ:- راري اکر ڏاران گورجن اپديس ٿا ڪن تہ سڀ ڪنھن جي ڌاڪ ٿي پؤ؛ ايمان ڇڏي ڏي تہ (تنھنجي ڪرمن جي لکي جي) بقايا چڪتو ٿي ويندي يعني توکي لکو ڏيڻو نہ پوي. [رين = ڌاڪ؛ ڇٽي = ڇٽي ويندي، چڪتو ٿي ويندي.]

رڻ درگہ تؤ سيجھہ ڀائي
جؤ گورمکہ رام نام لو لائي

سوڀارا ٿيندا؟ يعني نام بنا ڪيئن مڪت پائي سگهندا؟ [جتن = ڪوشش؛ ڪهه لئہ = ڪيستائين؛ سديئا = سوڀارا ٿيندا، سد ٿيندا.]

يا هؤ جتن ڪر هوت ڇٽارا

اُئا هؤ جتن ساڌ سنگا را

ارٿ :- جنهن جتن ڪرڻ سان ڇوٽڪارو ٿئي ٿو، اُهو جتن ساڌن جي سنگ ۾ (پراپت ٿئي ٿو.) [ياهو = جنهن.]

يا اُبرن ڌاري سڀ ڪوئو

اُئاهہ جپي بن اُبر نہ هوئو

ارٿ :- هن (سنسار مان) ڇٽڻ جي سڀڪو (اِڇا) رکي ٿو (پر) هن (پرماتما) کي جپڻ بنا ڇٽڪارو نہ ٿيندو. [يا = هن؛ اُبرن = ڇٽڻ؛ ائاهہ = هن کي؛ اُبر = ڇٽڪارو.]

يا هؤ ترن تارن سمراٿا

راکہ ليهہ نرگن نرناٿا

ارٿ :- هن (سنسار مان) تارڻ لاءِ جهاز؛ سمرٿ ٻاڻ ئي پريو آهي. هي سوامي! تون بي گڻن جيون کي بچائي وٺ. [ياهو = هن مان؛ ترن = جهاز؛ ناٿا = هي سوامي!]

من بچہ ڪرم جہ آپ جنائي

نانڪ تہ مت پرگٽي آئي.

ارٿ :- من، وچن؛ ڪرمن ڪري جنهنکي ٻاڻ (پريو) جاڻائي ٿو تنهن جي بُڌي، سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا، پرڪاشوان ٿئي ٿي. [بچہ = وچن؛ جنائي = جاڻائي ٿو؛ مت = بُڌي.]

ਸਲੋਕੁ

ਰੋਸੁ ਨ ਕਾਹੂ ਸੰਗ ਕਰਹੁ ਆਪਨ ਆਪੁ ਬੀਚਾਰਿ
ਹੋਇ ਨਿਮਾਨਾ ਜਗਿ ਰਹਹੁ ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਪਾਰਿ ॥ ੧ ॥

ਸਲੋਕੁ

ਯਾਰ ਮੀਤ ਸੁਨਿ ਸਾਜਨਹੁ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਛੂਟਨੁ ਨਾਹਿ
ਨਾਨਕ ਤਿਹ ਬੰਧਨ ਕਟੇ ਗੁਰਕੀ ਚਰਨੀ ਪਾਹਿ ॥੧॥

ਪਉੜੀ

ਯਯਾ ਜਤਨ ਕਰਤ ਬਹੁ ਬਿਧੀਆ ॥ ਏਕ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਕਹ ਲਉ ਸਿਧੀਆ ॥ ਯਾਹੂ ਜਤਨ ਕਰਿ ਹੋਤ ਛੁਟਾਰਾ ॥ ਉਆਹੂ ਜਤਨ ਸਾਧ ਸੰਗਾਰਾ ॥ ਯਾ ਉਬਰਨ ਧਾਰੈ ਸਭੁ ਕੋਊ ॥ ਉਆਹਿ ਜਪੇ ਬਿਨੁ ਉਬਰ ਨ ਹੋਊ ॥ ਯਾਹੂ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਸਮਰਾਥਾ ॥ ਰਾਖਿ ਲੇਹੁ ਨਿਰਗੁਨ ਨਰ ਨਾਥਾ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਜਿਹ ਆਪਿ ਜਨਾਈ ॥ ਨਾਨਕ ਤਿਹ ਮਤਿ ਪ੍ਰਗਟੀ ਆਈ ॥੪੩॥

سلوڪ (١)

(مايا جي ٻڌن نن کان ڇٽڻ لاء اُپاءُ.)

يار ميت سن ساجنهُ، بن هر ڇوٽن ناهِ
نانڪ تِهَ بندن ڪٽي، گورڪي چرني پاهِ.

ارت:- هي يارو، مترو ؛ سڄڻو! ٻڌو تہ هرئ (جي نام) کان سواء ڇٽڻ ڪونهي. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائن ٿا تہ بندن انهن جا ئي ڪٽجن ٿا، جي گوروءَ جي چرنن تي (ڪري) پون ٿا.

پؤڙي (٤٣)

(نام بنا اُڌار نہ ٿيندو.)

يَيا جتن ڪرت بهہ ٻڌيئا
ايڪ نام بن ڪهہ لئہ سڌيئا

ارت:- يَيي اکر دئاران گورو جن اپديش تا ڪن تہ (جيو) گهڻئي نمونن سان (مثلا يگيہ، ورت، دان وغيره ڪرڻ سان) ڪوشش ڪن ٿا (پر) ڪتڙي هرئ جي نام بنا ڪيسيتائين

پؤڙي (۴۲)
(گياڻوان مايا جي اثر کان دور.)

مَما جا ڪُو مرم پڇاڻا
پيئَت ساڌ سنگہ پتيئاڻا

ارٿ:- ممي اکر ڏاران گورو صاحب اپديش ڪن ٿا تہ جنهن جيو (پرماتما جو) ڳجهہ جاتو آهي، تنهنکي ساڌن جي سنگہ ۾ ملي رهڻ ڪري پورو نسڇو اچي ويو آهي. [مرم = ڳجهہ؛ پيئَت = ڏسڻ ڪري، ملي رهڻ ڪري؛ پتيئاڻا = پورو نسڇو ٿيو آهي.]

ڏُکہ سُکہ اُڻا ڪي سَمت بيچارا
نرڪ سرگہ رهت اؤتارا

ارٿ:- اهڙو (گياڻوان) ڏکہ ۽ سکہ کي سمان سمجهي ٿو. هو نرڪ ۽ سرگہ ۾ اچڻ (وڃڻ) کان جُتل آهي. [سمت = سمان؛ رهت = جتل؛ اؤتارا = ديهہ ڌاري جنم ۾ اچڻ.]

ٿا هُو سنگہ ٿا هُو نرليپا
پُورَنَ گَهٽ گَهٽ پُرکہ بِسيکا

ارٿ:- هو (مايا سان) گڏ بہ آهي (تہ بہ) ان کان نرليپ آهي. (يعني جيتوڻيڪ هو مايا جي وچہ رهي ٿو تہ بہ مٿس مايا جو اثر نٿو ٿئي.) هو روم روم ۾ پورن: ۽ سريشٽ پرش جو سروپ آهي. [گهٽ گهٽ = روم روم ۾ يعني ڪنهن بہ وٿيءَ کانسواءِ؛ بسيکا = وشيش = سريشٽ.]

اُڻا رَس مهہ اُڻاهو سُکہ پائيا
نانڪ لِپت نهي تِهہ مائيا.

ارٿ:- پرماتما جي رس ۾ (رهي) اهڙي پرش ئي سکہ پاتو آهي. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ اهڙي پرش کي مايا نہ ٿي ويڙهي وجي. [لپت = ولا[illegible]ي.]

مانگن مانگت ايکہ مانگہ
نانڪ جاتي پرم پراگہ.

ارٿ:- مي ڀائي! جي گهرڻو اٿيئي ته هڪڙي ئي شي (يعني نام) گهر، جنهنڪري (مي سنسار ساگر مان) پار وڃي پوين، ائين سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائن ٿا. [مانگن = گهر؛ جاتي = جنهن کان، جنهنڪري؛ پراگہ = پرين پار.]

ਸਲੋਕੁ

ਮਤਿ ਪੂਰੀ ਪਰਧਾਨ ਤੇ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਮਨ ਮੰਤ
ਜਿਹ ਜਾਨਿਓ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪੁਨਾ ਨਾਨਕ ਤੇ ਭਗਵੰਤ ॥੧॥

ਪਉੜੀ

ਮੰਮਾ ਜਾਹੂ ਮਰਮੁ ਪਛਾਨਾ ॥ ਭੇਟਤ ਸਾਧ ਸੰਗ ਪਤੀਆਨਾ ॥ ਦੁਖ ਸੁਖ ਉਆਕੈ ਸਮਤ ਬੀਚਾਰਾ ॥ ਨਰਕ ਸੁਰਗ ਰਹਤ ਅਉਤਾਰਾ ॥ ਤਾਹੂ ਸੰਗ ਤਾਹੂ ਨਿਰਲੇਪਾ ॥ ਪੂਰਨ ਘਟ ਘਟ ਪੁਰਖ ਬਿਸੇਖਾ ॥ ਉਆ ਰਸ ਮਹਿ ਉਆਹੂ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ॥ ਨਾਨਕ ਲਿਪਤ ਨਹੀ ਤਿਹ ਮਾਇਆ ॥੪੨॥

سلوڪ (١)

(گوروءَ جو منتر جپيندڙ سڀ مَ سريشٽ)

مَتِ پُوري پردان تي، گُر پُوري مَن مَنت
جِہ جانِئو پرڀ آپنا، نانڪ تي ڀگونت.

ارٿ:- پوري ٻڌيءَ وارا؛ سريشٽ آهي آهن، جي گوروءَ جو منتر من ۾ (ڌارين ٿا.) جن پنهنجي مالڪ کي جاتو آهي آهي، سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا، ڀاڳ وارا آهن يا- آهي ڀڳوان جو سروپ آهن. [پردان = سريشٽ؛ ڀگونت = ڀاڳ وارا يا ڀڳوان جو سروپ.]

ارٿ :- مايا انيڪ پرڪارن سان جيو کي ڀتڪائي ٿي (تہ ہہ) من اُن (مايا) جي سنگ ۾ لپٽيو پيو آهي. هي ہريو! جنھنکي توں (مايا جي سکن) ڳھرڻ کان رکي وٺين ٿو سي ئي، سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا، نام جي رنگ ۾ رتا پيا آهن.
[ڏولئي = ڀتڪائي ٿو؛ بہ بذي = انيڪ پرڪارن سان.]

پؤڙي (۴۱)

(نام کانسواءِ ٻيو نہ گهر.)

مَما مانگنَ هارَ اِئا نا
ديہارُ دي رھئو سُجانا

ارٿ :- ممي اکر دئاران گورو جن اپديش ڏا ڪن تہ (مايا جا) گهرندڙ مورکہ آهن، (جو تہ) ڏيڻ وارو جو ساڄاڻ آهي، سو (ڪرمن موجب (اڳيئي) ڏيئي رهيو آهي. [مانگن هار= گهرندڙ؛ سجانا = ساڄاڻ، جنھن کي سڀ ڳالہ جي پوري خبر پوي.]

جو دينو سُو ايڪہِ بار
مَنَ مؤرکہ ڪَہِ ڪُرھِ پُڪار

ارٿ :- جيڪي ڏيڻو هوس سو ڪڙيئي دفعي (ڪرمن موجب) ڏيئي ڇڏيو اٿس. پوءِ هي مورکہ من! ڇو پيو پڪارون ڪرين؟ ياد- تنھنجي پڪارن ڪرڻ سان توکي وڌيڪ نہ ملندو.

جَہُ مانگہِ تَہُ مانگہِ بيتّا
جاتي کُسَلُ نہ کاهو تيتّا

ارٿ :- (افسوس جو) جڏهين توں گهرين ٿو، تڏهين (نام کانسواءِ) ٻيون شيون (يعني دنيوي پدارٿ) گهرين ٿو، جن مان ڪنھنجو بہ ڪلياڻ نہ ٿيندو. [ٻيتّا = ٻيون شيون؛ کاهو = ڪنھنجو.]

ارت:- سد، ساڌنائون کندڙ ۽ برهما آدڪ به برميا بيا آهن. [ساڌڪ = ساڌنائون کندڙ. برمميوا = برهما آدڪ.]

بِرمِ بِرمِ مائکر ڌکائي

ارت:- برمحي برمحي منکر خراب خوار ٿيا آهن. [ڌمکائي — خراب خوار ٿيا آهن.]

دُترَ مَيا پَکر اهر مائي

ارت:- من مايا مان ترڻ مشڪل آهي ۽ جوء تمام کٺن آهي. [دتر — ترڻ لاء مشڪل.]

گورمکر برم پنه موهر مٽائيا

نانڪ تيهر پرم سکر پائيا.

ارت:- جنهن گورمکر برمر (سنسار جو) پڙ ۽ موهر دور ڪيو آهي تنهن، سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائن ٿا، سچو سکر پاتو آهي. [تيهر — تنهن ۽ برم — وڏو، سچو.]

ਸਲੋਕੁ

ਮਾਇਆ ਡੋਲੈ ਬਹੁ ਬਿਧੀ ਮਨੁ ਲਪਟਿਓ ਤਿਹ ਸੰਗ

ਮਾਗਨ ਤੇ ਜਿਹ ਤੁਮ ਰਖਹੁ ਸੁ ਨਾਨਕ ਨਾਮਹਿ ਰੰਗ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਮੰਮਾ ਮਾਗਨਹਾਰ ਇਆਨਾ ॥ ਦੇਨਹਾਰ ਦੇ ਰਹਿਓ ਸੁਜਾਨਾ ॥ ਜੋ ਦੀਨੋ ਸੋ ਏਕਹਿ ਬਾਰ ॥ ਮਨ ਮੂਰਖ ਕਹ ਕਰਹਿ ਪੁਕਾਰ ॥ ਜਉ ਮਾਗਹਿ ਤਉ ਮਾਗਹਿ ਬੀਆ ॥ ਜਾਤੇ ਕੁਸਲ ਨ ਕਾਹੂ ਥੀਆ ॥ ਮਾਗਨਿ ਮਾਗਤ ਏਕਹਿ ਮਾਗ ॥ ਨਾਨਕ ਜਾਤੇ ਪਰਹਿ ਪਰਾਗ ॥੪੧॥

سلوڪ (۱)

(مايا گهرندڙ نامر کان نراس.)

مائيا ڏولي بهه بڌي، مَن لپٽئو تهه سنگر

مَگن تي جهه تم رکهه، سه نانڪ نامهه رنگر.

ਭ੍ਰਮੇ ਸੁਰ ਨਰ ਦੇਵੀ ਦੇਵਾ ॥ ਭ੍ਰਮੇ ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ ਬ੍ਰਹਮੇਵਾ ॥
ਭ੍ਰਮਿ ਭ੍ਰਮਿ ਮਾਨੁਖ ਡਹਕਾਏ ॥ ਦੁਤਰ ਮਹਾ ਬਿਖਮ ਇਹ ਮਾਏ ॥
ਗੁਰਮੁਖਿ ਭ੍ਰਮ ਭੈ ਮੋਹ ਮਿਟਾਇਆ ॥ ਨਾਨਕ ਤੇਹ ਪਰਮ ਸੁਖ
ਪਾਇਆ ॥ ੪੦ ॥

سلوڪ (١)

(هريءَ کي جپ.)

ڀڄُ ڀڃَنَ آگهہ دوُکُ ناسَ، مَنَہِ آراڌ هري
سنتَ سنگہ جہ رِدَ ٻسنُو، نانڪ تي نہ ڀرمي.

ارٿ:- (هي مترا) ڀؤ دور ڪندڙ ۽ پاپن ۽ دکن جي ناس ڪندڙ هريءَ کي من ۾ آراڌ. سنتن جي سنگہ دئاران جن جي ردي ۾ (پريو) وسي ٿو سي، سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا، (جنم مرڻ ۾) نٿا ڀٽڪن. [ڀنجن = ڀڃندڙ، دور ڪندڙ؛ اگهہ = پاپ.]

پؤڙي (٤٠)

(مايا ۾ گورمک ئي نٿا ڀرمجن.)

ڀيا ڀرم مِٽاوُهُ اپنا

ارٿ:- ڀيي اکر دئاران گورو جن اپديش ٿا ڪن تہ (هي ڀائي!) پنهنجا ڀرم دور ڪر.

اِئا سنسارُ سَگَلُ هَيہ سپنا

ارٿ:- هي سارو سنسار سپني وانگر آهي.

ڀرمي سرنر ديوي ديوا

ارٿ:- ديوتائون، منش، ديوي ۽ ديوا هي سيئي ڀرميا پيا آهن.

ڀرمي سِدَ ساڌڪِ برِهميوا

ارت :- (سچا ٻچا) ويندڙ اُهي آهن، جي گورو جي اپديش ڏنل بوتر ڊرم تي (هلن ٿا.) [سچو = بوتر.]

بيرا آپن برا مٽاوي

تاڌو برا بِکٽ نہي آويہ

ارت :- (سچا ٻچا) سورما اُهي آهن، جي پنهنجي (من) برايون مٽائي ڇڏين ٿا. انهن جي ويجهو ڪا برائي نٿي اچي. [بيرا = وير، سورما.]

باڌُو آپن هَؤ هَؤ بندا

دوسُ ديت آگہ ڪئو اندا

ارت :- (جيو) هومي جي بندن ۾ بالمراد ٻڌا پيا آهن، مگر انڌا ڏوهم ڏين ٿا بين کي (يعني ٻئ استري ۽ سنبنڌين کي.) [آپن = بالمراد، آگہ = اگلن کي، بين کي.]

بات چيت سب رهي سيانپ

جسہ جناوہ سو جاني نانڪ.

ارت :- بحث مباحثا ۽ سياڻپون اهي سڀئي (ڌري) رهجي وينديون (يعني اُهي بي لوڪ ! ڪنهن ڪم جون ڪين ٿينديون.) سري گورو نانڪ صاحب جن وينتي ڪري جون ٿا ته (هي پربهو!) جنهن کي تون جاڻائين ٿو، سوئي توکي ڄاڻي ٿو. [بات چيت = بحث مباحثا.]

ਸਲੋਕੁ

ਭੈ ਭੰਜਨ ਅਘ ਦੂਖ ਨਾਸ ਮਨਹਿ ਅਰਾਧਿ ਹਰੇ ॥
ਸੰਤ ਸੰਗ ਜਿਹ ਰਿਦ ਬਸਿਓ ਨਾਨਕ ਤੇ ਨ ਭ੍ਰਮੇ ॥੧॥

ਪਉੜੀ

ਭਭਾ ਭਰਮ ਮਿਟਾਵਹੁ ਅਪਨਾ ॥ ਇਆ ਸੰਸਾਰੁ ਸਗਲ ਹੈ ਸੁਪਨਾ ॥

ਪਉੜੀ

ਬਬਾ ਬ੍ਰਹਮ ਜਾਨਤ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ॥ ਬੈਸਨੋ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੁਚ ਧਰਮਾ ॥
ਬੀਰਾ ਆਪਨ ਬੁਰਾ ਮਿਟਾਵੈ ॥ ਤਾਹੂ ਬੁਰਾ ਨਿਕਟ ਨਹੀ ਆਵੈ ॥
ਬਾਧਿਓ ਆਪਨ ਹਉ ਹਉ ਬੰਧਾ ॥ ਦੋਸੁ ਦੇਤ ਆਗਹ ਕਉ ਅੰਧਾ ॥
ਬਾਤ ਚੀਤ ਸਭ ਰਹੀ ਸਿਆਨਪ ॥ ਜਿਸਹਿ ਜਨਾਵਹੁ ਸੋ ਜਾਨੈ ਨਾਨਕ ॥ ੩੯ ॥

سلوڪ (١)

(ساڌن جي ڌوڙ ملڻ لاءِ وينتي .)

بنتہ سنيہ تہ پار برهم، ديِن دئيال گپال
سُکہ سنپيۓ پيہ ڀوڳ رس، نانڪ ساڌ روال .

ارٿ :- هي پار برهم، غريبن تي ديا ڪندڙ ۽ پرٿوي جي پالنا ڪندڙ! منهنجي هيءَ وينتي ٻڌ ته ساڌن جي خاڪ منهنجي لاءِ سک، دؤلت ۽ ڀوڳن جو سواد آهي (يعني ڀونکي سک، دولت وغيره جي بدران ساڌن جي ڌوڙ ڏي.) ائين سري گورو نانڪ صاحب جن وينتي ڪري چون ٿا. [بنتہ = وينتي ؛ ديِن = غريب ؛ گپال = پرٿوءَ جي پالنا ڪندڙ ؛ روال = خاڪ .]

پؤڙي (٣٩)

(اُهوئي پريوءَ کي ڄاڻي، جنهنکي پاڻ ڄاڻائي .)

ٻبا برهم ڄانت تي برهما

ارٿ :- ٻبي اکر دئاران گورو جن اپديش ڪن ٿا ته جيڪي پرماتما کي ڄاڻن ٿا سي ئي (سچا پڪا) برهمڻ آهن . [برهم = پرماتما ؛ برهما = برهمڻ .]

بئسنو تي گورمکہ سچہ ڌرما

ارت :- قتي اکر دئاران گورو صاحب اپدیش ٹا کں تسر (می جیوا) تون (کئیں جنمں بر) بتکی بتکی (مں سنسار بر) آیو آہین.

درلب دیہ کلجگ مہہ پائیا

ارت :- تنہہ (مانکا) دیہی جا مشکل ملي ئي، سا توکي کلجگ بر ملي آہي. [درلب = جا موتیں وانگر مشکل ملی ئی، پائیا = پاتي آہي یعني ملي آہي.]

بہڑ ائا اؤسر چڑھیئ نہ ہاتا

ارت :- موٹي ہي وقت ہٹ نہ ایندو. [اؤسر = وقت.]

نام جپہہ تتہ کٹیئہہ پاسا

ارت :- نام جپي وٹ تہ (جم جون) پاسون کاٹجی وجہس.

بہڑ بہڑ آون جان نہ ہوئیں

ایکہہ ایک جپہہ، جپ سوئیں

ارت :- وري وري تنہنکو (مں سنسار بہ) اچڑ وجڑ نہ ٹیندو. (تنہنکري) ہکڑیئي ہکڑي جو جس کر، اہوئي (سچو) جپ ائیئي. جان = وجڑ.

کرہ کرپا پربہ کرنیہاری

میل لیہہ نانک ویچاری.

ارت :- ہی برہو رچڑ ہار! کرپا کر. سري گورو نانک صاحب جن وینتي کري جون ٹا تسر بي وسال (جیون) کي (پاڑ سان) ملائي وٹ. [کرنیہاری = رچڑ ہار، ویچاری = بي وسلا.]

ਸਲੋਕੁ

ਬਿਨਉ ਸੁਨਹੁ ਤੁਮ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਗੁਪਾਲ
ਸੁਖ ਸੰਪੈ ਬਹੁ ਭੋਗ ਰਸ ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਰਵਾਲ ॥੧॥

ارٿ :- پرماتمائي سچو پاتشاه آهي، جنهن‌جي سرتي ڇٽ آهي. سري گورو نانڪ صاحب، جن فرمائين ٿا تہ هن کان سواءِ ٻيو ڪو ڪو نهي. [ڇتر = ڇٽ.]

ਸਲੋਕੁ

ਫਾਹੇ ਕਾਟੇ ਮਿਟੇ ਗਵਨ ਫਤਿਹ ਭਈ ਮਨਿ ਜੀਤ
ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਤੇ ਥਿਤ ਪਾਈ ਫਿਰਨ ਮਿਟੇ ਨਿਤ ਨੀਤ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਫਫਾ ਫਿਰਤ ਫਿਰਤ ਤੂ ਆਇਆ ॥ ਦੂਰਲਭ ਦੇਹ ਕਲਜੁਗ ਮਹਿ ਪਾਇਆ ॥ ਫਿਰਿ ਇਆ ਅਉਸਰੁ ਚਰੈ ਨ ਹਾਥਾ ॥ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ ਤਉ ਕਟੀਅਹਿ ਫਾਸਾ ॥ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਆਵਨ ਜਾਨੁ ਨ ਹੋਈ ॥ ਏਕਹਿ ਏਕ ਜਪਹੁ ਜਪੁ ਸੋਈ ॥ ਕਰਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪ੍ਰਭ ਕਰਨੈਹਾਰੇ ॥ ਮੇਲਿ ਲੇਹੁ ਨਾਨਕ ਬੇਚਾਰੇ ॥ ੩੮ ॥

سلوڪ (١)

(گورو جنم مرڻ جي ڦاهي ڪٽيندڙ.)

ڦاهي ڪاٽي مِٽي گوَن، فتح ڀئي مَن جيِت
نانڪ گورَ تي ٿِت پائي، ڦرن مِٽي نِت نيت.

ارٿ :- من کي جيتڻ سان جم جي ڦاهي ڪپجي وڃي ٿي، آواگون بنّي وڃي ٿو ۽ فتح ٿئي ٿي. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ (جن پرشن) گوروءَ دُئاران (سروپ ۾) استٿي پاتي آهي، تن جو (آواگون جي چڪر ۾) ڦرڻ هميشہ لاءِ مٽي وڃي ٿو. [ڦرن = ڦرڻ (جونين ۾)؛ نت نيت = هميشہ لاءِ.]

پؤڙي (٣٨)

(مانسکا جنم وئرٿ نہ وڃاءِ.)

ڦڦا ڦِرَت ڦِرَت توُن آئيا

ارت :- جڏهن لڳي، موهہ ۽ وڪار ڇڏيا آهن، تن جي ٻار ٻرهم گوروءَ بت رکي آهي ۽ سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ انهيءَ کي آراڌڻ گهرجي، جنهنجو ڪو انت ۽ حد نہ آهي.
[ٻرهنجر = لڳي.]

پؤڙي (٣٧)
(پرماتما جي مهما.)

پپا پرمت پار نہ پائيا

ارت :- ٻيئي اکر ڏڌاران گورو جن اپديش ٿا ڪن تہ مال ڪان ٻاهر (پرماتما) جو انت (ڪنهن نہ) پاتو آهي. [پرمت - پر = پري يا ٻاهر، مت = مال يعني مال ڪان ٻاهر.]

پتت پاون اگر هر رائيا

ارت :- هري راجا پاپين کي پوتر ڪندڙ آهي ۽ هن جي گم ڪنهنکي پڌجي نٿي سگهي. [رائيا = راجا.]

ڪوٽ پنيت ڪوت اپراڌ

امرت نام جپهہ مل ساڌ

ارت :- ڪروڙين اپراڌ ڪندڙ پوتر ٿيو پون، جيڪي ساڌن سان ملي امرت روپي نام جپن ٿا.

پرپنچ ڌروهہ موهہ مٽنائي

جاڪؤ راکهہ آپ گسائي

ارت :- لڳيون، ڌوهہ ۽ موهہ (انهيءَ جا) مٽي وڃن ٿا، جنهنکي هي پريوا تون ڀاڻ رکي وٺي ٿو. [مٽنائي = مٽي وڃن ٿا.]

پاتشاهہ ڇتر سر سوئو

نانڪ دوسر آور نہ ڪوئو.

نَنا کارُ نہ ھوتا تاکہُ
نامُ منترُ گورُ دِینو جاکہُ

ارٿ:- انھن کي ئي (درگاھ ۾ اچڻ کان) ناکار نٿي ٿئي، جن کي گوروءَ نام جو منتر ڏنو آھي. [ننا کار = ناکار.]

نَدَ نِدان ھرِ امرت پوُري
تہ باجي نانڪ اَنھد توُري.

ارٿ:- (جيڪي) ندين جي خزاني ھرئيءَ جي امرت سان پربور آھن تن وٽ، سوي گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا، انھد شبد جون تريون وڄن ٿيون. [ند ندان = ندين جو خزانو؛ پوري = پورن، پربور؛ توري = تريون، باجا.]

ਸਲੋਕੁ

ਪਤਿ ਰਾਖੀ ਗੁਰ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਤਜਿ ਪਰਪੰਚ ਮੋਹ ਬਿਕਾਰ
ਨਾਨਕ ਸੋਊ ਅਰਾਧੀਐ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰੁ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਪਪਾ ਪਰਮਿਤਿ ਪਾਰੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥ ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਅਗਮ ਹਰਿ ਰਾਇਆ ॥ ਹੋਤ ਪੁਨੀਤ ਕੋਟ ਅਪਰਾਧੂ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਜਪਹਿ ਮਿਲਿ ਸਾਧੂ ॥ ਪਰਪੰਚ ਧ੍ਰੋਹ ਮੋਹ ਮਿਟਨਾਈ ॥ ਜਾਕਉ ਰਾਖਹੁ ਆਪਿ ਗੁਸਾਈ ॥ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਛਤ੍ਰ ਸਿਰ ਸੋਊ ॥ ਨਾਨਕ ਦੂਸਰ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਊ ॥ ੩੭ ॥

سلوڪ (١)

(پرماتما گورمکن جي پت رکي ٿو.)

پت راکي گور پار برھم، تج پرپنچ موھ بڪار
نانڪ سوئو آراڌيئي، انت نہ پاراوار

ਪਉੜੀ

ਨਨਾ ਨਰਕਿ ਪਰਹਿ ਤੇ ਨਾਹੀ ॥ ਜਾਕੈ ਮਨਿ ਤਨਿ ਨਾਮ ਬਸਾਹੀ ॥ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜੋ ਜਪਤੇ ॥ ਬਿਖੁ ਮਾਇਆ ਮਹਿ ਨਾ ਓਇ ਖਪਤੇ ॥ ਨੰਨਾਕਾਰੁ ਨ ਹੋਤਾ ਤਾਕਹੁ ॥ ਨਾਮ ਮੰਤ੍ਰੁ ਗੁਰ ਦੀਨੋ ਜਾਕਹੁ ॥ ਨਿਧਿ ਨਿਧਾਨ ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੂਰੇ ॥ ਤਹ ਬਾਜੇ ਨਾਨਕ ਅਨਹਦ ਤੂਰੇ ॥ ੩੬ ॥

سلوڪ (١)

(نام نرڪ نواريندڙ .)

نانڪ نامُ نامُ جپُ جپِئا ، انترِ باہرِ رنگِ
گورَ پؤرے اُپدیسئا ، نرڪ ناہِ ساڌ سنگِ.

ارٿ :- سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته پوري گورو اسانکي اهو اُپديش ڏنو آهي ته جي اندر توڙي ٻاهر پريم سان ساڌن جي سنگ ۾ نام جو جپ ڪن ٿا ، اُنهن لاءِ نرڪ ڪونهي .

پؤڙي (٣٦)

(نام جپيندڙن جو درگاهہ ۾ واسو .)

ننا نرڪِ پرہِ تی ناہي
جا ڪئي منِ تنِ نام بساہي

ارٿ :- ننى اکر ذريعي گورو جن اپديش ٿا ڪن ته نرڪ ۾ اُهي ڪين پوندا ، جن جي من ۽ تن ۾ نام وسي ٿو . [بساهي = وسي ٿو .]

نامُ نِدانُ گورمکھ جو جپتي
بکھُ مائیا مہِ نا اوءِ کپتي

ارٿ :- (جيڪي) نام روپي خزانو گوروءَ کان سکيا وٺي جپين ٿا ، سي مايا جي وک ۾ ناس نه ٿيندا . [نِدان = خزانو ؛ کپتي = ناس ٿيندا .]

(مَن جو) پٽڪڻ تڏهين مٽندو، جڏهين سنتن جي سنگ ۾ تنهنجو واسو ٿيندو. [ڏاوت = ڊوڙڻ، پٽڪڻ.]

ڏُرتي ڪِرپا ڪَرَهُ آپِ، تَتَہ هوءِ مَنِہ پرِگاسُ

ارٿ :- (هي پربهو!) جڏهين تون پاڻ شروعات کان ڪرپا ڪرين ٿو، تڏهين مَن ۾ (ست سنگ دئاران) پرڪاش ٿئي ٿو. [ڏرتي = ڏر کان، شروعات کان.]

ڏَنِ ساچا تيڄو سہ شاها

هرِ هر پوُنجي نامُ بِساها

ارٿ :- سچو ڏن (انهن وٽ آهي) ؛ سچا واپاري اُهي آهن جن وٽ هري نام روپي پونجي آهي ؛ جي نام جو سؤدو ڪن ٿا. [شاها = شاهہ، سيٺ، واپاري ؛ بساها = خريد ڪن ٿا، وهنوار ڪن ٿا.]

ڏيرجُ جسُ سوڀا تِهہ بنتا

هرُ هرِ نامُ سروَنِ جِهہ سُنتا

ارٿ :- ڌيرج، جس ؛ سوڀيا اُنهيءَ سان ٺاهجن ٿا (يعني انهيءَ کي ملن ٿا)، جنهن هريءَ جو نام ڪنن دئاران ٻڌو آهي. [سروَن = ڪن.]

گورمکہ جِهہ گهٽِ رهي سمائي

نانڪ تِهہ جن مِلي وڏائي.

ارٿ :- جنهن گورمکہ جي هردي ۾ (پربهو) سمائجي رهي ٿو تنهنکي، سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا، وڏائي ملي آهي. [گهٽ = هردي ۾.]

ਸਲੋਕੁ

ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਨਾਮੁ ਜਪੁ ਜਪਿਆ ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਰੰਗਿ
ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਉਪਦੇਸਿਆ ਨਰਕੁ ਨਾਹਿ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ॥ ੧ ॥

ارت :- جن جا ذکر ٻاڻ (ٻريو) ٻورت ڪري، تو اُهي
ٿي، سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا، ڏاڍي ٿا يعني اُهي
ٻريو کي سمري خوش رهن ٿا. [ڏرابي = ڏاڍي ٿا.]

ਸਲੋਕੁ

ਧਰਿ ਜੀਅਰੇ ਇਕ ਟੇਕ ਤੂ ਲਾਹਿ ਬਿਡਾਨੀ ਆਸ
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ਕਾਰਜੁ ਆਵੈ ਰਾਸਿ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਧਧਾ ਧਾਵਤ ਤਉ ਮਿਟੈ ਸੰਤ ਸੰਗਿ ਹੋਇ ਬਾਸੁ ॥ ਧੁਰ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਆਪਿ ਤਉ ਹੋਇ ਮਨਹਿ ਪਰਗਾਸੁ ॥ ਧਨੁ ਸਾਚਾ ਤੇਊ ਸਚ ਸਾਹਾ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਪੂੰਜੀ ਨਾਮ ਬਿਸਾਹਾ ॥ ਧੀਰਜੁ ਜਸੁ ਸੋਭਾ ਤਿਹ ਬਨਿਆ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸ੍ਰਵਨ ਜਿਹ ਸੁਨਿਆ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਿਹ ਘਟਿ ਰਹੇ ਸਮਾਈ ॥ ਨਾਨਕ ਤਿਹ ਜਨ ਮਿਲੀ ਵਡਾਈ ॥ ੩੫ ॥

سلوڪ (١)

(نام جي ٽيڪ وٺو.)

ڌرِ جيئڙي اِڪ ٽيڪ تون، لاهِ ٻِڏاني آس
نانڪ نامُ ڌِيائيئي، ڪارج آوي راس

ارت :- هي جيو! تون هڪڙي ٻريو تي ئي آڌار رک ۽ ٻين
جي آس لاهي ڇڏ. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته
توکي نام ڌيائڻ گهرجي ته تنهنجا (سڀ) ڪم راس ٿين.
[جيئڙي = اي جيو، ٻڏاني = ڌاريون، پرايون.]

پؤڙي (٣٥)

(سنت سچا واپاري.)

ڌڌا ڌاوت تئُه مِٽي، سنت سنگِ هوءِ ٻاسُ
ارت :- ڌڌي اکر ڌاران گورو جن فرمائين ٿا ته تنهنجي

ارٿ :- پرميشور جي داسن هڪڙيئي (پرماتما) ڏانهن نهاريو آهي، جو سڀ ڪجهہ ڏيڻ وارو آهي. هو ساس ساس پرميشور کي سمريندا رهن ٿا؛ سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ هننکي (پرماتما جي) درسن جوئي آڌار آهي.

پؤڙي (٣٤)

(پريوءَ جا ڀنڊار اَکٽ آهن.)

نوٽ :- هيءَ پؤڙي سکہ ماني کائڻ مهل پڙهندا آهن.

دَداتا ايڪُ هيءِ سَڀ کَهُ ديوَن هار

ارٿ :- ددي اکر دئاران گورو صاحب اپديش ٿا ڪن تہ داتار هڪڙوئي (پريو) آهي، جو سڀني کي ڏيڻ وارو آهي.

ديندي توٽِ نہ آوئي، اَگنت ڀري ڀنڊار

ارٿ :- (هن جي) ڏيڻ جي انت اچيئي نٿي؛ هن جا بيشمار ڀنڊار آهن. [توٽ = انت، آخر.]

دينَ هار سد جيِوَن هارا

مَنَ مورکہ کہ تاهِ بِسارا

ارٿ :- ڏيڻ وارو پريو سدائين جيئرو (يعني قائم) آهي؛ پوءِ هي مورکہ من! ڇو هنکي وساري ڇڏيو اٿيئي؟

دوسُ نهي ڪاهُوُ کَہ مِيتا

مائِيا موهہ بَنڌُ پرڀ کيتا

ارٿ :- هي متر! ڪنهنجو بہ ڏوہ نہ آهي، جو تہ پريوءَ مايا جا موهہ روپي بندن (ڦاٽ) رچي ڇڏيا آهن.

دَرد نِوارہِ جاکي آپي

نانڪ تيتي گورمکہ ڌراپي

پريتِ ڪرِم سدَ ايڪَ سِڱ ، اِئا ساچا آسنيهه

ارت :- سدائين هڪڙي سان پريت ڪر، اهو ائيئي سچو نينهن . [اسنيهه = نينهن .]

ڪارَن ڪَرَن ڪَراوَنو، سَبَ ہَدَ ايڪَي هاتَ

ارت :- سيني ڪمن جو ڪارڻ (يعني سبب الساز) ۽ ڪرائيندڙ (پربهو) آهي ؛ سب الڪلون اُن هڪڙي جي هٿ آهن . [بِدَ = نمونا، الڪلون .]

جتَ جتَ لاوَهُ تِتَ تِتَ لڳهہ ، نانڪ جَنتَ آنات.

ارت :- (هي پربهو!) جتي جتي جيون کي لڳائين ٿو، تتي هو لڳن ٿا؛ سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته جيو بي وسيلا آهن . [انات = بي وسيلا .]

ਸਲੋਕੁ

ਦਾਸਹਿ ਏਕੁ ਨਿਹਾਰਿਆ ਸਭੁ ਕਛੁ ਦੇਵਨਹਾਰ
ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਸਿਮਰਤ ਰਹਹਿ ਨਾਨਕ ਦਰਸ ਅਧਾਰ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਦਦਾ ਦਾਤਾ ਏਕੁ ਹੈ ਸਭ ਕਉ ਦੇਵਨਹਾਰ ॥ ਦੇਂਦੇ ਤੋਟਿ ਨ ਆਵਈ ਅਗਨਤ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰ ॥ ਦੈਨਹਾਰੁ ਸਦ ਜੀਵਨਹਾਰਾ ॥ ਮਨ ਮੂਰਖ ਕਿਉ ਤਾਹਿ ਬਿਸਾਰਾ ॥ ਦੋਸੁ ਨਹੀ ਕਾਹੂ ਕਉ ਮੀਤਾ ॥ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਬੰਧੁ ਪ੍ਰਭਿ ਕੀਤਾ ॥ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਹਿ ਜਾਕੇ ਆਪੇ ॥ ਨਾਨਕ ਤੇ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਧ੍ਰਾਪੇ ॥ ੩੪ ॥

سلوڪ (۱)

(ڀڳتن کي پربهوءَ جوئي آسرو .)

داسهہ ايڪَ نِهارِئا سَبَ ڪَڇهہ ديوَنَ هارَ
ساسِ ساسِ سِمرتَ رَهہ ، نانڪ دَرَسَ آدارَ .

گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ منمکہ (مايا) کني کري کري مري ويا پرمايا اُنهن سان نہ هلي. [گهالتي = محنت کري؛ سنڇہ سنڇہ = کني کري کري.]

پؤڙي (٣٣)

(مايا کنهن سان سنگ نٿي هلي.)

تُتا تُر کوئُو نهي، ڪاءِ پسارہ پاو

ارث :- تتي اکردائران گورو صاحب اُپديش ٿا کن تہ کوبہ (هن سنسارہ) تر نہ آهي؛ ٻوءِ جو پنهنجا پير تو ڊگهيرين؟ مطلب تہ جنهن صورت ۾ تون سنسارہ تورن ڏينهن لاءِ مهمان آهين، تنهن صورت ۾ چالاءِ تون سيڪاجهہ هٿ ڪرڻ جي ڪوشش پيو ڪرين؟ [پسارہ = ڊگهيرين؛ پاو = پير.]

آنڪ ٻنڇہ ٻلڇل ڪرہ، مائيا ايڪ اُپاو

ارث :- (رگو) هڪڙي مايا جي اُپاءِ لاءِ گهڻيئي لکيون ۽ ول ڇل تو ڪرين. [ٻنڇہ = لکيون.]

تُتلي سنڇہ سرم ڪرہ، ٿاڪ پڙہ گاوار

ارث :- (مايا جون) تيلهيون کشالا ڪري ڪنيون ڪرين تو، پر هي مورکہ! (اُهي کنيون ڪري ڪري) ٿڪاجي (ڪري) بوندين. [تتلي = تيلهيون؛ سرم = کشالا؛ گاوار = مورکہ.]

من ڪيءَ ڪام نہ آوئي، آنتي اؤسر بار

ارث :- انت ڪال وقت (مايا) من جي ڪم نہ ايندءِ يعني من مان ڪو آتم سکہ پراپت نہ ٿيندءِ. [اؤسر = سمو، ڪال؛ بار = وقت.]

ٿِت پاوہ گوبند ڀجہ، سنتہ ڪي سکہ ليهہ

ارث :- جي تو پائڻو اٿيئي تہ پرماتما جو ڀڄن ڪر؛ سنتن جي سکيا وٺ.

= جي پيا ڏين؛ جڻ چور جو ڪاٽ هڻڻ، دشمن جو ڪاهي اچڻ، ناڳ ڏنگڻ، پٽ ڪري پوڻ، ڏرتي ڏٻڻ وغيره.

برت پالي ناڪ همهۡ، آپهِ مائي باپ

ارٿ:- سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته پربوئي اسانجي سنڀال ڪري ٿو، هو پاڻ ئي اسانجو ماءُ پيءُ آهي.
[برتپالي = سنڀال ڪري ٿو؛ همهۡ = اسانجي يا سڀني جي.]

ਸਲੋਕੁ

ਥਾਕੇ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਘਾਲਤੇ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਨ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਲਾਥ
ਸੰਚਿ ਸੰਚਿ ਸਾਕਤ ਮੂਏ ਨਾਨਕ ਮਾਇਆ ਨ ਸਾਥ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਥਥਾ ਥਿਰ ਕੋਊ ਨਹੀ ਕਾਇ ਪਸਾਰਹੁ ਪਾਵ ॥ ਅਨਿਕ ਬੰਚ ਬਲ ਛਲ ਕਰਹੁ ਮਾਇਆ ਏਕ ਉਪਾਵ ॥ ਥੈਲੀ ਸੰਚਹੁ ਸ੍ਰਮੁ ਕਰਹੁ ਥਾਕਿ ਪਰਹੁ ਗਾਵਾਰ ॥ ਮਨਕੈ ਕਾਮਿ ਨ ਆਵਈ ਅੰਤੇ ਅਉਸਰਬਾਰ ॥ ਥਿਤ ਪਾਵਹੁ ਗੋਬਿਦ ਭਜਹੁ ਸੰਤਹ ਕੀ ਸਿਖ ਲੇਹੁ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰਹੁ ਸਦ ਏਕ ਸਿਉ ਇਆ ਸਾਚਾ ਅਸਨੇਹੁ ॥ ਕਾਰਨ ਕਰਨ ਕਰਾਵਨੋ ਸਭ ਬਿਧਿ ਏਕੈ ਹਾਥ ॥ ਜਿਤੁ ਜਿਤੁ ਲਾਵਹੁ ਤਿਤੁ ਤਿਤੁ ਲਗਹਿ ਨਾਨਕ ਜੰਤ ਅਨਾਥ ॥ ੩੩ ॥

سلوڪ (١)

(ترشنا ڏاڍي جي نه آهي .)

ٿاڪي بهه بڌ گهالتي، ترپت نه ترسنا لاٿ
سنچ سنچ ساڪت مؤئي، نانڪ مائيا نه ساٿ.

ارٿ:- (جو) گهڻيئي نمونن سان محنت ڪري ڪري ٿڪجي پيا، تڏهين به ترپت نه ٿيا؛ انهن جي ترشنا نه لٿي. سري

(پريو) نسان پريت ڪري جو گڻن جو خزانو آهي ۽ سرشٽيءِ جو راجا آهي. [نذ = خزانو؛ راءِ = راجا.]

ڦل پاوهه من ٻانڇتي، تپت تهاري جاءِ

ارٿ:- (ائين ڪرڻ ڪري) تون من گهريو ڦل پائيندين ۽ تنهنجو ساڙو ناس ٿي ويندو. [من ٻانڇتي = من گهريو.]

تراس مٽئي جم پنٿ ڪي، جاس بسئي من ناءِ

ارٿ:- جنهنجي من ۾ رام جو نام وسي ٿو، تنهنجو جم مارگ جو ڊپ لهي وڃي ٿو. [تراس = ڊپ؛ جم پنٿ = جم جو رستو؛ جاس = جنهنجي.]

گت پاوهه مت هوءِ پرگاس، محلي پاوهه ٺاءِ

ارٿ:- (اهڙو جيو) مڪتي پائي ٿو، هن جي بدّيءَ ۾ پرڪاش ٿئي ٿو ۽ هو نج سروپ ۾ استتي پائي ٿو. [گت = مڪتي؛ محلي — محل ۾، نج سروپ ۾؛ ٺاءِ = ٽڪاڻو، استتي.]

تاهو سنگ نہ ڌن چلئي، گرهه جوبن نهہ راج

ارٿ:- اُتي (يعني پرلوڪ ۾) توسان نڪي ڌن، نڪي گهر، نڪي جواني ۽ نڪي راڄ سنگ هلندو. [تاهو = اُتي.]

سنتن سنگ سمرت رههُ، اهئي تهارو ڪاڄ

ارٿ:- (تنهنڪري) سنتن جي سنگ ۾ نام جپيندو رهه، اهوئي تنهنجو (مکيہ) ڪم آهي.

تاتا ڪڇو نہ هوئي هئہ، جئہ تاپ نواريءَ آپ

ارٿ:- ساڙو ذرو بہ نہ ٿيندءِ، جي پاڻ (پريو) تنهنجا دک نورت ڪري. [تاتا = تپت، ساڙو؛ تاپ = تپ، دک.]

نوٽ:- تپ يا دک ٽن قسمن جا آهن:- (١) آڌي = من جا (٢) وياڌي = سرير جا (٣) اُپاڌي

ਸਲੋਕੁ

ਤਨੁ ਮਨੁ ਧਨੁ ਅਰਪਉ ਤਿਸੈ ਪ੍ਰਭੂ ਮਿਲਾਵੈ ਮੋਹਿ
ਨਾਨਕ ਭ੍ਰਮ ਭਉ ਕਾਟੀਐ ਚੂਕੈ ਜਮ ਕੀ ਜੋਹ ॥ ੧॥

ਪਉੜੀ

ਤਤਾ ਤਾਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰਿ ਗੁਣ ਨਿਧਿ ਗੋਬਿਦ ਰਾਇ ॥ ਫਲ ਪਾਵਹਿ ਮਨ ਬਾਛਤੇ ਤਪਤਿ ਤੁਹਾਰੀ ਜਾਇ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਮਿਟੈ ਜਮ ਪੰਥ ਕੀ ਜਾਸੁ ਬਸੈ ਮਨਿ ਨਾਉ ॥ ਗਤਿ ਪਾਵਹਿ ਮਤ ਹੋਇ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ਮਹਲੀ ਪਾਵਹਿ ਠਾਉ ॥ ਤਾਹੂ ਸੰਗਿ ਨ ਧਨੁ ਚਲੈ ਗ੍ਰਿਹ ਜੋਬਨ ਨਹ ਰਾਜ ॥ ਸੰਤਸੰਗਿ ਸਿਮਰਤ ਰਹਹੁ ਇਹੈ ਤੁਹਾਰੈ ਕਾਜ ॥ ਤਾਤਾ ਕਛੂ ਨ ਹੋਈਹੈ ਜਉ ਤਾਪ ਨਿਵਾਰੈ ਆਪ ॥ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੈ ਨਾਨਕ ਹਮਹਿ ਆਪਹਿ ਮਾਈ ਬਾਪੁ ॥ ੩੨ ॥

سلوڪ (۱)

(گوروءَ کي پاڻ ارپڻ مان لاڀ.)

تَنُ مَنُ دَنُ اَرپَئُ تِسيَ، پربُهُ مِلاوي موهِ
نانڪ ڀرمُ ڀئُ ڪاٽيئي، چوُڪي جم ڪي جوهَ.

ارٿ:- مان تن من ۽ دن اُنهيءَ کي ارپيان، جو مونکي پربوءَ سان ملائي. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ پوءِ منهنجا ڀرم ۽ ڀو ناس ٿي ويندا ۽ جم جي درشٽي (مون تان) دور ٿي ويندي. (ڀاو- جم مون ڏانهن نهاري بہ ڪين سگهندو.)
[موهَ = مونکي؛ جوهَ = درشٽي.]

پئوڙي (۳۲)

(پرماتما سان پريت ڪرڻ مان لاڀ.)

تتا تاسِئُ پريتِ ڪر، گُڻ نِڌِ گوبندَ راءِ

ارٿ:- تتي آکر ڏاران گورو جي اُپديش ٿا ڪن تہ اُنهي

هؤمَٿ آنَ سِٿ لِرِ مَريٖ، سو سويا دُو هو

ارٿ:- هو اهنڪار ۽ دئيت ياء سان لڙي مري ٿو ۽ (ٻنهي جهانن ۾) سوڀارو ٿئي ٿو، يا اُنهيءَ جي ٻنهي جهانن ۾ سوڀيا ٿئي ٿي. [ان = دئيت ياءِ ۽ سوڀادو = سوڀارو، يا سويا = سوڀيا ۽ دو = ٻئي جهان .]

مٽي مِٽاءِ جيوَت مَريٖ، گوَر پؤُري اُپديشَ

منؤُئا جيتيٖ هر مِلِيٖ، تَبَ سؤُرتڻَ ويس

ارٿ:- جيڪو خودي مٽائي گورو جي اُپديش دئاران جيئريئي مئل رهي ٿو ۽ من کي جيتي پرماتما سان ملي ٿو، تنهنکي ئي سچو بهادرئي جو ويس آهي. [مٽي = خودي ۽ سورتڻ = بهادري .]

ٽاڪو جاڻيٖ آپڻو، ايڪَ ٽيڪَ آڌارَ

رئڻِ دِنَسُ سِمرِت رهيٖ، سو پرڀ پُرکُ آپارِ

ارٿ:- (جيڪو) ڪنهنکي ۾ پنهنجو نٿو جاڻي ۽ جنهنکي هڪڙي پرڀو جوئي آڌار آهي سو آپار ۽ سرووياپڪ پرڀو کي رات ڏينهن سمريندو رهي ٿو. [ٽاڪو = ناڪو = ڪنهنکي نہ ۽ پرکُ = سرووياپڪ .]

رينُ سگلَ اِئا مَنُ ڪَريٖ، ايٿؤ ڪرمَ ڪماءِ

ارٿ:- هو اهڙا ڪرم ڪري ٿو جو من پنهنجي من کي سڀني جي خاڪ ڪري ٿو. [رينُ = خاڪ ۽ ايٿو = اهڙا .]

حڪميٖ بؤُجهيٖ سدا سُکُ، نانڪ لِکِئا پاءِ

ارٿ:- هو پرماتما جو حڪم سمجهي ٿو جنهن ۾ سدائين سک آهي ۽ سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ (جنهنجي پراربد ۾) لکيل آهي سوئي (اُهو سک) پائي ٿو.

ਪਉੜੀ

ਣਾਣਾ ਰਣਤੇ ਸੀਝੀਐ ਆਤਮ ਜੀਤੈ ਕੋਇ ॥ ਹਉਮੈ ਅਨ ਸਿਉ ਲਰਿ ਮਰੈ ਸੋ ਸੋਭਾਦੂ ਹੋਇ ॥ ਮਣੀ ਮਿਟਾਇ ਜੀਵਤ ਮਰੈ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਉਪਦੇਸ ॥ ਮਨੂਆ ਜੀਤੈ ਹਰਿ ਮਿਲੈ ਤਿਹ ਸੂਰਤਣ ਵੇਸ ॥ ਣਾ ਕੋ ਜਾਣੈ ਆਪਣੋ ਏਕਹਿ ਟੇਕ ਅਧਾਰ ॥ ਰੈਣਿ ਦਿਨਸੁ ਸਿਮਰਤ ਰਹੈ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਪੁਰਖੁ ਅਪਾਰ ॥ ਰੇਣ ਸਗਲ ਇਆ ਮਨੁ ਕਰੈ ਏਊ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ॥ ਹੁਕਮੈ ਬੂਝੈ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਨਾਨਕ ਲਿਖਿਆ ਪਾਇ ॥੩੧॥

سلوڪ

(جمراج جي آگيا پنهنجن دوتن کي.)

جهه ساڌوُ گوبندَ ڀڄنُ ڪيرتن نانڪ نيت

ڻا هئُه ڻا توُن ڻهه ڇُٽهِه، نِڪٽ نه جائيئهُه دُوت .

ارت:- سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائن ٿا ته (جم راجا پنهنجي دوتن کي چوي ٿو ته) جتي ساڌو جن ۽ پرماتما جو ڀڄن ۽ ڪيرتن هميشه هجي، اتي هي دوتو! اوهين ويجهو نه وڃو؛ اتان نه ڪي مان ۽ نه ڪي توهين ڇٽي سگهندا. [ڻا = نا = نه.]

پؤڙي (٣١)

(من کي جيتڻ سچي بهادري.)

ڻاڻا رڻ تي سيجهيئي، آتم جيتي ڪوء

ارت:- ڻاڻي اکر دئاران گورو جن اپديش ٿا ڪن ته (سنسار روپي) جنگ جي ميدان مان اهوئي پرش ڪمي هلي ٿو، جو پنهنجي من کي جيتي ٿو. ٻاو- ڪو ورلي ڪام آدڪ وڪارن کي جيتي ٿو ۽ من کي ماري ٿو. [سيجهيئي = کٽي ٿو؛ رڻ = جنگ جو ميدان.]

ارٿ:- ڏڏي اکر د ئارا گورو جن اپديش ٿا ڪن تہ (هي جيو!) پرميشور کي (ٻاهر) ڳولڻ لاءِ ڇو ٿو ڦرين؟ من ۾ ئي ڳوليندس. پريو تو سان گڏ وسي ٿو، پوءِ ڇو بن پيو ڦرين؟

ڏيري ڏ اهر ساڌ سنگ، اهنڍ ڀڏ ڀڪرال

سکہ پاوھ سهجي ٻسھ، درسن ديکہ نهال

ارٿ:- ساڌن جي سنگت ۾ ملي خوفناڪ اهر ڀڏيئي جسي بيانڪ ڏکي ڊاهي ڇڏ. (ائين ڪرڻ ڪري) تون سکہ پائيندين ۽ پرماتما ۾ تنهنجو واسو ٿيندو ۽ هن جو درشن پائي نهال ٿيندين.
[ڏيري = ڏکي؛ ڀڪرال = خوفناڪ؛ سهج = پرماتما.]

ڏيري جامئي جم مرئي، گرڀ جون ڏکہ پاءِ

موھ مگن لپٽت رهئي، هؤ هؤ آوئي جاءِ

ارٿ:- جنهن جيو ۾ اها اهنڪار روپي ڏيري آهي، سو جمي ۽ مري ٿو ۽ گرڀ جون جا ڏکہ پائي ٿو. هو مگهن ٿي موھ ۾ لپيٽجي رهي ٿو ۽ "مان مان" جي ڪري (جنم مرڻ ۾) اچي وڃي ٿو. [جامئي = جنهن ۾.]

ڍهت ڍهت آب ڍهہ پري، ساڌ جنان سرڻاءِ

ڏکہ ڪٽي ڦاهي ڪاٽتا، نانڪ ليئي سماءِ.

ارٿ:- سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ مان ڍهي ڍهي (يعني نرايمان ٿي) هاڻي سنتن جي سرڻ آيو آهيان. (سنتن) منهنجي ڏکہ جون ڦاهيون ڪٽي ڇڏيون آهن ۽ مونکي (ناهہ سروپ ۾) ملائي ڇڏيو اٿن. [ڍهت ڍهت = ڍهي ڍهي، ڪري ڪري يعني نرايمان ٿي.]

ਸਲੋਕੁ

ਜਹ ਸਾਧੂ ਗੋਬਿਦ ਭਜਨੁ ਕੀਰਤਨੁ ਨਾਨਕ ਨੀਤ

ਣਾ ਹਉ ਣਾ ਤੂੰ ਣਹ ਛੁਟਹਿ ਨਿਕਟਿ ਨ ਜਾਈਅਹੁ ਦੂਤ ॥ ੧ ॥

ਸਲੋਕੁ

ਵਾਹਨ ਲਾਗੈ ਧਰਮਰਾਇ ਕਿਨਹਿ ਨ ਘਾਲਿਓ ਬੰਧ
ਨਾਨਕ ਉਬਰੇ ਜਪਿ ਹਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਸਨਬੰਧ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਵਵਾ ਵੂਢਤ ਕਹ ਫਿਰਹੁ ਢੂਢਨੁ ਇਆ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਸੰਗਿ ਤੁਹਾਰੈ ਪ੍ਰਭੁ ਬਸੈ ਬਨੁ ਬਨੁ ਕਹਾ ਫਿਰਾਹਿ ॥ ਢੇਰੀ ਢਾਹਹੁ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਅਹੰਬੁਧਿ ਬਿਕਰਾਲ ॥ ਸੁਖੁ ਪਾਵਹੁ ਸਹਜੇ ਬਸਹੁ ਦਰਸਨੁ ਦੇਖਿ ਨਿਹਾਲ ॥ ਢੇਰੀ ਜਾਮੈ ਜਮਿ ਮਰੈ ਗਰਭ ਜੋਨਿ ਦੁਖ ਪਾਇ ॥ ਮੋਹ ਮਗਨ ਲਪਟਤ ਰਹੈ ਹਉ ਹਉ ਆਵੈ ਜਾਇ ॥ ਢਹਤ ਢਹਤ ਅਬ ਢਹਿ ਪਰੇ ਸਾਧ ਜਨਾ ਸਰਨਾਇ ॥ ਦੁਖਕੇ ਫਾਹੇ ਕਾਟਿਆ ਨਾਨਕ ਲੀਏ ਸਮਾਇ ॥ ੩੦ ॥

سلوڪ

(ساڌ سنگت ئي جم کان ڇڏائيندڙ.)

ڊاهن لاڳي ڌرمراءِ، ڪنهِ نہ گهاليو ٻنڌ
نانڪ اُبري جپ هري، ساڌ سنگ سنبنڌ.

ارٿ:- (جڏهن جيو کي) ڌرمراءِ ڊاهڻ لڳي ٿو، تڏهن ڪو بہ (جيو جو مٽ مائٽ) اُنکي روڪ وجهي نٿو سگهي. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ جيڪو هريءَ کي جپي ٿو ۽ ساڌ سنگت سان ميلاپ ڪري ٿو، سوئي تري ٿو. [ڊاهن = ڊاهڻ، ناس ڪرڻ؛ گهاليو = وجهي ٿو؛ ٻنڌ = روڪ؛ سنبنڌ = ميلاپ.]

پؤڙي (۳۰)

(پنهنجي هردي ۾ پرميشور کي ڳول.)

ڍڍا ڍوليت ڪهہ ڦرهہ، ڍوليدن اِئا من ماهِ
سنگِ تهارءِ پربُ بسيءِ، بن بن ڪها ڦراهِ.

پؤڙي (۲۹)

(پريو گوروءَ جي شبد دئاران ملي ٿو.)

ڏڏا ڏيرا اِهُ نهي، جهُ ڏيرا تهُ جانُ

اُئا ڏيرا ڪا سنجهو، گور ڪي شبدِ پڇانُ.

ارٿ:- ڏڏي اکر دئاران گورو صاحب اپديش ڪن ٿا ته (هي جيو!) هي (سنسار) تنهنجي رهڻ جو مڪان ڪونهي؛ جيڪو تنهنجو (سچو ٻچو) مڪان آهي يعني پرماتما، انهيءَ کي جاڻ. اُنهيءَ مڪان (کي ڀاڄڻ) لاءِ گوروءَ جي شبد کي ئي اُپاءُ سمجهه. [ڏيرا — رهڻ جو مڪان؛ سنجهو = اُپاءُ.]

اِئا ڏيرا ڪَتهُ سِرمُ ڪرِ گهالِيءِ

جا ڪا تسوُ نهي سنگ چالِيءِ

ارٿ:- (هي جيو) هن مڪان لاءِ (يعني سنساري پدارٿن لاءِ) ڪوششون ڪري محنت ڪري ٿو، جن پدارٿن مان رتيءَ ماتر به ساڻ نٿا هلندس. [سرمُ = ڪوشش؛ گهالِيءِ = محنت ڪري ٿو؛ تسوُ = ذرو، رتيءَ ماتر.]

اُئا ڏيرا ڪي سوِ مِت جانيءِ

جا ڪَتهُ دِرشٽ پوُرن ڀگوانيءِ

ارٿ:- هن ڏيري (يعني پرماتما جي مڪان) جي مرجادا اُهوئي ڄاڻي ٿو، جنهن تي پورن ڀڳوان جي (ڪرپا) درشٽي آهي. [مت = مرجادا، پورو طريقو.]

ڏيرا نِهچلُ سچهُ، سادَ سنگ پائيا

نانڪ تي جن نهڊ ڏولائيا.

ارٿ:- (جيڪي) قائم ۽ سچو ڏيرو ساڌ سنگت دئاران پائين ٿا سي، سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا، ڏلائمان نٿا ٿين يعني اُنهن جو من نام جپڻ تي نٿو لڏي. [نهچلُ = قائم؛ ڏولائيا = ڏکن، ڏلائمان ٿين.]

دائڪ ٿئي ٿو. [ناند — ٿڌ، سٿلنا ؛ تنا = انهن جي ؛ جيئڻ = آنا ؛ رسٿا — رس دائڪ .]

ٺاڪُرَ آپني جو جَنُ پائيا
نانڪ اُنا ڪا مَنُ سيتلائِيا .

ارٿ :- جيڪو پرش پنهنجي مالڪ کي وڻي ٿو، انهي جو من، سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا، سٿل ٿئي ٿو.
[ٺاڪر = مالڪ ؛ پائيا = وڻي ٿو.]

ਸਲੋਕੁ

ਤੈਂਡਉਤਿ ਬੰਦਨ ਅਨਿਕ ਬਾਰ ਸਰਬ ਕਲਾ ਸਮਰਥ
ਡੋਲਨ ਤੇ ਰਾਖਹੁ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਕਰਿ ਹਥ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਫੜਾ ਡੇਰਾ ਇਹੁ ਨਹੀ ਜਹ ਡੇਰਾ ਤਹ ਜਾਨੁ ॥ ਉਆ ਡੇਰਾ ਕਾ ਸੰਜਮੋ ਗੁਰਕੈ ਸਬਦਿ ਪਛਾਨੁ ॥ ਇਆ ਡੇਰਾ ਕਉ ਸ੍ਰਮ ਕਰਿ ਘਾਲੈ ॥ ਜਾਕਾ ਤਸੂ ਨਹੀ ਸੰਗਿ ਚਾਲੈ ॥ ਉਆ ਡੇਰਾ ਕੀ ਸੋ ਮਿਤਿ ਜਾਨੈ ॥ ਜਾਕਉ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪੂਰਨ ਭਗਵਾਨੈ ॥ ਡੇਰਾ ਨਿਹਚਲੁ ਸਚੁ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਪਾਇਆ ॥ ਨਾਨਕ ਤੇ ਜਨ ਨਹ ਡੋਲਾਇਆ ॥ ੨੯ ॥

سلوڪ

(پرماتما اڳيان وينتي .)

ڊنڊؤت بندنا انڪ بار، سرب ڪلا سمرٿ
ڈولن تي راکهُ پرڀؤ، نانڪ ديڪر هٿ .

ارٿ :- (هي پربوا) ڪئين ڀيرا منهنجي ڈنڊوت ؛ نمسڪار تو کي آهي ؛ تون سڀني شڪتين ۾ (ڀرپور آهين) ؛ سمرٿ آهين . سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تــه هي پربو! پنهنجا هٿ ڈيئي مونکي (آواگون جي) ٿڙڪڻ کان بچائي . [بندنا = نمسڪار ؛ بار = ڀيرا ؛ ڈولن = ٿڙڪڻ .]

ਬਾਰਿ ਬਾਰਿ ਜਾਉ ਸੰਤ ਸਦਕੇ ॥ ਨਾਨਕ ਪਾਪ ਬਿਨਾਸੇ ਕਦਿਕੇ ॥ ੨੭ ॥ ਟਲਹਿ ਜਾਮ ਕੇ ਦੂਤ ਤਿਹ ਜੁ ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ ਸਮਾਹਿ ॥

سلوڪ (١)

(ساڌن جي شيوا جو لاڀ.)

ڏتي ٻنڌن جنم مرن، ساڌ سيو سکُ پاءِ
نانڪ منهُ نہ ٻيسريءِ، گڻ نڌ گوبند راءِ.

ارٿ:- جنم مرڻ جا ٻنڌن (انهيءَ جا) ٽٽن ٿا، جيڪي ساڌن جي شيوا ڪمائي سکہ پائين ٿا. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ گڻن جو ڀنڊار پرماتما شل اسانجي من مان نہ وسري. [گوبند راءِ = گوبند راجا يعني پرماتما؛ نڌ = خزانو، ڀنڊار.]

پئؤڙي (٢٧)

(سنتن جو سنگہ ڪئين پاپ مٽائيندڙ.)

ٺهل ڪريءِ تنہ ايڪ ڪي، جاتي ٻرٿا نہ ڪوءِ

ارٿ:- ٺهل ڪرين تہ (پرماتما) جي ڪر، جنهن ڪان ڪوبہ خالي نٿو موٽي. مطلب تہ جنهن پرماتما جي شيوا ڪرڻ سان سڀ ڪجهہ حاصل ٿئي ٿو، تنهنجي ئي شيوا ڪر. [ٻرٿا = وئرٿ، خالي.]

منِ تنِ مکہ هيئڙي ٻسيءِ، جو چاهہ سو هوءِ

ارٿ:- (جيڪڏهين تنهنجي) من، تن، مکہ ۽ هردي ۾ پريو وسي، تہ پوءِ جيڪي چاهين، سو ٿي پوي.

ٺهل مهل تا ڪنہ مليءِ، جاڪنہ ساڌ ڪرپال

ارٿ:- ٺهل ۽ سروپ جي پراپتي انهيءَ کي نصيب ٿئي ٿي، جنهن تي ساڌو ديال ٿين ٿا. [مهل = سروپ جي پراپتي.]

ساڌو سنگت تنہ ٻسيءِ، جنہ آپن هوءِ دئيال

ارٿ:- ساڌن جي سنگت ۾ تڏهين وڃي رهجي ٿو، جڏهين (پريو) پاڻ ديال ٿئي ٿو.

ارت :- جت ٻ ىن طرح نسجي كري سمجهوتر مايا جو
پيار كوڙو آهي (ٻاو- بي ىقا آهي.) [صحمحر = درست،
لكي نسجي كري ؛ رنگر = ٻرير، پيار.]

جاڻت سوئي سنت سُئ، ٻرمر تي كيچت پِن

ارت :- (متس گالهر) أهي جاڻن ٿا جيكي سنت آهن ؛
جن پالكي ٻرم كان نارو كمو آهي. [كيچت — كمو آهي.
بن = نارو.]

آنڌ كؤپ تي تهِ كڍهُ، جهِ هوؤهُ سه ٻُرسن

ارت :- هي ٻرڀو! (هن سنسار روپي) انڌى كوهر مان أنهي
كي كڍ ىن تو، جنهن تي تون جهڙي طرح ٻرس ٿين تو.

جاكي هاتِ سمرتِ تي كارن كرنئ جوگر

نانك تهِ اُستتِ كرِن، جادؤ كبهُو سنجوگر.

ارت :- سري گورو نانك صاحب هن فرمائس ٿا تہ جنهن
جي هٿ ۾ (سڀ كجهه آهي،) جو سمرٿ آهي، جو (سڀ
جو) كندڙ آهي، جو (سڀكجهه) كرڻ جو لائق آهي ؛ جو
(جيو جو ٻاڻ سان) ملاپ كريتو تهون جي اُستت كريسو.
[جادو = جڏهن، جو.]

ਸਲੋਕੁ

ਟੂਟੇ ਬੰਧਨ ਜਨਮ ਮਰਨ ਸਾਧ ਸੇਵ ਸੁਖੁ ਪਾਇ
ਨਾਨਕ ਮਨਹੁ ਨ ਬੀਸਰੈ ਗੁਣ ਨਿਧਿ ਗੋਬਿਦ ਰਾਇ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਟਹਲ ਕਰਹੁ ਤਉ ਏਕ ਕੀ ਜਾਤੇ ਬ੍ਰਿਥਾ ਨ ਕੋਇ ॥ ਮਨਿ ਤਨਿ ਮੁਖਿ ਹੀਐ ਬਸੈ ਜੋ ਚਾਹਹੁ ਸੋ ਹੋਇ ॥ ਟਹਲ ਮਹਲ ਤਾਕਉ ਮਿਲੈ ਜਾਕਉ ਸਾਧ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਸਾਧੂ ਸੰਗਤਿ ਤਉ ਬਸੈ ਜਉ ਆਪਨ ਹੋਹਿ ਦਇਆਲ ॥ ਟੋਹੇ ਟਾਹੇ ਬਹੁ ਭਵਨ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਸੁਖੁ ਨਾਹਿ ॥

ਪਉੜੀ

ਝਝਾ ਝੂਰਨ ਮਿਟੈ ਤੁਮਾਰੋ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਿਉ ਕਰਿ ਬਿਉਹਾਰੋ ॥
ਝੂਰਤ ਝੂਰਤ ਸਾਕਤ ਮੂਆ ॥ ਜਾਕੈ ਰਿਦੈ ਹੋਤ ਭਾਉ ਬੀਆ ॥ ਝਰਹਿ
ਕਸੰਮਲ ਪਾਪ ਤੇਰੇ ਮਨੂਆ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਥਾ ਸੰਤ ਸੰਗਿ ਸੁਨੂਆ ॥
ਝਰਹਿ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਦ੍ਰੁਸਟਾਈ ॥ ਨਾਨਕ ਜਾਕਉ ਕ੍ਰਿਪਾ ਗੁਸਾਈ ॥੨੫॥

سلوڪ (١)

(نام جپڻ سان سڀ ڏک دور.)

جھالانگھي اُٺِ نامُ جپُ، نِسِ ٻاسُر آراڌِ
ڪارڻا تجھي نہ ٻِياپئي، نانڪ مِٽئي اُپاڌِ.

ارٿ :- صبوح جو سوير اُٿي نام جپ ؛ رات ڏينهن پرميسور کي آراڌ. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ (ائين ڪرڻ ڪري) توکي ڪا بہ چنتا نہ ٿيندي ؛ تنهنجون تڪليفون ميٽجي وينديون. [جھالانگھي — صبوح جو سوير ؛ نس = رات ؛ ٻاسر — ڏينهن ؛ ڪارڻا = چنتا ؛ اُپاڌ = تڪليفون.]

پؤڙي (٢٥)

(سنتن جو سنگ من مان ميل دور ڪندو.)

جھجھا جھوُرانِ مِٽئي تمارو
رامُ نامَ سِئُ ڪر ٻِئُهارو

ارٿ :- جھجھي اکر دئاران صاحب اپديش ٿا ڪن تہ تنهنجي پيڙا ميٽجي ويندي، جيڪڏهين تون نام سان وهنوار ڪندين. [جھورن = جھوڙي، پيڙا ؛ ٻئُهارو = وهنوار.]

جھوُرَت جھوُرَت ساڪَت موُئا
جاڪئي رِدئي هوت ڀاءُ ٻِيئا

ارٿ :- جھوڙي جھوڙي منمک مري ٿو، جنهن جي رِدي ۾

جي نہ ڪندو آهي، جو جوڙ ڏپ ڏيندو اٿس تہ ڏيئان جو پاڻي بيٺو آهي تنهن ۾ ڪري مري نہ وڃان. اڃا ائين لڳڪيو پيو هوندو آهي، تہ شڪاري اچي پڪڙيندا اٿس. ساڳيءَ طرح منمک، جو مايا کي چڙيئي نٿو؛ اُلٽي تنهن ۾ مگن آهي، تنهنکي ڪال اچي کڻي ويندو.

جَنَ جانئِي هؤن يگتَ گياني
آگيِ تاڪُرِ تِلَ نهي مانی

ارٿ:- جڏهن هيءُ جيو ڄاڻي ٿو تہ مان ڀڳت ۽ گياني آهيان، تڏهن هنکي پرلوڪ ۾ پرماتما وٽ تہ ذرو مان بہ نہ ملندو.
[آگيِ = اڳتي، پرلوڪ ؛ مانی — مڃيو ويندو.]

جَنُ جانئِي سَنِ ڪَتَني ڪَرتا
بِئاپاري بَسُدا جِنَ فِرَتا

ارٿ:- جڏهين هي جيو سمجهي ٿو تہ مان ڪٿا ڪندڙ آهيان، تڏهن هو واپاريءَ وانگر (ڏن هٿ ڪرڻ لاءِ) ڀرتيءَ تي ڀمو ٿري. مطلب، تہ سڀکو ڀڄو ڏن، جو هرتيءَ جسي نام ۾ آهي سو هنکي ميسر نٿو ٿئي. [ڪتني = ڪٿا ؛ بِئا پاري = واپاري ؛ بسدا = ڀرتوي.]

ساڌ سنگِ جَهُ هومَينِ ماري
نانڪ تاڪَئُ مِلِيءَ مراري.

ارٿ:- جنکو ساڌن جي سنگ هوميءَ کي ماري ڪڍي ٿو انهي کي، سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا، پرماتما ملي ٿو. [مراری = مرڏئت جو دشمن يعني وشنو ڀڳوان.]

ਸਲੋਕੁ

ਝਾਲਾਘੇ ਉਠਿ ਨਾਮੁ ਜਪਿ ਨਿਸਿ ਬਾਸੁਰ ਆਰਾਧਿ
ਕਾਰ੍ਹਾ ਤੁਝੈ ਨ ਬਿਆਪਈ ਨਾਨਕ ਮਿਟੈ ਉਪਾਧਿ ॥ ੧ ॥

سلوڪ (١)

(پاپين جو بہ نام سان چوٽڪارو.)

زور ظُلم ڦولہ گھنو، ڪاچي ديہ بِڪار
هنہ بِدِ بندن پري، نانڪ نام چتار.

ارٿ:- (جيو) زبردستي ۽ ظلم ڪري گهڻو ڦوڪجن ٿا (يعني اهنڪار ۾ پرجن ٿا)، (تنهنڪري) هنن جي ناسونت ديہ وڪارن سان ڀريل آهي. هو اهنڪار جي بُديءَ سبب بندن ۾ پيا آهن؛ سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ نام ئي هنن جو ڇڏائيندڙ ٿيندو. [ڦولہ = ڦوڪجن ٿا؛ ڪاچي = ڪچي، ناسونت؛ چتار = چتائيندڙ.]

پؤڙي (٢٤)

(هؤمي تياگ ڪر.)

ججا جاني هؤ ڪڇہ هوئا
باڌئو جِہ نلني ڀرم سوئا

ارٿ:- ججي اکر ڏاران گورو جن اپديش ٿا ڪن تہ (جڏهين هي جيو) سمجهي ٿو تہ مان ڪجهہ ٿيو آهيان، تڏهين هو (مايا ۾) ائين ڦاسي ٿو، جهڙيطرح طوطو ڀرم جي ڪوڙڪي کي جهليندو آهي. [باڌئو = ٻڌجي ٿو، ڦاسي ٿو؛ نلني = ڪوڙڪو؛ سوئا = طوطو.]

نوٽ:- نلني هڪ ڍڳيي ڪاٺي نليءَ وانگر ٿيندي آهي جا طوطي کي ڦاسائڻ لاءِ ڪنهن تلاءَ يا نديءَ جي مٿان سڌي رکندا آهن. اُن ڪاٺيءَ ۾ اڌري اٽڪل رکيل هوندي آهي جو اجا طوطو ان تي اچي ويهي تہ اُنهيءَ ڪاٺيءَ جو مٿيون پاسو ڦري هيٺ ٿي پوندو آهي جنهنڪري طوطو هن ۾ لٽڪي پوندو آهي؛ هنکي ڇڏڻ

ارت :- تنهنجي داس جي داس جو ﮧ پاڻي پريندڙ آهيان .
[پاني هاري = پاڻي ڀريندڙ.]

چچا چاڙ هوت تيري سنتا

ارت :- جيجي اکر دئاران گورو جن وينتي ڪري چون ٿا ته جي پريو! مان تنهنجي سنتن جي ڏوڙ آهيان . [چار = ڏوڙ.]

آپني ڪرپا ڪرهُ ڀگونتا

ارت :- جي ڀگونت ! پنهنجي ڪرپا مون تي ڪر.

چاڙ سياڻپ ڀهُ چترائي

سنتن ڪي مَن ٽيڪ ٽڪائي

ارت :- گهڻيون سياڻپون ۽ چتراپون ڇڏي ، من ﮧ سنتن تي آڌار رکو.

چاڙ ڪي پتري پرم گت پائي

نانڪ جا ڪئُ سنت سهائي

ارت :- سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته جنهن سان سنت سهائڪ ٿئي ٿو، اها مٽيءَ جي پتلي ڀرم گتي پراپت ڪري ٿي . [پتري = پتلي ، جيو.]

ਸਲੋਕੁ

ਜੋਰ ਜੁਲਮ ਫੂਲਹਿ ਘਨੋ ਕਾਚੀ ਦੇਹ ਬਿਕਾਰ
ਅਹੰਬੁਧਿ ਬੰਧਨ ਪਰੇ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਛੁਟਾਰ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਜਜਾ ਜਾਨੈ ਹਉ ਕਛੁ ਹੂਆ ॥ ਬਾਧਿਓ ਜਿਉ ਨਲਿਨੀ ਭ੍ਰਮ ਸੂਆ ॥
ਜਉ ਜਾਨੈ ਹਉ ਭਗਤੁ ਗਿਆਨੀ ॥ ਆਗੈ ਠਾਕੁਰਿ ਤਿਲੁ ਨਹੀ ਮਾਨੀ ॥
ਜਉ ਜਾਨੈ ਮੈ ਕਥਨੀ ਕਰਤਾ ॥ ਬਿਆਪਾਰੀ ਬਸੁਧਾ ਜਿਉ ਫਿਰਤਾ ॥
ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਜਿਹ ਹਉਮੈ ਮਾਰੀ ॥ ਨਾਨਕ ਤਾਕਉ ਮਿਲੇ ਮੁਰਾਰੀ ॥੨੪ ॥

ਸਲੋਕੁ

ਛਾਤੀ ਸੀਤਲ ਮਨੁ ਸੁਖੀ ਛੰਤ ਗੋਬਿਦ ਗੁਨ ਗਾਇ
ਐਸੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਪ੍ਰਭ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਦਸਾਇ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਛਛਾ ਛੋਹਰੇ ਦਾਸ ਤੁਮਾਰੇ ॥ ਦਾਸ ਦਾਸਨ ਕੇ ਪਾਨੀ ਹਾਰੇ ॥ ਛਛਾ ਛਾਰੁ ਹੋਤ ਤੇਰੇ ਸੰਤਾ ॥ ਅਪਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਭਗਵੰਤਾ ॥ ਛਾਡਿ ਸਿਆਨਪ ਬਹੁ ਚਤੁਰਾਈ ॥ ਸੰਤਨ ਕੀ ਮਨ ਟੇਕ ਟਿਕਾਈ ॥ ਛਾਰੁ ਕੀ ਪੁਤਰੀ ਪਰਮ ਗਤਿ ਪਾਈ ॥ ਨਾਨਕ ਜਾਕਉ ਸੰਤ ਸਹਾਈ ॥ ੨੩ ॥

سلوڪ (١)

(پرماتما جي گن ڳائڻ ڪري جيو سکي آهي.)

ڇاتي سيتلَ مَنُ سُکي، ڇنتَ گوبندَ گُنَ گاءِ
ائسي ڪرپا ڪَرَهُ پربُ، نانڪ داس دَساءِ.

ارٿ:- گوبند جي گيتن ۽ گڻن ڳائڻ ڪري ڇاتي سيتل ٿئي ٿي ۽ من سکي ٿئي ٿو. سري گورو نانڪ صاحب جن وينتي ڪري چون ٿا ته هي پربو! اهڙي ڪرپا ڪر، جو مان تنهنجي داسن جو داس ٿي پوان. [ڇنت = ڇند، گيت ؛ داس دساءِ = داسن جو داس.]

پؤڙي (٢٣)

(سنتن جي سرن پوڻ سان پرم گتي حاصل.)

ڇَڇا ڇوهري داسَ تُماري

ارٿ:- ڇڇي اکر دئاران صاحب وينتي ڪري چون ٿا ته (هي پرماتما!) مان ڇورو تنهنجو داس آهيان. [ڇوهري = ڇورو، ڇوڪرو.]

داسَ داسَنَ ڪي پاني هاري

پؤڙي (۲۲)

(گوروءَ جي سرن ۾ جيو جو بچاءُ.)

ڇڇا چرن ڪمل ڪوُر لاڪا
ڏن ڏن اُنا ڍن سنجوگر سيا گا

ارٿ:- جڏهن اڪر ڏاران صاحب اُپديش ڏا ڪيس ٿر (جنهن ڏينهن جيو) گوروءَ جي ڪنول روپي چرنن سان لڳو، اُهو ڏينهن ڏنيواد جو لائق آهي (جو ته) جيو جو سياڳو ميلاپ (پرماتما سان ٿيو.)

چارِ ڪنٽ دهِ دِس ڀرم آئيو
پُهي ڪرپا تب درسن پائيو

ارٿ:- مان چارئي ڪندون ڏهہ ئي ڏسائون ڀڪي (سگوروءَ ون) آيو آهيان. جڏهن مون تي (پرمستور جي) ڪرپا ٿي، تڏهن (سگوروءَ جو) درس پاتم. [ڀرم = ڀڪي.]

چار بچار بنسئو سب دوُئا
ساڌ سنگ مَن نرمل ہوُئا

ارٿ:- سندر ويچار ڪري منهنجي سموري ہائي ناس ٿي وئي. منهنجو من ساڌن جي سنگ ڪري نرمل ٿي پيو آهي. [چار = سندر، دوئا = ہائي.]

چنت بساري ايڪ دِرستٽا
نانڪ گيان انجن جيہِ نيترا.

ارٿ:- اُهو ئي جنتائون وساري هڪ پرماتما کي ڏسي ٿو جنهن جي اکين ۾، سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائن ٿا، گيان جو سرمون پيل آهي. يعني جنهن جي دردي ۾ گيان جو پرڪاش آهي، تنهن کي هڪ ئي هڪ حتي ڪٿي ڏسڻ ۾ اچي ٿو ۽ هن جون سب جنتائون لهي وڃن ٿيون.

ظاهر ٿئي ٿـو؛ لڪي نٿو. [جيوت = (١) جيئرو (٢) ساري عمر، حياتي .]

ਸਲੋਕੁ

ਚਿਤਿ ਚਿਤਵਉ ਚਰਣਾਰਬਿੰਦ ਊਧ ਕਵਲ ਬਿਗਸਾਂਤਿ
ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ ਆਪਹਿ ਗੋੁਬਿੰਦ ਨਾਨਕ ਸੰਤ ਮਤਾਂਤ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਚਚਾ ਚਰਨ ਕਮਲ ਗੁਰ ਲਾਗਾ ॥ ਧਨਿ ਧਨਿ ਉਆ ਦਿਨ ਸੰਜੋਗ ਸਭਾਗਾ ॥ ਚਾਰਿ ਕੁੰਟ ਦਹ ਦਿਸਿ ਭ੍ਰਮਿ ਆਇਓ ॥ ਭਈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤਬ ਦਰਸਨੁ ਪਾਇਓ ॥ ਚਾਰ ਬਿਚਾਰ ਬਿਨਸਿਓ ਸਭ ਦੂਆ ॥ ਸਾਧਸੰਗਿ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲ ਹੂਆ ॥ ਚਿੰਤ ਬਿਸਾਰੀ ਏਕ ਦ੍ਰਿਸਟੇਤਾ ॥ ਨਾਨਕ ਗਿਆਨ ਅੰਜਨੁ ਜਿਹ ਨੇਤ੍ਰਾ ॥ ੨੨ ॥

سلوڪ (١)

(هريءَ جي سمرڻ ڪرڻ ڪري رديءَ ۾ گيان جو پرڪاش ٿئي ٿو.)

چِتَ چِتوءُ چرڻارِبِندَ، اوُڌ ڪَوَلَ بِگسانتِ
پرگٽ ڀئي آپهِ گوبندَ، نانڪ سنت متانتَ.

ارٿ :- هريءَ جي ڪنول روپي چرنن جـو چت ۾ ڌيان ڪرڻ ڪري تنهنجو (هردي روپي) اونڌو ڪنول (سُبتو ٿي) ٽـڙي پوي. (يعني هريءَ جو سمرن ڪرڻ تنهنجو هردو، جو سنساري وهنوارن ۾ اونڌو ٿي لٽڪيو پيو آهي، سو هريءَ جي سمرڻ ٿي پرڪاشوان ٿي پوي.) سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته (ائين ڪرڻ ڪري) سنتن جي مت موجب پرماتما پاڻيهي پرگهٽ ٿئي ٿـو. [چتوءُ — ڌيان ڪرڻ؛ چرڻارِبند = ڪنول روپي چرن، اوڌ = اُبتو؛ بگسانت — ٽڙي پوي؛ متانت = سکيا يا مت.]

پئوڙي (٢١)

(ڪرمن جي ليکي لاهڻ سان ڇٽڻ مشڪل.)

گگا گِراسيءِ ڪالُ تِهِ، جو ساڪُتَ پرِيَ ڪيِنَ

ارت:- گگي اکر ڏاران گورو حن اُپديش ٿا ڪن تہ ڪال اُنهن کي گرڪائي وجي ٿو جنکي پربو (سندن ڪمن انوسار) منمکہ ڪيو آهي. [گِراسي = گرم ڪري ٿو، گرڪائي ٿو؛ ساڪت = منمکہ.]

اِنڪ جوُنِ جَنمَہِ مرهِ، آتَمَ رامُ نہ چينَ

ارت:- (اهڙا شخص) انيڪ جونين ۾ جمن ۽ مرن ٿا (جو جو بنهنجي آتما ۾ رام کي نٿا جاڻن. [چين = جاڻن ٿا.]

گيانَ ڌيانَ تا ڏو ڪَهُ آئي
ڪرِ ڪرپا جِهِ آپِ ڏوائي

ارت:- گيان ۽ ڌيان اُنهيءَ کي پراپت ٿئي ٿو، جنهنکي پاڻ پربو ڪرپا ڪري ستگورو کان ڏياري ٿو.

گَڻتي گَڻي نهي ڪوئُو ڇوُٽيِ

ارت:- (شب ۽ اشب ڪرمن جي) حساب ڪرڻ سان ڪو بہ ڪو نہ ڇٽندو. [گڻتي گڻي = ڳاڻاٽو ڳڻڻ يعني حساب ڪرڻ.]

ڪاچي گاگرِ سرپر ڦوٽيِ

ارت:- ڪچي گاگهر ضرور ڀڄي پوندي. يعني هيءَ ديهي ناسونت آهي. [سرپر = سٽ، ضرور.]

سِ جيوتِ جِهِ جيوَتَ جپِتا
پرگَٽَ ڀئي نانڪ نهِ ڇپِتا

ارت:- اُهوئي جيئرو آهي، جنهن ساري عمر پربو کي جپيو آهي. سري گورو نانڪ صاحب فرمائين ٿا تہ (اهڙو پرش)

کھول مہا رس امرت تہِ پيئا
نانک ہرِ گورَ جا کئُہ ديئا.

ارٿ:- اِنھن ئي مھارس وارو امرت گھولي پيتو آهي جن کي، سري گورو نانک صاحب جن فرمائين ٿا، هري گورو ڏنو آهي. مطلب تہ جن ڀاڳوان پرشن کي هريءَ جي ڪرپا سان گوروءَ پراپت ٿيو آهي، تن ئي نام جو مھارس گرهڻ ڪيو آهي. [گھول = گھولي.]

ਸਲੋਕੁ

ਛਨਿ ਘਾਲੇ ਸਭ ਦਿਵਸ ਸਾਸ ਨਹ ਬਢਨ ਘਟਨ ਤਿਲੁ ਸਾਰ
ਜੀਵਨ ਲੋਰਹਿ ਭਰਮ ਮੋਹ ਨਾਨਕ ਤੇਊ ਗਵਾਰ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਛਛਾ ਛਾਸੈ ਕਾਲੁ ਤਿਹ ਜੋ ਸਾਕਤ ਪ੍ਰਭਿ ਕੀਨ॥ ਅਨਿਕ ਜੋਨਿ ਜਨਮਹਿ ਮਰਹਿ ਆਤਮ ਰਾਮੁ ਨ ਚੀਨ ॥ ਛਿਆਨ ਧਿਆਨ ਤਾਹੂ ਕਉ ਆਏ ॥ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਿਹ ਆਪਿ ਦਿਵਾਏ ॥ ਛਣਤੀ ਛਣੀ ਨਹੀ ਕੋਊ ਛੂਟੈ ॥ ਕਾਚੀ ਗਾਗਰਿ ਸਰਪਰ ਫੂਟੈ ॥ ਸੋ ਜੀਵਤ ਜਿਹ ਜੀਵਤ ਜਪਿਆ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ ਨਾਨਕ ਨਹ ਛਪਿਆ ॥ ੨੧ ॥

سلوڪ (١)

(موھہ ڪندڙ مورکہ آھن.)

گھڻِ گھالي سڀ ڏوس ساس، نہ ٻڌن گھٽن تِلُ سارَ
جيوَنَ لورَہِ ڀرم موھہ، نانڪ تيئو گوار.

ارٿ:- (پربھوءَ) سڀني جا ڏينھن ۽ سواس ڳڻي ورتا آھن ۽ اھي تر جيترو بہ وڌ جن گھٽجن نٿا. جيڪي ڀرم ۽ موھہ (ھر لڳي وڏيڪ) جيئڻ چاھين ٿا سي، سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا، مورکہ آھن. [گھڻ = ڳڻي؛ گھالي = وڌا آھن؛ تل سار = تر جيترو؛ جيون = جيوت، جيئڻ؛ گوار = مورکہ.]

آهي، جگن جي شروعات کان آهي، هاڻ به آهي ۽ (آئينده به) هوندو. [گهوکي — گولي، سوجي؛ ڪنتئر = هوڻ ٿا؛ آن — بي ڳالهه؛ مڻ = داطي.]

پؤڙي (٢٠)

(ڀڳتيءَ کان سواءِ ڦر نہ پائبو.)

گهگها گهالهہ منهہ ايهہ، بن هرد ؤسر ناهہ

ارٿ:- گهگهي اکر دئاران گورو هن اپديش ٿا ڪن تہ من ۾ هيءَ ڳالهہ داريو تہ هريءَ کان سواءِ ٻيو ڪو ڪونهي. [گهالهہ = وجهو، ڌاريو.]

نهہ هوئا نهہ هووناآ، جت ڪت اوهي سماهہ

ارٿ:- نہ (ٻيو) ڪو ٿيو آهي ۽ نہ ٿيندو؛ هتي ڪٿي اهوئي پربهو سمايو پيو آهي.

گهوليهہ تئہ من، جئہ آوهہ سرنا

ارٿ: هي من! (جنم مرڻ کان) تڏهن ڇٽندين، جڏهن پربهوءَ جي سرڻ ايندين. [گهوليهہ = ڇٽندين.]

نام تت ڪل مهہ پنهہ چرنا

ارٿ:- پرماتما جو نام ئي ڪاڪگ ۾ پرلحب ڪرڻ لاءِ (اپايو) آهي [تت — پرماتما؛ ڪل = ڪاڪگ؛ پنهہ جرنا = پرلحب ڪرڻ.]

گهال گهال اڪ پڇتاوهہ

ارٿ:- گهڻئي هو (دسوي ڌندن ۾) گهي گهي پڇتائيس ٿا. [گهال گهال = گهي گهي.]

بن هر ڀڳت ڪها تت پاوهہ

ارٿ:- هو هريءَ جي ڀڳتيءَ کانسواءِ ڪٿي ٿر پائيندا؟

گو رپرسادِ سِمرت رهئي، جاڻو مستڪ ڀاڳ

ارٿ :- اهيئي گوروءَ جي ڪرپا سان (پربوءَ کي) سمريندا رهن ٿا، جن جي ڀلاڙ ۾ ڀاڳ (لکيل) آهي. [مستڪ = متو، ڀلاڙ.]

نانڪ آئي سڦل تي، جا ڪئي پرئه سهاڳ.

ارٿ :- سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ (هن سنسار ۾) اچڻ اُنهن جو سڦل آهي جنکي پتي (پرماتما) جو سهاڳ لکيل آهي. يعني جيڪي جيو پرماتما جي نام جو آنند پراپت کن ٿا، اهيئي ڀلي ڄاوا. [پرئه = پتيءَ جو، پيار جو.]

ਸਲੋਕੁ

ਘੋਖੇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਸਭ ਆਨ ਨ ਕਥਤਉ ਕੋਇ

ਆਦਿ ਜੁਗਾਦੀ ਹੁਣਿ ਹੋਵਤ ਨਾਨਕ ਏਕੈ ਸੋਇ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਘਘਾ ਘਾਲਹੁ ਮਨਹਿ ਏਹ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਦੂਸਰ ਨਾਹਿ ॥ ਨਹ ਹੋਆ ਨਹ ਹੋਵਨਾ ਜਤ ਕਤ ਓਹੀ ਸਮਾਹਿ ॥ ਘੂਲਹਿ ਤਉ ਮਨ ਜਉ ਆਵਹਿ ਸਰਨਾ ॥ ਨਾਮ ਤਤੁ ਕਲ ਮਹਿ ਪੁਨਹਚਰਨਾ ॥ ਘਾਲਿ ਘਾਲਿ ਅਨਿਕ ਪਛੁਤਾਵਹਿ ॥ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਕਹਾ ਥਿਤਿ ਪਾਵਹਿ ॥ ਘੋਲਿ ਮਹਾ ਰਸੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਤਿਹ ਪੀਆ ॥ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਗੁਰਿ ਜਾਕਉ ਦੀਆ ॥ ੨੦ ॥

سلوڪ (١)

(پرميشور سدئيو قائم.)

گهوکي شاستر بيد سڀ، آن نہ ڪٿتئو ڪوءِ

آد جڳادي هڻِ هووت، نانڪ ايڪئي سوءِ.

ارٿ :- سڀ شاستر ۽ ويد سوجهي ڏٺا اٿئون تہ اُهي هي ڪا ڳالهہ ڪن ٿا جون (سواءِ هن جي) تہ ڪوئي پرماتما آد کان

پؤڙي (۱۹)

(ديهہ تي ڀروسو ڪونهي؛ نام جپي وٺو.)

گَنگا ڪو بندَ ڪُڙَ رَوَدَ، ساس ساس جپ نيتَ

ارت:- گنگي اکر ڌاران صاحب اُپديش ٿا ڪن تہ پرماتما جا گُن اُچاريو؛ هميشہ سواس سواس (نام) جپيندا رهو. [رودم= اُچاريو؛ نيت = هميشہ.]

ڪَہا بساسا ديہہ ڪا، ٻلَم نہ ڪرهو ميتَ

ارت:- (هن) ديهہ تي ڪهڙو ڀروسو آهي، (تنهنڪري) هي مترو! (پرماتما جي گن ڳائڻ؛ نام جپڻ ۾) دير نہ ڪريو. [بساسا – ويساهہ، ڀروسو؛ ٻلم = دير.]

نَہ ٻارڪ نہ جوبني، نہ ٻرڌ ڪڇُ ٻندُ

ارت:- نڪي ٻالڪ اوستا، نڪي جواني؛ نڪي ٻڍاپڻ تي (مؤت) ڪو منحصر آهي. [ٻرڌي = ٻڍاپڻ؛ ٻند = ٻڌل، منحصر.]

اُہ بيرا نہ ٻوجيئي، جَؤ آءِ پري جم ڦندُ

ارت:- انهيءَ وقت جي اوهانکي خبرئي ڪانهي، جڏهن جم جي ڦاسي (اوهانجي ڳچيءَ ۾) اچي پوندي. [بيرا = وقت؛ ڦند = ڦاسي.]

گيانِي ڌيانِي چتر پيکہ، رَهنُ نہ جي اِہ ٿاءِ

ارت:- گيان ڪندڙ توڙي ڌيان ڪندڙ توڙي حتر (حسو) جڪي تون ڏسين ٿو تن مان ڪنهنجو بہ هن استان (يعني سنسار) ۾ رهڻ نہ ٿيندو. [ٿاءِ = استان.]

ڇاڏِ ڇاڏِ سڪلِي گئي، مؤڙَہ تہا لپتام

ارت:- سڀئي سرشٽي (مايا کي) ڇڏي ويئي، پر تڏهين بہ مورکہ اُنکي چنبڙيا پيا آهن. [لپتام = لپٽيل آهن، چنبڙيل آهن.]

ارٿ:- سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ جيڪي
پرڀوءَ کي وڻن ٿا، تن جي ئي پوري پيئي آهي يعني انهن جا سڀ
ڪارج سڌ ٿين ٿا. [ڀانئڻا = وڻن ٿا.]

ਸਲੋਕੁ

ਗਨਿ ਮਿਨਿ ਦੇਖਹੁ ਮਨੈ ਮਾਹਿ ਸਰਪਰ ਚਲਨੋ ਲੋਗ
ਆਸ ਅਨਿਤ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਿਟੈ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਅਰੋਗ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਗਗਾ ਗੋਬਿਦ ਗੁਣ ਰਵਹੁ ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਜਪਿ ਨੀਤ ॥ ਕਹਾ ਬਿਸਾਸਾ ਦੇਹ ਕਾ ਬਿਲਮ ਨ ਕਰਿਹੋ ਮੀਤ ॥ ਨਹ ਬਾਰਿਕ ਨਹ ਜੋਬਨੈ ਨਹ ਬਿਰਧੀ ਕਛੁ ਬੰਧੁ ॥ ਓਹ ਬੇਰਾ ਨਹ ਬੂਝੀਐ ਜਉ ਆਇ ਪਰੈ ਜਮ ਫੰਧੁ ॥ ਗਿਆਨੀ ਧਿਆਨੀ ਚਤੁਰ ਪੇਖਿ ਰਹਨੁ ਨਹੀ ਇਹ ਠਾਇ ॥ ਛਾਡਿ ਛਾਡਿ ਸਗਲੀ ਗਈ ਮੂੜ ਤਹਾ ਲਪਟਾਹਿ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਿਮਰਤ ਰਹੈ ਜਾਹੂ ਮਸਤਕਿ ਭਾਗ ॥ ਨਾਨਕ ਆਏ ਸਫਲ ਤੇ ਜਾਕਉ ਪ੍ਰਿਅਹਿ ਸੁਹਾਗ ॥ ੧੯ ॥

سلوڪ (١)

(آسن اميد ن مٽائڻ لاءِ گوروءَ جو اپديش ضروري.)

گَن مِن ديکھ منئي ماھ، سرپر چلنو لوگ
آسَ آنِت گُورمکھ مٽئي، نانڪ نام اروگ.

ارٿ:- ڀڃاڻجي من ۾ ڳڻي ۽ ماپي (ڀاوَ ويچار ڪري) ڏس تہ نيٺ لوڪن کي (سنسار مان اُٿي) هلڻو آهي. ناسونت پدارٿن جون آسون گوروءَ جي اپديش سان ئي مٽي وڃن ٿيون؛ سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ نام (جپڻ سان) تندرست ٿجي ٿو. [گن = ڳڻي؛ من = ماپي؛ سرپر = نيٺ؛ انت = ڌ قائم، ناسونت؛ اروگ = تندرست.]

جو ديتا سو دي رهتو، ياوي تهہ تهہ جاء

ارت :- جيڪي (جيو کي) ڏيڻو اٿس سو ڏيئي رهيو آهي، (کٿي جيو کي جتي) وڃي اُتي وڃي. مطلب تہ جيو ڪيترين ئي ڪوششن کٿي ڪري تہ بہ جيڪي منکي ملڻو آهي سوئي ملندو ۽ نہ وڌيڪ.

خرچ خزانا نام ڌن، اِنا ڀگتن ڪي راس

ارت :- (ڀگت) نام روپي ڌن جي خزاني مان بہ هرجس ۽ اهو ڌن آهي سندن مؤڙي.

کما غريبي آنند سهج، جپت رهہ گڻ تاس

ارت :- هو کميا، غريبي، آنند ۽ شانتي (مت ڪري) گڻن جي خزاني (پرماتما) کي جپيندا رهن ٿا. (سهج = شانتي ؛ تاس = خزانو.)

کيلهہ بگسهہ آنند سڱ، جاڪئہ هوت ڪرپال

ارت :- جن تي پربھ ڪرپال ٿئي ٿو، سي آنند سان مزا ماڻن ٿا ۽ ٽڙن ٿا. [کيلهہ = کنڏس ٿا، مزا ماڻس ٿا ؛ بگسهہ = ٽڙن ٿا.]

سد بو غنيو سهاوني، رام نام گرهہ مال

ارت :- اُنھن سدائين ساهوڪار ۽ سندر آهن جن جي گهر ۾ رام نام جو ڌن آهي. [گنيو = تني ؛ هي فارسي لفظ آهي، جنهنجي معنيٰ آهي شاهوڪار ؛ سهاوني = سندر.]

کيد نہ دکہ نہ ڏان تهہ، حاڪئہ ندر ڪري

ارت :- (انهي جيو کي نہ) تکليف، دک ۽ (جم جي) سزا نتي ملي، جنهن تي پربھ ڪرپا درشٽي ڪري ٿو. [کيد = تکليف ؛ ڏان = ڏنڊ، سزا ؛ ندر = ڪرپا درشٽي.]

نانڪ سو پربھ پاڻتا، پؤري تنان پري.

ਸਲੋਕੁ

ਖਾਤ ਖਰਚਤ ਬਿਲਛਤ ਰਹਿਤ ਟੂਟਿ ਨ ਜਾਹਿ ਭੰਡਾਰ
ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪਤ ਅਨੇਕ ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਹਿ ਸੁਮਾਰ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਖਖਾ ਖੂਨਾ ਕਛੁ ਨਹੀ ਤਿਸੁ ਸਮ੍ਰਥ ਕੈ ਪਾਹਿ ॥ ਜੋ ਦੇਨਾ ਸੋ ਦੇ ਰਹਿਓ ਭਾਵੈ ਤਹ ਤਹ ਜਾਹਿ ॥ ਖਰਚੁ ਖਜਾਨਾ ਨਾਮ ਧਨੁ ਇਆ ਭਗਤਨ ਕੀ ਰਾਸਿ ॥ ਖਿਮਾ ਗਰੀਬੀ ਅਨਦ ਸਹਜ ਜਪਤ ਰਹਹਿ ਗੁਣਤਾਸ ॥ ਖੇਲਹਿ ਬਿਗਸਹਿ ਅਨਦ ਸਿਉ ਜਾਕਉ ਹੋਤ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਸਦੀਵ ਗਨੀਵ ਸੁਹਾਵਨੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਗ੍ਰਿਹਿ ਮਾਲ ॥ ਖੇਦੁ ਨ ਦੂਖੁ ਨ ਡਾਨੁ ਤਿਹ ਜਾਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੀ ॥ ਨਾਨਕ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਭਾਣਿਆ ਪੂਰੀ ਤਿਨਾ ਪਰੀ ॥ ੧੮ ॥

سلوڪ (١)

(هري نام جو ڀنڊار اکٽ آهي.)

کاتَ خَرچَتَ بِلڇتَ رَهتَ، ٽُوٽِ نَ جاهِ ڀنڊارَ
هرِ هرِ جَپتَ انيڪ جَنَ، نانڪ ناهِ شُمارَ.

ارٿ:- (جيون جي) کائڻ، خرچڻ ۽ ماڻڻ ڪري هريءَ جو ڀنڊار کٽي نٿو ٿئي. هريءَ کي ڪيترائي داس جپين ٿا؛ انهن جپيندڙن جو شمارئي ڪونهي. [خرچت = خرچڻ؛ بلڇت = ماڻڻ ڪري.]

پؤڙي (١٨)

(سمرڻ جا سڀ ڪارج راس.)

کَکا کُونا ڪُڇھ نهي، تِس سَمرٿ ڪيءِ پاهِ

ارٿ:- ککي اکر ڏاران گورو صاحب اُپديش ٿا ڪن ته سمرٿ (پربهو) وٽ ڪابه گهٽتائي ڪانهي. [کونا — گهٽتائي؛ پاهِ = وٽ.]

لِکِتو ليکُ نہ ميٽَتِ کوئو

ارت:- (پورب جو) لکيل ليکُ کوبہ ميٽي نٿو سگھي.

پرماڻ:- "ليکُ نہ مِٽيءِ هي سکي، جو لکيا ڪرتار"
[دکني اونڪار]

نِهي دوتَ ڪِڇُ دوئو بارا

ارت:- (پرماتما جي ڪرڻيءِ بہ) ڪجھہ بہ ٻہ ٻيرا نٿو ٿئي. مطلب تہ جيڪي ڪي ڪيو اٿس، سو ڪڏهن ٻيهر ڪري ڪڍيو اٿس؛ هنکي موٽي ڪرڻ جي ضرورت ئي نٿي ٿئي. [بارا = ٻيرا.]

پرماڻ:- "جو ڪجھہ پايا سو ايڪا وار."
[سري جپ صاحب.]

ڪَرتي هاءُ نہ پؤلَن هارا

ارت:- ڪرتار ڪڏهين بہ ڀلجڻ وارو نہ آهي.

ڪا دَءُ پَنتُ دِ کاريءِ آپِيءِ

ارت:- ڪن جيون کي (پريو) پاڻ (مکتيءِ جو) رستو ڏيکاري ٿو. [پنت = مارگ، رستو.]

ڪا دَءُ اُدئانَ پرمَتَ پڇتائيءِ

ارت:- ڪن جيون کي ٻن بہ ڀٽڪائي ٿو؛ پڇتاءُ بہ وجھي ٿو. [اُدئان = ٻن.]

آپَنِ کيلُ آپِيِ ڪينو

ارت:- هي پنھنجو کيل پاڻ ئي (باوِ- ڪنهن ٻئي جي مدد کانسواءِ) ڪيو آهي.

جو جو ديِنو سو نانڪ لِينو.

ارت:- سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ جيڪي ڪي ڏنو اٿس، سوئي انسان حاصل ڪيو آهي.

ڪري سمجهو، جنهن جي من ۾، سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا، ڀريو وسي ٿو.] گنئ = ڳڻيو، سمجهو.]

ਸਲੋਕੁ

ਕੁੰਟ ਚਾਰਿ ਦਹ ਦਿਸਿ ਭ੍ਰਮੇ ਕਰਮ ਕਿਰਤਿ ਕੀ ਰੇਖ
ਸੂਖ ਦੂਖ ਮੁਕਤਿ ਜੋਨਿ ਨਾਨਕ ਲਿਖਿਓ ਲੇਖ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਕਕਾ ਕਾਰਨ ਕਰਤਾ ਸੋਊ ॥ ਲਿਖਿਓ ਲੇਖੁ ਨ ਮੇਟਤ ਕੋਊ ॥ ਨਹੀ ਹੋਤ ਕਛੁ ਦੋਊ ਬਾਰਾ ॥ ਕਰਨੈਹਾਰੁ ਨ ਭੂਲਨਹਾਰਾ ॥ ਕਾਹੂ ਪੰਥ ਦਿਖਾਰੈ ਆਪੈ ॥ ਕਾਹੂ ਉਦਿਆਨ ਭ੍ਰਮਤ ਪਛੁਤਾਪੈ ॥ ਆਪਨ ਖੇਲੁ ਆਪਹੀ ਕੀਨੋ ॥ ਜੋ ਜੋ ਦੀਨੋ ਸੁ ਨਾਨਕ ਲੀਨੋ ॥ ੧੭ ॥

سلوڪ (١)

(ڏک سک ڪرمن انوسار.)

ڪُنْتَ چارِ دَهَ دِسِ ڀرمي، ڪَرَمَ ڪِرَتِ ڪي ريکهَ
سُوکهَ دُوکهَ مُڪَتِ جونِ، نانڪ لِکهِئو ليکهَ.

ارٿ :- جيو (اڳين جنم ۾) ڪيل ڪرمن جي نشاني موجب چئني ڪندن ۽ ڏهن ئي ڏسائن ۾ ڀٽڪن ٿا. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ سک، ڏک، مڪت ۽ جوڻيون (پورب جي) لکيل ليکہ موجب ٿين ٿيون. [ڪنت = ڪندون؛ ريکہ = نشاني؛ لکئو ليکہ = لکيل ليکہ.]

پؤڙي (١٧)

(ڀريوءَ جو ڪيو نہ مٽندڙ.)

ڪَڪا ڪارَنْ ڪَرتا سوئو

ارٿ :- ڪڪي اکر ڏاران صاحب فرمائين ٿا تہ (سڀ ڳالهہ جو) سبب ۽ ڪندڙ پاڻ ئي (ڀريو) آهي. [ڪارن = سبب.]

نوٽ :- ارا، پنگلا ۽ سکمنا اِهي ٻراڻايام ڪرڻ ۽ ۳ طريقا آهن. "ارا" آهي کٻي ناسڪا دٺاران پران متي چاڙهڻ، "پنگلا" آهي ساڄي ناسڪا دٺاران ٻراڻ ڇڏڻ ۽ "سکمنا" آهي ٻراڻ روڪي اندر رکڻ. درحقيقت اِهي سرير جي مکيہ ٽن نارين جا ناءُ آهن. "ارا" کٻي پاسي آهي. "پنگلا" ساڄي پاسي آهي. ۽ "سکمنا" وچ آهي.

گيانَ ڏِ ٻانَ تيرٿَ اِسنَاني

ارٿ :- (ڪٿي) گيان ڪٿيندڙ دسي، ڏيسان ڪندڙ دسي ۽ تيرٿن تي اشنان ڪندڙ دسي [اسناني = اشنان ڪندڙ.]

سومَ پاڪَ اَپرس اُدِ ٺاني

ارٿ :- (ڪٿي) سوم يگيہ جو ٻچيل پرساد يا جند ايرٺي کان ٻوء يا پنهنجي هٿ سان رسوئي ناهي کائيندڙ دسي ۽ ڪنهنکي ٻ ٻاڻ سان ڇهڻ نہ ڏئي ۽ ٻواسي دسي [سوم پاڪ ـ سوم = سوم يگيہ جو ٻچيل پرساد، جند يا سوم = سوير = ٻاڻ، ۽ پاڪ = رسوئي يعني جند اُپرٺي کانوء کائيندڙ يا پنهنجي هٿ سان ناهيل رسوئي کائيندڙ؛ اُدِ ٺاني = ٻواسي.]

رامَ نامَ سنگہ منَ نهي هيتا
جو ڪَڇہ ڪيئو سوءُ آنيتا

ارٿ :- (پر جنڪَن جي) رام نام سان من ۾ پريت نہ دسيس، تہ جيڪي ٻہ ڪيو اٿس سو (سڀ) نستل آهي.. [هيتا = پيار، پريت ؛ انيتا = نہ نت، نہ قائم يعني نستل.]

اُنَا تي اُتمَ گنئوِ چنڊا لا
ناڪَ جہ منِ ٻسہ گپا لا.

ارٿ :- انهن (متي ذڪر ڪيل ماڻهن) کان جنڊال کي اُتم

سلوڪ (١)

(پريم بنا هي جيو ڪسيري جو.)

اَتِ سُندرِ ڪُلينُ چتُر مکُ گياني ڌنونتُ
مِرتڪَ ڪهيئهِ نانڪا، جِهِ پريت نهي ڀگونت.

ارٿ:- (جيتوڻيڪ جيو) نهايت سندر، چڱي ڪتنب وارو، چتر، ظاهري گياني ۽ ڌنوان ڪٿي هجي پر جيڪڏهين انجي پريت پرميشور سان نہ هجي تہ انکي مردو ڪري ڪوٺڻ گهرجي يعني انکي مردي سمان سمجهڻ گهرجي.
[ڪلين = چڱي ڪتنب وارو؛ مکہ گياني = زبان سان گيان اُچاريندڙ پرمن ڪري ني سمجهہ؛ مرتڪ = مردو.]

پؤڙي (١٦)

(پربهوءَ جي پريت بنا سڀ گڻ اجايا.)

ڳِگا کَٽ شاستر هوءِ گيا تا

ارٿ:- ڳڳي اکر وارن گوروجن اُپديش تاڪن تہ (جيتوڻيڪ جيو کي) ڇهن ئي شاسترن جي واقفيت هجي،
[گياتا = سمجهہ، واقفيت.]

نوٽ:- کٽ شاستر = ڇهہ شاستر:- (١) پورب ميمانسا (٢) نياءِ (٣) ويشيشڪ (٤) سانکيہ (٥) يوگ ۽ (٦) اُتر ميمانسا يا ويدانت. اُنهنجا رچڻ هار آهن:- (١) جيمني رشي (٢) گوتم رشي (٣) ڪڻاد رشي (٤) ڪپل رشي (٥) پاتنجلي ۽ (٦) وياس مهراج.

پُورڪَ ڪُنڀڪَ ريچڪَ ڪَرِ ماتا

ارٿ:- ۽ "اڙا"، "پنگلا" ۽ "سکمنا" انهن جي ڪمائڻ ۾ مست هجي يعني جوڳ ابياس ڀوري ڀورو ڪيو هجيس.
[پورڪ = "اڙا"؛ ڪنڀڪ = "سکمنا"؛ ريچڪ = "پنگلا"؛ ماتا = مست.]

ڪبڙو پيچندو، تڏهن ڪو تنهنجي پالڻ ڪرڻ ڪندو؟ "ڪيڏوس" "ڪيڏوس" لائي ڏيندا.

ائسي سنجهہ جه بنست ناهي

ارت:- اهڙي (موري) ڪني ڪرحا ناس نہ ٿئي يعني رام نام جو ڏن ڪٺو ڪر. [سنجه = ڪني ڪر، بنست — ناس.]

پتِ سيتي آپني گهرِ جاهي

ارت:- (ائين ڪرڻ ڪري) تون عزت سان پنهنجي گهر ويندين يعني پنهنجي سروپ کي پراپت ڪندين. [پت = عزت؛ سيتي = سان.]

ساڌ سنگ ڪل ڪيرتن گائيا

نانڪ تيتي پهر نہ آئيا.

ارت:- جنهن (مں) ڪالڳ ۾ ساڌن جي سنگ ۾ واهي پرمسٽور جا ڪيرتن تا گائيں سي، سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا، موتي (جنم ۾) نہ ايندا. [ڪل = ڪالڳ.]

ਸਲੋਕੁ

ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕੁਲੀਨ ਚਤੁਰ ਮੁਖਿ ਙਿਆਨੀ ਧਨਵੰਤ
ਮਿਰਤਕ ਕਹੀਅਹਿ ਨਾਨਕਾ ਜਿਹ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਹੀ ਭਗਵੰਤ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਙੰਙਾ ਖਟੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਹੋਇ ਙਿਆਤਾ ॥ ਪੂਰਕੁ ਕੁੰਭਕ ਰੇਚਕ ਕਰ ਮਾਤਾ॥ ਙਿਆਨ ਧਿਆਨ ਤੀਰਥ ਇਸਨਾਨੀ ॥ ਸੋਮ ਪਾਕ ਅਪਰਸ ਉਦਿਆਨੀ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੰਗਿ ਮਨਿ ਨਹੀ ਹੇਤਾ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਕੀਨੋ ਸੋਊ ਅਨੇਤਾ ॥ ਉਆ ਤੇ ਊਤਮ ਗਨਉ ਚੰਡਾਲਾ ॥ ਨਾਨਕ ਜਿਹ ਮਨਿ ਬਸਹਿ ਗੁਪਾਲਾ ॥ ੧੬ ॥

صاحب جن فرمائين ٿا تہ پوري گوروءَ جو اُپديش ڏنو آهي تہ من کي نت جيڻ گهرجي. [بس رهي = وسي رهي ٿو؛ ايت = هي لوڪ؛ اوت = هو لوڪ يعني پرلوڪ.]

پؤڙي (١٥)

(هري جو نام ئي سهائتا ڪندڙ.)

آنَ ڊِنُ سِمرهُ ڏاسَ ڪَتُر، جو آنتِ سَهائي هوءِ

ارٿ :- ڏينهن رات اُنهيءَ (پربهوءَ) کي ياد ڪريو جو انت ڪال ۾ سهائڪ ٿيندو.

اِهَ بِکِيَا ڊِنَ چارِ چِتُر، چاڙ چِلِتو سَبُ ڪوءِ

ارٿ :- هي (دنيوي) يوڳ چاريا جيڪو ڏينهن (يعني ٿورو وقت) هوندا؛ انهن کي سيڪو ڇڏي هلندو. [بکيا = وشيون، يوڳ.]

ڪاڪو ماتَ پِتا سُتَ ڏِيَا

گِرهُ بَنِتا ڪِڇُهُ سنگُ نہ لِيَا

ارٿ :- چاچي ماءُ، چاچو پيءُ، چاچو پٽ، چاچي ڌيءَ، چاجو گهر؛ چاچي استري؛ انهن مان ڪنهنکي بہ (هي جيو پرلوڪ ۾ ساڻ وٺي نتو هلي. [ڪاڪو = چاچو، ڪنهنجو؛ ست = پٽ؛ بنتا = استري.]

سري ڪبير صاحب جن پڻ راڳ آسا شبد (٩) ۾ فرمائين ٿا :-

”ڪاڪو ماتَ پِتا ڪَهُ ڪاڪو، ڪَوَنَ پرِکَ ڪي جوئي

گهٽ ڦوٽي ڪوئو باتَ نہ پُڇيءَ، ڪاڍهُ ڪاڍهُ هوئي.“

يعني تہ ڪنهنجي ماءُ! ڇيڪو ڪنهنجو پيءُ! ؛ ڪهڙي پرش جي استري! جڏهين تنهنجو سريرُ رهي

ارت :- يهي اکر ڏاران گورو جن اُپديش ڏنا ڪن تہ اُدوئي جيو جنم مرڻ ۾ ڦٿو اهي ، جو ڪڙي (نام) کي من ۾ ٻوئي جڏي ٿو. [ٻروئو = ٻوئي ٿو.]

يَہا جَنم نہ هاريئي ، گوُرُ پوُري کي ٽيڪَ
نانڪ تِہ سُکہ پائيا، جا کي هِرديء ايڪ.

ارت :- يهي اکر ڏاران گورو جن اُپديش ڏنا ڪن تہ (هي) جنم وئرٿ وڃائڻ نہ گهرجي ؛ پوري گوروءَ جي اوٽ وٺڻ گهرجي. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ سکہ انهيءَ ڀانو آهي، جنهنجي هردي ۾ هڪ پرماتما وسي ٿو. [هرِدي = هردي.]

ਸਲੋਕੁ

ਅੰਤਰਿ ਮਨ ਤਨ ਬਸਿ ਰਹੇ ਈਤ ਊਤ ਕੇ ਮੀਤ
ਗੁਰ ਪੂਰੈ ਉਪਦੇਸਿਆ ਨਾਨਕ ਜਪੀਐ ਨੀਤ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਅਨਦਿਨੁ ਸਿਮਰਹੁ ਤਾਸੁ ਕਉ ਜੋ ਅੰਤਿ ਸਹਾਈ ਹੋਇ॥ ਇਹ ਬਿਖਿਆ ਦਿਨ ਚਾਰਿ ਛਿਅ ਛਾਡਿ ਚਲਿਓ ਸਭੁ ਕੋਇ ॥ ਕਾਕੋ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੁਤ ਧੀਆ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਬਨਿਤਾ ਕਛੁ ਸੰਗਿ ਨ ਲੀਆ ॥ ਐਸੀ ਸੰਚਿ ਜੁ ਬਿਨਸਤ ਨਾਹੀ॥ ਪਤਿ ਸੇਤੀ ਅਪੁਨੈ ਘਰਿ ਜਾਹੀ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਕਲਿ ਕੀਰਤਨੁ ਗਾਇਆ ॥ ਨਾਨਕ ਤੇਤੇ ਬਹੁਰਿ ਨ ਅਇਆ ॥ ੧੫ ॥

سلوڪ (١)

(نام نت جپڻ گهرجي.)

اَنتَرِ مَنَ تَنَ بَسِ رَهي ، اِيت اُوتَ ڪي ميتَ
گوُرُ پوُرِيء اُپدِيسِيا ، نانڪ جپيئي نيتَ.

ارت :- (پريو آتما) من ۽ تن جي اندر وسي رهي ٿو ؛ هن لوڪ توڙي پرلوڪ ۾ آتما متر آهي. سري گورو نانڪ

صاحب جن فرمائين ٿا تہ پوري گوروءَ جو اُپديش ڏنو آهي تہ من کي نت جيڙ گهرجي. [بس رهي = وسي رهي ٿو؛ ايت = هي لوڪ؛ اوت = هو لوڪ يعني پرلوڪ.]

پؤڙي (١٥)

(هري جو نام ئي سهائتا ڪندڙ.)

آنَ دِنُ سِمرهُ تاس ڪَئُ، جو اَنتِ سَهائي هوءِ

ارٿ:- ڏينهن رات اُنهيءَ (پرڀوءَ) کي ياد ڪريو جو انت ڪال ۾ سهائڪ ٿيندو.

اِهُ بِکِئا دِنَ چارِ چهُ، چاڏ چَلِئو سَبُ ڪوءِ

ارٿ:- هي (دنيوي) پوڳ چار يا ڇهہ ڏينهن (يعني ٿورو وقت) هوندا؛ انهن کي سڀڪو ڇڏي هلندو. [بکئا = وشيون، ڀوڳ.]

ڪاڪو ماتَ پِتا سُتَ ڌِيئا

گِرهِ بَنِتا ڪَڇُ سنگُ نہ لِيئا

ارٿ:- ڇاجي ماءُ، ڇاجو پيءُ، ڇاجو پٽ، ڇاجي ڌيءَ، ڇاجو گهر؛ ڇاجي استري؛ اِنهن مان ڪنهنکي بہ (هي جيو پرلوڪ ۾ ساڻ وٺي نٿو هلي. [ڪاڪو = ڇاجو، ڪنهنجو؛ ست = پٽ؛ بنتا = استري.]

سري ڪبير صاحب جن پڻ راڳ آسا شبد (٩) ۾ فرمائين ٿا:-

”ڪاڪو ماتَ پِتا ڪَهُ ڪاڪو، ڪَوَنَ پُرِکَ ڪي جوئي

گَهٽ ڦوٽي ڪوئؤ باتَ نہ پُوڇيءَ، ڪاڍهُ ڪاڍهُ هوئي.“

يعني تہ ڪنهنجي ماءُ! ڇٽو ڪنهنجو پيءُ! ؛ ڪهڙي پرش جي استري! جڏهين تنهنجو سرير روپي

ارت :- يهي اکر دئاران گورو جن اُپديش ڪيو آهي ته اُدوئي جيو جنم مرڻ ۾ نه ٿو اچي، جو ڪڙي (نام) کي من ۾ پروئي جڏي ٿو. [پروئو = پوئي ٿو.]

پيا جنم نه ٿا ريٿيءِ، گوُر پوُري ڪي ٽيڪ
نانڪ تيهه سُکُه پائيا، جا ڪي هيڙيءِ ايڪ.

ارت :- يهي اکر دئاران گورو جن اُپديش ڪيو آهي ته (هي) جنم وئرت وڃائڻ نه گهرجي؛ پوري گوروءَ جي اوٽ وٺڻ گهرجي. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته سُک انهيءَ پاتو آهي، جنهن جي هردي ۾ هڪ پرماتما وسي ٿو. [هيڙي = هردي.]

ਸਲੋਕੁ

ਅੰਤਰਿ ਮਨ ਤਨ ਬਸਿ ਰਹੇ ਈਤ ਊਤ ਕੇ ਮੀਤ
ਗੁਰ ਪੂਰੈ ਉਪਦੇਸਿਆ ਨਾਨਕ ਜਪੀਐ ਨੀਤ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਅਨਦਿਨੁ ਸਿਮਰਹੁ ਤਾਸੁ ਕਉ ਜੋ ਅੰਤਿ ਸਹਾਈ ਹੋਇ॥ ਇਹ ਬਿਖਿਆ ਦਿਨ ਚਾਰਿ ਛਿਅ ਛਾਡਿ ਚਲਿਓ ਸਭੁ ਕੋਇ ॥ ਕਾਕੋ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੁਤ ਧੀਆ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਬਨਿਤਾ ਕਛੁ ਸੰਗਿ ਨ ਲੀਆ ॥ ਐਸੀ ਸੰਚਿ ਜੁ ਬਿਨਸਤ ਨਾਹੀ॥ ਪਤਿ ਸੇਤੀ ਅਪੁਨੈ ਘਰਿ ਜਾਹੀ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਕਲਿ ਕੀਰਤਨੁ ਗਾਇਆ ॥ ਨਾਨਕ ਤੇਤੇ ਬਹੁਰਿ ਨ ਅਇਆ ॥ ੧੫ ॥

سلوڪ (١)

(نام نت جپڻ گهرجي.)

انتر من تن بس رهي، ايت اوت ڪي ميت
گوُر پوُرئي اُپديسيا، نانڪ جپيئي نيت.

ارت :- (پريو اسانجي) من ۽ تن جي اندر وسي رهي ٿو ۽ هن لوڪ توڙي پرلوڪ ۾ اسانجو متر آهي. سري گورو نانڪ

سلوڪ (۱)

(نام جي مهما)

ياس جپت من هوءِ آنند، بنسي دوجا ڀاءُ
دوکر درد ترشنا بجهيءِ، نانڪ نام سماءِ.

ارٿ:- جنهن (نام) جي جپڻ ڪري من ۾ آنند ٿئي ٿو ۽ ٻيائي ناس ٿي وڃي ٿي؛ دک، بيزائون ۽ ترشنا مٽي وڃن ٿيون. تنهن نام ۾ ئي، سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا، سمائجي رهو. [ياس = جنهنجي؛ دوجا ڀاءُ = ٻيائي.]

پؤڙي (۱۴)

(گوروءَ جي سرن وڃڻ جي ضرورت.)

ييا جارءِ درمت دوئو
تسهر تياگر سکر سهجي سوئو

ارٿ:- ييي اکر دُئاران گورو جن اپديش ٿا ڪن ته ڪوتي مت ۽ دئيت ڀاءُ کي ساڙي ڇڏيو. انهن کي تياڳي سهجيئي سک سان سمهو يعني انهن کي تياڳڻ ڪري آنند پائيندا. [جارءِ = ساڙيو؛ درمت = ڪوتي مت؛ دوئو = دئيت ڀاءُ؛ سوئو = سمهو.]

ييا جاءِ پرهر سنت سرنا
جهر آسر اِئا ڀوجل ترنا

ارٿ:- ييي اکر دُئاران گورو جن اپديش ٿا ڪن ته وڃي سنتن جي سرن پئو، جن جي آسري من سنسار ساگر پار تري ويندؤ. [آسر = آسري؛ اِئا = من؛ ڀوجل = سنسار ساگر.]

ييا جنمر نه آوئي سوئو
ايڪ نام لي منهر پروئو

ارت :- جو بريم سان رات ڏينهن نام ڌيائي ٿو. [ان = رات ۽ ڏن = ڏينهن ۽ رنگي = بريم سان.]

آوُتَ سوَجَنُ نامُهِ راتا

جاڪُهُ دُئيا مِٽيا بِڌاتا

ارت :- اُهوئي برش جمڻ سان ئي نام ۾ رهي وحي ٿو، جنهن تي برماتما جي ديا ۽ ميا آهي. [آوت = اجڻ سان، جمڻ سان ۽ بِڌاتا = ورڌاتا، برماتما.]

ايڪُهِ آوَنَ ڦِرِ جونِ نہ آئيا

ارت :- (اهڙي برش جو) دن سنسار ۾ ڪڙوئي يرو اجڻ ٿئي ٿو ۽ ورتي جوڻس ۾ نٿو اچي.

نانڪ هرڪي دَرَسِ سَمائيا.

ارت :- سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ اُهو هري جي سروب ۾ سمائجي وحي ٿو. [درس = درسن، سروب.]

ਸਲੋਕੁ

ਯਾਸੁ ਜਪਤ ਮਨਿ ਹੋਇ ਅਨੰਦੁ ਬਿਨਸੈ ਦੂਜਾ ਭਾਉ
ਦੂਖ ਦਰਦ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਬੁਝੈ ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਸਮਾਉ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਯਯਾ ਜਾਰਉ ਦੁਰਮਤਿ ਦੋਊ ॥ ਤਿਸਹਿ ਤਿਆਗਿ ਸੁਖ ਸਹਜੇ ਸੋਊ ॥ ਯਯਾ ਜਾਇ ਪਰਹੁ ਸੰਤ ਸਰਨਾ ॥ ਜਿਹ ਆਸਰ ਇਆ ਭਵਜਲੁ ਤਰਨਾ ॥ ਯਯਾ ਜਨਮਿ ਨ ਆਵੈ ਸੋਊ ॥ ਏਕ ਨਾਮ ਲੇ ਮਨਹਿ ਪਰੋਊ ॥ ਯਯਾ ਜਨਮੁ ਨ ਹਾਰੀਐ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਕੀ ਟੇਕ ॥ ਨਾਨਕ ਤਿਹ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਜਾਕੈ ਹੀਅਰੈ ਏਕ ॥ ੧੪ ॥

ਰੰਗੇ ॥ ਆਵਤ ਸੋ ਜਨੁ ਨਾਮਹਿ ਰਾਤਾ ॥ ਜਾਕਉ ਦਇਆ ਮਇਆ ਬਿਧਾਤਾ ॥ ਏਕਹਿ ਆਵਨ ਫਿਰਿ ਜੋਨਿ ਨ ਆਇਆ ॥ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਕੈ ਦਰਸਿ ਸਮਾਇਆ ॥ ੧੩ ॥

سلوڪ (١)

(آتما جو آنند ڦل دائڪ .)

آتم رس جھ جاڻتا ، ھر رنگ سھجي ماڻ

نانڪ ڌن ڌن ڌن جن ، آئي تني پرواڻ .

ارٿ :- جن پرشن آتما جو آنند چاتو آھي ، سي ھرئي جو رنگ سھجيئي ماڻين ٿا يعني اُھي ڪنھن بہ جتن ڪانسواءِ پورن آنند پائين ٿا . سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ اھڙا داس ڌنيواد جا لائق آھن ؛ انھن جو (سنسار ۾) اچڻ قبول پيل آھي يعني انھن جو جنم سڦلو آھي . [جن = داس؛ پرواڻ = قبول پيل .]

پؤڙي (١٣)

(نام جپيندڙن جي مھما .)

آئيا سڦل تاھو ڪو گنيئي

جاس رسن ھرِ ھرِ جس ڀنيئي

ارٿ :- (ھن سنسار ۾) اچڻ اُنھيءَ جو سڦل سمجھڻ گھرجي، جنھنجي زبان ھرئي جا جس اُچاري ٿي . [آئيا = اچڻ؛ گنيئي = ڳڻڻ گھرجي ، سمجھڻ گھرجي؛ جاس = جنھنجي رسن = زبان؛ ڀنيئي = اُچاري ٿي .]

آءِ بسھر سادھو ڪئي سنگي

ارٿ :- (اھڙو پرش] سادن جي سنگ ۾ اچي رھي ٿو .

آن دن نام ڌيائي رنگي

ٻيو ارت:- ٻرڀو سديو قائم هوندو ۽ سدائين ٿيندو آيو آهي يعني اڳي ٻه هو قائم هو، هاڻي ٻه قائم آهي ۽ آئينده ٻه هو قائم رهندو. [هوون هار = هوندو.]

اوڙ تا ڪا انتُ نه ڪاهُو پائِيا

ارت:- انهيءَ جو انت ڪنهن ٻه نه پاتو آهي.

ڪيتِ تَستَ مهِ پؤرِ سمانِي

ارت:- ڪٿلي توڙي هاڻي ٻه (ٻاوَ- ساري سرشٽيءَ ٻه) ٻرڀو پورن سمايل آهي. [ڪيت = ڪٿلي ؛ تست = هاڻي]

پرگٽ پُرکَ سڀَ ٺائو جانِي

ارت:- سرووياپڪ پرماتما (حتي ڪتي) ظاهر آهي ۽ سڀني هنڌن ٻه جاتو وڃي ٿو. [پرگٽ = ظاهر؛ پرکھ = سرو وياپڪ پرماتما ؛ ٺائو = هنڌ.]

جاڪؤ ديئو هر رَس اپنا

نانڪ گورمکھ هر هر تھ جپنا.

ارت:- جنهنکي هرئ ٻخشيو (نام جو) رس ڏنو آهي اُنوئي، سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا، گوروءَ جي اُپديس ڏواران هرئ کي جپي ٿو. [گورمکھ = گوروءَ جي اُپديش ڏواران.]

ਸਲੋਕੁ

ਆਤਮ ਰਸੁ ਜਿਹ ਜਾਨਿਆ ਹਰਿ ਰੰਗ ਸਹਜੇ ਮਾਣੁ
ਨਾਨਕ ਧਨਿ ਧਨਿ ਧੰਨਿ ਜਨ ਆਏ ਤੇ ਪਰਵਾਣੁ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਆਇਆ ਸਫਲ ਤਾਹੂ ਕੋ ਗਨੀਐ ॥ ਜਾਸੁ ਰਸਨ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਸੁ ਭਨੀਐ ॥ ਆਇ ਬਸਹਿ ਸਾਧੂ ਕੈ ਸੰਗੇ ॥ ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵਹਿ

ਰੰਗੇ ॥ ਆਵਤ ਸੋ ਜਨੁ ਨਾਮਹਿ ਰਾਤਾ ॥ ਜਾਕਉ ਦਇਆ ਮਇਆ ਬਿਧਾਤਾ ॥ ਏਕਹਿ ਆਵਨ ਫਿਰਿ ਜੋਨਿ ਨ ਆਇਆ ॥ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਕੈ ਦਰਸਿ ਸਮਾਇਆ ॥ ੧੩ ॥

سلوڪ (١)

(آتما جو آنند قل دائڪ .)

آتم رس جهِ جاڻِيا ، هر رنگ سهجي ماڻ

نانڪ ڌن ڌن ڌن جن ، آئي تي پرواڻ .

ارٿ :- جن پرشن آتما جو آنند ڄاتو آهي ، سي هريءَ جو رنگ سهجيئي ماڻين ٿا يعني اُهي ڪنهن به جتن ڪانسواءِ پورن آنند پائين ٿا . سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته اهڙا داس ڌنيواد جا لائق آهن ؛ انهن جو (سنسار ۾) اچڻ قبول پيل آهي يعني انهن جو جنم سڦلو آهي . [جن = داس ؛ پرواڻ = قبول پيل .]

پئوڙي (١٣)

(نام جپيندڙن جي مهما .)

آئيا سڦل تاهُو ڪو گنيئي

جاس رسن هرِ هرِ جس ڀنيئي

ارٿ :- (هن سنسار ۾) اچڻ اُنهيءَ جو سڦل سمجهڻ گهرجي، جنهنجي زبان هريءَ جا جس اُچاري ٿي . [آئيا = اچڻ ؛ گنيئي = ڳڻڻ گهرجي ، سمجهڻ گهرجي ؛ جاس = جنهنجي رسن = زبان ؛ ڀنيئي = اُچاري ٿي .]

آءِ بسهِ ساڌو ڪئي سنگي

ارٿ :- (اهڙو پرش] ساڌن جي سنگ ۾ اچي رهي ٿو .

اَن دِن نام ڌياوهِ رنگي

ٻهو ارٿ:- ٻربو سديو قائم ھوندو ؛ سدائين تھندو آيو آھي يعني اڳي ٻه ھو قائم ھو، ھاڻي ٻه قائم آھي ؛ آئينده ٻه ھو قائم رھندو. [ھوون ھار = ھوندو.]

اوُ نا ڪا انتُ نہ ڪاھوُ پائيا

ارٿ:- انهيءَ جو انت ڪنهن ٻه نہ پاتو آھي.

ڪيتِ ڪستَ مَهِ پؤُرِ سمائي

ارٿ:- ڪئلي توڙي ھاٿي ۾ (يلو- ساري سرشٽيءَ ۾) ٻربو پورڻ سمايل آھي. [ڪسٽ = ڪئلي ؛ مست = ھاٿي]

پرگٽ پُرکہ سَبِ ٺائوُ جاڻي

ارٿ:- سرووياپڪ پرماتما (حتي ڪني) ظاھر آھي ؛ سڀني ھنڌن ۾ جاتو وڃي ٿو. [پرگٽ = ظاھر؛ پرکہ = سرو وياپڪ پرماتما ؛ ٺائو = ھنڌ.]

جاڪَہ ديِنو ھرِ رسُ آپنا

نانڪ گورمکہِ ھرِ ھرِ تہِ جپنا.

ارٿ:- جنهنکي ھريءَ پنهنجي (نام جو) رس ڏنو آھي اھوئي، سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا، گوروءَ جي اُپديس دئاران ھريءَ کي جپي ٿو. [گورمکہ = گوروءَ جي اپدس دئاران.]

ਸਲੋਕੁ

ਆਤਮ ਰਸੁ ਜਿਹ ਜਾਨਿਆ ਹਰਿ ਰੰਗ ਸਹਜੇ ਮਾਣੁ
ਨਾਨਕ ਧਨਿ ਧਨਿ ਧੰਨਿ ਜਨ ਆਏ ਤੇ ਪਰਵਾਣੁ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਆਇਆ ਸਫਲ ਤਾਹੂ ਕੋ ਗਨੀਐ ॥ ਜਾਸੁ ਰਸਨ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਸੁ ਭਨੀਐ ॥ ਆਇ ਬਸਹਿ ਸਾਧੂ ਕੈ ਸੰਗੇ ॥ ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵਹਿ

سلوڪ (۱)

(پرماتما جي مهما.)

لعلُ گُپالَ گوبندُ پرڀ، گُهِرُ گنڀيرُ آٿاهَ
دوُسرَ ناهي آوُرُ ڪو، نانڪ بي پرواهَ.

ارٿ:- پرماتما پيارو پرتوئي جو پاليندڙ آهي، اندرين کي پرڪاش ڏيندڙ آهي، ڏاڍو گنڀير آهي ۽ بي انت آهي. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته مٿس جهڙو ٻيو ڪو ڪونهي؛ هو بي پرواهه (بادشاهه) آهي. [لعل = ڳاڙهو، پيارو؛ گپال- گو — گهٽو يا پرتوي، ۽ پال = پاليندڙ يعني گهٽن جو پاليندڙ ڪرشن مهراج يا پرتوئي جو پاليندڙ؛ گوبند — اندرين کي پرڪاش ڏيندڙ؛ پرڀ = مالڪ، سمرٿ؛ گهر = گهاٽو يعني گهڻو؛ اٿاهه = جنهنجو ترو لهي نه سگهجي يعني بي انت.]

ٻؤڙي (۱۲)

(پرماتما جي اُستت.)

لالا تاڪي لوءِ نه ڪوئو
ارٿ:- لاڪر اڪر دئاران گورو جن اُپديش ٿا ڪن ته انهي پرماتما جي سمان ڪوبه ڪونهي. [لوءِ = سمان، برابر.]

ايڪهِ آپ آوُرُ نه هوئو
ارٿ:- پرماتما هڪڙوئي هڪڙو پاڻ آهي، ٻيو ڪوبه نه آهي.

هوُوَن هارُ هوت سد آئيا
ارٿ:- پريو سمرٿ جو لائق آهي ۽ سدائين ڪان ٿيندو آيو آهي يعني هو سدائين ست سروپ آهي. [هوون هار = سمرٿ جو لائق.]

ارت :- جتي جتي پرماتما جو حڪم آهي تتي ئي (جيو) ڪري ٿو. [تيئي = تهڙيطرح ، تتي .]

ڪوئو اوُن نہ ڪوئو پؤر

ڪوئو سُگهر نہ ڪوئو مؤرا

ارت :- ڪوبہ خالي آهي ؛ ڪوبہ ڀريل آهي . ڪوبہ سياڻو آهي ؛ ڪوبہ مورک آهي . ڀاو- سرشٽي ۾ ڪي سورمي آتما جتي جيو ؛ ڪي سورمي ئي آتما مورک لبي سگهندا . جتي ۾ ڪي اوڻايون هونديون ؛ مورک ۾ ڪي نہ ڪي گڻ هوندا . [اون = خالي ؛ پورا = ڀريل ؛ سگهر = سياڻو ؛ مورا = مورک .]

جتُ جتُ لاوهُ تِتُ تِتُ لگنا

ارت :- (هي پربهو!) جتي جتي جيو کي لڳائين ٿو، اتي ئي هو لڳي ٿو.

نانڪ ٺاڪُرَ سَدا آلِپنا .

ارت :- سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ پربهو پاڻ سدائين نرليپ آهي . [ٺاڪر = پربهو ؛ الپنا = نرليپ .]

ਸਲੋਕੁ

ਲਾਲ ਗੁਪਾਲ ਗੋਬਿੰਦ ਪ੍ਰਭ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰ ਅਥਾਹ

ਦੂਸਰ ਨਾਹੀ ਅਵਰ ਕੋ ਨਾਨਕ ਬੇਪਰਵਾਹ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਲਲਾ ਤਾਕੈ ਲਵੈ ਨ ਕੋਊ ॥ ਏਕਹਿ ਆਪਿ ਅਵਰ ਨਹ ਹੋਊ ॥ ਹੋਵਨਹਾਰੁ ਹੋਤ ਸਦ ਆਇਆ ॥ ਉਆ ਕਾ ਅੰਤੁ ਨ ਕਾਹੂ ਪਾਇਆ ॥ ਕੀਟ ਹਸਤਿ ਮਹਿ ਪੂਰ ਸਮਾਨੇ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਪੁਰਖ ਸਭ ਠਾਊ ਜਾਨੇ ॥ ਜਾਕਉ ਦੀਨੋ ਹਰਿ ਰਸੁ ਅਪਨਾ ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਤਿਹ ਜਪਨਾ ॥ ੧੨ ॥

ਕੋਊ ਸੁਘਰੁ ਨ ਕੋਊ ਮੂਰਾ ॥ ਕੋਊ ਊਨ ਨ ਕੋਊ ਪੂਰਾ ॥ ਨਾਨਕ ਠਾਕੁਰ ਤਿਉ ਕਰਨਾ ॥ ਜਿਤੁ ਜਿਤੁ ਲਾਵਹੁ ਤਿਤੁ ਤਿਤੁ ਲਗਨਾ ॥ ਨਾਨਕ ਠਾਕੁਰ ਸਦਾ ਅਲਿਪਨਾ ॥ ੧੧ ॥

سلوڪ (١)

(اگياني مايا ۾ ڦاٿل.)

لالچ جهوٺ بِڪار موهه، بِيا پٽ موڙي انڌ

لاءِ پري دِر ڪنڌ سِڙ، نانڪ مائيا بنڌ.

ارٿ:- مورک ۽ انڌا (اگياني) پرش لالچ، ڪوڙ وڪار جيو بد بوءِ (يعني وشين) ۾ لڳي رهن ٿا، تنهنڪري هو مايا جي بندنن ۾ ڦاٿا پيا آهن. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته [موڙي = موڙهل، مورک.]

پؤڙي (١١)

(ستا ڏيندڙ ٻه پاڻ ۽ نرليپ ٻه پاڻ.)

للا لپٽ بِکيءَ رس راتي

ارٿ:- لاکر اکر دُوارا صاحب اپديش ٿا ڪن ته (جيو) وشين جي سوادن سان پريم رکي انهن کي چنبڙيا پيا آهن. [لپٽ = چنبڙيا پيا آهن.]

اَهنڪار مائيا مد ماتي

ارٿ:- هو اهنڪار ۽ مايا جي نشي ۾ مست آهن. [اهنڪار = اهنڪار؛ ماتي = مست.]

اِئا مائيا مهه جنمهه مرنا

ارٿ:- هن مايا ۾ (لڳي رهڻ ڪري) جنم مرڻ ٿئي ٿو.

جِنهه جِنهه ڪرتوءِ تِنهه ڪرنا

ارت :- هرئ جي نام جو جاپ زبان سان جپ. [رسنا = زبان.]

ري ري د رگهہ کهي نہ کوئو

آئو بهُتن آدر سَبِ ديئو

ارت :- (ائين ڪرڻ ڪري) ڪوبہ توکي دربار م "اڙي اڙي" نہ چوندو (يعني بي مانو ڪين ڪندين)؛ (بلڪ ائين چوندء) تہ "اچي وبہ"؛ چڱي طرح آدر ڏيندء. [سب = سريشٽ، چڱي طرح.]

اُوئا محلي باوہ تؤن باسا

جنم مرڻ نہ دوء بناسا

ارت :- ؛ انهي محل (سروپ) ۾ تنهنجو واسو ٿيندو جتي نڪو جنم مرڻ، نڪو ناس ٿيڻ آهي.

مستڪ ڪرم لکيو ڌر جاڪي

ھر سمپي نانڪ گهر تاڪي.

ارت :- جنهن جي ڀال ۾ اصل کان وڏا ڀاڳ لکيا لکيل هوندي آهي، تنهن جي هردي روپي گهر ۾، سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائن ٿا، هرئ جي نام جي دؤلت آهي. [مستڪ = متو يعني ڀال؛ ڌر = اصل کان؛ سمپي = دولت.]

ਸਲੋਕੁ

ਲਾਲਚ ਝੂਠ ਬਿਕਾਰ ਮੋਹ ਬਿਆਪਤ ਮੂੜੇ ਅੰਧ
ਲਾਗਿ ਪਰੇ ਦੁਰਗੰਧ ਸਿਉ ਨਾਨਕ ਮਾਇਆ ਬੰਧ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਲਲਾ ਲਪਟਿ ਬਿਖੈ ਰਸ ਰਾਤੇ ॥ ਅਹੰਬੁਧਿ ਮਾਇਆ ਮਦ ਮਾਤੇ ॥
ਇਆ ਮਾਇਆ ਮਹਿ ਜਨਮਹਿ ਮਰਨਾ ॥ ਜਿਉ ਜਿਉ ਹੁਕਮੁ ਤਿਵੈ

ਤਿਉ ਕਰਨਾ ॥ ਕੋਊ ਊਨ ਨ ਕੋਊ ਪੂਰਾ ॥ ਕੋਊ ਸੁਘਰੁ ਨ ਕੋਊ ਮੂਰਾ ॥ ਜਿਤੁ ਜਿਤੁ ਲਾਵਹੁ ਤਿਤੁ ਤਿਤੁ ਲਗਨਾ ॥ ਨਾਨਕ ਠਾਕੁਰ ਸਦਾ ਅਲਿਪਨਾ ॥ ੧੧ ॥

سلوڪ (١)

(اگياني مايا ۾ ڦاٿل.)

لالچ جهوٺ بڪار موهه، بيا پت موڙي آنڌ
لاڳ پري در ڪنڌ سٽ، نانڪ مائيا بنڌ.

ارٿ:- مورکہ ۽ انڌا (اگياني) پرش لالچ، ڪوڙ وڪار ۽ موهہ ۾ غلطان آهن. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ جيو بد بوءِ (يعني وشين) ۾ لڳي رهن ٿا، تنهنڪري هو مايا جي بندن ۾ ڦاٿا پيا آهن. [موڙي = موڙهل، مورکہ.]

پؤڙي (١١)

(ستا ڏيندڙ ٻہ پاڻ ۽ نرليپ بہ پاڻ.)

للا لپٽ بکئ رس راتي

ارٿ:- لاڪر اکر ڏاران صاحب اپديش ٿا ڪن تہ (جيو) وشين جي سوادن سان پريم رکي انهن کي چنبڙيا پيا آهن. [لپٽ = چنبڙيا پيا آهن.]

آهنبڌ مائيا مد ماتي

ارٿ:- هو اهنڪار ۽ مايا جي نشي ۾ مست آهن. [اهنبڌ = اهنڪار؛ ماتي = مست.]

اِئا مائيا مهہ جنمهہ مرنا

ارٿ:- هن مايا ۾ (لڳي رهڻ ڪري) جنم مرڻ ٿئي ٿو.

جيہ جيہ حڪم تيوئي تيہ ڪرنا

ارٿ:- جڪڏهن نام سان پريت نه آهي ته اهي (ڪرم) وڪار روپ آهن. [ايٿو= اهي.]

باڏي جم ڪي جيوري، ميٺي مائيا رنگ

ارٿ:- (جن جيون کي) مايا جا رنگ مٺا لڳن ٿا، سي جم جي رسيءَ سان ٻڌل. [جيوري= رسي، نوڙي.]

پرم ڪي موهي ٿيه ٻجهيه، سو پربُ سدهو سنگ

ارٿ:- پرم جا موهيل (جيو) سمجهن ٿي ٿا ته اهو پربو سدائين سنگ آهي. [ٻجهه= سمجهن.]

ليکيءَ ڪُٽَ نه ڇوٽيئي، ڪاچي ڀِيتَ نه سُڌ

ارٿ:- ليکو لاهيندي (جم کان) ڇٽبوئي ڪين. ڪچي ڀت (يعني مٽيءَ جي ڀت) ڪڏهن به صفا ٿي نه سگهندي. يا- جهڙيطرح مٽيءَ جي ڀت صاف نٿي ٿئي، تهڙيطرح اسانجي هڏي جا پاپن سان ڀريل آهي سا صفا نٿي ٿئي. تنهنڪري اسين ڪرمن جي لکي کان صفا (يعني آجا) ڪيئن ٿي سگهنداسين؟ [گٽَٽ= گٽيندي، لاهيندي؛ سڌ= صفا.]

جسهه ٻجهائي نانڪا، تيه گورمکه نِرمَلُ ٻُڌِ.

ارٿ:- سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته جنهن جيو کي پرڀو پاڻ سمجهائي ٿو، تنهن گورمکه جي هڏي صاف ٿئي ٿي. (مطلب ته جن تي ايسور جي ديا ٿئي ٿي، سي ئي موکه پائن ٿا. باقي ڪرمن سان ڇٽڻ محال آهي.)

پرماڻ:- "ڪرمي آوي ڪپڙا، ندري موکه دئار"

[سري جپ صاحب]

پرماڻ:- "ليکيءَ ڪتهه نه ڇوٽيئي، کِنُ کِنُ ڀولن هار بخشڻ هارا بخش لئي نانڪ پار اُتار"

[باون اکري محلا پنجوان سلوڪ پوڙي (٥٢)]

ਸਲੋਕੁ

ਟੂਟੇ ਬੰਧਨ ਜਾਸੁ ਕੇ ਹੋਆ ਸਾਧੂ ਸੰਗੁ
ਜੋ ਰਾਤੇ ਰੰਗ ਏਕ ਕੈ ਨਾਨਕ ਗੂੜਾ ਰੰਗੁ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਰਾਰਾ ਰੰਗਹੁ ਇਆ ਮਨੁ ਅਪਨਾ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ ਜਪੁ ਰਸਨਾ ॥ ਰੇ ਰੇ ਦਰਗਹ ਕਹੈ ਨ ਕੋਊ ॥ ਆਉ ਬੈਠੁ ਆਦਰੁ ਸੁਭ ਦੇਊ ॥ ਉਆ ਮਹਿਲੀ ਪਾਵਹਿ ਤੂ ਬਾਸਾ ॥ ਜਨਮ ਮਰਨ ਨਹ ਹੋਇ ਬਿਨਾਸਾ ॥ ਮਸਤਕਿ ਕਰਮੁ ਲਿਖਿਓ ਧੁਰਿ ਜਾਕੈ ॥ ਹਰਿ ਸੰਪੈ ਨਾਨਕ ਘਰਿ ਤਾਕੈ ॥ ੧੦ ॥

سلوڪ (١)

(ساڌ سنگ ماں لاڀ.)

ٽوٽي بنڌن جاس ڪي، هوئا ساڌو سنگ
جو راتي رنگ ايڪ ڪئي، نانڪ گوڙها رنگ.

ارٿ:- جنهنکي ساڌن جو سنگ پراپت ٿيو آهي، تنهنجا اوديا روپي بنڌن سڀ ٽٽي ويا آهن. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ جيڪو هڪڙي (پرماتما) جي رنگ ۾ رتل آهي، انهيءَ تي گوڙهو رنگ چڙهيل آهي يعني تنهنکي پورن آنند پراپت ٿيو آهي. [جاس ڪي = جنهن جو.]

پؤڙي (١٠)

(نام جپڻ ڪري درگاهہ ۾ واسو.)

رارا رنگهہ ائا مَن آپنا

ارٿ:- راري اکر ڏاران گورو جن فرمائين ٿا تہ هن پنهنجي من کي (هريءَ جي رنگ ۾) رڱي ڇڏ. [ائا = هن.]

هر هر نام جپهہ جپ رسنا

ارٿ :- جيڪڏهين نام سان پريت نه آهي ته اهي (ڪرم) وڪار روپ آهن. [اهڙو = اهي .]

ٻاڌي جمَ ڪي جيوڙي ، ميٺي مائيا رنڪ

ارٿ :- (جن جيون کي) مايا جا رنگ مٺا لڳن ٿا، سي جم جي رسيءَ سان ٻڌا. [جيوڙي = رسي ، نوڙي .]

ڀرم ڪي موهي ڀيه ٻجهہ ، سو ڀريپ سدهو سنگ

ارٿ :- ڀرم جا موهيل (جيو) سمجهن ٿي ٿا ته اهو پريو سدائين سنگ آهي. [ٻجهہ = سمجهن .]

ليکيءَ ڳڻت نه ڇوٽيئي ، ڪاچي ڀيت نه سڌ

ارٿ :- ليکو لاهيندي (جم ڪان) ڇٽيون ڪين. ڪچي ڀت (يعني مٽيءَ جي ڀت) ڪڏهين به صفا ٿي نه سگهندي. ڀاو - جنهنءَطرح مٽيءَ جي ڀت صاف نٿي ٿئي ، تهڙيطرح اسانجي ٻڌي جا پاپن سان ڀريل آهي سا صفا نٿي ٿئي. تنهنڪري اسين ڪرمن جي ليکي کان صفا (يعني آجا) ڪيئن ٿي سگهنداسين؟ [ڳڻت = ڳڻيندي ، لاهيندي ؛ سڌ = صفا .]

جسهِ ٻجهائي نانڪا، تهہ گرمکهِ نرمل ٻڌ .

ارٿ :- سري گررو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته جنهن جيو کي پريو پاڻ سمجهائي ٿو، تنهن گورمکہ جي ٻڌي صاف ٿئي ٿي. (مطلب ته جن تي ايشور جي ديا ٿئي ٿي ، سي ئي موکہ پائين ٿا. باقي ڪرمن سان ڇٽڻ محال آهي .)

پرماڻ :- ”ڪرمي آوي ڪپڙا ، ندري موکہ دئار“ [سري جپ صاحب]

پرماڻ :- ”ليکيءَ ڪتهہ نہ ڇوٽيئي ، کن کن ڀولن هار بخشڻ هارا بخش لي نانڪ پار اتار“ [(ٻارن اکري محلا پنجوان سلوڪ ٻوڙي (٥٢)]

استري؛ بنود = خوشيون؛ کسر = کنهبو؛ ٻکر = وشيون؛ شور = ڪؤڙيون؛ مڙ = مان؛ مور = منهنجو.]

پؤڙي (٩)

(هومي جا ڪرم بنڌن روپ.)

ري من ٻن هر جه رچه، تهه تهه بنڌن پاهه

ارٿ:- هي من! هرئَ جي (نام جپڻ) بنا جنهن جنهن ڪرم ۾ لڳندين، تنهن تنهن ڪرم ۾ توتي بنڌن پوندا. [رچه = لڳندين.]

جهه ٻڌ ڪتيؤن نه چؤتيئي، ساڪت تيئؤ ڪماهه

ارٿ:- (افسوس جو) جنهن نموني (يعني جن ڪمن ڪري) ڪڏهين به (جم ڪان) ڇٽي نه سگهبو، اُهيئي ڪم منمک جيو ڪن ٿا. [ٻڌ = نموني؛ ساڪت = منمک، پاپي.]

هُمُ هُمُ ڪرتي ڪرم رت، تاکو ڀار اڦار

ارٿ:- جيڪي شخص "مان مان" ڪري ڪرمن سان پريت رکن ٿا، تن جي (سرتي) سهڻ ڪان ٻاهر ٻار (چڙهي ٿو.) يعني اُهي جوٺين جي جڪر ۾ ڦرن ٿا. [رت = پريت؛ اڦار = سهڻ ڪان ٻاهر.]

نوٽ:- جيڪڏهين مٿين تڪ جي پڙهڻي هيئن ٿيندي -

هُمُ هُمُ ڪرتي ڪر مرت، تاکو ڀار اڦار

ته انجو ارٿ هي ٿيندو ته جيڪي شخص "مان مان" ڪري پيا مرن (يعني جيڪي اهنڪار ۾ ٻڏل آهن) تن جي مٿي تي سهڻ ڪان ٻاهر ٻار چڙهندو.

پريت نهي جهه نام سڻ، تهه ايئؤ ڪرم بڪار

نانڪ آپ سَوارنُ هارا.

ارت:- سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ پريو پاڻ ئي سنواريندڙ يعني رکيا ڪندڙ ۽ پاليندڙ آهي.

ਸਲੋਕੁ

ਰਾਚਿ ਰਹੇ ਬਨਿਤਾ ਬਿਨੋਦ ਕੁਸਮ ਰੰਗ ਬਿਖ ਸੋਰ
ਨਾਨਕ ਤਿਹ ਸਰਨੀ ਪਰਉ ਬਿਨਸਿ ਜਾਇ ਮੈ ਮੋਰ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਰੇ ਮਨ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਜਹ ਰਚਹੁ ਤਹ ਤਹ ਬੰਧਨ ਪਾਹਿ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਤਹੂ ਨ ਛੂਟੀਐ ਸਾਕਤ ਤੇਊ ਕਮਾਹਿ ॥ ਹਉ ਹਉ ਕਰਤੇ ਕਰਮ ਰਤ ਤਾਕੋ ਭਾਰੁ ਅਫਾਰ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਹੀ ਜਉ ਨਾਮ ਸਿਉ ਤਉ ਏਊ ਕਰਮ ਬਿਕਾਰ ॥ ਬਾਧੇ ਜਮ ਕੀ ਜੇਵਰੀ ਮੀਠੀ ਮਾਇਆ ਰੰਗ ॥ ਭ੍ਰਮਕੇ ਮੋਹੇ ਨਹ ਬੂਝਹਿ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਸਦਹੂ ਸੰਗ ॥ ਲੇਖੈ ਗਣਤ ਨ ਛੂਟੀਐ ਕਾਚੀ ਭੀਤਿ ਨ ਸੁਧਿ ॥ ਜਿਸਹਿ ਬੁਝਾਏ ਨਾਨਕਾ ਤਿਹ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਿਰਮਲ ਬੁਧਿ ॥ ੯ ॥

سلوڪ (١)

(دنيوي خوشيون بي بقا.)

راچِ رهي بنتا بنود، ڪسم رنگ بکہ شور
نانڪ تِہ سرني پرؤ، بنس جاء مئِہ مور.

ارٿ:- (جيو) استري آدڪ خوشين ۾ لڳي رهي ٿا، جي خوشيون ڪنهي جي رنگ وانگر (اڻ ڄڻائو) ۽ زهر وانگر ڪوڙيون آهن. (يعني انهنجو سک ٿورو وقت جٽاءُ ڪندڙ آهي ۽ انت ۾ دک ڏيندڙ آهي.) سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ اُنهي پريو جي سرن پئو تہ "مان ۽ منهنجو" (يعني اهنڪار ۽ ممتا) ناس ٿي وڃيو. [راچ رهي=لڳي رهن ٿا؛ بنتا=

سلوڪ (١)
(سڀ حڪم اندر.)

آوَتَ حُڪمِ بناسُ حُڪمِ، آڳيا ڀِنُ نہ ڪوءِ
آوَنُ جانا تِهِ مِٽِيءَ، نانڪ جِهِ مَنِ سوءِ.

ارٿ:- جيو جو اچڻ يعني جمڻ (پريوءَ جي) حڪم سان ٿئي ٿو، مرڻ بہ انهيءَ حڪم سان ٿئي ٿو؛ هنجي حڪم کان ٻاهر ڪوبہ ڪونهي. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ جنهنجي من ۾ پريو آهي، تنهنجوئي جنم مرڻ ميٽجي وڃي ٿو. [بناس = ناس ٿيڻ، مرڻ؛ ڀِن = جدا، ٻاهر.]

پؤڙي (٧)
(موهہ کان ڇوٽڪارو.)

ايٿُو جيئڙہ بهُتُ گرڀ واسي

ارٿ:- هن جيو گهڻنئي گرڀن ۾ واسو ڪيو آهي. [ايٿو = هن.]

موهہ مگنُ ميتُ جونِ ڦاسي

ارٿ:- مني موهہ ۾ مست رهڻ ڪري هو جونين ۾ ڦاسي ٿو. [مگن = مست رهڻ.]

اِنِ مائيا ترِيءَ گُڻِ بسِ ڪيني

ارٿ:- هن مايا (سيني جيون کي) ٽن گڻن (ستي، رجي ۽ تمي) ۾ (ڦاسائي) انهن کي پنهنجي وس ڪيو آهي.

آپنِ موهہ گهٽي گهٽِ ديني

ارٿ:- مايا پنهنجو موهہ سڀڪنهن جيو جي هردي ۾ وڌو آهي. [گهٽي گهٽ = سڀڪنهن هردي ۾.]

اي ساجنِ ڪڇہ ڪرهہ اُپائيا
جاتي ترءِ بِکمَ اِهَ مائيا

آرجه پري جو جوڙ جڏاا

ارت:- جا مايا جڏي وجڻي آهي، تنهن ۾ الڪي پيو آهين. [اُرجهه = الڪي.]

دبون هار منهه بسراا

ارت:- ڏيڻ واري پريوءِ کي من مان وساري جڏيو اٿيئي [ديون هار = ڏيڻ وارو.]

ڌارِ ڪرپا جِسهه گسائي

اِت اُت نانڪ تِس بسرهه ناهي.

ارت:- هي پرماتما! جنهن تي تون ڪرپا ڪرين ٿو سو، سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا، نڪي هن لوڪ ۾ ۽ نڪي پرلوڪ ۾ توکي وساري ٿو. [گسائي = پرٿويءَ جو مالڪ يعني پرماتما؛ ات = هي لوڪ؛ اُت = هو لوڪ يعني پرلوڪ.]

ਸਲੋਕੁ

ਆਵਤ ਹੁਕਮਿ ਬਿਨਾਸ ਹੁਕਮਿ ਆਗਿਆ ਭਿੰਨ ਨ ਕੋਇ
ਆਵਨ ਜਾਨਾ ਤਿਹ ਮਿਟੈ ਨਾਨਕ ਜਿਹ ਮਨਿ ਸੋਇ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਏਊ ਜੀਅ ਬਹੁਤੁ ਗ੍ਰਭ ਵਾਸੇ ॥ ਮੋਹ ਮਗਨ ਮੀਠ ਜੋਨਿ ਫਾਸੇ ॥ ਇਨਿ ਮਾਇਆ ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਬਸਿ ਕੀਨੇ ॥ ਆਪਨ ਮੋਹ ਘਟੇ ਘਟਿ ਦੀਨੇ ॥ ਏਸਾ ਜਨ ਕਛੁ ਕਹਹੁ ਉਪਾਇਆ ॥ ਜਾਤੇ ਤਰਉ ਬਿਖਮ ਇਹ ਮਾਇਆ ॥ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਤ ਸੰਗਿ ਮਿਲਾਏ ॥ ਨਾਨਕ ਤਾਕੇ ਨਿਕਟਿ ਨ ਮਾਏ ॥ ੭ ॥

ارت:- حوڻ ۽ ٻڌڻ سان (جيو گياني ٿيڻ جو) لائق ڪونہ
ٿوٿئي [جوگر = لائق.]

گياني رَهَتَ آگيا دِرِڙ جاڪيءِ

ارت- گياني (اُهوئي آهي) جنهنجي
برميشور جي آگيا مضبوط رهي ٿي. يعني
ڀاڻي تي راضي رهي ٿو، اُهوئي گياني آهي

اُسَنَ سيت سَمَسَرَ سَبِ تا ڪيءِ

ارت:- گرمي توڙي سردي جنکي
[اُس = گرمي؛ سيت = ٿڌ؛ سمسر = ھڪجھڙي

گياني تتَ گورمکہ بيچاري

نانڪ جاڪَڻ ڪرپا ڌاري.

ارت ا- سري گورو نانڪ صاحب چوسائي = پرٿوئي جو
ٿي (جنهن) ڪرپا ڪئي آهي، (اُهوئي) گُرَ اُت = جو لوڪ
جي اُپديس دُوارا پرماتما جو ويچار ڪري ٿو.
يعني پرماتما؛ گورمکہ گوروءَ جي اُپديس سان.

ਸਲੋਕੁ

ਆਵਤ :
ਆਵਤ ਆਇਏ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਮਹਿ ਬਿਨੁ ਬੂਝੇ ਪਸੁ ਢੋਰ
ਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੋ ਬੂਝੈ ਜਾਕੈ ਭਾਗ ਮਥੋਰ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਦੇਉ
ਇ ਜੁਗ ਮਹਿ ਏਕਹਿ ਕਉ ਆਇਆ ॥ ਜਨਮਤ ਮੋਹਿਓ ਮੋਹਨੀ ਮਾਇਆ ॥ ਗਰਭ ਕੁੰਟ ਮਹਿ ਉਰਧ ਤਪ ਕਰਤੇ ॥ ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਸਿਮਰਤ ਪ੍ਰਭੁ ਰਹਤੇ ॥ ਉਰਝਿ ਪਰੇ ਜੋ ਛੋਡਿ ਛਡਾਨਾ ॥ ਦੇਵਨਹਾਰ ਮਨਹਿ ਬਿਸਰਾਨਾ ॥ ਧਾਰਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਿਸਹਿ ਗੁਸਾਈ ॥ ਇਤ ਉਤ ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਬਿਸਰਹੁ ਨਾਹੀ ॥ ੬ ॥

ਭਾਤਉ ॥ ਗਿਆਨੀ ਸੋਇ ਜਾਕੈ ਦ੍ਰਿੜ ਸੋਊ ॥ ਕਹਤ ਸੁਨਤ ਕਛੁ ਜੋਗੁ ਨ ਹੋਊ ॥ ਗਿਆਨੀ ਰਹਤ ਆਗਿਆ ਦ੍ਰਿੜੁ ਜਾਕੈ ॥ ਉਸਨ ਸੀਤ ਸਮਸਰਿ ਸਭ ਤਾਕੈ ॥ ਗਿਆਨੀ ਤਤੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੀਚਾਰੀ ॥ ਨਾਨਕ ਜਾਕਉ ਕ੍ਰਿਪਾ ਧਾਰੀ ॥ ੫ ॥

سلوڪ (١٠)

(ٻاهرئين ٻيکہ رکڻ سان پرڀو نٿو ملي.)

آنڪ ٻيکہ اَرگيان ڏِيانُ مَنُ هَٺِ مِلِتَئہ نہ ڪوءِ

ڪہُ نانڪ ڪِرپا ڀَئي ڀڳت گياني سوءِ

ارٿ :- انيڪ ٻيکہ ڌارڻ يا گيان ڪٿڻ يا ڌيان لڳائڻ يا من جي هٺ ڪرڻ، انهن ڪري ڪوبہ پرڀوءَ سان نہ مليو آهي. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ جنهن تي پرماتما جي ڪرپا ٿئي ٿي، اهوئي ڀڳت آهي ۽ اهوئي گياني آهي.

پؤڙي (٥)

(سچو گياني ڪير آهي ؟)

گَـگا گيانُ نهي مُکہ باتئہ

آنڪ جُگَتِ ساسترُ ڪرِ ڀانتئہ

ارٿ :- گَگي اکر ذارائ صاحب اُپديش ڪن ٿا تہ مکہ سان (رڳو) ڳالهين ڪرڻ ڪري گيان نٿو ٿئي، (جيتوڻيڪ) شاسترن مان طرح طرح نمونن سان انيڪ دليل ڪڍي ڏجن. [جُڳت = تجويزون، دليل ۽ ڀانتئہ = طرح طرح نمونن سان.]

گياني سوءِ جا ڪئي ڍِرڙ سوئُو

ارٿ :- گياني سچ پچ اُهوئي آهي، جنهنجي (پرڀوءَ مر) اُهو پريو قائم آهي. [ڍرڙ = مضبوط، قائم.]

ڪَهت سُنت ڪَڇُ جوگُ نہ هوئُو

ڈن تبي باچھ سرکر نہ آچھ

ارت :- اُسي دنیوي ڈن نتا جاھین ، بلکہ سُرکن حي بسر اجا کاز ائن ۔ [باھہ = جاھین ۔]

آت پرہ پریت ساڈ رجہ راچھ

ارت :- اُسي ساڈن (حي حرن) حي ڈوڑ سال بیحد بیاري بریت لگائین تا ۔ [ات = بیحد ، گہٹي ؛ برہ = بیاري ؛ رچ = ڈوڑ ؛ راچھ = رجین تا ، لگائین تا ۔]

ڈلڈي کبا بتاپھ تاھؤ

جو ایک چاڈ آن کتیہ نہ جاھؤ

ارت :- حیکي مک برماتما کي حلدی بٹي کبہر منذ نتا وحں ، تں بر دنیوي ڈنڈا کیش بروپس کندا ؟ یعني اُسي دنیوي ڈنڈن کان الگ رحں تا ؛ اہوں تي دنیوي ڈنڈن حوکو ائرنتوتئي ۔ [بٹابہ = برویش کندا ؛ ان کتبہ = بٹي کبہں منذ ۔]

جاکي حیٹي دیٹو بوب ذام

ذانک ساڈ بؤ ران یکوان ۔

ارت :- حنھں حي مردي بر بربوہ ذام بخشیو آحي اُحو ، سري گور نانک صاحب حں فرمائیں تا ، بورن برماتما دو سب آحي ۔ [میٹي = مردي ؛ ساڈ = سب ۔

ਸਲੋਕੁ

ਅਨਿਕ ਭੇਖ ਅਰੁ ਙਿਆਨ ਧਿਆਨ ਮਨ ਹਠਿ ਮਿਲਿਅਉ ਨ ਕੋਇ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਭਈ ਭਗਤੁ ਙਿਆਨੀ ਸੋਇ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ

ਙੰਙਾ ਙਿਆਨੁ ਨਹੀ ਮੁਖ ਬਾਤਉ ॥ ਅਨਿਕ ਜੁਗਤਿ ਸਾਸਤਿ ਕਰਿ

ਪਉੜੀ

ਧਧਾ ਧੂਰਿ ਪੁਨੀਤ ਤੇਰੇ ਜਨੂਆ ॥ ਧਨਿ ਤੇਊ ਜਿਹ ਰੁਚ ਇਆ ਮਨੂਆ ॥ ਧਨੁ ਨਹੀ ਬਾਛਹਿ ਸੁਰਗ ਨ ਆਛਹਿ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਿਅ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਾਧ ਰਜ ਰਾਚਹਿ ॥ ਧੰਧੇ ਕਹਾ ਬਿਆਪਹਿ ਤਾਹੂ ॥ ਜੋ ਏਕ ਛਾਡਿ ਅਨ ਕਤਹਿ ਨ ਜਾਹੂ ॥ ਜਾਕੈ ਹੀਐ ਦੀਓ ਪ੍ਰਭ ਨਾਮ ॥ ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਪੂਰਨ ਭਗਵਾਨ ॥ ੪ ॥

سلوڪ (۱)

(مايا جو موھ ڪوڙو.)

ڌَنُ ڌَنُ ڪَها پُڪارتي، مائيا موھُ سَڀ ڪُوڙ
نامَ بِهُوُني نانڪا، هوتَ جاتَ سَڀ ڌُوڙ.

ارٿ :- ڌن، ڌن، ڪري اوهين ڇو پيا پڪاريو؟ (يعني ڌن هٿ ڪرڻ لاءِ ڇو پيا مٿو هڻو؟) ڇو جو مايا جو موھ سڀ ڪوڙ آهي. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ جي جيو نام کان خالي آهن (يعني جي جيو پرماتما جو نام نٿا جپين) سي (ڌن هوندي بہ) ڌوڙ ٿين ٿا يعني اُنهن جو جنم سڦلو نہ آهي. [بهوني = رهت، خالي.]

پئوڙي (۴)

(سنتن جي چرنن جي خاڪ جي مهما.)

ڌَڌا ڌُوڙ پنيت تيري جنوُئا

ارٿ :- ڌڌي اکر دُوارا (صاحب وينتي ڪري جون ٿا) تہ هي پربھو! تنهنجي سنتن جي چرنن جي ڌوڙ پوتر آهي. [پنيت = پوتر؛ جنوئا = داس، سنت.]

ڌَنُ تيئُو جِھ رُچَ اِئا منُوئا

ارٿ :- ڌن آهن اُهي شخص، جن جي من ۾ انهيءَ (ڌوڙ لاءِ) چاهنا آهي. [رچ = چاهنا، سرڌا.]

سونو سرن پري جه پاين

ارٿ:- جنهنکي پنهنجي سرن ۾ وجهي ٿو، سوئي سندس سرن ۾ پوي ٿو. [پرئي = پوي ٿو؛ پاين = وجهي ٿو.]

سمر سمر گن گاه سناين

ارٿ:- (اهڙو پرش) پرماتما کي ياد ڪري ٿو، من جا گن ڳائي ٿو ۽ (ٻين کي) ٻڌائي ٿو.

سنسيءَ ڀرم لهي ڪيه ٻناپت

ارٿ:- من ۾ سنسا ۽ ڀرم پرويش نٿا ڪن يعني دو سنسن ۽ ڀرمن کان جتل آهي. [ٻناپت = وياپن، پرويش ڪن.]

پرگٽ پرتاپ تاهو ڪو جاپت

ارٿ:- هن جي وڏائي (جتي ڪٿي) ظاهر جاڻڻ ۾ اچي ٿي. (مطلب ته هنجي وڏائي لڪڻ جي نه آهي.) [پرگٽ = ظاهر؛ پرتاپ = وڏائي؛ جاپت = جاڻڻ ۾ اچي ٿي.]

ٻيو ارٿ:- هو پرماتما جي وڏائي جا ظاهر آهي، تنهنکي جاڻي ٿو. [جاپت = جاڻي ٿو.]

سو ساڌو اهه ڀيٽڻ هارا

نانڪ تا ڪي سد بلهارا.

ارٿ:- جنهڪو انهي پد وٽ ڪي ڀيٽي ٿو، سوئي ساڌو آهي. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته اهڙي ساڌو تان اسين سدا قربان آهيون. [ڀيٽڻ هارا = ڀيٽيندڙ.]

ਸਲੋਕੁ

ਧਨੁ ਧਨੁ ਕਹਾ ਪੁਕਾਰਤੇ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਸਭ ਕੂਰ
ਨਾਮ ਬਿਹੂਨੇ ਨਾਨਕਾ ਹੋਤ ਜਾਤ ਸਭੁ ਧੂਰ ॥ ੧ ॥

ਜੋਊ ਸਰਨਿ ਪਰੈ ਜਿਹ ਪਾਯੰ ॥ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਗੁਨ ਗਾਇ ਸੁਨਾਯੰ ॥
ਸੰਸੈ ਭਰਮੁ ਨਹੀ ਕਛੁ ਬਿਆਪਤ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ਤਾਹੂ ਕੋ ਜਾਪਤ ॥
ਸੋ ਸਾਧੂ ਇਹ ਪਹੁਚਨਹਾਰਾ ॥ ਨਾਨਕ ਤਾਕੈ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰਾ ॥ ੩ ॥

سلوڪ (١)

(سنتن وٽ سچو نام ۽ پوترتائي.)

سيٺئي شاهَ ڀڳونت سي، سَچُ سنپيۓ هرِ راسِ
نانڪ سَچُ سچِ پائيٺئيۓ، تِهِ سنتن ڪي پاسِ.

ارٿ:- اُهيئي شاهوڪار ۽ ڀاڳوان آهن، جن وٽ سچ روپي دؤلت ۽ هريءَ جي نام جي پونجي آهي. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ سچو نام ۽ پوترتائي اهڙن سنتن وٽان پائجي ٿي. [شاهَ = سيٺ يعني شاهوڪار؛ ڀڳونت = ڀاڳوان؛ سنپيۓ = دولت؛ راس = پونجي؛ سچ = پوترتائي.]

پئُڙي (٣)

(سچو سنت ڪير؟)

سَسا سَتِ سَتِ سَتِ سوئُو

ارٿ:- سسي اکر ڏاران صاحب فرمائين ٿا تہ اُهو پربهو گذريل، هلندڙ ۽ ايندڙ وقتن ۾ قائم آهي. [ست — قائم.]

نوٽ:- مٿين تڪ ۾ "ست" لفظ ٣ ڀيرا ڪم آڻڻ جو مطلب آهي گذريل، هلندڙ ۽ ايندڙ وقتن ۾ قائم. تنهن کان سواءِ ٽي ڀيرا چوڻ سان پرتگيا ڪري گورو صاحب فرمائين ٿا تہ اُهوئي هڪ قائم آهي.

سَتِ پُرکہ تي ڀِنَ نہ ڪوئُو

ارٿ:- ست پرش کان جدا ڪوبہ ڪونهي. ڀاو- پرماتما سڀني ۾ وياپڪ آهي. [ڀن = جدا.]

ارت :- تن گڻن (ستي، رجي ۽ تمي) وارن جي ڀانت ڀانت جي رچنا رچي اٿس. ڀاو- جدا جدا سڀاون ۽ طبيعتن جا جيو خلقيا اٿس. [ڀن ڀن = ڀانت ڀانت جي ؛ بسٿارن = وستار ڪيو اٿس يعني رچنا رچي اٿس.]

نرڪن تي سرگن ڍرشتارن

ارت :- جو نرڳڻ مان سرڳڻ جي ڏيکاري ڏني ٿو.

سڪل ڀانت ڪر ڪرم اپائيو

ارت :- جن سڀ طرح جي رچنا اپائي آهي. [ڀانت = طرح، نمونو.]

جنم مرڻ من موهہ ٻڌائيو

ارت :- جن ٻ موهہ وڌائڻ ڪري جنم مرڻ ڪيو اٿس يعني جيسين جيو کي مايا جو موهہ آهي، تيسين تو جنم مرڻ جي قيدي ٻ اهي ٿو.

دهون ڀانت تي آپ نرارا

ارت :- (پرڀاڻ) ٻنهي ڏون (يعني جنم ۽ مرڻ) کان نيارو آهي. نرارا = نيارو، الڳ.

نانڪ انت نہ پارا وارا.

ارت :- سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته (پرڀوءَ جو) ڪو انت ۽ حد نہ آهي. [پارا وارا- پار = پريون تڙ ۽ اورار = اوريون تڙ يعني حد.]

॥ ਸਲੋਕੁ ॥

ਸੇਈ ਸਾਹ ਭਗਵੰਤ ਸੇ ਸਚੁ ਸੰਪੈ ਹਰਿ ਰਾਸਿ

ਨਾਨਕ ਸਚੁ ਸੁਚਿ ਪਾਈਐ ਤਿਹ ਸੰਤਨ ਕੈ ਪਾਸਿ ॥ ੧ ॥

॥ ਪਉੜੀ ॥

ਸਸਾ ਸਤਿ ਸਤਿ ਸਤਿ ਸੋਊ ॥ ਸਤਿ ਪੁਰਖ ਤੇ ਭਿੰਨ ਨ ਕੋਊ ॥

ارٿ:- پرميشور روپ بنا ۽ پاڻ آهي ۽ روپ ۽ (ٻاو- رچنا ۽) ۽ پاڻ آهي، تنهنڪري نرگڻ توڙي سرگڻ ٻنهي ڪڙيون (پاڻ) آهي. جو ٻنهي ڪڙيون ڪڙو ورنن ڪرڻ ۽ اچي ٿو. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ اُن ھڪ مان انيڪ ٿي پيا آهن (يعني ھڪ پرماتما مان ساري سرشٽي پيدا ٿي آهي.) [1] نرنڪار = آڪار ڪانسواءِ، روپ بنا.]

نوٽ:- ”نرگڻ ۽ “سرگڻ” جو تات پرج حي آهي تہ پرماتما اصل سڀ کان نيارو آهي، ڪنهن ٻہ گڻ يا خصلت کان پري آهي، تنهنڪري ”نرگڻ“ آهي. ساري دنيا سندس رچيل آهي. سندس ڪيل آڪارن يا روپن ۾ جي هنکي ڏسبو تہ گويا ”سرگڻ“ آهي. ڏسو سکمني صاحب ارٿ ڪيل ديوان ليلارام سنگھ جي ڀاڱو (۲) صفحو (۲).

پؤڙي (۲)

(پريو رچنا رچيندڙ ۽ اُن کان نيارو.)

اوم گورمکھ ڪيتو آڪارا

ارٿ:- اڪال پرکھ جو وڏي ۾ وڏو گورو آهي تنهن (ساري) سرشٽي بنائي آهي [اوم = واهگورو؛ گورمکھ = وڏي ۾ وڏو گورو.]

ايکهہ سوت پروون دارا

ارٿ:- هن ڪڙي ڏاڱي ۾ سڀني کي پوتيو آهي (هن ڪري تہ سڀ هن جي وس ۾ آهن.) [پروون دارا = پوئيندڙ.]

پرماڻ:- ”سگل سمگري تمري سؤتر ڌاري.“

[1] سکمني صاحب اشٽپدي (۴) پد (۸)

ڀن ڀن ترئي گڻ بستارن

ارت :- باڻي سوکم (ننڍي ۾ ننڍو) آهي ۽ باڻي استول (وڏي ۾ وڏو) آهي.

لکي نہ جائي نانڪ ليلا

ارت :- سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائن ٿا تہ اُن جي ليلا لکي نٿي وڃي. (ڀاو- ڀڳوان جي اپار سيالي ۽ قدرت بروڙي نٿي سگهجي.)

کر کرپا پرڀ دين دئيا ॥

تيري سنتن کي من هوء رواڙا. (رهاءُ)

ارت :- هي دين دئال پرڀو! (اها) ڪرپا ڪر تہ منهنجو من تنهنجي سنتن (جي چرنن) جي ڌوڙ ٿي پوي. [رواڙ = ڌوڙ]

پرماڻ :- "نانڪ داس اهي سک مانگي موکو کر سنتن کي ڌوڙي". (کيرتن سوهلا.)

॥ ਸਲੋਕੁ ॥

ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਆਕਾਰ ਆਪਿ ਨਿਰਗੁਨ ਸਰਗੁਨ ਏਕ
ਏਕਹਿ ਏਕ ਬਖਾਨਨੋ ਨਾਨਕ ਏਕ ਅਨੇਕ ॥ ੧ ॥

॥ ਪਉੜੀ ॥

॥ ਓਅੰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਕੀਓ ਅਕਾਰਾ ॥ ਏਕਹਿ ਸੂਤ ਪਰੋਵਨ ਹਾਰਾ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਤ੍ਰੈਗੁਣ ਬਿਸਥਾਰੰ ॥ ਨਿਰਗੁਨ ਤੇ ਸਰਗੁਨ ਦ੍ਰਿਸਟਾਰੰ ॥ ਸਗਲ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ ਕਰਹਿ ਉਪਾਇਓ ॥ ਜਨਮ ਮਰਨ ਮਨ ਮੋਹੁ ਬਢਾਇਓ ॥ ਦੁਹੂ ਭਾਂਤਿ ਤੇ ਆਪਿ ਨਿਰਾਰਾ ॥ ਨਾਨਕ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰਾ ॥ ੨ ॥

سلوڪ (١)

(نرگڻ بہ اهو سرگڻ بہ اهو.)

نرنڪار آڪار آپ، نرگن سرگن ايڪ
ايڪہ ايڪ بکانئو، نانڪ ايڪ انيڪ.

هيو نکو ٿيو، نکو ٿيندو. [جوگر = لائق، سمرٿ؛ رو رهيا = رهي رهيو آهي.]

پؤڙي (۱)

(پريو بي انت.)

اوم ساڌ ستگور نمسڪارن

ارٿ:- اڪال پرکؔ ۽ سنت ستگوروءَ کي منهنجي نمسڪار آهي. [اوم = اڪال پرکؔ؛ ساڌ = سنت]

آد مڌ انت نرنڪارن

ارٿ:- پرميشور جنهنکي روپ ڪونهي، سو شروعات ۾ به هو، وچ ۾ به آهي ۽ انت ۾ به هوندو. (يعني هو اڳي به هو، هينئر به آهي ۽ پوءِ به هوندو. مطلب ته هو امر آهي.) [مڌ = وچ ۾؛ نرنڪارن = روپ بنا.]

آپهِ سن، آپهِ سکَہ آسن

ارٿ:- پريو پاڻ سانت روپ آهي ۽ سندس آسن سکھ سروپ ۾ آهي. مطلب ته هو پنهنجي رضا رچي اُنکي سانت سان وينو ڏسي. [سن = سانت.]

آپهِ سنت آپهي جاسن

ارٿ:- پريو پاڻ ئي پنهنجو جس ٻڌي ٿو. [جاسن = جس.]

آپن آپ آپهِ اُپائيو

ارٿ:- پريوءَ پاڻ مان پاڻ ئي (جڳت) اُپايو آهي.

آپهِ باپ آپهي مائيو

ارٿ:- پاڻ ئي (جڳت جو) پتا آهي ۽ پاڻ ئي ماتا آهي. [مائيو = ماتا.]

آپهِ سوکَہ آپهِ اَستوُلا

ارٿ:- گوردیوئي (شب گڻ جو) ڪندڙ آهي ؛ سيني ٻاٻن کي دور ڪندڙ آهي؛ گوردیوئي ٻاٻن کي بوتر ڪندڙ آهي. [مرتا — دور ڪندڙ؛ پتت = ڪريل يعني پاپي .]

گُر ديو آدِ جُگاد جُگُ جُگُ ، گُر ديو منتُ هرِ جَپِ اُڌرا

ارٿ:- گوردیو جي مهما آد کان ولي آهي، جڳن جي آد ۾ آهي ؛ هرهڪ جڳ ۾ آهي. گوردیو جي منتر سان هرئ جي نام جپڻ ڪري اُڌار ٿئي ٿو.

گُر ديو سنگتِ پرڀ ميلِ ڪر ڪرپا ، هم مُوڙهہ پاپي جِتُ لگِ تَرا

ارٿ:- هي پربوا ڪرپا ڪري گوردیو جو سنگ مونکي ملاءِ، جنهن سنگ ۾ لڳي مان مورک پاپي تري وڃان. [موڙهہ = مورک.]

گُر ديو ستگُرُ پارٻرهمُ پرميسرُ ، گُر ديو نانڪ هرِ نمسڪرا

ارٿ:- گوردیوئي ستگورو آهي، پاربرهم آهي ؛ پرميسور آهي. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائن ٿا ته گوردیو، جو هرئ جو روپ آهي، تنهنکي اسانجي نمسڪار آهي.

سلوڪ (ا)

(پرماتما جي اُستت .)

آپہِ ڪيتا ڪرائيا ، آپہِ ڪرڻي جوڳُ

نانڪ ايڪو رَوِ رَهِيا ، دُوسر هوئا نہ هوڳُ .

ارٿ:- (پرميسور) پاڻ ئي (جڳت) رچيو آهي، جو پاڻ ئي جيون کان ڪم ڪاريون ڪرائي ٿو ؛ جو پاڻ ئي (سڀڪجهہ) ڪرڻ لاءِ سمرٿ آهي. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائن ٿا ته هڪڙوئي پرميسور (سڀ ۾) رمي رهيو آهي؛ (مَن جهڙو)

[سھودرا - سھ = ساڳيو ؛ اُدر = پيٽ، ساڳئي پيٽ ہان ڄاول يعني سڳو ڀاءُ.]

گو رديو داتا ھر نام اُپديسيُ، گو رديو منت نِروڌرا

ارٿ :- گورديوئي داتار آھي، جو ھريءَ جي نام (جھڙي اَملھ وستو) جو اُپديش ڏيندڙ آھي ؛ گورديو جو منتر ئي پوري طرح اُڌار ڪندڙ آھي. [منت = منتر؛ نروڌرا - (نر = نيڪ نيڪ، پوريءَ طرح، اُڌرا = اڌار ڪندڙ) — پوريءَ طرح اُڌار ڪندڙ.]

گو رديو سانتِ سَتِ بُڌِ مُوُرتِ، گو رديو پارَس پرَس پرا

ارٿ :- گورديوئي سانت ؛ ست بُڌيءَ جو روپ آھي ؛ گورديوئي پارس آھي، جنھن کي ڇھڻ سان سريشٽ ٿجي ٿو. [پرا = پري، سريشٽ ؛ پرس = ڇھڻ.]

نوٽ :- (١) کي ٽيڪا ڪار "گورديو پارس پرس پرا." جو ارٿ ڪن ٿا :- "گورديوئي پارس آھي، جنھنجي ڇھڻ سان ھي جيو ٽري پار پوندو.

نوٽ :- (٢) جئن پارس لوھ کي سون ڪري ڇڏيندو آھي، تئن گورو بہ پنھنجي شش کي ڪليڻي مان سليڻو ڪري ٿو ڇڏي.

گورديو تيرٿ امرت سرو ر، گور گيان مجن اپرم پرا

ارٿ :- گورديوئي تيرٿ روپ آھي ؛ امرت روپي تلاءُ آھي ؛ گورديو جي گيان روپي تلاءَ ہر اشنان ڪرڻ ڪري پرماتما، جنھنجو انت لھي نٿو سگھجي، سو حاصل ڪري سگھجي ٿو. [مجن = اشنان؛ اپرم پرا = پري کان پري، جنھنجو انت نٿو لھي سگھجي يعني پرماتما.]

گورديو ڪرتا سڀ پاپ ھرتا، گورديو پتت پوت ڪرا

باون آکري

ايڪ اونڪار ستگور پرساد

گؤڙي باون آکري محلا پنجوان

باون اکري :- باون اکري جي معنيٰ آهي ٥٢ اکرن وارو پستڪ. هي واڻي سري گورو ارجن ديو پنجين پاتشاهي جي رچيل آهي. چون ٿا ته هڪ ڏينهن ماتا گنگا صاحبن جي سپتنيءَ کين وينتي ڪئي ته ديا پالي موهنجي اڙو ڪو زبور ڏيو، جو منهنجي آتما جي باڻط ٿانق ڄجي. تنهن تي صاحبن سنسڪرت ٻوليءَ جا ٥٢ اکر ڪڍي، هر هڪ اکر ڏئاران هيءَ سند ر ۽ من موهيندڙ واڻي اچاري، جنهن ۾ طرح طرح نمودن سان گورن جي اُستت ڪيل آهي ۽ نام جي وڏائي ٻڌايل آهي. ساڳيءَ طرح اُردو ۽ پارسي ٻولين ۾ ”سي حرفي“ چوندا آهن.

سلوڪ

(ستگوروءَ جي مهما.)

گُرديو ماتا گُرديو پِتا، گُرديو سُوامي پرميسرا

ارٿ :- گورديوئي منهنجي ماتا آهي، گورديوئي منهنجو پتا آهي، گورديوئي منهنجو مالڪ آهي ۽ پرميسور آهي.

گُرديو سکا آگيان ڀنجن، گُرديو بندپ سهودرا

ارٿ :- گورديوئي منهنجو متر آهي، جو اگيان کي ناس ڪندڙ آهي ۽ گورديوئي منهنجو مائٽ ۽ سڳو ڀاءُ آهي.

੧ ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਗਉੜੀ ਬਾਵਨ ਅਖਰੀ ਮਹਲਾ ੫

॥ ਸਲੋਕੁ ॥

॥ ਗੁਰਦੇਵ ਮਾਤਾ ਗੁਰਦੇਵ ਪਿਤਾ ਗੁਰਦੇਵ ਸੁਆਮੀ ਪਰਮੇਸੁਰਾ ॥ ਗੁਰਦੇਵ ਸਖਾ ਅਗਿਆਨ ਭੰਜਨੁ ਗੁਰਦੇਵ ਬੰਧਪ ਸਹੋਦਰਾ॥ ਗੁਰਦੇਵ ਦਾਤਾ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਉਪਦੇਸੈ ਗੁਰਦੇਵ ਮੰਤੁ ਨਿਰੋਧਰਾ ॥ ਗੁਰਦੇਵ ਸਾਂਤਿ ਸਤਿ ਬੁਧਿ ਮੂਰਤਿ ਗੁਰਦੇਵ ਪਾਰਸ ਪਰਸ ਪਰਾ ॥ ਗੁਰਦੇਵ ਤੀਰਥੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੋਵਰੁ ਗੁਰ ਗਿਆਨ ਮਜਨੁ ਅਪਰੰਪਰਾ ॥ ਗੁਰਦੇਵ ਕਰਤਾ ਸਭਿ ਪਾਪ ਹਰਤਾ ਗੁਰਦੇਵ ਪਤਿਤ ਪਵਿਤ ਕਰਾ ॥ ਗੁਰਦੇਵ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਗੁਰਦੇਵ ਮੰਤੁ ਹਰਿ ਜਪਿ ਉਧਰਾ ॥ ਗੁਰਦੇਵ ਸੰਗਤਿ ਪ੍ਰਭਿ ਮੇਲਿ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹਮ ਮੂੜ ਪਾਪੀ ਜਿਤੁ ਲਗਿ ਤਰਾ ॥ ਗੁਰਦੇਵ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਪਰਮੇਸਰੁ ਗੁਰਦੇਵ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਨਮਸਕਰਾ ॥ ੧ ॥

॥ ਸਲੋਕੁ ॥

ਆਪਹਿ ਕੀਆ ਕਰਾਇਆ ਆਪਹਿ ਕਰਨੈਜੋਗੁ
ਨਾਨਕ ਏਕੋਰਵਿ ਰਹਿਆ ਦੂਸਰ ਹੋਆ ਨ ਹੋਗੁ ॥ ੧ ॥

॥ ਪਉੜੀ ॥

ਓਅੰ ਸਾਧ ਸਤਿਗੁਰ ਨਮਸਕਾਰੰ ॥ ਆਦਿ ਮਧਿ ਅੰਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰੰ ॥ ਆਪਹਿ ਸੁੰਨ ਆਪਹਿ ਸੁਖ ਆਸਨ ॥ ਆਪਹਿ ਸੁਨਤ ਆਪਹੀ ਜਾਸਨ ॥ ਆਪਨ ਆਪੁ ਆਪਹਿ ਉਪਾਇਓ ॥ ਆਪਹਿ ਬਾਪ ਆਪਹੀ ਮਾਇਓ ॥ ਆਪਹਿ ਸੂਖਮ ਆਪਹਿ ਅਸਥੂਲਾ ॥ ਲਖੀ ਨ ਜਾਈ ਨਾਨਕ ਲੀਲ੍ਹਾ ॥ ੧ ॥ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪ੍ਰਭ ਦੀਨ ਦਇਆਲਾ ॥ ਤੇਰੇ ਸੰਤਨ ਕੀ ਮਨੁ ਹੋਇ ਰਵਾਲਾ ॥ ਰਹਾਉ ॥

سک = سمجهيان ؛ بهراڳڻ = ڀا ڳ نما ڳان ڪٽي ڏجي ، ڀا ڳ نبا ڪسي تماڳي ، وڏڀاڳوان ؛ بيکڻ = دو ڍيان ، تڪمان .]

ڪوچ اُبِهَڻ جو سَنتَ جنان سَنگ ، سمرٿ پُرک مِلائي
ناڪ تن مِليا سُرجن سُک داتا ، سي وڏڀاڳي مائي .

ارٿ :- سرو شڪتوان پرماتما جي ملڻ لاءِ مان سندس پيرو سنتن جي سنگ ۾ گولان ٿي . گورو صاحب جن فرمائن ٿا ته مي ڀائي جن پوتر پرش سکن جو دانار پاتو آهي ، سي وڏڀاڳي آهن . [ڪوچ اُبهڻ = پيرو گولان ٿي ؛ سمرٿ = سرو شڪتوان ؛ سرجن = پوتر پرش ؛ مائي = مي ڀائي .]

(٣) سَکي نال وَسان اَپني ناه پياري ، ميرا مَن تَن هر سنگ هاليا
سُڻ سکيئي ميري نيند ڀلي ، مي آپڙا پر مِليا

ارٿ :- مي سکي ! هاڻي مان پنهنجي گهوٽ سان گڏ گهاريان ٿي . منهنجو من ۽ تن هر وقت ساڻس حجمسو ٿيو آهي . مي سکيون ! سڻو مي ڳالهه منهنجي . جڏهن کان مونکي پنهنجو پي مليو آهي تڏهن کان مان سکيو سمهان ٿي . [ناه = گهوٽ ؛ هاليا = مليو پيو آهي ، حجمسو ٿيو آهي ؛ پر = پرين ، پتي .]

پرم ڪر ٿيو ساڌت سهج سوامي ، پرگاس ڀيا ڪَوَل کليا
وَر پائيا پرڀ انتر جامي ، ناڪ سو هاڳ نه ٽليا .

ارٿ :- منهنجا ڀرم دور ٿي ويا آهن . پنهنجي سوامي سان ملي مونکي سک ساڳ پراپت ٿيو آهي . جڏهن گمان روپي سوجهرو ٿيو ، تڏهن منهنجو دل روپي ڪمل ٽڙيو . گورو صاحب جن فرمائن ٿا ته جڏهن انهي پرڪار مون انترجامي پرڀو گهوٽ پاتو ، تڏهن منهنجو سهاڳ قائم ٿيو . [ڪوَل = دل روپي ... گل ؛ نه ٽليا = قائم ٿيو ، استر ٿيو .]

ارٿ :- ہي سکيون ! ڪواري ٻني پرماتما ٻنهنجي وس ۾ آيو تہ ٻوءِ اسانکي جڏي نہ ويندو. ادا ڀڳونت جي ٻلي ريت آهي . سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ جنهن جيو جي وس ۾ ڀڳونت ٿئي ٿو، تنهنجي پيدائش، جنم مرڻ ۽ نرڪ جو ڀؤ پرماتما نورت ڪري منکي ٻوتر ڪري ڇڏي ٿو. [جرا = پيدائش؛ ٻنيت = ٻوتر؛ جنتئي = جيو کي.]

(۲) سڻ سکيئي اهر ڀاي ٻننتي، ايہ متانت ڀڪائيئي
سنهجہ سياءِ آپاند رهت هوءِ، گيت گووندهہ گائيئي

ارٿ :- ہي سکيون ! هيءَ اتم وينتي منهنجي سڻو. اچو تہ هي ڀہ ڀڄايون جو دنيوي کتراڳہ کان آجون ٿي سهج سياءِ سان گووند جا گن ڳايون. [ايہ متانت ڀڪائيئي — هيءَ ڀہ ڀڄايون؛ آپاند = دنيوي کتراڳہ، جنجال.]

ڪل ڪليش متهہ ڀرم ناسہ، من چنديا ڦل ڀائيئي
پارٻرهم پؤرن پرميشر، نانڪ نام ڌيائيئي .

ارٿ :- انهيءَ ڪري اسانجون سڀ تڪليفون ۽ مصيبتون نورت ٿي وينديون، سڀ ڀرم ناس ٿيندا ۽ اسين من ڀاوندو ڦل پائينديون سين. تنهنڪري گورو صاحب جن فرمائين ٿا تہ اچو تہ پارٻرهم پورن پرميشور جو نام ڌيايون. [ڪل ڪليش = تڪليفون.]

(۳) سکي اپڪري نت سکہ منائي، پرڀ ميري آس پڄائي
چرن پياسي درس ٻنراگن، پيکڻ ٿان سبائي

ارٿ :- ہي سکيون ! منهنجي نت ادائي اجا رهي آهي تہ ڀڳوان جي پسگتي ۾ سچو سکہ سمجهان. شل ايشور منهنجي آس پڄائي ! دنيا کي تياڳي مان سندس جرنن جي درسن جي پياسي آهيان. مان هرهنڌ سندس جرن ڏسندي وتندي آهيان. [سکہ منائي =

ਲਹਉ ਹਰਿ ਸੰਤਜਨਾ ਸੰਗ ਸੰਮੁਖ ਪੁਰਖ ਮਿਲਾਏ ॥ ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਮਿਲਿਆ ਸੁਰਿਜਨੁ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਸੇ ਵਡਭਾਗੀ ਮਾਏ ॥ ੩ ॥ ਸਖੀ ਨਾਲਿ ਵਸਾ ਅਪੁਨੇ ਨਾਹ ਪਿਆਰੇ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਤਨੁ ਹਰਿ ਸੰਗਿ ਹਿਲਿਆ ॥ ਸੁਣਿ ਸਖੀਏ ਮੇਰੀ ਨੀਦ ਭਲੀ ਮੈ ਆਪਨੜਾ ਪਿਰੁ ਮਿਲਿਆ ॥ ਭ੍ਰਮੁ ਖੋਇਓ ਸਾਂਤਿ ਸਹਜਿ ਸੁਆਮੀ ਪਰਗਾਸੁ ਭਇਆ ਕਉਲੁ ਖਿਲਿਆ ॥ ਵਰੁ ਪਾਇਆ ਪ੍ਰਭੁ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਨਾਨਕ ਸੋਹਾਗੁ ਨ ਟਲਿਆ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥ ੫ ॥ ੧੧ ॥

اُٿانڪا:- سري گورو ارجن ديو جن کان ڪنهن سنت پڇيو ته پتي پرماتما ڪيئن ملي؟ تنهنتي سچي پاتشاه هيٺيون مها سندر ڇنت اُچاريو:-

گوڙي محلا پنجوان ڇنت (٤)

(١) سُڻِ سکيئي مِلِ اُدمُ ڪريا، منا لئُهِ ترِ ڪنتي
مانَ تياڳِ ڪرِ ڀڳت ٺڳؤري، موهه سادُ منتي

ارٿ:- هي سکيون! منهنجي وينتي ٻڌو. اچو ته ملي اُدم ڪري پنهنجي پتي گهوٽ کي راضي ڪريون. سڀ سنگورن جي اُپديس روپي منتر سان اچو ته اهنڪار تياڳيون ۽ ڀڳتي روپي ٺوڳي سان پنهنجي پريتم کي موهي ڇڏيون. (مطلب ته ڀڳتي ڪري پنهنجي پريتم کي پنهنجي وس ڪريون.) منا لئُهِ = جوس ڪريون، راضي ڪريون؛ ڪنتي = گهوٽ کي؛ ٺڳؤري = ٺڳ ٻوٽي، ڏانورو يا ٻي ڪا دوا، جا ٺڳ، جيون کي پيارڻ سان ڪري ڪين بي وس ڪري ڦرندا آهن. گورو صاحب جن فرمائين ٿا ته گهوٽ پرماتما کسي وس ڪرڻ لاءِ ٻيو ڪو اُپاءُ اثرو ڪارگر نه آهي جهڙو سنتن جي سيوا ڪرڻ.]

سکي وس آئيا تهِ ڇوڙ نه جائي، اهِ ريت ڀلي ڀڳوتي
ناناڪ جرا مرڻ ڀيٖ نرڪ نواري، پنيت ڪري تس جنتي.

برينڌڙ ۽ ڏيندڙ آهي ۽ سڀني جي پرتپالنا ڪندڙ آهي. [اڇت = نہ ڪرندڙ، هميشہ قائم.]

پرتپال مہا دئيال دانا، دئيا ڌاري سڀ ڪسي
ڪال ڪنٽڪ لوڀ موہ ناسي، جيئہ جا ڪي پرڀ بسي

ارٿ :- هي من! پرتپالنا ڪندڙ جو مہا ديال انترجامي آهي، سو سڀني تي پنهنجي ديا ڌاري ٿو. جنهنجي اندر هو پربھو وسي ٿو، تنهنجا لوڀ موہ آدِ وڪار ناس ٿين ٿا ۽ ڪال، جو ڪنڊي وانگي دک ڏيندڙ آهي، سو بہ ناس ٿي وڃي ٿو.

سپرسن ديوا سٽل شيوا، ڀُلي پؤ رن گھالا
بنونت نانڪ اِڇ پني، جپت دين دئيالا.

ارٿ :- جنهن پرماتما ديو جي شيوا سڦل آهي، سو جڏهين پرسن ٿئي ٿو تہ تڏهين اسانجي ڪمائي ساب ٿئي ٿي. گورو صاحب جن وينتي ڪري چون ٿا تہ "هي دين ديال! توکي جپڻ ڪري منهنجون سڀ مرادون پورن ٿيون."

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫

॥ ਸੁਣਿ ਸਖੀਏ ਮਿਲਿ ਉਦਮੁ ਕਰੇਹਾ ਮਨਾਇ ਲੈਹਿ ਹਰਿ ਕੰਤੈ॥ ਮਾਨੁ ਤਿਆਗਿ ਕਰਿ ਭਗਤਿ ਠਗਉਰੀ ਮੋਹਹ ਸਾਧੂ ਮੰਤੈ ॥ ਸਖੀ ਵਸਿ ਆਇਆ ਫਿਰਿ ਛੋਡਿ ਨ ਜਾਈ ਇਹ ਰੀਤਿ ਭਲੀ ਭਗਵੰਤੈ ॥ ਨਾਨਕ ਜਰਾ ਮਰਣ ਭੈ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੈ ਪੁਨੀਤ ਕਰੈ ਤਿਸੁ ਜੰਤੈ ॥ ੧ ॥ ਸੁਣਿ ਸਖੀਏ ਇਹ ਭਲੀ ਬਿਨੰਤੀ ਏਹੁ ਮਤਾਂਤੁ ਪਕਾਈਐ ॥ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ਉਪਾਧਿ ਰਹਤ ਹੋਇ ਗੀਤ ਗੋਵਿੰਦਹਿ ਗਾਈਐ ॥ ਕਲਿ ਕਲੇਸ ਮਿਟਹਿ ਭ੍ਰਮ ਨਾਸਹਿ ਮਨਿ ਚਿੰਦਿਆ ਫਲੁ ਪਾਈਐ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪੂਰਨ ਪਰਮੇਸਰ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ॥ ੨ ॥ ਸਖੀ ਇਛ ਕਰੀ ਨਿਤ ਸੁਖ ਮਨਾਈ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰੀ ਆਸ ਪੁਜਾਏ ॥ ਚਰਨ ਪਿਆਸੀ ਦਰਸ ਬੈਰਾਗਨਿ ਪੇਖਉ ਥਾਨ ਸਬਾਏ ॥ ਖੋਜਿ

ارٿ:- هي من! ديوتائن، سڌن، گڻن، راڳيندڙن، رشين منين ڀڳتن ڪري انيڪ گڻ پرماتما جا ڳايا آهن. گورو صاحب جن وينتي ڪري چون ٿا تہ "هي پار برهم! هي هري راجا! تون اسان تي اها پنهنجي ڪرپا ڪر (جو پنهنجي ڀڳتي اسانکي بخشين.)"

(٣) چيت منا پاربرهم پرميسر، سرب ڪلا جن ڌاري
ڪرڻا ميءِ سمرٿ سوامي، گهٽ گهٽ پراڻ آڌاري

ارٿ:- هي من! تنهن پار برهم پرميسور کي ياد ڪر، جنهن سڀني پنهنجي شڪتي وڌي آهي. اهو سمرٿ سوامي ڪرپا سروپ آهي ۽ گهٽ گهٽ ۾ پراڻن جو آسرو آهي.

پراڻ من تن جيئہ داتا، بي انت اگم اپارو
سرڻ جوگ سمرٿ موهن، سرب دوک بدارو

ارٿ:- هي من! جو بي انت، اگم، اپار پرميسور، پراڻ، من، تن ۽ جيءَ جو داتار آهي. جو سرڻ آئي جي رکيا ڪندڙ، سمرٿ ۽ من موهيندڙ آهي ۽ سڀني جا ڏک دور ڪندڙ آهي.

روگ سوگ سڀ دوک نسهہ، جپت نام مراري
بنونت ناٿ ڪرہ ڪرپا، سمرٿ سڀ ڪل ڌاري.

ارٿ:- تنهن مراري پرماتما جي نام جپڻ ڪرڻ سان روڳ، شوڪ ۽ ڏک ناس ٿين ٿا. گورو صاحب وينتي ڪري چون ٿا تہ "هي سرو شڪتيوان! هي سرو ڪلا سمپورڻ! مون تي پنهنجي ڪرپا ڪر تہ جو مون کي ياد ۾ لولين ڪري ڇڏ."

(٤) گڻ گاہ منا اچت ابناسي، سڀ تي اوچ دئيا
بسنڀر ديون ڪہ ابڪي، سرب ڪري پرتپا

ارٿ:- هي من! انهيءَ جا گڻ ڳاءِ، جو اچت ۽ ابناسي آهي ۽ سڀني کان اوچو ۽ ديالو آهي. جو ڪرتو ئي ساري جهان کي

راڳ ٽوڙي چنت محلا پنجوان (٣)

جو سنسار آهي. اهي هٿي پرماتما جو نام ڪن ڏيائڻ ڪري ساڌي سگهجن ٿا. [دکہ ہرڻ = دک نورت ڪندڙ؛ دين سرڻ = عريبن جو آسرو؛ سري ڌر = لڇمي جو پتي؛ بکڙا = ڪٺن؛ ساڌ يٽي = جيتي سگهجن ٿا.]

ڪَلِ مَلِہ دہنا، شُدُ ڪَرتا، دِنسِ رَيڻِ آراڌِ
بِنونتِ نانڪ ڪَرُہ ڪِرپا، گوپالَ گوبِند ماڌو.

ارٿ:- هي من! هرئ جو نام جو پاپن کي ساڙيندڙ آهي ۽ من کي شد ڪندڙ آهي، تنهنکي تون ڏينهن رات جپ. گورو صاحب هن وينتي ڪري چون ٿا تہ "هي گوپال! هي گوبند! هي ماڌو! تون اسان تي پنهنجي ڪرپا ڪر." [ڪل مله دہنا = پاپن کي ساڙيندڙ.]

(٢) سِمرِ منا دامودرُ، دکہ ہرُ، ڀيِٴ ڀنجن ہرِ رائيا
سري رنگو دئيال منوہر، ڀگت وڇل برڊائيا

ارٿ:- هي من، دامودر پرماتما، جو دک نورت ڪندڙ آهي، ڀئُ دور ڪندڙ آهي، تنهن هري راجا کي تون سمر. هي من! پرماتما، جو لڇمي کي آنند ڏيندڙ آهي، جو ديال ۽ سندر سروپ آهي ۽ جو ڀڳتن جو پيارو آهي ۽ جنهنجو برد (ڪم) آهي ڀڳتن جا منورٿ پورن ڪرڻ، تنهنکي تون جپ.

ڀگتِ وڇلُ پرکُ پؤرنُ، منہِ چنديا پائيٽيِ
تمِ آنذ ڪوپ تي اُڌاريِ، نام منِ وسائيٽيِ

ارٿ:- هي من! ڀڳتن جي پياري پورن پرش کي ياد ڪرڻ سان من ياوندا ڦل پائجن ٿا. هي من! نام اندر ۾ وسائڻ ڪري تون اگيان روپي انڌي کوہ کان ڇٽندين.

سرب ڪُڻ ڪِنڌ رب من جن، ڪُڻ آنڪ ڀڳتي گائيا
بِنونت نانڪ ڪرہ ڪِرپا، پاربرہم ہرِ رائيا.

هن مها سندر ڇنت ۾ سري گورو آرجن ديو جن
کي پرڀو ڏسڻ گهرن ٿا. سلوڪ ۾ مول ڀاو آهي جنهنجي
تفسير ڇنت ۾ ڪئي آهي.

گؤڙي محلا پنجوان ڇنت (۳)

سلوڪ

پتت اسنک پنيت ڪرِ، پنهِ پنهِ بلهار
نانڪ رام نام جپِ پاوڪو، تنِ ڪال بِکر داهن هار

ارٿ:- هي من! جو پرماتما بي شمار پاپين کي پوتر ڪندڙ
آهي، تنهن تان وار وار بلهار وڃڻ گهرجي. سري گورو نانڪ صاحب
جن فرمائين ٿا تہ رام نام جو جپڻ باهہ وانگي آهي، اهو پاپن کي ڪکن
جيان ساڙي ڇڏيندو. [پاوڪ = باهہ؛ تِن = تري، ڪکر؛
داهن هار = ساڙيندڙ.]

ڇنت

(۱) جپ مَنا تون رام نرائڻ گووندا هر ماڌو
ڌياءِ مَنا مرار مڪند ي، ڪٽيئي ڪالِ دک ڦاڌو

ارٿ:- هي من! تون رام، نارائڻ، گووند، ماڌو، جي هرڻ
جا نالا آهن، تنکي تون جپ. هي من! تون مرار ۽ مڪند ڀڳوان
کي ڌياءِ، جنهنڪري تنهنجي ڪال جي دکدائڪ ڦاسي
ڪٽجي ويندي. [ماڌو = ما = مايا ؛ ڌو = سوامي ؛ مرار = مر
دئت کي ماريندڙ؛ مڪند = مڪتي ڏيندڙ؛ ڦاڌو = ڦاسي.]

دک هرڻ ديِن سرڻ، سري ڌرچرن ڪمل آراڌيئي
جم پنٿ بکڙا اگنِ ساگر، نمک سمرت ساڌيئي

ارٿ:- هي من! جو اياڻو دک دور ڪندڙ آهي ۽ جو
غريبن جو آسرو آهي، تنهن لڇمي جي پتي جا ڪمل روپي چرن
ڌيائڻ گهرجن. جم جو مارگ جو ڏاڍو ڏکيو آهي ۽ اگني ساگر،

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫

॥ ਸਲੋਕੁ ॥

ਪਤਿਤ ਅਸੰਖ ਪੁਨੀਤ ਕਰਿ ਪੁਨਹ ਪੁਨਹ ਬਲਿਹਾਰ ॥ ਨਾਨਕ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਜਪਿ ਪਾਵਕੋ ਤਿਨ ਕਿਲਬਿਖ ਦਾਹਨਹਾਰ ॥ ੧ ॥ ਛੰਤ ॥ ਜਪਿ ਮਨਾ ਤੂੰ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਗੋਵਿੰਦਾ ਹਰਿ ਮਾਧੋ ॥ ਧਿਆਇ ਮਨਾ ਮੁਰਾਰਿ ਮੁਕੰਦੇ ਕਟੀਐ ਕਾਲ ਦੁਖ ਫਾਧੋ ॥ ਦੁਖ ਹਰਣ ਦੀਨ ਸਰਣ ਸ੍ਰੀਧਰ ਚਰਨ ਕਮਲ ਅਰਾਧੀਐ ॥ ਜਮ ਪੰਥ ਬਿਖੜਾ ਅਗਨਿ ਸਾਗਰੁ ਨਿਮਖ ਸਿਮਰਤ ਸਾਧੀਐ ॥ ਕਲਿਮਲਹ ਦਹਤਾ ਸੁਧੁ ਕਰਤਾ ਦਿਨਸੁ ਰੈਣਿ ਅਰਾਧੋ ॥ ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕ ਕਰਹੁ ਕਿਰਪਾ ਗੋਪਾਲ ਗੋਵਿੰਦ ਮਾਧੋ ॥ ੧ ॥ ਸਿਮਰਿ ਮਨਾ ਦਾਮੋਦਰੁ ਦੁਖਹਰੁ ਭੈ ਭੰਜਨ ਹਰਿ ਰਾਇਆ ॥ ਸ੍ਰੀਰੰਗੋ ਦਇਆਲ ਮਨੋਹਰੁ ਭਗਤਿਵਛਲੁ ਬਿਰਦਾਇਆ ॥ ਭਗਤਿਵਛਲ ਪੁਰਖ ਪੂਰਨ ਮਨਹਿ ਚਿੰਦਿਆ ਪਾਈਐ ॥ ਤਮ ਅੰਧ ਕੂਪ ਤੇ ਉਧਾਰੈ ਨਾਮੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਈਐ॥ ਸੁਰ ਸਿਧ ਗਣ ਗੰਧਰਬ ਮੁਨਿ ਜਨ ਗੁਣ ਅਨਿਕ ਭਗਤੀ ਗਾਇਆ॥ ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕ ਕਰਹੁ ਕਿਰਪਾ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਹਰਿ ਰਾਇਆ ॥ ੨ ॥ ਚੇਤਿ ਮਨਾ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਪਰਮੇਸਰੁ ਸਰਬ ਕਲਾ ਜਿਨਿ ਧਾਰੀ ॥ ਕਰੁਣਾਮੈ ਸਮਰਥੁ ਸੁਆਮੀ ਘਟ ਘਟ ਪ੍ਰਾਣ ਅਧਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਾਣ ਮਨ ਤਨ ਜੀਅ ਦਾਤਾ ਬੇਅੰਤ ਅਗਮ ਅਪਾਰੋ ॥ ਸਰਣਿ ਜੋਗੁ ਸਮਰਥੁ ਮੋਹਨੁ ਸਰਬ ਦੋਖ ਬਿਦਾਰੋ ॥ ਰੋਗ ਸੋਗ ਸਭਿ ਦੋਖ ਬਿਨਸਹਿ ਜਪਤ ਨਾਮੁ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕ ਕਰਹੁ ਕਿਰਪਾ ਸਮਰਥ ਸਭ ਕਲ ਧਾਰੀ ॥ ੩ ॥ ਗੁਣ ਗਾਉ ਮਨਾ ਅਚੁਤ ਅਬਿਨਾਸੀ ਸਭ ਤੇ ਊਚ ਦਇਆਲਾ॥ ਬਿਸੰਭਰੁ ਦੇਵਨ ਕਉ ਏਕੈ ਸਰਬ ਕਰੈ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਾ॥ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਮਹਾ ਦਇਆਲ ਦਾਨਾ ਦਇਆ ਧਾਰੇ ਸਭ ਕਿਸੈ ॥ ਕਾਲੁ ਕੰਟਕੁ ਲੋਭੁ ਮੋਹ ਨਾਸੈ ਜੀਅ ਜਾਕੈ ਪ੍ਰਭੁ ਬਸੈ ॥ ਸੁਪ੍ਰਸੰਨ ਦੇਵਾ ਸਫਲ ਸੇਵਾ ਭਈ ਪੂਰਨ ਘਾਲਾ ॥ ਬਿਨਵੰਤ ਨਾਨਕ ਇਛ ਪੁਨੀ ਜਪਤ ਦੀਨ ਦੈਆਲਾ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥

ايمان دور ٿيو آهي ۽ تنهن تي هن سنسار ساگر کان تاريو آهي. جن
جيون تنهنجي ڏانهن ڪنڌ آهي، تنهن وٽ گهرو جسم ڪال
ڪو نه ايندو.

ٻي آسَ ڪُلُ تيري ڪَٽي نه جاهي، سَتگُرُ پُورَکُ مُراري
بنوَنتِ نانڪ ٽيڪ راکي، جِتُ لَڳِ ترِيا سَنساري.

ارٿ:- هي مراري! پورن پورکا! ستگورو! تنهنجا گڻ
بيشمار آهن، جيڪي ڪٿ ڪري نه ٿي سگهجن. گورو صاحب جن
نمرتا سان چون ٿا ته مونکي تنهنجي ٽيڪ آهي، جنهنکي
لڳي مان سنسار ساگر کان ترِي پار پوندس.

سري گورو مهاراج جي وقت ۾ لڪرط شرط ڀائي
موهن جو ذڪر ۽ ساڙو سڀ لهي وٺو. گورو صاحب
ڀائي موهن کي چيو ته اوهان وٽ اهڙو ڪو آهي جو
وڏن گورن جي پاٿي ڪٺي ڪري رکي آهي، جنهن
مان سيني جو ڪلياڻ ٿيندو. ڀائي موهن عرض ڪيو
ته مونکي آکيا ڏيو ته مان به اوهان سان هلان ۽ پوءِ
سڀ واڳ شوا ڪريان. گورو صاحب ڪيس جواب
ڏنو ته توهان هن ڀوڳاري ۾ سماڌيءَ ۾ رهو ۽ اُٺيئي وٺي
تنهنجو ڪلياڻ ٿيندو. ڀائي موهن انوقت پوٿيون
ڪڍي اچي صاحبن کي ڏنيون.

گورو صاحب تي پوٿيون خوشيءَ مان وٺي پالڪيءَ
۾ رکيون ۽ پنهنجي سڪن آڻي پالڪي ڪاهي ڏي ڪنڌي.
ستگورو پنهنجن اکين پوٿين جي مٿان چَوَر ڪيهائيندا ۽
پيرا ۽ سنڌ وڄائيندا سري امرتسر مونيا ۽ اچي رامسر
(تلاءَ) وٽ سري گورو گرنٿ صاحب جي واڻيءَ جي
ٻڌڻ جو ڪم شروع ڪيائون.

تنهنڪري مون پتا جي آگيا نہ مڃي. پوءِ منهنجي ياد موهري کي ساڳيو دکہ ڏنائون. مون خوشيءَ سان سندن دکہ مڃيو، جنهنڪري ستگورو بلڪل پرسن ٿي موهريءَ کي آسيس ڪئي تہ تون وڏن ڀاڳن وارو ٿيندين. توکي رڌيون، سڌيون ۽ نو نڌيون ٿينديون ۽ جيسين حيات هوندين تيسين بلڪل سکيو گذاريندين ۽ انت بہ مون سان اچي ملندين. پوءِ سري گورو رامداس جن گاديءَ تي براجمان ٿيا ۽ سندن مهما چئني پاسي پکڙجڻ لڳي. پتا جي انتر ڌيان ڪان پوءِ مونکي خيال ٿيو تہ مون آگيا ڪئي آهي. انهيءَ لاءِ مون گهڻو پڇتايو آهي. مون پڪو ارادو ڪيو آهي تہ ستگورن جون پيرون جي مون وٽ آهن سي مان اوهانکي ڏيان ۽ اوهانکان پاپ بخشايان. اڄ اهو موقعو مونکي نصيب ٿيو آهي." ائين چئي پائي موهن ستگورن جي چرنن تي ڪري پيو ۽ گورو صاحب انجي نمرتا ڏسي خوش ٿيا ۽ ور ڏنائونس تہ توکي چوٿين پد جي پراپتي ٿيندي ۽ چنت جو چوٿون پد اُچاريائون :-

(٤) موهَن تُون سُقَلُ قُليِنُ سَٹِ پرواري

موهن پتر ميت ڀائي ڪُٽنب سڀ تاري

ارٿ :- هي موهن! تـون ڪٽنب سميت سريشٽ ڪُلن سان ڀربور آهين. هي موهن! تـو پٽن، مترن، ڀائرن ۽ ساري ڪٽنب کي تاريو آهي. [سٹ — ساٿ ۽ پرواري = ڪٽنب.]

تارِيا جيان لَيا اَيمانُ، جني دَرسن پائيا

جني ٺڌو ڏانُ ڪِيا، تِنُ جم نيڙ نہ آئيا

ارٿ :- هي موهن! جن تنهنجو درشن پاتو آهي، تنهنجو

ڪي ٿـا، سـي (ڌرم، ارٿ، ڪام ۽ موکش) سب ڦـل پراپت ڪن ٿا.

مل موت موڙه مگڌ ٿيءِ س ديکر دوس گيانا

ٻنونت نانڪ راج ڀيهل، پھ دُن پورکر پکوانا.

ارٿ: جي ٻرش ابوڌ، موورک ۽ مڌ آهن، سي به تنهنجو درس ڪري سريشٽ گيان کي پائين ٿا. گورو صاحب جن وينتي سان چون ٿا "هي ٻورن ٻرش ڀڳوان! تنهنجو راڄ سدئين قائم آهي." [مل موت = سڀ جهڙا گندا، ابوڌ، موڙه = موورک، مگڌ = مڌ، نهچل = قائم.]

تيون پڻ پڏي پائي موهن پنهنجي چؤ ٻاري ٽان جيئن لهي اچي ستگورن جي چرڻن تي ڪري پيو ۽ هٿ جوڙي عرض ڪيائين ته منهنجا اپراڌ بخشيو. گورو صاحب کيس چيو ته "او ڀالڪي موهن لندي جي اڳيان متو تيڪ لئو جڪائي. اوهين منهنجي ماتا جا پاٽر آهيو ۽ وڏن گورن جا پٽ آهيو. اوهين جوڳ، ويراڳ ۽ گيان سان ڀرپور آهيو. مونکي پاڻ گهر جي ته مان اوهانکي نمسڪار ڪريان." پائي موهن اجي نمرتا جا ڀچن پڏي چيو ته "مونکان ڪجهه به ڏاڍي ڀل ٿـي آهي. اوهان ڀ ساڪي جوت آهيو. ديا پالي منهنجي اوگيا بخشيو. اوهانکي ته منهنجي اوگيا جي ڇڱي پر خبر آهي، پر تنهن هوندي به اوهانجي اڳيان بيان ڪريان ٿو. مون پنهنجي پتا جي مهما نه ڄاتي ۽ سندن چيو نه مڃيو. جڏهين آهن گوڙيائي جي گدي سري گورو رامداس صاحب جن کي ٿـي ڏني، تڏهين مونکي ڪيرائي ڇيائون ته هنکي متو ٽيڪ، پر مونکي هٺ هو ته مان گورو جو پٽ آهيان،

تنهنڪري مون پتا جي آگيا نہ مڃي. پوءِ منهنجي
ياءَ موهري کي ساڳيو ڏکہ ڏنائون. هن خوشيءَ سان
سندن ڏکہ مڃيو، جنهنڪري ستگورو بلڪل پرشن
ٿي موهريءَ کي آسيس ڪئي تہ تون وڏن ڀاڳن وارو
ٿيندين. توکي رڌيون، سڌيون ۽ نوَ نڌيون ٿينديون
۽ جيسين حيات هوندين تيسين بلڪل سکيو گذاريندين
۽ انت ۾ مون سان اچي ملندين. پوءِ سري گورو
رامداس جن گاديءَ تي براجمان ٿيا ۽ سندن مهما چئني
پاسي پکڙجڻ لڳي. پتا جي انتر ڌيان ڪان پوءِ مونکي
خيال ٿيو تہ مون آوگيا ڪئي آهي. اِنهيءَ لاءِ مون
گهڻو پڇتايو آهي. مون پڪو ارادو ڪيو آهي تہ ستگورن
جون پوتيون جي مون وٽ آهن سي مان اوهانکي
ڏيان ۽ اوهانکان ڀل بخشايان. اڄ اهو موقعو مونکي
نصيب ٿيو آهي." ائين چئي پائي موهن ستگورن جي
چرنن تي ڪري پيو ۽ گورو صاحب انجي نمرتا ڏسي
خوش ٿيا ۽ ور ڏنائونس تہ توکي چوٿين پد جي پراپتي
ٿيندي ۽ ڇنت جو چوٿون پد اُچاريائون :-

(٣) موهن تون سڦلُ ڦليا سڻ پرواري

موهن پُتر ميت ڀائي ڪُٽنب سڀ تاري

ارٿ :- هي موهن! تون ڪٽنب سميت سريشٽ گڻن
سان ڀرپور آهين. هي موهن! تو پُٽن، مترن، ڀائرن ۽ ساري
ڪٽنب کي تاريو آهي. [سڻ — ساڻ ۽ پرواري = ڪٽنب.]

تاريا جهان لهيا اڀمانُ، جني درسن پائيا

جني تڌنو ڌن ڪهيا، تن جم نيڙ نہ آئيا

ارٿ :- هي موهن! جن تنهنجو درشن پاتو آهي، تنهنجو

ڪش ٿيا، سي (ڪرم، ارت، ڪام ۽ موڪش) سڀ ٿيا پراپت ڪن ٿا.

مَلِ موتِ موؤڙ مُڪنڌ دوتي، سِ ديکِ دَرسِ ڪِيانا

بَنولتِ ناٿڪ راجِ ڀيهالِ، پوَرنَ پُرکُ پِکِواٿا.

ارت: جي پرش ابوتر، مورکر ۽ مڏ آهن، سي به تنهنجو درشن ڪري سريشٽ گيان کسي بائين ٿيا. گورو صاحب جي وينتي سان جون ٿا "مي پورن پرش ڀگوان! تنهنجو راج سدائو قائم آهي." [مل موت = سڀ جهڙا گندا، ابوتر؛ موؤڙ = مورکر؛ مڪند = مڏ؛ نهچل = قائم.]

تيون پڻ پڏي ڀائي موهن پنهنجي ڇوٻاري ٿان ... اڇي ادي ستگورن جي چرڻن تي ڪري پيو ۽ ... جوڙي عرض ڪيائين ته منهنجا اپراڌ بخشيو. گورو صاحب کيس چيو ته "اي ڀالڪي مون لنڍي جي ... اڳيان متو نيڪ طلو جکائي. اوهين منهنجي ماتا جا ... ڀائيو آهيو ۽ وڏن گورن جا پٽ آهيو. اوهين جو ڪي، ... ڪيون سان پڻ پور آهيو. موڏکي ڀاط کيرجي ته ... ني نمسڪار ڪريان." ڀائي موهن اچي نمرتا

تنهنڪري مون پتا جي آگيا نہ مڃي. پوءِ منهنجي پاڻ موهري کي ساڳيو حڪم ڏنائون. هن خوشيءَ سان سندن حڪم مڃيو، جنهنڪري ستگورو بلڪل پرشن ٿي موهريءَ کي آسيس ڪئي تہ توُن وڏن ڀاڳن وارو ٿيندين. توکي رڌيون، سڌيون ۽ نوُ نڌيون ٿينديون ۽ جيسين حيات هوندين تيسين بلڪل سکيو گذاريندين ۽ انت ۾ مون سان اچي ملندين. پوءِ سري گورو رامداس جن گاديءَ تي براجمان ٿيا ۽ سندن مهما چئني پاسي پکڙجڻ لڳي. پتا جي انتر ڌيان ڪان پوءِ مون کي خيال ٿيو تہ مون آوگيا ڪئي آهي. انهيءَ لاءِ مون گهڻو پڇتايو آهي. مون پڪو ارادو ڪيو آهي تہ ستگورن جون پير ٿيون جي مون وٽ آهن سي مان اوهانکي ڏيان ۽ اوهانکان ڀل بخشايان. اڄ اهو موقعو مونکي نصيب ٿيو آهي." ائين چئي پائي موهن ستگورن جي چرنن تي ڪري پيو ۽ گورو صاحب انجي نمرتا ڏسي خوش ٿيا ۽ ور ڏنائونس تہ توکي چوٿين پد جي پراپتي ٿيندي ۽ چنت جو چوٿون پد اُچاريائون :-

(٣) موهن توُن سُفَلُ فَلِيا سَڻُ پرواري

موهن پُتر ميت ڀائي ڪُٽنب سڀ تاري

ارٿ :- هي موهن! تون ڪٽنب سميت سريشٽ گڻن سان ڀرپور آهين. هي موهن! تو پٽن، مترن، ڀائرن ۽ ساري ڪٽنب کي تاريو آهي. [سڻ — ساڻ ؛ پرواري = ڪٽنب.]

تاريا جهان لهيا اڀمانُ، جني ڏرسنُ پائيا

جني تُدنو ڌنُ ڪهيا، تن جم نيڙ نہ آئيا

ارٿ :- هي موهن! جن تنهنجو درشن پاتو آهي، تنهنجو

ڪن ٿا، سي (ڌرم، ارٿ، ڪام ۽ موکش) سڀ ڦل پراپت ڪن ٿا.

مل موت موڙيه مڱڌ هوتي، س ديکه ڌرس ڳيا

بنولت دانڪ راڄ نهڪال، پورن پرکر پکوا.

ارٿ:- جي پرش ابوتر، موڪر ۽ مڏ آهن، سي به تنهنجو درشن ڪري سريشٽ گيان ڪي پائين ٿا. گورو صاحب جن وينتي سان چون ٿا "هي پورن پرش ڀڳوان! تنهنجو راڄ سدا قائم آهي." [مل موت = سڀ جهڙا گندا، ابوتر ۽ موڙيه = موڪر ۽ مڱڌ = مڏ ۽ نهچل = قائم.]

ٿؤن آپِ چلِيا آپِ رَهِيا، آپِ سَڀِ ڪَلَ ڌارِيئا
بِنوَنتِ نانڪ پَنچ راکُه، سَڀِ شيوَڪَ سَرَنِ تُمارِيئا.

ارٿ :- تو پاڻ ئي پسارو ڪيو آهي ۽ پاڻ ست آهين ۽ سڀ شڪتي توکي آهي. گورو صاحب وينتي ڪري ٿو ته اسين سڀ تنهنجا شيوڪ آهيون ۽ تنهنجي سرن ورتي اٿئون، تون اسانجي پَتِ رک.

پاڻي موهن اهو پد پڙهي ڪيڏو خوش ٿيو ۽ من ۾ خيال آيس ته ڇنهن ئي ستگورن جي جيوت سري گورو ارجن ديو جن ۾ آهي. ڪروڌ ۽ اهنڪار ته وٽن بلڪل ڪانهي. موهن ڪنو ر لفظ واتون ڪڍيا، پر ٿهن هوندي به سنتوش ۾ رهيا. تنهنڪري مستي چڙهي پريم سان چؤ باري ڪان ٻاهر آيو ۽ اچي ستگورن جو درسن ڪيائين ۽ چوڻ لڳو ته "ڌن آهيو اوهين! اوهين بيشڪ ڪميا جا ساگر آهيو." انهيءَ وقت گورو صاحبن وري ڇنت جو ٽيون پد اُچاريو:-

(۳) موهن تُدُ سَتِ سَنگَتِ، ڌياوي درسُ ڌيانا
موهن جَمُ نيڙ نه آوي، تُدُ جپِهِ نِدانا

ارٿ :- هي موهن! توکي ست سنگت ڌيائي ٿي ۽ ويچار ڪري ٿي ته ڪيئن تنهنجو درشن پراپت ٿيندو؟ هي موهن! جيڪي جيو توکي انت سمي جپن ٿا، تنهنجي ويجهو جم نه ٿو اچي. [نيڙ = ويجهو، ندانا — ندان = آخر، انت سمي.]

جَمُ ڪالُ تِنِ ڪَڙ نا آوي، جو اِڪ مَنِ ڌياوهي
مَنِ بَچِنِ ڪَرمِ جِ تُدُ آراڌهِ، سي سڀي ڦَلَ پاوهي

ارٿ :- جيڪي ايڪ منو ٿي توکي ڌيائين ٿا، تن کي جم ڪال نٿو لڳي. جي برش من، واڻي ۽ سرير سان تنهنجي آراڌنا

ڪر ڏنيا مِنيا ڏئيال سوامي، موهه ڏيڻ ڪرپارا
بنوِنتِ نانڪ درس پياسي، مِلِ درسن سُک سارا.

ارٿ:- هي مالڪ! ڏيا ۽ رحم ڪري اُدين تي ڪرپا ڪر. گورو صاحب وينتي ڪن ٿا ته آءٌ تنهنجي درشن جو پياسي آهيان. تنهنجو درشن پائي مونکي سمورو سکُ پراپت ٿيندو.

ڀائي موهڻ مٿين من موهيندڙ شبد جو آلاپ ڀڳتي ڀريءَ ڪيفيت ۾ ڳائڻ لڳو. جنهن ستگورن کي ٻُڌو وڏو ڏسي ڏيٺان لفظ ڏڏي رابي طور چيو:-

”اُو ڏان اسانجي شيءِ اسانجي پتا ڪان وڏي. هيءَ ڇا لِکِيُو آهي؟ ڪو ڀائي حامل ڪيو ته ٻه ڏه ڪونه لڳو. ٻاقي ٻچيا ستگورن جا وچن، سي ٻه اسانوت رکڻ ڏيا چاهيو.“ ستگورن ڀائي موهڻ کي ڪو جواب ڪونه ڏنو ۽ تنهوري ڀت ۾ ڪڙي چيت جو پيو پد اُچاريائون:-

(٢) موهن تيري بچن انوپ، چال نرالي
موهن تون مانهه ايڪ جي، اور سب رالي

ارٿ:- هي موهن! تنهنجا وچن اُپما کان ٻاهر آهن ۽ تنهنجي رهت عجيب آهي. هي موهن تون ڪڙوئي مڃيو وڃين ٿو، ٻيا تنهنجي اڳيان ڌر آهن.

مانهه تو ايڪ الکر ناڪر، جنهه سَب ڪَل ڌاريئا
تُڌ بچن گُر ڪئي وس ڪيئا، آد پُرک بنواريئا

ارٿ:- هي موهن! تو ڪڙي ڪي ٿي الکر ناڪر ڪري مڃين ٿو، جنهن سڀ قدرت ڌاري آهي. هي آد پرکُ ڀڳوان! گورو جي اُپديش ڪري تو کي ٻائي سگهجي ٿو. [ڪل = قدرت ۽ بنواريئا = بن مالها پهريندڙ، سري ڪرشن مهراج، ڀڳوان.]

ويٺي تہ ڀائي ٻڌو صاحب دريچي چؤٻاري ۾ اندر گهڙيو آهي
سو هڪدم ڊوڙي آيو ۽ ڀائي ٻڌي صاحب کي چيائين
تہ "ڀائي موهن مست سياءُ جو آهي. هنکي نہ ڇيڙيو.
جيڪڏهين هو جاڳندو تہ هڪدم سراپ ڏيندو." اِها
ڳالهہ ٻڌي ڀائي ٻڌو صاحب سري امرتسر ۾ موٽي آيو ۽
سمورو حال گورو صاحبن سان ڪيائين. تڏهين گورو
صاحبن پاڻ پوٿين وٺي اچڻ جو ارادو ڪيو.

ٻئي صبح جو گورو صاحب ڪن سکن سان گڏ جي
گوئندوال روانا ٿيا. ٻاولي صاحب ۾ اشنان ڪري هو
ڀائي موهن جي چؤٻاري وٽ آيا ۽ در جي سامهون گهٽيءَ
۾ پٽ تي ويهي رهيا. سکن سندن لاءِ عمدا غاليچا کڻي
آيا، آهي قبول نہ ڪيائون. گورو صاحبن تنبوري جو
ساز ٺاهي مٺي من موهيندڙ آواز سان هيٺين ڇنت جو
پهريون پد اُچاريو، جنهن ۾ ڀائي موهن جو نالو وٺي
صاحبن من موهيندڙ پرماتما جي اُستت ڪئي.

گؤڙي محلا پنجوان ڇنت (٢)

(١) موهن تيري اُوچي مندر محل اَپارا
موهن تيري سوهن دئار جيءُ، سنت ڌرمسالا

ارٿ:- هي موهن! تنهنجو مندر اوچو ۽ محلات بيمثل
آهي. هي موهن! تنهنجي ڌرمسال جي درتي سنت سوڀيا ڪن ٿا.

ڌرمسال اَپار دئيار ٺاڪر، سدا ڪيرتن گاوهي
جهِ ساڌ سنت اِڪتر هووهِ، تهان تُجهہ ڌياوهي

ارٿ:- هي موهن! تنهنجي ڌرمسال ۾ سنت سدئيو تو
بي انت ۽ دئيال ٺاڪر جي اُستت ڪن ٿا. جتي ساڌ سنگت ڪٺا
ٿين ٿا، اُتي توکي ڌيائين ٿا.

ساتين گورو گوبند صاحب جي پيڙهه ورن."

انوقت ڀائي گورداس صاحب جو دربار ۾ حاضر ٿي، ڏاهين سڪن کي دت ٻڌي عرض ڪيو ته "مهاراج! ڀيڪدٽ آڪيا ڏيو ته مان ڀائي موهن کان پوٿيون وٺي اچان." گورو صاحبن کي پڪ هئي ته ڀائي گورداس صاحب کي پوٿيون نه ملنديون، پر هنجي مرضي رکڻ لاءِ کيس آڪيا ڪيائون. ڀائي گورداس صاحب گوئندوال ۾ ويو ۽ ٻاولي صاحب ۾ اشنان ڪري ڀائي موهن صاحب جي چوٻاري تي ويو، پر دروازو بند ڏٺائين. ڪيتري رڙيون ڪيائين، مگر دروازو نه کليو. سڄي رات رڙندي وڃي، صبح جو ماڻهن چيس ته "ڀائي صاحب تون اجايون رڙيون نه ڪر. ڀائي موهن صاحب مست آهي، سو ڪنهنکي به سڌ جو جواب نه ڏيندو آهي." تڏهين ڀائي گورداس صاحب نااميد ٿي سري امرتسر ۾ موٽي آيو ۽ سارو احوال گورو صاحبن سان ڪيائين.

انوقت ڀائي ٻڍي صاحب چيو ته مونکي حڪم ڪريو ته مان وڃي پوٿيون وٺي آچان. گورو صاحبن هامي ۾ موڪل ڏني. ڀائي ٻڍي صاحب ڀائي گورداس واڪي ڪيتري دانهون ڪيون ڪيون، پر جواب ڪو نه مليس. تنهن در جو طاق ڇوڙن کان ڪڍي الڳ رکيڙي ويو. ڀائي موهن اهڙيءَ اکنڊ سماڌيءَ ۾ ويٺو هو، جو هنکي ديهه جي به سڌ نه رهي. ڀائي صاحب اهو حال ڏسي حيران ٿي ويو ۽ ڀائي موهن جي سرير کي ڪجهه قدر چوريائين، پر تنهن هوندي به ڀائي موهن جي اک نه کلي. ايتري ۾ ڀائي موهريءَ کي خبر پئجي

"آوهُ سِکَ ستگورُو ڪي پيارهِ، گاوَهُ سچي باڻي
باڻي تہ گاوهُ گوروءَ ڪيري، باڻيان سر باڻي."
[پئوڙي ۲۳]

"ستگورُو بنا هور ڪچي هئي باڻي
باڻي تہ ڪچي ستگورو باجهہ، هور ڪچي باڻي."
[پئوڙي ۲۴]

سوامي! جڏهين ستگورن جو اِهو فرمان آهي تہ گورن جي باڻيءَ کان سواءِ ٻي سڀ باڻي ڪچي آهي، تڏهين ڪرپا ڪري اسانکي اُپديش ڪريو تہ ٻين جي باڻي مثلاً ڀائي گورداس صاحب جي واڻي، جنهن ۾ گورو صاحبن جي مهما لکيل آهي ۽ ٻين جي باڻي، جنهن ۾ اوتارن جي اُستت آهي، سي پڙهڻ گهرجن يا نہ. گورو صاحب جن فرمايو تہ ٻين جون باڻيون جيڪڏهين گوروءَ جي مت انوسار هجن تہ بلاشڪ پڙهجن، پر جيڪڏهن گوروءَ جي باڻيءَ جي برخلاف هجن تہ اصل نہ پڙهڻ گهرجن. باقي گوروءَ جي واڻيءَ سمان ڪابہ ٻي باڻي نہ آهي. ڀائي گورداس جي واڻي جيڪو پڙهندو، تنهنکي سکيءَ ۾ پورو ويساهہ ڄمندو. انهن ڳالهين ڪري سري گورو ارجن ديو جن سري گورو گرنٿ صاحب جي بيڙ ٺاهڻ جو پڪو ارادو ڪيو ۽ فرمايائون تہ ڀائي موهن صاحب، سري گورو امرداس صاحب جن جي وڏي پٽ وٽ گوئندوال ۾ پهرين ٽن گورو صاحبن جي باڻي ڪٺي ڪيل آهي، پر هو بي پرواهہ صاحب آهي. ڪو اهڙو اُپاءُ ڏسيو، جنهنڪري اُهي پوٿيون هٿ اچن، ڇو اسين سري گورو رامداس صاحب جن جي واڻي ۽ پنهنجي واڻي ۽ جي

ਜੋ ਇਕ ਮਨਿ ਧਿਆਵਹੇ ॥ ਮਨਿ ਬਚਨਿ ਕਰਮਿ ਜਿ ਤੁਧੁ ਅਰਾਧਹਿ ਸੇ ਸਭੇ ਫਲ ਪਾਵਹੇ ॥ ਮਲ ਮੂਤ ਮੂੜ ਜਿ ਮੁਗਧ ਹੋਤੇ ਸਿ ਦੇਖਿ ਦਰਸੁ ਸੁਗਿਆਨਾ ॥ ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕ ਰਾਜੁ ਨਿਹਚਲੁ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਭਗਵਾਨਾ ॥ ੩ ॥ ਮੋਹਨ ਤੂੰ ਸੁਫਲੁ ਫਲਿਆ ਸਣੁ ਪਰਵਾਰੇ ॥ ਮੋਹਨ ਪੁਤ੍ਰ ਮੀਤ ਭਾਈ ਕੁਟੰਬ ਸਭਿ ਤਾਰੇ॥ਤਾਰਿਆ ਜਹਾਨੁ ਲਹਿਆ ਅਭਿਮਾਨੁ ਜਿਨੀ ਦਰਸਨੁ ਪਾਇਆ ॥ ਜਿਨੀ ਤੁਧਨੋ ਧੰਨ ਕਹਿਆ ਤਿਨੁ ਜਮੁ ਨੇੜਿ ਨ ਆਇਆ ॥ ਬੇਅੰਤ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ਕਥੇ ਨ ਜਾਹੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪੁਰਖ ਮੁਰਾਰੇ ।' ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕ ਟੇਕ ਰਾਖੀ ਜਿਤੁ ਲਗਿ ਤਰਿਆ ਸੰਸਾਰੇ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ڇنت ڪيو ﻭطلب تہ اُنهنکي ﻭون پاڻ وٽ رهڻ ﻧہ ڏنو. [سکي = سکيون سهيليون يعني سنت جن.]

اَنَهَت واجي وَجهِ گهَرِ مهہ، پِرِ سَنگہ سيجهہ وِڇائي

بِنوَنتِ نانڪُ سَهَجِ رَهي، ﻫرِ مِلِيا ڪَنتُ سُکدائي.

ارٿ:- ھاڻي منهنجي ﺭدي روپي گهر ۾ انهد واڄا وڄيا، جو جو تسو ﻫتي ڪسي سنگہ سهجوي ﻭون تو لاء شردا روپي سيجهہ وڇائي. سري گورو ارجن ديو جن نمرتا سان چون ٿا تہ ھاڻي ﻣان شانت پد ۾ استر آهيان، ڇاڪاڻ تہ مي ھري! تون سکدائڪ ﻫتي ﻭونکي مليو آهين. [انهت — ناس رهت، سڌيو وڄندڙ؛ پر = پريسن، ﻫتي؛ سهجہ = شانت پد؛ سکدائي = سکہ دائڪ، سکہ ڏيندڙ.]

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫

॥ ਮੋਹਨ ਤੇਰੇ ਊਚੇ ਮੰਦਰ ਮਹਲ ਅਪਾਰਾ ॥ ਮੋਹਨ ਤੇਰੇ ਸੋਹਨਿ ਦੁਆਰ ਜੀਉ ਸੰਤ ਧਰਮਸਾਲਾ ॥ ਧਰਮਸਾਲ ਅਪਾਰ ਦੈਆਰ ਠਾਕੁਰ ਸਦਾ ਕੀਰਤਨੁ ਗਾਵਹੇ ॥ ਜਹ ਸਾਧ ਸੰਤ ਇਕਤ੍ਰ ਹੋਵਹਿ ਤਹਾ ਤੁਝਹਿ ਧਿਆਵਹੇ ॥ ਕਰਿ ਦਇਆ ਮਇਆ ਦਇਆਲ ਸੁਆਮੀ ਹੋਹੁ ਦੀਨ ਕ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥ ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕ ਦਰਸ ਪਿਆਸੇ ਮਿਲਿ ਦਰਸਨ ਸੁਖ ਸਾਰਾ ॥ ੧ ॥ ਮੋਹਨ ਤੇਰੇ ਬਚਨ ਅਨੂਪ ਚਾਲ ਨਿਰਾਲੀ ॥ ਮੋਹਨ ਤੂੰ ਮਾਨਹਿ ਏਕੁ ਜੀ ਅਵਰ ਸਭ ਰਾਲੀ ॥ ਮਾਨਹਿ ਤ ਏਕੁ ਅਲੇਖੁ ਠਾਕੁਰੁ ਜਿਨਹਿ ਸਭ ਕਲ ਧਾਰੀਆ ॥ ਤੁਧੁ ਬਚਨਿ ਗੁਰ ਕੈ ਵਸਿ ਕੀਆ ਆਦਿ ਪੁਰਖੁ ਬਨਵਾਰੀਆ ॥ ਤੂੰ ਆਪਿ ਚਲਿਆ ਆਪਿ ਰਹਿਆ ਆਪਿ ਸਭ ਕਲ ਧਾਰੀਆ ॥ ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕ ਪੈਜ ਰਾਖਹੁ ਸਭ ਸੇਵਕ ਸਰਨਿ ਤੁਮਾਰੀਆ ॥ ੨ ॥ ਮੋਹਨ ਤੁਧੁ ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਧਿਆਵੈ ਦਰਸ ਧਿਆਨਾ ॥ ਮੋਹਨ ਜਮੁ ਨੇੜਿ ਨ ਆਵੈ ਤੁਧੁ ਜਪਹਿ ਨਿਦਾਨਾ ॥ ਜਮਕਾਲੁ ਤਿਨ ਕਉ ਲਗੈ ਨਾਹੀ

ڏکر دور ٿيا ۽ مون دل گهريو ڦل پاتو. [س ٿان — سريشٽ استان يعني ست سنگ ۾ گوربهہ = گوروءَ کي ۽ سنگر — پنهنجي سنگر يعني پاڻ ۾ رئي ۽ منهہ جنديا — من پاوند ويا. دل گهريو ڦل.]

دِن رَئِڻِ رَلِيئا ڪَرِيِ ڪامڻِ مِٽي سڪل انديشا

بِنوِنتِ نانڪُ ڪُنتُ مِليا، لوڙتي هُر جِئِسا

ارت:- ماڻي مان استري ڏينهن رات خوشيون ماڻيان ٿي، جو جو منهنجا سڀ سنسا ميٽجي ويا. سري گورو ارجن ديو جن جمو روپي استري ٿي نمرتا ڀاو سان چون ٿا، "هي سوامي! جيڙو مون چاهيو ٿي، تهڙوئي تو جهڙو گهوٽ مونکي مليو." [رليئا = خوشيون ۽ ڪامڻ = استري ۽ انديشا = سنسا ۽ بنونت — نمرتا سان چون ٿا ۽ لوڙتي — چاهيو ٿي ۽ جئسا = جهڙو.]

(٣) مبريِ مَنِ آنَندُ ڀَئيا جبِڻُ، وَجي واڌائي

گِبرِ لعلُ آئيا پيارا، سَڀ تِکا بُجهائي

ارت:- هي پيارا! تو گهوٽ ملڻ ڪري منهنجي من ۾ آنند ٿيو آهي ۽ واڌايون وري ويمون آهن. منهنجي رديِ روپي گهر ۾ تون پيارو پتي آيو آهين ۽ منهنجي سڀ ترشنا لاهي ڇڏي اٿئي. [لعل = پيارو پتي ۽ تِکا = ترشنا ۽ بجهائي = وسائي، لاهي ڇڏي.]

مِلِيا تہ لعلُ گوپالُ ٺاڪُرُ، سَکي مَنگَلُ گائيا

سَڀ مِيتَ بَنڌَپَ هَرکُ اُپَجيا، دوُتَ ٿاءُ گنوائيا

ارت:- هي گوپال ٺاڪر! جڏهين تون پيارا مونکي ملئين، تڏهن سکيون سهيليون جس جا گيت ڳايا. سڀ متر ۽ سنبنڌي، (ست، سنتوک، ويبڪ، ويچار آد) تن ۾ خوشي پيدا ٿي يعني اُمي وڌيا ويجهيا، ۽ ڪام، ڪروڌ آدڪ دوتن جو ٿانءُ مون

ارٿ :- هي پريتم، تنهنجا چرن ڏسي مان موهجي پيئي آهيان. مان استري، جو تو کانسواءِ اداس آهيان، تنهنکي ڪيئن ڏيرج ايندو؟ هي پتي! تون گڻوان آهين، ديال آهين، سڌيو نٺون آهين؛ سيني گڻن سان ڀرپور آهين. [ڏيرئي = ڏيرج ايندو؛ پالاءِ - سڌيو نٺون.]

ڀِرَ دوس ناهي سڪهه داتي، هَمَ ڀُلڙي ڀرڀاري
ٻِنو نٿ نانڪ دئِيا ڌارَهه، گهر آوهه ناٿ پياري.

ارٿ :- هي سکن جا داتار پتي! توهر ڪو دوش ڪونهي. مان لاچڙي ڀاڻ ئي توکان وڇڙيل آهيان. سري گورو نانڪ صاحب جن وينتي ڪري چون ٿا ته "هي پيارا پتي! تون مون تي ديا ڪر؛ منهنجي رُدي روپي گهر آءُ." [دوس = دوش، ڏوهه؛ ڀرڀاري = لاچڙي؛ ناٿ - پتي، ڀتار.]

(٣) هَمَ مَن اَرپي سَب تن اَرپي، اَرپي سَب ديسا
هَمَ سِر اَرپي تِس ميت پياري، جو ڀرڀ ديتَه سنديسا

ارٿ :- هي پريو! مان توکي پنهنجو من ارپيان ٿي، مان توکي سارو سرير ارپيان ٿي؛ مان توکي سارو ديس ارپيان ٿي. (مطلب ته اندريون، ٻراڻ سڀ ارپيان ٿي.) مان انهيءَ پياري متر کي پنهنجو سر ارپيان ٿي، جو مونکي تو پريوءَ جا سنيها ڏئي ٿو. [سنديسا = سنيها، پيغام، نياپا.]

اَرپيا تَ سِيس سُ ٿان ڪو ريَهه، سنگ ڀرڀو دڪائيا
کِن ماهِر سگلا دُوکهه ميٽيا، منهه چنديا پائيا

ارٿ :- اربيان ٿي پنهنجو سر ست سنگ روپي استان تي گوروءَ کي، جنهن گوروءَ مونکي ڀاڻ هئي تو پريوءَ کي ڏيکاريو آهي. (مطلب ته مونکي پنهنجي اندر هئي تو پريوءَ جو انيڀو ڪرايو آهي.) انهيءَ ڪري هڪڙي کن هئي منهنجا سڀ وڇوڙي جا

برش آهين ۽ تون ڪوڙوئي آهين. هي پيارا، مان توسان ڪيئن ملان؟ مان توکي تڪيان ويني. مان مٿي سان تنهنجي سيوا ڪريان ٿي ۽ بنهنجو سر تنهنجي چرنن ۾ رکان ٿي. مون نماڻيءَ جي من ۾ تنهنجي درشن جي آس آهي. [سري ڏر = اڇيءَ ڄم بتي، ڪملا بتي؛ اُڏيٺيا — مان توکي تڪيان ويني ؛ ڪرت = متت.]

سلس سلس نه ڳهڙي وسري، پل مورت دن راتي
نانڪ سارنگ جئُن پياسي، ڪنهُ مليئي پربهُ داتي.

ارٿ:- هي پريو! ٻل ٻل سام ڪٽندي ۽ سام ڪيندي توکي ياد ڪريان ۽ ڏينهن رات هر هڪ گهڙي، هر گهڙيون بلڪ هڪ پل ۾ توکي نه وساريان. سري گورو نانڪ صاحب جن چون ٿا ته جيئن سارنگ پکي خاص برساتي بوند جو پياسو هوندو آهي، تيئن مان تنهنجي درس جو پياسي آهيان. هي پريو! هي داتار! ڪيئن مون سان ملندين. [سلس سلس = سام ڪٽندي ۽ سام ڪيندي؛ مورت — مهورت، ڀيرو، گهڙيون؛ سارنگ يا پپيهو يا چاترڪ پکي اهو آهي، جنهنکي خاص برساتي بوند ڪانسواءِ ڪٿي ڪي آرام ڪونه ايندو آهي.]

(۲) اِڪ بنتُ ڪرؤن جيئُ، سنُ ڪنت پياري
ميرا منُ تنُ موهِ ليئا جيئُ، ديکِ چلت تماري

ارٿ:- هي منهنجا پيارا ڳهوٽ! هڪڙي وينتي ڪريان ٿي، سا تون ٻڌ. منهنجا پيارا، تنهنجا چرتر ڏسي منهنجو من تن موهجي ويو آهي. [بنتُ = وينتي؛ ڪنت = ڳهوٽ؛ چلت = چلتر.]

چلتا تماري ديکِ موهي، اُداس ڌن ڪِئُ ڌيرئي
ڳهوٽت ناهُ دئيال ٻالا، سرب گُڻ ڀرپور رئي

ਤਿਸੁ ਮੀਤ ਪਿਆਰੇ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਦੇਇ ਸਦੇਸਾ ॥ ਅਰਪਿਆ ਤ ਸੀਸੁ ਸੁ ਥਾਨਿ ਗੁਰ ਪਹਿ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰਭੂ ਦਿਖਾਇਆ ॥ ਖਿਨ ਮਾਹਿ ਸਗਲਾ ਦੂਖੁ ਮਿਟਿਆ ਮਨਹੁ ਚਿੰਦਿਆ ਪਾਇਆ ॥ ਦਿਨੁ ਰੈਣਿ ਰਲੀਆ ਕਰੈ ਕਾਮਣਿ ਮਿਟੇ ਸਗਲ ਅੰਦੇਸਾ ॥ ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕੁ ਕੰਤੁ ਮਿਲਿਆ ਲੋੜਤੇ ਹਮ ਜੈਸਾ ॥ ੩ ॥ ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਅਨਦੁ ਭਇਆ ਜੀਉ ਵਜੀ ਵਾਧਾਈ ॥ ਘਰਿ ਲਾਲੁ ਆਇਆ ਪਿਆਰਾ ਸਭ ਤਿਖਾ ਬੁਝਾਈ ॥ ਮਿਲਿਆ ਤ ਲਾਲੁ ਗੁਪਾਲੁ ਠਾਕੁਰੁ ਸਖੀ ਮੰਗਲੁ ਗਾਇਆ ॥ ਸਭ ਮੀਤ ਬੰਧਪ ਹਰਖੁ ਉਪਜਿਆ ਦੂਤ ਥਾਉ ਗਵਾਇਆ ॥ ਅਨਹਤ ਵਾਜੇ ਵਜਹਿ ਘਰ ਮਹਿ ਪਿਰ ਸੰਗਿ ਸੇਜ ਵਿਛਾਈ ॥ ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕੁ ਸਹਜਿ ਰਹੈ ਹਰਿ ਮਿਲਿਆ ਕੰਤੁ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ھن ڇنا سند ر ڇنت ۾ سري گورو آرجن ديو جن پاڻ کي جيو روپي استري ڄاڻي پرماتما پتيءَ جي سنمکہ وينتي ڪن ٿا:-

راڳ گؤڙي ڇنت محلا پنجوان (١)

ايڪ اونڪار ستگور پرساد

(١) ميريءِ مَنِ بَيراڳ ڀَيا جيئُہ، ڪِئَہ ديکا پرڀ داتي

ميري ميت سکا هرِ جيئُہ، گور پرکَہ بِڌاتي

ارٿ:- هي مهاراج! منهنجي من ۾ بيرہ جاڳيو آهي تہ تو پريوءَ داتار کي مان ڪيئن ڏسان؟ هي منهنجا مترا! هي منهنجا پريتمہ! هي هري پيارا! تون وڏو ڪرمن جو ڦل ڏيندڙ پرش آهين.
[بيراڳہ = وئراڳہ، پريہ؛ سکا = دوست، پريتمہ؛ گور = وڏو؛ پرکہ = پرش؛ بِڌاتي = ڪرمن جو ڦل ڏيندڙ.]

پُرکو بِڌاتا ايڪُ سري ڌَر، ڪِئَہ ملِہ تُجهيءِ اُڌِ ڍِيٽِيا

ڪَر ڪَرہِ شيوا سِيس چڙهي، مَن آس درس نماڻيا

ارٿ:- هي لڇميءَ جا پتي! تون ڪرمن جو ڦل

ٻاڻ ڳڻائين ٿو (مطلب تہ اهنڪاري ٻڌمين ٿو.) جو هرئي جو
جاڪر آهي، سو سدائين سکي آهي. سو گوروءَ جي چرڻن ۾
چت لڳائي ٿو.

جسنو هرِ جيئہ ڪري ڪرپا، سدا هرِ ڪي گڻ گائي
نانڪ نام رتن جڳ لاها، گورمکہ آپ ٻجھائي.

ارٿ:- هي جيو روپي ٻتي! جنهن تي هري پيارو ٻاڻ ڪرپا
ڪري ٿو، سوئي سدئيو هرئي جا گڻ ڳائي ٿو. سري گورو نانڪ
صاحب جن فرمائين ٿا تہ جنهن پرش کي هري، گوروءَ دوارا
سمجھائي ٿو، تنهن کي ئي نام روپي رتن جو لاڀ هن جڳ ۾
پراپت ٿئي ٿو. [لاها = لاڀ، فائدو.]

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੫

ੴ ਸਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

॥ ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਬੈਰਾਗੁ ਭਇਆ ਜੀਉ ਕਿਉ ਦੇਖਾ ਪ੍ਰਭ ਦਾਤੇ ॥ ਮੇਰੇ ਮੀਤ ਸਖਾ ਹਰਿ ਜੀਉ ਗੁਰ ਪੁਰਖ ਬਿਧਾਤੇ ॥ ਪੁਰਖੋ ਬਿਧਾਤਾ ਏਕੁ ਸ੍ਰੀਧਰੁ ਕਿਉ ਮਿਲਹੁ ਤੁਝੈ ਉਡੀਣੀਆ ॥ ਕਰ ਕਰਹਿ ਸੇਵਾ ਸੀਸੁ ਚਰਣੀ ਮਨਿ ਆਸ ਦਰਸ ਨਿਮਾਣੀਆ ॥ ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਨ ਘੜੀ ਵਿਸਰੈ ਪਲੁ ਮੂਰਤੁ ਦਿਨੁ ਰਾਤੇ ॥ ਨਾਨਕ ਸਾਰਿੰਗ ਜਿਉ ਪਿਆਸੇ ਕਿਉ ਮਿਲੀਐ ਪ੍ਰਭ ਦਾਤੇ ॥ ੧ ॥ ਇਕ ਬਿਨਉ ਕਰਉ ਜੀਉ ਸੁਣਿ ਕੰਤ ਪਿਆਰੇ ॥ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਤਨੁ ਮੋਹਿ ਲੀਆ ਜੀਉ ਦੇਖਿ ਚਲਤ ਤੁਮਾਰੇ ॥ ਚਲਤਾ ਤੁਮਾਰੇ ਦੇਖਿ ਮੋਹੀ ਉਦਾਸ ਧਨ ਕਿਉ ਧੀਰਏ ॥ ਗੁਣਵੰਤ ਨਾਹ ਦਇਆਲੁ ਬਾਲਾ ਸਰਬ ਗੁਣ ਭਰਪੂਰਏ ॥ ਪਿਰ ਦੋਸੁ ਨਾਹੀ ਸੁਖਹ ਦਾਤੇ ਹਉ ਵਿਛੁੜੀ ਬੁਰਿਆਰੇ ॥ ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕ ਦਇਆ ਧਾਰਹੁ ਘਰਿ ਆਵਹੁ ਨਾਹ ਪਿਆਰੇ ॥ ੨ ॥ ਹਉ ਮਨੁ ਅਰਪੀ ਸਭੁ ਤਨੁ ਅਰਪੀ ਅਰਪੀ ਸਭਿ ਦੇਸਾ ॥ ਹਉ ਸਿਰੁ ਅਰਪੀ

بکيا لوڀ لپائي، ڀرم ڀلائي، اوڌ ڪڻ ڪر سک پائي
چاڪري وڏاڻي ڪري دکالي، آپ وڇڇ ڏرم گنوائي

ارٿ - جو پرش وشين جي لوڀ ۾ لوڀجي ۽ ڀرمن ۾ ڀلجي وڃي ٿو، سو ڪيئن سک پائي سگهندو؟ واهگوروءَ کي ڇڏي ٻين جي چاڪري ڪرڻ بلڪل دکدائڪ آهي، جڻ تہ پاڻڪي وڪڻي پنهنجو ڏرم وڃائڻو آهي. [ڪڻ ڪر - ڪهڙي طرح سان، ڪيئن؛ وڇ = وڪڻي.]

مائيا ٻنڌن ٽڪئي ناهي، کن کن دک سنتائي
نانڪ مائيا ڪا دک تدي چوڪئي، جا گور شبدي چت لائي

ارٿ :- مايا ۾ ٻڌل من هڪ هند ٽڪاءُ نہ ٿو ڪائي؛ هنکي پل پل ۾ دک ستائين ٿا. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ مايا جا دک تڏهين دور ٿيندا، جڏهين هي جيو! تون گورن جي شبد ۾ چت لائيندين. [ٽڪئي ناهي = ٽڪاءُ نہ ٿو ڪائي، اسٿر نہ ٿو رهي؛ چوڪئي = دور ٿين ٿا، نورت ٿين ٿا.]

(٤) منمک مگڌ گاوار ڀراجيڻ، شبد من نہ وسائي
مائيا ڪا ڀرم انڌ ڀراجيڻ، هر مارگ ڪيڻ پائي

ارٿ :- هي جيو روپي پتي! تون منمک بي سمجهہ ۽ مورک آهين، جو جو ستگورن جو اپديش من ۾ نٿو وسائين. هي جيو روپي پتي! تون جو مايا جو پتڪيل اگيان جي انڌڪار ۾ آهين، سو تون ڪيئن هرئ جو مارگ پائي سگهندين؟

ڪڻ مارگ پائي، ٻن ستگور پائي، منمک آپ گڻائي
هر ڪي چاڪر سدا سهيلي، گور چرڻي چت لائي

ارٿ :- هي جيو روپي پتي! ستگورن ۾ پاونا رکڻ کانسواءِ تون ڪيئن هرئ جو مارگ پائي سگهندين؟ تون منمکتا ڪري پنهنجو

ارٿ:- هي منهنجا پيارا! جڏهين تون هرڻ کي پيار ڪندين ۽ جڏهن تنهنجي زبان شبد اچارڻ ڪري سوڀنڪ ٿيندي، تڏهين تون هري آنند پائيندين. هي پيارا! جڏهن تون نام ڌيائيندين ۽ نام سان ئي لنو لڳائي رهندين، تڏهين تون سديو سک پراپت ڪندين.

نامي اُپجي، نامي بنسي، نامي سَچ سمائي
نانڪ نامُ گرمتي پائيئي، آپي لئي لوائي.

ارٿ:- نام ڪري ئي سڀ سريشٽ گڻ (ست، سنتوک، ڌيرج، ڌرم، ويچار، وويڪ، ويراڳ وغيره هردي ۾) پيدا ٿين ٿا ۽ نام ڪري ئي سڀ اوگڻ (ڪام، ڪروڌ، لوڀ، موهه اهنڪار، پاکنڊ، ايرکا وغيره) ناس ٿين ٿا ۽ نام ڪري ئي سچ سروپ ۾ سمائجي وڃجي ٿو. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ گوروءَ جي سکيا سان ئي هرڻ جو نام پائجي ٿو، پر جي ڪان پرڀو پاڻ نام وٺائي ٿو سي ئي نام وٺن ٿا. [لئي = وٺن ٿا ۽ لوائي = وٺائي ٿو.]

نوٽ:- ڪي ٽيڪاڪار "آپ لئي لوائي" جو ارٿ هن طرح ڪن ٿا:- پرڀو ڪنهن کي پرڀو پاڻ کان ولي ڏياري ٿو، سي ئي نام وٺن ٿا.

(٣) ايهُ وڏاڻي ڇاڪري پراڇيڻُ، ڌن جوبن پرديس سڌائي
ڏو جهي ڪنهي سُک نہ پائيو پراڇيڻُ، بکيا لوڀ لُپائي

ارٿ:- هي جيو روپي بتي! اها پرائي چاڪري آهي، جو تون مون استري کي جدي پرديس ۾ وڃيس ٿو (مطلب تہ شب بدڻي کي تياڳي بس سڪام ڪرين ڪي لڳي پئي ٿو.) هي جيو روپي بتي! دئيت ڀاو ۾ لڳي ۽ وشين جي لوڀ ۾ لوڀجي ڪنهن بہ سک ڪو نہ پاتو آهي. [وڏاڻي = پرائي، بيگاني ۽ سڌائي = وڃين ٿو ۽ دوجي = دئيت ڀاو سان.]

نامو ٻيجي نامو جنميَ، نامو من وسائي
نانڪ سچہ نامِ وڏيائي، پؤرب لکيا پائي

ارٿ:- هي پريتم! نام کي من ۾ ٻوکہ (يعني سروَن ڪر) نام کي ئي من ۾ ڄماءِ (يعني منڻ ڪر)، نام کي ئي من ۾ وساءِ (يعني ندياسن ڪر). سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ اهڙيطرح سچي نام جپڻ ڪري وڏيائي پراپت ٿئي ٿي، پر پورب جي لکئي موجب اهو نام پائي سگهجي ٿو.

(٢) هرِ ڪا نامُ ميٺا پرا جيئہ، جا چاکہ چِت لائي
رسنا هر رس چاکہ ميي جيئہ، آن رس ساد گوائي

ارٿ:- هي منهنجا پريتم! هرئِ جو نام مٺو آهي، پر جي تون چت لائي چکين. هي منهنجا پيارا! ٻين وشين جا رس ۽ سواد ڇڏي تون هرئِ نام جو سواد زبان سان چکہ (مطلب تہ بار نبار هرئِ جو نام زبان سان اُچار.) [ميي جيئہ = سي منهنجا پيارا، هيءُ پيار وارن جي پريم جي واڪي آهي؛ ان = ٻيا؛ رس = آنند وشين جا.]

شيخ فريد صاحب جن پڻ فرمائين ٿا تہ:-

"فريدا شڪر کنڊ، نوات گڙ، ماکيؤ ماجها دڌ
سبي وستو مٺيئان، رب نہ پڄن تڌ."
[سلوڪ ٢٧]

ارٿ:- فريد صاحب جن فرمائين ٿا تہ شڪر، کنڊ، مصري، گڙ، ماکي ۽ مينهن جو کير اهي سڀ شيون مٺيون آهن، پر هي رب! توسان اهي ڪين پهچنديون. (يعني تون انهن کان وڏيڪ مٺو آهين؛ جن آتم رس ماڻيو آهي تنکي ٻيا رس مٺا نٿا لڳن.)

سدا هر رس پائي، جا هرِ ڀائي، رسنا شبد سہائي
نامِ ڌيائي، سدا سکہ پائي، نام رهيءُ لِو لائي

ਮਾਇਆ ਕਾ ਭ੍ਰਮੁ ਅੰਧੁ ਪਿਰਾ ਜੀਉ ਹਰਿ ਮਾਰਗੁ ਕਿਉ ਪਾਏ ॥
ਕਿਉ ਮਾਰਗੁ ਪਾਏ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਏ ਮਨਮੁਖਿ ਆਪੁ ਗਣਾਏ ॥
ਹਰਿ ਕੇ ਚਾਕਰ ਸਦਾ ਸੁਹੇਲੇ ਗੁਰ ਚਰਣੀ ਚਿਤੁ ਲਾਏ ॥ ਜਿਸਨੋ
ਹਰਿ ਜੀਉ ਕਰੇ ਕਿਰਪਾ ਸਦਾ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਏ ॥ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ
ਰਤਨੁ ਜਗਿ ਲਾਹਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਪਿ ਬੁਝਾਏ ॥ ੪ ॥ ੫ ॥ ੭ ॥

هن محلي ڇنت ۾ شبد ڌڻي روپي استري،
جيو روپي ٻچي کي اپديش ڪري ٿي.

گوڙي محلا ٽيجا ڇنت (٥)

(١) گر ڪي سيوا ڪر پرا جيئڙا، هر نام ڌياي
منهان دور نه جاهه پرا جيئڙا، گهر بيٺيان هر پاي

ارٿ:- هي پيارا پُٽرا! تون گرو جي سيوا ڪري هرئ جو نام ڌياءِ. هي جيو روپي ٻچي! تون مونکان پري نه وڃ. (مطلب ته شبد ڌڻي جيو کي چوي ٿي ته مونکي ڇڏي ڪٿي به تون نه وڃ يعني سدا مونکي پاڻسان رک؛ تون منهنجو جيو آهين) تون انهي ڪري گهر ويٺي ئي هرئ کي پائيندين. [پرا جيئڙا = هي پيارا پُٽرا؛ منهان = مونکان.]

گهر بيٺيا هر پائي، سدا چت لائي سهجي ست سيائي
گر ڪي سيوا ڪري سکالي، جس نو آپ ڪرائي

ارٿ:- هي پُٽرا! جي تون سدا هرئ ۾ چت لڳائيندين ته پوءِ تون گهر ويٺي ئي هرئ کي پائيندين. ادو منهنجو جيو ڇهيندين ته پوءِ سهڄ کي ست سروپ کي پائي سگهندين. ستگورن جي سيوا بلڪل سولي آهي، پر جنهن کان پاڻ هري ادا سيوا ڪرائي ٿو، سوئي ڪري ٿو. [سهجي = سهڄ کي؛ ڪري = بلڪل؛ سکالي = سولي.]

آپي گُݨ داتا اَوگُݨ کاٹي، ہِردَےٖ نامُ وسائي
نانک سد بَلِہاري سچي وِتّھُہ، آپي کري کرائي.

ارتھ :- ہي بھائي ! بھاؤ ئي ہري گُݨ جو داتار ہردي ہِ نام وسائي اوگُݨ کي کاٹسي تو. سري گورو نانک صاحب جن فرمائين تا تسر مان سچي ہرئي تان بلہار وجان تسو، جو بھاؤ ئسي سيکاجھ کري ۽ کرائي تو.

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੩

॥ ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਿ ਪਿਰਾ ਜੀਉ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਏ ॥ ਮੰਞਹੁ ਦੂਰਿ ਨ ਜਾਹਿ ਪਿਰਾ ਜੀਉ ਘਰਿ ਬੈਠਿਆ ਹਰਿ ਪਾਏ ॥ ਘਰਿ ਬੈਠਿਆ ਹਰਿ ਪਾਏ ਸਦਾ ਚਿਤੁ ਲਾਏ ਸਹਜੇ ਸਤਿ ਸੁਭਾਏ ॥ ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਖਰੀ ਸੁਖਾਲੀ ਜਿਸ ਨੋ ਆਪਿ ਕਰਾਏ ॥ ਨਾਮੋ ਬੀਜੇ ਨਾਮੋ ਜੰਮੈ ਨਾਮੋ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ॥ ਨਾਨਕ ਸਚਿ ਨਾਮਿ ਵਡਿਆਈ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਪਾਏ ॥ ੧ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਮੀਠਾ ਪਿਰਾ ਜੀਉ ਜਾ ਚਾਖਹਿ ਚਿਤੁ ਲਾਏ ॥ ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਰਸੁ ਚਾਖੁ ਮੁਯੇ ਜੀਉ ਅਨਰਸ ਸਾਦ ਗਵਾਏ ॥ ਸਦਾ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਾਏ ਜਾ ਹਰਿ ਭਾਏ ਰਸਨਾ ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਏ ॥ ਨਾਮੁ ਧਿਆਏ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ਨਾਮਿ ਰਹੈ ਲਿਵ ਲਾਏ ॥ ਨਾਮੇ ਉਪਜੈ ਨਾਮੇ ਬਿਨਸੈ ਨਾਮੇ ਸਚਿ ਸਮਾਏ ॥ ॥ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਗੁਰਮਤੀ ਪਾਈਐ ਆਪੇ ਲਏ ਲਵਾਏ ॥ ੨ ॥ ਏਹ ਵਿਡਾਣੀ ਚਾਕਰੀ ਪਿਰਾ ਜੀਉ ਧਨ ਛੋਡਿ ਪਰਦੇਸਿ ਸਿਧਾਏ ॥ ਦੂਜੈ ਕਿਨੈ ਸੁਖੁ ਨ ਪਾਇਓ ਪਿਰਾ ਜੀਉ ਬਿਖਿਆ ਲੋਭਿ ਲੁਭਾਏ ॥ ਬਿਖਿਆ ਲੋਭਿ ਲੁਭਾਏ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਏ ਓਹਿ ਕਿਉ ਕਰਿ ਸੁਖ ਪਾਏ ॥ ਚਾਕਰੀ ਵਿਡਾਣੀ ਖਰੀ ਦੁਖਾਲੀ ਆਪੁ ਵੇਚਿ ਧਰਮੁ ਗਵਾਏ ॥ ਮਾਇਆ ਬੰਧਨ ਟਿਕੈ ਨਾਹੀ ਖਿਨੁ ਖਿਨੁ ਦੁਖੁ ਸੰਤਾਏ ॥ ਨਾਨਕ ਮਾਇਆ ਕਾ ਦੁਖੁ ਤਦੇ ਚੂਕੈ ਜਾ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਚਿਤੁ ਲਾਏ ॥ ੩ ॥ ਮਨਮੁਖ ਮੁਗਧ ਗਾਵਾਰੁ ਪਿਰਾ ਜੀਉ ਸਬਦੁ ਮਨਿ ਨ ਵਸਾਏ ॥

رامُ نامُ وِاپارا آگَمَ آپارا، گُرمُتي ڏنَ پائيٽي
سيوا سُرَتِ ڀَڳتِ اِمَ ساچي، وِچهُ آپُ گنوائيٽي

ارت:- هي ڀائي! تون رام نام جو واپار ڪر، جو ته الت ۽ اپار آهي. اهو رام نام جو ڌن گورو ءِ جي سکيا سان ملائجي ٿو. تنهنجي شيوا، ڌيان ۽ ڀڳتي تڏهن سچون ٿينديون، جڏهن تنهنجي مردي مان ايمان دور ڪنديں.

هُمُ مت هيڻ مُوڙ رُکَمُ مُکَدَ آلَدِي، ستگوُرُ مارگِ پائي
دانِڪ گُرمُکِ شَبَدُ سَباوِي، اَنَ دِنَ هرِ گُڻ گائي.

ارت:- هي ڀائي! اسين جي ته سمجهه، مورکه، ته عقل ۽ اگياني آهيون، تن کي ستگوروئي سچي مارگ تي آندو آهي. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائن ٿا ته گورمکه ئي ستگورو ءِ جي اپديش ڪري سوڀنڪ ٿين ٿا ۽ رات ڏينهن هرئ جا گڻ ڳائين ٿا.

(۴) آپِ ڪرائي ڪَري آپِ جيڻُ، آپِي شَبَدِ سَنواري
آپِي ستگوُرُ آپِ شَبَدُ جيڻُ، جُگُ جُگُ ڀڳتَ پياري

ارت:- هي ڀائي! ٻاڻ ئي پريو ڪري ڪرائي ٿو. ٻاڻ ئي پريو گورو ءِ جي اپديس سان اسانکي سنواري ٿو. ٻاڻ ئي پريو ستگورو آهي ۽ ٻاڻ ئي پريو شبد آهي. پريو کي جُگ جُگ ڀڳت پيارا آهن.

جُگُ جُگُ ڀڳتِ پياري، هرِ آپِ سَنواري، آپِي ڀڳتي لائي
آپِي دانا آپِي بينا، آپِي شيوَ ڪرائي

ارت:- هي ڀائي! هر ڪ جُگ ۾ ڀڳت هرئ کي پيارا آهن. توئي ٻاڻ کين سنواري ٿو ۽ ٻاڻ ئي انهنکي پنهنجي ڀڳتي ۾ لائي ٿو. هري ٻاڻ ئي جاڻڻ وارو آهي ۽ جيون جا ڪرم ڏسڻ وارو آهي ۽ ٻاڻ ئي جيون کان شيوا ڪرائي ٿو.

ارٿ :- هي جيو ٻڌا ڀائي ٻڌي مري ٿو، ڄو ڄو ٿو مڪتي جي ريت نٿو ڄاڻي ۽ ٿؤمي ڪري سنسار ۾ ڀٽڪي ٿو. هي پيارا، جي ٿي سنسار ۾ آيا آهن، سي سڀ ئي سنسار مان هليا ويندا، پر جيڪي گوروءَ جي وچن تي ويچار ڪن ٿا، سي تري پار ٿون ٿا.

ڪو گرمکِ هووئي رامَ نامَ وَکاڻئي، آپِ ترئي ڪُلَ تاري
نانڪ نامُ وَسئي گهٽَ انترِ، گورمتِ ملي پياري

ارٿ :- هي ڀائي! جي گورمک آهن، سي رام جو نام اچارين ٿا. اهي پاڻ ته ترن ٿا، پر پنهنجو سارو ڪٽنب تارين ٿا. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته گورمکن جي اندر ۾ نام وسي ٿو ۽ اهي گوروءَ جي سکيا ذريعي پنهنجي پياري پرماتما سان ملن ٿا.

سامي صاحب پڻ فرمايو آهي ته:-

"تياڳي وئراڳي، مايا سڀ مستان ڪيا
سامي ڪو ورلو ٻچيو، ڪرمڪ وڏ ڀاڳي
ڏٺو جنهن جاڳي، پنهنجي اکين پاڻ کي."

[پنهنجي اکين پاڻ کي ڏسڻ = پاڻ کي اندر جي اکين سان سڃاڻڻ يعني پاڻ کي ديهه نه سمجهڻ ۽ نڪي ديهه جا ناتا ۽ دنيوي پدارٿ پنهنجا سمجهڻ، پر پاڻ کي آتما سمجهي سدائين پرماتما سان ملي رهڻ.]

(۳) رامَ نامَ بِنُ ڪوئي ٿاهي جيتُ، بازي هئي سنسارا
دِڙ ڀڳتِ سچي جيتُ، رام نامُ واپارا

ارٿ :- هي ڀائي! رام نام بنا ڪو اسٿر نه آهي. هي سنسار هڪ بازي آهي. هي ڀائي! تون سچي ڀڳتي اندر ۾ درڙ ڪر ۽ رام نام جو واپار ڪر.

ساسي پيڙي ستيه جي، ڇهو ڪر ويساهُ
تہ سنکو رمرد ملاحُ، پار لنگهائي پاڻ ہر.“

[اودِيا = اگيان يا بي سمجهي؛ ڪکر ڪرم = ڪرم جيڪي ڪکن مثل آهن، جنهن ڪکن کي جهلي دريا مان تري ڪين سگهبو آهي، تنهن رڳا ڪرم اگيان کي دور ڪين ڪندا؛ أگاهه = تمام اونهون، جنهنجو پار پاتو نہ وڃي؛ حو = هڙئي ملائڻ جي لٺ.]

ڪنُ ميہ رامُ نامِ ڪالو ڪرَ ڪاتي، پڇي پوتُ سريرا
نانڪ رام نامِ نِستارا، ڪنچن پڇي منورا.

ارٿ:- ڪلجڳ ۾ رام جو نام جمر جماشن جا پاڻ ڪاتي جڏي تو؛ جيو سرير پوتر ٿي پوي ٿو. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ رام جي نام ڪري جوٽڪارو ملي ٿو؛ جيئن جيو جو لوهہ جي ڪٽ وانگي آهي، سو سون روپ ٿي پوي ٿو.
[ڪالوکر = ڪاهي؛ پوت = پوتر؛ ڪنچن = سون؛ منورا = لوهہ جي ڪٽ.]

(٣) اِستري پرکَ ڪامِ وِيا پي جيئہ، رامُ نامُ ڪي بِڌ نہيں جاڻي
ماتُ پتا سُت ڀائي کري پياري جيئہ، ٻُوڙ مُئي بن پاڻي

ارٿ:- جي ڀائي! استري پرش ڪام آدِ وڪارن ۾ وياڪل رهيا آهن، جنهن ڪري رام نام جي حقيقت جي ڄاڻ اُنہ نہ ٿا ڄاڻن. جي ڀائي! ماءُ، پيءُ، پٽ، ڀاءُ گهڻو پيارا لڳن ٿا. انهن جي موهہ ۾ جيو بنا پاڻي ٻُڏي مري ٿو. مطلب تہ جنهن جيئن ڏج کي پاڻي سمجهي اُنهي ۾ ٻُڏي مري ٿو، تنهن جيو پدارٿن کي سک سمجهي انهن جي بندن ۾ ڦاسي ٿو.)
ڏٻُوبِ مُئي بن پاڻي، گتِ نہيں جاڻي، هئومي ڌاتُ سنساري
جو آئيا سو سڀُ ڪو جاسي، اُبري گورَ وِيچاري

اُٿانڪا:- هڪ دفعي ڀائي ڏلي سچي پاتشاهه سري گوروءِ امرداس صاحب جن کان پرشن ڪيو تہ ”سوامي! هيءُ سنسار ساگر جو مها ڪٺن آهي، تنهن مان هيءُ جيو ڪيئن تري پار پوندو؟“ صاحبن انهيءَ جو اُتر هن مها سندر ڇنت ۾ ڏنو آهي:-

گؤڙي محلا ٽيجا ڇنت (۴)

(۱) مائيا سرُ سبلُ ورتيئي جيئُہ، ڪيئُ ڪرِ دُترُ ترِيا جاءِ
رام نام ڪرِ بوهِٿا جيئُہ، شبدُ کيوٽُ وِچِ پاءِ

آرٿ:- (پرشن) هي ستگورو! هن سنسار سمندر ۾ مايا ڪال زور سان پنهنجو ٻل ڏيکاري رهي آهي، تنهنڪري هن ڪٺن سنسار ساگر مان ڪيئن تري وڃبو؟ (اُتر) هي ڀائي! رام نام جو جهاز ڪر ۽ ستگوروءَ جو اپديش اُن جهاز جو ملاح ڪر. [سر= تلاءُ، سمندر؛ سبل= وڏي ٻل وارو؛ ورتي= ورتيجي رهيو آهي؛ دتر= مشڪل (ترڻ جو)؛ بوهٿا= جهاز؛ کيوٽ— ملاح، ناکئو.]

شبدُ کيوٽُ وِچِ پائي، هرِ آپِ لنگهائي، اِنَ بِڌ دُترُ تريئي
گورمکِ پڳتِ پراپتِ هووئي، جيوتيا اِءُ مريئي

آرٿ:- هي ڀائي! جڏهين تون ستگوروءَ جي اپديش کي ملاح ڪندين، تڏهين هري پاڻ اچي توکي لنگهائيندو ۽ اهڙيطرح تون مشڪل ۾ ساگر تري پار پوندين. گوروءَ دئاران ئي هريءَ جي ڀڳتي پراپت ٿئي ٿي ۽ اُلاجي پرتاپ ڪري جيئري ئي هيءُ جيو مري وڃي ٿو (يعني پنهنجو آپا ڀاو دور ڪري نماڻو ٿئي ٿو.) سامي صاحبن پڻ فرمايو آهي تہ:-

”آوديا جو درياهہ تڪ ڪرم لنگهائين ڪيئنڪي
تارُ وهي تڪ تارِ سان، اڻ هوندو آسگاهہ

ਸਬਦੁ ਖੇਵਟੁ ਵਿਚਿ ਪਾਏ ਹਰਿ ਆਪਿ ਲਘਾਏ ਇਨ ਬਿਧਿ ਦੁਤਰੁ ਤਰੀਐ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਗਤਿ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ ਜੀਵਤਿਆ ਇਉ ਮਰੀਐ॥ ਖਿਨ ਮਹਿ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਕਿਲਵਿਖ ਕਾਟੇ ਭਏ ਪਵਿਤੁ ਸਰੀਰਾ ॥ ਨਾਨਕ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਨਿਸਤਾਰਾ ਕੰਚਨ ਭਏ ਮਨੂਰਾ ॥੧॥ ਇਸਿਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖ ਕਾਮਿ ਵਿਆਪੇ ਜੀਉ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੀ ਬਿਧਿ ਨਹੀ ਜਾਣੀ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੁਤ ਭਾਈ ਖਰੇ ਪਿਆਰੇ ਜੀਉ ਡੂਬਿ ਮੁਏ ਬਿਨੁ ਪਾਣੀ ॥ ਡੂਬਿ ਮੁਏ ਬਿਨੁ ਪਾਣੀ ਗਤਿ ਨਹੀ ਜਾਣੀ ਹਉਮੈ ਧਾਤੁ ਸੰਸਾਰੇ ॥ ਜੋ ਆਇਆ ਸੋ ਸਭੁ ਕੋ ਜਾਸੀ ਉਬਰੇ ਗੁਰ ਵੀਚਾਰੇ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਵਖਾਣੈ ਆਪਿ ਤਰੈ ਕੁਲ ਤਾਰੇ ॥ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਗੁਰ ਮਤਿ ਮਿਲੇ ਪਿਆਰੇ ॥ ੨ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਕੋ ਥਿਰੁ ਨਾਹੀ ਜੀਉ ਬਾਜੀ ਹੈ ਸੰਸਾਰਾ ॥ ਦ੍ਰਿੜੁ ਭਗਤਿ ਸਚੀ ਜੀਉ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਵਾਪਾਰਾ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਵਾਪਾਰਾ ਅਗਮ ਅਪਾਰਾ ਗੁਰਮਤੀ ਧਨੁ ਪਾਈਐ ॥ ਸੇਵਾ ਸੁਰਤਿ ਭਗਤਿ ਇਹ ਸਾਚੀ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਈਐ ॥ ਹਮ ਮਤਿ ਹੀਣ ਮੂਰਖ ਮੁਗਧ ਅੰਧੇ ਸਤਿਗੁਰ ਮਾਰਗਿ ਪਾਏ ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦ ਸੁਹਾਵੇ ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਏ ॥ ੩ ॥ ਆਪਿ ਕਰਾਏ ਕਰੇ ਆਪਿ ਜੀਉ ਆਪੇ ਸਬਦਿ ਸਵਾਰੇ ॥ ਆਪੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਆਪਿ ਸਬਦੁ ਜੀਉ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਭਗਤ ਪਿਆਰੇ ॥ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਭਗਤ ਪਿਆਰੇ ਹਰਿ ਆਪਿ ਸਵਾਰੇ ਆਪੇ ਭਗਤੀ ਲਾਏ ॥ ਆਪੇ ਦਾਨਾ ਆਪੇ ਬੀਨਾ ਆਪੇ ਸੇਵ ਕਰਾਏ ॥ ਆਪੇ ਗੁਣ ਦਾਤਾ ਅਵਗੁਣ ਕਾਟੇ ਹਿਰਦੈ ਨਾਮੁ ਸਵਾਏ ॥ ਨਾਨਕ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੀ ਸਚੇ ਵਿਟਹੁ ਆਪੇ ਕਰੇ ਕਰਾਏ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥

آرٿ :- هي ڀائي ! هيءَ جيو روپي استري بي سمجهه، ڀلل ۽ گڻن رهت آهي، پر پرين پرماتما بي انت ۽ اپار آهي. هي ڀائي ! هو اوگڻ بخشيندڙ آهي ۽ ڪرپا ڪري پاڻيهي پاڻ سان ملائي ڇڏي ٿو. [اياڻي = بي سمجهه؛ ڀولي = ڀلل؛ نرگڻيئا = گڻن رهت؛ اگم = جنهنکي پهچي نه سگهجي، بي انت.]

اوگڻ بخشڻ هارا، ڪامڻ ڪنت پيارا، گهٽ گهٽ رهيا سمائي
پريم پريت ڀاءِ ڀڳت پائيئي، ستگور بوُجهه بجهائي

آرٿ :- هو اوگڻ بخشڻ وارو آهي ۽ جيو روپي استري کي پيارو آهي ۽ گهٽ گهٽ ۾ رمي رهيو آهي. ستگورن اسانکي اها بوجهه بجهائي آهي ته هو، من جي پريم، تن جي پريت ۽ واڻي جي پريما ڀڳتي ڪري پائجي ٿو. [ڪنت = گهوٽ.]

سدا آنند رهئي دن راتي، انِ دن رهئي لو لائي
نانڪ سهجي هرِ ور پائيا، سا ڌن نؤ ندِ پائي.

آرٿ :- هي ڀائي ! جا جيو روپي استري پرماتما پتي پائي ٿي، سا رات ڏينهن آنند ۾ گذاري ٿي ۽ رات ڏينهن ساڻس لنو لڳائي رهي ٿي. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا اهڙي پريم واري استري سهجيئي هري گهوٽ پائي ٿي ۽ نو نڌيون پراپت ڪري ٿي. [لو = لنو، ورتي، پريم.]

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੩

ਮਾਇਆ ਸਰੁ ਸਬਲੁ ਵਰਤੈ ਜੀਉ ਕਿਉ ਕਰਿ ਦੁਤਰੁ ਤਰਿਆ ਜਾਇ ॥ ਰਾਮੁ ਨਾਮੁ ਕਰਿ ਬੋਹਿਥਾ ਜੀਉ ਸਬਦੁ ਖੇਵਟੁ ਵਿਚਿ ਪਾਇ ॥

ٻر آو (مطلب تہ منهنجي مرڊي ٻر ٻر گهٽ ٿي وئي.) هي ٻائي ! اهڙي ويٺني جيو روپي استري ڪري ٿي ؛ گورو جي سچي شبد سان ٻالڪي سينگاري ٿي. (يعني شبد ٻر مڃيو ٿي وڃي ٿي.)

سَچِہِ شَبِدِ سِينگاري، هؤمي ماري، گورمکِ ڪارَجِ سَنواري
جُگِ جُگِ ايڪو سچا سوئي، ٻؤ ڀيءِ گورَ بيچاري

ارت :- هوءِ گورو جي سچي شبد سان ٻالڪي سنگاري ٿي، پنهنجي هؤمي ماري ٿي ؛ گورمکہ ٿنجي پنهنجو موکہ روپي ڪارج سنواري ٿي. جُگ جُگ ۾ جو هڪڙوئي سچو پرماتما آهي، تنهنکي هوءِ گورو جي ويچار ذريعي سمجهي ٿي.

مَنمُکِ ڪامِ وِيابِي، موہ سَنتابِي، ڪِسُ آگےِ جاءِ پُڪاري
نانڪ مَنمُکِ ٺاوُ نہ پائي، بِنُ گورَ آتِ پياري.

ارت :- ٻِن جا جيو روپي استري منمکہ آهي، تنهنکي ڪام ويڙهي ويو آهي ؛ موہ ڪري ڏکي آهي. اها ڪنهنجي اڳيان وڃي پڪاريندي؟ (مطلب تہ هنجي داهن ڪوڪ ڪو بہ نہ ٻُڌائيندو.) سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائن ٿا تہ گورو جو اتي پيارو آهي، تنهن جي وامر ڪانسواءِ منمکہ جيو روپي استري سروپ استان نہ پائي سگهندي. [ويابي = ويڙهي ويل، گرفتار؛ سنتابي = ڏکي ؛ ٺاوُ = سروپ.]

(٣) مُندهَ اياڻي پولي نِکٽيا جيئہ، پِرَ اگمُ اپارا
آپي ميلِ مليئي جيئہ، آپي بخشڻ هارا

ارٿ:- هي ڀائي! جيو روپي استري پياري گورو سان پريم ڪري پتي پرماتما پائي ٿي. هي ڀائي! هو جيوت روپي رات سک سان گذاري ٿي ۽ پنهنجي اندر هر هرين پرماتما کي ڌاري ٿي. [ڪامڻ = استري ۽ اُر = ڇاتي، ردو.]

آنتر اُرڌاري مليئي پياري، اَن ڍن ڏک نِواري
آنتر مَحل پِر راوئي ڪامڻ، گورمتي ويچاري

ارٿ:- هو اندر هر هرين پرماتما ڌاري ٿي ۽ پنهنجي پياري سان ملي ٿي، جنهن ڪري رات ڏينهن پنهنجا ڏک دور ڪري ٿي. اهڙي جيو روپي استري گورو جي سکيا جو ويچار ڪري پنهنجي سروپ اندر پتي پرماتما کي ماڻي ٿي. [گورمتي = گورو جي سکيا جو.]

آمرت نام پيتا ڍن راتي، ڏبڌا مار نِواري
[illegible] سوهاڳڻ، گو[illegible] ڪيئي هيت آپاري.

دئيت پاو سهجيئي ناس ٿيو آهي. [ٻيڌي = ملي بيٺي آهي، ڪنجت ٿي آهي؛ دهنا= دئيت پاو؛ سمائي = سمائجي ويو آهي يعني ناس ٿيو آهي.]

ڏيهڙا سڀڄ سمائي، ڪامڻ ورپائي، ڪورمتي رنگر لائي
اِهِ سريو ڪوڙ ڪُستِ پريا، غلطائي پاپ ڪمائي

ارٿ: جيو روپي استري گورو جي سکيا ڏئاران دئيت پاو کي سهجيئي دور ڪري ۽ پنهنجي ٻئي ڪي پائي، آنند ماڻيو آهي. گورو جي سکيا بنا جي؛ اسان جو انتهڪرڻ ڪوڙ ۽ ڪست سان پريو پيو آهي ۽ غلطان ٿي پاپ ڪمائي ٿو. [رنگر = برهمر، آنند؛ ڪست = کوٽا ڪرم، ڪبت؛ غلطائي — غلطان ٿي يا گلتائي = گلي ڌانس يعني سورا.]

ڪورمکِ پڪتِ جت سهج ڌن اپجي، بن پڳتي ميل نه جائي
نانڪ ڪامڻ پرهِ پياري، وچهه آپ گوائي.

ارٿ: تنهنڪري گورن ڏئاران ڀڳتي ڪرڻ سريشٽ آهي، جنهنڪري شانت روپ ڌن اندر پيدا ٿئي ٿي ۽ ڀڳتي کانسواءِ دوئي روپي ميل نه ٿي وڃي. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ جا جيوروپي استري پنهنجي اندر مان دوئي وڃائي ٿي، سا ئي پريں پرماتما کي پياري لڳي ٿي. [پرم = پريں کي؛ آپ = آپا پاو، دوئي.]

(۲) ڪامڻ پرپائيا جيئه، گورکئي پاء پياري
رنڙ سکه ستي جيئه، انتر اُرڌاري

ਨਾਨਕ ਕਾਮਣਿ ਪਿਰਹਿ ਪਿਆਰੀ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਏ ॥ ੧ ॥
ਕਾਮਣਿ ਪਿਰੁ ਪਾਇਆ ਜੀਉ ਗੁਰ ਕੈ ਭਾਇ ਪਿਆਰੇ ॥ ਰੈਣਿ
ਸੁਖ ਸੁਤੀ ਜੀਉ ਅੰਤਰਿ ਉਰਿ ਧਾਰੇ ॥ ਅੰਤਰਿ ਉਰ ਧਾਰੇ ਮਿਲੀਐ
ਪਿਆਰੇ ਅਨਦਿਨੁ ਦੂਖੁ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਅੰਤਰਿ ਮਹਲੁ ਪਿਰ ਰਾਵੇ
ਕਾਮਣਿ ਗੁਰ ਮਤੀ ਵੀਚਾਰੇ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਪੀਆ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ
ਦੁਬਿਧਾ ਮਾਰਿ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਨਾਨਕ ਸਚਿ ਮਿਲੀ ਸੋਹਾਗਣਿ ਗੁਰ ਕੈ
ਹੇਤਿ ਅਪਾਰੇ ॥ ੨ ॥ ਆਵਹੁ ਦਇਆ ਕਰੇ ਜੀਉ ਪ੍ਰੀਤਮ ਅਤਿ
ਪਿਆਰੇ ॥ ਕਾਮਣਿ ਬਿਨਉ ਕਰੇ ਜੀਉ ਸਚਿ ਸਬਦਿ ਸੀਗਾਰੇ ॥
ਸਚਿ ਸਬਦਿ ਸੀਗਾਰੇ ਹਉਮੈ ਮਾਰੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਾਰਜ ਸਵਾਰੇ ॥
ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਏਕੋ ਸਚਾ ਸੋਈ ਬੂਝੈ ਗੁਰ ਵੀਚਾਰੇ ॥ ਮਨਮੁਖਿ ਕਾਮਿ
ਵਿਆਪੀ ਮੋਹਿ ਸੰਤਾਪੀ ਕਿਸੁ ਅਗੈ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਨਾਨਕ ਮਨਮੁਖਿ
ਥਾਉ ਨ ਪਾਏ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਅਤਿ ਪਿਆਰੇ ॥ ੩ ॥ ਮੁੰਧ ਇਆਣੀ
ਭੋਲੀ ਨਿਗੁਣੀਆ ਜੀਉ ਪਿਰੁ ਅਗਮ ਅਪਾਰਾ ॥ ਆਪੇ ਮੇਲਿ
ਮਿਲੀਐ ਜੀਉ ਆਪੇ ਬਖਸਣਹਾਰਾ ॥ ਅਵਗਣ ਬਖਸਣਹਾਰਾ
ਕਾਮਣਿ ਕੰਤੁ ਪਿਆਰਾ ਘਟਿ ਘਟਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੀਤਿ
ਭਾਇ ਭਗਤੀ ਪਾਈਐ ਸਤਿ ਗੁਰਿ ਬੂਝ ਬੁਝਾਈ ॥ ਸਦਾ ਅਨੰਦਿ
ਰਹੈ ਦਿਨ ਰਾਤੀ ਅਨਦਿਨੁ ਰਹੈ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥ ਨਾਨਕ ਸਹਜੇ
ਹਰਿ ਵਰੁ ਪਾਇਆ ਸਾ ਧਨ ਨਉਨਿਧਿ ਪਾਈ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥

گؤڙي محلا تيجا ڇنت (٣)

(١) ڪامڻِ هرِ رس ٻيڏي جيڻُ، هرِ ڪي سهجِ سڀائي
مَن موهن موهِ ايتا جيڻُ، ڏيڏا سهجِ سمائي

آرٿ:- هي ڀائي! جا جيو روپي استري هرئَ جي نامِ
ملي ٻيٺي آهي، سا سڀاويڪ ئي هرئَ جي سهج پد ۾ استر آهي.
هي ڀائي! جنهنجو من، موهن پرماتما موهي ڇڏيو آهي، تنهنجو

نه ٿي اچي؛ مونکي ان ٻالڪي نه ٿو وڻي. [کوري = بلڪل، جيڻ = مي پيارا.]

ٻالڪي آنَ نه ڀاويءِ مريئي هاويءِ، بنُ پرڪتر سُکر پائيئيءِ
گورُ آکيءِ ڪرُ بينتي، جي کو ڀاويءِ، جيئر ملييءِ توئيءِ ملائيئيءِ

ارت:- ٻالڪي ان مونکي نه ٿو وڻي؛ مان تنهنجي جهي ڏکر ڪري مران ٿي. هي ڀيڻ! توکا سواءِ مان ڪيئن سک پائيندس؟ تنهنڪري مان ستگورن اڳيان تنهنجي ميلاپ لاءِ وينتي ڪريان ٿي ته هي گورو! جيڪڏهن توکي منهنجي وينتي وڻي ته پوءِ جيئن وڻيئي تيئن مونکي پرميشور سان ملائي ڇڏ. [هاويءِ — ڏکر پر.]

آپي ميل لئي سُکر داتا، آپ مليا گهر آئي
نانڪ ڪامڻِ سدا سُهاڳڻِ، نا پر مريءِ نه جائي.

ارت:- ٻالڪي گورو، جو سک ڏيندڙ آهي، سو جڏهن اچي مليو، تڏهن پريو انتهڪرڻ پر اچي مليو. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته اها جيو، وهي استري سدا سهاڳڻ آهي؛ هنجو پتي نه مري ٿو ۽ نه وڃي ٿو. [گهر = انتهڪرڻ.]

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੩

ਕਾਮਣਿ ਹਰਿ ਰਸ ਬੇਧੀ ਜੀਉ ਹਰਿ ਕੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਏ ॥ ਮਨੁ ਮੋਹਨਿ ਮੋਹਿ ਲੀਆ ਜੀਉ ਦੁਬਿਧਾ ਸਹਜਿ ਸਮਾਏ ॥ ਦੁਬਿਧਾ ਸਹਜਿ ਸਮਾਏ ਕਾਮਣਿ ਵਰੁ ਪਾਏ ਗੁਰਮਤੀ ਰੰਗੁ ਲਾਏ ॥ ਇਹੁ ਸਰੀਰੁ ਕੂੜਿ ਕੁਸਤਿ ਭਰਿਆ ਗਲ ਤਾਈ ਪਾਪ ਕਮਾਏ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਗਤਿ ਜਿਤੁ ਸਹਜ ਧੁਨਿ ਉਪਜੈ ਬਿਨੁ ਭਗਤੀ ਮੈਲੁ ਨ ਜਾਏ ॥

سکي! هوءِ، ڪوڙي سنسار، جو مَتِيا آهي، تنهنکي لڳي پوي ٿي ۽ هن ڪوڙيءَ کي جهوٺا پدارٿ لڳين ٿا. (مطلب ته هوءِ است پدارٿن کي ست سمجهي، واهگورو جو ست آهي، تنهنکي وساري ڇڏي ٿي.) [پرهرِ = پرين کان.]

ڪُوڙ نِواري گُورمتِ ساري، جُوئِي جنمُ نه هاري
گُورَ شبدُ شيوي سچِ سماوئِ، وِچهُ هئُمئِ ماري

آرٿ :- جڏهين هوءِ گوروءَ جي سکيا کي ياد ڪري ٿي ۽ ڪوڙ يعني وشين! وڪارن کي دور ڪري ٿي، تڏهين پنهنجو امولڪ مانکا جنم جوا ۾ نه ٿي هاري يعني نسڦل نه ٿي ڪري. جڏهين هوءِ گوروءَ جو اپديش ڪمائي ٿي ۽ پنهنجي رديءَ مان هومئِ نورت ڪري ٿي، تڏهين هوءِ سچ سروپ ۾ سمائجي وڃي ٿي. [نواري = دور ڪري ٿي؛ ساري = سنڀالي ٿي، ياد ڪري ٿي.]

هِرِڪا نامُ رِدئِ وَسائي، اَئِسا ڪَري سِينگارو
نانڪ ڪامڻِ سهجِ سماڻي، جِسُ ساچا نامُ آڌارو.

ارٿ :- هوءِ هريءَ جو نام رديءَ ۾ وسائي ٿي ۽ اهڙو شيءِ سينگار هوءِ ڪري ٿي. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته اها جيو روپي استري سهج سروپ ۾ سمائجي وڃي ٿي، جنهنکي سچي نام جو آڌار آهي.

(٤) مِلُ ميري پِريتما جيئُ، تُڌُ بِنُ کَري نِماڻي
مئِ نيڻي نِيند نه آوئِ جيئُ، ڀاوئِ اَنُ نه پاڻي

ارٿ :- هي منهنجا پريتم! مونسان اچي مل، جيو جو توکان سواءِ مان بلڪل بي ماني آهيان. هي پيارا! مونکي نيترن ۾ ننڊ

(٢) ساڏن رنگ ماڻيءِ جيئڙ، آپڻي ڏال پياري
آءِ ٻيس رنگ راتي جيئڙ، گرُ شبد ويچاري

ارٿ:- مي سکي! اسانجي جيو روپي استري ٻنهجي پياري سان آنند ماڻي ٿي، جا ڏينهن رات گورو جو شبد ويچاري پريم پر رتي ٿي آهي. [جيئڙ = مي سکي.]

گرُ شبد ويچاري، هؤمي ماري، ان پڌ ملئو پياري
ساڏن سهاڳڻ سدا رنگ راتي، ساچي نام پياري

ارٿ:- جو گورو جو شبد ويچاري ٿي ۽ پنهنجي اهنتا ۽ ممتا ماري ٿي، انهيءَ طرح جو پنهنجي پياري سان ملي ٿي. اها سهاڳڻ آهي، جو جو سدئي پريم ۾ رتي پيئي آهي ۽ ڪنهن سچو نام پيارو لڳي ٿو.

اپني گرُ مل رهيئي، امرت گهيئي، دبڌا مار نواري
نانڪ ڪامڻ در ور پائيا، سگلي دؤک وساري.

ارٿ:- تنهڪري مي سکي! پنهنجي گورو سان ملي رهجي ۽ سندن امرت روپ اپديس گرهڻ ڪجي، جو جو ستگورن جو اپديس دئيت ڀاو کي مارڻ لاءِ اندر مان دور ڪري ٿو. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته جا جيو روپي استري گورو سان ملي ٿي، سا مرڻ گهر کي پراپت ڪري ٿي ۽ سڀ پنهنجا دک وساري ڇڏي ٿي. گهيئي = گرهڻ ڪجي.]

(٣) ڪامڻ پر پري جيئڙ، مائيا موهه پياري
جهؤٺي جهؤٺ لڳي جيئڙ، ڪؤڙ مٺي ڪوڙاري

ارٿ:- مي سکي! جا جيو روپي استري مايا ۾ موهه ۽ پيار ڪري ٿي، سا پنهنجي پرين پرماتما کان پلال رهي ٿي. جي

گؤڙي محلا تيجا ڇنت (٢)

(١) پِرِ بن ڪَرِي نِماڻِي جيئه، بن پرِ ڪِئه جيوان ميري مائي
پِرِ بِنُ نيند نه آوي جيئه، ڪاپڙ تَن نه سُهائي

آرٿ:- هي سکي! مان پنهنجي پريتم بنا بلڪل بي ماني آهيان. هي سکي! مان پنهنجي پريتم بنا ڪيئن جيئان؟ هي سکي! پريتم کان سواءِ مونکي ننڊ نه ٿي اچي؛ ڪپڙا پڻ سرير تي نه ٿا سهن. [ڪري = بلڪل؛ مائي = بائي، سکي؛ ڪاپر = ڪپڙا؛ سهائي — سهن، وڻن.]

ڪاپُر تَنِ سُهاوئي، جا پرِ ڀاوئي، گُور مَتي چِتُ لائيئي
سَدا سُهاگڻِ جا ستگُورُ سيوي، گُور ڪئي آنڪِ سمائيئي

آرٿ:- هي سکي! ڪپڙا بر تن تي تڏهين سوڀنيڪ لڳن ٿا، جڏهين پرين پرماتماکي جيو روپي استري وڻي ٿي، تنهنڪري گوروءَ جي سکيا وٺي پرين پرماتما ڏانهن چت لڳائڻ گهرجي. اهائي سديو سهاڳڻ آهي جا ستگوروءَ جي شيوا ڪري ٿي؛ گوروءَ جي هردي ۾ سمائجي وڃي ٿي (يعني گوروءَ کي پسند پوي ٿي.)
[انڪ = ڇاتي، ردو.]

گُورُ شبدي ميلا تا پرِ راوئي، لاها نامُ سنساري
نانڪ ڪامڻِ ناهُ پياري، جا هرِ ڪي گُڻ ساري.

آرٿ:- هي سکي! جڏهين گوروءَ جي شبد سان ميلاپ ٿئي ٿو، تڏهين جيو روپي استري پنهنجو گهوٽ ماڻي ٿي؛ سنسار مان نام جو لاڀ وٺي وڃي ٿي. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته جيو روپي استري پرماتما ڀتار کي تڏهين پياري لڳي ٿي، جڏهين هرئ جا گڻ ياد ڪري ٿي. [لاها = فائدو؛ ساري = سنڀالي ٿي، ياد ڪري ٿي.]

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੩

ਪਿਰ ਬਿਨੁ ਖਰੀ ਨਿਮਾਣੀ ਜੀਉ ਬਿਨੁ ਪਿਰ ਕਿਉ ਜੀਵਾ ਮੇਰੀ ਮਾਈ ॥ ਪਿਰ ਬਿਨੁ ਨੀਦ ਨ ਆਵੈ ਜੀਉ ਕਾਪੜੁ ਤਨਿ ਨ ਸੁਹਾਈ ॥ ਕਾਪਰੁ ਤਨਿ ਸੁਹਾਵੈ ਜਾ ਪਿਰਿ ਭਾਵੈ ਗੁਰਮਤੀ ਚਿਤੁ ਲਾਈਐ ॥ ਸਦਾ ਸੁਹਾਗਣਿ ਜਾ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਗੁਰ ਕੈ ਅੰਕਿ ਸਮਾਈਐ ॥ ਗੁਰ ਸਬਦੈ ਮੇਲਾ ਤਾ ਪਿਰੁ ਰਾਵੀ ਲਾਹਾ ਨਾਮ ਸੰਸਾਰੇ ॥ ਨਾਨਕ ਕਾਮਣਿ ਨਾਹ ਪਿਆਰੀ ਜਾ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਸਾਰੇ ॥ ੧ ॥ ਸਾ ਧਨ ਰੰਗੁ ਮਾਣੇ ਜੀਉ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰੇ ॥ ਅਹਿਨਿਸਿ ਰੰਗਿ ਰਾਤੀ ਜੀਉ ਗੁਰ ਸਬਦ ਵੀਚਾਰੇ ॥ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰੇ ਹਉਮੈ ਮਾਰੇ ਇਨ ਬਿਧਿ ਮਿਲਹੁ ਪਿਆਰੇ ॥ ਸਾ ਧਨ ਸੁਹਾਗਣਿ ਸਦਾ ਰੰਗਿ ਰਾਤੀ ਸਾਚੈ ਨਾਮਿ ਪਿਆਰੇ ॥ ਅਪੁਨੇ ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਰਹੀਐ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਗਹੀਐ ਦੁਬਿਧਾ ਮਾਰਿ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਨਾਨਕ ਕਾਮਣਿ ਹਰਿ ਵਰੁ ਪਾਇਆ ਸਗਲੇ ਦੂਖ ਵਿਸਾਰੇ ॥ ੨ ॥ ਕਾਮਣਿ ਪਿਰਹੁ ਭੁਲੀ ਜੀਉ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਪਿਆਰੇ ॥ ਝੂਠੀ ਝੂਠਿ ਲਗੀ ਜੀਉ ਕੂੜਿ ਮੁਠੀ ਕੂੜਿਆਰੇ ॥ ਕੂੜੁ ਨਿਵਾਰੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਰੇ ਜੂਐ ਜਨਮੁ ਨ ਹਾਰੇ ॥ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਸੇਵੇ ਸਚਿ ਸਮਾਵੈ ਵਿਚਹੁ ਹਉਮੈ ਮਾਰੇ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਵਸਾਏ ਐਸਾ ਕਰੇ ਸੀਗਾਰੋ ॥ ਨਾਨਕ ਕਾਮਣਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਣੀ ਜਿਸੁ ਸਾਚਾ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੋ ॥ ੩ ॥ ਮਿਲੁ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜੀਉ ਤੁਧੁ ਬਿਨੁ ਖਰੀ ਨਿਮਾਣੀ ॥ ਮੈ ਨੈਣੀ ਨੀਦ ਨ ਆਵੈ ਜੀਉ ਭਾਵੈ ਅੰਨੁ ਨ ਪਾਣੀ ॥ ਪਾਣੀ ਅੰਨੁ ਨ ਭਾਵੈ ਮਰੀਐ ਹਾਵੈ ਬਿਨੁ ਪਿਰ ਕਿਉ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ ॥ ਗੁਰ ਆਗੈ ਕਰਉ ਬਿਨੰਤੀ ਜੇ ਗੁਰ ਭਾਵੈ ਜਿਉ ਮਿਲੈ ਤਿਵੈ ਮਿਲਾਈਐ ॥ ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਲਏ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਆਪਿ ਮਿਲਿਆ ਘਰਿ ਆਏ ॥ ਨਾਨਕ ਕਾਮਣਿ ਸਦਾ ਸੁਹਾਗਣਿ ਨਾ ਪਿਰੁ ਮਰੈ ਨ ਜਾਏ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ارٿ:- پر جا جيو روپي استري گوروءَ جي شبد ۾ رتي
پيئي آهي ؛ جا گيان ۾ مست آهي، سا رات ڏينهن پنهنجي
سواميءَ ۾ سمائي پيئي آهي. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين
ٿا تہ اُنهيءَ سديو پريم ۾ رتل استريءَ کي هري پيارو پاڻسان ملائي
ڇڏي ٿو.

(٤) تا مِليئيءِ هرِ ميلي جيئُ، هرِ بِنُ ڪَوڻُ مِلائي
بِنُ گُور پريتمِ آپڻي جيئُ، ڪؤڻُ ڀرم چڪائي

ارٿ:- هي ڀائي ! هريءَ سان تڏهين ملجي ٿو، جڏهين
هري پاڻ ئي پاڻ سان ملائي ٿو. هريءَ کانسواءِ ٻيو ڪير ملائي
سگهندو؟ هي سکي ! پنهنجي پريتم گوروءَ کان سواءِ ٻيو ڪير
آهي، جو اسانجو ڀرم دور ڪري؟ [جيئُ = هي ڀائي، هي سکي؛
چڪائي = دور ڪري.]

گُور ڀرم چڪائي، اِئُ مِليئيءِ مائي، تا سا ڌَنَ سُکُ پائي
گُور شيوا بِنُ گهور آنڌارُ، بِنُ گُور مگُ نہ پائي

ارٿ:- هي ڀائي ! جڏهين ستگورو ڀرم دور ڪري ٿو،
تڏهين هوءَ پتي پرماتما سان ملي ٿي ؛ جڏهين ملي ٿي، تڏهين
هوءَ سک پائي ٿي. گوروءَ جي شيوا بنا نپٽ اندوڪار آهي ؛
گوروءَ کانسواءِ مڪتي جو رستو پراپت نہ ٿو ٿئي. [مائي = هي
ڀائي؛ تا = تڏهين؛ گهور = نپٽ؛ مگُ = رستو (مڪتيءَ جو.)]

ڪامڻِ رنگِ راتي، سهجي ماتي، گُور ڪئي شبدِ ويچاري
نانڪ ڪامڻِ هرِ ورُ پائيا، گُور ڪئي ڀاءِ پياري.

ارٿ:- جا جيو روپي استري هريءَ جي پريم ۾ رتي پيئي
آهي، سا گوروءَ جي شبد جي ويچار ڏئاران ئي سياڀڪ مست
ٿي پيئي آهي. سري گورو امرداس صاحب جن فرمائين ٿا تہ
اُنهيءَ جيو روپي استري گورن سان پريم رکڻ ڪري پياري هريءَ
پتيءَ کي پاتو آهي. [ماتي = مست ؛ ور = پتي ؛ ڀاءِ = ...]

هرِ ساچا سوئي تسُ بنُ اَوُرُ نہ ڪوئي، بنُ سيوئي سکہ نہ پائي
نانڪ سا ڌَنَ مِلِئِ مِلائي، جِسنو آپِ مِلائي.

ارٿ:- هري ئي سچو آهي؛ هنڪان سواءِ ٻيو ڪو ست نہ آهي، پر گوروءَ جي شيوا ڪانسواءِ هريءَ جي ميلاپ جو سکہ نہ پائي سگهبو. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ جنهن جيو روپي استري کي ستگورو ملائي ٿو، سا هريءَ سان ملي ٿي، پر ستگورو اِنهيءَ کي ملي ٿو، جنهنکي هري پاڻ ڪرپا ڪري ملائي ٿو.

(۲) ڌَنَ رَئِڻِ سُهيلڙِيئي جيئُہ، هرِ سِئُہ چِتُ لائي
ستگُورُ شيوي ڀاءِ ڪَري جيئُہ، وِچهہ آپُ گَوائي

ارٿ:- هي ڀائي! جا جيو روپي استري هريءَ سان چت لائي ٿي، تنهنجي اوستا روپي رات سکي گذري ٿي. هي ڀائي! هوءَ ستگوروءَ جي شيوا پريم سان ڪري ٿي؛ پنهنجي اندر مان آپا ڀاو دور ڪري ٿي. [وچهہ = پنهنجي اندر مان.]

وِچهہ آپِ گَوائي هرِ گُڻَ گَائي، اَنُ دِنُ لاگا ڀاءِ
سُڻِ سُکي سُهيلي، جيئُہ ڪي ميلي، گُورَ ڪِئِ شَبَدِ سَماءِ

ارٿ:- هوءَ پنهنجي اندر مان آپا ڀاو وڃائي ٿي؛ هريءَ جا گڻ گائي ٿي، جنهنڪري رات ڏينهن هنڪي هريءَ سان پريم لڳو پيو آهي. هي پياري سکي! منهنجي جيءَ جي ميلڻ هاري! گوروءَ جي اُپديش دئاران ئي پرماتما ۾ سمائجي وڃجي ٿو. [جيئُہ ڪي ميلي = من ميلي، جنهنجو من اسان سان مليو پيو هجي، پياري.]

هرِ گُڻَ ساري، تاڪَنتَ پِياري، نامي ڌَرِي پِيارو
نانڪ ڪامڻِ ناهہ پِياري، رامُ نامُ گَلِ هارو.

ڇنت جي معنيٰ آهي جس سري گورو امرداس صاحب جن (۴) ڇنت راڳ گوڙيءَ ۾ اُچاريا آهن. انهن جو ٿات پرچ پٺ ساکيوني آهي جهڙو سري گورو نانڪ ديو جن جي ٻن ڇنتن جو. گورو صاحب فرمائين ٿا تہ جيئن ڪيٺن ڏينهن جي وڇڙيل استري پنهنجي پيارو لاءِ پيٽي تڙ ڦندي آهي، تيئن جيو روپي استري پرماتما پتيءَ لاءِ پيٽي سگهي؛ جئين استري پنهنجي پياري پتار سان ملي خوش ٿيندي آهي تيئن جيو روپي استري پرماتما پتيءَ کي پائي پرشن ٿيندي آهي.

راڳ گوڙي پوربي ڇنت محلا تيجا (۱)

اِڪ اونڪار ست نام ڪرتار پرکر گور پرساد

(۱) ساڌن بنتہ ڪري جيئہ، هرڪي گڻ ساري
کن پل رهہ نہ سڪي جيئہ، بن هر پياري

ارت:- مي پائي! جيو روپي استري مرڻ جي اڳيان وينتي ڪري ٿي؛ مدحا گڻ اندر ياد ڪري ٿي. مي پائي موءِ مري پياري ڪانسواءِ هڪ پل بہ رهي نہ ٿي سگهي. [بنتہ = وينتي؛ جيئہ = مي پائي؛ ساري = سنڀالي ٿي، ياد ڪري ٿي.]

بن هر پياري رهہ نہ ساڪي، گور بن محال نہ پائيئي
جو گور ڪهي سوئي پر ڪيجي، تشنا اگن بجهائيئي

ارت:- پياري مرڻ ڪانسواءِ موءِ هڪ پل بہ رهي نہ ٿي سگهي؛ گورو بنا موءِ پتي پرماتما جو سروپ پائي نہ ٿي سگهي. تنهنڪري جيڪي گورو چوي، سوئي ڪنهي طرح ڪرڻ گهرجي؛ ترشنا روپي اگني وسائي جهڙڻ گهرجي. [محل = سروپ؛ پر = پلي، پرڪار، ڪنهي، طرح.]

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੩ ॥

ੴ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਸਾ ਧਨ ਬਿਨਉ ਕਰੇ ਜੀਉ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਸਾਰੇ ॥ ਖਿਨ ਪਲ ਰਹਿ ਨ ਸਕੈ ਜੀਉ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਪਿਆਰੇ ॥ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਪਿਆਰੇ ਰਹਿ ਨ ਸਾਕੈ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਮਹਲੁ ਨ ਪਾਈਐ ॥ ਜੋ ਗੁਰ ਕਹੈ ਸੋਈ ਪਰੁ ਕੀਜੈ ਤਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਬੁਝਾਈਐ ॥ ਹਰਿ ਸਾਚਾ ਸੋਈ ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ ਬਿਨੁ ਸੇਵਿਐ ਸੁਖੁ ਨ ਪਾਏ ॥ ਨਾਨਕ ਸਾ ਧਨ ਮਿਲੈ ਮਿਲਾਈ ਜਿਸਨੋ ਆਪਿ ਮਿਲਾਏ ॥ ੧ ॥ ਧਨ ਰੈਣਿ ਸੁਹੇਲੜੀਏ ਜੀਉ ਹਰਿ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਏ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਭਾਉ ਕਰੇ ਜੀਉ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਏ ॥ ਵਿਚਹੁ ਆਪਿ ਗਵਾਏ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਏ ਅਨਦਿਨੁ ਲਾਗਾ ਭਾਓ ॥ ਸੁਣਿ ਸਖੀ ਸਹੇਲੀ ਜੀਅ ਕੀ ਮੇਲੀ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸਮਾਓ ॥ ਹਰਿ ਗੁਣ ਸਾਰੀ ਤਾ ਕੰਤ ਪਿਆਰੀ ਨਾਮੇ ਧਰੀ ਪਿਆਰੋ ॥ ਨਾਨਕ ਕਾਮਣਿ ਨਾਹ ਪਿਆਰੀ ਰਾਮ ਨਾਮ ਗਲਿ ਹਾਰੋ । ੨ ॥ ਧਨ ਏਕਲੜੀ ਜੀਉ ਬਿਨੁ ਨਾਹ ਪਿਆਰੇ ॥ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਮੁਠੀ ਜੀਉ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਸਬਦ ਕਰਾਰੇ ॥ ਬਿਨੁ ਸਬਦ ਪਿਆਰੇ ਕਉਣ ਦੂਤਰੁ ਤਾਰੇ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਖੁਆਈ ॥ ਕੂੜਿ ਵਿਗੁਤੀ ਤਾ ਪਿਰਿ ਮੁਤੀ ਸਾ ਧਨ ਮਹਲੁ ਨ ਪਾਈ ॥ ਗੁਰ ਸਬਦੇ ਰਾਤੀ ਸਹਜੇ ਮਾਤੀ ਅਨਦਿਨੁ ਰਹੈ ਸਮਾਏ ॥ ਨਾਨਕ ਕਾਮਣਿ ਸਦਾ ਰੰਗਿ ਰਾਤੀ ਹਰਿ ਜੀਉ ਆਪਿ ਮਿਲਾਏ ॥ ੩ ॥ ਤਾ ਮਿਲੀਐ ਹਰਿ ਮੇਲੇ ਜੀਉ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਕਵਣ ਮਿਲਾਏ ॥ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਆਪਣੇ ਜੀਉ ਕਉਣ ਭਰਮੁ ਚੁਕਾਏ ॥ ਗੁਰੁ ਭਰਮੁ ਚੁਕਾਏ ਇਉ ਮਿਲੀਐ ਮਾਏ ਤਾ ਸਾ ਧਨ ਸੁਖ ਪਾਏ ॥ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਬਿਨੁ ਘੋਰ ਅੰਧਾਰੁ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਮਗੁ ਨ ਪਾਏ ॥ ਕਾਮਣਿ ਰੰਗਿ ਰਾਤੀ ਸਹਜੇ ਮਾਤੀ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰੇ ॥ ਨਾਨਕ ਕਾਮਣਿ ਹਰਿ ਵਰੁ ਪਾਇਆ ਗੁਰ ਕੈ ਭਾਇ ਪਿਆਰੇ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

نانڪ صاحب جن جون ٿا ته هي سچ سروپ! توکي ستگورن جي اُپديش ڏيارانئي سنڀالي سگهبي ٿو، پر جا جيو روپي استري ڏيت ياو واري آهي، سا سروپ کي ڪيئن جاڻي سگهندي؟ [گت = گتي، مڪتي؛ مت نگرم = مت کي ٽڪري؛ بيمالي = بيابان ۾؛ سماهي = سنڀالي سگهبي ٿو.]

(٢) تيرا نامُ سچا جيئُ، شبدُ سچا ويچارو
تيرا محلُ سچا جيئُ، نامَ سچا واپارو

ارٿ:- هي واهگورو! تنهنجو نام ته سچو آهي؛ گوروءَ جي اُپديش جو ويچار به سچو آهي. تنهنجو سروپ به سچو آهي؛ تنهن جي نام جو واپار به سچو آهي. [محل = سروپ.]

نامَ ڪا واپارُ ميٺا، ڀگتِ لاها اَنَ دِنو
تس باجهه وکر ڪوءِ نه سوجهي، نام ليوهُ کِن کِنو

ارٿ:- هي پريو! تنهنجي نام جو واپار مونکي پيارو لڳي ٿو. تنهنجي ڀڳتيءَ جو لاڀ مان رات ڏينهن وٺان ٿو. تنهنجي نام جي واپار جهڙو ڪو ٻيو سودو مونکي نه ٿو سجهي، تنهن ڪري مان پل پل تنهنجو نام اُچاريان ٿي. [ميٺا = مٺو، پيارو؛ لاها = لاڀ؛ اَن دنو = رات ڏينهن يعني هميشه.]

پرکِ ليکا نَدرِ ساچي، ڪرمِ پورَيِ پائيا
نانڪ نامُ مهارس ميٺا، گرِ پوريِ سچ پائيا.

ارٿ:- جن ست ۽ است جو ويچار روپي ليکو ڪري پرکيو آهي، تن تي تنهنجي ڪرپا روپي سچي نظر ٿئي ٿي، پر جن جا ڏوڙن ئي پورا ڪرم هئا، تن ئي ست ۽ است جو ويچار گرمکُ ڪيو آهي. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته اُنهن نام روپي مها منو رس نسچي ڪري پورن گوروءَ کان پاتو آهي. [سچ = نسچي ڪري.]

سامي صاحب پڻ فرمائين ٿا تہ:-

”پگونت کي پاڻيءِ، آءُ سڀا گرڻ سا چوان
وکي نيڻ نيڻن ۾ نر کي نماڻي
نساهرن ۽ پيکن ۾ سهجي سيباڻي
سا راڻين جي راڻي، سامي ماڻي سهج سکہ.“

(۳) مائيا موهڻي نيگهر ڀتاجيئہ، کوڙ مٺي کوڙئاري
ڪئہ کولي گل جيوڙيئا جيئہ، بِن گور آت پياري

آرٿ:- هي پيارا پتي! تنهنجي من موهيندڙ مايا هن جيو روپي استريءَ کي گهر يعني سروپ کان رهت ڪري ڇڏيو آهي. هوءَ کوڙ روپ وشين وڪارن ۾ موهجي کوڙي ٿي پيئي آهي. گورو جو آتي پيارو آهي تنهن کانسواءِ ڪيئن واشنا روپي زنجير گليءَ مان کلي سگهندي؟ [نيگهريا = گهر کان سواءِ، سروپ کان رهت؛ جيوڙيئا = زنجير (واشنا روپي)؛ آت = آتي، گهڻو.]

هر پريت پياري شبد ويچاري، تيسي کاسو هووي
پن دان آنيڪ ناوڻ، ڪئہ آنتر مل ڌووي

آرٿ:- هي هري! تنهنجي پريت جا پيارا، جي سنت جن آهن، تن جو اُپديش، جا جيو روپي استري ويچاري ٿي، تنهنجو تون پتي تين تو. انيڪ تيرٿن جا اشنان ۽ پيا پنيہ دان ڪجن تہ بہ اُهي ڪيئن اندر جي ميل ڌوئي سگهندا؟ [ناوڻ = اشنان.]

نام بنا گت کوءِ نہ پاويءَ، هٺ نگرہ بيباڻيءَ
نانڪ سچ گهر شبد سڃاڻيءَ، دُبدا محل ڪ جاڻيءَ.

آرٿ:- هي پريو! تنهنجي نام جپڻ بنا ڪو بہ مڪتي نہ تو پائي سگهي، ڪٿي هو هٺ ڪري بيابانن ۾ رهي. سري گورو

ہتي برماتما ! توکانسواءِ موءِ ڏکرئي ڏکر ہوگئي ٿي. [ساري = سار سنڀال لهي ؛ اڪلڙي = اڪيلي ؛ ڪرلائي = ورلاپ ڪري ٿي.]

(٢) پرچوڏئڙي جيئڙ، ڪوڙ ملاويءِ
رس ہرير ملي جيئڙ، شبد سہاويءِ

ارٿ :- هي ہتي پيارا ! تنهنجي تياڳيل استري ڪيئن (ستگوروءَ بنا) ڪير توسان ملائي سگهي ٿو؟ جا استري رس برير سان ستگوروءَ جي اُپديش سان ملي بيٺي آهي، سا ئي انهي ڪري سوڀنڪ آهي.

شبدي سہاويءِ تاپت پاويءِ، ديپڪ ديہہ اُجاريءِ
سڻ سکي سهيلي ساچ سهيلي ساچي ڪي ڳڻ ساريءِ

ارٿ :- جڏهن ستگوروءَ جي اُپديش ڪري جيو روپي استري سوڀنڪ ٿئي ٿي، تڏهن هي پيارا ہتي ! توکي پائي ٿي ؛ منهجي انتهڪرڻ ۾ گيان روپي ڏيو پرڪاش ڪري ٿو. جڏهن سکي سهيلي سنتن کان سڻي سچو نام جپي ٿي ؛ سچي جاڳرڻ ياد ڪري ٿي تڏهين موءِ سکي آهي. [ہت = ہتي ؛ ديپڪ = گيان روپي ڏيو ؛ اُجاريءِ = پرڪاش ڪري ؛ سهيلي = سکي ؛ ساريءِ = ياد ڪري ٿي.]

ستگرِ ميلي تا ہر راويءِ، بگسي امرت ہاڻي
نانڪ ساڌن تا ہر راويءِ، جا تس ڪي مَن ڀاڻي.

ارٿ :- هي ہتي ! جڏهين موءِ ستگورن سان ملي ٿي، تڏهين تون منسان مڙحون ماڻين ٿو ؛ موءِ گوروءَ جي امرت ہاڻي پڙهي پرڦل ٿئي ٿي. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته جيو روپي استري سان تڏهين پريہ پرماتما مڙحون ماڻي ٿو، جڏهين موءِ منهجي من کي وڻي ٿي. [بگسي = خوش ٿئي ٿي، پرڦل ٿئي ٿي ؛ ڀاڻي = وڻي ٿي.]

ਪਰਖਿ ਲੇਖਾ ਨਦਰਿ ਸਾਚੀ ਕਰਮਿ ਪੂਰੈ ਪਾਇਆ ॥ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ
ਮਹਾ ਰਸ ਮੀਠਾ ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਸਚੁ ਪਾਇਆ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

هن مها سند ر ڇنت ۾ جيو رؤپي اِستري پتي
پرماتما جي سنمکر ٿي وينتي ڪري ٿي.

گؤڙي ڇنت محلا پهلا (٢)

(١) سُڻ ناهَ پريؤ جيئَه، ايڪلڙي بنُ ماهي
ڪِئَه ڌيرئگي ناهَ بنا، پربَ ويپرواهي

آرٿ:- هي منهنجا پتي پريو! توکانسواءِ مان سنسار رؤپي بن ۾ اڪيلي آهيان. هي سوامي تؤن بي پرواهه آهين، پر توکان سواءِ مونکي ڌيرج ڪيئن ايندو؟ [ناهه = پيار، سوامي، پتي؛ ڌيرئگي = ڌيرج ايندو.]

ڌنُ ناهَ باجهه رهه نه ساڪئي، بکم رئڻ گهڻيريئا
نهُ نيند آوئي پريم ڀاوئي، سُڻ بينتي ميريئا

آرٿ:- هي سوامي! مان استري توکانسواءِ رهي نٿي سگهان، ڇو جو تنهنجي وڇوڙي ڪري اوسنا رؤپي رات بلڪل ڏکدائڪ ٿي پيئي آهي. مونکي ننڊ نه ٿي اچي. مونکي نه تنهنجو پريرئي تو پسند پوي، تنهنڪري ديا پالي منهنجي وينتي سڻ. [بکم = ڪٺن، ڏکدائڪ.]

باجهه پياري ڪوءِ نه ساري؛ ايڪلڙي ڪُرلائي
نانڪ ساڌن مِلئي مِلائي، بنُ پريتم ڏُک پائي.

آرٿ:- هي منهنجا پيارا، توکانسواءِ ڪو به نٿو منهنجي سار سنڀال لهي. مان اڪيلي پيئي ورلاپ ڪريان. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته جا استري اهڙيطرح ورلاپ ڪري ٿي، تنهنکي ستگورو پاڻسان ملائي پريوءَ سان ملائيندو آهي، نه ته هي

ارت: جیو روپی استري مت جوڑي پتي پرماتما کی
وینتي کري ني تر شل ماں رات ڈینہن تینہنجي پریم ور رتي
رہاں. سري گورو نانک صاحب جي فرمائیں تا تر منہنجي من
جون مرادون پوريون ٿیون، جو مون جیو روپي استري پرماتما سان
موجون مالیون. [رس بھنّا = پریم ور رتي رہاں.]

ਗਉੜੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੧

॥ ਸੁਣਿ ਨਾਹ ਪ੍ਰਭੂ ਜੀਉ ਏਕਲੜੀ ਬਨ ਮਾਹੇ ॥ ਕਿਉ ਧੀਰੈਗੀ ਨਾਹ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਭ ਵੇਪਰਵਾਹੇ ॥ ਧਨ ਨਾਹ ਬਾਝਹੁ ਰਹਿ ਨ ਸਾਕੈ ਬਿਖਮ ਰੈਣਿ ਘਣੇਰੀਆ ॥ ਨਹ ਨੀਦ ਆਵੈ ਪ੍ਰੇਮੁ ਭਾਵੈ ਸੁਣਿ ਬੇਨੰਤੀ ਮੇਰੀਆ ॥ ਬਾਝਹੁ ਪਿਆਰੇ ਕੋਇ ਨ ਸਾਰੇ ਏਕਲੜੀ ਕੁਰਲਾਏ ॥ ਨਾਨਕ ਸਾ ਧਨ ਮਿਲੈ ਮਿਲਾਈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੁਖੁ ਪਾਏ ॥ ੧ ॥ ਪਿਰਿ ਛੋਡਿਅੜੀ ਜੀਉ ਕਵਣੁ ਮਿਲਾਵੈ ॥ ਰਸਿ ਪ੍ਰੇਮਿ ਮਿਲੀ ਜੀਉ ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਸਬਦੇ ਸੁਹਾਵੈ ਤਾ ਪਤਿ ਪਾਵੈ ਦੀਪਕ ਦੇਹ ਉਜਾਰੈ ॥ ਸੁਣਿ ਸਖੀ ਸਹੇਲੀ ਸਾਚਿ ਸੁਹੇਲੀ ਸਾਚੇ ਕੇ ਗੁਣ ਸਾਰੇ ॥ ਸਤਿਗੁਰਿ ਮੇਲੀ ਤਾ ਪਿਰ ਰਾਵੀ ਬਿਗਸੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ॥ ਨਾਨਕ ਸਾ ਧਨ ਤਾ ਪਿਰੁ ਰਾਵੇ ਜਾ ਤਿਸਕੈ ਮਨਿ ਭਾਣੀ ॥ ੨ ॥ ਮਾਇਆ ਮੋਹਣੀ ਨੀਘਰੀਆ ਜੀਉ ਕੂੜਿ ਮੁਠੀ ਕੂੜਿਆਰੇ ॥ ਕਿਉ ਖੂਲੈ ਗਲ ਜੇਵੜੀਆ ਜੀਉ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਅਤਿ ਪਿਆਰੇ ॥ ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਿਆਰੇ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰੇ ਤਿਸਹੀ ਕਾ ਸੋ ਹੋਵੈ ॥ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਅਨੇਕ ਨਾਵਣ ਕਿਉ ਅੰਤਰ ਮਲੁ ਧੋਵੈ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਗਤਿ ਕੋਇ ਨ ਪਾਵੈ ਹਠਿ ਨਿਗ੍ਰਹਿ ਬੇਬਾਣੈ ॥ ਨਾਨਕ ਸਚ ਘਰੁ ਸਬਦਿ ਸਿਞਾਪੈ ਦੁਬਿਧਾ ਮਹਲੁ ਕਿ ਜਾਣੈ ॥ ੩ ॥ ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਸਚਾ ਜੀਉ ਸਬਦੁ ਸਚਾ ਵੀਚਾਰੋ ॥ ਤੇਰਾ ਮਹਲੁ ਸਚਾ ਜੀਉ ਨਾਮੁ ਸਚਾ ਵਾਪਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਕਾ ਵਾਪਾਰੁ ਮੀਠਾ ਭਗਤਿ ਲਾਹਾ ਅਨਦਿਨੋ ॥ ਤਿਸੁ ਬਾਝੁ ਵਖਰੁ ਕੋਇ ਨ ਸੂਝੈ ਨਾਮੁ ਲੇਵਹੁ ਖਿਨੁ ਖਿਨੋ ॥

آرٿ :- گورمکن کي ستگورو ء سچو شبد ٻڌايو آهي، پر نگرا منمکہ (شبد پراپت ڪرڻ کان سواءِ) پڇتائين ٿا. جڏهين گورمکہ سچو شبد پڇاڻين ٿا، تڏهين سنڌن پتڪنڌڙ من استر ٿئي ٿو. [جام = جڏهين.]

ساچہ ڪي مت سدا نئو تن، شبد نيہہ نويلئو
نانڪ ندري سهج ساچا، ملهہ سکي سهليهو.

آرٿ :- سچي پرماتما جي ڏاهپ نت نئين آهي؛ سندس شبد سان نينهن بہ نت نئون آهي. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ من جو سچو سکہ، پرماتما جي ڪرپا جي نظر سان ئي پراپت ٿئي ٿو. هي سکيون سهيليون! اهڙي پريتم سان اوهين اچي ملو. [مت = ڏاهپ؛ نيہہ = نينهن؛ نويلئو = نت نئون.]

(٤) ميري اچ پني جيئہ، هر گهر ساجن آئيا
مل ور ناري منگل گائيا

آرٿ :- هي پيارا! منهنجي من جي مراد پني، جو ساجن منهنجي گهر ۾ آيو. جنهن وقت جيو روپي استريءَ جو پتي پرماتما سان ميلاپ ٿيو، تنهن وقت گيت ڳايا ويا. [منگل = گيت]

گڻ گاءِ منگل پريہ رهسي، منڌ من او ماهئو
ساجن هنسي دشٽ ويايي، ساچ جپ سچہ لاهئو

آرٿ :- خوشيءَ؛ ڪيرتي جي راڳن ڳائڻ ڪري استري خوش ٿي؛ انجي من ۾ امنگہ جاڳيو. هنجون سکيون سهيليون خوش ٿيون؛ ويرياڻيون دکي ٿيون. هي ڀائي! سچي نام جي جپڻ ڪري سچو لاپ پراپت ٿئي ٿو. [رهسي = خوش ٿسي؛ اوماهئو = امنگہ جاڳيو.]

ڪرجوڙ ساڌن ڪريءِ بنتي، رئڻ ڏن رس ڀنيئا
نانڪ پر ڏن ڪرہ رليئا، اچ ميري پنيئا.

أرٿ:- هي ڀائي! جيوروپي استري پنهنجي پياري خاوند کانسواءِ بي ماني آهي. پنهنجي پياري کي رديءَ ۾ ڌارڻ کان سواءِ هوءَ ڪيئن سک پائيندي؟ [جيئڙ= هي ڀائي؛ نما ترنيئا= وهچاري، بي ماني؛ ڌني= مالڪ خاوند؛ أر= ڇاتي، ردو.]

نام بن گهر واس ناهي، پوڇهُ سکي سهيليئا
بن نام پريت پيار، ناهي وسهِ ساچِ سهيليئا

أرٿ:- پتيءَ کانسواءِ منهنجو چت گهر ۾ نه ٿو وسي. إها ڳالهه سکين سهيلين کان وڃي پڇو. نام جي پريت ۽ پيار کان سواءِ هوءَ سچي سروپ ۾ سکي ٿي نه ٿي وسي. [نام= ڀتار، خاوند، پتي.]

سچه من سجن سنتوکهِ ميلا، گرمتي سهُ جاڻيا
نانڪ نام نه ڇوڊي، سا ڌن نامِ سهج سماڻيا.

أرٿ:- جنهجي من ۾ سچ ۽ سنتوکهه آهي، تنهن جو ساجن سان ميلو ٿئي ٿو. گوروءَ جي سکيا سان پتي (پرماتما) جاڻجي ٿو. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته جا جيو روپي استري نام کي نه ٿي ڇڏي، سا نام جي ڪري سهڄئي پتيءَ پرماتما ۾ سمائجي وڃي ٿي. [گرمتي= گوروءَ جي سکيا سان.]

(٣) ملِ سکي سهيلڙيهو، همِ پر راويها
گُر پوڇه لکوگي جيئڙ، شبد سنيها

أرٿ:- هي سکيون سهيليون! اچو ته پنهنجي پريم سان مڙجون ماڻيون. ماں پنهنجي ستگوروءَ کان پڇي منجها پريم جا سنيها اندر ۾ لکنديس يعني دل ۾ ڌارينديس. [راويها= مڙجون ماڻيون.]

شبد ساچا گرُ دکائيا، منمکي پڇتاڻيئا
نکس جاتئر رهي آسترُ، جام سچهُ پڇاڻيا

= استري (جيوروپ) ؛ ڌهيلڙيئا = ڌکي ؛ ڌن = استري ؛ ڌهليئا = ڏبري، ڳريل ؛ پر = پرين (پرميشور) ؛ هاوئي = ڌکر، جهوڙي.]

ڌن ٿيئي ڌبل ڪنت هاوئي، ڪيو نيطي ڌيکتي
سينگار منت رس پوگ پوچن، سڀ جهوٺ ڪتيئي نہ ليکتي

آرٿ:- استري گهوٽ جي وڇوڙي جيڌکر ڪري ڳرندي وڃي ٿي ؛ ائين پيئي جوي تہ ڪهڙيطرح مان هنڪي پنهنجن نيترن سان ڏسي سگهنديس. سڀ سينگار، مٺا رسدائڪ پوچن جا پوڳ اجايا آهن ؛ پتيءَ کان سواءِ ڪنهن بہ ليکي نتا اچن. [ڌبل = ڏبري، ڳريل، ڪنت — گهوٽ (پرماتما) ؛ ڪيو = ڪيئن، ڪهڙيطرح ؛ جهوٺ = جهوٺا، متيا، اجايا.]

مئي مت جوبن گرب گالي، ڌڌا ٿطي نہ آوئي
نانڪ ڌن مليئي ملائي، بن پر نيند نہ آوئي

آرٿ:- جا استري جوبن ۾ مست ٿيل آهي ؛ جا هٺ ۾ پٺي چاڃي، تنهنجو پتيءَ سان ميلاپ مشڪل آهي، جهڙيءَ طرح ٿڻن مان نڪري ويل کير وري ٿڻن ۾ نہ ٿو پوي، تهڙيطرح تني ويل پريتم مشڪل ٿو هٿ اچي - يا جيئن پريتم جي ميل کانسواءِ استريءَ کي ٿڻن ۾ کير نہ ايندو، تيئن پرميشور جي ميلاپ کانسواءِ سک روپي کير نہ ملندو. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا تہ جنهن جيو روپي استري کي پرميشور پتيءَ جي پراپتيءَ بنا شانت روپي نند نہ ٿي اچي، سا استري ستگورن کي ملي، پريؤ سان ملي ٿي. [مئي = شراب، نشو ؛ مت = مست ؛ گرب گالي = گيرب ۾ ڳريل ؛ يعني جا هٺ ۾ پيئي چاڃي ؛ ڌڌا = کير.]

(٢) منڌ نما ڻڙيئا جيئہ، بن ڌئي پياري
ڪيئہ سکہ پاوئگي، بن اُرڌاري

ਹਮ ਘਰਿ ਸਾਜਨੁ ਆਇਆ ॥ ਮਿਲਿ ਵਰੁ ਨਾਰੀ ਮੰਗਲ ਗਾਇਆ ॥
ਗੁਣ ਗਾਇ ਮੰਗਲੁ ਪ੍ਰੇਮਿ ਰਹਸੀ ਮੁੰਧ ਮਨਿ ਓਮਾਹਓ ॥ ਸਾਜਨ
ਰਹੰਸੇ ਦੁਸਟ ਵਿਆਪੇ ਸਾਚੁ ਜਪਿ ਸਚ ਲਾਹਓ ॥ ਕਰ ਜੋੜਿ ਸਾ
ਧਨ ਕਰੈ ਬਿਨਤੀ ਰੈਣਿ ਦਿਨੁ ਰਸਿ ਭਿੰਨੀਆ ॥ ਨਾਨਕ ਪਿਰੁ
ਧਨ ਕਰਹਿ ਰਲੀਆ ਇਛ ਮੇਰੀ ਪੁੰਨੀਆ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

هن مها سندر ڇنت ۾ سري گرو نانڪ ديو جن فرمائين ٿا تہ جيئن پتيءَ جي وڇوڙي ڪري استريءَ کي ڏک ٿئي ٿو آهي ۽ هنکي ڪجھ بہ نٿو اُڃي ۽ سينگار، مان مٽايون ۽ ٻيا دنيوي پدارٿ هنکي وِهہ ٿي لڳن ٿا، تيئن پرماتما جي وڇوڙي ڪري جيو ڏکي گذاري ٿو ۽ جيئن استري کي ور ۾ پيئي واجھائي ۽ جڏهن مليس ٿو، تڏهين خوش ٿئي ٿي، تيئن جيو پرماتما کي پائي بيحد خوش ٿئي ٿو.

ڇنت ڪوتا جو قسم آهي. هرڪ ڇنت ۾ گهڻو ڪري چار پد ٿيندا آهن پر ڪن ڪن ڇنتن ۾ چئن کان وڌيڪ پد پڻ آيا آهن. هتي جيڪي ڇنت آيل آهن، تن مان هرڪ ۾ چار پد آهن. ڇنت پريم ۽ ويراڳ سان ڀريل آهن.

اڪ اونڪار ست نام ڪرتا پرک گور پرساد
راڳ گؤڙي پوربي ڇنت محلا پهلا (۱)

(۱) مُنڌ رَيڻ ڏُهيلڙيا جيُو نيند نہ آويءِ
سا ڌن دُبليئا جيُو پر ڪيءِ هاويءِ

ارٿ:- جنهن جيو روپ استريءَ جي (پرميشور پتيءَ بنا) اوستا روپي رات ڏکي آهي، تهنکي شانت روپ ننڊ نہ ٿي اچي. پريں جي وڇوڙي جي ڏک ڪري اُها گهرندي وڃي ٿي. [منڌ

ڪرم ڪري، تڏهين ۾ جيو ٻنڌن ۾ ٻڌجي ٿو. [اهنبد = اهنڪار واري ٻڌڻ ڪري ؛ ساچم ڪرم = پوترتائي جا ڪرم.]

پرشن :- سائين ڀوءِ هي جيو ٻنڌن کان ڪيئن ڇٽندو؟

اُتر:- پرميشور اگيان هنطرح وينتي ڪري :-

(٨) ڏئيال پرکہ ڪرپا ڪَرهُ، نانڪ داسُ ڏساني.

آرٿ :- "هي ديال پرش! ڪرپا ڪر (منمکہ جيو جي گهٽتاين ڏي نہ نهار.) مان تنهنجي داسن جو داس آهيان."

੧ ਓ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੧

॥ ਮੁੰਧ ਰੈਣਿ ਦੁਹੇਲੜੀਆ ਜੀਉ ਨੀਦ ਨ ਆਵੈ ॥ ਸਾ ਧਨ ਦੁਬਲੀਆ ਜੀਉ ਪਿਰ ਕੈ ਹਾਵੈ ॥ ਧਨ ਥੀਈ ਦੁਬਲਿ ਕੰਤ ਹਾਵੈ ਕੇਵ ਨੈਣੀ ਦੇਖਏ ॥ ਸੀਗਾਰ ਮਿਠ ਰਸ ਭੋਗ ਭੋਜਨ ਸਭੁ ਝੂਠੁ ਕਿਤੈ ਨ ਲੇਖਏ ॥ ਮੈ ਮਤ ਜੋਬਨਿ ਗਰਬਿ ਗਾਲੀ ਦੁਧਾ ਥਣੀ ਨ ਆਵਏ ॥ ਨਾਨਕ ਸਾ ਧਨ ਮਿਲੈ ਮਿਲਾਈ ਬਿਨੁ ਪਿਰ ਨੀਦ ਨ ਆਵਏ ॥ ੧ ॥ ਮੁੰਧ ਨਿਮਾਨੜੀਆ ਜੀਉ ਬਿਨੁ ਧਨੀ ਪਿਆਰੇ ॥ ਕਿਉ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈਗੀ ਬਿਨੁ ਉਰ ਧਾਰੇ ॥ ਨਾਹ ਬਿਨੁ ਘਰ ਵਾਸੁ ਨਾਹੀ ਪੁਛਹੁ ਸਖੀ ਸਹੇਲੀਆ ॥ ਬਿਨੁ ਨਾਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਿਆਰੁ ਨਾਹੀ ਵਸਹਿ ਸਾਚਿ ਸੁਹੇਲੀਆ ॥ ਸਚੁ ਮਨਿ ਸਜਨ ਸੰਤੋਖਿ ਮੇਲਾ ਗੁਰ ਮਤੀ ਸਹੁ ਜਾਣਿਆ ॥ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਨ ਛੋਡੈ ਸਾ ਧਨ ਨਾਮਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਣੀਆ ॥ ੨ ॥ ਮਿਲੁ ਸਖੀ ਸਹੇਲੜੀ ਹੋਹਮ ਪਿਰੁ ਰਾਵੇਹਾ ॥ ਗੁਰ ਪੁਛ ਲਿਖਉਗੀ ਜੀਉ ਸਬਦਿ ਸਨੇਹਾ ॥ ਸਬਦੁ ਸਾਚਾ ਗੁਰਿ ਦਿਖਾਇਆ ਮਨਮੁਖੀ ਪਛੁਤਾਣੀਆ ॥ ਨਿਕਸਿ ਜਾਤਉ ਰਹੈ ਅਸਥਿਰੁ ਜਾਮਿ ਸਚੁ ਪਛਾਣਿਆ ॥ ਸਾਚ ਕੀ ਮਤਿ ਸਦਾ ਨਉਤਨ ਸਬਦਿ ਨੇਹੁ ਨਵੇਲਓ ॥ ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਸਹਜਿ ਸਾਚਾ ਮਿਲਹੁ ਸਖੀ ਸਹੇਲੀਹੋ ॥ ੩ ॥ ਮੇਰੀ ਇਛ ਪੁਨੀ ਜੀਉ

ارٿ:- سنجھي سڀئي عمر ائين جونديءَ گذري ٿي. تہ مان ڏن ڪتو ڪريان ٿو ۽ مان ڪتان ٿو. [سنجھہ = ڏن ڪتو ڪريان ٿو ۽ ڪاتنا = ڪتان ٿو ۽ بهاني = گذري ٿي.]

(٢) کٿہ سؤرا پڙدان ڦٿہ، ڪو ناهي مُجھہ سَماني

ارٿ:- مان سورمو آهيان، مان مکير مالڪو آهيان مون جهڙو ڪو سجھيئي ڪونہ ٿو. [سماني = سمان، برابر.]

(٣) جوبنوَنت آچارُ ڪُليِنا، مَن مہ هوءِ ڪُمانِي

ارٿ:- مان جوان آهيان. سريشٽ ڪرم وارو ۽ اُتم ذات وارو آهيان. ائين سمجهي مان من ۾ اهنڪاري ٿيان ٿو.

(٤) جُہ اُلجهائيو باڌ بَڌڪا، مَرتيا نهي بِسراني

ارٿ:- ناس ٻڌڻ وارو اگياني جيو، جو وسِ ڪي جنهڙيو بيو آهي، سو مرڻ ڏانهن اُهي ڪي نہ ٿو وساري. [الجهائيو = لپٽيو بيو آهي، جنهڙيو بيو آهي؛ باڌ بَڌڪا = ناس ٻڌڻ وارو يعني اگياني جيو؛ مرتيا = مرڻ ڏانهن.]

(٥) ڀائي ميت بنڌپ سکي، ڀاڄي تنهون ڪٿہ سنپاني

ارٿ:- ڀائي، مِتر، سؤٽ ۽ عزيز جي مکان ٻوءِ رهن ٿا، تن کي ماڻا ڏني ٿو. (مطلب تہ مايا ڪيس برابر ڪاربر نہ ٿو لڳائي.)
سکي = ڪاٽ، عزيز؛ ڀاڄي = جي مکان ٻوءِ رهن ٿا؛ سمپاني = سؤنپي ٿو، ڏني ٿو.

(٦) جت اِکو مَنُ باسنا، انتِ سائي پرگتاني

ارٿ:- جنهن واسنا ۾ من لڳي ٿو، سائي انت ڪال ۾ پرگهٽ ٿئي ٿي. [باسنا = واسنا؛ پرگتاني = پرگهٽ ٿئي ٿي، ظاهر ٿئي ٿي.]

(٧) اهنبڌ سنجھہ ڪرم ڪر، اِہ بند نُ ٻنڌاني

ارٿ:- اهنڪار واري ٻڌي، ڪرتي، جي ڪٽي بونرتائي جا

آرٿ :- هي هري راجا! مون نرگٽي جي اها وينتي آهي ته تون مونکي پنهنجو درشن ڏي.

(٨) نانڪ سرن تهاري ٺاڪر، شيوڪ دئاري آئيو.

آرٿ :- سري گورو نانڪ صاحب وينتي ڪري ٿو ته "هي ٺاڪر! مان شيوڪ تنهنجي درتي آيو آهيان ۽ تنهنجي شرن ورتي اٿم."

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫

॥ ਰੰਗ ਸੰਗਿ ਬਿਖਿਆ ਕੇ ਭੋਗਾ ਇਨ ਸੰਗਿ ਅੰਧ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ੧ ॥ ਹਉ ਸੰਚਉ ਹਉ ਖਾਟਤਾ ਸਗਲੀ ਅਵਧ ਬਿਹਾਨੀ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਉ ਸੂਰਾ ਪਰਧਾਨ ਹਉ ਕੋ ਨਾਹੀ ਮੁਝਹਿ ਸਮਾਨੀ ॥ ੨ ॥ ਜੋਬਨਵੰਤ ਅਚਾਰ ਕੁਲੀਨਾ ਮਨ ਮਹਿ ਹੋਇ ਗੁਮਾਨੀ ॥ ੩ ॥ ਜਿਉ ਉਲਝਾਇਓ ਬਾਧ ਬੁਧਿ ਕਾ ਮਰਤਿਆ ਨਹੀ ਬਿਸਰਾਨੀ ॥ ੪ ॥ ਭਾਈ ਮੀਤ ਬੰਧਪ ਸਖੇ ਪਾਛੇ ਤਿਨਹੂ ਕਉ ਸੰਪਾਨੀ ॥ ੫ ॥ ਜਿਤੁ ਲਾਗੋ ਮਨੁ ਬਾਸਨਾ ਅੰਤਿ ਸਾਈ ਪ੍ਰਗਟਾਨੀ ॥ ੬ ॥ ਅਹੰਬੁਧਿ ਸੁਚਿ ਕਰਮ ਕਰਿ ਇਹ ਬੰਧਨ ਬੰਧਾਨੀ ॥ ੭ ॥ ਦਇਆਲ ਪੁਰਖ ਕਿਰਪਾ ਕਰਹੁ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਦਸਾਨੀ ॥ ੮ ॥ ੩ ॥ ੧੫ ॥ ੪੪ ॥ ਜੁਮਲਾ

(منمک جي حالت.)

گؤڙي محلا پنجوان آشٽپدي (١٥)

(١) رنگ سنگ بکيا ڪي ڀوڳا، اِن سنگ انڌ نه جاني.

آرٿ :- هي ؛ جيو وشين جي ڀوڳن سان رنگيو پيو آهي. انهن وشين جي سنگ ڪري اگياني جيو برماتما جي سروپ کي نٿو ڄاڻي. [ڀوڳا = ڀوڳ؛ انڌ = انڌو، اگياني؛ نه جاني = سروپ کي نه ٿو ڄاڻي.]

هئُه سنچئُه هئُه کاٽتا، سگلي اَوڌ بهاني (اڪ رهاءُ)

منهنجا پرم دور ٿي ويا آهن ۽ ماڻي منهنجي من سڀ سُکَ گرهڻ ڪيا آهن.

(١) بلتو جلتو تَرڪيا، گوُر چندن سيتلائيو.

ارت:- منهنجو انتهڪرڻ ٻَڻي ٻريو ۽ جليو. گورو ۽ چندن روپ اُپديش جو چندو مٺي اُنکي سيتل ڪيو. [تَرڪيا = جنڪاري، چند و مٺي.]

(٢) آگيان آنڌيرا مٽ گئيا، گوُر گيان ديپائيو

ارت:- جڏهن گورو ۽ گيان روپي ڏيو اندر ۾ جاڳايو، تڏهن اگيان روپي اندهارو دور ٿي ويو. [ديپائيو = ڏيو ٻاريو.]

(٣) پاوڪ ساگر گهرو، چڙ سنتن ناوَ ترائيو

ارت:- وشين روپ اگني جو سمندر، جو سنسار آهي، سو اونهو آهي، تنهنمان ماڻ سنتن جي ٻيڙي، جا پُڳتي آهي، تنهن ۾ چڙهي تريس. [پاوڪ = اگني ۽ گهرو = اونهو ۽ ناوَ = ٻيڙي.]

(٣) نا هر ڪرم نه ڌرم سچ، پرڀ گهه ٻچا آپائيو

ارت:- نه مون ۾ ڪو ڪرم يا ڌرم آهي ۽ نه مون ۾ ڪا پوترتا آهي. پرڀو ٻانهن پڪڙي مونکي پنهنجو ڪري جڏيو. [گهه = پڪڙي ۽ ٻچا = ٻانهن ۽ آپائيو = پنهنجو ڪري جڏيو.]

(٥) ڀؤ کنڊن دک ڀنجنو، ڀڳت وڇل هر نائيو

ارت:- ڀؤ دور ڪندڙ، دک ڀڃندڙ ۽ ڀڳتن جو پيارو، اهي نالا هري پرماتما جا آهن. [وڇل = وتسل = پيارو ۽ نائيو = نالا.]

(٦) آناٿه ناٿ ڪرپال دين، سمرٿ سنت اوٽائيو

ارت:- هي اناٿن جا ناٿ! هي ديِن تي ڪرپا ڪندڙ! هي سمرٿ! تون سنتن جو آسرو آهين. [اوٽائيو = اوٽ آهين، آسرو آهين.]

(٧) نرگنيئاري ڪي بينتي، ايهه ڏرس هر رائيو

آرٿ :- جڏهين گوروءَ کان دِرڙ تيل گيان جو ڏيو ٻريو، تڏهين دکهِ روپي انڌيارو انتهڪرڻ مان دور ٿي ويو. [گهر = انتهڪرڻ؛ ديپ = ديپڪ، ڏيو.]

سري سکمني صاحب ۾ پڻ فرمايل آهي ته :-

"گيان انجن گور ديتا، آگيان انڌير بناس."

(۸) جن شيويا سو پار پريو- جن نانڪ گورمکهه جڳت تريو

آرٿ :- هي ڀائي! جن ٻرشن شيوا ڪئي آهي، سي سنسار ساگر کان پار پيا آهن. سري گورو ارجن ديو داس ڀاوسان جون تا ته گورن دئارا ئي اهي جڳت کان تري پار ٿيا آهن.

ਮਹਲਾ ੫ ਗਉੜੀ

॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਕਰਤ ਭਰਮ ਗਏ ॥ ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਸਭਿ ਸੁਖ ਪਾਇਓ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬਲਤੋ ਜਲਤੋ ਤਉ ਕਿਆ ਗੁਰ ਚੰਦਨੁ ਸੀਤਲਾਇਓ ॥ ੧ ॥ ਅਗਿਆਨ ਅੰਧੇਰਾ ਮਿਟਿ ਗਇਆ ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਦੀਪਾਇਓ ॥ ੨ ॥ ਪਾਵਕੁ ਸਾਗਰੁ ਗਹਰੋ ਚਰਿ ਸੰਤਨ ਨਾਵ ਤਰਾਇਓ ॥ ੩ ॥ ਨਾ ਹਮ ਕਰਮ ਨ ਧਰਮ ਸੁਚ ਪ੍ਰਭਿ ਗਹਿ ਭੁਜਾ ਆਪਾਇਓ ॥ ੪ ॥ ਭਉ ਖੰਡਨੁ ਦੁਖ ਭੰਜਨੋ ਭਗਤਿ ਵਛਲੁ ਹਰਿ ਨਾਇਓ ॥ ੫ ॥ ਅਨਾਥਹ ਨਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦੀਨ ਸੰਮ੍ਰਥ ਸੰਤ ਓਟਾਇਓ ॥ ੬ ॥ ਨਿਰਗੁਨੀਆਰੇ ਕੀ ਬੇਨਤੀ ਦੇਹੁ ਦਰਸੁ ਹਰਿ ਰਾਇਓ ॥ ੭ ॥ ਨਾਨਕ ਸਰਨਿ ਤੁਹਾਰੀ ਠਾਕੁਰ ਸੇਵਕੁ ਦੁਆਰੈ ਆਇਓ ॥ ੮ ॥ ੨ ॥ ੧੪ ॥

(اُپديش)

گؤڙي محلا پنجوان اشٽپدي (۱۴)

هرِ هرِ گور گور ڪرت ڀرم گئي ميرئي مَنِ سڀِ سکهه پائيو (اڪ رهاءُ)

آرٿ :- هي ڀائي! هري ۽ گوروءَ جو نام وٺڻ سان ئي سڀ

(٢) جو ديسي سو سنگہ رکييو - ساکت ہوڙ لکي
ہچہ منيو

ارت:- مي ڀائي! جيڪي ڏسجي ٿو، سو اسان سان سنگ
نہ نڀندو. (مطلب تہ سنبنڌي توڙي سڀ دنيوي پدارٿ اسان
کي مٿي ئي حڏي وڃڻا آهن.) پر مکہ پرش موڙ کر آهي، جو
ناسونت پدارٿن کي لڳي پيو مري ٿو.
سري گرو تيغ بهادر صاحب جن فرمائين ٿا تہ:-
"جو ديسي سو سکل بناسي، جئہ بادر کي ڇائي."

(٣) موهن نامُ سدا رِدِ رهيو - کوت مڌي کني
کو رمکہ لهيو

ارت:- جو پربهو "موهن" جي نالي سان سڏجي ٿو، جو سرو
وياپي آهي، تنهنجو نام ڪروڙن ۾ ڪو ورلي گورمکہ ولي ٿو.

(٤) هر سنتن ڪرِ نمو نمو - نؤ ندِ پاوہ آتل سکو

ارت:- مي ڀائي! اوهين هرئِجي سنتن کي نمسڪار ڪريو،
نمسڪار ڪريو، ائين ڪري اوهين نوندين ۽ اتل سک پائيندا.

(٥) نين الوو ساڌ جنو - هردي گاوہ نام ندِ و

ارت:- مي ڀائي! نيترن سان ساڌ جنن جو درشن ڪريو ۽
هرئي جو نام، جو ھڪ خزانو آهي، تنهنکي ڳايو. [الووہ = درشن
ڪريو، ڏسو، ندِ = خزانو.]

(٦) ڪام ڪرودِ لوڀ موہ تجو - جنہ مرن دهر تي رهيو

ارت:- مي ڀائي! ڪام، ڪروڌ، لوڀ، موہ (۽ اهنڪار)
کي تياڳيو، اهڙيطرح اوهين جنم توڙي مرڻ ٻنهي کان ڇٽندا.
[رهيو = رهت ٿيندا، ڇٽندا.]

(٧) دوکہ اندھيراگهرِ تي مٽيو - گور گيان دِڙائيو ديپ ٻليو

ਕਰਿ ਨਮੋ ਨਮੋ ॥ ਨਉਨਿਧਿ ਪਾਵਹਿ ਅਤੁਲੁ ਸੁਖੋ ॥ ੪ ॥ ਨੈਨ ਅਲੋਵਉ ਸਾਧਜਨੋ ॥ ਹਿਰਦੈ ਗਾਵਹੁ ਨਾਮ ਨਿਧੋ ॥ ੫ ॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭੁ ਮੋਹੁ ਤਜੋ ॥ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੁਹੁ ਤੇ ਰਹਿਓ ॥ ੬ ॥ ਦੂਖੁ ਅੰਧੇਰਾ ਘਰਤੇ ਮਿਟਿਓ ॥ ਗੁਰਿ ਗਿਆਨੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਓ ਦੀਪ ਬਲਿਓ ॥ ੭ ॥ ਜਿਨਿ ਸੇਵਿਆ ਸੋ ਪਾਰਿ ਪਰਿਓ ॥ ਜਨ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਗਤੁ ਤਰਿਓ ॥ ੮ ॥ ੧ ॥ ੧੩ ॥

(اُپدیش)

گؤڙي محلا پنجوان اَشٽپدي (۱۳)

ايڪ اونڪار ستگور پرساد

نارائڻ هرِ رنگہ رنگو - جپِ جهوا هرِ ايڪ منگو

(اڪ رهاءُ)

آرٿ :- هي ڀائي! نارائڻ هريءَ جي پريم ۾ پنهنجي من کي رنگيو ۽ زبان سان هڪ هريءَ جو نام جپيو ۽ هن هڪڙي کان ئي پنو.

سري ڪبير صاحب جن راڳہ بلاول شبد (۷) ۾ پڻ فرمائين ٿا تہ -

"مانگئہ ڪاهِ رنڪ سڀ ديکئہ، تُمهي تي ميرو نستارُ".

آرٿ :- مان ڪنهن کان پنان؟ مان سڀني کي ڪنگال سمجهان ٿو. هي هريو! منهنجو تہ تو هڪڙي ئي تي ڀروسو آهي.

شاه صاحب پڻ فرمائين ٿا تہ -

"ڏاتار تہ تون، ٻيا مڙيئي منگتا."

(۱) تجِ هؤمي گور گيان ڀجو - ملِ سنگتِ ڌرِ ڪرم لکيو

آرٿ :- هي ڀائي! اهنڪار کي تياڳي گوروءَ جي گيان جو اڀياس ڪريو، پر گورن جي سنگت تڏهين نصيب ٿئي ٿي، جڏهين ڌرون ئي شيڪرمن جو ليکہ اسان جي مستڪ ۾ لکيل آهي.

مان ڪريا روپي پاڻس ڏيئي ڪڍيو. مون اموليڪ مانا جنم جيتي ورتو ۽ وري مان نه هارائيندس (مطلب ته جنم مرڻ جي چڪر ۾ وري نه ايندس.)

(٧) ميٖ پائيو سرب نِدان، اڪٿ ڪٿاريٖا - جنم ڊرگهه سويا وِنتَ، پاهِن لذاريٖا

ارٿ :- مون (ستگورو جي ڪريا سان) سڀني خزانن جو روپ پرماتما پاتو. پرماتما ڪٿائن کان اڪٿ آهي (يعني جو بيان آهي ۽ ورنن ڪرڻ کان ٻاهر آهي.) مرتيو جي درگاهه ۾ مان سويا پائيندس ۽ پاڻس لوڏي وينديس (مطلب ته نربئ ٿي ويندس؛ مونکي ڪال جو ڪو ڊپ نه رهندو.)

(٨) جن نانڪ لذا رتن، امول اپاريٖا - گور شيوا ٻؤ جال ترئيٖ ڪهِن پڪاريٖا.

ارٿ :- سري گورو ارجن ديو داس ٿاو سان فرمائين ٿا ته مون اپار اموليڪ رتن (نام) پراپت ڪيو آهي. مي پائي ! مان اوهان کي پڪاري چوان ٿو ته گورو جي شيوا ڪرڻ سان ئي سنسار سمنڊ کان ترئي پار پئبو. (تنهنڪري اوهين ٻڻ گورو جي شيوا ڪريو ته ڀوساگر کان ترئي پار پئو.)

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫

ੴ ਸਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

॥ ਨਾਰਾਇਣ ਹਰਿ ਰੰਗ ਰੰਗੋ ॥ ਜਪਿ ਜਿਹਵਾ ਹਰਿ ਏਕ ਮੰਗੋ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤਜਿ ਹਉਮੈ ਗੁਰ ਗਿਆਨ ਭਜੋ ॥ ਮਿਲਿ ਸੰਗਤਿ ਧੁਰਿ ਕਰਮ ਲਿਖਿਓ ॥ ੧ ॥ ਜੋ ਦੀਸੈ ਸੋ ਸੰਗਿ ਨ ਗਇਓ ॥ ਸਾਕਤੁ ਮੂੜ ਲਗੇ ਪਚਿ ਮੁਇਓ ॥ ੨ ॥ ਮੋਹਨ ਨਾਮੁ ਸਦਾ ਰਵਿ ਰਹਿਓ ॥ ਕੋਟਿ ਮਧੇ ਕਿਨੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਹਿਓ ॥ ੩ ॥ ਹਰਿ ਸੰਤਨ

”پرملاط ڪا پنٿ ڍهيلا- سنگر نہ ساٿي گون اڪيلا.“

آرٿ:- جم جو رستو ڏاڍو ڏکيو آهي. اُتي نڪو سنگي نڪو ساٿي ٿيندو، اُتي جيو کي اڪيلو وڃڻو پوندو.

(٣) موهن لعل انوپ، سرب ساڌاريتا- گور ننو نو لاگئہ پاء، ديہ ڍکاريتا

آرٿ:- هي گورو! پرماتما جو من موهيندڙ پيارو، اُپمارهت ۽ سڀني جو آڌار آهي، سو مونکي ديا پالي ڏيکاري ڏيو. انهي لاءِ مان نمي نمي اوهانجي چرنن تي لڳان ٿو. [لعل= پيارو؛ انوپ= اُپما رهت.]

(٤) ميءِ ڪيتي متر انيڪ، اِڪس بلهاريتا- سڀ گڻ ڪيهي ناهہ، هر پور ڀنڊاريتا

آرٿ:- مون گهڻيئي متر ڪيا، پر هڪ (واهگورو) تان بلهار وڃان ٿو، جو جو سڀ گڻ ڪنهن بہ ۾ نہ آهن، هري ئي سڀ گڻن جو پورن ڀنڊار آهي.

(٥) چهہ دس جپيتيءِ نام، سُوکہ سواريتا- ميءِ آهي اوڙ تهار، نانڪ بلهاريتا

آرٿ:- مان چئني ئي ڏسائن ۾ يعني هرهنڌ تنهنجو نام جپيان ٿو. تون سک ڏيندڙ ۽ سنواريندڙ آهين. سري گورو نانڪ صاحب جن چون ٿا تہ ”هي پريو! مون تنهنجي اوٽ ڇاهي آهي ۽ مان تو تان بلهار وڃان ٿو.“ [آهي= ڇاهي.]

(٦) گور ڪاڍو ئِسو ڀجا پسار، موهہ ڪُوپاريتا- ميءِ جيتيو جنم اپار، پيڙ نہ هاريتا

آرٿ:- (اها وينتي هُڊي) گورو مونکي موهہ روپي کوهہ

ਬਲਿਹਾਰੀਆ ॥ ੫ ॥ ਗੁਰਿ ਕਾਢਿਓ ਭੁਜਾ ਪਸਾਰਿ ਮੋਹ ਕੂਪਾਰੀਆ ॥ ਮੈ ਜੀਤਿਓ ਜਨਮੁ ਅਪਾਰੁ ਬਹੁਰਿ ਨ ਹਾਰੀਆ ॥੬॥ ਮੈ ਪਾਇਓ ਸਰਬ ਨਿਧਾਨੁ ਅਕਥੁ ਕਥਾਰੀਆ ॥ ਹਰਿ ਦਰਗਹ ਸੋਭਾਵੰਤ ਬਾਹ ਲੁਡਾਰੀਆ ॥ ੭ ॥ ਜਨ ਨਾਨਕ ਲਧਾ ਰਤਨੁ ਅਮੋਲੁ ਅਪਾਰੀਆ ॥ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਭਉ ਜਲੁ ਤਰੀਐ ਕਹਉ ਪੁਕਾਰੀਆ ॥ ੮ ॥ ੧ ॥ ੧੨ ॥

(ستگورو جی کرپا سان ئیں یو ساگر کان پار تربو ء کرپا شیوک تی ئیں تیندی .)

راگ گوڑی مانجھ محلا پنجوان اشٹپدی (۱۲)

ایک اونکار ستگور پرساد

(۱) کوجت ڈوی اسنت، آلت لر پاریتا - سونی دوئی یکت، جنا کرپاریتا

ارت :- اگھلت پرس پرمیسور کی کوجیں تا، پرسحو انت لر تا پائیں، پرجس تی پرمیسور جی کرپا آمی، سی ئی پرمیسور جا یکت ئیں تا.

قمر واریتا قر واریتا (اک رہا)

ارب :- مان بلہار وحان نو، مان حوتے تان بلہار وحان نو.

(۲) سط سط پشت 3 راہ، بہت پیپ داریتا - میر تکی اوت سنتاہر، لیہہ آپاریتا

ارب :- حر جو بہانک بہت پئی پئی مان (3ب کری) لکھی ہو آمان. مون ستش جی اوت تکی آمی. می سنت حنوا، مونکی ہحائی دلسو. [3راہ = بہانک.]

سری رودواس ساحب جن پٹھ راکہہ سوحی ء فرمانیں تا ترہ

(٦) سمرِ سمرِ ڪاٽي سڀِ روگَ - چرڻ ڌِيان سرب سُکَ ڀوگَ

آرٿ :- پربهوءَ جو نام سمرڻ ڪري منهنجا سڀ روگ ڪٽجي ويا؛ هنجي چرنن جي ڌيان ڪرڻ ڪري سڀني سکن جا ڀوڳ ماڻيم.

(٧) پورن پرکَ نوتن نِت بالا - هرِ انترِ باهرِ سنگِ رکوالا

آرٿ :- پربهو پورن پرش، نت نئون ۽ وڏو آهي. هو اندر توڙي ٻاهر اسانجو سنگي ۽ رکيا ڪندڙ آهي. [بالا = وڏو.]

(٨) کهُ نانڪ هرِ هرِ پدُ چينَ - سرب سُ نامُ ڀگت ڪُءُ دِين.

آرٿ :- سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته جنهن هريءَ جو پد پڇاڻيو آهي، تنهن ڀڳت کي ئي هريءَ پنهنجو سارو نام بخشيو آهي. [چين = پڇاڻيو آهي؛ دين = ڏنو آهي؛ بخشيو آهي.]

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੫

ੴ ਸਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਖੋਜਤ ਫਿਰੇ ਅਸੰਖ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰੀਆ ॥ ਸੇਈ ਹੋਏ ਭਗਤ ਜਿਨਾ ਕ੍ਰਿਪਾਰੀਆ ॥ ੧ ॥ ਹਉ ਵਾਰੀਆ ਹਰਿ ਵਾਰੀਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਪੰਥੁ ਡਰਾਉ ਬਹੁਤੁ ਭੈ ਹਾਰੀਆ ॥ ਮੈ ਤਕੀ ਓਟ ਸੰਤਾਹ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੀਆ ॥ ੨ ॥ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਅਨੂਪ ਸਰਬ ਸਾਧਾਰੀਆ ॥ ਗੁਰ ਨਿਵਿ ਨਿਵਿ ਲਾਗਉ ਪਾਇ ਦੇਹੁ ਦਿਖਾਰੀਅ ॥ ੩ ॥ ਮੈ ਕੀਏ ਮਿਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਇਕਸੁ ਬਲਿਹਾਰੀਆ ॥ ਸਭ ਗੁਣ ਕਿਸਹੀ ਨਾਹਿ ਹਰਿ ਪੂਰ ਭੰਡਾਰੀਆ ॥ ੪ ॥ ਚਹੁ ਦਿਸਿ ਜਪੀਐ ਨਾਉ ਸੂਖਿ ਸਵਾਰੀਆ ॥ ਮੈ ਆਹੀ ਓੜਿ ਤੁਹਾਰਿ ਨਾਨਕ

ارٿ :- منهنجو من انهيءَ سچ کي ڄاڻي ٿو، جنهن آدر يعني مانا جي گرب ۾ رکيا ڪئي، ۽ يعني وچ مطلب ته مينڊڪ ۾ رکيا ڪري ٿو ۽ انت ۾ يعني سرلوڪ ۾ نمائيندو يعني رکيا ڪندو.

مرڪي پريت سدا سنگ چالي - دئيال پرڪر پوڙن پرتپالي (اڪ رهاءُ)

ارٿ :- مرڻ جي پريت سدائين اسان سان سنگ هلي ٿي. سيني ۾ پورڻ دئيال پرڀو اسان جي پرتپال ڪري ٿو.

(۲) بنست ناهي چوڏه ڪر جاه - جه پيڪان تهر رهيا سماه

ارٿ :- پرمانما نه ڪڏهن ناس ٿو ٿئي ۽ نه ڪڏهن هلي ٿو وڃي. جيڏانهن مان نهاريان ٿو، تيڏانهن هو سمايو پيو آهي. شاه صاحب پڻ فرمائين ٿا ته

"جيڏانهن ڪڙيان پرڪر، تيڏانهن سڄڻ سامهون."

(۳) سند ر سگهڙ چتر جيئه داتا - پائي پوت پتا پرڀ ماتا

ارٿ :- پرمانما سندر، سياڻو، چتر ۽ جيئڻ ڏيندڙ آهي. پرڀو منهنجو ڀاءُ، پٽ، پتا ۽ مانا آهي.

(۴) جيون پران آڌار ميري راس - پريت لائي ڪر رديءَ نواس

ارٿ ! هو منهنجي جيئڻ ۽ پران جو آڌار آهي ۽ منهنجي راس (پونجي) آهي. جڏهن مون هن سان پريت رکي، تڏهن هن منهنجي رديءَ ۾ اچي نواس ڪيو.

(۵) مائيا سلڪ ڪاٽي گوپال - ڪر اپنا لينو نڊر نهال

ارٿ :- گوپال پرڀوءَ مايا جي ڦاسي ڪاٽي ڇڏي ۽ منهنجي ڪرپا جي نظر سان نهال ڪري موتئي منهنجو ڪري ڇڏيو.

[سلڪ = زنجير، ڦاسي.]

(۷) لاکر آڏنبر ٻهت بستارا - نام بنا جهوٺي پاسارا

آرٿ :- گهڻن وستارن جا لکين ڏيکر ويکر ڪير ڪٿي ڪري ٿو، ته اهي سڀ نام کانسواءِ ڪوڙا آهن. [آڏنبر = اڊنبر، ڏيکر ويکر؛ پاسارا، ڏيکر.]

(۸) هر کا نام سوئي جن ليئه - کر ڪرپا نانک جس ديئه.

آرٿ :- سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته جنهنکي ڪرپا ڪري هري پنهنجو نام ڏئي ٿو، سوئي هريءَ جو نام وٺي ٿو.

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫

ਆਦਿ ਮਧਿ ਜੋ ਅੰਤਿ ਨਿਬਾਹੈ ॥ ਸੋ ਸਾਜਨੁ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਚਾਹੈ ॥੧॥ ਹਰਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਦਾ ਸੰਗਿ ਚਾਲੈ ॥ ਦਇਆਲ ਪੁਰਖ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਿ ਪਾਲੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬਿਨਸਤ ਨਾਹੀ ਛੋਡਿ ਨ ਜਾਇ ॥ ਜਹ ਪੇਖਾ ਤਹ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ॥ ੨ ॥ ਸੁੰਦਰੁ ਸੁਘੜੁ ਚਤੁਰੁ ਜੀਅ ਦਾਤਾ ॥ ਭਾਈ ਪੂਤੁ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਭੁ ਮਾਤਾ ॥ ੩ ॥ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰ ਮੇਰੀ ਰਾਸਿ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਾਈ ਕਰਿ ਰਿਦੈ ਨਿਵਾਸਿ ॥ ੪ ॥ ਮਾਇਆ ਸਿਲਕ ਕਾਟੀ ਗੋਪਾਲਿ ॥ ਕਰਿ ਅਪੁਨਾ ਲੀਨੋ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲਿ ॥ ੫ ॥ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਕਾਟੇ ਸਭਿ ਰੋਗ ॥ ਚਰਣ ਧਿਆਨ ਸਰਬ ਸੁਖ ਭੋਗ ॥ ੬ ॥ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖੁ ਨਵਤਨੁ ਨਿਤ ਬਾਲਾ ॥ ਹਰਿ ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਸੰਗਿ ਰਖਵਾਲਾ ॥ ੭ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਹਰਿ ਪਦੁ ਚੀਨ ॥ ਸਰਬਸੁ ਨਾਮੁ ਭਗਤ ਕਉ ਦੀਨ ॥ ੮ ॥ ੧੧ ॥

(پرماتما سڄڻ اسانجي سار سنڀال لهي ٿو.)

گؤڙي محلا پنجوان آشٽپدي (۱۱)

(۱) آد مڌ جو انت نباهيءِ - سو ساڄن ميرا من چاهيءِ

نوٽ:- ڪي لبڪا ڪارمن طرح ارٿ ڪن ٿا:- نام ڪان سواءِ جو جيو ڄيئري ٿو، ڪائي ٿو سو امرُو آهي جيئن ڪنو رسولي ۾ منهن وجهي ٿو ته رسولي ابوتري ٿي. (تهڙيطرح ساڪت پرش جي جهڙ سان سڀ ڪه ارٿ ابوترتي ٿيون ٿا.)

[جولن = رسولي.]

(٢) نام بنا جيتا بٿهار - جئه مرتڪ مٿيا سينڪاڙ

ارٿ:- جهڙيطرح مردي جو سينگار وئرٿ آهي، تهڙيطرح نام ڌنا جيڪي وهنوار آهن، سي سڀ وئرٿ آهن.

(٣) نام بسار ڪري رس ڀوگه - سکه سپني نهي تن مهه روگه

ارٿ:- جيڪو نام کي وساري وشين جا رس ڀوڳه ماڻي ٿو، تنهنکي سپني ۾ به سک ڪونهي ۽ انجي سرير ۾ روڳ ٿئي ٿو.

(٤) نام تياگ ڪري آن ڪاج - بنس جاء جهوٺي سڀ پاج

ارٿ: جيڪو نام کي ڇڏي بيا ڪم ڪري ٿو تنهنجا سڀ ڪم ڪوڙي ملمع وانگر ناس ٿي ويندا.

(٥) نام سنگ من پريت نه لاوي - ڪوٽ ڪرم ڪرتو نرڪ جاوي

ارٿ:- جو پرش پنهنجي من ۾ نام سان پريت نه ٿو لڳائي، سو ڪروڙين ڪرم (يگيه، دان، تپ، تيرٿ آد) ڪٿي ڪري، تذ ميں به نرڪ ۾ وڃي ٿو.

(٦) هرڪا نام جن من نه آراڌا - چور ڪي نيائي جم پرِ ٻاڌا

ارٿ:- جو پرش هرئ جو نام من ۾ نه ٿو آراڌي يعني ياد ڪري، سو جم پورئ ڌانهن چور وانگي ٻڌجي وڃي ٿو.

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫

ਮਿਲੁ ਮੇਰੇ ਗੋਬਿੰਦ ਅਪਨਾ ਨਾਮੁ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਧ੍ਰਿਗੁ ਧ੍ਰਿਗੁ ਅਸਨੇਹੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਜੋ ਪਹਿਰੈ ਖਾਇ ॥ ਜਿਉ ਕੂਕਰੁ ਜੂਠਨ ਮਹਿ ਪਾਇ ॥ ੧ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਜੇਤਾ ਬਿਉਹਾਰੁ ॥ ਜਿਉ ਮਿਰਤਕ ਮਿਥਿਆ ਸੀਗਾਰੁ ॥ ੨ ॥ ਨਾਮ ਬਿਸਾਰਿ ਕਰੇ ਰਸ ਭੋਗ ॥ ਸੁਖੁ ਸੁਪਨੈ ਨਹੀ ਤਨ ਮਹਿ ਰੋਗ ॥੩॥ ਨਾਮ ਤਿਆਗਿ ਕਰੇ ਅਨ ਕਾਜ ॥ ਬਿਨਸਿ ਜਾਇ ਝੂਠੇ ਸਭਿ ਪਾਜ ॥ ੪ ॥ ਨਾਮ ਸੰਗਿ ਮਨਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਲਾਵੈ ॥ ਕੋਟਿ ਕਰਮ ਕਰਤੋ ਨਰਕਿ ਜਾਵੈ ॥ ੫ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਿਨਿ ਮਨਿ ਨ ਆਰਾਧਾ ॥ ਚੋਰ ਕੀ ਨਿਆਈ ਜਮ ਪੁਰਿ ਬਾਧਾ ॥ ੬ ॥ ਲਾਖ ਅਡੰਬਰ ਬਹੁਤੁ ਬਿਸਥਾਰਾ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਝੂਠੇ ਪਾਸਾਰਾ ॥ ੭ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਸੋਈ ਜਨੁ ਲੇਇ ॥ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਨਕ ਜਿਸੁ ਦੇਇ ॥ ੮ ॥ ੧੦ ॥

(نام وسارڻ واري جي ڏرد شا)

گؤڙي محلا پنجوان اشٽپدي (١٠)

مِلُ ميري گوبند آپنا نامُ ديهُ — نامُ بنا ڌِرگُ
ڌِرگُ آسنيهُ (اڪ رهاءُ)

آرٿ:— هي منهنجا گوبند! مونسان ملي مونکي پنهنجو نام ڏي، ڇو جو تنهنجي نام بنا ٻيو جيڪو پيار آهي، سو ڌڪار ڌڪار جو لائق آهي. [اسنيهُ = دوستي، پريت، پيار.]

(١) نامَ بنا جو پهري کاءِ — جِئُ ڪوُڪرُ جوُٺن مهِ پاءِ

آرٿ:— نام کان سواءِ جو جيو پهري ٿو، کائي ٿو سو اهڙو آهي جهڙو ڪتو جوٺ ۾ منهن وجهي ٿو. (مطلب ته نام بين پرش جوٺا اپوتر پدارٿ ڀوڳي ٿو.) [جوٺن = جوٺ.]

تعميل ڪئي. جڏهين سڀ ڪوهه وڃي پهتا، تڏهين ڪوهه مان "سري سکمڻي صاحب" جي ٻاڻي جو آواز ٻڌائون ۽ سڀني ڪيائون تہ ڀائي منجھ پير سان ويٺو اچاري. سڪن لوڙي ڏيئي لاهي ڀائي منجھ کي چيو تہ "پيارا، لوڙي کي چڱو جهل تہ اسين توکي ٻاهر ڪڍون. تنهنتي ڀائي منجھ ورندي ڏني تہ پهرين ڪاٺين جي پري ڪڍو. مان سکون جي لنگر جي ڪاٺين جي پٺڀ ۾ تڪ آهيان. اهين پهرين ڪاٺين جي ڀري لوڙي ۾ ٻڌي مٿي موڪلي ۽ پوءِ پاڻ ٻاهر نڪتو. سکورو پنهنجي سکن کي شيوا ۾ پورن ڏسي ڏاڍو پرسن ٿيا ۽ فرمايائون تہ:-

"منجھ پيارا گورو دا، گورو منجھ پيارا
منجھ گورو ڪا بوهتا، ڀو لنگهط دارا"

يعني منجھ گوروءَ کي پيارو آهي ۽ گورو منجھ کي پيارو آهي. گوروءَ منجھ کي جهاز ٺاهيو آهي، جنهنجي وسيلي سنسار جا جيو ڀو ساگر مان پار ٿيندا.

ڀائي منجھ عرض ڪيو تہ سوامي! اهڙي ڪرڙي پريکيا ڪنهن سکھ کان نہ ورتو. صاحبن فرمايو تہ "پٽترا! اسانکي ڪنهن ڪنهن سکھ کان مثال طور اهڙي پريکيا وٺڻي پوي ٿي. شاباس توکي جو تون اهڙين ڪٺن پريکيائن مان پار لنگهئين. تون لوڪ پرلوڪ ۾ سدائين سکي رهندين. ڀائي منجھ اڻ ميل سکورن جي چرنن تي ڪري پيو. ڪجھ وقت کان پوءِ جو پنهنجي پتورت استري ۽ ڌيءُ ولي آهي سري امرتسر ۾ رهيو ۽ سنڌس ورتي آٽ ٿي پر آڪال پورکہ ۾ جڙيل رهي.

ست سري آڪال

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫

ਮਿਲੁ ਮੇਰੇ ਗੋਬਿੰਦ ਅਪਨਾ ਨਾਮੁ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਧ੍ਰਿਗੁ ਧ੍ਰਿਗੁ ਅਸਨੇਹੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਜੋ ਪਹਿਰੈ ਖਾਇ ॥ ਜਿਉ ਕੂਕਰੁ ਜੂਠਨ ਮਹਿ ਪਾਇ ॥ ੧ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਜੇਤਾ ਬਿਉਹਾਰੁ ॥ ਜਿਉ ਮਿਰਤਕ ਮਿਥਿਆ ਸੀਗਾਰੁ ॥ ੨ ॥ ਨਾਮ ਬਿਸਾਰਿ ਕਰੇ ਰਸ ਭੋਗ ॥ ਸੁਖੁ ਸੁਪਨੈ ਨਹੀ ਤਨ ਮਹਿ ਰੋਗ ॥੩॥ ਨਾਮ ਤਿਆਗਿ ਕਰੇ ਅਨ ਕਾਜ ॥ ਬਿਨਸਿ ਜਾਇ ਝੂਠੇ ਸਭਿ ਪਾਜ ॥ ੪ ॥ ਨਾਮ ਸੰਗਿ ਮਨਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਲਾਵੈ ॥ ਕੋਟਿ ਕਰਮ ਕਰਤੋ ਨਰਕਿ ਜਾਵੈ ॥ ੫ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਿਨਿ ਮਨਿ ਨ ਆਰਾਧਾ ॥ ਚੋਰ ਕੀ ਨਿਆਈ ਜਮ ਪੁਰਿ ਬਾਧਾ ॥ ੬ ॥ ਲਾਖ ਅਡੰਬਰ ਬਹੁਤੁ ਬਿਸਥਾਰਾ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਝੂਠੇ ਪਾਸਾਰਾ ॥ ੭ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਸੋਈ ਜਨੁ ਲੇਇ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਨਾਨਕ ਜਿਸੁ ਦੇਇ ॥ ੮ ॥ ੧੦ ॥

(نام وسارڻ واري جي دُردشا)

گؤڙي محلا پنجوان اشٽپدي (١٠)

مِلُ ميري گوبند آپنا نامُ ديهه - نام بِنا ڌِرِگ
ڌِرِگ اسنيهه (١ رهاءُ)

آرٿ :- هي منهنجا گوبند! مونسان ملي مونکي پنهنجو نام ڏي، ڇو جو تنهنجي نام بنا ٻيو جيڪو پيار آهي، سو ڌڪار ڌڪار جو لائق آهن. [اسنيهه = دوستي، پريت، پيار.]

(١) نام بِنا جو پهري کاءِ - جِئُ ڪُوڪَر جُوٺن مهِ پاءِ

آرٿ :- نام کان سواءِ جو جيو پهري ٿو؟ کائي ٿو سو اهڙو آهي جهڙو ڪتو جوٺ ۾ مُنهن وجهي ٿو، (مطلب تہ نام هين پرش جوٺا اپوتر پدارٿ ڀوڳي ٿو.) [جوٺن = جوٺ.]

تعميل ڪئي. جڏهين سڀ ڪوهه وڌ پهتا، تڏهين ڪوهه مان ”سري سکمني صاحب“ جي پاٺي جو آواز پڌائون ۽ سڀني ڪيائون ته پائي منجھ پريشان وينو اُچاري. سکن نوڙي هيٺ لاهي پائي منجھ کي چيو ته ”پيارا، نوڙي کي پڪو جھل ته اسين توکي ٻاهر ڪڍون.

تنهنتي پائي منجھ ورندي ڏني ته پهرپائين ڪاٺين جي پري ڪڍو. مان ستگورن جي لنگر جي ڪاٺين جي پيٽ ۾ تيم آيان. ائين چئي هن ڪاٺين جي پري نوڙي ۾ ٻڌي مٿي موڪلي ۽ پوءِ پاڻ ٻاهر نڪتو. ستگورو پنهنجي سک کي شيوا ۾ پورن ڏسي ڏاڍو پرسن ٿيا ۽ فرمايائون ته:-

”منجھ پيارا گورو دا، گور منجھ پيارا
منجھ گورو کا بوهتا، پو لنگھط هارا“

يعني منجھ گوروءَ کي پيارو آهي ۽ گورو منجھ کي پيارو آهي. گوروءَ منجھ کي جهاز بڻايو آهي، جنهنجي وسيلي سنسار جا جيو پو ساگر مان پار ٿيندا.

پائي منجھ عرض ڪيو ته سوامي! اهڙي ڪرڙي پريکيا ڪنهن سکھ کان نه وٺو. صاحبن فرمايو ته ”پريتم! اسانکي ڪنهن ڪنهن سکھ کان مثال طور اهڙي پريکيا وٺڻي پوي ٿي. شاباس توکي جو تون جھڙين ڪٺن پريکيائن مان پار لنگھئين. تون لوڪ پرلوڪ ۾ سديو سکي رهندين. پائي منجھ آن مهل ستگورن جي چرنن تي ڪري پيو. ڪجھه وقت کان پوءِ هو پنهنجي پتور ت استري ۽ ڏيڍ ولي آهي سري امرتسر ۾ رهيو ۽ سندس ورتي آٽ ٿي پهر آڪال پورکھ ۾ جڙيل رهي.

ست سري آڪال

ورتي. جنهن وقت هو گورو صاحبن جي حضور ۾ آيو، تنهن وقت صاحبن کيس پڇيو ته ڪين. ته تي ڪالڪ کڙو ٿيو بيٺو هو. نيٺ هٿ جوڙي عرض ڪيائين ته "سوامي! اوهان جي جيڪا آگيا هجي، اُن موجب ڪريان." صاحبن چيس ته وڃي شيوا ڪر. هو اڳئين ڪان ته وڌيڪ پريم ۽ سڪ سان شيوا ڪرڻ لڳو. هنکي نام جو رس ڏاڍو آيو ۽ سديو ائين پيو چوندو هو ته "ڪاٺ کي پٿري ڪيا ڪريئي ٻيري، ڪلاوڻ هارو جانئي" يعني "هي ستگورو! مان غريب ڪاٺ جي پتلي وانگر آهيان. مان مسڪين ڇا تو ڪري سگهان؟ جيئن اوهين مونکي هلايو ٿا، تئين مان هلان ٿو." هڪ ڏينهن گورو صاحبن ڀائي منجهہ کان پڇيو ته تون روٽي ڪٿي کائيندو آهين؟ ڀائي منجهہ هٿ جوڙي جواب ڏنو ته ستگورو او هانجي لنگر مان. تنهن تي ستگورن فرمايو "واه! ڀائي واه! کائين ڇٽن آلن جو ۽ شيوا ڪرين ٻن آلن جي! اِها ته ڪا شيوا!" بس انهيءَ وقت کان وٺي اُن کائڻ ڇڏي ڏنائين ۽ سمورو وقت شيوا ۾ ڇٽي رهيو. ته ڏينهن اهڙيطرح گذريا. تئين ڏينهن شام جو جيئن ڪاٺيون لنگر لاءِ جهنگ مان ڪري ٿي موٽيو ته اوچتو آچي طوفان ڇٽڪيو، ۽ انڌاري ۾ کوه ۾ ڪري پيو، اوڏي مهل ته هنکي اِهو ئي اونو هو ته لنگر جون ڪاٺيون پاڻي کان مٿي جهلي بيهان، جيئن آهي نه پسن. پوءِ هو پريم سان سري سکمني صاحب پڙهڻ لڳو.

انترجامي ستگورن کي اِهو کوتڪ ڏسي اکين ۾ پاڻي ڀرجي آيو ۽ پيري سيا مان تپ ڏيئي اُٿيا ۽ فرمايائون ته نوڙيون کڻي اسانجي پنيان آچو. سکن حکم جي

ٿرِ ٿرِيءِ ڊوس کو ريڙي ڳاويءِ، پهدنا آنند نا هرنام ڌياويءِ
جو ساس ڳراس ڌيائي ميرا هر هر، سو گورسکه کو رو من ڀاويءِ
جس نو دئيال هووءِ ميرا سوامي، تس گورسکه گورو
اُپديش سڻاويءِ
جن نانڪ ڌوڙ منگيءِ تس گورسکه کي، جو آپ جپيءِ
اورهه نام جپاويءِ."

يعني جيڪو پاڻ کي ستگورو جو سک سڏرائي ٿو انکي گهرجي ته امرت ويلي جو اٿي هريءَ جو نام ڌيائي. ڪنهن آدم کري صبح جو سوير اٿڻ گهرجي ۽ ست سنگر روپي امرتسر ۾ پنهنجو هردو صفا ڪرڻ گهرجي. هن کي جڳائي ته گوروءَ جو اُپديش سڻي پرماتما جو نالو جپي ۽ انهيءَ کري سندس سڀ اَکرپاپ ناس ٿي ويندا. پوءِ جڏهين سج چڙهي، تڏهين به گوروءَ جي باڻي ڳائيندو رهي ۽ آنندي وهندي هريءَ جو نالو پيو ڌيائي. جيڪو گوروءَ جو سک سواس سواس هريءَ جو نالو ڌيائي ٿو، سوئي گوروءَ کي وڻي ٿو. جنهن تي پرماتما دئيال ٿئي ٿو، تنهنکي گورو ملي ٿو، جو هنکي اُپديش سڻائي ٿو. اهڙي سک جي چرڻن جي ڌوڙ شل اسانکي ملي، جو پاڻ نام جپي ٿو ۽ ٻين کان به نام جپائي ٿو.

حڪم نامي جي هيٺان لکيل هو ته پاڻي منجھ تنهنجي شيوا قبول ٿيئي آهي ۽ توکي اسانوت ستسنگر ڪر. پاڻي منجھ اهي لفظ پڙهي ڏاڍو خوش ٿيو ۽ پنهنجي پتوري استريءَ ۽ ڌيءَ کان موڪلائي ستگورن ڏانهن ...او ٿيو. ستگورن هن پيري سندس وڏيڪ پرڪيا

جي ڀائي منجھ کي ستگورو اُنَ ئي پھر ياد هو ته گورو صاحبن پڻ پنھنجي پياري کي وساري ڪونه ڇڏيو هو. هڪ دفعي سري گورارجن ديو جن هڪ سکه موڪليو ته ڀائي منجھ کي ڦلاڻي ڳوٺ ۾ حڪم نامو ڏيئي اچ. (٢١) روپيه پھر يائين پيٺا گھرجانس. جي ڏئي ته حڪم نامو ڏجانس نه ته موٽائي کڻي اچجه. جنھن وقت گوروءَ جو سکه انھي ڳوٺ ۾ پھتو، تنھن وقت ڀائي منجھ گاھ پٽي ويو. ڀائي منجھ سکه کي ڏسي ڀاڻڪي ڀاڳوان سمجھڻ لڳو ته گورو مھراج مونکي ياد ڪيو آهي ۽ سکه کان گورو صاحبن جو حڪمنامو گھريائين. سکه چيس ته پھريائين ايڪيھه روپيا ڏي ته پوءِ توکي ڏيان. ڀائي منجھ سکه کي پنھنجي گھر وٺي ويو ۽ پنھن جي استريءَ کي چيائين ته گورو صاحبن جو حڪم اسان جي نالي آيو آهي پر پئسن کانسواءِ نٿو ملي. هاڻي اُنجو ڪھڙو اُپاءُ ڪجي؟ پتوُرتِ استري چيس ته مان جھٽ اوهانکي (٢١) روپيا آڻي ٿي ڏيان. هڪ شاهوڪار جي استري منھنجي واقف آهي. هنکي نوڪرياڻي جي گھرج آهي. هن مونکي ڪيئين دفعا انھي لاءِ چيو آهي. مان ۽ اسانجي ڪڪي ٻئي وڃي نوڪري ٿا ڪريون ۽ (٢١) روپيا اوهانکي آڻي ٿيون ڏيون. هوءَ پوءِ شاهوڪار جي گھر ويئي ۽ (٢١) روپيا پنھنجي پيار کي آڻي ڏنائين. ڀائي منجھ (٢١) روپيا ڏيئي حڪم نامو ورتو، جنھن ۾ لکيل هو ته:-

"گورُ ستگورُ ڪا جو سکهُ آکائي، سُ ڀَلڪي اُٿِ هرِ نامُ ڌياوئي
اُدمُ ڪَري ڀَلڪي پرڀاتي، اشنان ڪري امرتسر ناوئي
اُپديش گوروهرهرِ جپُ جاپئي، سڀ ڪِلوکر پاپ دوکر لِهِ جاوئي

ملنديون. هي ڪوڙو! تنهنجي درٻار جي درسن ٻنا نه منهنجي رات ٿي وڃي ۽ نه مونکي ننڊ ٿي اچي..."

جنهن پياري پنهنجو تن توڙي من ستگورن کي ارپي ڇڏيو، تنهنکي ڏڻ جي ڪنهڙي ڏاڪهه ٿيندي. ڀائي منجهه کوٽ موتيو ته ڏسي ته چوڌاري نقصان ئي نقصان. هو شهر جو مکي ۽ ٻنل ۽ عزت وارو هو، پر جيئن ڪنهن به سائس سنتون منهن ڏيئي لتي ڳالهايو. چوپايو مال جيڪو هوس، سو سڀ مري ويس ۽ ٻنين ۾ ٻه ڏاڍا نقصان پيس، مطلب ته ڪ سال اندر جڪي وٽس هو، سو سڀ هٿون ويس. پر هنکي انجو ذرو ٻه شوڪ نه ٿيو، ڇو جو ستگورن پنهنجي مهرسان هنکي آتم ڏان جو پندار بخشيو هو، جنهن ۾ ئي هو تربت هو. لوڪ هنکي مٺا ڏيڻ لڳا ته هي مورکه! تو سکي سرور کي ڇڏيو آهي، تڏهين جهڙا برا حال ٿيا اٿيئي، پر هو هنکي ٻڌو اڻٻڌو ڪري ڇڏيندو هو.

ڀائي منجهه پنهنجو کوٽ ڇڏي پنهنجي ٻتورت اِستري ۽ ڌيءُ سميت ڪيرواري کوٽ ۾ وڃي رهيو، جتي ڪتا ڪيرتن ٿيندو هو. هو امرت ويلي اُٿي ساڌ سنگت جي شيوا ڪندو هو ۽ ڏينهن جو ڪرپوڪٺي جهنگ ۾ گاه ڪرڻ ويندو هو ۽ سارو وقت ستگورن جي مٺ رواٺي پيو اچاريندو هو. هو گاه وڪڻي اناج وٺي ايندو هو. ڀائي منجهه ۽ سندس اِستري ٻه جڻ وڻڻ مٺل پنهنجي گهر کان ٻاهر نڪري ڪن پريمين کي وٺي ٻرساد ڪارائيندا هئا ۽ پوءِ پاڻ ورتائيندا هئا. بعضي اِئين به ٿيندو هو، جو سڀ روتيون ٻين کي کارائيندا هوا ۽ پاڻ رکو جل ٻسرام ڪندا هئا.

ڪي لڳي ويو. صبوح جو امرت ويلي سيني کان اڳي اُٿي ست سنگين کي اشنان ڪرائڻ، لنگر جو پاڻي ڀرڻ، ڪاٺيون ڪرڻ، ساڌ سنگت کي کارائڻ ۽ ٻي به هر قسم جي شيوا ڪرڻ، اِهو سمورو ڪم پاڻ تي هموار ڪيائين. شيوا ڪندي سواس سواس ستگورن جي مٺي واڻي پيو اُچاريندو هو. اهڙيطرح گهڻو عرصو گذري ويو. هڪ ڏينهن ستگورن ڪيس فرمايو ته پيارا، هاڻي ڪجهه وقت پنهنجي ڳوٺ وڃ ۽ جڏهين اسين توکي ماڻهو موڪليون، تڏهين اسان وٽ اچجهه. ڀائي منجهه "ست وچن" چئي ڳوٺ موٽيو.

ڀائي منجهه جو امتحان ستگورن تن ڪمن ۾ ورتو. هنجي پريکيا جو سمو آيو ته هو ستگورن کي تن، من ۽ ڌن ٽيئي ارپڻ لاءِ تيار آهي يا نه؟ هن پياري پنهنجو تن ته اڳيئي ستگورن کي ارپي ڇڏيو هو، جڏهين گهٽي سک ۽ پريمسان ستگورن جي ساڌ سنگت جي شيوا ڪيائين. من به ستگورن کي ارپي ڇڏيو هئائين، ڇو جو هردم ستگورو ءَ کي پيو ياد ڪندو هو ۽ هنجي وڇوڙي ۾ زار زار پيو روئندو ۽ چوندو هو ته:-

"اِڪ گهڙي نه ملتي تا ڪلجگ هوتا
هڻ ڪد مليئي پريه تڌ ڀڳونتا
موهه ريڻ نه وِهاوِءِ، نيند نه آوِءِ
بن ديکي گورد رباري جيءُ......"

يعني ته "هي ستگورو! هڪ گهڙي نٿو ملين ته منهنجي لاءِ ڏکه جي گهڙي ٿي پوي ٿي. هي پرين! هي ڀڳونت! هاڻي تون ڪڏهين وري مون سان

شايد سندس مٿ مارجي ويئي آهي. مٿ مائٽ پڻ
کين ٻڌ ڳالهائڻ لڳس. جي تو جهڙو نڪار اسان کو نہ
ڏٺو. هيئنر ٻہ پڇتاءُ ڪري سرور سائين جي ٽبي ٿارام
۽ پال بخشاءُ نہ تہ اسانجو توسان هن وقت ڪان واسطو
ٽٽو. پر پائي منجھ منهنجي ڇوڙ ڇاڙ تي ڪو ڌيان
نہ ڏنو. هن مائٽن کي چيو تہ "مون سچي پاتشاهہ سري
گورو ارجن ديو جن جي سرن ورتي آهي، جنهن ڪرپا
ڪري منهنجو چت ڪي اڪال پورکہ سان لڳايو آهي.
آئينده منهنجي لاءِ سيڪيہ سکورو ٿيب آهن. منهنجو
ڌاطي سڄي سرو رہ ويسام نہ آهي."

پائي منجھ ڪجي ڏينهن گور ٿ پر گذاريا، پر هنکي
سکورن جي درسن ڪالسواءِ ڏينهن ڏينهن ورهيہ تي
لڳو. هو سکورن جي برهہ پر ڏاڍو وياڪال ٿيو. نيٺ ڪ
ڏينهن پرپر ٻي وس تي هو سري امرتسر اچي نڪتو.
هو گورو صاحبن جو درسن ڪري ترپت ٿيو ۽ ٿبئي جو
سارو احوال سکورن سان ڪيائين.

گورو صاحبن وري بہ کيس فرمايو تہ "پيارا سکي
بلڪال ڪنن اٿيئي ۽ تنهنجي آڏو کيطيون مشڪلاتون
ايندبون. تنهنجا مٿ مائٽ ۽ سنبندي تنهنجي گالا
ڪري توکي ڏاڍو دق ڪندا. توکان اهي ڪشٽ ڪيئن
سٺا ٿيندا؟" پائي منجھ هٿ جوڙي چوڻ لڳو تہ "سچا
پاتشاهہ! جي اوهين مهر جو هٿ مون تي کيمائيندا تہ
سڀ آسان تي بوندو." تنهن تي گورو صاحبن بلڪال
پرسن ٿي چيو تہ "پيارا، جي توکي سکي مارگ تي حلطو
آهي تہ تون وڃي ساڌ سنگت جي شبوا ڪر."

گورو صاحبن جي حڪم انوسار پائي منجھ شيوا

کي لڳي ويو. صبوح جو امرت ويلي سيني کن اڳي
اُٿي ست سنگين کي اشنان ڪرائڻ، لنگر جو پاڻي ڀرڻ،
ڪاٺيون ڪرڻ، ساڌ سنگت کي ڪارائڻ ۽ ٻي بہ هر قسم
جي شيوا ڪرڻ، اِهو سمورو ڪم پاڻ تي هموار ڪيائين.
شيوا ڪندي سواس سواس ستگورن جي مٺي واڻي
پيو اُچاريندو هو. اهڙيطرح گھڻو عرصو گذري ويو. هڪ
ڏينهن ستگورن کيس فرمايو تہ پيارا، هاڻي ڪجھہ
وقت پنهنجي ڳوٺ وڃ ۽ جڏهين اسين توکي ماڻهو
موڪليون، تڏهين اسان وٽ اچجہ. پائي منجھ
"ست وچن" چئي ڳوٺ موٽيو.

پائي منجھ جو امتحان

ورتو. هنجي پريکيا جو سمو آيو تہ هو ستگورن تن ڪمن ۾
من ۽ ڌن تيئي ارپڻ لاء تيار آهي يا نہ؟ هن پياري
پنهنجو تن تہ اڳيئي ستگورن کي ارپي ڇڏيو هو،
جڏهين گھڻي سڪ ۽ پريم سان ستگورن جي ساڌ سنگت جي
شيوا ڪيائين. من بہ ستگورن کي ارپي ڇڏيو هئائين،
جو هردم ستگورو ۽ کي پيو ياد ڪندو هو ۽ هنجي
زار زار پيو روئندو ۽ چوندو هو تہ:-

ي نہ ملتي تا ڪلجگہ هوتا
پير تڏ پکونتا

نيند نہ آوئي
ب جي ......"

ستگورو! هڪ گھڙي نتو ملين تہ
جي گھڙي تي پوي ٿي. هي پرين!
ت! هاڻي تون ڪڏهين وري مون سان

(٧٤٢) جن گور مو کهه ديٺا جنهه
آپنا داسرا آپي مل لئهه
آپي لائيو آپنا پيار
سدا سدا تين گور کهه کري نمسکار

ارٿ:- جنهن گوروءَ مونکي جنم ڏنو آهي (يعني مونکي جنم مرڻ کان جدا ڪيو آهي) ۽ مونکي پنهنجو داس سمجهي (نام ۽ ڀڳتي آد گڻ ڏيئي) مون سان مونکي ورتو اٿس يعني حرِيد ڪيو اٿس ۽ ٻاجهه ڪري پنهنجو پيار لڳايو اٿس، تنهن گوروءَ کي مان سدئي نمسکار ڪريان ٿو.

(٨) ڪل ڪليش ڀئي ڀرم ڏکهه لاٿا
ڪهه نانڪ ميرا گور سمراٿا.

ارٿ:- سري گورو ارجن ديوجن فرمائن ٿا ته جنهن گوروءَ جي ديا سان سڀ خرابيون، مصيبتون، ڏک ڏاڍ، ڀرم ۽ ڏکهه لهي وڃن ٿا، سو منهنجو گورو سرو سمرٿ آهي. [سمراٿا = سمرٿ.]

نوٽ:- سچي پاتشاهه سري گورو ارجن ديو جن پنهنجي ستگوروءَ سري گورو رامداس صاحب جن جي سنڌ ۾ شيوا ڪري شيوا جو هڪ بلڪل اعليٰ درجي جو مثال پڻ ڏيکاريو. جيئن ٻاڻ سري گورو رامداس صاحب جن جي چڱي پر شيوا ڪيائون، تيئن ڪيترن پيارن سکن سندن شيوا پڻ ڀت ڪئي. مثال لاءِ ڀت ڀائي منجهه جو ذڪر ڪجي ٿو.

ڀائي منجهه جي ساکي

ڀائي منجهه ذات جو هند و راجپوت ۽ هڪ وڏو شاهوڪار هو. هو سروَر پير جو مريد هو، جنهنجي تربت بلوچستان جي سرحد تي آهي. ڀائي منجهه سچي پاتشاهه سري گورو ارجن

(۱) گورَ کا دَرسَن ديکھ ديکھ جِيوا
گورَ کي چرڻ ڌوءِ ڌوءِ پِيوا

آرٿ :- مان پنهنجي ستگوروءَ (سري گورو رامداس صاحب جن) جو درسن ڏسي جيئان ٿو ۽ مان پنهنجي ستگوروءَ جا چرن ڌوئي پيئان ٿو.

(۲) گورَ کي ريڻ نِت مجَنُ کرءُ
جنم جنم کي هؤمئِ مَلُ هرءُ

آرٿ :- مان گوروءَ جي ڌوڙ ۾ نت پرت اشنان ڪريان ٿو ۽ اهڙيطرح جنم جنمانترن جي هؤمئِ جي ميل دور ڪريان ٿو.

(۳) تِسُ گورَ کَتُ جهُولاوءُ پاکا
مها اَگنِ تي هاٿُ دي راکا

آرٿ :- مان پنهنجي گوروءَ کي پکو هڻان ٿو، جنهن مونکي مايا روپ مها اگنيءَ کان ڪرپا جو هٿ ڏيئي رکيو آهي. [پاکا = پکو.]

(۴) تِسُ گورَ کئِ گِرهِ ڍووءُ پاڻي
جِسُ گورَ تي آکَلُ گَتِ جاڻي

آرٿ :- تنهن گوروءَ جي گهر ۾ مان پاڻي ڀريان ٿو، جنهن جي ڪرپا سان آکل پرماتما جي گت ڄاڻي وڃي ٿي. [آکل = جنهنجي ڪل يا خبر نه پوي؛ گت = آنت.]

(۵) تِسُ گورَ کئِ گِرهِ پيسُءُ نِيتَ
جِسُ پرسادِ ويري سَبَ ميتَ

آرٿ :- تنهن گوروءَ جي گهر ۾ مان هرروز اٽو پيهان ٿو، جنهنجي ڪرپا سان سڀ ويري مترٿي پون ٿا.

ارٿ :- سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائن ٿا تہ مين ڀائي! جڏهين گوروءَ جي وچن ڪري منهنجا ڀاڳ ڪرم جاڳيا يعني برگهٽ ٿيا، تڏهين گوروءَ دوارا مان پار برهم سان ملي ويس.

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫

ਤਿਸੁ ਗੁਰ ਕਉ ਸਿਮਰਉ ਸਿਮਰਉ ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ॥ ਗੁਰੁ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਣ ਸਤਿਗੁਰ ਮੇਰੀ ਰਾਸਿ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਗੁਰ ਕਾ ਦਰਸਨੁ ਦੇਖਿ ਦੇਖਿ ਜੀਵਾ ॥ ਗੁਰ ਕੇ ਚਰਣ ਧੋਇ ਧੋਇ ਪੀਵਾ ॥ ੧ ॥ ਗੁਰ ਕੀ ਰੇਣੁ ਨਿਤ ਮਜਨੁ ਕਰਉ ॥ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੀ ਹਉਮੈ ਮਲੁ ਹਰਉ ॥ ੨ ॥ ਤਿਸੁ ਗੁਰ ਕਉ ਝੂਲਾਵਉ ਪਾਖਾ ॥ ਮਹਾ ਅਗਨਿ ਤੇ ਹਾਥੁ ਦੇ ਰਾਖਾ ॥ ੩ ॥ ਤਿਸੁ ਗੁਰ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਢੋਵਉ ਪਾਣੀ ॥ ਜਿਸੁ ਗੁਰ ਤੇ ਅਕਲ ਗਤਿ ਜਾਣੀ ॥ ੪ ॥ ਤਿਸੁ ਗੁਰ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਪੀਸਉ ਨੀਤ ॥ ਜਿਸੁ ਪਰਸਾਦਿ ਵੈਰੀ ਸਭ ਮੀਤ ॥ ੫ ॥ ਜਿਨਿ ਗੁਰਿ ਮੋਕਉ ਦੀਨਾ ਜੀਉ ॥ ਆਪੁਨਾ ਦਾਸਰਾ ਆਪੇ ਮੁਲਿ ਲੀਉ ॥ ੬ ॥ ਆਪੇ ਲਾਇਓ ਅਪੁਨਾ ਪਿਆਰੁ ॥ ਸਦਾ ਸਦਾ ਤਿਸੁ ਗੁਰ ਕਉ ਕਰੀ ਨਮਸਕਾਰੁ ॥ ੭ ॥ ਕਲ ਕਲੇਸ ਭੈ ਭ੍ਰਮ ਦੁਖ ਲਾਥਾ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਮੇਰਾ ਗੁਰ ਸਮਰਾਥਾ ॥ ੮ ॥ ੯ ॥

هن مها سندر اشٽپديءَ ۾ سري گورو ارجن ديو جن پنهنجي ستگورو سري گورو رامداس صاحب جن جا اُپڪار دل ۾ آڻي ٻارنبار ڌنيواد ٿا ڪن.

گؤڙي محلا پنجوان اشٽپدي (۹)

تِسُ گُرُ ڪئُ سِمرُءُ ساس ساس
گُرُ ميري پراڻ ستگُرُ ميري راس (اڪ رهاءُ)

ارٿ :- گورو ئي منهنجو پراڻ آهي ۽ ستگورو ئي منهنجي راس (پونجي) آهي. اُنهيءَ گوروءَ کي مان سواس سواس سمريان ٿو.

ميڏاجي ويو آهي، گوروءَ جي ديا سان منهنجو وڏو پرتاب ٿيو آهي (مطلب تہ ڪوبہ وڪار ڪام آدڪ منهنجي اڳيان ڪنڌ ڪٽي نہ ٿو سگهي يعني مون سڀ وڪار پنهنجي وس ڪيا آهن.)

(٤) گور ڪئي بچن مٽيا ميرا ڀرم
گور ڪئي بچن پيکيو سڀ برهم

آرٿ:- گوروءَ جي وچن ڪري منهنجو ڀرم ميڏاجي ويو آهي. گوروءَ جي وچن ڪري مون سڀني ۾ برهم پرماتما ڪسي ڏٺو آهي.

(٥) گور ڪئي بچن ڪينو راج جوڳ
گور ڪئي سنگہ تريا سڀ لوڳ

آرٿ:- گوروءَ جي وچن ڪري مون راج يوڳ ڪيو آهي (مطلب تہ گيان ڌاري پرماتما سان ملي ويو آهيان.) گوروءَ جي سنگہ ۾ سڀ لوڪ سنسار کان تري پار پيا آهن.

(٦) گور ڪئي بچن ميري ڪارج سڌ
گور ڪئي بچن پائيا ناءُ نڌ

آرٿ:- گوروءَ جي وچن ڪري منهنجا ڪارج راس ٿيا آهن. گوروءَ جي وچن ڪري مون نوندروپ پرميشور جو نام پاتو آهي.

(٧) جن جن ڪيني ميري گور ڪي آسا
تس ڪي ڪٽيئي جم ڪي ڦاسا

آرٿ:- مي پائي! جن جن پيارن منهنجي گوروءَ ۾ آسا رکي آهي، تن جي جم جي ڦاسي ڪٽاجي ويئي آهي.

(٨) گور ڪئي بچن جاڳيا ميرا ڪرم
نانڪ گور ڀيٽيا پار برهم.

ਕੀਨੋ ਰਾਜੁ ਜੋਗੁ ॥ ਗੁਰ ਕੈ ਸੰਗਿ ਤਰਿਆ ਸਭੁ ਲੋਗੁ ॥੫॥ ਗੁਰ
ਕੈ ਬਚਨਿ ਮੇਰੋ ਕਾਰਜ ਸਿਧਿ ॥ ਗੁਰ ਕੈ ਬਚਨਿ ਪਾਇਆ ਨਾਉ
ਨਿਧਿ ॥੬॥ ਜਿਨਿ ਜਿਨਿ ਕੀਨੀ ਮੇਰੇ ਗੁਰ ਕੀ ਆਸਾ ॥
ਤਿਸ ਕੀ ਕਟੀਐ ਜਮ ਕੀ ਫਾਸਾ ॥੭॥ ਗੁਰ ਕੈ ਬਚਨਿ ਜਾਗਿਆ
ਮੇਰਾ ਕਰਮੁ ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰੁ ਭੇਟਿਆ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ॥੮॥੮॥

(گوروء جا وچن قل دائڪ)

گؤڙي محلا پنجوان اشٽپدي (٨)

(١) گُر ڪي بچن موهہ پرم گت پائي
گُرِ پُورِي ميرِي پٽجہ رکائي

ارت :- هي ڀائي! گوروء جي وچن ڪري مون پرم گتي (مڪتي) پائي آهي. پورن گوروء (سري گورو رامداس صاحب) منهنجي پٽجہ رکي آهي.

گُر ڪي بچن ڌيائيو موهہ ناءُ
گُر پرساد مہ مليا ٿاءُ (اڪ رهاءُ)

ارت :- هي ڀائي! گوروء جي وچن ڪري مون واهگوروء جو نام ڌيايو آهي. گوروء جي ديا سان مونکي سروپ ۾ ٿاڻو مليو آهي.

(٢) گُر ڪي بچن سُڻِ رسنِ وکاڻي
گُر ڪرپا تي امرت ميري باڻي

ارت :- گوروء جا وچن ٻڌي مان زبان سان اُهي اُچاريان ٿو. گوروء جي ڪرپا سان منهنجي باڻي امرت روپ ٿي آهي.

(٣) گُر ڪي بچن مٽيا ميرا آپ
گُر ڪي ديا تي ميرا وڏ پرتاپ

ارت :- گوروء جي وچن ڪري منهنجو آپا ڀاءُ (اهنڪار)

(٦)　بِن سِمرن ڪُوڪر هَرڪائِيا
ساڪت لوڀي بنڌ نَ پائِيا

ارٿ:— پرميشور جي نام سمرن بنا ني مکر لوڀي پرش جيئي ڪتي وانگر آهي، جنهنکي ڪو روڪي نه ٿو سگهي. [ڪوڪر = ڪتو؛ هرڪائيا = حلڪو، حريص؛ بنڌ = روڪ.]

(٧)　بِن سِمرن هِيءُ آتَم گهاتي
ساڪت نيچ تِس ڪُل نهِي جاتي

ارٿ:— پرميشور جي نام سمرن بنا هو پنهنجي آتما کي گهات ڪري ٿو. اهڙي ني مکر نيچ پرش جو ڪوڪُل يا ذات نه آهي. (مطلب ته هو نيچن ۾ نيچ آهي.)

(٨)　جِس ڀئِيا ڪِرپال تِس سَت سنگِ ملائِيا
ڪهُ نانڪ گُر جگت تَرائِيا

ارٿ:— هي ڀائي! جنهن تي واهگورو ڪرپال ٿئي ٿو، تنهن کي گورن جي ست سنگ ۾ ملائي ٿو. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته اهڙي پرش کي گورو (نام روپي جهاز تي چاڙهي) ڀوساگر کان تاري پار ڪن ٿا.

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫

ਗੁਰ ਕੈ ਬਚਨਿ ਮੋਹਿ ਪਰਮ ਗਤਿ ਪਾਈ ॥ ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਮੇਰੀ ਪੈਜ ਰਖਾਈ ॥ ੧ ॥ ਗੁਰ ਕੈ ਬਚਨਿ ਧਿਆਇਓ ਮੋਹਿ ਨਾਉ । ਗੁਰ ਪਰਸਾਦਿ ਮੁਹਿ ਮਿਲਿਆ ਥਾਉ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਗੁਰ ਕੈ ਬਚਨਿ ਸੁਣਿ ਰਸਨਿ ਵਖਾਣੀ ॥ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮੇਰੀ ਬਾਣੀ ॥ ੨ ॥ ਗੁਰ ਕੈ ਬਚਨਿ ਮਿਟਿਆ ਮੇਰਾ ਆਪੁ ॥ ਗੁਰ ਕੀ ਦਇਆ ਤੇ ਮੇਰਾ ਵਡ ਪਰਤਾਪੁ ॥ ੩ ॥ ਗੁਰ ਕੈ ਬਚਨਿ ਮਿਟਿਆ ਮੇਰਾ ਭਰਮੁ ॥ ਗੁਰ ਕੈ ਬਚਨਿ ਪੇਖਿਓ ਸਭੁ ਬ੍ਰਹਮੁ ॥੪॥ ਗੁਰ ਕੈ ਬਚਨਿ

(٢) بن سمرن ڌرڪ ڪرم ڪراس
ڪاڪر بتن بشٽا مہ واس

ارت :- پرمسور جي نام سمرن بنا جيڪي ڪرم ڪاج ڪحن تا، سي ڏڪار جا لائق آهن. جهڙيطرح ڪانو جي جهنب جو وشٽا پر واسو آهي، (تهڙيطرح نام سمرن کانسواء جيڪي ڪرم ڪحن تا، سي جيو کي هؤمي روپي وشٽا پر واسو ڪرائن تا.)

(٣) بن سمرن پتي ڪؤڪر ڪام
ساڪت بيسٽا پؤت ٻ نام

ارت :- پرمسور جي نام سمرن بنا ڀ جو جا ڪتس جهڙا ڪرم تس تا. (مطلب ته جو ڪتس وانگي در در ڀٽڪي تو يعني جونس پر واسو ڪري تو.) مايا ڌاري ويشوا جي پٽ وانگي لنائون آهي. (مطلب ته جيئن ويشوا جي پٽ بنسب جٺي نه سگهبو ته منجو ڪنڙو پتا آهي، تيئن بي مکہ باپ جٺي نه سگهبو ته منجو گورو ڪنڙو آهي؟)

(٤) بن سمرن جئسي سيڱ چتارا
ٻولہ ڪؤر ساڪت مکہ ڪارا

ارت :- پرمسور جي نام سمرن بنا مڻهو ڏبن سڱ واري گهٽي وانگي آهي (مطلب ته جيئن گهٽي تي وڏا سڱ بوجو آهن، تيئن پرمسور جي نام سمرن بنا بي مکہ پرش جا پاپ متس بوجو آهن.) بي مکہ ڪار منهون سديو ڪوڙ بولي تو.

(٥) بن سمرن گرڌڀ ڪي نيائي
ساڪت ٿان ڀرشٽ ڦرائي

ارت :- پرمسور جي نام سمرن بنا بي مکہ پرش گڏه وانگي آهي ؛ خراب جاين تي ڀٽڪي تو. (مطلب ته ست سنگ جڏي ڪنگ ڏي وڃي تو.)

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫

ਬਿਨੁ ਸਿਮਰਨ ਜੈਸੇ ਸਰਪ ਆਰਜਾਰੀ ॥ ਤਿਉ ਜੀਵਹਿ ਸਾਕਤ ਨਾਮੁ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ੧ ॥ ਏਕ ਨਿਮਖ ਜੋ ਸਿਮਰਨ ਮਹਿ ਜੀਆ ॥ ਕੋਟਿ ਦਿਨਸ ਲਾਖ ਸਦਾ ਥਿਰੁ ਥੀਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬਿਨੁ ਸਿਮਰਨ ਧ੍ਰਿਗੁ ਕਰਮ ਕਰਾਸ ॥ ਕਾਗ ਬਤਨ ਬਿਸਟਾ ਮਹਿ ਵਾਸ ॥ ੨ ॥ ਬਿਨੁ ਸਿਮਰਨ ਭਏ ਕੂਕਰ ਕਾਮ ॥ ਸਾਕਤ ਬੇਸੁਆ ਪੂਤ ਨਿਨਾਮ ॥ ੩ ॥ ਬਿਨ ਸਿਮਰਨ ਜੈਸੇ ਸੀਙ ਛਤਾਰਾ ॥ ਬੋਲਹਿ ਕੂਰੁ ਸਾਕਤ ਮੁਖੁ ਕਾਰਾ ॥ ੪ ॥ ਬਿਨੁ ਸਿਮਰਨ ਗਰਧਭ ਕੀ ਨਿਆਈ ॥ ਸਾਕਤ ਥਾਨ ਭਰਿਸਟ ਫਿਰਾਹੀ ॥ ੫ ॥ ਬਿਨੁ ਸਿਮਰਨ ਕੂਕਰ ਹਰਕਾਇਆ ॥ ਸਾਕਤ ਲੋਭੀ ਬੰਧੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥ ੬ ॥ ਬਿਨੁ ਸਿਮਰਨ ਹੈ ਆਤਮ ਘਾਤੀ ॥ ਸਾਕਤ ਨੀਚ ਤਿਸੁ ਕੁਲੁ ਨਹੀ ਜਾਤੀ ॥ ੭ ॥ ਜਿਸੁ ਭਇਆ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਤਿਸੁ ਸਤਸੰਗਿ ਮਿਲਾਇਆ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਗੁਰਿ ਜਗਤੁ ਤਰਾਇਆ ॥ ੮ ॥ ੭ ॥

(پرميشور جي نام سمرن بنا جنم نسقل آهي.)

گؤڙي محلا پنجوان اشٽپدي (٧)

(١) بِنُ سِمرنُ جَيسي سرپ آرجاري

تِئُ جيوهِ ساڪت نامُ بِساري

آرٿ :- پرميشور جي نام سمرن بنا ساڪت پرش جي عمر نانگ وانگي آهي. هو نام کي وساري نانگ وانگي جيوت گذاري ٿو يعني هو ساري عمر مايا کي جهٽي پوي ٿو.

ايڪ نِمکهِ جو سمرنُ مهِ جِيئا

ڪوٽ دِنس لاکهِ سدا ٿِرُ ٿِيئا (اڪ رهاءُ)

آرٿ :- پر جو پرش فقط هڪ پل سمرن ۾ گذاري ٿو، سو گويا لکن ۽ ڪروڙ ڏينهن ملڪ سديو استر رهي ٿو. (مطلب ته هو سدائين نسچنت ٿي آنند ۾ گذاري ٿو.)

جا ڪي دُنيا پڇي نه ليکا - تا ڪي چاڪري ڪرڻ ٻسيکا

ارٿ :- جنهنجي داس کي ڪا سزا نه ٿي ملي؛ جنهنجي داس کي ڪو ٻڌي نه ٿو سگهي؛ جنهنجي دربار ۾ داس ڪلن ڪو ليکو نه ٿو پڇي، هي من! تون اهڙي پربوءِ جي وشيش ڪري سيوا ڪر. [ڏان = ڏنڊ، سزا؛ ٻان = (۱) ٻاڻ يعني تير ٿو لڳي (۲) ٻڌي نٿو سگهجي؛ ٻسيکا = وشيش ڪري، خاص ڪري.]

(٧) جا ڪي اوُن ناهي ڪاهو ٻات - ايڪهه آپ انيڪهه ڀات

جا ڪي درشٽ هوءِ سدا نهال - من ميري ڪر تا ڪي گهال

ارٿ :- جنهن هري جي ڪنهن به ڳالهه جي گهٽتائي ڪانهي، سو ٻاڻ اصل هڪ آهي پر انيڪ رنگن سان وسي ٿو؛ جنهنجي ڪرپا درشٽي سان نهال ٿجي ٿو، هي منهنجا من! تون انهيءَ جي سيوا ڪر.

(٨) نا ڪو چتر ناهي ڪو مُوڙا - نا ڪو هيڻ ناهي ڪو سوُرا

جت ڪو لايا تت هي لاڳا - سو سيوڪ نانڪ جس ڀاڳا.

ارٿ :- پرڀوءَ جي ڪري ڪو ڪو سياڻو آهي ته ڪو ڪو مورکه آهي؛ ڪو ڪو ڪمزور آهي؛ ڪو ڪو بهادر آهي. جنهن طرف پرڀوءَ لڳائي ٿو، تنهن ڏانهن ئي هي جيو لڳي ٿو. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته جنهن جا سڀ ڀاڳ آهن، سوئي هريءَ جو داس ٿئي ٿو.

سري گورو ارجن ديو جن رامڪلي اشٽپدي (۳) ۾ پڻ فرمائين ٿا ته :-

”جت ڪو لائا تتهي لڳانا - نا ڪو موڙهي ڪو سياڻا“

(٣) ڪوٽ مَجَن جا ڪيِ سُڻِ نامُ - ڪوٽ پُوجا جا ڪيِ هيِ ڏيانُ

ڪوٽ پُنَ سُڻِ هَرِ ڪي باڻي - ڪوٽ ڦلا گورتي ٻڌِ جاڻي

آرٿ :- پرماتما جو نام سڻڻ ڪروڙين تيرٿن جي اشنان جي برابر آهي. پرماتما جو ڌيان ڪروڙين پوجائن جي برابر آهي. هريءِ پرماتما جي باڻي سڻڻ ڪروڙين دانن جي برابر آهي. اهڙي هريءَ جي ڄاڻڻ جو رستو، جنهن گوروءَ کان پراپت ڪيو آهي، سو ڪروڙين ورتن آدڪ ڦلن جي برابر آهي. [ٻڌ = رستو.]

(٤) مَنَ اَپني مَهِ ڦِرِ ڦِرِ چيتَ - بِنَسِ جاهِ مائيا ڪي هيتَ

هَرِ آبناسي تُمري سنگِ - مَنَ ميري رچُ رامَ ڪيِ رنگِ

آرٿ :- تنهنڪري هي من! تون پنهنجي چت ۾ بار نبار واهگوروءَ کي ياد ڪر، پوءِ تنهنجي اندر مان مايا جو موهه ناس ٿي ويندو. هري جو ابناسي آهي، سو توسان سنگ آهي. هي منهنجا من! تون رام جي پريم ۾ رچي رهه. [هيت = پيار، موهه.]

(٥) جا ڪيِ ڪامِ اُترِيِ سَبِ ڀُوکَ - جا ڪيِ ڪامِ نَ جوهِ دوُتِ

جا ڪيِ ڪامِ تيرا وڏ گمرُ - جا ڪيِ ڪامِ هووهِ تُون امر

آرٿ :- جنهن پربوءَ جي ڀڄن ڪرڻ سان تنهنجي سڀ بک ناس ٿي ويندي، جنهن پربوءَ جي ڀڄن ڪرڻ سان جم دوت نهاري نٿا سگهن؛ جنهنجي ڀڄن ڪرڻ سان تنهنجو وڏو مرتبو ٿيندو؛ جنهنجي ڀڄن ڪرڻ سان تون امر ٿيندين يعني جنم مرڻ کان مڪت ٿيندين. [گمر = پرتاب، مرتبو.]

(٦) جا ڪيِ چاڪرَ ڪَئُ نهي ڏانُ - جا ڪيِ چاڪرَ ڪَئُ نهي بانُ

ਕਰਹੁ ਬਿਸੇਖਾ ॥੬॥ ਜਾਕੈ ਊਨ ਨਾਹੀ ਕਾਹੂ ਬਾਤ ॥ ਏਕਹਿ ਆਪਿ ਅਨੇਕਹ ਭਾਤਿ ॥ ਜਾਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਹੋਇ ਸਦਾ ਨਿਹਾਲ ॥ ਮਨ ਮੇਰੇ ਕਰਿ ਤਾਕੀ ਘਾਲ ॥ ੭ ॥ ਨਾਕੋ ਚਤੁਰ ਨਾਹੀ ਕੋ ਮੂੜਾ ॥ ਨਾਕੋ ਹੀਣੁ ਨਾਹੀ ਕੋ ਸੂਰਾ ॥ ਜਿਤ ਕੋ ਲਾਇਆ ਤਿਤਹੀ ਲਾਗਾ ॥ ਸੋ ਸੇਵਕੁ ਨਾਨਕ ਜਿਸੁ ਭਾਗਾ ॥ ੮ ॥ ੬ ॥

(هريءَ جا داس سد يو سکي آهن.)

گوڙي محلا پنجوان آشٽپدي (٦)

(١) هرِ سِمرَ جوڻ تر سڳو ميت - هرِ سِمرَ جوڻ تر نِهچل چيت

هرِ سِمرَ جوڻ تر ويابي ڪاڙا - هرِ سِمرَ جوڻ تر هوءِ ليستارا

ارٿ :- جو هريءَ سان پريت رکي ٿو، تنهنجو سڳو متر ٿئي ٿو. جو هريءَ سان پريت رکي ٿو، تنهنجو چت استر رهي ٿو (مطلب تہ هنجو من هڏانهن هوڏانهن نٿو ڀٽڪي.) جو هريءَ سان پريت رکي ٿو، تنهنکي ڪا چنتا نہ ٿي ٿئي. جو هريءَ سان پريت رکي ٿو، تنهنجو جو ڇٽڪارو ٿئي ٿو. [ڪاڙا — چنتا، انديشو.]

ري من ميري تون هرِ سِمرَ جور - ڪاج تهاري ناهي هور (١ رهاءُ)

ارٿ :- هي منهنجا من! تون هريءَ سان پريت ڪر. ٻيو ڪو تنهنجو ڪارج هتي نہ آهي.

(٢) وڏي وڏي جو دنيئا دار - ڪاهو ڪاج نهي گاوار

هرِ ڪا داس نيچ ڪُل سُڻهہ - تس ڪي سنگ کن مهہ اُڌرهہ

ارٿ :- وڏا وڏا، جي دنيا پرش آهن، سي بيوقوف ڪنهن بہ ڪم جا نہ آهن. جي هريءَ جا داس (سري روداس صاحب ۽ سري ڪبير صاحب ۽ ٻيا) نيچ ذات جا پڻ هجن ٿا، تنهنجي سنگ بہ تنهنجو هڪ کن بہ اُڌار ٿيندو.

ترهن ۾ نڪو شب گڻ تين ٿا ۽ نڪي رڌيون سڌيون واسو ڪن تيون.) [جؤلا = جدا.]

(٨) جاڪئہ ٿئي ڪرپال ڪرپانڌ - تس ٿئي خلاصي هوئي سگل سڌ

گورديڌا جاڪي هيءُ ماري - ڪهہ نانڪ سو برهم بيچاري.

آرٿ:- پر جنهنتي ڪرپا جو ساگر واهگورو ڪرپال ٿئي ٿو، سو هن دئيت پاسا و ڪان ڇٽي ٿو ۽ هنکي سڀ سڌيون پرابت ٿين ٿيون. سري گورو نانڪ ديو جن جا پنجان روپ سري گورو ارجن ديو جن فرمائين ٿا تہ جنهن گورمکہ جو دئيت ڀاو گورو ءَ ناس ڪيو آهي، سوئي برهم جو ويچار ڪري ٿو.

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫

॥ ਹਰਿ ਸਿਉ ਜੁਰੈ ਤ ਸਭੁਕੋ ਮੀਤੁ ॥ ਹਰਿ ਸਿਉ ਜੁਰੈ ਤ ਨਿਹਚਲੁ ਚੀਤੁ ॥ ਹਰਿ ਸਿਉ ਜੁਰੈ ਨ ਵਿਆਪੈ ਕਾੜ੍ਹਾ ॥ ਹਰਿ ਸੀਉ ਜੁਰੈ ਤ ਹੋਇ ਨਿਸਤਾਰਾ ॥ ੧ ॥ ਰੇ ਮਨ ਮੇਰੇ ਤੂ ਹਰਿ ਸਿਉ ਜੋਰੁ ॥ ਕਾਜਿ ਤੁਹਾਰੈ ਨਾਹੀ ਹੋਰੁ ॥ ੧ ਰਹਾਉ ॥ ਵਡੇ ਵਡੇ ਜੋ ਦੁਨਆਦਾਰੁ ॥ ਕਾਹੂ ਕਾਜਿ ਨਾਹੀ ਗਾਵਾਰ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਦਾਸੁ ਨੀਚ ਕੁਲੁ ਸੁਣਹਿ ॥ ਤਿਸ ਕੈ ਸੰਗਿ ਖਿਨ ਮਹਿ ਉਧਰਹਿ ॥ ੨॥ ਕੋਟਿ ਮਜਨ ਜਾਕੈ ਸੁਣਿ ਨਾਮ ॥ ਕੋਟਿ ਪੂਜਾ ਜਾਕੈ ਹੈ ਧਿਆਨ ॥ ਕੋਟਿ ਪੁੰਨ ਸੁਣਿ ਹਰਿ ਕੀ ਬਾਣੀ ॥ ਕੋਟਿ ਫਲਾ ਗੁਰ ਤੇ ਬਿਧਿ ਜਾਣੀ ॥ ੩ ॥ ਮਨ ਅਪੁਨੇ ਮਹਿ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਚੇਤ ॥ ਬਿਨਸਿ ਜਾਹਿ ਮਾਇਆ ਕੇ ਹੇਤ ॥ ਹਰਿ ਅਬਿਨਾਸੀ ਤੁਮਰੈ ਸੰਗਿ ॥ ਮਨ ਮੇਰੇ ਰਚ ਰਾਮ ਕੈ ਰੰਗਿ ॥ ੪ ॥ ਜਾਕੈ ਕਾਮਿ ਉਤਰੈ ਸਭ ਭੂਖ ॥ ਜਾਕੈ ਕਾਮਿ ਨ ਜੋਹਹਿ ਦੂਤ ॥ ਜਾਕੈ ਕਾਮਿ ਤੇਰਾ ਵਡ ਗਮਰੁ ॥ ਜਾਕੈ ਕਾਮਿ ਹੋਵਹਿ ਤੂ ਅਮਰੁ ॥੫॥ ਜਾਕੇ ਚਾਕਰ ਕਉ ਨਹੀਡਾਨ ॥ ਜਾਕੇ ਚਾਕਰ ਕਉ ਨਹੀ ਬਾਨ ॥ ਜਾਕੈ ਦਫਤਰਿ ਪੁਛੈ ਨ ਲੇਖਾ ॥ ਤਾਕੀ ਚਾਕਰੀ

ڪتڻ جو نہ آهي .) جو هنڪي ماري ٿو، سو وڏن ڀاڳن وارو آهي ؛ جو هنڪي ماري ٿو، سو رات ڏينهن سجاڳ رهي ٿو. (مطلب تہ جو پرميشور جي نام سمرڻ ۾ خبردار آهي .)

(٥) جو اِس ماري سُ جيونَ مُڪتا۔ جو اِس ماري تِس ڪي نِرمَل جُگتا

جو اِس ماري سوئِي سُگيانِي- جو اِس ماري سُ سَہج ڌِيانِي

أرٿ :- هي ڀائي ! جو هنڪي ماري ٿو، سوئي جيون مڪت آهي ؛ جو هنڪي ماري ٿو، تنهنجي رهت پوتر آهي. جو هنڪي ماري ٿو سوئي سريشٽ گياني آهي ؛ جو هنڪي ماري ٿو سوئي سياويڪ ڌياني آهي يعني پرمسيور جو ڌيان ڪندڙ آهي .

(٦) اِس ماري بِنُ ٺاءِ نہ پَرِي- ڪوٽ ڪَرَم جاپ تَپَ ڪَرِي

اِس ماري بِنُ جَنَمُ نہ مِٽِي- اِس ماري بِنُ جَم تي نَہِي ڇُٽِي

ارٿ :- هنجي مارڻ کانسواءِ ڪي جمو درگاهہ ۾ قبول نہ ٿيندو، ڪٽي سو ڪروڙين ڪرم (تيرت، ورت آدڪ) ؛ جپ تپ ڪري. هنجي مارڻ کانسواءِ جنم مرڻ نٿو مٽجي ؛ هنجي مارڻ کانسواءِ جم کان نٿو ڇٽجي .

(٧) اِس ماري بِنُ گيانُ نہ هوئِي- اِس ماري بِنُ جُوٺِ نہ ڌوئِي

اِس ماري بِنُ سَڀُ ڪِڇُ مَيلا- اِس ماري بِنُ سَڀُ ڪِڇُ جَؤلا

ارٿ :- هنجي مارڻ کانسواءِ گيان پراپت نٿو ٿئي ؛ هنجي مارڻ کانسواءِ انتہ ڪرڻ جي ميل ڌوتي نٿي وڃي. هنجي مارڻ کانسواءِ سڀڪجھہ اپوتر آهي ؛ هنجي مارڻ کانسواءِ سڀڪجھہ جدا آهي يعني هي جيو شب گڻن ؛ رڌين سڌين کان جدا آهي (مطلب

ماري چڙدي ؛ اُنکي ماري راڄ جوڳ يعني گيان جوڳ ڪمائي، مطلب ته پرميشور کي سڀ ۾ وياپڪ ڏسي.

(٢) جو اِس ماري تِس ڪِتَہ پئو ناهِ - جو اِس ماري

سِ نامِ سماهِ

جو اِس ماري تِس کي ترِشنا بُجهيءِ - جو اِس

ماري سِ دَرگہ سِجهيءِ

آرت :- هي ڀائي ! جو مہاتما دئيت ڀاءَ کي ماري ٿو، تنهن کي ڪو ڊپ نٿو ٿئي. (مطلب ته هو سڀ ۾ پنهنجو سروپ ڏسي ٿو، پوءِ ڊپ ڪنهنجو ڪري ؟) جو مہاتما هنکي ماري ٿو، سو نام ۾ سمائجي وڃي ٿو. جو هنکي ماري ٿو، تنهنجي ترشنا روپي اگني وسامي وڃي ٿي ؛ جو هنکي ماري ٿو، سو پرماتما جي درگاهہ ۾ قبول پوي ٿو.

(٣) جو اِس ماري سو ڌَنوَنتا - جو اِس ماري سو پتِونتا

جو اِس ماري سوئي جتي - جو اِس ماري تِس

هو وءِ گتي

آرت :- هي ڀائي! جو هنکي ماري ٿو، سوئي ڌني پرش آهي ؛ جو هنکي ماري ٿو سوئي عزت آبروءِ وارو آهي. جو هنکي ماري ٿو، سوئي جتي پرش آهي ؛ جو هنکي ماري ٿو، تنهنجي ئي مڪتي ٿئي ٿي.

(٤) جو اِس ماري تِس کا آئيا گني - جو اِس

ماري سِ نِہچَل ڌني

جو اِس ماري سو وَڏ ڀاڳا - جو اِس ماري اَن دِن جاڳا

آرت :- هي ڀائي ! جو هنکي ماري ٿو، تنهنجو سنسار ۾ اچڻ ڳڻاجڻ ۾ اچي ٿو يعني انجو سنسار ۾ اچڻ سڦل آهي. جو هنکي ماري ٿو، سو نہچل ڌني آهي. (يعني تہ هنجو گيان روپي ڌن

ਸੁਗਿਆਨੀ ॥ ਜੋ ਇਸੁ ਮਾਰੇ ਸੁ ਸਹਜ ਧਿਆਨੀ ॥ ੫ ॥ ਇਸੁ ਮਾਰੀ ਬਿਨੁ ਥਾਇ ਨ ਪਰੈ ॥ ਕੋਟਿ ਕਰਮ ਜਾਪ ਤਪ ਕਰੈ ॥ ਇਸੁ ਮਾਰੀ ਬਿਨੁ ਜਨਮੁ ਨ ਮਿਟੈ ॥ ਇਸ ਮਾਰੀ ਬਿਨੁ ਜਮ ਤੇ ਨਹੀ ਛੁਟੈ ॥ ੬ ॥ ਇਸੁ ਮਾਰੀ ਬਿਨੁ ਗਿਆਨੁ ਨ ਹੋਈ ॥ ਇਸੁ ਮਾਰੀ ਬਿਨੁ ਜੂਠਿ ਨ ਧੋਈ ॥ ਇਸੁ ਮਾਰੀ ਬਿਨੁ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਮੈਲਾ ॥ ਇਸੁ ਮਾਰੀ ਬਿਨੁ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਜਉਲਾ ॥ ੭ ॥ ਜਾਕਉ ਭਏ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ॥ ਤਿਸੁ ਭਈ ਖਲਾਸੀ ਹੋਈ ਸਗਲ ਸਿਧਿ ॥ ਗੁਰਿ ਦੁਬਿਧਾ ਜਾਕੀ ਹੈ ਮਾਰੀ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੋ ਬ੍ਰਹਮ ਬੀਚਾਰੀ ॥ ੮ ॥ ੫ ॥

(جو پرش دئيت ڀاو ناس ڪري ٿو، سوئي مڪت ٿئي ٿو.)

گؤڙي محلا پنجوان اشٽپدي (٥)

(١) جو اِسُ ماري سوئي سوُرا - جو اِسُ ماري سوئي پوُرا

جو اِسُ ماري تِسهِ وڏيائي - جو اِسُ ماري تِس ڪا دُکُ جائي

ارٿ :- هي ڀائي ! جو پرش دئيت ڀاو کي ماري ٿو، سوئي سورمو آهي. (مطلب تہ اُهو ڪام آدڪ شترن کي ماري ٿو.) جو پرش دئيت ڀاو کي ماري ٿو، سوئي پورو گياني آهي. جو پرش دئيت ڀاو ماري ٿو، تنهنکي ئي وڏائي ٿئي ٿي ؛ جو تنکي ماري ٿو، تنهنکو سڀ دکر مليو وڃي ٿو.

اَئِسا ڪوءِ جِ دُبِدا مارِ گواوي - اِسهِ مارِ راجُ جوگُ ڪماوي (اڪ رهاءُ)

ارٿ :- هي ڀائي! اهڙو ڪو ورلي آهي جو دئيت ڀاو کي

ٿا. آنهن کي پرماتما جي درٻار ۾ سيڪو سڃاڻي، تنهنڪري کين آندر وچڙ جي ڪا روڪ ڪانهي. موڻ روداس چمار مڪتي پراپت ڪئي آهي؛ جن ڀاڻڪي ڀائق ڪري اِنهيءَ ديس جو رهواسي ڪيو آهي، سي ئي منهنجا مترِ آهن."

(٨) پارَبرهمَ ڪا آنتُ نرپارُ- ڪؤڻُ ڪريءِ ڏانڪا ٻيچارُ
ڪهُ نانڪ جسُ ڪرپا ڪريءِ- نِهچَلُ ٿانُ ساڌسنگِ ترِيءِ.

آرٿ:- هي ڀائي! پارَبرهم جو نڪو انت نڪو پار آهي. ڪير هنجو ويچار ڪري سگهي ٿو؟ سري گورو ارجن ديو جن فرمائين ٿا تہ جن تي هو ڪرپا ڪري ٿو، سي ئي ساڌن جي سنگت دواران نهچل استان مٿ ڪري ڀو ساگر کان تري پار ٿون ٿا.

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫

ਜੋ ਇਸੁ ਮਾਰੇ ਸੋਈ ਸੂਰਾ ॥ ਜੋ ਇਸੁ ਮਾਰੇ ਸੋਈ ਪੂਰਾ ॥ ਜੋ ਇਸੁ ਮਾਰੇ ਤਿਸਹਿ ਵਡਿਆਈ ॥ ਜੋ ਇਸੁ ਮਾਰੇ ਤਿਸਕਾ ਦੁਖੁ ਜਾਈ ॥ ੧ ॥ ਐਸਾ ਕੋਇ ਜਿ ਦੁਬਿਧਾ ਮਾਰਿ ਗਵਾਵੈ ॥ ਇਸਹਿ ਮਾਰਿ ਰਾਜ ਜੋਗੁ ਕਮਾਵੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜੋ ਇਸੁ ਮਾਰੇ ਤਿਸ ਕਉ ਭਉ ਨਾਹਿ ॥ ਜੋ ਇਸੁ ਮਾਰੇ ਸੁ ਨਾਮਿ ਸਮਾਹਿ ॥ ਜੋ ਇਸੁ ਮਾਰੇ ਤਿਸਕੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਬੁਝੈ ॥ ਜੋ ਇਸੁ ਮਾਰੇ ਸੁ ਦਰਗਹ ਸਿਝੈ ॥ ੨ ॥ ਜੋਇਸੁ ਮਾਰੇ ਸੋ ਧਨਵੰਤਾ ॥ ਜੋ ਇਸੁ ਮਾਰੇ ਸੋ ਪਤਿਵੰਤਾ ॥ ਜੋ ਇਸੁ ਮਾਰੇ ਸੋਈ ਜਤੀ ॥ ਜੋ ਇਸੁ ਮਾਰੇ ਤਿਸੁ ਹੋਵੈ ਗਤੀ ॥ ੩ ॥ ਜੋ ਇਸੁ ਮਾਰੇ ਤਿਸ ਕਾ ਆਇਆ ਗਨੀ ॥ ਜੋ ਇਸੁ ਮਾਰੇ ਸੁ ਨਿਹਚਲ ਧਨੀ ॥ ਜੋ ਇਸੁ ਮਾਰੇ ਸੋ ਵਡਭਾਗਾ ॥ ਜੋ ਇਸੁ ਮਾਰੇ ਸੁ ਅਨਦਿਨੁ ਜਾਗਾ ॥ ੪ ॥ ਜੋ ਇਸੁ ਮਾਰੇ ਸੁ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਾ ॥ ਜੋ ਇਸੁ ਮਾਰੇ ਤਿਸਕੀ ਨਿਰਮਲ ਜੁਗਤਾ ॥ ਜੋ ਇਸੁ ਮਾਰੇ ਸੋਈ

أرٿ :- هي ڀائي! اُتي نہ دک، نہ ڀرم، نہ ڀو ۽ نڪا چنتا آهي ۽ نڪو اُتي آواگون ۽ جنم مرڻ آهي. اُتي سدئي آنند آهي ۽ سنتن جون بي حد منڊليون آهن. اُتي ڀڳت وسن ٿا، جنکو آسرو ڪيرتن ئي آهي. [انهت = بي حد؛ آڪاري = سنتن جون منڊليون.]

نوٽ :- سري روداس صاحب جن پڻ راڳ گوڙي ۾ جي شبد (۲) ۾ سروپ ديس جو هيٺيون سنڌر بيان ڏين ٿا:-

”بي غمپو را شہر کو ناہ - دوکہ اندوہ نہی تہہ ٹاہ
ناں تشویش خراج نہ مال- خوف نہ خطا نہ ترس زوال
اب موہ خوب وطن گہ پائی - اوہاں خیر سدا میری بائی (اکٗ رہاءِ)
قائم دائم سدا پاتشاہی - دوم نہ سیم ایک سو آہی
آبادان سدا مشہور- اوہاں غنی بسہہ معموُر
تیئوُ تیئوُ سیل کرہ جیئوُ بھاوے- محرم محل نہ کو اٹکاوے
کہہ رویداس خلاص چمارا- جو ہم شہری سو میت ہمارا۔“

ٽاٽ پرج :- هي ڀائي جنهن شهر ۾ مان رهان ٿو، تنهنکي بي غمپو ر سڏيندا آهن. اُتي ڏک ۽ چنتا جو نالو ئي ڪونهي. اُتي ڪٽيون ۽ پاپن ڪان جيو چٽال آهن. ڏي ڳالهہ تہ اُتي خوف تئي ئي ڪونہ. هي پيارا، هي سنڌر مڪان جو پهنجي رهڻ لاءِ مون ڳولي لڌو آهي، تنهنجر سديو آنند ئي آنند آهي. اُتي پرماتما ڪڙو ئي ڪڙو راڄ ڪري ٿو ۽ سيڪو اُنهي کي ٿو مڃي. سنجي بادشاهي سدا قائم آهي. اُهو شهر هميشہ مشهور ۽ آباد آهي. هتي جا رهاڪو رڳو سنت آهن، جن وٽ نام روپي ڌن جهجهو آهي ۽ جن کي جيئن وڻي تيئن دو هتي مزا ماڻين

(٤) تيرٿ ديو ديهرا پوٿي - مالا تلڪ سوچ پاڪ هوتي
ڏوتي ڏنڊؤتِ پرسادن ڀوگا - گون ڪريگو سڱلو لوگا

آرٿ :- هي ڀائي! تيرٿ، ناڪن، مندر، پوٿيون، مالهائون، تلڪ، پوترتائي، سان تيار ڪيل طعام، ڌوتي آدڪ ڪپڙا، نمسڪار، پرسادن جا ڀوڳ- اهي سڀئي لوڪن سميت ملِيا ويندا.

(٥) ذاتِ ورن ترڪ ار هندو - پس پنکي انڪ جون جندو
سڱل پاسار ديسي پاسارا - بنس جائگو سڱل آڪارا

آرٿ :- هي ڀائي! ذاتيون، ورن، مسلمان، هندو، پسون، پکي، جيو جنت، سارو پسارو جو پسريل ڏسڻ ۾ اچي ٿو، سڀ روپ رنگ ناس ٿي ويندا. [جون جندو = جونيون، حياتيون، جيو جنت.]

سري گورو تيغ بهادر صاحب جن پڻ راڳ گؤڙي جي شبد (٢) ۾ فرمائين ٿا ته :-

”جو ديسي سو سڱل بناسي، جِئن بادر ڪي ڇائي.“

(٦) سهج صفتِ ڀڳتِ تت گيانا - سدا آنند نهچل سچ ٿانا
تها سنگت سادگڻ رسي - انڀؤ نگر تها سد وسي

آرٿ :- هي ڀائي! جتي پرماتما جي سروپ جي ساراه ٿئي ٿي، جتي ڀڳتي، تت گيان آهي، جتي سديو آنند آهي، سوئي سچو آستان نهچل آهي. انهيءَ سادن جي سنگت ۾ جڳياسو گڻن ۾ ڀرپور ٿي وڃن ٿا، انهيءَ نگر ۾ نرڀؤ پرماتما وسي ٿو. [سهج = سروپ، رسي = تداڪار ٿين ٿا، ڀرپور ٿين ٿا.]

(٧) تهِ ڀؤ ڀرما سوگ نه چنتا - آون جاوڻ مرت نه هوتا
تهِ سدا آنند انهت آڪاري - ڀڳت وسهِ ڪيرتن آڌاري

گوڙي محلا پنجوان اشٽپدي (۴)

(۱) پرٿمي گرڀ واس تي ترِيا - پُترِ ڪاتِرِ ڪُٽنب سنگر جريا

پوهن آنڪ پرڪار بهُ ڪپري - سر بر گُون ڪرِ ڪِي ڀيري

ارت :- پهريائين مي جيو گرڀ اسٿان مان نڪري ٿو، پوءِ پُٽ، استري ۽ ڪُٽنب سان ملي وڃي ٿو. سو انيڪ پرڪارن جا پوشن ڪائي ٿو ۽ گهڻا ڪپڙا پهري ٿو؛ پر مي نسچي جيو! آخر تون مليو ويندين [ترِيا = گريا، ڪري ٿو، نڪري ٿو؛ سر بر = نسچ؛ ڀيري = مي نيسچ، مي وهڪارا.]

ڪَون اَستان جو ڪبهُ نه ترِيُ - ڪَون شبد جت دُرمت هري (اڪ رهاءُ)

ارت :- (پرش) مي گورو جي! اهو ڪهڙو آستان آهي، جو ڪڏهن ناس نه ٿو ٿئي. ۽ اهو ڪهڙو اپديس آهي، جنهن ڪري کوٽي مت دور ٿي وڃي ٿي؟ (اُتر :-)

(۲) اِند رپري مهِ سربِ مرڻا - برهم پري نِهچل نهي رهڻا

شِو پري ڪا هوئِگا ڪالا - ترئِ گُڻ مائيا بنس بتالا

ارت :- مي ڀائي! اندر پريءَ ۾ اوس مرڻ ٿئي ٿو. برهم پريءَ ۾ نهچل ٿي نه ٿو رهجي. شو پريءَ جي ۾ ڪال ڪائي ويندو. ٽي گڻ روپي مايا بيتال وانگر ناس ٿي ويندي.

(۳) گِرِ تَرِ دَرڻِ گگن اَرتاري - رَوِ سَس پوڻ پاوڪ نيراري
دِنُس رَئڻِ برت آر بيدا - سا ست سمرت بنسيکي بيدا

ارت :- مي ڀائي! جبل، وڻ، ڌرتي، آڪاس ۽ تارا، سج، چنڊ، هوا، باه ۽ پاڻي؛ ڏينهن رات، ورت ۽ ورڻ آشرم جا جي تعاوت آهن، سي ۽ شاستر سمرتيون ۽ ويد سڀ ناس ٿي ويندا. [گر = جبل؛ تر = وڻ؛ نيراري = جل.]

ਕਰਹਿਗੇ ਬਪੁਰੇ ॥ ੧ ॥ ਕਵਨੁ ਅਸਥਾਨੁ ਜੋ ਕਬਹੁ ਨ ਟਰੈ ॥
ਕਵਨੁ ਸਬਦੁ ਜਿਤੁ ਦੁਰਮਤਿ ਹਰੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਇੰਦ੍ਰਪੁਰੀ
ਮਹਿ ਸਰਪਰ ਮਰਣਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਪੁਰੀ ਨਿਹਚਲੁ ਨਹੀ ਰਹਣਾ ॥
ਸਿਵਪੁਰੀ ਕਾ ਹੋਇਗਾ ਕਾਲਾ ॥ ਤ੍ਰੈਗੁਣ ਮਾਇਆ ਬਿਨਸਿ
ਬਿਤਾਲਾ ॥ ੨ ॥ ਗਿਰਿ ਤਰ ਧਰਣਿ ਗਗਨ ਅਰੁ ਤਾਰੇ ॥ ਰਵਿ
ਸਸਿ ਪਵਣੁ ਪਾਵਕੁ ਨੀਰਾਰੇ ॥ ਦਿਨਸੁ ਰੈਣਿ ਬਰਤ ਅਰੁ ਭੇਦਾ ॥
ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਬਿਨਸਹਿਗੇ ਬੇਦਾ ॥ ੩ ॥ ਤੀਰਥ ਦੇਵ ਦੇਹੁਰਾ
ਪੋਥੀ ॥ ਮਾਲਾ ਤਿਲਕੁ ਸੋਚ ਪਾਕ ਹੋਤੀ ॥ ਧੋਤੀ ਡੰਡਉਤਿ
ਪਰਸਾਦਨ ਭੋਗਾ ॥ ਗਵਨੁ ਕਰੈਗੋ ਸਗਲੋ ਲੋਗਾ ॥ ੪॥ ਜਾਤਿ
ਵਰਨ ਤੁਰਕ ਅਰੁ ਹਿੰਦੂ ॥ ਪਸੁ ਪੰਖੀ ਅਨਿਕ ਜੋਨਿ ਜਿੰਦੂ ॥
ਸਗਲ ਪਾਸਾਰੁ ਦੀਸੈ ਪਾਸਾਰਾ ॥ ਬਿਨਸ ਜਾਇਗੋ ਸਗਲ
ਆਕਾਰਾ ॥ ੫ ॥ ਸਹਜ ਸਿਫਤਿ ਭਗਤਿ ਤਤੁ ਗਿਆਨਾ ॥ ਸਦਾ
ਅਨੰਦੁ ਨਿਹਚਲੁ ਸਚੁ ਥਾਨਾ ॥ ਤਹਾ ਸੰਗਤਿ ਸਾਧ ਗੁਣ ਰਸੈ ॥
ਅਨਭਉ ਨਗਰੁ ਤਹਾ ਸਦ ਵਸੈ ॥ ੬ ॥ ਤਹ ਭਉ ਭਰਮਾ ਸੋਗੁ ਨ
ਚਿੰਤਾ ॥ ਆਵਣੁ ਜਾਵਣੁ ਮਿਰਤੁ ਨ ਹੋਤਾ ॥ ਤਹ ਸਦਾ ਅਨੰਦ
ਅਨਹਤ ਆਖਾਰੇ ॥ ਭਗਤ ਵਸਹਿ ਕੀਰਤਨ ਆਧਾਰੇ ॥ ੭ ॥
ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰੁ ॥ ਕਉਣੁ ਕਰੈ ਤਾ ਕਾ ਬੀਚਾਰੁ ॥
ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਜਿਸੁ ਕਿਰਪਾ ਕਰੈ ॥ ਨਿਹਚਲ ਥਾਨੁ ਸਾਧਸੰਗਿ
ਤਰੈ ॥ ੮ ॥ ੪ ॥

هن مہا سندر اشٽپدي ۾ سري گورو ارجن ديو
جن اپديش ڪن ٿا ته هرڪو هن جہان مان ڪوچ جو
نغارو وڄائي ويندو. استرتر فقط سنت ئي آهن جي
پرماتما جو پاڇن ڪري سروپ ديس ۾ وسن ٿا، جتي
هو سديو آنند ۾ گذارين ٿا.

ٻيائي ناس تي وجي ٿي. جنهن جي من ۾ سياويڪ ئي آنند ٿئي ٿو، تنهنکي پرمانند روپ پار برهم ملي ٿو.

(۲) سہجي امرت پيٹو نام - سہجي کينوجيٹر کو دان
سہجہ کتامبر آتمر رسيا - تاکي سنگر اٻناسي وسيا

ارت :- جو سياويڪ ئي نام روپي امرت پئي ٿو ؛ سياويڪ ئي گورن اگيان جيئر جو دان ڪري ٿو يعني ٻاڻ اربي ٿو. جنهن جو من سياويڪ ئي ڀگوت جي ڪٿا ۾ رجي وجي ٿو، تنهنجي سنگر ۾ ابناسي پربهو رهي ٿو.

(۷) سہجي آسڻ اسٿر ڀائيا - سہجي انہت شبد وجائيا
سہجي رڻ جھڻ کار سنائيا - اکي گهر پار برهم سمائيا

ارت :- جنهکو سياويڪ ئي استر سروپ ۾ آسڻ ٿئي ٿو (مطلب ته سروپ ۾ استر ٿئي ٿو) ؛ سياويڪ ئي اناحد شبد اندر ۾ وڄائي ٿو يعني جپي ٿو. جو پرش سياويڪ ئي اڪ رس شبد ۾ سوينڪ آهي، تنهن جي دردي ۾ پار برهم سمايو پيو آهي.
[رڻ جھڻ کار — اڪ رس شبد.]

(۸) سہجي جاکئر بڻو کرما - سہجي گور پيتيو سہجہ درما
جاکي سہجہ ٿيا سو جاڻي - نانڪ داس تاکي قرباڻي.

ارت :- هي ڀائي! سياويڪ ئي جنهن جي مستڪ ۾ شڀ ڪرم جو ليکو ٻيل آهي، تنهنکي سياويڪ ئي سچي درم وارو گورو ملو آهي. جنهنکي گيان ٿئي ٿو سوئي اُنجو آنند جاڻي ٿو. سري گورو ارجن ديو جي فرمائين ٿا ته مان داس انڙي مهاتما تان سدا قربان وڃان!

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫

ਪ੍ਰਥਮੇ ਗਰਭ ਵਾਸ ਤੇ ਟਰਿਆ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਕੁਟੰਬ ਸੰਗਿ ਜੁਰਿਆ ॥ ਭੋਜਨੁ ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਹੁ ਕਪਰੇ ॥ ਸਰ ਪਰ ਗਵਨੁ

يعني برير سان پرماتما ڏانهن نهارين ٿيون. هينئر بي ڳالھ جٺي نہ تي وجي.

ڀائي گورداس صاحب جن پڻ فرمائين ٿا:-

"گورمکہ منا پولڻا، جو بولي سوئي جپ جاپيءُ

گورمکہ آکي ديکڻا، برهم ڌيان ڌري آپ آپيءُ."

(٣) سهجي جاڳڻ سهجي سوءِ - سهجي هوتا جاءِ سُ هوءِ

سهج بڙاڳہ سهجي هي هسنا - سهجي چوُپ سهجي هي جپنا

آرٿ:- هي ڀائي! گياني جو جاڳڻ بہ سياويڪ آهي ۽ سمهڻ بہ سياويڪ ئي آهي. سياويڪ ئي جيڪي ٿئي ٿو سو ڀلو ٿو ٿئي. سياويڪ هنجو روئڻ توڙي کلڻ آهي ۽ سياويڪ ئي هو ماٺ ۾ رهي ٿو يا جپي ٿو. (مطلب تہ گياني جي ڪريا پرارٻد انوسار سياويڪ ئي آهي.)

(٤) سهجي کهو جن سهجي ڀاءِ - سهجي ميٽيو سگل ڏراءِ

سهجي هوئا ساڌو سنگہ - سهج مليو پار برهم نسنگہ

آرٿ:- سياويڪ ئي هو ڀوجن ڪري ٿو ۽ سياويڪ ئي هو پريم ڪري ٿو. سياويڪ ئي هو پنهنجو لڪل ڪپٽ ميٽي ڇڏي ٿو. سياويڪ ئي هنکي ساڌن جو سنگہ ٿئي ٿو ۽ سياويڪ ئي پار برهم سان ملي ٿو، جو نرليپ آهي. [ڏراءِ = لڪل ڪپٽ؛ نسنگہ = نرليپ، الڳ.]

(٥) سهجي گرهہ مہ سهج اُداسي - سهجي ڏبڌا تن ڪي ناسي

جاڪي سهج من ڀئيا آنند - تاڪئہ ڀيٽيا پرمانند

ارٿ:- سياويڪ ئي هو گرهست ۾ رهي ٿو ۽ سياويڪ ئي هو اُداسين ٿي بن ۾ رهي ٿو. سياويڪ ئي هنجي انتهڪرڻ جي

ارٿ:- هي ڀائي! جو پرش گورو جو اُپديش هرديءِ جي اندر ڌاري ٿو، پنهنجي وڪارن ڪام آدڪن جو سگهر نورت ڪري ٿو ۽ ڏهن اندرين کي پنهنجي وس رکي ٿو، تنهن پرش جي انتهڪرڻ ۾ گيان جو پرڪاش ٿئي ٿو. [واس = وس ۽ آتميءَ = انتهڪرڻ ۾.]

اِئسي دِرڙتا تاڪي هوءِ - جاڪئُ ڏئِيا مِتُيا پرڀ سوءِ
(اڪ رهاءُ)

ارٿ:- هي ڀائي! جنهن پرش تي ديالو پرڀوءَ جي ڪرپا ٿئي ٿي، تنهنکي ئي اهڙي درڙتا ٿئي ٿي. (مطلب ته جو استر رهي ٿو ۽ پنهنجي من ۽ اندرين کي پنهنجي وس رکي ٿو.) پرش:- سوامي، جنهن مها پرش کي گيان جو پرڪاش ٿئي ٿو، تنهنجي ڪهڙي اوستا ٿئي ٿي؟ اُتر:-)

(٢) ساجن دُشٽ جاڪئي ايڪ سماني - جيتا بولڻُ تيتا گيانيءِ
جيتا سُنڻا تيتا نامُ - جيتا پيکنُ تيتا ڌِيانُ

ارٿ:- هي ڀائي! جو متر توڙي شترو کي هڪجهڙو سمجهي ٿو. جو جيڪي بولي ٿو، سو گيان ئي گيان آهي. جو جيڪي ٻڌي ٿو سو نام ئي نام آهي. جو جيڪي ڏسي ٿو سو ڌيان آهي. (مطلب ته جو سڀ ۾ ايشور کي ڏسي ٿو. اهو ئي سندس ڌيان آهي.)

سري ڪبير صاحب جن پڻ راڳ سورٺ جي شبد (٣) ۾ فرمائين ٿا:-

"ڏُهءُ ڏهءِ لوچن پيکا - هَرُ بِنُ اؤرُ نَ ديکا
نَئن رهي رَنگُ لائي - آب بيگل ڪَهنُ نَ جائي."

ارٿ:- هاڻ پنهنجي اکين سان ڏسان ٿو، هر هنڌ ڪا نسواءِ هرو ڪجهڪي نه ٿو ڏسان. منهنجون اکيون رنگ لڳائي ويٺيون آهن

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫

ਗੁਰਕਾ ਸਬਦੁ ਰਿਦ ਅੰਤਰਿ ਧਾਰੈ ॥ ਪੰਚ ਜਨਾ ਸਿਉ ਸੰਗੁ ਨਿਵਾਰੈ ॥ ਦਸ ਇੰਦ੍ਰੀ ਕਰਿ ਰਾਖੈ ਵਾਸਿ ॥ ਤਾਕੈ ਆਤਮੈ ਹੋਇ ਪਰਗਾਸੁ ॥ ੧ ॥ ਐਸੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਤਾਕੈ ਹੋਇ ॥ ਜਾਕਉ ਦਇਆ ਮਇਆ ਪ੍ਰਭ ਸੋਇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਾਜਨੁ ਦੁਸਟੁ ਜਾਕੈ ਏਕ ਸਮਾਨੈ ॥ ਜੇਤਾ ਬੋਲਣੁ ਤੇਤਾ ਗਿਆਨੈ ॥ ਜੇਤਾ ਸੁਨਣਾ ਤੇਤਾ ਨਾਮੁ॥ ਜੇਤਾ ਪੇਖਨੁ ਤੇਤਾ ਧਿਆਨੁ ॥ ੨ ॥ ਸਹਜੇ ਜਾਗਣੁ ਸਹਜੇ ਸੋਇ ॥ ਸਹਜੇ ਹੋਤਾ ਜਾਇ ਸੁ ਹੋਇ ॥ ਸਹਜਿ ਬੈਰਾਗੁ ਸਹਜੇਹੀ ਹਸਨਾ ॥ ਸਹਜੇ ਚੂਪ ਸਹਜੇਹੀ ਜਪਨਾ ॥ ੩ ॥ ਸਹਜੇ ਭੋਜਨੁ ਸਹਜੇ ਭਾਉ ॥ ਸਹਜੇ ਮਿਟਿਓ ਸਗਲ ਦੁਰਾਉ ॥ ਸਹਜੇ ਹੋਆ ਸਾਧੂ ਸੰਗੁ॥ ਸਹਜਿ ਮਿਲਿਓ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਨਿਸੰਗੁ ॥ ੪ ॥ ਸਹਜੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਹਿ ਸਹਜਿ ਉਦਾਸੀ ॥ ਸਹਜੇ ਦੁਬਿਧਾ ਤਨ ਕੀ ਨਾਸੀ ॥ ਜਾਕੈ ਸਹਜਿ ਮਨਿ ਭਇਆ ਅਨੰਦੁ ॥ ਤਾਕਉ ਭੇਟਿਆ ਪਰਮਾਨੰਦੁ ॥ ੫ ॥ ਸਹਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਓ ਨਾਮੁ ॥ ਸਹਜੇ ਕੀਨੋ ਜੀਅ ਕੋ ਦਾਨੁ ॥ ਸਹਜ ਕਥਾ ਮਹਿ ਆਤਮੁ ਰਸਿਆ ॥ ਤਾਕੈ ਸੰਗਿ ਅਬਿਨਾਸੀ ਵਸਿਆ ॥ ੬ ॥ ਸਹਜੇ ਆਸਣੁ ਅਸਥਿਰੁ ਭਾਇਆ ॥ ਸਹਜੇ ਅਨਹਤ ਸਬਦੁ ਵਜਾਇਆ ॥ ਸਹਜੇ ਰੁਣ ਝੁਣ ਕਾਰੁ ਸੁਹਾਇਆ ॥ ਤਾਕੈ ਘਰਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਸਮਾਇਆ ॥ ੭ ॥ ਸਹਜੇ ਜਾਕਉ ਪਰਿਓ ਕਰਮਾ ॥ ਸਹਜੇ ਗੁਰੁ ਭੇਟਿਓ ਸਚੁ ਧਰਮਾ ॥ ਜਾਕੈ ਸਹਜੁ ਭਇਆ ਸੋ ਜਾਣੈ ॥ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਤਾਕੈ ਕੁਰਬਾਣੈ ॥ ੮ ॥ ੩ ॥

(گياڏوان جي سنڌر اوستا .)

گؤڙي محلا پنجوان اشٽپدي (٣)

(١) گور کا شبد رِدہ انتر ڌاري- پنچ جنان سِتہ سنگ نواري

دس اِندري کرِ راکي واس - تاکي آتمي هوء پرڪاس

(٦) جاسُ جپت اِهُ اَگن نہ پوهت - جاسُ جپت اِهُ
ڪالُ نہ جوهت
جاسُ جپت تيرا نِرمَلُ ماٿا - جاسُ جپت سگلا دُکُ لاٿا

اَرٿ:- جنهنجي نام جپڻ ڪري مايا روپي اگني جهي
نہ سگهي ٿي ۽ جنهنجي نام جپڻ ڪري هنکي ڪال بہ نہ نوڙي
سگهي. (مطلب تہ نام جپيندڙ جنم مرڻ کان رهت ٿئي ٿو.)
جنهنجي نام جپڻ ڪري تنهنجو مستڪ پوتر ٿيندو ۽ جنهنجي
نام جپڻ ڪري تنهنجا سڀ ڏک لهي ويندا.

(٧) جاسُ جپت مُشڪلُ ڪڇو نہ بنئي - جاسُ جپت
سُڻِ اَنهت ڌُنئي
جاسُ جپت اِهُ نِرمَلُ سوءِ - جاسُ جپت ڪمَلُ سِڌا هوءِ

اَرٿ:- جنهنجي نام جپڻ ڪري ڪا بہ مشڪلات ڪانہ
ٿئي ٿي ۽ جنهنجي نام جپڻ ڪري انهد شبد جي ڌُن ٻڌڻ ۾
اچي ٿي. جنهنجي نام جپڻ ڪري هي جيو جي سوڀيا پوتر ٿئي
ٿي ۽ جنهنجي نام جپڻ ڪري رِدي روپي ڪمل پرماتما جي
سمک ٿئي ٿو.

(٨) گُرِ شُڀ دِرِشٽِ سڀ اوپر ڪري - جِس ڪي
ھِردئِ منتر دي هري
اَکنڊ ڪيرتن تِن ڀوجن چورا - ڪهُ نانڪ جِس سَتگُرُ پورا.

اَرٿ:- گورو سڀني تي شُڀ درشٽي وجهي ٿا، پر جنهنجي
رِدي ۾ هري نام جو منتر ڏين ٿا، سوئي اکنڊ ڪرتن روپي ڀوجن
کائي ٿو. سري گورو ارجن ديو جي فرمائن ٿا تہ هيءَ مٿين حالت
انهيءَ پرش جي آهي، جنهن پورن سمون ستگورو ڪيو آهي.
چورا = کائي ٿو.

جاسُ جپت اِهَ ترِشنا بُجهيءِ - جاسُ جپت هرِ درگهِ سِجهيءِ

آرٿ :- جنهناجي نام جپڻ ڪري پنهنجَ وڪار (ڪام، ڪروڌ، لوڀ، موهہ ۽ اهنڪار) وَس ٿين ٿا. جنهناجي نام جپڻ ڪري هردي ۾ امرت روپ آتم آنند پراپت ٿئي ٿو. جنهناجي نام جپڻ ڪري ترشنا اگني وسامي وڃي ٿي ۽ جنهناجي نام جپڻ ڪري هريءَ جي درگاه ۾ ميُ جيو قبول پوي ٿو. [سنڄاپا = پراپت ٿئي ٿو؛ سجهئي = قبول پوي ٿو.]

(٤) جاسُ جپت ڪوٽِ مِٽہِ اپراڌ - جاسُ جپت هرِ هووهِ ساڌ

جاسُ جپت مَنُ سيتَلُ هوويءِ - جاسُ جپت مَلُ سگلي کوويءِ

آرٿ :- جنهناجي نام جپڻ ڪري ڪروڙين اپراڌ ميٽاجي وڃن ٿا. جنهناجي نام جپڻ ڪري ميُ جيو هريءَ جو ساڌ ٿئي ٿو. جنهناجي نام جپڻ ڪري من سيتل ٿئي ٿو ۽ جنهناجي نام جپڻ ڪري ميُ جيو هومئي جي سموري ميل دور ڪري ٿو.

(٥) جاسُ جپت رتنُ هرِ مليءِ - بهُرِ نہ ڇوڏيءِ هرِ سنگہِ هليءِ

جاسُ جپت ڪئي بئڪنٺ واسِ - جاسُ جپت سکہ سہجہ نِواس

آرٿ :- جنهناجي نام جپڻ ڪري هري روپ رتن ملي ٿو ۽ هريءَ جي سنگہ ۾ ميُ جيو رليو مليو وڃي ٿو ۽ وري اُنکان جدا نہ ٿو ٿئي. جنهناجي نام جپڻ ڪري ڪئين جيئندڙن جو وئڪنٺ ۾ واسو ٿئي ٿو ۽ جنهناجي نام جپڻ ڪري سهجيئي سکہ ۾ نواس ٿئي ٿو. [هليءِ = رليو مليو وڃي ٿو.]

(گوروءَ جي شيوا ڪرڻ سان ئي نام ملي ٿو ۽ نام ملڻ ڪري سڀ منوربٿ پوُرن ٿين ٿا.)

ڪوڙي محلا پنجوان اشٽپدي (٢)

(١) گور شيوا تي ڏامي لاڳا - تِسُ ڪُتر مِليا جِسُ مَستڪ ڀاڳا

تِسُ ڪي ڄِرِدِي رَوِيا سوءِ - مَنُ تَنُ سيتَل نِهچَل هوءِ

ارٿ:- جنهنجي مستڪ ۾ سريشٽ ڀاڳ آهي، تنهن کي ئي ستگورو مليو آهي ۽ تنهن پرش جو من گوروءَ جي شيوا ڪري نام ۾ لڳي ٿو. انجي هردي ۾ پرماتما رمي رهي ٿو يعني ساکيات درسڻ ۾ اچي ٿو ۽ جنهنجو من نهچل يعني استر ٿئي ٿو ۽ تن سيتل ٿئي ٿو.

اَئِسا ڪيرتَن ڪَرِ مَنَ ميري - اِيهان آوهان جو ڪام تيري (اِڪ رهاءُ)

ارٿ:- هي منهنجا من! تون ۾ انڊو ڪيرتن ڪر، جو دن لوڪ نوڙي پرلوڪ ۾ تنهنجي ڪم اچي.

(٢) جاسُ جپت ڀؤ اَپدا جاءِ - ڌاوَت مَنوُئا آوِيءَ ٺاءِ

جاسُ جپت ڦِرِ دُکُ نَ لاڳي - جاسُ جپت اِهُ هؤمي ڀاڳي

ارٿ:- جنهنجي نام جپڻ ڪري ڀؤ ۽ مصيبت ملي وڃي ٿي ۽ هي چنچل من استر ٿئي ٿو. جنهنجي نام جپڻ ڪري ڪوبه ڏک نه لڳي ٿو ۽ جنهنجي نام جپڻ ڪري هي ۽ انهنتا ۽ ممتا ڀڄي وڃي ٿي. [داوت = دوڙندڙ (وسن ڏانهن)، جنچل ۽ ٺاءِ = جاءِ، ٺڪاڻو.]

(٣) جاسُ جپت وَسِ آوَءِ پنچا - جاسُ جپت رِدي امرت سنچا

ارجن ديو جن فرمائين ٿا تہ هري، جو سچو سروپ آهي، تنهنجي ساراهہ پريم سان ڪريو. [رنگاءِ پريم سان.]

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫

ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਨਾਮੇ ਲਾਗਾ ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸੁ ਮਸਤਕਿ ਭਾਗਾ ॥ ਤਿਸਕੈ ਹਿਰਦੈ ਰਵਿਆ ਸੋਇ ॥ ਮਨੁ ਤਨੁ ਸੀਤਲੁ ਨਿਹਚਲੁ ਹੋਇ ॥ ੧ ॥ ਐਸਾ ਕੀਰਤਨੁ ਕਰਿ ਮਨ ਮੇਰੇ ॥ ਈਹਾ ਊਹਾ ਜੋ ਕਾਮਿ ਤੇਰੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਾਸੁ ਜਪਤ ਭਉ ਅਪਦਾ ਜਾਇ ॥ ਧਾਵਤ ਮਨੂਆ ਆਵੈ ਠਾਇ ॥ ਜਾਸੁ ਜਪਤ ਫਿਰਿ ਦੂਖੁ ਨ ਲਾਗੈ ॥ ਜਾਸੁ ਜਪਤ ਇਹ ਹਉਮੈ ਭਾਗੈ ॥੨॥ ਜਾਸੁ ਜਪਤ ਵਸਿ ਆਵਹਿ ਪੰਚਾ ॥ ਜਾਸੁ ਜਪਤ ਰਿਦੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਸੰਚਾ ॥ ਜਾਸੁ ਜਪਤ ਇਹ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਬੁਝੈ ॥ ਜਾਸੁ ਜਪਤ ਹਰਿ ਦਰਗਹ ਸਿਝੈ ॥ ੩ ॥ ਜਾਸੁ ਜਪਤ ਕੋਟਿ ਮਿਟਹਿ ਅਪਰਾਧ ॥ ਜਾਸੁ ਜਪਤ ਹਰਿ ਹੋਵਹਿ ਸਾਧ ॥ ਜਾਸੁ ਜਪਤ ਮਨੁ ਸੀਤਲੁ ਹੋਵੈ ॥ ਜਾਸੁ ਜਪਤ ਮਲੁ ਸਗਲੀ ਖੋਵੈ ॥ ੪ ॥ ਜਾਸੁ ਜਪਤ ਰਤਨੁ ਹਰਿ ਮਿਲੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨ ਛੋਡੈ ਹਰਿ ਸੰਗਿ ਹਿਲੈ ॥ ਜਾਸੁ ਜਪਤ ਕਈ ਬੈਕੁੰਠ ਵਾਸੁ ॥ ਜਾਸੁ ਜਪਤ ਸੁਖ ਸਹਜਿ ਨਿਵਾਸੁ ॥ ੫ ॥ ਜਾਸੁ ਜਪਤ ਇਹ ਅਗਨਿ ਨ ਪੋਹਤ ॥ ਜਾਸੁ ਜਪਤ ਇਹੁ ਕਾਲੁ ਨ ਜੋਹਤ ॥ ਜਾਸੁ ਜਪਤ ਤੇਰਾ ਨਿਰਮਲ ਮਾਥਾ ॥ ਜਾਸੁ ਜਪਤ ਸਗਲਾ ਦੁਖੁ ਲਾਥਾ ॥ ੬ ॥ ਜਾਸੁ ਜਪਤ ਮੁਸਕਲੁ ਕਛੂ ਨ ਬਨੈ ॥ ਜਾਸੁ ਜਪਤ ਸੁਣਿ ਅਨਹਤ ਧੁਨੈ ॥ ਜਾਸੁ ਜਪਤ ਇਹ ਨਿਰਮਲ ਸੋਇ ॥ ਜਾਸੁ ਜਪਤ ਕਮਲੁ ਸੀਧਾ ਹੋਇ ॥ ੭ ॥ ਗੁਰਿ ਸੁਭ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸਭ ਊਪਰਿ ਕਰੀ ॥ ਜਿਸਕੈ ਹਿਰਦੈ ਮੰਤ੍ਰੁ ਦੇ ਹਰੀ ॥ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੁ ਤਿਨਿ ਭੋਜਨੁ ਚੂਰਾ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਜਿਸੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ॥ ੮ ॥ ੨ ॥

والا کان مو مڪڙي ئي پرماتما کي جاڻي تو، تنهن وقت کان مٺي اورن گمان پرابت ٿئي ٿو. [کبدا — کيد = خرابي.]

(٦) جب اِهه ڏاوي مائيا آرتي - تب ترپتاوي تِهه تس لا تي
جب اِس تي اِهه هو نِتو جؤ لا - پيڇي لاگ چلي اُت کؤ لا

ارٿ :- هي ڀائي ! جڏهن هي جيو مايا لاءِ ڊوڪي ٿو، تڏهن ٿو اڪي ترپت ٿئي ٿو ۽ نه منهنجي ترشنا لهي وڃي ٿي ۽ پر جڏهن هو مايا کان جدا ٿئي ٿو، تڏهن لڳي اُتي منهنجي پٺيان پوي ٿي. [آرتي — لاءِ، واسطي ۽ تس = ترشنا ۽ جؤلا = جدا ۽ کؤلا = لڳي.]

(٧) ڪرِ ڪرپا جَهه ستگور مِليو - مَن مَندر مِهه
ديپڪ جاليو

جيت ڏانءِ سمجهي ڪري - تَهه اِس گهر کي قيمت پري

ارٿ :- هي ڀائي ! جڏهن ڪرپا ڪري ستگورو مليو، تڏهن من روپي مندر ۾ گيان روپي ڏيو ٻريو. جڏهن هن جيو کي والدي ۽ نقصان جي سمجهه پيئي يعني اها سمجهه ته پرميشور جي ڀڄن ۽ اندرين کي روڪڻ ۾ ئي فائدو آهي ۽ پرميشور کي وسارڻ ۽ اندرين ۽ من کي ڀاڙتي غالب پوڻ ۾ ئي نقصان آهي، تڏهن هن گهر يعني سروپ جي سمجهه جيو کي پيئي. [قيمت = گيان، سمجهه.]

(٨) ڪرن ڪراون سَب ڪِهه ايڪي - آپي پُڌ
بيچار بيبيڪي

ڏورِ نيري سَب ڪي سنگا - نانڪ سالاهُ ٿانڪ مِر رنگا.

ارٿ :- هي ڀائي ! هڪ پرماتما ئي سڀ ڪجهه ڪندڙ ۽ ڪرائيندڙ آهي. هو پاڻ ئي سمجهه، وڇار ۽ وويڪ آهي. هو پري نه آهي، پر ويجهو آهي ۽ اسانجي سنگ آهي. سري گورو

جرڪو ڳالهه گهڙي ٿو ته من کي ڪنهن به طرح ڦاسايان.) پر
جڏهن هو ميري تيري يعني ٻيائي دور ڪري ٿو، تڏهن من
سان ڪوبه وير نه ٿو رکي.

(٣) جَب اِن آپني آپني ڌاري - تَب اِس ڪَءُ هيءِ
مشڪل ڀاري

جَب اِن ڪرتي هار پڇاتا - تَب اِسنو ناهي ڪِڇ تاتا

ارٿ:- هي ڀائي! جڏهن هي جيو منهنجي منهنجي ڪري
ٿو يعني ممتا ڌاري ٿو ته هيءُ ديهه به منهنجي ۽ هيءُ ڌن به منهنجو،
تڏهن هنکي وڏي مشڪلات اچي ٿي، پر جڏهن هو (اهنتا
۽ ممتا ڇڏي) سرجڻهار پرماتما کي ڄاڻي ٿو، تڏهن انهيءَ گيانيءَ
کي فقط خواهش به نه ٿي رهي يا ڪوسو واءُ به نه ٿو لڳيس. [تاتا=
(١) خواهش، اڇا، (٢) ڪوسو واءُ، سيڪ، مشڪلات، ڏک.]

(٤) جَب اِن آپنو باندهِ ٿو موها - آوي جاءِ سدا جم جوها

جَب اِس تي سڀ بنسي ڀرما - ڀيد ناهي ديءِ پار برهما

ارٿ:- هي ڀائي! جڏهن هي جيو موهه ۾ ڦاسي ٿو، تڏهن
هو آواگون ۾ اچي وڃي ٿو يعني جونيون ڀوڳي ٿو ۽ سدائين جم
هٿان ٽڪي ٿو، پر جڏهن هنجي من مان سڀ ڀرم ناس ٿي وڃي
ٿو، تڏهن من ۽ پار برهم ۾ ڪو تفاوت ڪونهي.

(٥) جَب اِن ڪِڇ ڪرماني ڀيدا - تَب تي ڏک
ڏنڊ آر کيدا

جَب اِن ايڪو ايڪي ٻوجهيا - تَب تي اِسنو
سڀ ڪِڇ سوجهيا

ارٿ:- هي ڀائي! جنهن وقت کان هي جيو ڪجهه تفاوت
سمجهي ٿو، تنهن وقت کان هو ڏک، سزا ۽ خرابي سهي ٿو، پر جنهن

وينتي ڪيائين ته "سوامي! ديا پالي ٻڌايو ته سُک ڪيئن پراپت ٿئي؛ دک ڪيئن نورت ٿئي." گورو صاحبن جن سندر آشٽپديءَ ۾ ڪيس سندس سوال جو جواب ڏنو:-

راڳ گوڙي گتاريري محلا پنجوان اشٽپديان اشٽپدي (١)

ايڪ اونڪار ست نام ڪرتا پرک گورپرساد

(١) جب اِهُ مَن مهِ ڪَرَت گُمانا۔ تب اِهُ باوَرُ ڦِرَت بِگانا

جَب اِهُ هوءَ ئا سگَل ڪي رينا۔ تاتي رَمئيئا گَهٽ گَهٽ چينا

آرت:- هي ڀائي! جڏهين هيءُ جيو (اگيان ڪري) من ۾ اهنڪار ڪري ٿو، تڏهين هو جڳ ۾ بيگوسٽ ڪان وجڙي ڦرندي ۾ ڀٽڪي ٿو، ۽ جڏهين هي جيو (سڀني جي سگر ڪري) سڀني جون جي خاڪ ٿي رهي ٿو، تڏهين هو پرماتما کي گهٽ گهٽ ۾ جاڻي ٿو. [بگانا = وجڙيل (پرمسور کان)؛ رينا = خاڪ، مٽي؛ رمئيئا = رمي رهندڙ پرماتما.]

سَهج سُهيلا ڦَلُ مَسڪينَ۔ سَتِگُرُ آپني موهِ دانُ دِيني (١ رهاءُ)

آرت:- هي ڀائي! منهنجو من سهڄتائي سکي ٿيو آهي، ۽ اِهو ول غريبيءَ جو آهي. غريبي مونکي منهنجي ستگوروءَ دان ڪري ڏني آهي.

(٢) جب ڪِس ڪَئُ اِهُ جانس مَندا۔ تب سگلي اِس ميلَهِ ڦِندا

مير تير جب اِنهِ چُڪائي۔ تاتي اِس سنگِ نهي بيرائي

آرت:- هي ڀائي! جڏهين هي جيو ڪنهنکي برو سمجهي ٿو، تڏهين سڀئي اُنهيءَ شخص تي قاهون جاڙهين ٿا (مطلب ته

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਮਹਲਾ ੫ ਅਸਟਪਦੀਆ

ੴ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਜਬ ਇਹੁ ਮਨ ਮਹਿ ਕਰਤ ਗੁਮਾਨਾ ॥ ਤਬ ਇਹੁ ਬਾਵਰੁ ਫਿਰਤ ਬਿਗਾਨਾ ॥ ਜਬ ਇਹੁ ਹੂਆ ਸਗਲ ਕੀ ਰੀਨਾ॥ ਤਾ ਤੇ ਰਮਈਆ ਘਟਿ ਘਟਿ ਚੀਨਾ ॥ ੧ ॥ ਸਹਜ ਸੁਹੇਲਾ ਫਲੁ ਮਸਕੀਨੀ ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਅਪਨੈ ਮੋਹਿ ਦਾਨੁ ਦੀਨੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਬ ਕਿਸ ਕਉ ਇਹੁ ਜਾਨਸਿ ਮੰਦਾ ॥ ਤਬ ਸਗਲੇ ਇਸ ਮੇਲਹਿ ਫੰਦਾ ॥ ਮੇਰ ਤੇਰ ਜਤ ਇਨਹਿ ਚੁਕਾਈ ॥ ਤਾਤੇ ਇਸੁ ਸੰਗਿ ਨਹੀ ਬੈਰਾਈ ॥ ੨ ॥ ਜਬ ਇਨਿ ਅਪੁਨੀ ਅਪਨੀ ਧਾਰੀ ॥ ਤਬ ਇਸ ਕਉ ਹੈ ਮੁਸਕਲੁ ਭਾਰੀ ॥ ਜਬ ਇਨਿ ਕਰਣੈ ਹਾਰੁ ਪਛਾਤਾ ॥ ਤਬ ਇਸਨੋ ਨਾਹੀ ਕਿਛੁ ਤਾਤਾ ॥੩ ॥ ਜਬ ਇਨਿ ਅਪੁਨੋ ਬਾਧਿਓ ਮੋਹਾ ॥ ਆਵੈ ਜਾਇ ਸਦਾ ਜਮਿ ਜੋਹਾ॥ ਜਬ ਇਸ ਤੇ ਸਭ ਬਿਨਸੇ ਭਰਮਾ ॥ ਭੇਦੁ ਨਾਹੀ ਹੈ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮਾ ॥ ੪ ਜਬ ਇਨਿ ਕਿਛੁ ਕਰਿ ਮਾਨੇ ਭੇਦਾ ॥ ਤਬ ਤੇ ਦੂਖ ਡੰਡ ਅਰੁ ਖੇਦਾ ॥ ਜਬ ਇਨਿ ਏਕੋ ਏਕੀ ਬੂਝਿਆ ॥ ਤਬ ਤੇ ਇਸਨੋ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਸੂਝਿਆ ॥ ੫ ॥ ਜਬ ਇਹੁ ਧਾਵੈ ਮਾਇਆ ਅਰਥੀ ॥ ਨਹ ਤ੍ਰਿਪਤਾਵੈ ਨਹ ਤਿਸ ਲਾਥੀ ॥ ਜਬ ਇਸ ਤੇ ਇਹੁ ਹੋਇਓ ਜਉਲਾ॥ ਪੀਛੈ ਲਾਗਿ ਚਲੀ ਉਠਿ ਕਉਲਾ ॥ ੬ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਜਉ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲਿਓ ॥ ਮਨ ਮੰਦਰ ਮਹਿ ਦੀਪਕੁ ਜਲਿਓ॥ ਜੀਤ ਹਾਰ ਕੀ ਸੋਝੀ ਕਰੀ॥ ਤਉ ਇਸੁ ਘਰਕੀ ਕੀਮਤਿ ਪਰੀ ॥ ੭ ॥ ਕਰਨ ਕਰਾਵਨ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਏਕੈ ॥ ਆਪੇ ਬੁਧਿ ਬੀਚਾਰਿ ਬਿਬੇਕੈ ॥ ਦੂਰਿ ਨ ਨੇਰੈ ਸਭ ਕੈ ਸੰਗਾ॥ ਸਚੁ ਸਾਲਾਹਣੁ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਰੰਗਾ ॥ ੮ ॥੧॥

اُٿانڪا:- هڪ دفعي سري گورو ارجن ديوجن
وٽ هڪ پربيمي پرش راج چند نالي آيو ۽ هٿ جوڙي

راڳ ڳؤڙي پوربي چنت محلا تيجا

راڳ ڳؤڙي چنت محلا پنجوان

ڳؤڙي باون اکري محلا پنجوان

ڳؤڙي سکمني محلا پنجوان

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

فهرست

راڳ گؤڙيءَ جو تتڪرو (هلند ڙ)

محلا پنجوان آشٽپديون

صفحو

پائي منجهه جي ساکي

راڳ گؤڙي پوربي ڇنت محلا پهلا

گوڙي

ساليانو جلد نمبر ڇهون

راڳ گؤڙي

ڀاڱو ٽيون

سال ١٩٢٥ع